

ESIPUHE

Tämä Vanhan testamentin alkuosan eli Tooran (1Ms–5Ms) käännös kantaa lisänimeä v2019, joka voidaan tulkita julkaisuvuodeksi ja toisaalta nykyisenä atk-aikana versionumeroksi.

Pohjatekstinä on ollut raamatunkääntäjä Pentti Mäkisen tekemä teksti. Hän on ollut myös tärkein kommentoija lopullista tekstiä varten.

Käännös pyrkii olemaan mahdollisimman tarkka ja uskollinen heprealaiselle alkutekstille ja mahdollisimman hyvää suomen kieltä. Kielten rakenteen erilaisuudesta johtuen tämäkään käännös ei voi olla ”täydellinen”.

Jatkamme raamatunkäännös- ja –tutkimustyötämme muiden Vanhan testamentin kirjojen parissa.

Espoossa 10.9.2019

Lars Lewi Leptoni

ENSIMMÄINEN MOOSEKSEN KIRJA (GENESIS)

ALKUHISTORIA

Luominen

1¹Alussa Jumala loi taivaat ja maan. ²Maa oli autio ja tyhjä, ja syvyyden yllä oli pimeys. Jumalan Henki liikkui vetten päällä. ³Jumala sanoi: "Tulkoon valo", ja valo tuli. ⁴Jumala näki, että valo oli hyvä, ja Jumala erotti toisistaan valon ja pimeyden. ⁵Jumala nimesi valon päiväksi, ja pimeyden hän nimesi yöksi. Tuli ilta ja tuli aamu, ensimmäinen päivä oli mennyt.

⁶Jumala sanoi: "Tulkoon taivaanavaruus vesien välille erottamaan vedet toisistaan." ⁷Ja Jumala teki taivaanavaruuden ja erotti vedet, jotka olivat taivaanavaruuden alapuolella, niistä vesistä, jotka olivat taivaanavaruuden yläpuolella. Näin tapahtui. ⁸Jumala nimesi avaruuden taivaaksi. Tuli ilta ja tuli aamu, toinen päivä oli mennyt.

⁹Jumala sanoi: "Kerääntykööt taivaan alla olevat vedet yhteen paikkaan, ja tulkoon kuiva alue näkyviin." Näin myös tapahtui. ¹⁰Jumala nimesi kuivan alueen maaksi, ja vesien kerääntymispaikan hän nimesi mereksi. Ja Jumala näki, että niin oli hyvä. ¹¹Jumala sanoi: "Versokoon maa vihantaa, siementä tekeviä ruohoja ja hedelmäpuita, jotka kantavat maan päällä lajiensa mukaista hedelmää, jossa on niiden siemen." Näin myös tapahtui. ¹²Maa tuotti vihantaa: ruohoja, jotka tekivät siementä lajiensa mukaan ja puita, jotka kantoivat lajiensa mukaista hedelmää, jossa oli niiden siemen. Ja Jumala näki, että niin oli hyvä. ¹³Tuli ilta ja tuli aamu, kolmas päivä oli mennyt.

¹⁴Jumala sanoi: "Tulkoon taivaanavaruuteen valonlähteitä erottamaan päivän yöstä. Olkoot ne merkkeinä osoittamassa määräaikoja, päiviä ja vuosia, ¹⁵ja olkoot ne taivaanavaruudessa valonlähteinä valaisemassa maata." Näin myös tapahtui. ¹⁶Jumala teki kaksi suurta valonlähdettä, suuremman valonlähteen hallitsemaan päivää ja pienemmän hallitsemaan yötä, sekä tähdet. ¹⁷Jumala pani ne taivaanavaruuteen valaisemaan maata, ¹⁸hallitsemaan päivää ja yötä ja erottamaan valon ja pimeyden toisistaan. Jumala näki, että niin oli hyvä. ¹⁹Tuli ilta ja tuli aamu, neljäs päivä oli mennyt.

²⁰Jumala sanoi: "Viliskööt vedet eläviä olentoja, ja lennelkööt linnut taivaanavaruudessa maan yllä." ²¹Niin Jumala loi suuret merieläimet ja kaikki elävät, liikkuvat olennot, joita vilisee vesissä, kunkin lajiensa mukaan, ja kaikki siivekkäät linnut, kunkin lajiensa mukaan. Jumala näki, että niin oli hyvä. ²²Jumala siunasi ne sanoen: "Olkaa hedelmällisiä, lisääntykää ja täytäkää merten vedet, ja linnut lisääntykööt maan päällä." ²³Tuli ilta ja tuli aamu, viides päivä oli mennyt.

²⁴Jumala sanoi: "Tuottakoon maa eläviä olentoja lajiensa mukaan, karja-eläimiä, pikkueläimiä ja villieläimiä lajiensa mukaan." Näin myös tapahtui.

²⁵Jumala teki villieläimet lajiensa mukaan, karjaeläimet lajiensa mukaan ja kaikki maan pikkueläimet lajiensa mukaan. Jumala näki, että niin oli hyvä.

²⁶Jumala sanoi: "Tekkäämme ihminen kuvaksemme, kaltaiseksemme. Hal-
litkoot he meren kaloja, taivaan lintuja ja karjaeläimiä, koko maata ja kaik-
kia maan päällä liikkuvia pikkueläimiä." ²⁷Niin Jumala loi ihmisen omaksi
kuvakseen. Jumalan kuvaksi hän loi hänet, mieheksi ja naiseksi hän loi
heidät. ²⁸Jumala siunasi heidät ja sanoi heille: "Olkaa hedelmällisiä, lisään-
tykää, täyttäkää maa ja ottakaa se valtaanne. Teidän vallassanne olkoot
meren kalat, taivaan linnut ja kaikki maan päällä liikkuvat eläimet."

²⁹Jumala sanoi: "Katso, minä annan teille kaikki siementä tekevät kasvit
kaikkialla maan päällä ja kaikki puut, joissa on siementä tekevä hedelmä.
Olkoot ne teille ravinnoksi. ³⁰Kaikille villieläimille, taivaan linnuille ja maassa
liikkuville pikkueläimille, joissa on elävä sielu, minä annan ravinnoksi kai-
kenlaiset vihreät kasvit." Näin myös tapahtui. ³¹Ja Jumala katsoi kaikkea,
mitä oli tehnyt, ja näki, että se oli erittäin hyvää. Tuli ilta ja tuli aamu, kuu-
des päivä oli mennyt.

2¹Niin tulivat valmiiksi taivaat ja maa kaikkine joukkoineen. ²Seitsemäntenä
päivänä Jumala sai valmiiksi tekemänsä työn, ja seitsemäntenä päivänä hän
lepäsi kaikesta työstään, jonka oli tehnyt. ³Jumala siunasi seitsemännen
päivän ja pyhitti sen, koska silloin hän lepäsi kaikesta luomistyöstään.

⁴Nämä olivat taivaan ja maan luomisen vaiheet.

Ihminen paratiisissa

Siihen aikaan, kun Herra Jumala teki maan ja taivaat, ⁵maan päällä ei ollut
vielä yhtäkään pensasta eikä kedolla kasvanut mitään kasveja, koska Herra
Jumala ei ollut vielä antanut sataa maan päälle. Ei myöskään ollut vielä
ihmistä viljelemässä maata. ⁶Mutta maasta nousi sumua, joka kasteli koko
maan pinnan. ⁷Sitten Herra Jumala muovasi ihmisen maan tomusta ja pu-
halsi hänen sieraimiinsa elämän hengen. Näin ihmisestä tuli elävä sielu.

⁸Herra Jumala istutti puutarhan itään, Eedeniin, ja asetti sinne ihmisen,
jonka hän oli muovannut. ⁹Ja Herra Jumala kasvatti maasta kaikenlaisia
puita, jotka olivat ihania nähdä ja joiden hedelmät olivat hyviä syödä. Kes-
kelle puutarhaa hän kasvatti elämän puun ja myös hyvän- ja pahantiedon
puun.

¹⁰Eedenistä lähti virta, joka kasteli puutarhan, ja se jakaantui sieltä neljäksi
haaraksi. ¹¹Ensimmäisen nimi on Piison. Se kiertää koko Havilan maan, jossa
on kultaa. ¹²Sen maan kulta on hyvää, ja siellä on myös bedellion-pihkaa ja
onyksi-kiveä. ¹³Toisen virran nimi on Giison. Se kiertää koko Kuusin maan.

¹⁴Kolmannen virran nimi on Hiddekel. Se virtaa Assurin itäpuolitse. Neljäs virta on Eufrat.

¹⁵Herra Jumala otti ihmisen ja asetti hänet Eedenin puutarhaan viljelemään sitä ja pitämään siitä huolta. ¹⁶Ja Herra Jumala antoi ihmiselle tämän käskyn: "Syö vapaasti kaikista muista puutarhan puista, ¹⁷mutta hyvän- ja pahantiedon puusta älä syö, sillä sinä päivänä, jona siitä syöt, sinä totisesti kuolet."

¹⁸Herra Jumala sanoi: "Ihmisen ei ole hyvä olla yksinään. Minä teen hänelle avun, joka on hänelle sopiva." ¹⁹Kun Herra Jumala oli muovannut maasta kaikki villieläimet ja kaikki taivaan linnut, hän toi ne ihmisen luo nähdäkseen, minkä nimen tämä antaisi kullekin niistä. Jokainen elävä olento sai juuri sen nimen, jonka ihminen sille antoi. ²⁰Näin ihminen antoi nimet kaikille karjaeläimille, kaikille taivaan linnuille ja villieläimille. Adamille ei kuitenkaan löytynyt sopivaa apua.

²¹Silloin Herra Jumala vaivutti ihmisen syvään uneen, otti hänen nukkuesaansa yhden hänen kylkiluistaan ja täytti sen kohdan lihalla. ²²Ja Herra Jumala rakensi naisen siitä kylkiluusta, jonka oli ottanut miehestä, ja toi hänet miehen luo. ²³Mies sanoi: "Tässä on nyt luu minun luustani ja liha minun lihastani. Tätä on kutsuttava miehettäreksi, sillä miehestä hänet on otettu."

²⁴Sen vuoksi mies jättäköön isänsä ja äitinsä ja liittyköön vaimoonsa, ja heistä tulee yksi liha.

²⁵He olivat molemmat alasti, mies ja hänen vaimonsa, eivätkä he tunteneet häpeää.

Syntiinlankeemus

3 ¹Mutta käärme oli ovelin kaikista villieläimistä, jotka Herra Jumala oli tehnyt. Se sanoi naiselle: "Onko Jumala todella sanonut: 'Älkää syökö mistään puutarhan puusta'?" ²Nainen vastasi käärmeelle: "Kyllä me saamme syödä puutarhan puiden hedelmiä. ³Vain sen puun hedelmästä, joka on keskellä puutarhaa, Jumala on sanonut: 'Älkää syökö siitä älkääkös koskeko siihen, ettette kuolisi.'" ⁴Käärme vastasi naiselle: "Ette te suinkaan kuole, ⁵vaan Jumala tietää, että sinä päivänä, jona te syötte siitä, teidän silmänne avautuvat ja teistä tulee Jumalan kaltaisia, niin että tiedätte hyvän ja pahan."

⁶Nainen näki, että siitä puusta oli hyvä syödä ja että se oli nautinto silmille ja houkutteleva, koska siitä sai ymmärrystä. Niinpä hän otti sen hedelmiä ja söi ja antoi myös miehelleen, joka oli hänen kanssaan, ja mieskin söi.

⁷Silloin molempien silmät avautuivat, ja he huomasivat olevansa alasti. He sitoivat yhteen viikunapuun lehtiä ja tekivät itselleen vyöverhot.

⁸He kuulivat Herran Jumalan äänen hänen käyskennellessään puutarhassa päivän viiletessä. Silloin mies ja hänen vaimonsa piiloutuivat Herran Jumalan kasvojen edestä puutarhan puiden sekaan. ⁹Mutta Herra Jumala kutsui miestä ja sanoi hänelle: "Missä sinä olet?" ¹⁰Mies vastasi: "Minä kuulin sinun äänesi puutarhassa ja pelkäsin, sillä minä olen alasti. Siksi piilouduin." ¹¹Herra sanoi: "Kuka sinulle kertoi, että olet alasti? Oletko syönyt siitä puusta, josta minä kielsin sinua syömästä?" ¹²Mies vastasi: "Vaimo, jonka annoit olemaan kanssani – hän antoi minulle siitä puusta, ja minä söin." ¹³Silloin Herra Jumala sanoi naiselle: "Mitä oletkaan tehnyt!" Nainen vastasi: "Käärme petti minut, ja minä söin."

Kirous synnin seurauksena

¹⁴Herra Jumala sanoi käärmeelle: "Koska tämän teit, sinä olet kirottu kaikkien karjaeläinten ja villieläinten joukossa. Vatsallasi sinun on kuljettava ja tomua syötävä koko elinaikasi. ¹⁵Minä panen vihollisuuden sinun ja naisen välille ja sinun siemenesi ja hänen siemenensä välille. Hän on murskaava sinun pääsi, ja sinä isket häntä kantapäähän."

¹⁶Naiselle Jumala sanoi: "Minä teen suuriksi sinun raskautesi vaivat, kivulla sinä synnytät lapsia. Mieheesi sinä tunnet halua, ja hän on hallitseva sinua."

¹⁷Miehelle Jumala sanoi: "Koska kuuntelit vaimosi puhetta ja söit puusta, josta kielsin sinua syömästä, maa on kirottu sinun vuoksesi. Vaivaa nähden saat siitä ruokasi kaikkina elämäsi päivinä. ¹⁸Orjantappuraa ja ohdaketta se kasvaa sinulle, sinun on syötävä kedon ruohoja. ¹⁹Otsasi hiessä sinä syöt leipäsi, kunnes tulet jälleen maaksi, sillä siitä sinut on otettu. Tomua sinä olet, ja tomuun sinun on palattava."

Karkotus paratiisista

²⁰Mies antoi vaimolleen nimen Eeva, sillä hänestä oli tuleva kaikkien ihmisten äiti. ²¹Herra Jumala teki Aadamille ja hänen vaimolleen vaatteet nahkasta ja puki heidät niihin. ²²Herra Jumala sanoi: "Nyt ihmisestä on tullut kuin yksi meistä: hän tietää hyvän ja pahan. Kun hän ei nyt vain ojentaisi kättään, ottaisi ja söisi myös elämän puusta ja eläisi ikuisesti!" ²³Niin Herra Jumala lähetti hänet pois Eedenin puutarhasta viljelemään maata, josta hänet oli otettu. ²⁴Hän karkotti ihmisen ja asetti Eedenin puutarhan itäpuolelle kerubit ja välkkyvän, leimuavan miekan vartioimaan elämän puun tietä.

Kain ja Aabel

4Mies yhtyi vaimoonsa Eevaan, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti Kainin. Eeva sanoi: "Minä olen saanut pojan Herran avulla." ²Vielä hän synnytti Kainille veljen, Aabelin. Aabelista tuli lammaspaimen ja Kainista maanviljelijä. ³Jonkin ajan kuluttua Kain toi maan hedelmistä uhrilahjan Herralle. ⁴Myös Aabel toi uhrin. Hänen uhrinsa oli lauman esikoisista ja niiden rasvoista. Herra katsoi armollisesti Aabelin ja hänen uhrilahjansa puoleen, ⁵mutta Kainin ja hänen uhrilahjansa puoleen hän ei katsonut. Silloin Kain vihastui kovin, ja hänen kasvonsa synkistyivät. ⁶Herra sanoi Kainille: "Miksi olet vihastunut, ja miksi kasvosi ovat synkistyneet? ⁷Eikö ole niin, että jos teet oikein, voit kohottaa katseesi, mutta jos et, synti väijyy ovella. Se haluaa sinut valtaansa, mutta hallitse sinä sitä!"

⁸Kain sanoi veljelleen Aabelille: "Lähdetään kedolle." Heidän ollessaan kedolla Kain hyökkäsi veljensä Aabelin kimppuun ja tappoi hänet. ⁹Silloin Herra kysyi Kainilta: "Missä on veljesi Aabel?" Kain vastasi: "En tiedä. Olenko minä veljeni vartija?" ¹⁰Herra sanoi: "Mitä oletkaan tehnyt! Veljesi veri huu-taa minulle maasta! ¹¹Nyt sinä olet kirottu, ja sinut karkotetaan tältä maalta, joka avasi suunsa ottamaan veljesi veren sinun kädestäsi. ¹²Kun viljelet maata, se ei enää anna sinulle satoaan. Sinusta tulee harhaileva pakolainen."

¹³Kain vastasi Herralle: "Minun syyllisyyteni on liian raskas kantaa. ¹⁴Kun sinä nyt karkotat minut viljavilta mailta, minun täytyy piiloutua kasvojesi edestä. Minusta tulee harhaileva pakolainen, ja kuka ikinä minut kohtaa, tappaa minut." ¹⁵Herra sanoi hänelle: "Sille, joka tappaa Kainin, kostetaan seitsenkertaisesti." Sitten Herra pani Kainiin merkin, ettei kukaan, joka hänet kohtaa, tappaisi häntä. ¹⁶Niin Kain lähti pois Herran kasvojen edestä ja asettui asumaan Noodin maahan, Eedenistä itään.

Kainin jälkeläiset

¹⁷Kain yhtyi vaimoonsa, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti Hanokin. Kain rakensi kaupungin ja antoi sille nimen poikansa Hanokin mukaan. ¹⁸Hanokille syntyi Iirad, Iiradille syntyi Mehujael, Mehujaelille syntyi Metusael, ja Metusaelille syntyi Lemek. ¹⁹Lemek otti itselleen kaksi vaimoa. Toisen nimi oli Aada ja toisen Silla. ²⁰Aada synnytti Jaabalin, josta tuli teltoissa asuvien karjankasvattajien kantaisä. ²¹Jaabalin veljen nimi oli Juubal, ja hänestä tuli kaikkien lyyraa ja huilua soittavien kantaisä. ²²Myös Silla sai lapsen, Tuubal-Kainin, josta tuli kaikenlaisten vaski- ja rauta-aseiden takoja. Tuubal-Kainin sisar oli Naema. ²³Lemek sanoi vaimoilleen: "Aada ja Silla, kuulkaa ääntäni, te Lemekin vaimot, ottakaa korviinne puheeni! Miehen olen tappanut haa-

vastani ja nuorukaisen mustelmastani. ²⁴Sillä Kain kostetaan seitsenkertaisesti mutta Lemek seitsemänkymmentäseitsemän kertaa."

Seet ja Enos

²⁵Aadam yhtyi taas vaimoonsa. Tämä synnytti pojan, antoi hänelle nimen Seet ja sanoi: "Jumala on suonut minulle toisen pojan Aabelin sijaan, jonka Kain tappoi." ²⁶Seetillekin syntyi poika, ja hän antoi tälle nimen Enos. Tuohon aikaan ruvettiin huutamaan avuksi Herran nimeä.

Aadamin jälkeläiset

5 ¹Tämä on Aadamin sukuluettelo. Luodessaan ihmisen Jumala teki hänet kaltaisekseen. ²Hän loi heidät mieheksi ja naiseksi, siunasi heidät ja antoi heille nimen ihminen sinä päivänä, jona hän loi heidät.

³Kun Adam oli elänyt 130 vuotta, hänelle syntyi poika, joka oli hänen kaltaisensa, hänen näköisensä, ja hän antoi tälle nimen Seet. ⁴Aadam eli Seetin syntymän jälkeen 800 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ⁵Aadamin koko elinaika oli 930 vuotta. Sitten hän kuoli.

Seetin jälkeläiset

⁶Kun Seet oli elänyt 105 vuotta, hänelle syntyi Enos. ⁷Enoksen syntymän jälkeen Seet eli 807 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ⁸Seetin koko elinaika oli 912 vuotta. Sitten hän kuoli.

⁹Kun Enos oli elänyt 90 vuotta, hänelle syntyi Keenan. ¹⁰Keenanin syntymän jälkeen Enos eli 815 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹¹Enoksen koko elinaika oli 905 vuotta. Sitten hän kuoli.

¹²Kun Keenan oli elänyt 70 vuotta, hänelle syntyi Mahalalel. ¹³Keenan eli Mahalalelin syntymän jälkeen 840 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁴Keenanin koko elinaika oli 910 vuotta. Sitten hän kuoli.

¹⁵Kun Mahalalel oli elänyt 65 vuotta, hänelle syntyi Jered. ¹⁶Jeredin syntymän jälkeen Mahalalel eli 830 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁷Mahalalelin koko elinaika oli 895 vuotta. Sitten hän kuoli.

¹⁸Kun Jered oli elänyt 162 vuotta, hänelle syntyi Hanok. ¹⁹Jered eli Hanokin syntymän jälkeen 800 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²⁰Jeredin koko elinaika oli 962 vuotta. Sitten hän kuoli.

²¹Kun Hanok oli elänyt 65 vuotta, hänelle syntyi Metuselahin. ²²Metuselahin syntymän jälkeen Hanok vaelsi Jumalan yhteydessä 300 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²³Hanokin koko elinaika oli 365 vuotta. ²⁴Hanok vaelsi Jumalan yhteydessä. Sitten häntä ei enää ollut, sillä Jumala oli ottanut hänet pois.

²⁵Kun Metuselah oli elänyt 187 vuotta, hänelle syntyi Lemek. ²⁶Metuselah eli Lemekin syntymän jälkeen 782 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²⁷Metuselahin koko elinaika oli 969 vuotta. Sitten hän kuoli.

²⁸Kun Lemek oli elänyt 182 vuotta, hänelle syntyi poika. ²⁹Hän antoi pojalle nimen Nooa ja sanoi: "Hän lohduttaa meitä, kun teemme työtä ja näemme vaivaa viljellessämme maata, jonka Herra on kironnut." ³⁰Nooan syntymän jälkeen Lemek eli 595 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ³¹Lemekin koko elinaika oli 777 vuotta. Sitten hän kuoli.

³²Kun Nooa oli elänyt 500 vuotta, hänelle syntyivät Seem, Haam ja Jaafet.

VEDENPAISUMUS SYNNIN SEURAUKSENA

Ihmissuvun turmelus

6 Kun ihmiset alkoivat lisääntyä maan päällä ja heille syntyi tyttäriä, Jumalan pojat näkivät, että ihmisten tyttäret olivat kauniita, ja he ottivat itselleen vaimoikseen kaikki, jotka parhaiksi katsoivat. ³Silloin Herra sanoi: "Minun Henkeni ei vallitse ihmisessä ikuisesti, koska hän on vain lihaa. Olkoon siis hänen aikansa 120 vuotta." ⁴Siihen aikaan ja myöhemminkin maan päällä oli jättiläisiä, kun Jumalan pojat yhtyivät ihmisten tyttäriin ja nämä synnyttivät heille lapsia. Nämä olivat noita muinaisajan sankareita, kuuluisia miehiä.

⁵Mutta Herra näki, että ihmisen pahuus oli suuri maan päällä ja että kaikki hänen sydämensä ajatukset ja taipumukset olivat kaiken aikaa ainoastaan pahat. ⁶Silloin Herra katui, että oli tehnyt ihmiset maan päälle, ja hänen sydämensä tuli murheelliseksi. ⁷Herra sanoi: "Minä pyyhin pois maan päältä ihmisen, jonka olen luonut. Minä hävitän ihmiset ja eläimet, myös pikkueläimet ja taivaan linnut, sillä minä kadun, että olen ne tehnyt." ⁸Nooa sai kuitenkin armon Herran silmissä.

⁹Nämä ovat Nooan suvun vaiheet. Nooa oli aikalaistensa keskuudessa hurskas ja nuhteeton mies, ja hän vaelsi Jumalan yhteydessä. ¹⁰Nooalle syntyi kolme poikaa: Seem, Haam ja Jaafet. ¹¹Mutta maa oli turmeltunut Jumalan edessä ja tullut täyteen väkivaltaa. ¹²Kun Jumala katsoi maata, hän näki, että se oli turmeltunut, sillä kaikki liha maan päällä oli turmellut vaelluksensa.

Nooan arkki

¹³Jumala sanoi Nooalle: "Minä olen päättänyt tehdä lopun kaikesta lihasta, sillä maa on ihmisten vuoksi tullut täyteen väkivaltaa. Minä hävitän heidät ja maan heidän kanssaan. ¹⁴Tee itsellesi arkki goofer-puusta. Tee arkki täyteen koppeja ja sivele se maapiellä sisältä ja ulkoa. ¹⁵Sinun on tehtävä se

näin: Arkin pituuden tulee olla 300 kyynärää, leveyden 50 kyynärää ja korkeuden 30 kyynärää. ¹⁶Tee arkkiin valoaukko, tee se ylhäältä katsoen kyynärän korkeudelle ja sijoita ovi arkin kylkeen. Tee arkkiin kolme kerrosta, alimmainen, toinen ja kolmas. ¹⁷Katso, minä lähetän vedenpaisumuksen maan päälle hävittämään taivaan alta kaiken lihan, jossa on elämän henki. Silloin maan päällä kaikki menehtyy. ¹⁸Mutta sinun kanssasi minä teen liiton. Sinun on mentävä poikiesi, vaimosi ja poikiesi vaimojen kanssa arkkiin ¹⁹ja vietävä sinne kaksi kutakin lajia kaikista eläimistä, kaikesta lihasta, säilyttääksesi ne hengissä kanssasi. Niitä tulee olla uros ja naaras. ²⁰Luoksesi tulee lintuja lajiensa mukaan, karjaeläimiä lajiensa mukaan ja kaikkia maan pikkueläimiä lajiensa mukaan, kaksi kustakin lajista, että ne säilyisivät hengissä. ²¹Hanki itsellesi kaikenlaista syötäväksi kelpaavaa ravintoa ja kokoa sitä talteen niin paljon, että se riittää ruuaksi sinulle ja niille kaikille." ²²Nooa teki kaiken aivan niin kuin Jumala oli käsenyt hänen tehdä.

Vedenpaisumus

7¹Sitten Herra sanoi Nooalle: "Mene arkkiin, sinä ja koko perheesi, sillä sinut minä olen havainnut tässä sukupolvessa vanhurskaaksi edessäni. ²Ota luoksesi kaikista puhtaista eläimistä seitsemän urosta ja seitsemän naaras, mutta epäpuhtaista eläimistä ota kaksi, uros ja naaras. ³Ota myös seitsemän paria taivaan lintuja, uroksia ja naaraita, että niiden siemen säilyisi elossa kaikkialla maan päällä. ⁴Seitsemän päivän kuluttua minä näet annan sataa maan päälle 40 päivää ja 40 yötä ja pyyhin maan päältä pois kaikki tekemäni olennot." ⁵Nooa teki aivan niin kuin Herra oli häntä käsenyt.

⁶Nooa oli 600 vuoden ikäinen, kun vedenpaisumus tuli maan päälle. ⁷Hän meni arkkiin yhdessä poikiensa, vaimonsa ja poikiensa vaimojen kanssa vedenpaisumusta pakoon. ⁸Puhtaita eläimiä, epäpuhtaita eläimiä, lintuja ja kaikkia maassa liikkuvia pikkueläimiä ⁹meni Nooan luo arkkiin pareittain, uros ja naaras, niin kuin Jumala oli Nooalle sanonut. ¹⁰Seitsemän päivän kuluttua vedenpaisumus tuli maan päälle.

¹¹Sinä vuonna, jona Nooa täytti 600 vuotta, vuoden toisena kuukautena, kuukauden 17. päivänä, kaikki suuren syvyyden lähteet puhkesivat ja taivaan ikkunat aukenivat. ¹²Silloin tuli maan päälle sade, jota kesti 40 päivää ja 40 yötä. ¹³Juuri tuona päivänä Nooa, Nooan pojat Seem, Haam ja Jaafet sekä Nooan vaimo ja hänen kolmen poikansa vaimot menivät yhdessä arkkiin. ¹⁴Heidän kanssaan menivät lajeittain myös kaikki villieläimet, kaikki karjaeläimet, kaikki pikkueläimet, jotka liikkuvat maan päällä, ja kaikki suuret ja pienet linnut lajiensa mukaan, kaikki siivekkäät. ¹⁵Ne menivät Nooan luo arkkiin pareittain, kaikki liha, kaikki, joissa oli elämän henki. ¹⁶Kaikesta

lihasta meni sisälle uros ja naaras, niin kuin Jumala oli Nooalle sanonut, ja Herra sulki arkin oven Nooan jälkeen.

¹⁷Silloin tuli vedenpaisumus maan päälle 40 päivän aikana. Vedet lisääntyivät ja nostivat arkin, ja se kohosi korkealle maasta. ¹⁸Vedet saivat vallan ja lisääntyivät suuresti maan päällä, ja arkki ajelehti veden pinnalla. ¹⁹Vedet nousivat maan päällä yhä enemmän, niin että kaikki korkeat vuoret koko taivaan alla peittyivät. ²⁰Vesi nousi 15 kynnärää vuorten yläpuolelle, niin että ne peittyivät. ²¹Silloin kaikki liha, joka liikkui maan päällä, menehtyi: linnut, karjaeläimet, villieläimet, kaikki maassa vilistävät pikkueläimet ja myös kaikki ihmiset. ²²Kaikki, joissa oli elämän henkäys ja jotka elivät kuivalta maalla, kuolivat. ²³Näin Herra pyyhkäisi pois kaikki olennot maan päältä, sekä ihmiset että karjaeläimet, pikkueläimet ja taivaan linnut. Ne pyyhittiin pois maan päältä. Vain Nooa ja ne, jotka olivat hänen kanssaan arkissa, jäivät henkiin. ²⁴Maa oli veden vallassa 150 päivää.

8 Jumala muisti Nooaa ja kaikkia villieläimiä ja karjaeläimiä, jotka olivat hänen kanssaan arkissa. Jumala pani tuulen puhaltamaan yli maan, ja vesi alkoi laskeutua. ²Syvyiden lähteet ja taivaan ikkunat sulkeutuivat, ja sade taivaasta tyrehtyi. ³Vesi väheni vähenemistään maan päältä, ja 150 päivän kuluttua vesi oli vähentynyt niin paljon, ⁴että arkki pysähtyi Araratin vuorille seitsemännen kuukauden 17. päivänä. ⁵Vesi väheni vähenemistään 10. kuukauteen asti, ja 10. kuukauden ensimmäisenä päivänä vuorten huiput tulivat näkyviin.

⁶Kun vielä 40 päivää oli kulunut, Nooa avasi arkiin tekemänsä ikkunan ⁷ja päästi ulos korpin. Se lenteli edestakaisin, kunnes vesi oli kuivunut maan päältä. ⁸Sitten hän lähetti luotaan kyyhkysen saadakseen tietää, oliko vesi vähentynyt maan päältä. ⁹Kyyhkynen ei kuitenkaan löytänyt lepopaikkaa jaloilleen vaan palasi hänen luokseen arkiin, sillä koko maa oli vielä veden peitossa. Nooa ojensi kätensä ja otti kyyhkysen luokseen arkiin. ¹⁰Hän odotti vielä toiset seitsemän päivää ja lähetti uudelleen kyyhkysen arkista. ¹¹Kyyhkynen tuli hänen luokseen illalla, ja sen nokassa oli tuore öljypuun lehti. Siitä Nooa ymmärsi, että vesi oli käynyt vähiin maan päällä. ¹²Hän odotti vielä toiset seitsemän päivää ja päästi sitten kyyhkysen, eikä se enää palannut hänen luokseen.

¹³Ensimmäisen kuukauden ensimmäisenä päivänä sinä vuonna, jona Nooa täytti 601 vuotta, vesi oli kuivunut maan päältä. Silloin Nooa poisti arkin katon ja näki, että maan pinta oli kuiva. ¹⁴Toisen kuukauden 27. päivänä maa oli täysin kuivunut.

Noaan uhri

¹⁵Silloin Jumala sanoi Nooalle: ¹⁶"Lähde arkista, sinä ja vaimosi, poikasi ja poikiesi vaimot sinun kanssasi. ¹⁷Vie mukanasasi ulos kaikki eläimet, jotka ovat luonasi, kaikki liha: linnut, karjaeläimet ja maassa liikkuvat pikkueläimet. Vilisköön niitä maassa, olkoot ne hedelmällisiä ja lisääntykööt maan päällä." ¹⁸Niin Nooa lähti ulos mukanaan poikansa, vaimonsa ja poikiensa vaimot ¹⁹sekä kaikki villieläimet, pikkueläimet ja linnut. Kaikki, jotka liikkuvat maan päällä, lähtivät arkista suvuittain.

²⁰Sitten Nooa rakensi alttarin Herralle. Hän otti kaikkia puhtaita karjaeläimiä ja kaikkia puhtaita lintuja ja uhrasi polttouhreja alttarilla. ²¹Kun Herra tunsu suloisen tuoksun, hän ajatteli sydämessään: "Minä en enää koskaan kiroa maata ihmisen tähden, sillä ihmisen sydämen taipumukset ovat pahat hänen nuoruudestaan saakka. Minä en koskaan enää tuhoa kaikkea, mikä elää, niin kuin nyt olen tehnyt. ²²Niin kauan kuin maa pysyy, ei lakkaa kylvöä eikä leikkuu, ei kylmä eikä helle, ei kesä eikä talvi, ei päivä eikä yö."

Jumala tekee liiton Nooan kanssa

9 Jumala siunasi Nooan ja hänen poikansa ja sanoi heille: "Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää maa. ²Kaikki maan eläimet, kaikki taivaan linnut, kaikki maassa matelevat ja kaikki meren kalat pelkäävät ja säikkyvät teitä. Ne on annettu teidän valtaanne. ³Kaikki, mikä liikkuu ja elää, olkoon teille syötäväksi. Samoin kuin olen antanut teille vihreät kasvit, minä annan teille kaikki eläimet. ⁴Älkää kuitenkaan syökö lihaa, jossa sen sielu, sen veri, on. ⁵Teidän verenne vuodattamisesta minä vaadin tilille jokaisen eläimen. Myös ihmisen minä vaadin tilille toisen ihmisen, hänen veljensä, surmaamisesta. ⁶Joka vuodattaa ihmisen veren, hänen verensä vuodattaa ihminen, sillä omaksi kuvakseen Jumala teki ihmisen. ⁷Ja te, olkaa hedelmälliset ja lisääntykää, olkaa monilukuiset ja lisääntykää maan päällä."

⁸Jumala puhui Nooalle ja hänen pojilleen, jotka olivat hänen kanssaan: ⁹"Katso, minä teen liittoni teidän ja teidän jälkeläistenne kanssa ¹⁰sekä kaikkien mukanne olevien elävien olentojen kanssa, lintujen, karjaeläinten ja kaikkien villieläinten kanssa, kaikkien arkista lähteneiden, niin ihmisten kuin kaikkien maan eläintenkin kanssa. ¹¹Minä teen liittoni teidän kanssanne, eikä vedenpaisumus enää koskaan tuhoa kaikkea lihaa. Koskaan enää ei tule vedenpaisumusta, joka tuhoaisi maan."

¹²Jumala sanoi: "Tämä on sen liiton merkki, jonka minä teen itseni ja teidän sekä kaikkien teidän kanssanne olevien elävien olentojen välille ikuisiksi ajoiksi. ¹³Minä panen kaareni pilviin, ja se on merkinä liitosta minun ja maan välillä. ¹⁴Kun minä kokoan pilviä maan ylle ja kaari näkyy pilvissä, ¹⁵minä muistan liittoni, joka on minun ja teidän ja kaikkien elävien olento-

jen, kaiken lihan, välillä, eikä vesi enää nouse tulvaksi hävittämään kaikkea lihaa. ¹⁶Kun kaari on pilvissä, minä näen sen ja muistan ikuisen liiton, joka on Jumalan ja kaiken lihan, kaikkien maan päällä elävien olentojen, välillä." ¹⁷Jumala sanoi Nooalle: "Tämä on merkinä liitosta, jonka minä olen tehnyt itseni ja kaiken lihan välille maan päällä."

Nooan juopumus ja häpeä

¹⁸Nooan pojat, jotka lähtivät arkista, olivat Seem, Haam ja Jaafet. Haam oli Kanaanin isä. ¹⁹Nämä kolme olivat Nooan pojat, ja heistä polveutuivat kaikki maailman ihmiset.

²⁰Nooa ryhtyi maanviljelijäksi ja istutti viinitarhan. ²¹Kun hän joi sen viiniä, hän juopui ja makasi alasti teltassaan. ²²Haam, Kanaanin isä, näki isänsä alastomuuden ja kertoi siitä ulkona molemmille veljilleen. ²³Silloin Seem ja Jaafet ottivat viitan, panivat molemmat sen hartioilleen, menivät sisään takaperin ja peittivät isänsä alastomuuden. Heidän kasvonsa olivat pois-päin, eivätkä he nähneet isänsä alastomuutta.

Nooa kiroaa Kanaanin

²⁴Kun Nooa heräsi humalastaan ja sai tietää, mitä hänen nuorin poikansa oli hänelle tehnyt, ²⁵hän sanoi: "Kirottu olkoon Kanaan! Tulkoon hänestä veljiensä orjien orja." ²⁶Hän sanoi vielä: "Kiitetty olkoon Herra, Seemin Jumala! Olkoon Kanaan hänen orjansa." ²⁷Laajentakoon Jumala Jaafetin alueen, ja saakoon hän asua Seemin teltoissa. Olkoon Kanaan hänen orjansa."

²⁸Nooa eli vedenpaisumuksen jälkeen 350 vuotta. ²⁹Näin Nooan koko elin-ajaksi tuli 950 vuotta. Sitten hän kuoli.

Nooan jälkeläiset

10Nämä ovat Nooan poikien, Seemin, Haamin ja Jaafetin, sukuluettelot. Vedenpaisumuksen jälkeen heille syntyi poikia. ²Jaafetin pojat olivat Goomer, Maagog, Maadai, Jaavan, Tuubal, Mesek ja Tiiras. ³Goomerin pojat olivat Askenas, Riifat ja Toogarma. ⁴Jaavanin jälkeläisiä olivat Elisa, Tarsis, kittiläiset ja doodanilaiset. ⁵Näistä erkanivat saarten ja rannikoiden kansat maihinsa, kukin kielensä, heimonsa ja kansallisuutensa mukaan.

⁶Haamin pojat olivat Kuus, Misraim, Puut ja Kanaan. ⁷Kuusien pojat olivat Seba, Havila, Sabta, Raema ja Sabteka. Raeman pojat olivat Saba ja Dedan. ⁸Kuusille syntyi myös Nimrod. Hän oli maan ensimmäinen mahtimies. ⁹Hän oli Herran edessä mahtava metsästäjä. Siksi sanotaan: "Kuin Nimrod, mahtava metsästäjä Herran edessä." ¹⁰Hänen valtakuntaansa kuuluivat aluksi Baabel, Erek, Akkad ja Kalne Sinearin maassa. ¹¹Siitä maasta hän lähti Assu-

riin ja rakensi Niiniven, Rehobot-lirin, Kelahin ¹²ja Resenin suuren kaupungin, joka on Niiniven ja Kelahin välillä. ¹³Misraimin jälkeläisiä olivat luudilaiset, anamilaiset, lehabilaiset, naftuhilaiset, ¹⁴patroslaiset, kasluhilaiset, joista filistealaiset ovat lähteneet, ja kaftorilaiset. ¹⁵Kanaanille syntyivät Siidon, hänen esikoisensa, ja Heet ¹⁶sekä jebusilaiset, amorilaiset, girgasilaiset, ¹⁷hivviläiset, arkilaiset, siiniläiset, ¹⁸arvadilaiset, semarilaiset ja hamatilaiset. Myöhemmin kanaanilaisten heimot hajaantuivat. ¹⁹Kanaanilaisten alue ulottui Siidonista Gerariin päin Gasaan asti sekä Sodomaan, Gomorraan, Admaan ja Seboimiin päin Lesaan asti. ²⁰Nämä olivat Haamin pojat heimojensa, kieltensä, maittensa ja kansakuntiansa mukaan.

²¹Myös Seemille, Jaafetin vanhimmalle veljelle, kaikkien Eeberin jälkeläisten kantaisälle, syntyi poikia. ²²Seemin pojat olivat Eelam, Assur, Arpaksad, Luud ja Aram. ²³Aramin pojat olivat Uus, Huul, Geter ja Mas. ²⁴Arpaksadille syntyi Selah ja Selahille Eeber. ²⁵Eeberille syntyi kaksi poikaa. Toisen nimi oli Peleg, koska hänen aikanaan maa jakaantui. Hänen veljensä nimi oli Joktan. ²⁶Joktanille syntyivät Almodad, Selef, Hasarmavet, Jerah, ²⁷Hadoram, Uusal, Dikla, ²⁸Oobal, Abimael, Saba, ²⁹Oofir, Havila ja Joobab. Kaikki nämä olivat Joktanin poikia. ³⁰Heidän asuinalueensa ulottui Sefarin suunnassa Meesasta itäiseen vuoristoon asti. ³¹Nämä olivat Seemin jälkeläisiä heimojensa, kieltensä, maittensa ja kansakuntiansa mukaan.

³²Nämä olivat Nooan poikien heimot sukuuetteloittensa mukaan, heidän kansakuntansa. Niistä erkanivat maailman kansat vedenpaisumuksen jälkeen.

Babelin torni

11 Koko maailmassa oli yksi kieli, ja kaikki käyttivät samoja sanoja. ²Kun ihmiset lähtivät liikkeelle idästä, he löysivät tasangon Sinearin maasta ja asettuivat sinne asumaan. ³He sanoivat toisilleen: "Tulkaa, tehdään tiiliä ja poltetaan ne koviksi." Tiili oli heillä rakennuskivenä ja maapiki laastina. ⁴He sanoivat: "Rakentakaamme itsellemme kaupunki ja torni, jonka huippu ulottuu taivaaseen. Tehdään itsellemme nimi, ettemme hajaantuisi yli koko maan."

⁵Herra tuli alas katsomaan kaupunkia ja tornia, jonka ihmiset olivat rakentaneet. ⁶Herra sanoi: "He ovat yksi kansa, ja heillä kaikilla on sama kieli. Tämä, mitä he tekevät, on vasta alkua. Nyt mikään ei estä heitä tekemästä, mitä ikinä aikovatkin. ⁷Tulkaa, menkäämme sinne ja sekoitakaamme heidän kielensä, niin etteivät he ymmärrä toistensa kieltä." ⁸Näin Herra hajotti heidät sieltä kaikkialle maailmaan, ja he jättivät kaupungin rakentamisen sikseen. ⁹Kaupunki sai nimekseen Babel, sillä Herra sekoitti siellä koko maan kielen ja hajotti sieltä ihmiset kaikkialle maailmaan.

Seemin jälkeläiset

¹⁰Nämä ovat Seemin suvun vaiheet. Kun Seem oli satavuotias, hänelle syntyi Arpaksad kaksi vuotta vedenpaisumuksen jälkeen. ¹¹Seem eli Arpaksadin syntymän jälkeen 500 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹²Kun Arpaksad oli elänyt 35 vuotta, hänelle syntyi Selah. ¹³Arpaksad eli Selahin syntymän jälkeen 403 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁴Kun Selah oli elänyt 30 vuotta, hänelle syntyi Eeber. ¹⁵Eeberin syntymän jälkeen Selah eli 403 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁶Kun Eeber oli 34 vuoden ikäinen, hänelle syntyi Peleg. ¹⁷Eeber eli Pelegin syntymän jälkeen 430 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁸Kun Peleg oli 30 vuoden ikäinen, hänelle syntyi Regu. ¹⁹Peleg eli Regun syntymän jälkeen 209 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²⁰Kun Regu oli 32 vuoden ikäinen, hänelle syntyi Serug. ²¹Serugin syntymän jälkeen Regu eli 207 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²²Kun Serug oli 30 vuoden ikäinen, hänelle syntyi Naahor. ²³Serug eli Naahorin syntymän jälkeen 200 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²⁴Kun Naahor oli 29 vuoden ikäinen, hänelle syntyi Terah. ²⁵Naahor eli Terahin syntymän jälkeen 119 vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²⁶Kun Terah oli 70 vuoden ikäinen, hänelle syntyivät Abram, Naahor ja Haaran.

Terahin jälkeläiset

²⁷Nämä ovat Terahin suvun vaiheet. Terahille syntyivät Abram, Naahor ja Haaran, ja Haaranille syntyi Loot. ²⁸Haaran kuoli ennen isäänsä Terahia synnyinmaassaan Kaldean Uurissa. ²⁹Abram ja Naahor ottivat itselleen vaimot. Abramian vaimon nimi oli Saarai, ja Naahorin vaimo oli Milka, Haaranin tytär. Haaran oli Milkan ja Jiskan isä. ³⁰Saarai oli hedelmätön, eikä hänellä ollut lasta. ³¹Terah otti mukaan poikansa Abramian, poikansa Haaranin pojan Lootin ja miniänsä Saarain, poikansa Abramian vaimon. He lähtivät Kaldean Uurista mennäkseen Kanaaninmaahan, kulkivat Harraniin asti ja asettuivat sinne asumaan. ³²Terahin elinpäivät olivat 205 vuotta. Sitten Terah kuoli Harranissa.

KANTAISIEN HISTORIA

Jumala kutsuu Abramian

12 Herra sanoi Abramille: "Lähde maastasi ja suvustasi ja isäsi kodista maahan, jonka minä sinulle osoitan. ²Minä teen sinusta suuren kansan, minä siunaan sinua ja teen nimesi suureksi, ja sinä tulet olemaan siunauk-

sena. ³Minä siunaan ne, jotka sinua siunaavat, ja kiroan sen, joka sinua kiroaa, ja sinussa tulevat siunatuiksi kaikki maailman sukukunnat."

⁴Niin Abram lähti, niin kuin Herra oli hänelle puhunut, ja Loot meni hänen kanssaan. Abram oli Harranista lähtiessään 75 vuoden ikäinen. ⁵Abram otti mukaan vaimonsa Saarain, veljenpoikansa Lootin ja kaiken omaisuuden, jonka he olivat koonneet, sekä palvelijat, jotka he olivat hankkineet Harranissa. He lähtivät kulkemaan kohti Kanaaninmaata ja saapuivat sinne.

⁶Abram kulki maan halki Sikemin paikkakunnalle, Mooren tammelle asti. Siihen aikaan maassa asuivat kanaanilaiset. ⁷Siellä Herra ilmestyi Abramille ja sanoi: "Sinun siemenellesi minä annan tämän maan." Niin Abram rakensi sinne alttarin Herralle, joka oli ilmestynyt hänelle. ⁸Sieltä hän siirtyi vuoristoon, joka on Beetelistä itään, ja pystytti telttansa niin, että Beetel oli länsipuolella ja Ai itäpuolella. Hän rakensi sinnekin alttarin Herralle ja huusi avuksi Herran nimeä. ⁹Abram lähti sieltä ja kulki yhä edemmäs Etelämaahan päin.

Abram ja Saarai Egyptissä

¹⁰Maahan tuli nälänhätä, ja Abram meni Egyptiin asuakseen siellä jonkin aikaa, sillä nälänhätä maassa oli kova. ¹¹Tultuaan lähelle Egyptiä hän sanoi vaimolleen Saaraille: "Kuulehan, minä tiedän, että sinä olet kaunis nainen.

¹²Kun egyptiläiset näkevät sinut, he sanovat: 'Tämä on hänen vaimonsa.' He tappavat minut mutta antavat sinun elää. ¹³Sano siis, että olet sisareni, jotta minun kävisi hyvin sinun vuoksesi ja minä jäisin henkiin sinun ansiostasi."

¹⁴Kun Abram tuli Egyptiin, egyptiläiset näkivät, että hänen vaimonsa oli hyvin kaunis. ¹⁵Faraon ruhtinaat näkivät Abramian vaimon ja ylistivät häntä faraolle, ja niin hänet otettiin faraon hoviin. ¹⁶Myös Abramia kohdeltiin hyvin Saarain vuoksi. Hän sai lampaita ja vuohia, nautoja ja aaseja, palvelijoita ja palvelijattaria, aasintammoja ja kameleita.

¹⁷Mutta Herra löi faraota ja hänen hoviaan kovilla vitsauksilla Abramian vaimon Saarain tähden. ¹⁸Silloin farao kutsui Abramian luokseen ja sanoi: "Mitä oletkaan minulle tehnyt! Miksi et sanonut minulle, että hän on sinun vaimosi? ¹⁹Miksi sanoit: 'Hän on sisareni', niin että saatoin ottaa hänet vaimokseni? Tässä on vaimosi, ota hänet ja mene." ²⁰Sitten farao antoi miehilleen Abramista käskyn, ja nämä saattoivat pois maasta hänet ja hänen vaimonsa ja kaiken, mitä hänellä oli.

Abramin ja Lootin tiet eroavat

13 Niin Abram lähti Egyptistä Etelämaahan vaimonsa ja kaiken omaisuutensa kanssa, mukanaan myös Loot. ²Abramilla oli hyvin paljon rikkautta: karjaa, hopeaa ja kultaa. ³Hän kulki levähdyspaikasta toiseen, Etelämaasta

Beeteliin asti, siihen paikkaan Beetelin ja Ain välillä, missä hänen telttansa oli aluksi ollut ⁴ja mihin hän ensin oli rakentanut alttarin. Siellä Abram huusi avuksi Herran nimeä.

⁵Myös Lootilla, joka kulki Abramin mukana, oli lampaista ja vuohia, nautakarjaa ja teltoja. ⁶Maata ei kuitenkaan ollut kylliksi, jotta he olisivat voineet asua yhdessä. Heillä oli niin paljon omaisuutta, että he eivät voineet asua yhdessä. ⁷Siksi Abramin karjapaimenten ja Lootin karjapaimenten välille tuli riitaa. Siihen aikaan maassa asuivat kanaanalaiset ja perissiläiset.

⁸Silloin Abram sanoi Lootille: "Eihän meidän välillämme pitäisi olla riitaa, minun ja sinun, eikä myöskään minun paimenteni ja sinun paimentesi välillä. Olemmehan me sentään veljiä. ⁹Eikö koko maa ole edessäsi? Eroa minusta. Jos sinä menet vasemmalle, minä menen oikealle, tai jos sinä menet oikealle, minä menen vasemmalle." ¹⁰Loot nosti katseensa ja näki, että koko Jordanin tasanko oli runsasvetistä seutua. Ennen kuin Herra hävitti Sodomian ja Gomorran, se oli Sooariin saakka kuin Herran puutarhaa, kuin Egyptin maata. ¹¹Loot valitsi itselleen koko Jordanin tasangon ja siirtyi itään päin. Näin he erkanivat toisistaan. ¹²Abram asettui asumaan Kanaaninmaahan, mutta Loot asui tasangon kaupungeissa ja siirtyi teltoineen paikasta toiseen, aina Sodomaan asti.

¹³Mutta Sodomian miehet olivat pahoja ja tekivät paljon syntiä Herraa vastaan. ¹⁴Herra sanoi Abramille sen jälkeen, kun Loot oli eronnut hänestä: "Nosta silmäsi ja katsele siitä paikasta, missä olet, pohjoiseen, etelään, itään ja länteen, ¹⁵sillä kaiken maan, jonka sinä näet, minä annan sinulle ja sinun siemenellesi ikuisiksi ajoiksi. ¹⁶Minä teen sinun jälkeläisesi yhtä lukuisiksi kuin maan tomuhiukkaset. Jos maan tomu voidaan laskea, voidaan laskea myös sinun jälkeläistesi lukumäärä. ¹⁷Nouse ja lähde kulkemaan maata pitkin ja poikin, sillä minä annan sen sinulle." ¹⁸Niin Abram siirtyi teltoineen paikasta toiseen. Tultuaan Mamren tammistoon, joka on Hebronissa, hän asettui sinne asumaan ja rakensi alttarin Herralle.

Abram voittaa neljä kuningasta ja pelastaa Lootin

14 Siihen aikaan, kun Amrafel oli Sinearin kuninkaana, Arjok Ellasarin kuninkaana, Kedorlaomer Eelamin kuninkaana ja Tidal Goojimin kuninkaana, ²nämä neljä aloittivat sodan Sodomian kuningasta Beraa, Gomorran kuningasta Birsaa, Adman kuningasta Sinabia, Seboimin kuningasta Semberiä ja Belan eli Sooarin kuningasta vastaan. ³Kaikki nämä viisi liittoutuivat ja kokoontuivat Siddiminlaaksoon, jossa nyt on Suolameri. ⁴He olivat palvelleet Kedorlaomeria kaksitoista vuotta, mutta kolmantenatoista vuotena he nousivat kapinaan. ⁵Neljäntenätoista vuotena tulivat Kedorlaomer ja hänen kanssaan olevat kuninkaat ja voittivat refalaiset Astarot-Karnaimissa, suusi-

laiset Haamissa, eemiläiset Kirjataimin tasangolla ⁶ja hoorilaiset heidän vuoristossaan, aina Seirissä autiomaan laidalla olevaan Eel-Paaraniin asti. ⁷He palasivat ja tulivat Een-Mispatiin eli Kaadekseen ja valloittivat koko amalekilaisten maan ja löivät myös amorilaiset, jotka asuivat Hasason-Taamarissa.

⁸Silloin Sodomän kuningas, Gomorran kuningas, Adman kuningas, Seboimin kuningas ja Belan eli Soorin kuningas lähtivät liikkeelle ja asettuivat Sidimin laaksossa taistelujärjestykseen ⁹Eelamin kuningasta Kedorlaomeria, Goojimin kuningasta Tidalia, Sinearin kuningasta Amrafelia ja Ellasarin kuningasta Arjokia vastaan – viisi kuningasta neljää vastaan. ¹⁰Mutta Siddiminlaakso oli täynnä maapikikuoppia, ja kun Sodomän ja Gomorran kuninkaat pakenivat, he putosivat niihin. Henkiin jääneet pakenivat vuoristoon.

¹¹Hyökkääjät ottivat Sodomasta ja Gomorrasta kaiken omaisuuden ja kaiken ruuan ja menivät pois. ¹²Lähtiessään he veivät mukanaan myös Abramın veljenpojan Lootin ja hänen omaisuutensa; hän näet asui Sodomassa.

¹³Eräs pakoon päässeistä tuli ilmoittamaan asiasta heprealaiselle Abramille, joka asui amorilaiselle Mamrelle kuuluvassa tammistossa. Mamre oli Eskolin ja Aanerin veli, ja he olivat Abramın liittolaisia. ¹⁴Kun Abram kuuli, että hänen veljenpoikansa oli otettu vangiksi, hän aseisti kodissaan syntyneet palvelijansa, jotka hän itse oli kouluttanut, 318 miestä, ja ajoi vihollisia takaa Daaniin saakka. ¹⁵Hän jakoi väkensä ja hyökkäsi palvelijoiheen yöllä vihollisten kimppuun, voitti heidät ja ajoi heitä takaa Hoobaan saakka, joka on Damaskosta pohjoiseen. ¹⁶Hän toi takaisin kaiken omaisuuden, myös veljenpoikansa Lootin ja hänen omaisuutensa, samoin kuin naiset ja muun väen.

Melkisedek siunaa Abramın

¹⁷Kun Abram oli paluumatkalla voitettuaan Kedorlaomerin ja hänen kanssaan olleet kuninkaat, Sodomän kuningas lähti häntä vastaan Saavenlaaksoon eli Kuninkaanlaaksoon. ¹⁸Melkisedek, Saalemin kuningas, toi leipää ja viiniä. Hän oli korkeimman Jumalan pappi, ¹⁹ja hän siunasi Abramın sanoen: "Siunatkoon Abramia Jumala, Korkein, taivaan ja maan hallitsija. ²⁰Kiitetty olkoon Jumala, Korkein, joka luovutti vihollisesi sinun käsiisi." Ja Abram antoi Melkisedekille kymmenykset kaikesta.

²¹Sodomän kuningas sanoi Abramille: "Anna minulle ihmiset, mutta pidä sinä omaisuus." ²²Abram vastasi Sodomän kuninkaalle: "Minä nostan käteni Herran, Jumalan, Korkeimman, taivaan ja maan hallitsijan, puoleen ja vannon: ²³En totisesti ota mitään, mikä kuuluu sinulle, en edes langanpätkää tai kengännauhaa, ettet sanoisi: 'Minä olen tehnyt Abramista rikkaan.'

²⁴Korvattakoon ainoastaan se, mikä on kulunut palvelijoiden ruokaan, ja se

osa, mikä kuuluu miehille, jotka seurasivat minua, Aanerille, Eskolille ja Mamrelle. He saakoot osansa."

Herra tekee liiton Abramin kanssa

15Näiden tapausten jälkeen Abramille tuli näyssä Herran sana: "Älä pelkää, Abram! Minä olen sinun kilpesi, sinun palkkasi on hyvin suuri." ²Mutta Abram sanoi: "Oi Herra, Herra, mitä sinä minulle annat? Minä olen yhä lapseton, ja omaisuuteni perijä on damaskolainen Elieser." ³Abram sanoi vielä: "Ethän sinä ole antanut minulle jälkeläistä, ja nyt talossani syntynyt palvelija perii minut." ⁴Silloin hänelle tuli tämä Herran sana: "Ei hän sinua peri, vaan hän, joka lähtee sinun omasta ruumiistasi, perii sinut." ⁵Herra vei Abramin ulos ja sanoi: "Katso taivaalle ja laske tähdet, jos voit ne laskea." Herra sanoi vielä hänelle: "Yhtä paljon tulee sinulla olemaan jälkeläisiä." ⁶Abram uskoi Herraa, ja Herra luki sen hänelle vanhurskaudeksi.

⁷Hän sanoi Abramille: "Minä olen Herra, joka toin sinut Kaldean Uurista antaakseni tämän maan sinulle perinnöksi." ⁸Mutta Abram vastasi: "Oi Herra, Herra, mistä minä tiedän, että saan periä sen?" ⁹Herra sanoi hänelle: "Tuo minulle kolmivuotias hieho, kolmivuotias vuohi, kolmivuotias pässi sekä metsäkyyhkyinen ja kyyhkysenpoikanen." ¹⁰Abram toi hänelle nämä kaikki, halkaisi ne kahtia ja asetti puolikkaat vastakkain. Lintuja hän ei kuitenkaan halkaissut. ¹¹Ruhojen päälle laskeutui petolintuja, mutta Abram hätisteli ne pois.

¹²Kun aurinko oli laskemassa, Abram vaipui raskaaseen uneen. Kauhu ja synkkä pimeys valtasivat hänet. ¹³Herra sanoi Abramille: "Tiedä totisesti, että jälkeläisesi tulevat elämään muukalaisina maassa, joka ei ole heidän, ja heidän on oltava sortajiensa orjina neljäsataa vuotta. ¹⁴Mutta minä tuomitsen sen kansan, jonka orjina he ovat, ja sitten he pääsevät lähtemään suuri omaisuus mukanaan. ¹⁵Sinä itse saat kuitenkin mennä rauhassa isiesi luo, ja sinut haudataan päästyäsi korkeaan ikään. ¹⁶Neljännessä polvessa jälkeläisesi palaavat tänne, sillä amorilaisten syntien määrä ei ole vielä täysi."

¹⁷Kun aurinko oli laskenut ja oli tullut pilkkopimeä, näkyi savuava pätsi ja tulisoihtu, joka liikkui ruhonpuolikkaiden välissä. ¹⁸Sinä päivänä Herra teki Abramin kanssa liiton ja sanoi: "Sinun siemenellesi minä annan tämän maan Egyptin virrasta suureen virtaan, Eufratvirtaan, saakka: ¹⁹keeniläisten, kenissiläisten, kadmonilaisten, ²⁰heettiläisten, perissiläisten, refalaisten, ²¹amorilaisten, kanaanilaisten, girgasilaisten ja jebusilaisten maan."

Saarai, Haagar ja Ismael

16 Abramin vaimo Saarai ei ollut synnyttänyt miehelleen lasta. Mutta Saarailla oli egyptiläinen orjatar, jonka nimi oli Haagar. ²Niin Saarai sanoi Abramille: "Näethän, että Herra on estänyt minut synnyttämästä. Yhdy siis orjattareeni – ehkä minä saan lapsia hänen avullaan." Ja Abram kuuli Saaraita. ³Abram oli asunut kymmenen vuotta Kanaaninmaassa, kun hänen vaimonsa Saarai antoi egyptiläisen orjattarensa Haagarin miehelleen Abramille vaimoksi. ⁴Abram yhtyi Haagariin, ja tämä tuli raskaaksi. Kun Haagar huomasi olevansa raskaana, hän alkoi halveksia emäntäänsä. ⁵Silloin Saarai sanoi Abramille: "Kärsimäni vääräisyys kohdatkoon sinua. Minä annoin orjattareni syyliisi, mutta kun hän huomasi olevansa raskaana, hän alkoi halveksia minua. Ratkaiskoon Herra meidän välimme, minun ja sinun." ⁶Abram sanoi Saaraille: "Onhan orjattaresi sinun vallassasi. Tee hänelle, mitä hyväksi näet." Silloin Saarai kuritti Haagara, ja tämä pakeni hänen luotaan.

⁷Herran enkeli löysi Haagarin autiomaasta vesilähteeltä, siltä lähteeltä, joka on Suurin tien varressa. ⁸Hän sanoi: "Haagar, Saarain orjatar, mistä tulet ja minne menet?" Tämä vastasi: "Olen paossa emäntääni Saaraita." ⁹Silloin Herran enkeli sanoi hänelle: "Palaa emäntäsi luo ja nöyryy hänen kätensä alle." ¹⁰Herran enkeli sanoi vielä hänelle: "Minä annan sinulle hyvin paljon jälkeläisiä, niin paljon, ettei heitä voida laskea." ¹¹Sitten Herran enkeli sanoi hänelle: "Katso, sinä olet raskaana ja synnytät pojan. Sinun tulee antaa hänelle nimeksi Ismael, sillä Herra on kuullut sinun ahdistuksesi. ¹²Hänestä tulee mies kuin villiaasi. Hänen kätensä on kaikkia vastaan, ja kaikkien käsi on häntä vastaan. Hän asettuu vastapäätä kaikkia veljiään."

¹³Haagar kutsui Herraa, joka oli puhutellut häntä, nimellä "Sinä olet ilmesyksen Jumala." Haagar näet ajatteli: "Olenko minä tässä paikassa saanut nähdä takaapäin hänet, joka näkee minut?" ¹⁴Siksi tuota kaivoa kutsutaan nimellä Beer Lahai-Roi. Se on Kaadeksen ja Beredin välillä.

¹⁵Haagar synnytti Abramille pojan, ja Abram antoi pojalleen, jonka Haagar oli hänelle synnyttänyt, nimen Ismael. ¹⁶Abram oli 86 vuoden ikäinen, kun Haagar synnytti hänelle Ismaelin.

Ympärileikkauksen liitto

17 Kun Abram oli 99 vuoden ikäinen, Herra ilmestyi hänelle ja sanoi: "Minä olen Jumala, Kaikkivaltias. Vaella minun edessäni ja ole nuhteeton. ²Minä teen liittoni meidän välillemme, minun ja sinun, ja teen sinun jälkeläisesi hyvin lukuisiksi." ³Silloin Abram heittäytyi kasvoilleen, ja Jumala puhui hänelle näin: ⁴"Tämä on minun liittoni sinun kanssasi: Sinusta tulee kansojen paljouden isä. ⁵Älköön sinua enää kutsuttako nimellä Abram, vaan

nimesi olkoon Abraham, sillä minä teen sinusta kansojen paljouden isän. ⁶Minä teen sinut hyvin hedelmälliseksi ja annan sinusta tulla kansoja, ja sinusta polveutuu kuninkaita. ⁷Minä pidän voimassa liittoni välillämme, minun ja sinun sekä sinun jälkeläistesi välillä, polvesta polveen, ikuisen liiton, niin että minä olen sinun ja jälkeläistesi Jumala. ⁸Maan, jossa asut muukalaisena, koko Kanaaninmaan, minä annan ikuisiksi omaisuudeksi sinulle ja siemenellesi, ja minä olen heidän Jumalansa."

⁹Jumala sanoi Abrahamille: "Mutta sinun tulee pitää minun liittoni, sinun ja jälkeläistesi, polvesta polveen. ¹⁰Tämä on minun liittoni, minun ja sinun ja jälkeläistesi välinen liitto, jota teidän tulee noudattaa: ympärileikattaa keskuudessanne jokainen miehenpuoli. ¹¹Teidän tulee ympärileikuttaa esinahkanne liha. Se on merkki liitosta meidän välillämme, minun ja teidän. ¹²Polvesta polveen teidän tulee ympärileikata jokainen poikalapsi kahdeksan päivän ikäisenä, myös kotona syntynyt tai keneltä tahansa muukalaiselta rahalla ostettu orja, joka ei ole sinun jälkeläisiäsi. ¹³Sekä kotonanne syntynyt että rahalla ostamanne orja on ympärileikattava. Näin teidän ruumiissanne on merkki minun liitostani, ikuisesta liitosta. ¹⁴Jokainen mies, jonka esinahan lihaa ei ole ympärileikattu, on poistettava kansastaan. Hän on rikkonut minun liittoni."

Herra ilmoittaa lisäkin syntymän

¹⁵Jumala sanoi Abrahamille: "Älä kutsu vaimoasi Saaraita enää nimellä Saarai, vaan hänen nimensä olkoon Saara.

¹⁶Minä siunaan häntä ja annan myös hänen synnyttää sinulle pojan. Minä siunaan häntä, ja hänestä polveutuu kansakuntia ja kansojen kuninkaita."

¹⁷Abraham heittäytyi kasvoilleen ja nauroi ajatellen: "Voiko satavuotiaalle syntyä lasta, ja voiko Saara, joka on 90 vuoden ikäinen, vielä synnyttää?"

¹⁸Abraham sanoi Jumalalle: "Kunpa edes Ismael saisi elää sinun edessäsi!"

¹⁹Mutta Jumala sanoi: "Totisesti, vaimosi Saara synnyttää sinulle pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi lisäk. Minä pidän voimassa liittoni hänen ja hänen jälkeläistensä kanssa ikuisesti."

Ismaelista tulee suuri kansa

²⁰**Minä** olen kuullut myös rukouksesi Ismaelista. Minä siunaan häntä ja teen hänet hedelmälliseksi ja hyvin monilukuseksi. Hänestä polveutuu kaksitoista ruhtinasta, ja minä teen hänestä suuren kansan. ²¹Mutta liittoni minä vahvistan lisäkin kanssa, jonka Saara sinulle synnyttää ensi vuonna tähän aikaan." ²²Kun Jumala oli lakannut puhumasta Abrahamin kanssa, hän kohosi ylös tämän luota.

²³Abraham nouti vielä samana päivänä poikansa Ismaelin ja kaikki kotona syntyneet ja kaikki rahalla ostamansa orjat, kaikki talonsa miehet ja pojat, ja ympärileikkasi sinä samana päivänä heidän esinahkansa lihan, niin kuin Jumala oli hänelle puhunut. ²⁴Abraham oli 99 vuoden ikäinen, kun hänen esinahkansa liha ympärileikattiin, ²⁵ja hänen poikansa Ismael oli kolmetoistavuotias, kun hänen esinahkansa liha ympärileikattiin. ²⁶Abraham ja hänen poikansa Ismael ympärileikattiin juuri tuona samana päivänä. ²⁷Hänen kanssaan ympärileikattiin kaikki hänen talonsa miehet ja pojat, sekä kotona syntyneet että muukalaisilta rahalla ostetut orjat.

Herra ilmestyy jälleen Abrahamille

18 Sitten Herra ilmestyi Abrahamille Mamren tammistossa. Abraham istui telttansa ovella päivän ollessa kuumimmillaan, ²ja kun hän nosti katseensa, hän näki, että kolme miestä seisoi hänen edessään. Nähdessään heidät hän riensi heitä vastaan teltan ovelta, kumartui maahan ³ja sanoi: "Herrani, jos olen saanut armon sinun silmissäsi, niin ethän mene palvelijasi ohi. ⁴Tuotakoon vähän vettä, jotta voitte pestä jalkanne. Levätkää sitten puun siimeksessä. ⁵Minä tuon palasen leipää vahvistaaksenne itseänne, ennen kuin jatkatte matkaanne, sillä sitä varten kaiketi olette poikenneet palvelijanne luo." Miehet sanoivat: "Tee niin kuin olet puhunut."

⁶Abraham kiiruhti teltaan Saaran luo ja sanoi: "Tee kiireesti taikina kolmesta vakallisesta hienoja vehnäjauhoja ja leivo leipiä." ⁷Sitten Abraham juoksi karjatarhaan, otti nuoren ja hyvän vasikan ja antoi sen palvelijalle, joka kiiruhti valmistamaan sitä ruuaksi. ⁸Hän otti voita ja maitoa sekä valmistuttamansa vasikan ja pani ne miesten eteen. Itse hän seisoi heidän luonaan puun alla sillä aikaa, kun he söivät.

⁹He kysyivät häneltä: "Missä vaimosi Saara on?" Hän vastasi: "Tuolla teltassa." ¹⁰Mies sanoi: "Minä palaan luoksesi ensi vuonna tähän aikaan, ja silloin vaimollasi Saaralla on poika." Mutta Saara kuunteli teltan ovella hänen takanaan. ¹¹Abraham ja Saara olivat vanhoja ja ikääntyneitä, ja Saaralta olivat lakanneet naisten tavalliset vaivat. ¹²Saara nauroi itsekseen ja ajatteli: "Voisiko minussa vielä herätä halu, kun olen näin kuihtunut? Onhan myös herrani jo vanha." ¹³Herra sanoi Abrahamille: "Miksi Saara nauroi ja ajatteli: 'Voisinko minä todella synnyttää, kun olen näin vanha?'" ¹⁴Onko Herralle mikään mahdotonta? Ensi vuonna tähän samaan aikaan minä palaan luoksesi, ja silloin Saaralla on poika." ¹⁵Saara kielsi ja sanoi: "En minä nauranut." Hän näet pelkäsi. Mutta Herra sanoi: "Ei, vaan sinä nauroit."

Abraham anoo armoa Sodomalle

¹⁶Miehet nousivat aterialta ja katselivat Sodomaan päin. Abraham lähti saattamaan heitä. ¹⁷Herra sanoi: "Salaisinko minä Abrahamilta, mitä tulen tekemään?" ¹⁸Tuleehan Abrahamista suuri ja mahtava kansa, ja kaikki kansat maan päällä tulevat hänessä siunatuiksi. ¹⁹Minähän olen valinnut hänet, että hän käskisi lapsiaan ja perhettään hänen jälkeensä pysymään Herran tiellä ja toimimaan vanhurskaasti ja oikeudenmukaisesti, jotta Herra antaisi Abrahamille tapahtua sen, mitä on hänestä puhunut." ²⁰Herra sanoi: "Koska valitushuuto Sodoman ja Gomorran vuoksi on suuri ja koska niiden synnit ovat hyvin raskaat, ²¹minä lähden alas katsomaan, ovatko niiden asukkaat tehneet kaiken sen, mistä valitushuuto on tullut eteeni, vai eivät. Tahdon tietää sen."

²²Miehet lähtivät sieltä ja kulkivat Sodomaan päin, mutta Abraham seiso i yhä Herran edessä. ²³Abraham lähestyi häntä ja sanoi: "Aiotko siis tuhota vanhurskaan yhdessä jumalattoman kanssa?" ²⁴Ehkä kaupungissa on viisikymmentä vanhurskasta. Aiotko todella tuhota paikan? Etkö säästä sitä siellä asuvien viidenkymmenen vanhurskaan tähden?" ²⁵Et suinkaan voi tehdä niin, että surmaat vanhurskaan yhdessä jumalattoman kanssa. Silloinhan vanhurskaan kävisi samoin kuin jumalattoman. Et voi tehdä niin! Eikö koko maailman tuomari tekisi oikeutta?" ²⁶Herra sanoi: "Jos löydän Sodoman kaupungista viisikymmentä vanhurskasta, minä säästän koko paikan heidän vuokseen."

²⁷Abraham vastasi: "Olen rohjennut puhua Herralleni, vaikka olen vain tomua ja tuhkaa!" ²⁸Ehkä viidestäkymmenestä vanhurskaasta puuttuu viisi. Hävitätkö niiden viiden tähden koko kaupungin?" Herra sanoi: "En hävitä, jos löydän sieltä neljäkymmentäviisi." ²⁹Abraham puhui vielä Herralle ja sanoi: "Ehkä sieltä löytyy neljäkymmentä." Herra vastasi: "Niiden neljäkymmenen tähden jätän sen tekemättä." ³⁰Abraham sanoi: "Älköön Herrani vihastuko, jos vielä puhun. Ehkä sieltä löytyy kolmekymmentä." Herra vastasi: "En tee sitä, jos löydän sieltä kolmekymmentä." ³¹Abraham sanoi: "Olen rohjennut puhua Herralleni. Ehkä sieltä löytyy kaksikymmentä." Hän vastasi: "Niiden kahdenkymmenen tähden jätän kaupungin hävittämättä." ³²Abraham sanoi: "Älköön Herrani vihastuko – puhun enää vain tämän kerran. Ehkä sieltä löytyy kymmenen." Herra vastasi: "Niiden kymmenen tähden jätän sen hävittämättä." ³³Kun Herra oli lakannut puhumasta Abrahamin kanssa, hän lähti pois, ja Abraham palasi kotiinsa.

Sodoman riettaus

19 Kun ne kaksi enkeliä tulivat Sodomaan illalla, Loot istui Sodoman portilla. Nähdessään heidät Loot lähti heitä vastaan ja kumartui kasvoilleen

maahan² ja sanoi: "Oi herrani, poiketkaa palvelijanne taloon yöksi ja peskää jalkanne! Voitte nousta varhain aamulla ja jatkaa matkaanne." He sanoivat: "Ei, vaan me yövyimme torilla." ³Mutta Loot pyysi heitä hartaasti. Niin he lähtivät hänen mukaansa ja saapuivat hänen taloonsa. Hän valmisti heille juhla-aterian ja leipoi happamattomia leipiä, ja he söivät.

⁴He eivät olleet vielä käyneet makuulle, kun Sodomian kaupungin miehet, nuoret ja vanhat, koko kansa joka taholta, piirittivät talon. ⁵He huusivat Lootia ja sanoivat hänelle: "Missä ovat ne miehet, jotka tulivat luoksesi tänä iltana? Tuo heidät ulos luoksemme, että voimme yhtyä heihin." ⁶Silloin Loot meni ulos heidän luokseen portille ja sulki oven jälkeensä. ⁷Hän sanoi: "Minä pyydän, veljeni, älkää tehkö niin pahoin." ⁸Minulla on kaksi tyttärtä, jotka eivät miehestä tiedä. Minä tuon teille heidät. Tehkää heille mitä hyväksi näette. Älkää vain tehkö näille miehille mitään, sillä he ovat tulleet minun kattoni alle." ⁹Mutta miehet vastasivat: "Pois tieltä!" He sanoivat vielä: "Tuo yksi on tullut tänne asumaan muukalaisena ja tuppaa olemaan tuomarina. Nytpä me pitelemme sinua pahemmin kuin heitä." Sitten he kävivät rajusti tuon miehen, Lootin, kimppuun ja rupesivat murtamaan ovea. ¹⁰Silloin enkelit ojensivat kätensä, vetivät Lootin luokseen huoneeseen ja sulki oven. ¹¹He sokaisivat talon ovella olevat miehet pienimmästä suurimpaan, ja nämä etsivät ovea väsyksiin asti.

¹²Enkelit sanoivat Lootille: "Onko sinulla vielä ketään muita täällä? Vie pois tästä paikasta vävyysi, poikasi, tyttäresi ja kaikki, jotka sinulla on tässä kaupungissa, ¹³sillä me hävitämme tämän paikan! Herra lähetti meidät hävittämään sen, sillä Herran eteen on tullut kova valitushuuto sen asukkaista."

¹⁴Silloin Loot meni puhumaan vävyilleen, jotka aikoivat naida hänen tyttärensä, ja sanoi: "Nouskaa ja lähtekää pois tästä paikasta, sillä Herra hävittää tämän kaupungin." Mutta vävyjen mielestä hän pilaili.

Loot pelastetaan Sodomian tuhosta

¹⁵Kun aamu sarasti, enkelit kiirehtivät Lootia ja sanoivat: "Nouse, ota mukaan vaimosi ja molemmat tyttäresi, jotka ovat luonasi, ja pakene, ettet hukkuisi kaupungin syntien tähden." ¹⁶Mutta Loot vitkasteli. Silloin miehet tarttuivat häntä ja hänen vaimoaan ja molempia tyttäriään kädestä, veivät heidät ulos ja jättivät kaupungin ulkopuolelle, sillä Herra tahtoi säästää hänet. ¹⁷Viedessään heitä ulos toinen enkeleistä sanoi: "Pakene henkesi edestä, älä katso taaksesi äläkä pysähdy mihinkään koko tasangolla. Pakene vuorille, ettet tuhoutuisi." ¹⁸Mutta Loot sanoi heille: "Voi ei, herrani! ¹⁹Sinä olet ollut armollinen minulle, palvelijallesi, ja osoittanut suurta laupeutta pelastaessasi henkeni. Mutta minä en kykene pakenemaan vuorille! Onnettomuus voi saavuttaa minut, ja minä voin kuolla." ²⁰Näetkö tuon kaupungin? Se on niin lähellä, että voin paeta sinne. Sehän on mitättömän pieni. Salli

minun paeta sinne – sehän on niin pieni – että jäisin eloon." ²¹Enkeli sanoi hänelle: "Hyvä on. Minä teen tässäkin asiassa sinulle mieliksi enkä hävitä kaupunkia, josta puhuit. ²²Pakene nopeasti sinne, sillä minä en voi tehdä mitään, ennen kuin olet päässyt sinne." Tämän vuoksi kaupunki sai nimekseen Sooar.

Sodoman ja Gomorran hävitys

²³Aurinko oli noussut maan ylle, kun Loot saapui Sooariin. ²⁴Silloin Herra antoi sataa luotaan taivaasta tulta ja tulikiveä Sodoman ja Gomorran päälle.

²⁵Hän hävitti nämä kaupungit, koko tasangon sekä kaikki noiden kaupunkien asukkaat ja maan kasvillisuuden. ²⁶Mutta Lootin vaimo katsoi taakseen ja muuttui suolapatsaaksi.

²⁷Abraham meni varhain aamulla paikkaan, jossa hän oli seisonut Herran edessä. ²⁸Hän katseli Sodomaan ja Gomorraan päin ja yli koko tasangon ja näki maasta nousevan savua, kuin pätsin savua. ²⁹Tuhotessaan lakeuden kaupungit Jumala muisti Abrahamia ja lähetti Lootin pois hävityksen keskeltä. Hän hävitti ne kaupungit, joissa Loot oli asunut.

Mooabilaisten ja ammonilaisten syntyperä

³⁰Loot lähti Sooarista ja asusti molempien tyttäriensä kanssa vuorilla, sillä hän pelkäsi asua Sooarissa. Hän asui luolassa tyttäriensä kanssa. ³¹Vanhempi tytär sanoi nuoremmalle: "Isämme on vanha, eikä tässä maassa ole miestä, joka voisi tulla luoksemme, kuten kaikkialla maan päällä on tapana.

³²Tule, juotetaan isällemme viiniä ja maataan hänen kanssaan, että saisimme isämme avulla jälkeläisiä." ³³He juottivat sinä yönä isälleen viiniä, ja vanhempi meni ja makasi isänsä kanssa, eikä Loot huomannut, milloin tytär tuli makaamaan ja milloin hän nousi. ³⁴Seuraavana päivänä vanhempi sanoi nuoremmalle: "Minä makasin viime yönä isäni kanssa. Juotetaan hänelle tänäkin yönä viiniä, että sinä voit mennä ja maata hänen kanssaan saadaksemme isämme avulla jälkeläisiä." ³⁵He juottivat sinäkin yönä isälleen viiniä, ja nuorempi meni ja makasi hänen kanssaan, eikä Loot huomannut, milloin tytär tuli makaamaan ja milloin hän nousi.

³⁶Näin Lootin molemmat tyttäret tulivat raskaiksi isästään. ³⁷Vanhempi synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Mooab. Hänestä polveutuvat mooabilaiset, aina tähän päivään saakka. ³⁸Myös nuorempi synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Ben-Ammi. Hänestä polveutuvat ammonilaiset, aina tähän päivään saakka.

Abraham ja Saara Gerarissa

20 Abraham matkasi Mamresta Etelämaahan ja asettui asumaan Kaadeksen ja Suurin välille. Asuessaan muukalaisena Gerarissa ²Abraham sanoi vaimostaan Saarasta: "Hän on sisareni." Silloin Abimelek, Gerarin kuningas, lähetti noutamaan Saaran luokseen.

³Mutta Jumala tuli Abimelekin luo yöllä unessa ja sanoi hänelle: "Tiedä, että sinä olet kuoleman oma naisen tähden, jonka olet ottanut, sillä hän on toisen miehen vaimo." ⁴Abimelek ei kuitenkaan ollut koskenut häneen ja sanoi: "Herra, surmaatko sinä kansan, vaikka se on syytön?" ⁵Eikö hän itse sanonut minulle: 'Hän on minun sisareni'? Ja nainen itsekin sanoi: 'Hän on veljeni.' Olen tehnyt tämän vilpittömin sydämin ja viattomin käsin." ⁶Jumala sanoi hänelle unessa: "Kyllä minä tiedän, että olet tehnyt sen vilpittömin sydämin. Siksi minä estinkin sinua tekemästä syntiä minua vastaan enkä sallinut sinun kajota häneen. ⁷Anna nyt miehelle takaisin hänen vaimonsa, sillä se mies on profeetta. Kun hän rukoilee sinun puolestasi, sinä saat elää. Mutta ellet anna häntä takaisin, niin tiedä, että sinä itse ja kaikki, jotka kuuluvat sinulle, olette varmasti kuoleman omia."

⁸Abimelek nousi varhain aamulla, kutsui kaikki palvelijansa ja puhui heille kaikki nämä asiat. Silloin miehet pelästyivät kovin. ⁹Abimelek kutsui Abrahamin ja sanoi hänelle: "Mitä oletkaan meille tehnyt! Ja mitä syntiä minä olen tehnyt sinua vastaan, kun olet saattanut minut ja valtakuntani syylliseksi suureen syntiin? Sinä olet tehnyt minulle tekoja, joita ei sovi tehdä."

¹⁰Abimelek kysyi vielä Abrahamilta: "Mikä oli tarkoituksesi, kun teit tämän?" ¹¹Abraham vastasi: "Minä ajattelin: 'Tällä paikkakunnalla ei varmaankaan ole jumalanpelkoa, ja siksi minut surmataan vaimoni tähden.' ¹²Ja hän on todellakin minun sisareni, isäni tytär, vaikka ei olekaan äitini tytär. Niin hänestä saattoi tulla minun vaimoni. ¹³Kun Jumala johdatti minut harhailemaan pois isäni kodista, minä sanoin Saaralle: 'Tee minulle se hyvä työ, että jokaisessa paikassa, johon tulemme, sanot minusta: hän on minun veljeni.'"

¹⁴Silloin Abimelek otti lampaita ja vuohia, nautakarjaa sekä palvelijoita ja palvelijattaria ja antoi ne Abrahamille. Hän myös antoi Abrahamille takaisin hänen vaimonsa Saaran. ¹⁵Abimelek sanoi: "Koko maani on edessäsi. Asu missä hyväksi näet." ¹⁶Saaralle hän sanoi: "Minä annan veljellesi tuhat sekeäliä hopeaa. Ne olkoot sinulle vakuudeksi kaikkien edessä, jotka ovat sinun kanssasi, että sinut on todistettu viattomaksi."

¹⁷Sitten Abraham rukoili Jumalaa, ja Jumala paransi Abimelekin, hänen vaimonsa ja hänen orjattarensa, ja he saivat lapsia. ¹⁸Herra oli näet sulkenut jokaisen kohdun Abimelekin palatsissa Saaran, Abrahamin vaimon, tähden.

Iisakin syntymä

21 Herra piti Saarasta huolen, niin kuin oli sanonut, ja teki hänelle niin kuin oli puhunut. ²Saara tuli raskaaksi ja synnytti Abrahamille tämän vanhoilla päivillä pojan juuri siihen aikaan, josta Jumala oli hänelle puhunut. ³Abraham antoi pojalleen, joka oli hänelle syntynyt, jonka Saara oli hänelle synnyttänyt, nimen Iisak. ⁴Hän ympärileikkasi poikansa Iisakin kahdeksan päivän ikäisenä, niin kuin Jumala oli häntä käskenyt. ⁵Abraham oli satavuotias, kun hänen poikansa Iisak syntyi. "Saara sanoi: "Jumala on antanut minulle aihetta nauruun. Jokainen, joka kuulee tästä, nauraa minulle." ⁷Hän sanoi vielä: "Kuka olisi voinut sanoa Abrahamille, että Saara imettää lapsia? Kuitenkin minä olen nyt synnyttänyt hänelle pojan hänen vanhoilla päivillään!" ⁸Iisak kasvoi, ja hänet vieroitetiin, ja Abraham järjesti suuret pidot sinä päivänä, jona Iisak vieroitetiin.

Haagarin ja Ismaelin karkotus

⁹Kun Saara näki, että poika, jonka egyptiläinen Haagar oli Abrahamille synnyttänyt, ilvehti, ¹⁰hän sanoi Abrahamille: "Aja pois tuo orjatar ja hänen poikansa, sillä tuon orjattaren poika ei saa periä yhdessä poikani Iisakin kanssa." ¹¹Abraham piti tätä puhetta hyvin pahana poikansa Ismaelin tähden. ¹²Mutta Jumala sanoi Abrahamille: "Älä pahastu poikasi ja orjattaresi tähden. Kuuntele Saaraa kaikessa, mitä hän sinulle sanoo, sillä Iisakista sinä saat nimellesi jälkeläiset. ¹³Mutta myös orjattaren pojasta minä teen suuren kansan, koska hänkin on sinun jälkeläisesi."

¹⁴Varhain seuraavana aamuna Abraham otti leipää ja vesileilin ja antoi ne Haagarille. Hän pani ne tämän olalle ja lähetti hänet ja pojan menemään. Haagar lähti ja harhaili Beerseban autiomaassa. ¹⁵Kun vesi loppui leilistä, Haagar jätti pojan pensaan alle ¹⁶ja meni istumaan syrjemmälle, noin jousenkantaman päähän, sillä hän ajatteli: "En halua nähdä pojan kuolemaa." Istuessaan syrjempänä hän alkoi itkä ääneen. ¹⁷Jumala kuuli pojan äänen, ja Jumalan enkeli huusi taivaasta Haagarille: "Mikä sinun on, Haagar? Älä pelkää, sillä Jumala on kuullut pojan äänen sieltä, missä hän on. ¹⁸Nouse, auta poika ylös ja tartu hänen käteensä, sillä minä teen hänestä suuren kansan." ¹⁹Ja Jumala avasi Haagarin silmät, niin että Haagar huomasi vesikaivon. Hän meni, täytti leilin vedellä ja antoi pojan juoda.

²⁰Jumala oli pojan kanssa. Poika kasvoi ja asui autiomaassa, ja hänestä tuli jousimies. ²¹Hän asui Paaranin autiomaassa, ja hänen äitinsä otti hänelle vaimon Egyptin maasta.

Abrahamin ja Abimelekin liitto

²²Siihen aikaan Abimelek ja hänen sotapäällikkönsä Piikol sanoivat Abrahamille: "Jumala on kanssasi kaikessa, mitä sinä teet." ²³Vanno siis nyt tässä minulle Jumalan kautta, ettet ole petollinen minulle, et suvulleni etkä jälkeläisilleni, vaan osoitat uskollisuutta minulle ja maalle, jossa asut muukalaisena, niin kuin minä olen sinulle osoittanut." ²⁴Abraham sanoi: "Minä vannon."

²⁵Abraham kuitenkin nuhteli Abimelekiä vesikaivon tähden, jonka Abimelekin palvelijat olivat ottaneet haltuunsa väkivalloin. ²⁶Mutta Abimelek vastasi: "En tiedä, kuka sen on tehnyt. Et sinä itsekään ole siitä minulle kertonut, enkä minä ole kuullut siitä ennen kuin tänään." ²⁷Silloin Abraham otti lampaita, vuohia ja nautakarjaa ja antoi Abimelekin, ja he tekivät keskenään liiton. ²⁸Sitten Abraham asetti erilleen laumasta seitsemän karitsaa. ²⁹Abimelek sanoi Abrahamille: "Mitä tarkoittavat nuo seitsemän karitsaa, jotka olet asettanut erilleen?" ³⁰Abraham vastasi: "Sinun on otettava minulta vastaan seitsemän karitsaa todistukseksi siitä, että minä olen kaivannut tämän kaivon." ³¹Sen vuoksi paikalle annettiin nimi Beerseba, koska he vannovivat siellä toisilleen valan ³²ja tekivät siellä liiton. Sen jälkeen Abimelek ja hänen sotapäällikkönsä Piikol palasivat filistealaisten maahan.

³³Abraham istutti tamariskipuun Beersebaan ja huusi siellä avuksi Herran, ikuisen Jumalan, nimeä. ³⁴Ja Abraham asui kauan muukalaisena filistealaisten maassa.

Jumala koettelee Abrahamia

22 Näiden tapausten jälkeen Jumala koetteli Abrahamia ja sanoi hänelle: "Abraham!" Hän vastasi: "Tässä olen." ²Jumala sanoi: "Ota ainoa poikasi lisäk, jota rakastat, ja mene Moorian maahan ja uhraa hänet siellä polttouhriksi sillä vuorella, jonka minä sinulle osoitan."

³Abraham nousi varhain seuraavana aamuna, satuloi aasinsa ja otti mukaansa kaksi palvelijaa ja poikansa lisäkin. Pilkkottuaan polttouhripuita hän lähti kulkemaan kohti paikkaa, jonka Jumala oli hänelle ilmoittanut.

⁴Kolmantena päivänä Abraham nosti katseensa ja näki sen paikan kaukaa.

⁵Silloin hän sanoi palvelijoilleen: "Jääkää te tähän aasin kanssa. Minä ja poika menemme tuonne palvomaan Herraa ja palaamme sitten luoksemme."

⁶Abraham otti polttouhripuut ja pani ne poikansa lisäkin selkään. Itse hän otti käteensä tulen ja veitsen, ja he kulkivat yhdessä. ⁷Isäk sanoi isälleen Abrahamille: "Isä!" Tämä vastasi: "Tässä olen, poikani." ⁸Isäk sanoi: "Tässä on tuli ja halot, mutta missä on lammas polttouhriksi?" ⁸Abraham vastasi: "Jumala kyllä katsoo itselleen lampaan polttouhriksi, poikani."

He kulkivat edelleen yhdessä ⁹ja tulivat paikkaan, josta Jumala oli Abrahamille puhunut. Abraham rakensi sinne alttarin, latoi halot sen päälle, sitoi poikansa lisakin ja pani hänet alttarille halkojen päälle. ¹⁰Sitten Abraham ojensi kätensä ja tarttui veitseen teurastaakseen poikansa, ¹¹mutta Herran enkeli huusi hänelle taivaasta: "Abraham, Abraham!" Hän vastasi: "Tässä olen." ¹²Enkeli sanoi: "Älä koske poikaan äläkä tee hänelle mitään, sillä nyt minä tiedän, että sinä pelkääät Jumalaa, koska et kieltänyt minulta ainoaa poikaasi." ¹³Kun Abraham kohotti katseensa, hän näki takanaan pässin, joka oli takertunut sarvistaan pensaikkoon. Hän meni, otti pässin ja uhrasi sen polttouhriksi poikansa sijasta. ¹⁴Abraham antoi sille paikalle nimen: "Herra näkee". Siksi vielä tänäkin päivänä sanotaan: "Vuorella, jolla Herra ilmestyy."

Lupaus siunauksesta

¹⁵Herran enkeli huusi toistamiseen taivaasta Abrahamille: ¹⁶"Minä vannon itseni kautta, sanoo Herra: 'Koska sinä teit tämän etkä säästänyt ainoaa poikaasi, ¹⁷minä totisesti siunaan sinua ja teen sinun jälkeläisesi lukuisiksi kuin taivaan tähdet ja merenrannan hiekanjyvät, ja sinun jälkeläisesi valtaavat vihollistensa portit. ¹⁸Sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä, koska olit minun äänelleni kuuliainen.'"

¹⁹Sitten Abraham palasi palvelijoittensa luo. He lähtivät yhdessä Beersebaan, ja Abraham jäi sinne asumaan.

Naahorin jälkeläiset

²⁰Näiden tapausten jälkeen Abrahamille kerrottiin: "Milka on synnyttänyt poikia sinun veljellesi Naahorille: ²¹Uusin, hänen esikoisensa, tämän veljen Buusin ja Kemuelin, Aramin isän, ²²sekä Kesedin, Hason, Pildaksen, Jidlafin ja Betuelin." ²³Betuelille syntyi Rebekka. Nämä kahdeksan Milka synnytti Naahorille, Abrahamin veljelle. ²⁴Naahorin sivuvaimo, nimeltään Reuma, synnytti myös lapsia: Tebahin, Gahamin, Tahaksen ja Maakan.

Saaran kuolema ja hautaus

23 Saara eli 127 vuoden ikäiseksi. Nämä olivat Saaran elinvuodet. ²Sitten Saara kuoli Kirjat-Arbassa eli Hebronissa, Kanaaninmaassa, ja Abraham meni pitämään valittajaisia Saaran vuoksi ja itkemään häntä. ³Sen jälkeen Abraham nousi, lähti vainajansa luota ja puhui heettiläisille: ⁴"Minä olen muukalainen ja vieras teidän parissanne. Antakaa minulle paikka sukuhautaa varten keskuudestanne, jotta voisin haudata siihen vainajani." ⁵Heettiläiset vastasivat Abrahamille: ⁶"Kuule meitä, herramme, sinä keskuudessamme

oleva Jumalan ruhtinas! Hautaa vainajasi parhaaseen hautaamme. Kukaan meistä ei kiellä sinulta hautaansa; sinä voit haudata vainajasi." ⁷Abraham nousi, kumarsi syvään maan kansalle, heettiläisille, ⁸ja puhui heille: "Jos teille sopii, että voin haudata vainajani, niin kuulkaa minua ja pyytäkää puolestani, että Efron, Sooharin poika, ⁹antaisi minulle Makpelan luolan, joka kuuluu hänelle ja on hänen vainionsa perällä. Antakoon hän sen minulle täydestä hinnasta teidän alueellanne olevaksi sukuhaudaksi."

¹⁰Efron oli istumassa heettiläisten joukossa, ja hän, heettiläinen Efron, vastasi Abrahamille kaupungin portista kulkevien heettiläisten kuullen: ¹¹"Ei, herrani, kuuntele minua! Minä lahjoitan sinulle sen vainion. Myös siellä olevan luolan minä lahjoitan sinulle. Kansani miesten nähden minä lahjoitan sen sinulle. Hautaa vainajasi." ¹²Jälleen Abraham kumarsi maan kansalle ¹³ja puhui Efronille maan kansan kuullen näin: "Jospa kuitenkin kuuntelisit minua! Minä maksan vainion hinnan, ota se vastaan minulta, niin voin haudata sinne vainajani." ¹⁴Efron vastasi Abrahamille: ¹⁵"Herrani, kuule minua! Neljänsadan hopeasekelin maa – mitä se meidän kesken merkitsee? Hautaa vainajasi." ¹⁶Kuultuaan, mitä Efron sanoi, Abraham punnitsi Efronille hopeamäärän, jonka tämä oli maininnut heettiläisten kuullen, neljäsataa sekeliä maksuna käypää hopeaa.

¹⁷Näin Efronin vainio, joka oli Makpelassa, Mamresta itään päin, sekä siellä oleva luola ja kaikki sillä alueella kasvavat puut ¹⁸tulivat Abrahamin omaisuudeksi kaikkien kaupungin portista kulkevien heettiläisten nähden. ¹⁹Sen jälkeen Abraham hautasi vaimonsa Saaran luolaan, joka on Makpelan vainiolla, itään päin Mamresta eli Hebronista, Kanaaninmaassa. ²⁰Näin vainio ja siellä oleva luola siirtyivät heettiläisiltä Abrahamille sukuhaudaksi.

Abrahamin palvelija noutaa lisakille vaimoksi Rebekan

24 Abraham oli tullut vanhaksi ja ikääntyneeksi, ja Herra oli siunannut häntä kaikessa. ²Silloin Abraham sanoi palvelijalleen, talonsa vanhimmalle, joka oli kaiken hänen omaisuutensa hoitaja: "Pane kätesi reiteni alle. ³Minä vannotan sinua Herran, taivaan ja maan Jumalan kautta, ettet ota pojalleni vaimoa ympärilläni asuvien kanaanilaisten tyttäristä ⁴vaan menet minun omaan maahani ja sukuni luo ja otat sieltä vaimon pojalleni lisakille." ⁵Palvelija sanoi hänelle: "Entä jos nainen ei tahdo seurata minua tähän maahan? Onko minun silloin vietävä poikasi maahan, josta sinä olet lähtenyt?" ⁶Abraham vastasi hänelle: "Varo, ettet vie poikaani sinne. ⁷Herra, taivaan Jumala, joka otti minut pois isäni kodista ja synnyinmaastani, puhui minulle ja vannoi minulle näin: 'Sinun siemenellesi minä annan tämän maan.' Hän lähettää enkelinsä sinun edelläsi, ja sinä saat sieltä vaimon pojalleni. ⁸Ellei nainen kuitenkaan tahdo seurata sinua, olet vapaa vannot-

tamastani valasta. Älä vain vie poikaani sinne." ⁹Palvelija pani kätensä herransa Abrahamin reiden alle ja vannoi tämän hänelle.

¹⁰Palvelija otti kymmenen herransa kameleista sekä kaikkea parasta, mitä hänen herrallaan oli. Sitten hän lähti Mesopotamiaan, Naahorin kaupunkiin. ¹¹Hän pani kamelit lepäämään kaupungin ulkopuolella olevan vesikaivon ääreen illansuussa, jolloin naisilla oli tapana lähteä ammentamaan vettä. ¹²Hän sanoi: "Herra, minun herrani Abrahamin Jumala, suo minun tänään onnistua ja ole suosiollinen herralleni Abrahamille. ¹³Minä asetun seisomaan tähän vesilähteelle. Kun kaupunkilaisten tyttäret tulevat ammentamaan vettä, ¹⁴minä sanon jollekin heistä: 'Kallistaisitko ruukkuasi, että voisin juoda.' Tapahtukoon niin, että se tyttö, joka vastaa: 'Juo, minä juotan kamelisikin', on se, jonka sinä olet määrännyt palvelijallesi lisäkille. Siitä minä tiedän, että olet suosiollinen herralleni."

¹⁵Hän ei ollut vielä lakannut puhumasta, kun siihen tuli ruukku olallaan Rebekka, joka oli Betuelin, Abrahamin veljen Naahorin ja hänen vaimonsa Milkan pojan, tytär. ¹⁶Tyttö oli hyvin kaunis, neitsyt, johon mies ei ollut koskenut. Hän laskeutui lähteelle, täytti ruukkunsa ja tuli ylös. ¹⁷Silloin palvelija juoksi häntä vastaan ja sanoi: "Antaisitko minun juoda vähän vettä ruukustasi?" ¹⁸Tyttö vastasi: "Juo, herrani." Hän laski nopeasti ruukkunsa alas kätensä varaan ja antoi miehen juoda. ¹⁹Annettuaan hänen juoda tyttö sanoi: "Minä ammennan myös kameleillesi, kunnes ne ovat juoneet kylkiseen." ²⁰Tyttö tyhjensi nopeasti ruukkunsa kaukaloon, riensi jälleen kaivolle hakemaan vettä ja ammensi kaikille hänen kameleilleen. ²¹Mies katseli tyttöä vaiti saadakseen tietää, oliko Herra antanut hänen matkansa onnistua vai ei.

²²Kun kamelit olivat juoneet, mies otti puoli sekeliä painavan kultaisen nenärenkaan, antoi sen tytlle ja pani hänen käsiinsä kaksi kymmenen sekelin painoista kultaista rannerengasta. ²³Mies kysyi: "Kenen tytär sinä olet? Kerrohan minulle! Onko isäsi talossa meille tilaa yöpyä?" ²⁴Tyttö vastasi hänelle: "Minä olen Betuelin tytär, hänen, jonka Milka synnytti Naahorille." ²⁵Hän jatkoi: "Meillä on runsaasti olkia ja rehua ja myös tilaa yöpyä." ²⁶Silloin mies kumartui maahan ja rukoili Herraa ²⁷ja sanoi: "Kiitetty olkoon Herra, isäntäni Abrahamin Jumala, joka ei ole ottanut pois armoaan ja uskollisuuttaan isännältäni. Herra on johdattanut minua matkalla herrani veljien kotiin."

²⁸Tyttö juoksi kertomaan äitinsä perheelle, mitä oli tapahtunut. ²⁹Rebekalla oli veli, jonka nimi oli Laaban. Laaban riensi ulos kaupungista miehen luo lähteelle. ³⁰Kun hän näki sisarellaan Rebekalla nenärenkaan sekä rannerenkaat hänen käsissään ja kuuli sisarensa kertovan, mitä mies oli tälle puhunut, hän lähti miehen luo ja näki tämän seisovan vielä kameliien luona lähteellä. ³¹Hän sanoi: "Tule, sinä Herran siunaama. Miksi seisot ulkona?"

Minä olen jo tehnyt tilaa talossa ja paikan kameleille." ³²Niin mies meni taloon, ja Laaban riisui kamelit ja antoi niille olkia ja rehua. Miehelle ja tämän seuralaisille hän antoi vettä jalkojen pesua varten.

³³Kun Abrahamin palvelijan eteen pantiin syötävää, hän sanoi: "En syö, ennen kuin olen puhunut asiani." Laaban vastasi: "Puhu." ³⁴Hän sanoi: "Minä olen Abrahamin palvelija. ³⁵Herra on siunannut suuresti minun herraani, ja hänestä on tullut mahtava mies. Herra on antanut hänelle lampaita ja vuohia sekä nautakarjaa, hopeaa ja kultaa, palvelijoita ja palvelijattaria, kameleita ja aaseja. ³⁶Saara, herrani vaimo, on synnyttänyt vanhalla iällään pojan herralleni, ja herrani on antanut pojalle kaiken omaisuutensa. ³⁷Herrani vannotti minua ja sanoi: 'Et saa ottaa pojalleni vaimoa kanaanilaisten tyttäristä, joiden maassa minä asun, ³⁸vaan mene isäni kotiin ja sukuni luo ja ota sieltä vaimo pojalleni.' ³⁹Minä sanoin herralleni: 'Entä jos nainen ei lähde mukaani?' ⁴⁰Hän vastasi minulle: 'Herra, jonka edessä olen vaeltanut, lähettää enkelinsä kanssasi ja antaa matkallesi menestyksen, niin että saat pojalleni vaimon minun suvustani ja isäni perheestä. ⁴¹Olet vapaa minun vannottamastani valasta, jos tyttöä ei anneta sinulle, kun saavut sukuni luo. Silloin olet vapaa valastani.

⁴²Kun tulin tänään lähteelle, minä sanoin: 'Herra, minun herrani Abrahamin Jumala, jospa antaisit tämän matkani onnistua. ⁴³Minä seison tässä vesilähteellä. Kun joku neitonen tulee ammentamaan vettä, minä kysyn häneltä: 'Antaisitko minun juoda vähän vettä ruukustasi?' ⁴⁴Jos hän vastaa minulle: 'Juo sinä itse, minä ammennan myös kameleillesi', hän on se nainen, jonka Herra on määrännyt minun herrani pojalle. ⁴⁵Minä en ollut vielä la kannut puhumasta mielessäni, kun Rebekka tuli ruukku olallaan, laskeutui lähteelle ja ammensi. Minä sanoin hänelle: 'Antaisitko minun juoda?' ⁴⁶Hän laski nopeasti ruukun olaltaan ja sanoi: 'Juo, minä juotan myös kamelisi.' Niin minä join, ja hän juotti myös kamelit. ⁴⁷Minä kysyin häneltä: 'Kenen tytär sinä olet?' Hän vastasi: 'Minä olen Betuelin tytär, hänen, jonka Milka synnytti Naahorille.' Silloin minä panin nenärenkaan hänen nenäänsä ja rannerenkaat hänen käsiinsä, ⁴⁸kumarruin palvomaan Herraa ja ylistin häntä, herrani Abrahamin Jumalaa, joka oli johdattanut minut oikeaa tietä ottamaan herrani veljen tyttären hänen pojalleen vaimoksi. ⁴⁹Jos te nyt tahdotte osoittaa ystäväisyyttä ja uskollisuutta herralleni, kertokaa se minulle, mutta jos ette, kertokaa sekin minulle. Silloin käännyin toisaalle, oikealle tai vasemmalle."

⁵⁰Laaban ja Betuel vastasivat: "Tämä on lähtöisin Herrasta. Me emme voi sanoa sinulle tästä hyvää emmekä pahaa. ⁵¹Tässä on Rebekka edessäsi, ota hänet ja mene. Tulloon hänestä herrasi pojan vaimo, niin kuin Herra on puhunut." ⁵²Kuultuaan heidän sanansa Abrahamin palvelija kumartui maahan Herran eteen. ⁵³Sitten palvelija otti esille hopea- ja kultaesineitä sekä

vaatteita ja antoi ne Rebekalle. Hän antoi myös kallisarvoisia lahjoja tämän veljelle ja äidille. ⁵⁴He söivät ja joivat, hän ja miehet, jotka olivat hänen kanssaan, ja yöpyivät siellä.

Aamulla he nousivat ylös, ja palvelija sanoi: "Päästäkää minut menemään herrani luo." ⁵⁵Tytön veli ja äiti vastasivat: "Anna tytön olla luonamme vielä jonkin aikaa, edes kymmenen päivää. Sen jälkeen voit lähteä." ⁵⁶Mutta palvelija sanoi heille: "Älkää viivyttäkö minua, sillä Herra on antanut matkani onnistua. Päästäkää minut menemään, tahdon lähteä herrani luo." ⁵⁷He vastasivat: "Kutsutaan tyttö tänne ja kysytään häneltä itseltään." ⁵⁸He kutsuivat Rebekan ja kysyivät häneltä: "Lähdetkö tämän miehen kanssa?" Hän vastasi: "Lähden." ⁵⁹Niin he saattoivat matkaan sisarensa Rebekan ja hänen imettäjänsä sekä Abrahamin palvelijan miehineen. ⁶⁰He siunasivat Rebekan ja sanoivat hänelle: "Tulkoon sinusta, sisaremme, tuhansia kertoja kymmentuhatta, ja jälkeläisesi vallatkoot vihamiestensä portit!" ⁶¹Sitten Rebekka ja hänen palvelijattarensa nousivat kameliien selkään ja seurasivat miestä. Näin palvelija otti Rebekan mukaansa ja lähti matkaan.

⁶²Iisak oli tulossa Lahai-Roin kaivon tienoilta, hän näet asui Etelämaassa. ⁶³Hän oli lähtenyt illan suussa kedolle mietiskelemään, ja kun hän kohotti katseensa, hän näki kameliien lähestyvän. ⁶⁴Myös Rebekka kohotti katseensa ja näki lisakin. Silloin hän pudottautui kamelin selästä ⁶⁵ja kysyi palvelijalta: "Kuka on tuo mies, joka tulee kedolla meitä kohti?" Palvelija vastasi: "Hän on minun herrani." Silloin Rebekka otti hunnun ja verhoutui. ⁶⁶Palvelija kertoi lisakille kaiken, mitä oli tehnyt. ⁶⁷Iisak vei Rebekan äitinsä Saaran teltaan. Hän otti Rebekan vaimokseen ja rakasti häntä. Näin Iisak sai lohduksen äitinsä kuoltua.

Abrahamin muut jälkeläiset

25 Abraham otti vielä vaimon, jonka nimi oli Ketura. ²Hän synnytti Abrahamille Simranin ja Joksanin, Medanin ja Midianin, Jisbakin ja Suuahin. ³Joksanille syntyivät Seba ja Dedan. Dedanin jälkeläisiä olivat assurilaiset, letusilaiset ja leummilaiset. ⁴Midianin pojat olivat Eefa, Eefer, Hanok, Abida ja Eldaa. Kaikki nämä olivat Keturan jälkeläisiä. ⁵Abraham antoi kaiken omaisuutensa lisakille, ⁶mutta sivuvaimojensa pojille Abraham antoi lahjoja. Vielä eläessään hän lähetti heidät pois poikansa Iisakin luota itään päin, itäiselle maalle.

Abrahamin kuolema ja hautaaminen

⁷Nämä olivat Abrahamin elinvuodet: hän eli 175 vuotta. ⁸Sitten Abraham kuoli korkeassa iässä, kauniisti harmaantuneena ja elämästä kyllänsä saaneena, ja hänet otettiin heimonsa luo. ⁹Hänen poikansa Iisak ja Ismael hau-

tasivat hänet Makpelan luolaan, heettiläisen Efronin, Sooharin pojan, vainiolle itään päin Mamresta. ¹⁰Tämän vainion Abraham oli ostanut heettiläisiltä. Sinne on haudattu Abraham ja hänen vaimonsa Saara. ¹¹Abrahamin kuoltua Jumala siunasi hänen poikaansa Iisakia. Iisak asui Lahai-Roin kaivon tienoilla.

Ismaelin jälkeläiset

¹²Nämä ovat Abrahamin pojan Ismaelin suvun vaiheet, hänen, jonka Saaran egyptiläinen orjatar Haagar synnytti Abrahamille. ¹³Nämä ovat Ismaelin poikien nimet heidän syntymäjärjestyksensä mukaan: Nebajot, Ismaelin esikoinen, Keedar, Adbeel, Mihsam, ¹⁴Misma, Duuma, Massa, ¹⁵Hadad, Teema, Jetur, Naafis ja Keedma. ¹⁶Nämä olivat Ismaelin pojat, kaksitoista heimo-kuntien ruhtinasta. Nämä olivat myös heidän kyljensä ja leiripaikkojensa nimet. ¹⁷Nämä olivat Ismaelin elinvuodet: 137 vuotta. Sitten hän kuoli, ja hänet otettiin heimonsa luo. ¹⁸Ismaelilaiset asuivat Havilasta Suuriin ulottuvalla alueella, joka on Egyptistä itään päin Assurin suunnalla. Ismael kävi kaikkien veljiensä kimppeun.

Eesaun ja Jaakobin syntymä

¹⁹Nämä ovat Iisakin, Abrahamin pojan, suvun vaiheet. Abrahamille syntyi Iisak. ²⁰Iisak oli 40 vuoden ikäinen, kun hän otti vaimokseen Rebekan. Tämä oli aramilaisen Betuelin tytär Mesopotamiasta, aramilaisen Laabanin sisar. ²¹Iisak rukoili Herraa vaimonsa puolesta, sillä tämä oli hedelmätön. Herra vastasi hänen rukoukseensa, ja hänen vaimonsa Rebekka tuli raskaaksi. ²²Mutta lapset sysivät toisiaan hänen kohdussaan, ja hän sanoi: "Jos tämä on tällaista, niin mitä varten minä elän?" Hän meni kysymään Herralta, ²³ja Herra sanoi hänelle: "Kaksi kansaa on sinun kohdussasi, kaksi kansakuntaa haarautuu sinusta. Toinen kansa on toista voimakkaampi, ja vanhempi palvelee nuorempaa." ²⁴Kun tuli Rebekan aika synnyttää, hänen kohdussaan oli todella kaksoset. ²⁵Ensiksi ulos tullut oli punaruskea ja kauttaaltaan karvainen kuin karvoista tehty viitta. Hänelle annettiin nimi Eesau. ²⁶Sen jälkeen tuli ulos hänen veljensä. Hän piti kädellään kiinni Eesaun kantapäätä, ja niin hänelle annettiin nimeksi Jaakob. Iisak oli heidän syntyessään 60 vuoden ikäinen.

Eesau myy esikoisuutensa

²⁷Pojat kasvoivat, ja Eesausta tuli taitava metsästäjä, eränkävijä. Jaakob sitä vastoin oli rauhallinen mies, joka pysytteli teltoilla. ²⁸Iisak rakasti Eesaut, koska söi mielellään riistaa, mutta Rebekka rakasti Jaakobia.

²⁹Kerran kun Jaakob oli keittänyt itselleen keiton, Eesau tuli kedolta nääntyneenä. ³⁰Hän sanoi Jaakobille: "Anna minun hotkia tuota punaruskeaa, tuota punaruskeaa keittoa, sillä minä olen näännyksissä." Siksi häntä kutsutaan nimellä Edom. ³¹Mutta Jaakob sanoi: "Myy minulle ensin esikoisuutesi." ³²Eesau vastasi: "Minä kuolen kohta kuitenkin! Mitä hyötyä minulle on esikoisuudesta?" ³³Jaakob sanoi: "Vanno minulle nyt." Niin Eesau vannoi Jaakobille ja myi esikoisuutensa hänelle. ³⁴Silloin Jaakob antoi Eesaulle leipää ja linssekeittoa. Tämä söi ja joi, nousi ja meni pois. Näin halpana Eesau piti esikoisuutta.

Iisak ja Rebekka Gerarissa

26 Maahan tuli nälänhätä, toinen kuin aikaisempi nälänhätä, joka oli ollut Abrahamin päivinä. Silloin Iisak meni filistealaisten kuninkaan Abimelekin luo Gerariin. ²Herra ilmestyi hänelle ja sanoi: "Älä mene Egyptiin, vaan asu siinä maassa, jonka minä sinulle osoitan. ³Asu muukalaisena tässä maassa, niin minä olen sinun kanssasi ja siunaan sinua. Minä annan kaikki nämä maat sinulle ja sinun siemenellesi, sillä minä pidän voimassa valan, jonka vannoin isällesi Abrahamille. ⁴Minä teen jälkeläisesi yhtä lukuisiksi kuin taivaan tähdet ja sinun siemenellesi minä annan kaikki nämä maat. Sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki maailman kansat, ⁵koska Abraham kuunteli minun ääntäni ja noudatti säättämiäni käskyjä, lakeja ja opetuksia." ⁶Niin Iisak jäi asumaan Gerariin.

⁷Kun paikkakunnan miehet kyselivät hänen vaimostaan, hän sanoi: "Hän on minun sisareni." Hän näet pelkäsi sanoa "minun vaimoni", koska ajatteli: "Etteivät vain paikkakunnan miehet tappaisi minua Rebekan tähden, sillä hän on kaunis." ⁸Kun Iisak oli asunut siellä jo kauan aikaa, Abimelek, filistealaisten kuningas, katseli kerran ikkunastaan ja näki Iisakin hyväilevän vaimoaan. ⁹Silloin Abimelek kutsui Iisakin luokseen ja sanoi: "Hänhän onkin sinun vaimosi! Kuinka olet voinut sanoa, että hän on sisaresi?" Iisak vastasi hänelle: "Sanoin niin siksi, ettei minun tarvitsisi kuolla hänen vuokseen." ¹⁰Abimelek sanoi: "Mitä oletkaan meille tehnyt! Vähältä piti, ettei joku kansasta maannut vaimosi kanssa. Näin olisit saattanut meidät syyllisiksi!" ¹¹Abimelek antoi koko kansalle käskyn: "Jokainen, joka koskee tähän mieheen tai hänen vaimoonsa, on surmattava."

Kiista kaivoista

¹²Iisak kylvi siinä maassa ja sai sinä vuonna satakertaisen sadon, sillä Herra siunasi häntä. ¹³Hän vaurastui vaurastumistaan, ja lopulta hän oli hyvin rikas. ¹⁴Hänellä oli laumoittain lampaita, vuohia ja nautakarjaa sekä paljon palvelijoita. Sen vuoksi filistealaiset alkoivat kadehtia häntä ¹⁵ja tukkivat kaikki ne kaivot, jotka hänen isänsä Abrahamin palvelijat olivat tämän eläessä kaivaneet, ja täyttivät ne maalla. ¹⁶Abimelek sanoi Iisakille: "Mene pois luotamme, sillä sinusta on tullut meitä paljon mahtavampi." ¹⁷Niinpä Iisak lähti sieltä, leirytyi Gerarin laaksoon ja asui siellä.

¹⁸Iisak kaivatti uudelleen auki ne vesikaivot, jotka oli kaivettu hänen isänsä Abrahamin eläessä mutta jotka filistealaiset olivat Abrahamin kuoltua tukkineet. Hän antoi niille samat nimet, jotka hänen isänsä oli niille antanut. ¹⁹Sitten Iisakin palvelijat kaivoivat laaksossa ja löysivät sieltä raikkaan veden lähteen. ²⁰Gerarin paimenet alkoivat kuitenkin riidellä Iisakin paimenten kanssa ja sanoivat: "Vesi on meidän." Iisak nimesi kaivon Eesekiksi, koska he kiistelivät hänen kanssaan. ²¹Sen jälkeen Iisakin palvelijat kaivoivat toisen kaivon ja joutuivat riitaan siitäkin. Sille hän antoi nimen Sitna.

²²Iisak lähti sieltä pois ja kaivoi vielä yhden kaivon. Siitä ei syntynyt riitaa. Hän antoi sille nimen Rehobot ja sanoi: "Nyt Herra on antanut meille runsaasti tilaa, ja me voimme lisääntyä tässä maassa."

Jumala ilmestyy Iisakille

²³Iisak siirtyi sieltä Beersebaan, ²⁴ja samana yönä Herra ilmestyi hänelle ja sanoi: "Minä olen sinun isäsi Abrahamin Jumala. Älä pelkää, sillä minä olen sinun kanssasi, minä siunaan sinua ja teen jälkeläisesi lukuisiksi palvelijani Abrahamin tähden." ²⁵Iisak rakensi siihen paikkaan alttarin, huusi avuksi Herran nimeä ja pystytti sinne telttansa. Iisakin palvelijat kaivoivat sinne kaivon.

Iisakin ja Abimelekin liitto

²⁶Abimelek lähti hänen luokseen Gerarista ystävänsä Ahusatin ja sotapäällikkönsä Piikolin kanssa. ²⁷Iisak sanoi heille: "Miksi te olette tulleet minun luokseni? Tehän vihasitte minua ja karkotitte minut luotanne!" ²⁸He vastasivat: "Me olemme nähneet selvästi, että Herra on sinun kanssasi, ja ajatelimme, että sinun ja meidän välillämme tulisi olla valallinen sopimus. Me tahdomme tehdä liiton sinun kanssasi, ²⁹ettet tekisi meille mitään pahaa. Emmehän mekään ole sinuun koskeneet vaan olemme tehneet sinulle ainoastaan hyvää ja sallineet sinun lähteä rauhassa. Sinä olet nyt Herran siunaama." ³⁰Silloin Iisak laittoi heille pidot, ja he söivät ja joivat.

³¹Varhain seuraavana aamuna he vannoivat toisilleen valan. Sen jälkeen lisak päästi heidät menemään, ja he lähtivät hänen luotaan rauhassa. ³²Samana päivänä lisakin palvelijat tulivat kertomaan hänelle kaivosta, jonka olivat kaivaneet. He sanoivat hänelle: "Me löysimme vettä." ³³Hän antoi kaivolle nimen Siba. Sen tähden kaupungin nimi on vielä tänäkin päivänä Beerseba.

Eesaun vierasheimoiset vaimot

³⁴Kun Eesau oli 40 vuoden ikäinen, hän otti vaimoikseen Jehuditin, heettiläisen Beerin tyttären, ja Baasematin, heettiläisen Eelonin tyttären. ³⁵Näistä tuli lisakille ja Rebekalle mielipahan aihe.

Jaakob saa petoksella esikoissiunauksen

27 Kun lisak oli tullut vanhaksi ja hänen silmänsä olivat hämärtyneet, niin ettei hän enää kyennyt näkemään, hän kutsui luokseen Eesaun, vanhemman poikansa, ja sanoi hänelle: "Poikani!" Tämä vastasi hänelle: "Tässä olen." ²lisak sanoi: "Näethän, että minä olen tullut vanhaksi, enkä tiedä, milloin kuolen." ³Ota nyt aseesi, viinesi ja jousesi, ja lähde kedolle metsästämään minulle riistaa. ⁴Laita sitten minulle herkkuruoka, sellainen, jota rakastan, ja tuo se minulle syötäväksi, jotta voisin siunata sinut ennen kuin kuolen."

⁵Rebekka kuuli, mitä lisak puhui pojalleen Eesaulle. Kun Eesau oli lähtenyt kedolle metsästämään tuodakseen riistaa isälleen, ⁶Rebekka sanoi pojalleen Jaakobille: "Minä kuulin sinun isäsi sanovan veljellesi Eesaulle: ⁷Tuo minulle riistaa ja laita minulle herkkuruoka. Minä tahdon syödä sitä ja siunata sinut Herran edessä ennen kuin kuolen." ⁸Kuule nyt siis, poikani, mitä sanon, ja tee, mitä minä käsken sinun tehdä. ⁹Mene laumaan ja tuo sieltä minulle kaksi hyvää kiliä, niin minä laitan niistä isällesi sellaisen herkkuruuan, jota hän rakastaa. ¹⁰Vie se isällesi syötäväksi, että hän siunaisi sinut ennen kuolemaansa." ¹¹Mutta Jaakob sanoi äidilleen Rebekalle: "Veljeni Eesauhan on karvainen mies, minä taas olen sileäihoinen. ¹²Ehkä isäni tunnustelee minua ja pitää minua petkuttajana! Silloin tuotan itselleni kirouksen enkä siunausta." ¹³Hänen äitinsä sanoi hänelle: "Tulkoon se kirous minun päälleni, poikani! Kuuntele vain, mitä minä sanon, ja mene noutamaan kilit minulle."

¹⁴Silloin Jaakob meni noutamaan kilit ja toi ne äidilleen. Hänen äitinsä laittoi herkkuruuan, sellaisen, jota Jaakobin isä rakasti. ¹⁵Rebekka otti vanhemman poikansa Eesaun parhaat vaatteet, jotka hänellä oli teltassa, ja puki niihin nuoremman poikansa Jaakobin. ¹⁶Kilien nahat hän kääri Jaakobin käsiin ja

paljaaseen kaulaan. ¹⁷Sitten hän antoi herkkuruuan sekä leipomansa leivän poikansa Jaakobin käsiin.

¹⁸Jaakob meni isänsä luo ja sanoi: "Isäni!" lisak vastasi: "Tässä olen. Kuka sinä olet, poikani?" ¹⁹Jaakob sanoi isälleen: "Minä olen sinun esikoisesi Eesau. Olen tehnyt niin kuin sanoit minulle. Nouse istumaan ja syömään riistaani, että voisit siunata minut." ²⁰lisak vastasi pojalleen: "Miten olet voinut löytää saaliin näin pian, poikani?" Jaakob vastasi: "Herra, sinun Jumalasi, johdatti sen minun eteeni." ²¹lisak sanoi Jaakobille: "Tulehan lähemmäs, poikani, että voin tunnustella, oletko sinä poikani Eesau vai et." ²²Jaakob meni isänsä lisakin luo. Tämä tunnusteli häntä ja sanoi: "Ääni on Jaakobin ääni, mutta kädet ovat Eesaun kädet." ²³Eikä lisak tuntenut Jaakobia, sillä Jaakobin kädet olivat karvaiset niin kuin hänen veljensä Eesaun kädet, ja niin lisak siunasi hänet. ²⁴lisak kysyi vielä: "Oletko sinä todella poikani Eesau?" Jaakob vastasi: "Olen." ²⁵Silloin lisak sanoi: "Tarjoa ruoka minulle, että voin syödä poikani riistaa ja siunata sinut." Jaakob tarjosi ruuan hänelle, ja hän söi. Sitten Jaakob toi lisakille viiniä, ja tämä joi. ²⁶Sen jälkeen hänen isänsä lisak sanoi: "Tulehan tänne ja suutele minua, poikani." ²⁷Jaakob meni isänsä luo ja suuteli häntä. lisak tunsu hänen vaatteidensa tuoksun, siunasi hänet ja sanoi: "Poikani tuoksu on kuin kedon tuoksu, Herran siunaaman! ²⁸Antakoon Jumala sinulle taivaan kastetta ja maan rehevyyttä, yllin kyllin jyviä ja viiniä. ²⁹Palvelkoot sinua kansat, kumartukoot edessäsi kansakunnat. Ole veljiesi herra, ja äitisi pojat kumartukoot eteesi. Kirottu olkoon se, joka sinua kiroaa, siunattu se, joka sinua siunaa."

Eesau pyytää siunausta

³⁰Kun lisak oli siunannut Jaakobin ja Jaakob oli juuri lähtenyt isänsä lisakin luota, hänen veljensä Eesau palasi metsästämästä. ³¹Hänkin laittoi herkkuruuan, vei sen isälleen ja sanoi hänelle: "Nouskoon isäni syömään poikansa riistaa, niin että voit siunata minut." ³²Hänen isänsä lisak kysyi: "Kuka sinä olet?" Hän vastasi: "Minä olen poikasi, sinun esikoisesi Eesau." ³³Silloin lisak järkyttyi syvästi ja sanoi: "Kuka se sitten oli, joka kävi metsästämässä ja toi minulle riistaa? Minä söin kaikkea, ennen kuin sinä tulit, ja siunasin hänet. Ja siunattuna hän myös pysyy."

³⁴Kun Eesau kuuli isänsä sanat, hän päästi kovan ja katkeran huudon ja sanoi isälleen: "Siunaa minutkin, isäni!" ³⁵Tämä vastasi: "Veljesi tuli kavalasti ja vei siunauksesi." ³⁶Eesau sanoi: "Oikeinpa häntä kutsutaankin Jaakobiksi, onhan hän pettänyt minut jo kahdesti. Hän vei esikoisuuteni, ja nyt hän on vienyt minulta myös siunaukseni." Eesau kysyi: "Etkö ole lainkaan varannut siunausta minulle?" ³⁷lisak vastasi Eesaulle: "Minä olen asettanut hänet sinun herraksesi ja antanut kaikki hänen veljensä hänen palvelijoikseen sekä varustanut hänet jyvillä ja viinillä. Mitä minä siis vois enää

tehdä sinun hyväksesi, poikani?" ³⁸Eesau sanoi isälleen: "Yksi siunausko sinulla vain on, isäni? Isä, siunaa myös minut!" Ja Eesau alkoi itkeä äänekäästi. ³⁹Hänen isänsä lisak vastasi: "Vailla maan rehevyyttä on sinun asuin-sijasi, vailla taivaan kastetta. ⁴⁰Miekkasi varassa sinä joudut elämään ja palvelemaan veljeäsi. Mutta valtoimena kierrellen sinä murrat hänen ikeensä niskasi päältä."

Jaakob joutuu pakenemaan

⁴¹Eesau alkoi kantaa Jaakobille kaunaa siunauksen tähden, jolla hänen isänsä oli tämän siunannut. Eesau ajatteli sydämessään: "Kohta tulee aika surra isääni, ja silloin minä tapan veljeni Jaakobin." ⁴²Rebekalle kerrottiin hänen vanhemman poikansa Eesaun puheista. Silloin hän kutsui luokseen nuoremman poikansa Jaakobin ja sanoi hänelle: "Tiedätkö, että veljesi Eesau lohduttautuu sillä, että aikoo tappaa sinut. ⁴³Kuule siis, mitä sanon, poikani: Lähde pakoon veljeni Laabanin luo Harraniin. ⁴⁴Asu hänen luonaan jonkin aikaa, kunnes veljesi kiukku asettuu. ⁴⁵Kun veljesi viha sinua kohtaan on lauhunut ja hän on unohtanut, mitä olet hänelle tehnyt, minä lähetän noutamaan sinut sieltä. Minkä tähden minun pitäisi menettää teidät molemmat samana päivänä!" ⁴⁶Rebekka sanoi lisakille: "Minä olen kyllästynyt elämäni heettäläisnaisten takia. Jos myös Jaakob ottaa vaimon heettäläisistä naisista, tämän maan tyttäristä, sellaisen kuin nämä, niin mitä varten minä elän?"

28 Lisak kutsui Jaakobin luokseen, siunasi hänet ja antoi hänelle käskyn: "Sinä et saa ottaa vaimoksesi ketään kanaaniilaisten tyttäristä. ²Mene Mesopotamiaan äitisi isän Betuelin kotiin ja ota sieltä itsellesi vaimo äitisi veljen Laabanin tyttäristä. ³Jumala, Kaikkivaltias, siunatkoon sinua ja tehkään sinusta hedelmällisen ja monilukuisen, niin että sinusta saa alkunsa kansojen joukko. ⁴Suokoon hän sinulle Abrahamin siunauksen, sinulle ja sinun jälkeläisillesi, niin että saat periä maan, jossa asut muukalaisena ja jonka Jumala on antanut Abrahamille." ⁵Näin lisak lähetti Jaakobin matkaan. Tämä lähti Mesopotamiaan Laabanin luo, joka oli aramilaisen Betuelin poika ja Jaakobin ja Eesaun äidin Rebekan veli.

Eesau vielä yhden vaimon

⁶Eesau sai tietää, että lisak oli siunannut Jaakobin ja lähettänyt hänet Mesopotamiaan ottamaan sieltä itselleen vaimon ja että lisak siunatessaan Jaakobia oli kieltänyt häntä ottamasta vaimoa kanaaniilaisten tyttäristä, ⁷ja että Jaakob oli totellut isäänsä ja äitiään ja lähtenyt Mesopotamiaan. ⁸Kun Eesau huomasi, että kanaaniilaisten tyttäret olivat vastenmielisiä hänen

isälleen lisäkille, ⁹hän meni Ismaelin luo ja otti vaimokseen entisten lisäksi Mahalatin, Abrahamin pojan Ismaelin tyttären, Nebajotin sisaren.

Jaakobin uni Beetelissä

¹⁰Jaakob lähti Beersebasta mennäkseen Harraniin. ¹¹Hän tuli erääseen paikkaan ja yöpyi siinä, sillä aurinko oli laskenut. Hän otti sieltä kiven, pani sen päänalusekseen ja asettui makuulle. ¹²Hän näki unessa, että maan päälle oli asetettu tikapuut, joiden yläpää ulottui taivaaseen, ja Jumalan enkelit kulivat niitä ylös ja alas. ¹³Yhtäkkiä Herra seiso i hänen luonaan ja sanoi: "Minä olen Herra, sinun isäsi Abrahamin Jumala ja lisäkin Jumala. Tämän maan, jonka päällä sinä makaat, minä annan sinulle ja sinun siemenellesi. ¹⁴Sinun jälkeläisiäsi on oleva yhtä paljon kuin maan tomua, ja sinä levittäydyt länteen ja itään, pohjoiseen ja etelään. Sinussa ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki maan sukukunnat. ¹⁵Katso, minä olen sinun kanssasi ja varjelen sinua kaikkialla, missä kuljet. Minä tuon sinut takaisin tähän maahan, sillä minä en jätä sinua vaan toteutan sen, minkä minä olen sinulle puhunut."

¹⁶Kun Jaakob heräsi unestaan, hän sanoi: "Herra on totisesti tässä paikassa, enkä minä sitä tiennyt." ¹⁷Hänet valtasi pelko, ja hän sanoi: "Kuinka pelottava onkaan tämä paikka! Tämä ei ole mikään muu kuin Jumalan huone. Tämä on taivaan portti."

¹⁸Jaakob nousi varhain aamulla, otti kiven, jonka oli pannut päänsä aluseksi, nosti sen pystyyn patsaaksi ja vuodatti öljyä sen päälle. ¹⁹Hän antoi paikalle nimen Beetel. Aikaisemmin kaupungin nimenä oli kuitenkin ollut Luus. ²⁰Sitten Jaakob antoi lupauksen sanoen: "Jos Jumala on minun kanssani ja varjelee minut tällä tiellä, jota kuljen, ja antaa minulle leipää syötäväksi ja vaatetta päälle pantavaksi, ²¹niin että saan palata rauhassa isäni kotiin, on Herra oleva minun Jumalani. ²²Tämä kivi, jonka olen asettanut patsaaksi, on oleva Jumalan huone, ja kaikesta, mitä minulle suot, minä annan sinulle kymmenykset."

Jaakob tapaa Raakelin ja Laabanin

29 Jaakob lähti matkaan ja tuli idän kansojen maalle. ²Hän huomasi kedolla kaivon, jonka luona makasi kolme lammas- ja vuohilaumaa, sillä siitä kaivosta oli tapana juottaa laumoja. Kaivon suulla oli suuri kivi. ³Kun kaikki laumat olivat kokoontuneet sinne, kivi vieritettiin kaivon suulta ja eläimet juotettiin. Sen jälkeen kivi pantiin taas paikoilleen kaivon suulle. ⁴Jaakob kysyi paimenilta: "Veljeni, mistä te olette?" He vastasivat: "Harranista olemme." ⁵Hän kysyi heiltä: "Tunnetteko te Laabanin, Naahorin pojan?" He vastasivat: "Tunnettemme." ⁶Jaakob kysyi heiltä: "Voiko hän hyvin?" He vasta-

sivat: "Hyvin voi. Tuolla tulee hänen tyttärensä Raakel lampaiden ja vuohien kanssa." ⁷Jaakob sanoi: "Nythän on vielä täysi päivä, ei ole aika koota karjaa. Juottakaa lampaat ja vuohet ja viekää ne laitumelle." ⁸Paimenet vastasivat: "Emme voi, ennen kuin kaikki laumat ovat koolla ja kivi on vieritetty kaivon suulta. Sitten juotamme lampaat ja vuohet."

⁹Jaakobin vielä puhuessa heidän kanssaan Raakel tuli isänsä lampaat ja vuohet mukanaan, sillä Raakelilla oli tapana käydä paimenessa. ¹⁰Kun Jaakob näki Raakelin, äitinsä veljen Laabanin tyttären, ja Laabanin lampaat ja vuohet, hän astui esiin, vieritti kiven kaivon suulta ja juotti enonsa lauman.

¹¹Sitten Jaakob suuteli Raakelia ja puhkesi äänekkääseen itkuun. ¹²Jaakob kertoi Raakelille, että hän oli tämän isän sukulainen ja Rebekan poika. Raakel juoksi kertomaan isälleen. ¹³Kun Laaban kuuli Jaakobin, sisarensa pojan, tulosta, hän juoksi tätä vastaan. Hän syleili ja suuteli Jaakobia ja toi hänet kotiinsa. Jaakob kertoi Laabanille kaiken, mitä oli tapahtunut. ¹⁴Laaban sanoi hänelle: "Sinä todellakin olet minun luutani ja lihaani."

Jaakobin vaimot

Kun Jaakob oli asunut hänen luonaan kuukauden päivät, ¹⁵Laaban sanoi Jaakobille: "Olethan sinä tosin sukulaiseni, mutta pitäisikö sinun silti palvella minua palkatta? Sano minulle, mikä on palkkasi." ¹⁶Laabanilla oli kaksi tyttärtä. Vanhemman nimi oli Leea ja nuoremman Raakel. ¹⁷Leealla oli heikot silmät, Raakel taas oli kaunis vartaloltaan ja kasvoiltaan. ¹⁸Jaakob rakasti Raakelia. Niinpä hän sanoi Laabanille: "Minä palvelen sinua seitsemän vuotta saadakseni nuoremman tyttäresi Raakelin." ¹⁹Laaban vastasi: "On parempi, että annan hänet sinulle kuin että antaisin hänet jollekin toiselle. Jää luokseni." ²⁰Niin Jaakob palveli Raakelin vuoksi seitsemän vuotta, ja ne tuntuivat hänestä muutamilta päiviltä, koska hän rakasti Raakelia.

²¹Sen jälkeen Jaakob sanoi Laabanille: "Anna minulle vaimoni, sillä palvelusaikani on täyttynyt ja tahdon mennä hänen luokseen." ²²Silloin Laaban kutsui kokoon kaikki paikkakunnan asukkaat ja järjesti pidot. ²³Mutta illalla hän ottikin tyttärensä Leean ja vei hänet Jaakobin luo, ja tämä yhtyi häneen. ²⁴Laaban antoi orjattarensa Silpan tyttäreilleen Leealle orjattareksi.

²⁵Kun tuli aamu, Jaakob näki, että nainen olikin Leea. Jaakob sanoi Laabanille: "Mitä oletkaan minulle tehnyt? Enkö ole palvellut sinua Raakelin vuoksi? Mitä varten petit minua?" ²⁶Laaban vastasi: "Meidän seudullamme ei tehdä niin, että nuorempi annettaisiin ennen vanhempaa. ²⁷Vietä nyt vain tämä hääviikko loppuun, niin myös Raakel annetaan sinulle palkaksi, kunhan teet minulle työtä vielä toiset seitsemän vuotta." ²⁸Jaakob suostui siihen, ja kun hän oli viettänyt sen viikon loppuun, Laaban antoi myös tyttärensä Raakelin hänelle vaimoksi. ²⁹Laaban antoi orjattarensa Bilhan tyttäreilleen Raakelille orjattareksi. ³⁰Jaakob yhtyi myös Raakeliin, ja hän rakasti enemmän

Raakelia kuin Leeaa. Niin Jaakob palveli Laabanin luona vielä toiset seitsemän vuotta.

Jaakobin lapset

³¹Kun Herra näki, että Leeaa syrjittiin, hän avasi Leean kohdun. Raakel sen sijaan oli hedelmätön. ³²Leea tuli raskaaksi, synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Ruuben sanoen: "Herra on nähnyt minun kurjuuteni. Nyt mieheni varmaan rakastaa minua." ³³Hän tuli jälleen raskaaksi, synnytti pojan ja sanoi: "Herra on kuullut, että minua syrjitään. Siksi hän on antanut minulle myös tämän." Hän antoi pojalle nimen Simeon. ³⁴Hän tuli uudelleen raskaaksi, synnytti pojan ja sanoi: "Tällä kertaa mieheni varmaan pysyy luonani, olenhan synnyttänyt hänelle kolme poikaa." Sen vuoksi hän antoi pojalle nimen Leevi. ³⁵Leea tuli jälleen raskaaksi, synnytti pojan ja sanoi: "Nyt minä kiitän Herraa." Sen vuoksi hän antoi pojalle nimen Juuda. Sitten hän lakkasi synnyttämästä.

30 Kun Raakel näki, ettei voinut synnyttää lasta Jaakobille, hän tuli kateeliseksi sisarelleen ja sanoi Jaakobille: "Hanki minulle lapsia, muuten minä kuolen." ²Jaakob vihastui Raakeliin ja sanoi: "Olenko minä Jumalan asemassa, hänen, joka on estänyt sinua saamasta lapsia?" ³Silloin Raakel sanoi: "Tässä on orjattareni Bilha. Yhdy häneen, että hän synnyttäisi minun polvileni. Hänen avullaan minäkin saan lapsia." ⁴Raakel antoi orjattarensa Bilhan vaimoksi Jaakobille, ja Jaakob yhtyi Bilhaan. ⁵Bilha tuli raskaaksi ja synnytti Jaakobille pojan. ⁶Raakel sanoi: "Jumala on hankkinut minulle oikeuden ja myös kuullut rukoukseni äänen ja antanut minulle pojan." Sen tähden hän antoi pojalle nimen Daan. ⁷Raakelin orjatar Bilha tuli jälleen raskaaksi ja synnytti Jaakobille toisen pojan. ⁸Raakel sanoi: "Minä olen kamppailut ankarasti sisareni kanssa ja olenkin selviytynyt voittajaksi." Hän antoi pojalle nimen Naftali.

⁹Kun Leea näki lakanneensa synnyttämästä, hän otti orjattarensa Silpan ja antoi hänet Jaakobille vaimoksi. ¹⁰Leean orjatar Silpa synnytti Jaakobille pojan. ¹¹Silloin Leea sanoi: "Onneksi!" Ja hän antoi pojalle nimen Gaad. ¹²Leean orjatar Silpa synnytti Jaakobille toisenkin pojan, ¹³ja Leea sanoi: "Olen onnellinen, jopa nuoret naiset ylistävät minua onnelliseksi!" Ja hän antoi pojalle nimen Asser.

¹⁴Ruuben meni kerran ulos kävelemään vehnänleikkuun aikaan. Hän löysi pellolta lemменmarjoja ja toi ne äidilleen Leealle. Niin Raakel sanoi Leealle: "Anna minulle poikasi lemменmarjoja." ¹⁵Leea vastasi hänelle: "Eikö riitä, että olet vienyt minulta mieheni, kun tahdot ottaa vielä poikani lemменmarjatkin?" Raakel sanoi: "Olkoon sitten niin, että hän makaa tämän yön sinun kanssasi korvauksena poikasi lemменmarjoista." ¹⁶Kun Jaakob

illalla palasi kedolta, Leea meni häntä vastaan ja sanoi: "Sinun on tultava minun luokseni, sillä minä olen ostanut sinut poikani lemменmarjoilla." Niin Jaakob makasi sen yön hänen kanssaan. ¹⁷Jumala kuuli Leeaa, ja Leea tuli raskaaksi ja synnytti Jaakobille viidennen pojan. ¹⁸Leea sanoi: "Jumala on antanut minulle palkkani, koska minä annoin orjattareni miehelleni." Ja hän antoi pojalle nimen Isaskar. ¹⁹Leea tuli jälleen raskaaksi ja synnytti Jaakobille kuudennen pojan. ²⁰Silloin Leea sanoi: "Jumala on antanut minulle hyvän lahjan. Nyt mieheni tulee pysymään luonani, sillä minä olen synnyttänyt hänelle kuusi poikaa." Ja hän antoi pojalle nimen Sebulon. ²¹Sen jälkeen hän synnytti tyttären ja antoi hänelle nimen Diina.

²²Jumala muisti myös Raakelia. Jumala kuuli häntä ja avasi hänen kohtunsa.

²³Niin Raakel tuli raskaaksi, synnytti pojan ja sanoi: "Jumala on ottanut pois häpeäni." ²⁴Raakel antoi pojalle nimen Joosef ja sanoi: "Herra antakoon minulle vielä toisen pojan."

Jaakob rikastuu

²⁵Kun Raakel oli synnyttänyt Joosefin, Jaakob sanoi Laabanille: "Päästä minut lähtemään. Minä tahdon mennä kotiini ja omaan maahani. ²⁶Anna minulle vaimoni ja lapseni, joiden vuoksi olen sinua palvellut. Minä tahdon lähteä. Tiedäthän sinä, kuinka paljon olen tehnyt sinulle työtä." ²⁷Laaban vastasi hänelle: "Jospa saisin armon sinun silmissäsi! Olen nähnyt ennusmerkeistä, että Herra on siunannut minua sinun takiasi." ²⁸Hän sanoi vielä: "Määrää minulle haluamasi palkka, niin minä annan sen." ²⁹Jaakob vastasi hänelle: "Sinä itse tiedät, kuinka minä olen tehnyt sinulle työtä ja millaiseksi karjasi on tullut minun hoidossani. ³⁰Se vähä, mitä sinulla oli ennen minun tuloani, on karttunut paljoksi, ja Herra on siunannut sinua, missä vain minä olen liikkunut. Mutta nyt – milloin minä saan tehdä työtä oman perheeni hyväksi?"

³¹Laaban sanoi: "Mitä minun on sinulle annettava?" Jaakob vastasi: "Ei sinun tarvitse antaa minulle mitään. Mutta minä paimennan ja vartioin edelleen sinun laumojasi, jos suostut tähän: ³²Minä käyn tänään läpi koko lammas- ja vuohilaumasi ja erotan sieltä kaikki pilkulliset, kirjavat ja mustat lampaat sekä kirjavat ja pilkulliset vuohet. Ne ovat minun palkkani. ³³Minun rehellisyyteni tulee ilmi, kun vastaisuudessa tulet tarkastamaan tätä minun palkkaani. Kaikki vuohet, jotka eivät ole pilkullisia eivätkä kirjavia, ja kaikki lampaat, jotka eivät ole mustia, katsottakoon minun varastamikseni." ³⁴Laaban vastasi: "Hyvä on. Olkoon niin kuin olet puhunut."

³⁵Samana päivänä Laaban erotti laumastaan juovikkaat ja kirjavat pukit ja kaikki pilkulliset ja kirjavat vuohet, kaikki, joissa oli jotakin valkoista, sekä kaikki mustat lampaat ja antoi ne poikiensa hoitoon. ³⁶Hän siirsi ne kolmen päivämatkan päähän Jaakobista, ja Jaakob paimensi Laabanin muita laumo-

ja. ³⁷Jaakob otti itselleen tuoreita valkopoppeli-, mantelipuu- ja plataanikeppejä ja kuori niihin valkeita raitoja, niin että keppien valkoinen puu paljastui. ³⁸Kuorimansa kepit hän pani lampaiden ja vuohien eteen vesikaukaloihin, juoma-astioihin, joista ne kävivät juomassa. Tullessaan juomaan ne olivat kiimassa ³⁹ja pariutuivat keppien edessä. Ne synnyttivät juovikkaita, pilkullisia ja kirjavia karitsoita. ⁴⁰Jaakob pani ne erilleen eikä päästänyt niitä Laabanin laumaan. Siten hän hankki itselleen oman laumansa. Hän käänsi eläinten päät Laabanin lauman pilkullisia ja kaikkia mustia eläimiä kohti. ⁴¹Aina kun voimakkaat eläimet olivat kiimassa, Jaakob pani kepit niiden eteen vesikaukaloihin, ja ne pariutuivat keppien edessä. ⁴²Heikkojen eläinten eteen hän ei pannut keppejä. Näin heikot joutuivat Laabanille ja voimakkaat Jaakobille. ⁴³Siten miehestä tuli hyvin rikas. Hänelä oli paljon lampaita ja vuhia sekä orjattaria, orjia, kameleita ja aaseja.

Jaakob lähtee salaa Laabanin luota

31 Jaakob sai kuulla Laabanin poikien sanoneen: "Jaakob on vienyt kaiken, mikä kuuluu isällemme. Isämme omaisuudesta hän on hankkinut itselleen kaiken tämän rikkauden." ²Jaakob huomasi myös Laabanin kasvoista, ettei tämä enää suhtautunut häneen niin kuin ennen. ³Silloin Herra sanoi Jaakobille: "Palaa isiesi maahan ja sukusi luo. Minä olen sinun kanssasi."

⁴Jaakob lähetti kutsumaan Raakelin ja Leraan kedolle laumansa luo ⁵ja sanoi heille: "Minä huomaan isänne kasvoista, ettei hän suhtaudu minuun niin kuin ennen. Isäni Jumala on kuitenkin ollut kanssani. ⁶Tehän tiedätte, että minä olen tehnyt työtä isällemme kaikin voimin. ⁷Silti isänne on kohdellut minua petollisesti ja muuttanut palkkaani kymmenen kertaa. Jumala ei kuitenkaan ole sallinut hänen aiheuttaa minulle vahinkoa. ⁸Jos isänne sanoi: 'Pilkulliset olkoot palkkanasi', koko lauma synnytti pilkullisia. Jos hän taas sanoi: 'Juovikkaat olkoot palkkanasi', koko lauma synnytti juovikkaita. ⁹Näin Jumala otti isänne karjan ja antoi sen minulle. ¹⁰Lauman pariutumisen aikaan minä kohotin unessa katseeni ja näin, että pukit, jotka astuivat laumaa, olivat juovikkaita, pilkullisia ja kirjavia. ¹¹Jumalan enkeli sanoi minulle unessa: 'Jaakob!' Minä vastasin: 'Tässä olen.' ¹²Hän sanoi: 'Katsele laumaa, niin huomaat, että kaikki urokset, jotka astuvat lampaita ja vuhia, ovat juovikkaita, pilkullisia ja kirjavia. Minä olen nähnyt kaiken, mitä Laaban sinulle tekee. ¹³Minä olen Beetelin Jumala. Siellä sinä voitelit patsaan ja siellä sinä annoit minulle lupauksen. Nouse nyt, lähde tästä maasta ja palaa synnyinmaahasi.'" ¹⁴Raakel ja Leea vastasivat hänelle: "Onko meillä enää mitään osaa tai perintöä isämme talossa? ¹⁵Eikö hän ole pitänyt meitä muukalaisina, kun on myynyt meidät ja syönyt suuhunsa meistä saamansa hinnan? ¹⁶Totisesti

kaikki se rikkaus, jonka Jumala on ottanut isältämme, se on meidän ja meidän lastemme. Tee siis nyt kaikki, mitä Jumala on sinulle sanonut."

¹⁷Silloin Jaakob nosti lapsensa ja vaimonsa kameliien selkään ¹⁸ja otti mukaan kaiken karjansa ja kaiken omaisuutensa, jonka hän oli koonnut Mesopotamiassa, kaiken hankkimansa omaisuuden, ja lähti kulkemaan isänsä lisäksi luo Kanaaninmaahan. ¹⁹Kun Laaban oli mennyt keritsemään lampaitaan, Raakel varasti isänsä kotijumalat. ²⁰Jaakob harhautti aramilaista Laabania eikä ilmaissut hänelle, että pakenisi. ²¹Hän lähti pakoon mukanaan koko omaisuutensa, meni yli virran ja suuntasi kulkunsa kohti Gileadin vuoria.

Laaban tavoittaa Jaakobin

²²Kolmantena päivänä Laabanille kerrottiin, että Jaakob oli paennut. ²³Silloin Laaban otti mukaan sukunsa miehet, ajoi Jaakobia takaa seitsemän päivää ja saavutti hänet Gileadin vuorilla. ²⁴Mutta Jumala tuli aramilaisen Laabanin luo yöllä unessa ja sanoi hänelle: "Varo, ettet puhu Jaakobille hyvää etkä pahaa."

²⁵Kun Laaban saavutti Jaakobin, tämä oli pystyttänyt telttansa vuorelle. Myös Laaban sukulaisineen leiriytyi Gileadinvuorelle. ²⁶Laaban sanoi Jaakobille: "Mitä oletkaan tehnyt? Sinä olet pettänyt minut ja vienyt pois tyttäreni kuin miekalla vangiksi otetut! ²⁷Minkä tähden pakenit salaa, lähdit luotani varkain etkä kertonut minulle? Minä olisin saattanut sinut matkaan iloiten ja laulaen, rummuin ja lyyroin! ²⁸Et edes suonut minun suudella hyvästiksi lasteni lapsia ja tyttäriäni. Sinä olet nyt menetellyt tyhmästi. ²⁹Minulla olisi valta tehdä teille pahaa, mutta teidän isänne Jumala sanoi minulle viime yönä: 'Varo, ettet puhu Jaakobille hyvää etkä pahaa.' ³⁰Mutta olkoon! Sinä olet lähtenyt matkallesi, kun ikävöit niin hartaasti isäsi kotiin. Mutta minkä tähden varastit minun jumalani?"

³¹Jaakob sanoi Laabanille: "Lähdin salaa, koska pelkäsin, että sinä riistäisit minulta tyttäresi. ³²Mutta se, jonka hallusta löydät jumalasi, ei jää eloon. Tutki sukumme miesten läsnä ollessa, mitä minulla on, ja ota kaikki, mikä kuuluu sinulle." Jaakob ei näet tiennyt, että Raakel oli varastanut jumalat.

³³Laaban kävi Jaakobin teltassa, Leean teltassa ja molempien orjattarien teltassa, mutta ei löytänyt mitään. Tultuaan ulos Leean teltasta hän meni Raakelin telttaan. ³⁴Mutta Raakel oli ottanut kotijumalat, pannut ne kameilin satulapussiin ja istunut niiden päälle. Laaban penkoi koko teltan, mutta ei löytänyt niitä. ³⁵Raakel sanoi isälleen: "Älköön herrani vihastuko siitä, etten voi nousta edessäsi, sillä minulla on se naisten tavallinen vaiva." Laaban etsi mutta ei löytänyt kotijumalia.

³⁶Silloin Jaakob kiivastui ja alkoi riidellä Laabanin kanssa. Hän sanoi Laabanille: "Mikä on rikokseni, mikä on syntini, että niin kiihkeästi ahdistat

minua? ³⁷Kun nyt olet penkonut kaikki tavarani, oletko löytänyt mitään, mikä on sinun talosi tavaraa? Tuo se tähän minun sukuni ja sinun sukusi miesten eteen. Ratkaiskoot he meidän välimme. ³⁸Jo kaksikymmentä vuotta minä olen ollut sinun luonasi. Lampaasi ja vuohesi eivät ole menettäneet karitsoita, enkä minä ole syönyt pässejä laumastasi. ³⁹Raadeltua eläintä en tuonut sinulle, vaan se koitui minun vahingokseni. Varastetun eläimen sinä vaadit minulta, olipa se viety päivällä tai yöllä. ⁴⁰Päivällä minua rasitti helle, yöllä vilu, ja uni pakeni silmistäni. ⁴¹Näin minulta on mennyt kaksikymmentä vuotta talossasi. Neljätoista vuotta minä palvelin sinua kahden tyttäresi vuoksi ja kuusi vuotta vuoehesi ja lampaittesi vuoksi. Kymmenen kertaa sinä muutit minun palkkaani. ⁴²Ellei isäni Jumala, Abrahamin Jumala, jota myös lisak pelkää, olisi ollut minun puolellani, sinä olisit nyt lähettänyt minut tieheni tyhjin käsin. Jumala on nähnyt minun kurjuuteni ja vaivannäköni, ja hän nuhteli sinua viime yönä."

Jaakobin ja Laabanin sovinto

⁴³Laaban vastasi Jaakobille: "Tyttäret ovat minun tyttäriäni, lapset minun lapsiani, ja lauma on minun laumaani. Kaikki, mitä näet, on minun, mutta mitä minä nyt voin näille tyttärilleni tai lapsille, jotka he ovat synnyttäneet! ⁴⁴Tehkäämme siis liitto, sinä ja minä, ja olkoon se todistuksena meidän välillämme." ⁴⁵Niin Jaakob otti kiven, nosti sen pystyyn patsaaksi ⁴⁶ja sanoi sukunsa miehille: "Kootkaa kiviä." Nämä kokosivat kiviä, tekivät rökkiön ja aterioivat sen äärellä. ⁴⁷Laaban antoi kivirökkiölle nimen Jegar-Saahaduta, mutta Jaakob kutsui sitä nimellä Gal-Eed. ⁴⁸Laaban sanoi: "Tämä rökkiö olkoon tänään todistajana meidän välillämme." Siksi sitä kutsutaan nimellä Gal-Eed ⁴⁹ja myös nimellä Mispä, sillä Laaban sanoi vielä: "Herra pitäköön silmällä meitä molempia, kun olemme poissa toistemme näkyvistä. ⁵⁰Jos sinä kohtelet huonosti tyttäriäni tai otat toisia vaimoja tyttärieni lisäksi, niin tiedä, että Jumala on todistajana meidän välillämme, vaikkei ketään ihmistä olisikaan läsnä." ⁵¹Laaban sanoi vielä Jaakobille: "Katso tätä rökkiötä ja katso tätä patsasta, jonka minä olen pystyttänyt meidän välillemme, minun ja sinun. ⁵²Tämä rökkiö ja tämä patsas olkoot muistuttamassa siitä, etten minä kulkisi pahoin aikein tämän rökkiön ohi sinun luoksesi etkä sinäkään kulkisi pahoin aikein tämän rökkiön ja tämän patsaan ohi minun luokseni. ⁵³Abrahamin Jumala ja Naahorin Jumala, heidän isiensä Jumala, olkoon tuomarina meidän välillämme." Silloin Jaakob vannoi valan sen Jumalan kautta, jota hänen isänsä lisak pelkäsi. ⁵⁴Jaakob uhrasi vuorella teurasuhrin ja kutsui sukunsa miehet aterioimaan. He aterioivat ja olivat yötä vuorella.

Jaakob lähettää sanansaattajia Eesaun luo

32 Varhain seuraavana aamuna Laaban nousi, suuteli lastenlapsiaan ja tyttäriään ja siunasi heidät. Sitten hän lähti ja palasi kotiinsa. ²Jaakob jatkoi matkaansa, ja häntä vastaan tuli Jumalan enkeleitä. ³Nähdessään heidät Jaakob sanoi: "Tämä on Jumalan sotajoukkoa", ja hän antoi sille paikalle nimen Mahanaim.

⁴Sitten Jaakob lähetti edellään sanansaattajia veljensä Eesaun luo Seirin maahan, Edomin alueelle. ⁵Hän antoi heille tämän käskyn: "Sanokaa herralleni Eesaulle: 'Näin sanoo palvelijasi Jaakob: Olen oleskellut Laabanin luona ja viipynyt siellä tähän saakka. ⁶Olen saanut nautakarjaa, aaseja, lampaita ja vuohia, palvelijoita ja palvelijattaria ja lähetän nyt kertomaan tästä herralleni, että olisit minua kohtaan suosiollinen.'"

⁷Sanansaattajat palasivat Jaakobin luo ja sanoivat: "Me kohtasimme veljesi Eesaun. Hän on jo matkalla sinua vastaan neljäsataa miestä mukanaan."

⁸Silloin Jaakob pelästyi kovin, ja hänet valtasi ahdistus. Hän jakoi väen, joka oli hänen kanssaan, samoin kuin lampaat ja vuohet sekä nautakarjan ja kamelit, kahteen leiriin, ⁹sillä hän ajatteli: "Jos Eesau hyökkää toisen joukon kimppuun ja tuhoaa sen, niin toinen pääsee pakoon."

¹⁰Jaakob sanoi: "Isäni Abrahamin Jumala ja isäni lisakin Jumala, Herra, sinä, joka sanoit minulle: 'Palaa maahasi ja sukusi luo, minä tahdon tehdä sinulle hyvää.' ¹¹Minä olen arvoton kaikkiin armonosoituksiin ja kaikkeen uskollisuuteen, jota sinä olet palvelijallesi osoittanut. Minä kuljin tämän Jordanin yli ainoastaan sauva kädessäni, ja nyt minulle on karttunut kaksi joukkoa.

¹²Pelasta minut veljeni käsistä, Eesaun käsistä! Minä pelkään, että hän tulee ja surmaa minut sekä äidit lapsineen! ¹³Olethan sinä itse sanonut: 'Minä teen sinulle hyvää ja teen jälkeläisesi yhtä lukuisiksi kuin meren hiekkanjyvät, joita ei voida laskea niiden paljouden tähden.'"¹⁴Jaakob vietti siellä sen yön.

Sitten hän erotti omaisuudestaan lahjaksi veljelleen Eesaulle ¹⁵200 vuolta ja 20 pukkia, 200 lammasta ja 20 pässiä, ¹⁶30 imettävää kamelia varsoineen, 40 lehmää ja 10 härkää, 20 aasintammaa ja 10 aasioria. ¹⁷Hän antoi kunkin lauman erikseen palvelijoidensa haltuun ja sanoi heille: "Menkää minun edelläni ja pitäkää välimatka laumojen välillä." ¹⁸Ensimmäiselle palvelijalle hän antoi tämän käskyn: "Kun veljeni Eesau kohtaa sinut ja kysyy: 'Kenelle sinä kuulut, mihin olet menossa ja kenen ovat nuo eläimet sinun edelläsi?', ¹⁹niin vastaa: 'Palvelijasi Jaakobin. Ne on lähetetty lahjaksi herralleni Eesaulle. Myös Jaakob itse tulee jäljessämme.'"²⁰Samoin hän käski toista, kolmatta ja kaikkia muita, jotka ajoivat laumoja. Hän sanoi: "Puhukaa juuri näin Eesaulle, kun tapaatte hänet. ²¹Sanokaa myös: 'Palvelijasi Jaakob tulee jäljessämme.'"²²Jaakob näet ajatteli: "Minä koetan lepyttää hänet edelläni

kulkevilla lahjoilla. Sen jälkeen kohtaan hänet kasvotusten. Ehkä hän ottaa minut ystävällisesti vastaan." ²²Näin lahjat kulkivat hänen edellään, mutta itse hän jäi yöksi leiriin.

Jaakobin paini

²³Sinä yönä Jaakob nousi, otti mukaan molemmat vaimonsa, molemmat orjattarensa sekä yksitoista poikaansa ja meni Jabbokin yli kahlauspaikasta. ²⁴Hän vei joen yli heidät ja kaiken muun, mitä hänellä oli. ²⁵Jaakob jäi yksin toiselle rannalle, ja eräs mies kamppaili hänen kanssaan päivänkoittoon saakka. ²⁶Kun mies huomasi, ettei hän voittanut Jaakobia, hän löi tätä lonkkaan, niin että Jaakobin lonkka nyrjähti hänen kamppaillessaan miehen kanssa. ²⁷Mies sanoi: "Päästä minut, sillä aamu sarastaa." Jaakob vastasi: "En päästä sinua, ellet siunaa minua." ²⁸Mies kysyi häneltä: "Mikä sinun nimesi on?" Hän vastasi: "Jaakob." ²⁹Silloin mies sanoi: "Älköön nimesi enää olko Jaakob vaan Israel, sillä sinä olet taistellut Jumalan ja ihmisten kanssa ja olet voittanut." ³⁰Jaakob pyysi: "Sano sinäkin nimesi." Mies vastasi: "Miksi kysyt nimeäni?" Ja hän siunasi siellä Jaakobin.

³¹Jaakob antoi sille paikalle nimen Penuel, sillä hän ajatteli: "Minä olen nähnyt Jumalan kasvoista kasvoihin, ja kuitenkin henkeni on säästynyt."

³²Aurinko nousi, kun hän kulki Penuelin ohitse ontuen lonkkaansa. ³³Tämän vuoksi israelilaiset eivät vielä tänäkään päivänä syö reisirjännettä, joka on lonkkanivelen päällä. Mies näet iski Jaakobia lonkkaan, reisirjännteen kohdalle.

Jaakobin ja Eesaun sovinto

33 Kun Jaakob kohotti katseensa, hän näki Eesaun tulevan neljäsataa miestä mukanaan. Silloin hän jakoi lapset Leealle, Raakelille ja molemmille orjattarille. ²Hän asetti orjattaret lapsineen etumaisiksi, heidän jälkeensä Leean lapsineen ja viimeiseksi Raakelin Joosefin kanssa. ³Itse hän kulki heidän edellään ja kumartui maahan seitsemän kertaa lähestyessään veljeään. ⁴Mutta Eesau juoksi häntä vastaan, sulki hänet syliinsä, kietoi kätensä hänen kaulaansa ja suuteli häntä, ja he itkivät.

⁵Kun Eesau kohotti katseensa, hän näki vaimot ja lapset ja kysyi: "Keitä ovat nämä, jotka ovat kanssasi?" Jaakob vastasi: "Lapsia, jotka Jumala on armosaan antanut palvelijallesi." ⁶Sitten orjattaret tulivat lapsineen ja kumartuivat maahan. ⁷Myös Leea tuli lapsineen, ja he kumartuivat maahan. Sen jälkeen tuli Joosef ja Raakel, ja he kumartuivat maahan.

⁸Eesau kysyi: "Mitä tarkoittit koko sillä joukolla, jonka minä kohtasin?" Jaakob vastasi: "Tahdoin saada herrani suosion osakseni." ⁹Mutta Eesau sanoi: "Minulla on itselläni yllin kyllin. Pidä omasi, veljeni!" ¹⁰Jaakob vastasi: "Ei

suinkaan! Jos olen saanut armon sinun silmissäsi, niin ota vastaan lahjani. Olenhan saanut nähdä kasvosi – niin kuin olisin nähnyt Jumalan kasvot – ja sinä olet ollut minulle suosiollinen. ¹¹Ota siis vastaan tervehdyslahjani, joka sinulle tuotiin, sillä Jumala on ollut minulle armollinen ja minulla on kaikkea." Jaakob pyytämällä pyysi Eesauta, ja tämä otti lahjan vastaan.

¹²Eesau sanoi: "Lähdetään liikkeelle. Minä kuljen sinun edelläsi." ¹³Jaakob vastasi hänelle: "Herrani tietää, että lapset ovat heiveröisiä ja että minulla on imettäviä lampaita ja lehmiä mukana. Jos näitä ajaa kiivaasti päivänkään, niin koko lauma kuolee. ¹⁴Kulkekoon siis herrani palvelijansa edellä. Minä seuraan hiljalleen jäljessä lapsille ja edelläni kulkevalle karjalle sopivaa vauhtia, kunnes saavun herrani luo Seiriin." ¹⁵Eesau sanoi: "Salli minun jättää luoksesi osa väestä, joka on kanssani." Jaakob vastasi: "Mitä varten? Kunhan vain herrani on minulle suosiollinen!"

¹⁶Eesau lähti sinä päivänä paluumatkalle Seiriin, ¹⁷mutta Jaakob lähti Sukkotiin ja rakensi itselleen talon. Karjalleen hän teki katoksia, ja siksi paikan nimeksi tuli Sukkot.

¹⁸Jaakob oli lähtenyt Mesopotamiasta ja saapunut turvallisesti Sikemin kaupunkiin, joka on Kanaaninmaassa, ja hän leirytyi kaupungin edustalle.

¹⁹Sen maapalstan, johon hän oli pystyttänyt telttansa, hän osti sadalla kesitalla Sikemin isän Hamorin pojilta. ²⁰Hän pystytti sinne alttarin ja antoi sille nimen Eel-Eloohet-Israel.

Diinan raiskaus ja hänen veljiensä kosto

34Diina, Leean tytär, jonka hän oli synnyttänyt Jaakobille, meni tapamaan sen maan tyttöjä. ²Maan hivviläisen ruhtinaan Hamorin poika Sikem näki hänet, otti hänet mukaansa, makasi hänet ja teki hänelle väkivaltaa. ³Sikem kiintyi koko sielustaan Diinaan, Jaakobin tyttäreen, rakasti tyttöä ja puheli hänelle hellästi. ⁴Sikem sanoi isälleen Hamorille: "Hanki minulle tämä tyttö vaimoksi." ⁵Jaakob sai kuulla, että Sikem oli häpäissyt hänen tyttärensä Diinan. Mutta koska Jaakobin pojat olivat hänen karjansa kanssa kedolla, hän pysyi vaiti siihen asti, kunnes he palasivat.

⁶Sikemin isä Hamor meni Jaakobin luo puhumaan hänen kanssaan.

⁷Jaakobin pojat olivat tulleet kedolta kuultuaan, mitä oli tapahtunut. Miehet olivat murheellisia ja hyvin vihaisia, sillä Sikem oli tehnyt Israelia kohtaan häpeällisen teon maatessaan Jaakobin tyttären. Sellaista ei saanut tehdä. ⁸Hamor puhui heille näin: "Poikani Sikem on kiintynyt tyttäreenne koko sielustaan. Antakaa hänet vaimoksi pojalleni. ⁹Solmikkaa avioliittoja kanssamme: antakaa tyttäriänne meille vaimoiksi, ja ottakaa tyttäriämme vaimoiksi itsellenne. ¹⁰Asukaa meidän keskuudessamme. Maa on edessäne; jääkää tänne, kierrelkää maassa ja asettukaa tänne asumaan." ¹¹Sikem

sanoi tytön isälle ja veljille: "Jos olette minulle suosiollisia, minä annan kaiken, mitä minulta pyydätte. ¹²Määrätkää kuinka suuri morsiamenhinta tai kuinka suuret lahjat tahansa, minä annan sen, mitä pyydätte minulta, kunhan vain annatte tytön minulle vaimoksi."

¹³Jaakobin pojat vastasivat Sikemille ja hänen isälleen Hamorille petollisesti, koska Sikem oli häpäissyt heidän sisarensa Diinan. ¹⁴He sanoivat näille: "Emme voi tehdä sellaista. Emme voi antaa sisartamme ympärileikkaamattomalle miehelle, sillä meistä se olisi häpeällistä. ¹⁵Me suostumme ehdotukseenne ainoastaan sillä ehdolla, että teistä tulee meidän kaltaisiamme siten, että kaikki miespuoliset teistä ympärileikataan. ¹⁶Silloin me annamme teille tyttäriämme vaimoiksi ja otamme itsellemme vaimoiksi teidän tyttäriänne. Me asetumme asumaan keskuuteenne, ja niin meistä tulee yksi kansa. ¹⁷Mutta jos te ette kuule meitä ettekä ympärileikkautta itseänne, me otamme tytön ja lähdemme." ¹⁸Heidän sanansa miellyttivät Hamoria ja hänen poikaansa Sikemiä. ¹⁹Eikä nuorukainen viivyttellyt tekemästä, mitä oli pyydetty, sillä hän halusi saada Jaakobin tyttären. Hän oli kaikkein kunnioitetuin mies isänsä perheessä.

²⁰Hamor ja hänen poikansa Sikem menivät kaupungin portille ja puhuivat kaupunkinsa miehille näin: ²¹"Nämä miehet tahtovat elää rauhassa kanssamme. Asettukoot he siis maahamme asumaan ja kierrelkööt siinä, onhan maassa yllin kyllin tilaa heillekin. Otetaan heidän tyttäriään vaimoiksemme ja annetaan tyttäriämme vaimoiksi heille. ²²Mutta miehet suostuvat asumaan keskuudessamme ja tulemaan kanssamme yhdeksi kansaksi ainoastaan sillä ehdolla, että kaikki miespuoliset meistä ympärileikataan, samoin kuin heidät on ympärileikattu. ²³Eikö heidän karjastaan, muusta omaisuudesta ja kaikista heidän eläimistään tule silloin meidän omaisuuttamme? Suostutaan vain, niin silloin he asettuvat asumaan keskuuteemme." ²⁴Kaikki kaupungin porteista kulkevat miehet uskoivat Hamoria ja hänen poikaansa Sikemiä, ja kaikki ympärileikkauttivat itsensä.

²⁵Mutta kolmantena päivänä, kun he olivat kipeimmillään, Jaakobin kaksi poikaa, Diinan veljet Simeon ja Leevi, ottivat kumpikin miekkansa, hyökkäsivät kaupunkiin kenenkään aavistamatta ja tappoivat kaikki miespuoliset asukkaat. ²⁶He tappoivat miekalla myös Hamorin ja hänen poikansa Sikemin ja veivät Diinan mukanaan Sikemin talosta. ²⁷Sitten Jaakobin pojat tulivat ryöstämään surmattuja, ja he ryöstivät kaupungin, koska heidän sisarensa oli häpäisty. ²⁸He ottivat kaupunkilaisten lampaat, vuohet, nautakarjan, aasit ja kaiken, mitä kaupungissa ja sen mailla oli, ²⁹ja veivät saaliinaan heidän koko omaisuutensa ja kaikki heidän lapsensa ja naisensa. He ryöstivät kaiken, mitä taloissa oli.

³⁰Niin Jaakob sanoi Simeonille ja Leeville: "Te olette syösseet minut onnettomuuteen, kun olette saattaneet minut tämän maan asukkaiden, kanaani-

laisten ja perissiläisten, vihoihin. Meitä on vain vähäinen joukko. Jos he kokoontuvat minua vastaan, he voittavat minut, ja niin minut ja minun sukuni tuhotaan." ³¹Mutta veljekset vastasivat: "Pitkö hänen kohdella sisar-tamme kuin porttoa?"

Jaakob palaa Beeteliin

35Sitten Jumala sanoi Jaakobille: "Lähde Beeteliin, asetu sinne asumaan ja rakenna sinne alttari Jumalalle, joka ilmestyi sinulle, kun pakenit veljeäsi Eesauta." ²Niin Jaakob sanoi perheelleen ja kaikille, jotka olivat hänen kanssaan: "Poistakaa vieraat jumalat, joita teillä on keskuudessanne, puhdistautukaa ja vaihtakaa vaatteenne, ³niin lähdemme Beeteliin. Minä teen sinne alttarin Jumalalle, joka vastasi minulle ahdistukseni aikana ja oli kanssani tiellä, jota vaelsin." ⁴Silloin he antoivat Jaakobille kaikki hallussaan olevat vieraat jumalat ja korvissaan olevat renkaat, ja Jaakob kätki ne maahan Sikemin luona olevan tammen alle.

⁵He lähtivät liikkeelle, ja Jumalan kauhu valtasi heidän ympärillään olevat kaupungit, eikä kukaan ajanut takaa Jaakobin poikia. ⁶Sitten Jaakob saapui kaiken mukanaan olevan väen kanssa Luusiin eli Beeteliin, joka on Kanaaninmaassa. ⁷Hän rakensi sinne alttarin ja antoi paikan nimeksi Eel-Beetel, koska siellä Jumala oli ilmestynyt hänelle hänen paetessaan veljeään. ⁸Debora, Rebekan imettäjä, kuoli siellä, ja hänet haudattiin Beetelin rinteseen tammen alle. Tammi sai siitä nimen Itkutammi.

Jumala antaa Jaakobille nimen Israel

⁹Jaakobin palattua Mesopotamiasta Jumala ilmestyi hänelle jälleen ja siunasi hänet. ¹⁰Jumala sanoi hänelle: "Sinun nimesi on Jaakob, mutta älköön sinua enää kutsuttako Jaakobiksi, vaan nimesi olkoon Israel." Näin Jumala antoi hänelle nimen Israel. ¹¹Jumala sanoi hänelle vielä: "Minä olen Jumala, Kaikkivaltias. Ole hedelmällinen ja lisäänny. Sinusta lähtee kansa, suuri kansojen joukko, ja sinusta polveutuu kuninkaita. ¹²Sen maan, jonka olen antanut Abrahamille ja lisakille, minä annan sinulle, ja sinun jälkeesi minä annan sen sinun siemenellesi."

¹³Sitten Jumala kohosi ylös hänen luotaan siitä paikasta, jossa oli puhunut hänelle. ¹⁴Jaakob pystytti patsaan paikkaan, jossa Jumala oli puhunut hänen kanssaan. Hän vuodatti kivistään päälle juomauhrin ja kaatoi siihen öljyä.

¹⁵Paikalle, jossa Jumala oli puhunut hänelle, Jaakob antoi nimen Beetel.

Benjaminin syntymä ja Raakelin kuolema

¹⁶Sen jälkeen he lähtivät liikkeelle Beetelistä. Kun oli vielä jonkin matkaa Efrataan, Raakelin synnytys alkoi, ja siitä tuli hyvin vaikea. ¹⁷Kun hänen synnytystuskansa olivat kovimmillaan, kättilö sanoi hänelle: "Älä pelkää, sillä tälläkin kertaa sinä saat pojan." ¹⁸Kun Raakelin henki oli lähtemäisillään, sillä hänen oli kuoltava, hän antoi pojalle nimen Ben-Ooni, mutta lapsen isä antoi pojalle nimen Benjamin. ¹⁹Niin Raakel kuoli, ja hänet haudattiin Efratan eli Beetlehemien tien varteen. ²⁰Jaakob pystytti hänen haudalleen patsaan. Tämä Raakelin hautapatsas on olemassa vielä tänäkin päivänä.

Jaakobin pojat

²¹Israel lähti sieltä ja pystytti telttansa Migdal-Eederin tuolle puolen. ²²Israelin asuessa siinä maassa Ruuben meni ja makasi isänsä sivuvaimon Bilhan kanssa, ja Israel sai kuulla siitä. Jaakobilla oli kaksitoista poikaa. ²³Leean pojat olivat Ruuben, Jaakobin esikoinen, Simeon, Leevi, Juuda, Isaskar ja Sebulon. ²⁴Raakelin pojat olivat Joosef ja Benjamin. ²⁵Raakelin orjattaren Bilhan pojat olivat Daan ja Naftali. ²⁶Leean orjattaren Silpan pojat olivat Gaad ja Asser. Nämä ovat ne Jaakobin pojat, jotka syntyivät hänelle Mesopotamiassa.

Iisakin kuolema

²⁷Jaakob saapui isänsä Iisakin luo Mamreen, Kirjat-Arbaan eli Hebroniin, jossa Abraham ja Iisak olivat asuneet muukalaisina. ²⁸Iisakin elinaika oli 180 vuotta. ²⁹Sitten hän kuoli, ja hänet otettiin heimonsa luo vanhana ja elämästä kyllänsä saaneena. Hänen poikansa Eesau ja Jaakob hautasivat hänet.

Eesaun jälkeläiset

36 Nämä ovat Eesaun eli Edomin suvun vaiheet. ²Eesau otti vaimoikseen kanaanolaisnaiset Aadan, heettilläisen Eelonin tyttären, ja Oholibaman, hivviläisen Sibonin pojan Anan tyttären. ³Hän otti vaimokseen myös Ismaelin tyttären Baasematin, Nebajotin sisaren. ⁴Aada synnytti Eesaulle Elifaan ja Baasemat synnytti Reuelin. ⁵Oholibama synnytti Jeuksen, Jalamien ja Koora-hin. Nämä olivat Eesaun pojat, jotka syntyivät hänelle Kanaaninmaassa. ⁶Eesau otti mukaan vaimonsa, poikansa ja tyttärensä ja kaiken talonsa väen, karjansa, kaikki eläimensä ja kaiken omaisuutensa, jonka oli hankkinut Kanaaninmaassa, ja lähti veljensä Jaakobin luota toiseen maahan.

⁷Heidän omaisuutensa oli näet niin suuri, etteivät he voineet asua yhdessä eikä maa, jossa he asuivat muukalaisina, riittänyt molemmille heidän karsansa paljouden tähden. ⁸Eesau eli Edom asettui asumaan Seirin vuoristoon.

⁹Tällaiset ovat edomilaisten isän Eesaun suvun vaiheet Seirin vuoristossa:

¹⁰Eesaun poikien nimet olivat Elifas, Eesaun vaimon Aadan poika, ja Reuel, Eesaun vaimon Baasematin poika. ¹¹Elifaan pojat olivat Teeman, Oomar, Sefo, Gaetam ja Kenas. ¹²Timna oli Elifaan, Eesaun pojan, sivuvaimo, ja hän synnytti Elifaalle Amalekin. Nämä olivat Eesaun vaimon Aadan jälkeläisiä.

¹³Nämä olivat Reuelin pojat: Nahat ja Serah, Samma ja Missa. He olivat Eesaun vaimon Baasematin jälkeläisiä. ¹⁴Pojat, jotka Eesaun vaimo Oholibama, Sibonin pojan Anan tytär, synnytti Eesaulle, olivat Jeus, Jalam ja Koorah.

¹⁵Nämä olivat Eesaun jälkeläisten ruhtinaita: Eesaun esikoisen Elifaan poikia olivat ruhtinas Teeman, ruhtinas Oomar, ruhtinas Sefo, ruhtinas Kenas, ¹⁶ruhtinas Koorah, ruhtinas Gaetam ja ruhtinas Amalek. Nämä olivat Elifaasta Edomin maassa polveutuneet ruhtinaat. He olivat Aadan jälkeläisiä. ¹⁷Nämä olivat Eesaun pojan Reuelin pojat: ruhtinas Nahat, ruhtinas Serah, ruhtinas Samma ja ruhtinas Missa. He olivat ruhtinaat, jotka syntyivät Reuelille Edomin maassa. He olivat Eesaun vaimon Baasematin jälkeläisiä. ¹⁸Nämä olivat Eesaun vaimon Oholibaman pojat: ruhtinas Jeus, ruhtinas Jalam ja ruhtinas Koorah. He olivat ruhtinaat, jotka synnytti Eesaun vaimo Oholibama, Anan tytär. ¹⁹Tässä olivat Eesaun eli Edomin jälkeläiset, edomilaisten ruhtinaat.

Seirin jälkeläiset

²⁰Nämä olivat hoorilaisen Seirin pojat, jotka asuivat aikaisemmin Edomin maassa: Lootan, Soobal, Sibon, Ana, ²¹Diison, Eeser ja Diisan. Nämä olivat hoorilaisten suku ruhtinaat, Seirin pojat Edomin maassa. ²²Lootanin pojat olivat Hoori ja Heemam. Lootanin sisar oli Timna. ²³Nämä olivat Soobalin pojat: Alvan, Maanahat ja Eeбал, Sefo ja Oonam. ²⁴Nämä olivat Sibonin pojat: Aija ja Ana. Hän oli se Ana, joka löysi autiomaasta kuumat lähteet paimentaessaan isänsä Sibonin aaseja. ²⁵Nämä olivat Anan lapset: Diison ja Oholibama, Anan tytär. ²⁶Nämä olivat Diisonin pojat: Hemdan, Esban, Jitran ja Keran. ²⁷Nämä olivat Eeserin pojat: Bilhan, Saavan ja Akan. ²⁸Nämä olivat Diisanin pojat: Uus ja Aran. ²⁹Nämä olivat hoorilaisten ruhtinaita: ruhtinas Lootan, ruhtinas Soobal, ruhtinas Sibon, ruhtinas Ana, ³⁰ruhtinas Diison, ruhtinas Eeser ja ruhtinas Diisan. Kukin heistä oli hoorilaisten suku ruhtinas Seirin maassa.

Edomin kuninkaat ja sukuruhtinaat

³¹Nämä olivat ne kuninkaat, jotka hallitsivat Edomin maassa, ennen kuin yksikään kuningas oli hallinnut israelilaisia: ³²Bela, Beorin poika, oli kuninkaan Edomissa, ja hänen kaupunkinsa nimi oli Dinhaba. ³³Belan kuoltua tuli kuninkaaksi hänen sijaansa bosralainen Joobab, Serahin poika. ³⁴Joobabin kuoltua tuli kuninkaaksi hänen sijaansa Huusam teemanilaisten maasta. ³⁵Kun Huusam kuoli, hänen sijaansa tuli kuninkaaksi Hadad, Bedadin poika, joka voitti midianilaiset Mooabin tasangolla. Hänen kaupunkinsa nimi oli Avit. ³⁶Hadadin kuoltua masrekalainen Samla tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ³⁷Kun Samla kuoli, hänen sijaansa tuli kuninkaaksi Saul Rehobotista, virran varrelta. ³⁸Saulin kuoltua Baal-Haanan, Akborin poika, tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ³⁹Kun Baal-Haanan, Akborin poika, kuoli, hänen sijaansa tuli kuninkaaksi Hadar. Hadarin kaupungin nimi oli Paagu, ja hänen vaimonsa, nimeltään Mehetabel, oli Matredin, Mee-Saahabin tyttären, tytär. ⁴⁰Nämä ovat Eesaun ruhtinaat sukujensa ja asuinpaikkojensa mukaan: ruhtinas Timna, ruhtinas Alva, ruhtinas Jetet, ⁴¹ruhtinas Oholibama, ruhtinas Eela, ruhtinas Piinon, ⁴²ruhtinas Kenas, ruhtinas Teeman, ruhtinas Mibsar, ⁴³ruhtinas Magdiel ja ruhtinas Iiram. Nämä olivat Edomin sukuruhtinaat perintömaassaan olevien asuinpaikkojen mukaan. Tämä oli Eesaun, edomilaisten isän, suku.

Joosefin unet ja hänen veljiensä kateus

37 Jaakob asettui asumaan Kanaaninmaahan, jossa hänen isänsä oli asunut muukalaisena. ²Tämä on kertomus Jaakobin suvusta.

Kun Joosef oli seitsemäntoista vuoden ikäinen, hän paimensi veljiensä kanssa vuohia ja lampaista. Hän oli vielä nuorukainen, ja hän oli isänsä vaimojen Bilhan ja Silpan poikien apuna. Hänellä oli tapana kertoa isälleen, mitä pahaa hän kuuli heistä puhuttavan. ³Israel rakasti Joosefia enemmän kuin ketään muuta poikaansa, koska Joosef oli syntynyt hänelle hänen vanhoilla päivillään. Siksi hän teetti Joosefille monivärisen ihokkaan. ⁴Kun Joosefin veljet huomasivat, että heidän isänsä rakasti häntä enemmän kuin ketään muuta veljistä, he alkoivat vihata Joosefia eivätkä voineet puhua hänelle ystävällisesti.

⁵Kerran Joosef näki unen, ja kun hän kertoi sen veljilleen, he vihasivat häntä vielä enemmän. ⁶Hän näet sanoi heille: "Kuulkaapa, millaista unta minä näin! ⁷Me olimme sitomassa lyhteitä pellolla, ja yhtäkkiä minun lyhteeni nousi seisomaan, ja teidän lyhteenne asettuivat minun lyhteeni ympärille ja kumartuivat maahan sen eteen." ⁸Silloin hänen veljensä vastasivat hänelle: "Sinustako tulisi meidän kuninkaamme? Sinäkö muka hallitsisit meitä?"

Ja he vihasivat häntä entistäkin enemmän hänen uniensa ja puheittensa tähden.

⁹Joosef näki vielä toisen unen ja kertoi sen veljilleen. Hän sanoi: "Olen nähnyt toisenkin unen. Siinä aurinko ja kuu ja yksitoista tähteä kumarsivat minun edessäni!" ¹⁰Kun hän kertoi sen isälleen ja veljilleen, hänen isänsä nuhteli häntä sanoen: "Mikä se sellainen uni on, jonka sinä olet nähnyt! Olisiko minun ja äitisi ja veljiesi muka tultava kumartumaan sinun edessäsi maahan?" ¹¹Joosefin veljet kadehtivat häntä, mutta hänen isänsä piti asian mielessään.

Joosef heitetään kaivoon

¹²Kerran kun veljet olivat menneet paimentamaan isänsä laumaa Sikemiin, ¹³Israel sanoi Joosefille: "Eivätkö veljesi olekin paimenessa Sikemissä? Mene, minä lähetän sinut heidän luokseen." Joosef vastasi: "Tässä olen." ¹⁴Israel sanoi hänelle: "Mene katsomaan, kuinka veljesi ja lauma voivat, ja tuo minulle siitä tieto." Näin hän lähetti Joosefin matkaan Hebronin laaksoista, ja tämä saapui Sikemiin.

¹⁵Kun Joosef oli harhailemassa kedolla, eräs mies tuli häntä vastaan ja kysyi häneltä: "Mitä etsit?" ¹⁶Hän vastasi: "Minä etsin veljiäni. Voisitko kertoa minulle, missä he ovat paimenessa?" ¹⁷Mies vastasi: "He ovat lähteneet täältä. Minä kuulin heidän sanovan: 'Mennään Dootaniin.'" Niin Joosef lähti veljiensä perään ja löysi heidät Dootanista.

¹⁸He näkivät hänet jo kaukaa, ja ennen kuin hän ehti heidän lähelleen, he punoivat juonia tappaakseen hänet. ¹⁹He sanoivat toisilleen: "Katsokaa, tuolla se unennäkijä tulee!" ²⁰Nyt mennään ja tapetaan hänet ja heitetään hänet johonkin kaivoon. Sanotaan sitten, että villipeto on syönyt hänet. Sittenpä nähdään, mitä hänen unistaan tulee."

²¹Sen kuultuaan Ruuben tahtoi pelastaa Joosefin heidän käsistään ja sanoi: "Ei lyödä häntä hengiltä." ²²Ruuben sanoi heille vielä: "Älkää vuodattako verta. Heittäkää hänet tähän autiomaan kaivoon, mutta älkää käykö häneen käsiksi." Näin hän sanoi pelastaakseen Joosefin heidän käsistään ja viedäkseen hänet takaisin isänsä luo.

²³Kun Joosef tuli veljiensä luo, he riisuivat häneltä ihokkaan, sen monivärisen ihokkaan, joka oli hänen yllään, ²⁴tarttuivat häneen ja heittivät hänet kaivoon. Mutta kaivo oli tyhjä, siinä ei ollut vettä.

Joosef myydään Egyptiin

²⁵Sen jälkeen he istuutuivat syömään. Kun he kohottivat katseensa, he näkivät ismaelilaisten karavaanin tulevan Gileadista. Ismaelilaiset kuljettivat kameliensa selässä kumihartsia, balsamia ja mirhaa. He olivat viemässä niitä

Egyptiin. ²⁶Silloin Juuda sanoi veljilleen: "Mitä hyötyä meille on siitä, että surmaamme veljemme ja salaamme hänen verensä? ²⁷Mennään ja myydään hänet ismaelilaisille, mutta ei itse kajota häneen. Onhan hän sentään veljemme, samaa lihaa kuin me." Hänen veljensä suostuivat siihen. ²⁸Kun midianilaiset kauppiaat kulkivat siitä ohi, veljet vetivät Joosefin ylös kaivosta ja myivät hänet ismaelilaisille 20 hopeasekelistä. Nämä veivät Joosefin Egyptiin.

²⁹Kun Ruuben palasi kaivolle ja huomasi, ettei Joosef ollutkaan siellä, hän repäisi vaatteensa. ³⁰Hän meni veljiensä luo ja sanoi: "Poika on poissa! Voi minua, mihin minä nyt joudun?" ³¹Mutta veljet ottivat Joosefin ihokkaan, teurastivat vuohipukin ja kastoivat ihokkaan vereen. ³²Sitten he lähettivät kotiin isälleen tuon monivärisen ihokkaan ja käskivät sanoa: "Tämän me löysimme. Voitko tunnistaa, onko se poikasi ihokas vai ei." ³³Jaakob tunnisti sen ja sanoi: "Tämä on minun poikani ihokas. Villipeto on syönyt hänet. Joosef on todellakin raadeltu kappaleiksi." ³⁴Jaakob repäisi vaatteensa, pani säkin lanteilleen ja suri poikaansa kauan. ³⁵Kaikki hänen poikansa ja tyttärensä tulivat lohduttamaan häntä, mutta hän kieltäytyi ottamasta lohdutusta vastaan ja sanoi: "Murehtien minä menen tuonelaan poikani luo." Ja isä itki poikaansa.

³⁶Midianilaiset myivät Joosefin Egyptiin Potifarille, joka oli faraon hoviherra ja henkivartijoiden päällikkö.

Juudan pojat

38 siihen aikaan Juuda lähti veljiensä luota ja asettui erään adullamilaisen miehen luo, jonka nimi oli Hiira. ²Juuda näki siellä kanaanilaisen naisen, Suua-nimisen miehen tyttären, otti hänet vaimokseen ja yhtyi häneen. ³Nainen tuli raskaaksi ja synnytti pojan, ja Juuda antoi pojalle nimen Eer. ⁴Nainen tuli jälleen raskaaksi, synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Oonan. ⁵Hän synnytti vielä yhden pojan ja antoi pojalle nimen Seela. Juuda oli pojan syntymisen aikoihin Kesibissä.

⁶Juuda otti esikoiselleen Eerille vaimon, jonka nimi oli Taamar. ⁷Eer, Juudan esikoinen, oli kuitenkin Herran silmissä kelvoton, ja Herra antoi hänen kuolla. ⁸Silloin Juuda sanoi Oonanille: "Ota veljesi leski vaimoksesi, yhdy häneen ja hanki jälkeläinen veljellesi." ⁹Oonan tiesi, ettei jälkeläinen tulisi olemaan hänen. Siksi hän yhtyessään veljensä leskeen antoi siemenensä valua maahan, ettei hankkisi jälkeläistä veljelleen. ¹⁰Mutta se, mitä hän teki, oli paha Herran silmissä, ja Herra antoi hänenkin kuolla. ¹¹Silloin Juuda sanoi miniälleen Taamarille: "Asu leskenä isäsi talossa, kunnes poikani Seela kasvaa aikuiseksi." Hän näet ajatteli: "Ettei vain tämäkin kuulisi samoin kuin veljensä." Niin Taamar meni asumaan isänsä kotiin.

Juuda ja Taamar

¹²Pitkän ajan kuluttua kuoli Suuan tytär, Juudan vaimo. Kun Juuda oli toipunut surustaan, hän lähti adullamilaisen ystävänsä Hiiran kanssa Timnaan lampaittensa keritsäisiin. ¹³Kun Taamarille kerrottiin: "Appesi menee Timnaan keritsemään lampaitaan", ¹⁴hän riisui leskenvaatteensa, verhoutui huntuun ja peitti kasvonsa ja istuutui Eenaimin portille Timnaan vievän tien varteen. Hän oli näet huomannut, ettei häntä annettu Seelalle vaimoksi, vaikka tämä oli jo kasvanut aikuiseksi.

¹⁵Juuda näki hänet ja luuli häntä portoksi, koska hän oli peittänyt kasvonsa. ¹⁶Niinpä Juuda poikkesi hänen luokseen tien sivuun ja sanoi: "Anna minun yhtyä sinuun." Hän ei tiennyt, että nainen oli hänen miniänsä. Taamar kysyi: "Mitä annat minulle, että saisit yhtyä minuun?" ¹⁷Juuda vastasi: "Minä lähetän sinulle kilin laumastani." Nainen kysyi: "Annatko minulle pantin siksi aikaa, kunnes lähetät sen?" ¹⁸Juuda kysyi: "Mitä minun on annettava sinulle pantiksi?" Taamar vastasi: "Sinettisi, nauhasi ja sauva, joka on kädessäsi." Juuda antoi ne hänelle ja yhtyi häneen, ja Taamar tuli hänestä raskaaksi. ¹⁹Taamar lähti sieltä, riisui huntunsa ja pukeutui leskenvaatteisiinsa.

²⁰Juuda lähetti adullamilaisen ystävänsä viemään kiliiä ja hakemaan panttia naiselta, mutta tämä ei löytänyt naista. ²¹Hän kyseli sen paikkakunnan miehiltä: "Missä on se pyhäkköportto, joka istui Eenaimissa tien varressa?" He vastasivat: "Ei täällä ole ollut mitään pyhäkköporttoa." ²²Hän palasi Juudan luo ja sanoi: "En löytänyt naista, ja myös sen paikkakunnan miehet sanoivat, ettei siellä ole ollutkaan mitään pyhäkköporttoa." ²³Silloin Juuda sanoi: "Pitäköön pantin itsellään, ettemme joutuisi naurunalaisiksi. Minä kyllä lähetin kilin, mutta sinä et löytänyt naista."

²⁴Noin kolmen kuukauden kuluttua Juudalle kerrottiin: "Miniäsi Taamar on harjoittanut haureutta, ja hän on myös tullut raskaaksi haureudestaan." Juuda sanoi: "Viekää hänet poltettavaksi!" ²⁵Mutta kun Taamaria vietiin, hän lähetti apelleen tämän sanan: "Minä olen raskaana siitä miehestä, jonka nämä ovat. Tunnista, kenelle tämä sinetti, nämä nauhat ja tämä sauva kuuluvat." ²⁶Juuda tunnisti ne ja sanoi: "Hän on minua vanhurskaampi. Minähän en antanut häntä pojalleni Seelalle." Eikä Juuda enää maannut Taamarin kanssa.

²⁷Kun Taamarin oli aika synnyttää, kävi ilmi, että hänen kohdussaan oli kaksoset. ²⁸Hänen synnyttäessään toinen lapsista pisti kätensä ulos, ja kättilö sitoi punaisen langan hänen käteensä ja sanoi: "Tämä tuli ensiksi ulos."

²⁹Lapsi veti kuitenkin kätensä takaisin, ja ulos tulikin hänen veljensä. Kättilö sanoi: "Millaisen repeämän repäisitkään itsellesi!" Siten poika sai nimen Peres. ³⁰Sen jälkeen tuli ulos hänen veljensä, jonka kädessä oli punainen lanka. Hän sai nimekseen Serah.

Potifar ostaa Joosefin orjakseen

39 Joosef vietiin Egyptiin, ja egyptiläinen mies Potifar, faraon hoviherra ja henkivartijoiden päällikkö, osti hänet ismaelilaisilta, jotka olivat tuoneet hänet sinne. ²Herra oli Joosefin kanssa, niin että hän menestyi kaikessa. Hän oli egyptiläisen isäntänsä talossa, ³ja isäntä näki, että Herra oli hänen kanssaan ja että Herra saattoi kaiken, mitä Joosef teki, menestymään hänen käsissään. ⁴Näin Joosef saavutti isäntänsä suosion. Joosef palveli Potifaria, ja Potifar asetti hänet taloutensa hoitajaksi ja uskoi hänen haltuunsa kaiken, mitä omisti.

⁵Siitä lähtien, kun Potifar oli uskonut Joosefin hoitoon taloutensa ja kaiken, mitä omisti, Herra siunasi egyptiläisen taloutta Joosefin tähden. Herran siunaus oli kaikessa, mitä hänellä oli kotona ja pellolla. ⁶Niin hän jätti Joosefin haltuun kaiken, mitä omisti, eikä huolehtinut mistään, mitä hänellä oli, paitsi ruuasta, jota söi.

Potifarın vaimo yrittää vietellä Joosefin

Joosef oli komea vartaloltaan ja kaunis kasvoiltaan. ⁷Niinpä jonkin ajan kuluttua hänen isäntänsä vaimo iski silmänsä häneen. Nainen sanoi: "Makaa minun kanssani." ⁸Joosef kuitenkin kieltäytyi ja sanoi isäntänsä vaimolle: "Kuulehan, isäntäni ei huolehdi enää mistään, mitä talossa tapahtuu, vaan hän on uskonut minun haltuuni kaiken, mitä hänellä on. ⁹Hänellä ei ole tässä talossa enempää valtaa kuin minulla, eikä hän ole kieltänyt minulta mitään paitsi sinut, koska olet hänen vaimonsa. Kuinka minä siis voisin tehdä niin suuren pahanteon ja tehdä syntiä Jumalaa vastaan?" ¹⁰Vaikka nainen joka päivä puhui tällaista Joosefille, Joosef ei suostunut makaamaan eikä olemaan hänen kanssaan.

¹¹Eräänä päivänä, kun Joosef tuli taloon toimittamaan askareitaan eikä ketään talonväestä ollut sisällä talossa, ¹²nainen otti kiinni Joosefin viitasta ja sanoi: "Makaa minun kanssani." Mutta Joosef jätti viittansa hänen käsiinsä, pakeni ja lähti ulos. ¹³Kun nainen huomasi, että Joosef oli jättänyt viittansa hänen käsiinsä ja paennut ulos, ¹⁴hän kutsui talonsa väkeä ja sanoi heille: "Näettekö, Potifar on tuonut meille heprealaisen miehen pitämään meitä pilkkanaan! Tämä tuli luokseni maatakseni minun kanssani, mutta minä huusin kovalla äänellä. ¹⁵Kuullessaan minun korottavan ääneni ja huutavan, hän jätti viittansa viereeni, pakeni ja lähti ulos."

¹⁶Nainen antoi viitan olla vierellään, kunnes Joosefin isäntä tuli kotiin.

¹⁷Vaimo puhui miehelleen samalla tavoin: "Se heprealainen orja, jonka olet tuonut meille, tuli luokseni pitämään minua pilkkanaan! ¹⁸Mutta kun minä kirkaisin ja rupesin huutamaan, hän jätti viittansa viereeni ja pakeni ulos."

¹⁹Kun Joosefin isäntä kuuli vaimonsa sanovan: "Sinun orjasi teki minulle

tämän", hän vihastui. ²⁰Hän otti Joosefin kiinni ja pani hänet vankilaan, paikkaan, jossa kuninkaan vankeja pidettiin. Sinne Joosef jäi vangiksi.

Joosef vankilassa

²¹Herra oli kuitenkin Joosefin kanssa, osoitti hänelle laupeutta ja antoi hänen päästä vankilan päällikön suosioon. ²²Vankilan päällikkö uskoi Joosefin vastuulle kaikki vankilassa olevat vangit. Joosef vastasi kaikesta, mitä siellä tehtiin. ²³Vankilan päällikkö ei valvonut mitään, mikä oli Joosefin vastuulla, sillä Herra oli Joosefin kanssa. Herra antoi menestyä kaiken, mitä Joosef teki.

40 Näiden tapahtumien jälkeen Egyptin kuninkaan juomanlaskija ja leipuri rikkoivat herraansa, Egyptin kuningasta, vastaan. ²Farao vihastui näihin kahteen hoviherraansa, juomanlaskijoiden esimieheen ja leipurien esimieheen, ³ja pani heidät vankeuteen henkivartijoiden päällikön taloon, samaan vankilaan, jossa Joosef oli vangittuna. ⁴Henkivartijoiden päällikkö määräsi Joosefin huolehtimaan heistä, ja tämä palveli heitä.

Joosef selittää vankitoveriensa unet

Kun he olivat olleet vankeudessa jonkin aikaa, ⁵molemmat, Egyptin kuninkaan juomanlaskija ja leipuri, näkivät vankilassa unta samana yönä. Kumpikin näki oman unensa, jolla oli oma selityksensä. ⁶Kun Joosef aamulla tuli heidän luokseen, hän huomasi heidän olevan alakuloisia. ⁷Hän kysyi näiltä faraon hoviherroilta, jotka olivat hänen kanssaan vankeudessa hänen isäntänsä talossa: "Miksi olette tänään niin synkännäköisiä?" ⁸He vastasivat hänelle: "Olemme kumpikin nähneet unen, mutta niille ei ole selittäjää." Joosef sanoi heille: "Jumalalla on niiden selitykset! Kertokaa minulle unenne." ⁹Silloin juomanlaskijoiden esimies kertoi unensa Joosefille. Hän sanoi: "Näin unta, että edessäni oli viiniköynnös ¹⁰ja köynnöksessä oli kolme oksaa. Se alkoi versoa, ja samassa siihen puhkesi kukkia ja rypäleet kypsyivät tertuisa. ¹¹Faraon malja oli minun kädessäni, ja minä otin rypäleet, pusersin niistä mehun faraon maljaan ja annoin maljan faraon käteen." ¹²Joosef sanoi hänelle: "Tämä on unen selitys: Nuo kolme oksaa ovat kolme päivää. ¹³Kolmen päivän kuluttua faraon korottaa sinut ja asettaa sinut jälleen virkaasi. Sinä saat antaa faraon maljan hänen käteensä entiseen tapaan, niin kuin silloin, kun olit hänen juomanlaskijansa. ¹⁴Muistathan kuitenkin minua, kun sinun käy hyvin. Osoitathan minulle ystävällisyyttä ja mainitset minusta faraolle. Niin voisit auttaa minut ulos tästä talosta. ¹⁵Minut on tosiasiaassa ryöstetty heprealaisten maasta, enkä minä ole täälläkään tehnyt mitään sellaista, minkä vuoksi minut olisi pitänyt panna vankityrmään."

¹⁶Kun leipurien esimies näki, että Joosef antoi hyvän selityksen, hän sanoi Joosefille: "Myös minä näin unen, ja siinä pääni päällä oli kolme vehnäleipäkoria. ¹⁷Ylimmässä korissa oli kaikenlaisia faraon syötäväksi tarkoitettuja leivonnaisia, mutta linnut söivät ne korista pääni päältä." ¹⁸Joosef vastasi: "Sen selitys on tällainen: Kolme koria merkitsee kolmea päivää. ¹⁹Kolmen päivän kuluttua farao korottaa sinut ripustamalla sinut hirsipuu-hun, ja taivaan linnut syövät sinun lihasi." ²⁰Kolmantena päivänä, syntymäpäivänään, farao laittoi pidot kaikille palvelijoilleen. Silloin hän korotti juomanlaskijoiden esimiehen ja leipurien esimiehen palvelijoittensa joukosta. ²¹Hän asetti juomanlaskijoiden esimiehen takaisin toimeensa, ja tämä sai antaa maljan faraon käteen. ²²Leipurien esimiehen farao sen sijaan hirtätti – juuri niin kuin Joosef oli heille selittänyt. ²³Mutta juomanlaskijoiden esimies ei muistanut Joosefia vaan unohti hänet.

Joosef selittää faraon unet

41 Kahden vuoden kuluttua farao näki unen. Hän seisoi Niilin rannalla, ²ja yhtäkkiä virrasta nousi seitsemän kaunista ja lihavaa lehmää, jotka ryhtyivät syömään kaislikossa. ³Niiden jälkeen virrasta nousi toiset seitsemän lehmää, rumannäköisiä ja laihoja. Ne pysähtyivät edellisten lehmien viereen virran rannalle. ⁴Rumat ja laihat lehmät söivät ne seitsemän kaunista ja lihavaa lehmää. Siihen farao heräsi. ⁵Hän nukahti uudestaan ja näki toisen unen. Siinä seitsemän tervettä ja hyvää tähkää kasvoi samassa korressa, ⁶mutta niiden jälkeen kasvoi seitsemän ohutta ja itätuulen polttamaa tähkäpäätä. ⁷Ohuet tähkäpäät nielivät ne seitsemän tervettä ja täyteläistä tähkäpäätä. Siihen farao heräsi – se olikin vain unta.

⁸Aamulla hänen mielensä oli levoton, ja hän kutsui eteensä kaikki Egyptin tietäjät ja viisaat. Farao kertoi heille unensa, mutta ei ollut ketään, joka olisi selittänyt ne hänelle. ⁹Silloin juomanlaskijoiden esimies puhui faraolle näin: "Otan nyt puheeksi rikkomukseni. ¹⁰Farao vihastui kerran palvelijoihinsa ja pani minut ja leipurien esimiehen vankeuteen henkivartijoiden päällikön taloon. ¹¹Me molemmat, minä ja hän, näimme samana yönä unta. Kumpikin näimme unen, ja kummankin unella oli oma selityksensä. ¹²Siellä oli kanssamme heprealainen nuorukainen, henkivartijoiden päällikön palvelija. Me kerroimme hänelle unemme, ja hän selitti ne meille. Kummallekin hän selitti, mitä uni merkitsi. ¹³Tapahtui niin kuin hän oli meille selittänyt: minut palautettiin virkaani ja leipuri hirtettiin."

¹⁴Silloin farao lähetti kutsumaan Joosefin, ja hänet tuotiin kiireesti vankityrmästä. Hän leikkautti hiuksensa ja partansa ja hän sai vaihtaa vaatteensa, ja sitten hän tuli faraon eteen. ¹⁵Farao sanoi Joosefille: "Minä olen näh-

nyt unen, eikä sille ole selittäjää, mutta minä olen kuullut kerrottavan sinusta, että kuultuasi unen voit selittää sen." ¹⁶Joosef vastasi faraolle: "En minä, mutta Jumala antaa faraolle suotuisan vastauksen."

¹⁷Farao kertoi Joosefille: "Unessani minä seisoin Niilin rannalla. ¹⁸Yhtäkkiä virrasta nousi seitsemän lihavaa ja kaunista lehmää, jotka ryhtyivät syömään kaislikossa. ¹⁹Mutta niiden jälkeen virrasta nousi seitsemän toisenlaista, surkeaa, hyvin rumannäköistä ja laihaa lehmää. En ole koko Egyptin maassa nähnyt niin surkeita kuin ne. ²⁰Laihat ja rumat lehmät söivät ne seitsemän ensimmäistä, lihavaa lehmää. ²¹Mutta vaikka ne olivat joutuneet laihojen lehmien vatsaan, mistään ei voinut huomata niiden joutuneen sinne, vaan laihat lehmät olivat yhtä rumannäköisiä kuin alussa. Siihen minä heräsin. ²²Sitten näin unessani, kuinka samassa korressa kasvoi seitsemän täyteläistä ja hyvää tähkää. ²³Mutta niiden jälkeen kasvoi vielä seitsemän kuivunutta, ohutta ja itätuulen polttamaa tähkää. ²⁴Ohuet tähkät nielivät ne seitsemän hyvää tähkää. Kerroin tämän tietäjille, mutta ei ollut ketään, joka olisi ilmoittanut minulle selityksen."

²⁵Joosef sanoi faraolle: "Faraon unet merkitsevät samaa. Jumala on ilmaissut faraolle, mitä hän aikoo tehdä. ²⁶Seitsemän hyvää lehmää merkitsevät seitsemää vuotta, samoin seitsemän kaunista tähkäpäätä merkitsevät seitsemää vuotta. Unilla on sama merkitys. ²⁷Seitsemän laihaa ja rumaa lehmää, jotka nousivat virrasta hyvien jälkeen, merkitsevät seitsemää vuotta, ja seitsemän tyhjää, itätuulen polttamaa tähkäpäätä merkitsevät seitsemää nälkävuotta. ²⁸Tätä minä tarkoitin, kun sanoin, että Jumala on näyttänyt faraolle, mitä hän aikoo tehdä. ²⁹Koko Egyptin maahan tulee seitsemän suuren yltäkylläisyyden vuotta. ³⁰Niitä seuraa kuitenkin seitsemän nälkävuotta. Silloin koko Egyptin maan yltäkylläisyys unohtuu ja nälänhätä hävittää maan. ³¹Maassa vallinneesta yltäkylläisyydestä ei enää tiedetä mitään sitä seuraavan nälänhädän vuoksi, sillä se on hyvin ankara. ³²Faraon unen toistuminen merkitsee, että Jumala on asian varmasti päättänyt ja että Jumala jouduttaa sen toteutumista.

³³Faraon tulee siis nyt valita ymmärtävä ja viisas mies ja asettaa hänet hallitsemaan Egyptin maata. ³⁴Tehköön farao näin ja asettakoon lisäksi virkamiehiä hallitsemaan maata ja ottamaan talteen viidennen osan Egyptin maan sadosta seitsemänä yltäkylläisyyden vuotena. ³⁵Heidän tulee koota näinä tulevina hyvinä vuosina kaikkea syötävää ja varastoida faraon halltuun ruokaviljaa säilytettäväksi kaupungeissa. ³⁶Silloin maassa on ruokaa säästössä seitsemän nälkävuoden varalle, jotka tulevat Egyptin maahan, eikä maa joudu perikatoon nälänhädän vuoksi."

Joosef korotetaan Egyptin hallitusmieheksi

³⁷Tämä puhe miellytti faraota ja kaikkia hänen palvelijoitaan, ³⁸ja hän sanoi heille: "Voisiko löytyä toista tällaista miestä, jossa on Jumalan Henki?"

³⁹Joosefille farao sanoi: "Koska Jumala on sinulle ilmoittanut kaiken tämän, ei voi olla toista niin ymmärtävää ja viisasta miestä kuin sinä. ⁴⁰Sinusta tulee minun maani hallitsija, ja koko kansani on toteltava sinun sanaasi. Ainoastaan valtaistuimen suhteen minä olen sinua korkeampi." ⁴¹Farao sanoi Joosefille: "Minä asetan sinut hallitsemaan koko Egyptin maata." ⁴²Sitten farao otti sinettisormuksen kädestään, pani sen Joosefin sormeen, puetti hänen ylleen hienopellavaiset vaatteet ja ripusti kultaketjut hänen kaulaansa. ⁴³Farao antoi Joosefin ajaa toiseksi parhaissa vaunuissaan, ja hänen edellään huudettiin: "Polvistukaa!" Näin hänet asetettiin hallitsemaan koko Egyptin maata. ⁴⁴Ja farao sanoi Joosefille: "Minä olen farao, mutta ilman sinun suostumustasi ei kukaan koko Egyptin maassa saa ryhtyä tekemään mitään." ⁴⁵Farao antoi Joosefille nimen Saafenat-Paneah ja antoi hänelle puoliseksi Aasenatin, Oonin papin Poti-Feran tyttären. Sitten Joosef lähti tarkastamaan Egyptin maata.

⁴⁶Joosef oli 30 vuoden ikäinen tullessaan faraon, Egyptin kuninkaan, eteen. Faraon luota lähdettyään Joosef kulki kaikkialla Egyptin maassa. ⁴⁷Maa tuotti seitsemänä yltäkyläisyyden vuotena runsaasti satoa. ⁴⁸Joosef kokosi kaikkea syötävää seitsemänä hyvänä vuotena, jotka olivat Egyptin maassa, ja varastoi sen kaupunkeihin. Hän varastoi kuhunkin kaupunkiin sadon, jonka ympärillä olevat pellot tuottivat. ⁴⁹Joosef kokosi viljaa kuin meren hiekkaa, hyvin paljon, kunnes sitä lakattiin mittaamasta, koska se ei enää ollut mitattavissa.

⁵⁰Ennen kuin nälkävuosi tuli, Joosefille syntyi kaksi poikaa, jotka Aasenat, Oonin papin Poti-Feran tytär, synnytti hänelle. ⁵¹Joosef antoi esikoiselle nimen Manasse sanoen: "Jumala on saanut minut unohtamaan kaikki vaivani ja koko isäni kodin." ⁵²Toiselle hän antoi nimen Efraim sanoen: "Jumala on tehnyt minut hedelmälliseksi kärsimysteni maassa."

Nälänhätä

⁵³Kun Egyptin maan seitsemän yltäkyläisyyden vuotta olivat kuluneet loppuun, ⁵⁴alkoivat ne seitsemän nälkävuotta, joista Joosef oli puhunut. Nälänhätä tuli kaikkiin maihin, mutta koko Egyptin maassa oli leipää. ⁵⁵Kun sitten koko Egyptin maassakin nähtiin nälkää, kansa huusi faraolta leipää. Silloin farao sanoi kaikille egyptiläisille: "Menkää Joosefin luo ja tehkää niin kuin hän sanoo." ⁵⁶Koko maassa oli nälkä, ja Joosef avasi kaikki varastot ja myi viljaa egyptiläisille. Nälänhätä tuli yhä kovemmaksi Egyptin maassa. ⁵⁷Myös

muista maista tultiin Egyptiin ostamaan Joosefilta viljaa, sillä kaikissa maissa oli kova nälänhätä.

Joosefin veljet tulevat Egyptiin

42 **Kun** Jaakob sai tietää, että Egyptissä oli viljaa, hän sanoi pojilleen: "Mistä varten te vain katselette toisianne?" ²Hän sanoi vielä: "Olen kuullut, että Egyptissä on viljaa. Menkää sinne ja ostakaa meille sieltä viljaa, että pysyisimme hengissä emmekä kuolisi." ³Niin kymmenen Joosefin veljeä lähti ostamaan viljaa Egyptistä. ⁴Joosefin veljeä Benjaminia Jaakob ei kuitenkaan lähettänyt veljien mukana, sillä hän sanoi: "Ettei hänelle vain sattuisi jokin onnettomuus."

⁵Israelin pojat menivät muiden mukana ostamaan viljaa, sillä Kanaaninmaassa oli nälänhätä. ⁶Joosef oli Egyptin maan valtias. Hän myi viljaa kaikelle maan kansalle. Myös Joosefin veljet tulivat hänen eteensä ja kumartuivat kasvoilleen maahan.

⁷**Kun** Joosef näki veljensä, hän tunsi heidät mutta käyttäytyi heitä kohtaan kuin vieras. Hän puhui heille ankarasti ja kysyi: "Mistä te olette tulleet?" He vastasivat: "Kanaaninmaasta, ostamaan elintarpeita." ⁸Joosef tunsi veljensä, mutta he eivät tunteneet häntä. ⁹Hän muisti unet, jotka oli nähnyt heistä, ja sanoi heille: "Te olette vakoilijoita. Te olette tulleet katsomaan, mistä kohtaa maa on suojatton." ¹⁰He vastasivat hänelle: "Ei, herrani, vaan palvelijasi ovat tulleet ostamaan ruokaa. ¹¹Me olemme kaikki saman miehen poikia, olemme rehellisiä miehiä. Palvelijasi eivät ole vakoilijoita." ¹²Joosef sanoi heille: "Ei, te olette tulleet katsomaan, mistä kohtaa maa on suojatton." ¹³He vastasivat: "Meitä, sinun palvelijoitasi, on kaksitoista veljestä, saman miehen poikia Kanaaninmaasta. Nuorin on nyt kotona isämme luona, ja yhtä ei enää ole." ¹⁴Joosef sanoi heille: "Asia on niin kuin teille sanoin: te olette vakoilijoita. ¹⁵Näin teidät pannaan koetukselle: Niin totta kuin farao elää, te ette pääse lähtemään täältä, ellei nuorin veljenne tule tänne. ¹⁶Lähetäkää yksi joukostanne noutamaan veljenne tänne, mutta te muut jäätte vangiksi. Näin tulee tutkituksi, ovatko puheenne totta. Jos eivät ole, te olette vakoilijoita, niin totta kuin farao elää." ¹⁷Ja Joosef pani heidät vankilaan kolmeksi päiväksi.

¹⁸**Kolmantena päivänä** hän sanoi heille: "Minä olen Jumalaa pelkäävä mies. Tehkää näin, jos tahdotte elää: ¹⁹Jos kerran olette rehellisiä, jääköön yksi veljistänne vangiksi paikkaan, jossa olitte pidätettyinä. Menkää te muut viemään kotiin viljaa nälässä oleville perheillenne. ²⁰Tuokaa nuorin veljenne minun luokseni, ja jos teidän puheenne osoittautuvat todeksi, te ette kuole." Veljet joutuivat tekemään niin.

²¹He sanoivat toisilleen: "Me olemme todellakin syyllisiä sen tähden, mitä teimme veljellemme. Me näimme hänen sielunsa tuskan, kun hän anoi meiltä armoa, mutta emme kuunnelleet häntä. Sen tähden meitä on kohdannut tämä ahdinko." ²²Ruuben sanoi heille: "Enkö minä sanonut teille: 'Älkää tehkö syntiä poikaa kohtaan'? Te ette kuitenkaan kuunnelleet minua, ja nyt meidät vaaditaan tilille hänen verestään." ²³Veljet eivät tieneet, että Joosef ymmärsi heitä, sillä hän puhui heille tulkin välityksellä. ²⁴Joosef meni pois heidän luotaan ja itki. Sitten hän palasi heidän luokseen ja puhui heille. Hän otti heidän joukostaan Simeonin ja antoi kahlita tämän heidän nähtensä.

²⁵Joosef käski täyttää heidän säkkinsä viljalla ja panna takaisin kunkin säkkiin hänen hopeansa sekä antaa heille evästä matkalle. Näin tehtiin. ²⁶He nostivat viljan aasiensa selkään ja lähtivät sieltä. ²⁷Kun he olivat yöpymispaikassa, eräs heistä avasi säkkinsä antaakseen aasilleen rehua ja huomasi, että hänen hopeansa olikin säkin suussa. ²⁸Hän sanoi veljilleen: "Minulle on annettu hopeani takaisin. Katsokaa, se on minun säkissäni!" Silloin heidän sydämensä vavahti, he katsoivat järkyttyneinä toisiaan ja sanoivat: "Mitä Jumala onkaan meille tehnyt?"

Veljet palaavat isänsä luo

²⁹Tultuaan isänsä Jaakobin luo Kanaaninmaahan he kertoivat hänelle kaikesta, mitä heille oli tapahtunut. He sanoivat: ³⁰"Mies, joka on sen maan valtiaana, puhutteli meitä ankarasti ja kohteli meitä kuin olisimme olleet vakoilemassa maata. ³¹Me sanoimme hänelle: 'Me olemme rehellisiä miehiä. Emme ole koskaan olleet vakoilijoita. ³²Meitä on kaksitoista veljestä, isämme poikia. Yhtä ei enää ole, ja nuorin on nyt isämme luona Kanaaninmaassa.' ³³Silloin tuo mies, maan valtiassaan, sanoi meille: 'Näin minä saan tietää, oletteko rehellisiä miehiä: Jättäkää yksi veljistänne minun luokseni ja viekää viljaa perheittenne nälkään. ³⁴Tuokaa nuorin veljenne luokseni, niin saan tietää, että te ette ole vakoilijoita vaan rehellisiä miehiä. Sitten minä annan teille veljenne takaisin, ja te saatte liikkua maassa vapaasti.'"

³⁵Kun he tyhjensivät säkkinsä, he näkivät kukin hopeaa sisältävän kukkaronsa säkissään. Nähdessään kukkaronsa sekä he että heidän isänsä pelästivät. ³⁶Heidän isänsä Jaakob sanoi heille: "Te olette riistäneet minulta lapseni! Joosefia ei enää ole, Simeonia ei enää ole, ja te tahdotte viedä myös Benjaminin. Kaikki tämä kohtaa minua!" ³⁷Ruuben vastasi isälleen: "Saat surmata minun kaksi poikaani, jos en tuo Benjaminia sinulle takaisin. Anna hänet minun huostaani, niin minä tuon hänet sinulle takaisin." ³⁸Mutta Jaakob sanoi: "Minun poikani ei lähde teidän kanssanne, sillä hänen veljensä on kuollut, ja yksin hän on jäljellä. Jos onnettomuus kohtaisi häntä mat-

kalla, jolle aiotte lähteä, te saattaisitte harmaan pääni vaipumaan murheen murtamana tuonelaan."

Joosefin veljien toinen matka Egyptiin

43 Maassa oli kova nälänhätä. ²Kun Egyptistä tuotu vilja oli syöty loppuun, heidän isänsä sanoi heille: "Menkää jälleen ostamaan meille vähän syötävää." ³Juuda vastasi hänelle: "Se mies vakuuttamalla vakuutti meille: 'Te ette saa nähdä kasvojani, ellei veljenne ole kanssanne.' ⁴Jos lähetät veljemme meidän mukamme, me lähdemme ostamaan sinulle elintarpeita, ⁵mutta jos et lähetä, emme mekään lähde. Se mies sanoi meille: 'Te ette saa nähdä kasvojani, ellei veljenne ole kanssanne.'" ⁶Israel sanoi: "Mitä varten te teitte niin pahasti minua kohtaan? Miksi kerroitte tuolle miehelle, että teillä on vielä yksi veli?" ⁷He vastasivat: "Mies kyseli tarkoin meistä ja suvustamme: 'Elääkö isänne vielä? Onko teillä vielä veli?' Silloin me kerroimme hänelle, kuinka asiat ovat. Mistä me saatoimme tietää, että hän sanoisi: 'Tuokaa veljenne tänne?'"

⁸Juuda sanoi isälleen Israelille: "Lähetä nuorukainen minun mukani, niin me lähdemme matkaan. Silloin pysymme elossa emmekä kuole, niin me kuin sinäkin ja pienet lapsemme. ⁹Minä vastaan hänestä, minun kädestäni saat vaatia hänet. Jos en tuo häntä luoksesi, sinun eteesi, minä olen koko ikäni syyllinen sinun edessäsi. ¹⁰Totisesti, jos emme olisi vitkastelleet, olisimme ehtineet palata sieltä kotiin jo kahdesti."

¹¹Silloin heidän isänsä Israel sanoi heille: "Jos asia kerran on näin, niin tehkää tällä tavoin: Ottakaa säkkeihinne maan parhaimpia tuotteita ja viekää sille miehelle lahjaksi vähän balsamia ja vähän hunajaa, kumihartsia ja mirhaa, pistaasipähkinöitä ja manteleita. ¹²Ottakaa mukaanne kaksinkertainen määrä hopeaa ja palauttakaa se hopea, jonka saitte takaisin säkkienne suussa. Ehkä se oli erehdys. ¹³Ottakaa mukaan veljenne ja lähtekää takaisin sen miehen luo. ¹⁴Jumala, Kaikkivaltias, suokoon teille armon sen miehen edessä ja antakoon toisen veljenne ja myös Benjaminin palata teidän kanssanne. Mutta jos minä menetän lapseni, niin menetän lapseni."

¹⁵Miehet ottivat mukaansa nämä lahjat, kaksinkertaisen määrän hopeaa sekä Benjaminin ja lähtivät Egyptiin. Kun he sitten seisoivat Joosefin edessä ¹⁶ja Joosef näki Benjaminin heidän seurassaan, hän sanoi taloudenhoitajalleen: "Vie nämä miehet minun talooni, teurasta teuraseläin ja valmista ateria, sillä nämä miehet syövät päivällistä minun kanssani." ¹⁷Mies teki niin kuin Joosef oli sanonut, ja vei miehet Joosefin taloon. ¹⁸Veljet olivat peloissaan, kun heitä vietiin Joosefin taloon. He sanoivat: "Sen hopean tähden, joka viime kerralla palautettiin säkkeihimme, meidät tuodaan tänne. He

hyökkäävät ja karkaavat meidän kimppuumme, ottavat meidät orjiksi ja anastavat aasimme."

¹⁹Talon ovella he menivät Joosefin taloudenhoitajan luo ja puhuivat hänelle. ²⁰He sanoivat: "Oi herrani, me olemme käyneet aikaisemminkin ostamassa täältä elintarpeita. ²¹Kun me tulimme yöpymispaikkaan ja avasimme säkkimme, jokainen meistä löysi hopeansa täysimääräisenä säkkinsä suusta. Me olemme tuoneet sen hopean takaisin. ²²Toimme mukamme myös lisää hopeaa ostaaksemme viljaa ruuaksi. Emme tiedä, kuka oli pannut hopean säkkeihimme." ²³Mies vastasi: "Olkaa rauhassa, älkää pelätkö. Teidän Jumalanne ja teidän isänne Jumala on antanut teille aarteen säkkeihinne. Teidän hopeanne minä olen saanut." Sitten hän toi heidän luokseen Simeonin.

²⁴Mies vei heidät sisälle Joosefin taloon ja antoi heille vettä, ja he pesivät jalkansa. Hän antoi myös heidän aaseilleen rehua. ²⁵He laittoivat lahjansa valmiiksi siihen mennessä, kun Joosef keskipäivällä tulisi, sillä he olivat kuulleet, että he aterioisivat siellä. ²⁶Kun Joosef tuli kotiin, he veivät tuomansa lahjat hänelle sisälle taloon ja heittäytyivät maahan hänen edessään. ²⁷Hän tervehti heitä ja kysyi: "Kuinka voi vanha isänne, josta puhuitte? Elääkö hän vielä?" ²⁸He vastasivat: "Isämme, sinun palvelijasi, elää vielä ja voi hyvin." Ja he kumartuivat osoittamaan kunnioitusta.

²⁹Joosef käänsi katseensa, näki veljensä Benjaminin, äitinsä pojan, ja kysyi: "Onko tämä teidän nuorin veljenne, josta puhuitte minulle?" Sitten hän sanoi: "Jumala olkoon sinulle armollinen, poikani." ³⁰Sitten Joosef kiiruhti pois, sillä hän liikuttui syvästi veljensä vuoksi ja etsi paikkaa itkeäkseen. Hän meni sisähuoneeseen ja itki siellä. ³¹Pestyään kasvonsa hän tuli takaisin, hillitsi itsensä ja käski: "Tarjotkaa ruokaa!" ³²Ruoka tarjottiin erikseen hänelle, erikseen veljille ja erikseen egyptiläisille, jotka aterioivat hänen kanssaan. Egyptiläiset eivät näet voi syödä heprealaisten kanssa, sillä se on egyptiläisistä inhottavaa. ³³He istuivat hänen edessään ikäjärjestyksessä, esikoisesta nuorimpaan. Miehet katselivat toisiaan ihmetellen. ³⁴Joosef antoi kantaa edestään annoksia heille, ja Benjamin sai viisi kertaa suuremman annoksen kuin kukaan muu veljistä. He joivat Joosefin kanssa ja juopuivat.

Joosef panee veljensä koetukselle

44 Joosef antoi taloudenhoitajalleen tämän käskyn: "Täytä miesten säkit viljalla, niin paljon kuin he voivat kuljettaa, ja pane kunkin miehen hopea hänen säkkinsä suuhun. ²Pane minun maljani, hopeamalja, nuorimman veljen säkin suuhun samoin kuin hänen hopeansa." Taloudenhoitaja teki niin kuin Joosef käski.

³Aamun valjetessa miehet lähetettiin matkaan aaseineen. ⁴Kun he olivat lähteneet kaupungista mutta eivät olleet ehtineet kauas, Joosef sanoi taloudenhoitajalleen: "Lähde niiden miesten perään, ja kun saavutat heidät, sano heille: 'Miksi olette palkinneet hyvän pahalla?' ⁵Sehän on juuri se malja, josta isäntäni juo ja josta hän katsoo ennusmerkkejä? Te olette tehneet pahasti tässä asiassa."

⁶Kun taloudenhoitaja saavutti heidät, hän puhui heille nämä sanat. ⁷He vastasivat hänelle: "Miksi herramme puhuu näin? Ei tulisi kuuloonkaan, että palvelijasi tekisivät sellaista!" ⁸Mehän toimme takaisin sinulle Kanaaninmaasta senkin hopean, jonka löysimme säkkiemme suusta. Miten me sitten olisimme varastaneet hopeaa tai kultaa herrasi talosta? ⁹Sen palvelijoihastasi, jolta se löytyy, on kuoltava, ja meistä muista tulee herramme orjia." ¹⁰Mies vastasi: "Vaikka se, mitä olette puhuneet, onkin oikein, niin se, jolta malja löytyy, olkoon minun orjani, ja te muut pääsette vastuusta vapaiksi." ¹¹He laskivat kukin nopeasti säkkinsä maahan ja avasivat ne. ¹²Mies etsi, alkaen vanhimmasta ja lopettaen nuorimpaan, ja malja löytyi Benjaminin säkistä. ¹³Silloin veljet repäisivät vaatteensa, kuormasivat jokainen säkkinsä aasinsa selkään ja palasivat kaupunkiin.

¹⁴Juuda veljineen meni Joosefin taloon, jossa tämä vielä oli, ja he heittäytyivät hänen edessään maahan. ¹⁵Joosef sanoi heille: "Minkälaisen teon olettekaan tehneet! Ettekö tienneet, että minunlaiseni mies kyllä ottaa selville asiat ennusmerkeistä?" ¹⁶Juuda vastasi: "Mitä me voisimme sanoa herralleni, mitä puhuisimme tai millä puolustautuisimme? Jumala on paljastanut palvelijoihastasi syyllisyyden. Me olemme herrani orjia, sekä me että se, jolta malja löytyi." ¹⁷Joosef sanoi: "Ei tulisi kuuloonkaan, että tekisin niin! Siitä miehestä, jolta malja löytyi, tulee minun orjani, mutta te muut saatte mennä rauhassa isänne luo."

Juuda anoo armoa Benjaminille

¹⁸Silloin Juuda lähestyi häntä ja sanoi: "Oi herrani, salli palvelijasi puhua herralleni muutama sana, älköön vihasi syttykö palvelijaasi kohtaan. Sinähän olet faraon vertainen!" ¹⁹Herrani kysyi palvelijoiltaan: 'Onko teillä isää tai veljeä?' ²⁰Me vastasimme herralleni: 'Meillä on kotona vanha isä, ja hänellä on nuori poika, joka on syntynyt hänen vanhoilla päivillään. Hänen veljensä on kuollut, ja vain hän on jäljellä äitinsä lapsista. Hänen isänsä rakastaa häntä.' ²¹Sinä sanoit palvelijoillesi: 'Tuokaa hänet minun luokseni, että saan nähdä hänet omin silmin.' ²²Me vastasimme herralleni: 'Nuorukainen ei voi jättää isäänsä. Jos hän jättäisi isänsä, tämä kuolisi.' ²³Mutta sinä sanoit palvelijoillesi: 'Jos nuorin veljenne ei tule tänne teidän kanssanne, te ette saa enää nähdä kasvojani.'

²⁴Kun me palasimme kotiin isäni, sinun palvelijasi, luo, kerroimme hänelle, mitä herrani oli sanonut. ²⁵Myöhemmin isämme sanoi: 'Menkää jälleen ostamaan meille vähän ruokaa.' ²⁶Silloin me sanoimme: 'Emme me voi lähteä sinne, ellei nuorin veljemme seuraa kanssamme. Vain silloin me voimme lähteä, sillä me emme saa nähdä sen miehen kasvoja, ellei nuorin veljemme ole mukana.' ²⁷Isäni, sinun palvelijasi, sanoi silloin meille: 'Tehän tiedätte, että vaimoni synnytti minulle kaksi poikaa. ²⁸Toinen lähti pois luotani, ja minä sanoin: Varmaankin hänet on raadeltu kuoliaaksi. Ja sen koommin en ole häntä nähnyt. ²⁹Jos te viette minulta tämänkin, ja häntä kohtaa onnettomuus, te saatatte harmaan pääni vaipumaan murheen murtamana tuonelaan.'

³⁰Jos minä palaisin kotiin isäni, sinun palvelijasi, luo eikä meillä olisi mukana nuorukaista, johon hän on kaikesta sielustaan kiintynyt, ³¹hän kuolisi nähdessään, ettei nuorukainen ole kanssamme. Näin me, sinun palvelijasi, saattaisimme isämme, palvelijasi, harmaan pään vaipumaan murheen murtamana tuonelaan. ³²Palvelijasi on mennyt isälleen takuuseen nuorukaisesta ja sanonut: 'Jos en tuo häntä takaisin luoksesi, minä olen koko ikäni syyllinen isäni edessä.' ³³Salli siis palvelijasi jäädä herrani orjaksi nuorukaisen sijaan, ja saakoon nuorukainen mennä kotiin veljiensä kanssa. ³⁴Kuinka minä muuten voisoin mennä kotiin isäni luo, jollei nuorukainen olisi kanssani? En voisi nähdä sitä tuskaa, joka tulisi isäni osaksi."

Joosef ilmaisee itsensä veljilleen

45 silloin Joosef ei voinut enää hillitä itseään kaikkien ympärillään seisovien läsnäollessa. Hän huusi: "Toimittakaa kaikki pois minun luotani!" Niinpä ketään sivullista ei ollut Joosefin kanssa, kun hän ilmaisi veljilleen, kuka hän on. ²Hän puhkesi itkemään niin äänekkäästi, että egyptiläiset ja faraon hovi kuuluivat sen. ³Joosef sanoi veljilleen: "Minä olen Joosef. Vieläkö isäni elää?" Hänen veljensä eivät kuitenkaan kyenneet vastaamaan hänelle mitään, sillä niin kauhuissaan he olivat hänen edessään.

⁴Mutta Joosef sanoi veljilleen: "Tulkaa tänne lähelleni." Kun veljet olivat tulleet lähelle, hän sanoi: "Minä olen veljenne Joosef, jonka te myitte Egyptiin. ⁵Älkää nyt kuitenkaan olko murheellisia älkääkä vihaisia itsellenne siitä, että myitte minut tänne, sillä Jumala on lähettänyt minut teidän edellänne pitääkseen teidät hengissä. ⁶Jo kaksi vuotta maassa on ollut nälänhätä, ja vielä tulee viisi vuotta, joina ei kynnetä eikä korjata satoa. ⁷Jumala lähetti minut teidän edellänne säilyttääkseen teille jälkeläisiä maan päällä ja pitääkseen teidät hengissä pelastukseksi monille. ⁸Te ette siis lähettäneet minua tänne, vaan Jumala. Hän asetti minut faraon neuvonantajaksi, koko faraon talouden herraksi ja koko Egyptin maan valtiaaksi.

⁹**Menkää** nopeasti isäni luo ja sanokaa hänelle: 'Näin sanoo poikasi Joosef: Jumala on asettanut minut koko Egyptin herraksi. Tule luokseni äläkä viivyttel! ¹⁰Sinä saat asua Goosenin maakunnassa ja olla minun läheisyydessäni, sinä ja sinun lapsesi ja lastesi lapset, lampaasi ja vuohesi, nautakarjasi sekä kaikki, mitä sinulla on. ¹¹Minä elätän sinua siellä, niin ettei sinun, ei sinun perheesi eikä kenenkään omaisistasi tarvitse sortua puutteeseen, sillä vielä on jäljellä viisi nälkävuotta.' ¹²Tehän näette omin silmin, ja myös veljeni Benjamin näkee, että minä itse puhun teille. ¹³Kertokaa isälleni kaikesta Egyptissä osakseni tulleesta kunniaasta ja kaikesta muusta, mitä olette nähneet. Menkää nopeasti tuomaan isäni tänne."

¹⁴**Sitten** hän lankesi veljensä Benjaminin kaulaan ja itki, ja myös Benjamin itki hänen rintaansa vasten. ¹⁵Joosef suuteli kaikkia veljiään ja syleili heitä itkien. Sen jälkeen veljet keskustelivat hänen kanssaan.

¹⁶**Kun** faraon hovissa kuultiin, että Joosefin veljet olivat saapuneet, se oli faraon ja kaikkien hänen palvelijoittensa mieleen. ¹⁷Farao käski Joosefin sanoa veljilleen: 'Tehkää näin: kuormatkaa juhtanne, menkää Kanaaninmaahan, ¹⁸hakekaa isänne ja perheenne ja tulkaa minun luokseni. Minä annan teille parasta, mitä Egyptin maassa on, ja te saatte syödä maan parhaita antimia.' ¹⁹Anna heille tämä käsky: 'Tehkää näin: Ottakaa itsellenne vaunuja Egyptin maasta lapsianne ja vaimojanne varten. Hakekaa isänne ja tulkaa. ²⁰Älkää surko tavaroitanne, sillä teille kuuluu kaikki, mikä on parasta koko Egyptin maassa.'"

²¹**Israelin** pojat tekivät niin. Joosef antoi heille faraon käskystä vaunuja ja evästä matkaa varten. ²²Hän antoi kullekin heistä juhlapuvun, mutta Benjaminille hän antoi 300 sekeliä hopeaa ja viisi juhlapukua. ²³Isälleen hän lähetti samalla kymmenen aasia kuormattuina parhaalla, mitä Egyptissä oli, ja kymmenen aasintammaa, joilla oli kuormanaan viljaa, leipää ja muita elintarpeita isän matkaa varten. ²⁴Sitten hän päästi veljensä menemään ja sanoi heille: "Älkää riidelkö matkalla."

Veljet palaavat isänsä Jaakobin luo

²⁵**Niin** he lähtivät Egyptistä ja tulivat isänsä Jaakobin luo Kanaaninmaahan.

²⁶**He** kertoivat hänelle, että Joosef oli vielä elossa ja juuri hän oli koko Egyptin maan valtias. Jaakobin sydän pysyi kuitenkin kylmänä, sillä hän ei uskonut heitä. ²⁷Vasta kun veljet kertoivat hänelle kaiken, mitä Joosef oli heille puhunut, ja kun hän näki vaunut, jotka Joosef oli lähettänyt häntä hakemaan, hänen henkensä elpyi. ²⁸Israel sanoi: "Nyt minulla on kyllin! Poikani Joosef elää vielä. Minä tahdon mennä ja nähdä hänet ennen kuin kuolen."

Jaakob muuttaa Egyptiin

46 Israel lähti matkalle mukanaan kaikki, mitä omisti. Saavuttuaan Beersebaan hän uhrasi teurasuhreja isänsä lisäksi Jumalalle. ²Jumala sanoi Israelille yöllisessä näyssä: "Jaakob, Jaakob!" Tämä vastasi: "Tässä olen." ³Herra sanoi: "Minä olen Jumala, sinun isäsi Jumala. Älä pelkää mennä Egyptiin, sillä minä teen sinusta siellä suuren kansan. ⁴Minä tulen sinun kanssasi Egyptiin, ja minä tuon sinut sieltä myös takaisin. Joosefin käsi sulkee sinun silmäsi."

⁵Sitten Jaakob lähti Beersebasta, ja Israelin pojat kuljettivat isäänsä sekä lapsiaan ja vaimojaan vaunuilla, jotka farao oli lähettänyt noutamaan Jaakobia. ⁶He ottivat mukaan karjansa ja omaisuutensa, jonka olivat hankkineet Kanaaninmaassa. Niin Jaakob ja kaikki hänen jälkeläisensä saapuivat Egyptiin. ⁷Hän vei mukanaan Egyptiin poikansa ja heidän poikansa, tyttärensä ja poikiensa tyttäret, kaikki jälkeläisensä.

⁸Nämä ovat Israelin eli Jaakobin ja hänen Egyptiin tulleiden poikiensa ja jälkeläistensä nimet: Jaakobin esikoinen oli Ruuben. ⁹Ruubenin pojat olivat Hanok, Pallu, Hesron ja Karmi. ¹⁰Simeonin pojat olivat Jemuel, Jaamin, Oohad, Jaakin, Soohar ja Saul, kanaanilaisen vaimon poika. ¹¹Leevin pojat olivat Geerson, Kehat ja Merari. ¹²Juudan pojat olivat Eer, Oonan, Seela, Peres ja Serah. Eer ja Oonan kuolivat Kanaaninmaassa. Peresin pojat olivat Hesron ja Haamul. ¹³Isaskarin pojat olivat Toola, Puvva, Joob ja Simron. ¹⁴Sebulonin pojat olivat Sered, Eelon ja Jahleel. ¹⁵Tässä olivat Leean pojat. Hän synnytti Jaakobille heidät ja Jaakobin tyttären Diinan Mesopotamiassa. Leean jälkeläisiä, poikia ja tyttäriä, oli kaikkiaan 33 henkeä.

¹⁶Gaadin pojat olivat Sifjon ja Haggi, Suuni ja Esbon, Eeri, Arodi ja Areli. ¹⁷Asserin pojat olivat Jimna, Jisva, Jisvi ja Beria. Heidän sisarensa oli Serah. Berian pojat olivat Heber ja Malkiel. ¹⁸Tässä olivat Silpan pojat, hänen, jonka Laaban antoi tyttärelleen Leealle. Heidät hän synnytti Jaakobille. Silpan jälkeläisiä oli 16 henkeä.

¹⁹Jaakobin vaimon Raakelin pojat olivat Joosef ja Benjamin. ²⁰Joosefille syntivät Egyptin maassa Manasse ja Efraim. Heidät synnytti hänelle Aasenat, Oonin papin Poti-Feran tytär. ²¹Benjaminin pojat olivat Bela, Beker ja Asbel, Geera ja Naaman, Eehi ja Roos, Muppim, Huppim ja Ard. ²²Nämä olivat Raakelin jälkeläisiä, jotka syntyivät Jaakobille, kaikkiaan 14 henkeä.

²³Daanin poika oli Husim. ²⁴Naftalin pojat olivat Jahseel, Guuni, Jeaser ja Sillem. ²⁵Tässä olivat Bilhan pojat, hänen, jonka Laaban antoi tyttärelleen Raakelille. Heidät hän synnytti Jaakobille. Bilhan jälkeläisiä oli kaikkiaan 7 henkeä.

²⁶Jaakobin jälkeläisiä, jotka lähtivät hänen kanssaan Egyptiin, oli kaikkiaan 66 henkeä, lisäksi Jaakobin poikien vaimot. ²⁷Joosefille syntyi Egyptissä kaksi poikaa. Egyptiin tulleita Jaakobin suvun jäseniä oli kaikkiaan 70 henkeä.

Joosef tapaa isänsä

²⁸Jaakob lähetti Juudan edellään Joosefin luo saadakseen ohjeita Gooseniin kulkemisesta. Niin he saapuivat Goosenin maakuntaan. ²⁹Joosef valjastutti vaununsa ja meni isäänsä Israelia vastaan Gooseniin. Nähtyään isänsä hän lankesi tämän kaulaan ja itki siinä kauan. ³⁰Israel sanoi Joosefille: "Nyt minä kuolen mielelläni, kun olen nähnyt kasvosi ja tiedän, että sinä olet yhä elossa."

³¹Joosef sanoi veljilleen ja isänsä perheelle: "Minä menen kertomaan tästä faraolle ja sanon hänelle: 'Isäni perhe ja veljeni, jotka ovat asuneet Kanaaninmaassa, ovat saapuneet luokseni. ³²Nämä miehet ovat paimenia. He ovat aina olleet karjankasvattajia ja ovat tuoneet mukanaan lampaansa ja vuohensa, nautakarjansa ja kaiken muun omaisuutensa.' ³³Kun siis farao kutsuu teidät luokseen ja kysyy, mikä teidän elinkeinonne on, ³⁴vastatkaa näin: 'Me, palvelijasi, olemme olleet karjankasvattajia nuoruudestamme asti, sekä me että meidän esi-isämme.' Silloin te saatte asettua asumaan Goosenin maakuntaan. Egyptiläiset näet inhoavat kaikkia lammaspaimenia."

Joosefin isä ja veljet faraon luona

47 Joosef meni faraon luo ja sanoi hänelle: "Isäni ja veljeni ovat tulleet Kanaaninmaasta mukanaan lampaansa ja vuohensa, nautakarjansa ja koko omaisuutensa. He ovat nyt Goosenin maakunnassa." ²Hän oli ottanut mukaan veljistään viisi, ja hän toi heidät faraon eteen. ³Farao kysyi Joosefin veljiltä: "Mikä teidän elinkeinonne on?" He vastasivat faraolle: "Palvelijasi ovat lammaspaimenia, samoin kuin isämmekin olivat." ⁴He sanoivat vielä faraolle: "Olemme tulleet asuaksemme jonkin aikaa tässä maassa, sillä palvelijoillasi ei ollut laidunta lampailleen ja vuohilleen, koska Kanaaninmaassa on kova nälänhätä. Sallithan siis palvelijoittesi asettua asumaan Goosenin maakuntaan." ⁵Silloin farao sanoi Joosefille: "Isäsi ja veljesi ovat tulleet luoksesi. ⁶Egyptin maa on edessäsi. Sijoita isäsi ja veljesi asumaan maan parhaaseen osaan. He saavat asua Goosenin maakunnassa, ja jos tiedät heidän joukossaan olevan taitavia miehiä, aseta heidät johtamaan minun karjani hoitoa."

⁷Sen jälkeen Joosef toi isänsä Jaakobin ja esitteli hänet faraolle. Jaakob toivotti faraolle siunausta. ⁸Farao kysyi Jaakobilta: "Kuinka paljon sinulla on ikävuosia?" ⁹Jaakob vastasi faraolle: "Minun vaellukseni muukalaisena on

kestänyt 130 vuotta. Vähäiset ovat elämäni vuodet, ja ne ovat olleet vaikeita, eikä niiden määrä ole yltänyt isieni elinvuosien määrään, jonka he vaelisivat muukalaisina." ¹⁰Sitten Jaakob toivotti faraolle siunausta ja lähti hänen luotaan.

¹¹Joosef sijoitti isänsä ja veljensä asumaan Egyptin maahan ja antoi heille maaomaisuutta maan parhaasta osasta, Ramseksen maakunnasta, niin kuin farao oli käsenyt. ¹²Joosef huolehti isänsä, veljiensä ja koko isänsä perhekunnan elatuksesta antaen ruokatarpeita perheiden lapsiluvun mukaan.

Joosef Egyptin hallitsijana

¹³Missään osassa maata ei ollut ruokaa, sillä nälänhätä oli hyvin ankara. Egypti ja Kanaaninmaa olivat nääntymässä nälkään. ¹⁴Joosef kokosi viljan hintana kaiken hopean, mitä Egyptissä ja Kanaaninmaassa oli, ja vei sen faraon palatsiin. ¹⁵Sitten hopea loppui Egyptistä ja Kanaaninmaasta, ja kaikki egyptiläiset tulivat Joosefin luo ja sanoivat: "Anna meille leipää. Mitä varten meidän pitäisi kuolla sinun edessäsi? Hopea on lopussa." ¹⁶Joosef vastasi: "Tuokaa tänne karjanne. Minä annan teille viljaa karjastanne, jos kerran hopea on loppunut." ¹⁷He toivat Joosefille karjansa, ja Joosef antoi heille viljaa vastineeksi hevosista, lampaista ja vuohista, nautakarjasta ja aaseista. Hän huolehti sen vuoden ajan heidän ruuustaan vastineeksi kaikesta heidän karjastaan.

¹⁸Niin kului se vuosi, ja he tulivat hänen luokseen taas seuraavana vuonna ja sanoivat hänelle: "Emme tahdo salata herraltamme, että hopea on loppussa ja että eläimet ovat joutuneet herrallemme. Meillä ei ole muuta jäljellä herramme edessä kuin ruumiimme ja maamme." ¹⁹Miksi meidän ja maittemme pitäisi nääntyä kuoliaiksi silmiesi edessä? Osta meidät ja meidän maamme viljalla, niin meistä ja maistamme tulee faraon omaisuutta. Anna meille siemenviljaa, että saamme elää emmekä kuole eivätkä viljelysmaamme autioidu."

²⁰Niin Joosef osti faraolle kaikki Egyptin maat, sillä kaikki egyptiläiset myivät peltonsa, koska heillä oli ankara nälänhätä. Näin maasta tuli faraon omaisuutta. ²¹Hän siirsi kansan kaupunkeihin kaikkialta Egyptin alueelta.

²²Ainoastaan pappien maita hän ei ostanut, sillä papit saivat faraolta säädettyt osuudet, ja heille riitti syötävää siitä, mitä farao heille antoi. Sen tähden heidän ei tarvinnut myydä maitaan.

²³Joosef sanoi kansalle: "Minä olen nyt ostanut teidät ja teidän peltonne faraolle. Tässä on teille siementä, kylväkää peltonne." ²⁴Teidän on annettava viidesosa sadosta faraolle, loput neljä osaa jääkööt teille siemenviljaksi sekä ruuaksi itsellenne ja talonväellenne ja elatukseksi vaimoillenne ja lapsillenne." ²⁵He vastasivat: "Sinä olet pitänyt meidät hengissä. Kunhan

vain herramme on meille suosiollinen, niin me olemme faraon orjia."²⁶ Joosef sääti Egyptin maahan lain, joka on voimassa tänäkin päivänä: faraolle on annettava viidesosa sadosta. Ainoastaan pappien maat eivät jou-tuneet faraolle.

Jaakobin pyyntö

²⁷Niin Israel jäi asumaan Egyptiin, Goosenin maakuntaan. He asettuivat sinne asumaan, olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät runsaasti. ²⁸Jaakob eli Egyptin maassa 17 vuotta, ja hänen elinaikansa oli kaikkiaan 147 vuotta. ²⁹Kun Israelin kuolinpäivä lähestyi, hän kutsui luokseen poikansa Joosefin ja sanoi hänelle: "Jos olen saanut armon sinun silmissäsi, niin pane kätesi reiteni alle ja vanno, että osoitat minulle rakkautta ja uskollisuutta: älä hautaa minua Egyptiin." ³⁰Minä tahdon levätä isieni luona. Vie siis minut Egyptistä ja hautaa minut isieni hautaan." Joosef vastasi: "Minä teen sanasi mukaan." ³¹Jaakob sanoi: "Vanno se minulle." Joosef vannoi hänelle. Sitten Israel kumartui rukoilemaan vuoteensa päänalusta vasten.

Jaakob siunaa Efraimin ja Manassen

48 Tämän jälkeen Joosefille sanottiin: "Isäsi on sairaana!" Joosef otti mukaan molemmat poikansa, Manassen ja Efraimin, ja meni isänsä luo. ²Jaakobille ilmoitettiin: "Poikasi Joosef on tullut luoksesi." Silloin Israel kokosi voimansa ja nousi vuoteellaan istumaan. ³Jaakob sanoi Joosefille: "Jumala, Kaikkivaltias, ilmestyi minulle Luusissa Kanaaninmaassa ja siunasi minut. ⁴Hän sanoi minulle: 'Minä teen sinut hedelmälliseksi ja annan sinun lisääntyä. Sinusta lähtee kansojen joukko, ja minä annan sinun siemenellesi tämän maan ikuiseksi perintömaaksi.' ⁵Kahdesta pojastasi, jotka syntyivät sinulle Egyptin maassa ennen kuin minä tulin luoksesi Egyptiin, tulee minun poikiani. Efraim ja Manasse ovat minun niin kuin Ruuben ja Simeon. ⁶Ne lapsesi, jotka ovat syntyneet sinulle heidän jälkeensä, olkoot sinun. Heitä kutsuttakoon veljiensä nimillä heidän perintöosissaan. ⁷Ollessani palaamassa Mesopotamiasta Raakel kuoli minulta Kanaaninmaassa, kun oli vielä jonkin matkaa Efrataan. Minä hautasin hänet sinne Efratan" – se on Beet-lehemin – "tien varteen."

⁸Kun Israel näki Joosefin pojat, hän kysyi: "Keitä nämä ovat?" ⁹Joosef vastasi isälleen: "He ovat poikani, jotka Jumala on minulle täällä antanut." Jaakob sanoi: "Tuo heidät luokseni, että voin siunata heidät." ¹⁰Israelin silmät olivat tulleet vanhuuttaan heikoiksi, eikä hän voinut nähdä kunnolla. Joosef toi pojat hänen luokseen, ja hän suuteli ja syleili heitä. ¹¹Israel sanoi Joosefille: "En olisi uskonut, että saisin nähdä sinun kasvosi, mutta nyt Jumala on suonut minun nähdä sinun lapsesikin." ¹²Joosef otti heidät pois hänen pol-

viltaan ja kumartui maahan kasvoilleen. ¹³Sitten Joosef ohjasi isänsä luo heidät molemmat, oikealla kädellään Efraimin Israelin vasemmalle puolelle ja vasemmalla kädellään Manassen Israelin oikealle puolelle. ¹⁴Mutta Israel ojensi oikean kätensä ja laski sen Efraimin pään päälle, vaikka tämä oli nuorempi, ja vasemman kätensä Manassen pään päälle, vaikka Manasse oli esikoinen. Hän pani kätensä ristikkäin. ¹⁵Hän siunasi Joosefin ja sanoi: "Jumala, jonka edessä ovat vaeltaneet isäni Abraham ja Iisak, Jumala, joka on ollut paimeneni syntymästäni saakka tähän päivään asti, ¹⁶enkeli, joka on lunastanut minut kaikesta pahasta, siunatkoon näitä nuorukaisia. Kutsuttakoon heitä minun nimelläni ja minun isieni Abrahamin ja Iisakin nimellä. Lisääntykööt he suuresti keskellä maata."

¹⁷Kun Joosef näki, että hänen isänsä laski oikean kätensä Efraimin pään päälle, hän piti sitä pahana ja tarttui isänsä käteen siirtääkseen sen Efraimin pään päältä Manassen pään päälle. ¹⁸Joosef sanoi isälleen: "Ei noin, isäni, sillä tämä on esikoinen. Pane oikea kätesi hänen päänsä päälle."

¹⁹Mutta hänen isänsä ei suostunut vaan sanoi: "Tiedän kyllä, poikani, tiedän sen! Hänestäkin tulee kansa, hänestäkin tulee suuri, mutta hänen nuoremasta veljestään tulee kuitenkin häntä suurempi, ja hänen jälkeläisistään polveutuu paljon kansoja." ²⁰Näin hän siunasi heidät sinä päivänä ja sanoi vielä: "Sinun nimelläsi toivottaa Israel siunauksen: Jumala tehköön sinut Efraimin ja Manassen kaltaiseksi." Näin hän asetti Efraimin Manassen edelle.

²¹Israel sanoi Joosefille: "Minä kuolen kohta, mutta Jumala on teidän kansanne. Hän vie teidät takaisin isienne maahan. ²²Minä annan sinulle yhden vuorenharjanteen enemmän kuin veljillesi, sen, jonka olen miekallani ja jousellani ottanut amorilaisilta."

Jaakob siunaa poikansa

49 Sitten Jaakob kutsui poikansa luokseen sanoen: "Kokoontukaa, niin minä ilmoitan teille, mitä teille tapahtuu päivien lopulla. ²Tulkaa koolle ja kuulkaa, Jaakobin pojat, kuunnelkaa isäanne Israelia.

³Ruuben, sinä olet esikoiseni ja voimani, miehuuteni ensihedelmä, ensimmäinen arvossa, ensimmäinen voimassa. ⁴Mutta sinä kuohut kuin vesi, et pysy ensimmäisellä sijalla. Sinä nousit isäsi vuoteelle ja niin saastutit sen. Hän nousi makuusijalleni.

⁵Simeon ja Leevi ovat veljeksiä, väkivallan välineitä ovat heidän aseensa.

⁶Sieluni ei suostu heidän neuvonpitoonsa, eikä henkeni yhdy heidän seuraansa, sillä vihassaan he murhasivat miehiä, omavaltaisuudessaan he silpoivat härkiä. ⁷Kirottu olkoon heidän vihansa, sillä se on raju, ja heidän

raivonsa, sillä se on julma. Minä jakelen heidät Jaakobin joukkoon, hajotan heidät Israelin sekaan.

⁸Sinä Juuda, veljesi ylistävät sinua! Sinun kätesi on vihollistesi niskassa, isäsi pojat kumartuvat eteesi. ⁹Juuda on nuori leijona. Saaliilta olet, poikani, nousnut. Hän on asettunut makuulle kuin leijona, kuin jalopeura. Kuka uskaltaa häntä häiritä? ¹⁰Ei siirry valtikka pois Juudalta, ei hallitsijansauva hänen jalkojensa välistä, ennen kuin tulee hän, jolle se kuuluu ja jota kansat tottelevat. ¹¹Hän sitoo aasinsa viiniköynnökseen, jaloonsa viiniköynnökseen aasinsa varsan. Hän pesee vaatteensa viinissä, pukunsa rypäleiden veressä. ¹²Hänen silmänsä ovat viiniä tummemmat, hänen hampaansa maitoa valkeammat.

¹³Sebulon asuu meren rannalla, laivojen rannikolla, hänen selustansa on Siidoniin päin.

¹⁴Isaskar on vahvaluinen aasi, joka makaa karjatarhojen välissä. ¹⁵Hän näki lepopaikan hyväksi ja maan ihanaksi. Hän taivutti hartiansa taakan alle ja joutui pakkotyöhön.

¹⁶Daan jakaa oikeutta kansalleen yhtenä Israelin heimoista, ¹⁷Daan on käärmeenä tiellä, polulla kyynä. Se puree hevosta vuohiseen, niin että ratsasta-ja suistuu selin maahan. ¹⁸Sinulta minä odotan pelastusta, Herra.

¹⁹Gaadin kimppuun hyökkää rosvojoukko, mutta hän hyökkääkin sen kintereille.

²⁰Asserista tulee leivän runsaus, hän tarjoaa kuninkaallisia herkkuja.

²¹Naftali on matkaan lähetetty naaraspeura, hän tarjoaa kauniita sanoja.

²²Joosef on nuori hedelmäpuu, nuori hedelmäpuu lähteen reunalla. Yli muurin ulottuvat sen oksat. ²³Jousimiehet hätyyttävät häntä, ampuvat ja ahdistavat. ²⁴Mutta hänen jousensa pysyy lujana, hänen käsivartensa ovat notkeat Jaakobin Väkevän vaikutuksesta, Paimenen, Israelin Kallion, nimesä. ²⁵Isäsi Jumala auttakoon sinua, Kaikkivaltias siunatkoon sinua taivaan siunauksilla ylhäältä, siunauksilla syvyydestä alhaalta, siunauksilla rinnoista ja kohdusta. ²⁶Isäsi siunaukset ovat voimallisemmat kuin minun vanhempieni siunaukset, ja ne yltyvät ikuisten kukkuloiden ihanuuteen. Ne tulevat Joosefin ylle, veljiensä ruhtinaan pään päälle.

²⁷Benjamin on raateleva susi. Aamulla hän syö riistaa, ja illalla hän jakaa saalista."

²⁸Kaikki nämä kaksitoista ovat Israelin kantaisiä ja heimoja, ja näin puhui heidän isänsä heille siunatessaan heidät. Hän siunasi heistä jokaisen ja lausui kullekin oman siunauksen.

Jaakobin kuolema

²⁹Jaakob käski heitä sanoen: "Minut otetaan pois heimoni luo. Haudatkaa minut isieni viereen, siihen luolaan, joka on heettiläisen Efronin maapals-

talla. ³⁰Se luola on lähellä Mamrea Kanaaninmaassa, Makpelan maapalstalla, jonka Abraham osti heetiläiseltä Efronilta sukuhaudaksi. ³¹Sinne haudattiin Abraham ja hänen vaimonsa Saara, sinne haudattiin lisä ja hänen vaimonsa Rebekka, ja sinne minä hautasin Leean, ³²sille maapalstalle, joka luolineen on ostettu heetiläisiltä." ³³Kun Jaakob oli antanut käskynsä pojilleen, hän nosti jalkansa vuoteeseen. Sitten hän kuoli ja hänet otettiin heimon luolaan.

Jaakobin hautaaminen

50 Joosef vaipui isänsä kasvoja vasten, itki kumartuneena hänen ylitseen ja suuteli häntä. ²Sitten Joosef käski lääkäreitä, palvelijoitaan, balsamoimaan hänen isänsä, ja nämä balsamoivat Israelin. ³Siihen kului 40 päivää, sillä niin monta päivää kuluu balsamoimiseen. Egyptiläiset surivat Israelia 70 päivää.

⁴Kun suruaika oli päättynyt, Joosef sanoi faraon hoviväelle: "Jos tahdotte olla minulle suosiollisia, puhukaa faraolle näin: ⁵Isäni vannotti minua sanoen: 'Minä kuolen pian. Hautaa minut omaan hautaani, jonka olen kaivattanut itselleni Kanaaninmaassa.' Haluaisin nyt mennä hautaamaan isäni. Palaan sitten takaisin." ⁶Farao vastasi: "Mene hautaamaan isäsi, niin kuin hän on vannottanut sinua." ⁷Niin Joosef lähti hautaamaan isäänsä. Hänen kanssaan lähtivät kaikki faraon palvelijat, hänen hovinsa vanhimmat ja kaikki Egyptin maan vanhimmat ⁸sekä Joosefin koko suku, hänen veljensä ja hänen isänsä perhe. Ainoastaan vaimonsa, lapsensa, lampaansa ja vuohen- sekä nautakarjansa he jättivät Goosenin maakuntaan. ⁹Hänen mukanaan lähti myös vaunuja ja ratsumiehiä, niin että heitä oli hyvin suuri joukko.

¹⁰He saapuivat Aatadin puimatantereelle, joka on Jordanin tuolla puolen. Siellä he pitivät hyvin suuret ja hartaat valittajaiset. Joosef vietti isänsä surujuhlaa seitsemän päivää. ¹¹Kun sen maan asukkaat, kanaanilaiset, näkivät valittajaiset Aatadin puimatantereella, he sanoivat: "Egyptiläisillä on raskas suru." Siitä paikka sai nimekseen Aabel-Misraim. Se on Jordanin tuolla puolen. ¹²Jaakobin pojat tekivät isälleen niin kuin hän oli heitä käskennyt. ¹³Hänen poikansa veivät hänet Kanaaninmaahan ja hautasivat hänet Makpelan palstalla olevaan luolaan, jonka Abraham oli ostanut heetiläiseltä Efronilta perintöhaudaksi. Se on lähellä Mamrea. ¹⁴Sen jälkeen kun Joosef oli haudannut isänsä, hän palasi Egyptiin, samoin hänen veljensä ja kaikki muut, jotka olivat menneet Joosefin kanssa hautaamaan hänen isäänsä.

Joosef rauhoittaa veljiään

¹⁵Kun Joosefin veljet näkivät, että heidän isänsä oli kuollut, he ajattelivat: "Entä jos Joosef kantaakin meille kaunaa ja kostaan meille nyt kaiken sen pahan, minkä me hänelle teimme!" ¹⁶Niinpä he käskivät sanoa Joosefille: "Ennen kuolemaansa isäsi käski meitä ¹⁷sanomaan sinulle: 'Annathan anteeksi veljiesi rikoksen ja synnin, sillä pahoin he ovat tehneet sinua kohtaan.' Anna nyt siis isäsi Jumalan palvelijoille anteeksi heidän rikoksensa." Joosef itki, kun hänelle puhuttiin tällä tavoin.

¹⁸Sitten tulivat myös Joosefin veljet itse. He heittäytyivät maahan hänen eteensä ja sanoivat: "Tässä me olemme. Olemme sinun orjiasi!" ¹⁹Joosef vastasi heille: "Älkää pelätkö! Olenko minä Jumalan asemassa?" ²⁰Te tosin aioitte minulle paha, mutta Jumala käänsi sen hyväksi tehdäkseen sen, mikä nyt on tapahtunut, ja pitääkseen hengissä paljon kansaa. ²¹Älkää siis pelätkö! Minä elätän teidät, teidän vaimonne ja lapsenne." Ja hän puhui heille ystävällisesti.

Joosefin kuolema

²²Joosef ja hänen isänsä suku jäivät asumaan Egyptiin, ja Joosef eli 110 vuoden ikäiseksi. ²³Hän sai nähdä Efraimin lapsia kolmanteen polveen. Joosef sai pitää polvillaan myös Maakirille, Manassen pojalle, syntyneitä lapsia. ²⁴Joosef sanoi veljilleen: "Minä kuolen, mutta Jumala pitää kyllä teistä huolen ja vie teidät pois tästä maasta siihen maahan, jonka hän valalla vannoen on luvannut Abrahamille, lisakille ja Jaakobille." ²⁵Joosef vannotti Israelin poikia sanoen: "Jumala pitää teistä varmasti huolen. Viekää silloin minun luuni täältä." ²⁶Sitten Joosef kuoli 110 vuoden ikäisenä, ja hänet balsamoitiin ja pantiin arkkuun Egyptissä.

TOINEN MOOSEKSEN KIRJA (EXODUS)

ISRAELIN VAPAUTUS EGYPTISTÄ

Israelin orjuus Egyptissä

1 Israelin pojat, jotka olivat tulleet perheineen isänsä kanssa Egyptiin, olivat nimeltään ²Ruuben, Simeon, Leevi ja Juuda, ³Isaskar, Sebulon ja Benjamin, ⁴Daan ja Naftali, Gaad ja Asser. ⁵Jaakobin kupeesta lähteneitä oli kaikkiaan 70 henkeä. Joosef oli jo Egyptissä. ⁶Sitten Joosef kuoli, samoin kaikki hänen veljensä ja koko se sukupolvi. ⁷Mutta israelilaiset olivat hyvin hedelmällisiä ja lisääntyivät valtavasti. Heitä oli niin paljon, että maa tuli heitä täyteen.

⁸Sen jälkeen Egyptiä hallitsemaan nousi uusi kuningas, joka ei tiennyt mitään Joosefista. ⁹Hän sanoi kansalleen: "Katsokaa! Israelilaiset ovat suurempi ja voimakkaampi kansa kuin me. ¹⁰Menetelkäämme viisaasti heitä kohtaan, etteivät he lisääntyisi. Muuten voi käydä niin, että he liittyvät sodan syttyessä vihollisiimme, taistelevat meitä vastaan ja lähtevät maasta pois."

¹¹Niin israelilaisille asetettiin työnjohtajia rasittamaan heitä raskaalla työllä. He rakensivat faraolle Piitomin ja Ramseksen varastokaupungit. ¹²Mutta mitä enemmän kansaa rasitettiin, sitä enemmän se lisääntyi. Se levisi yhä laajemmalle, niin että israelilaisia ruvettiin pelkäämään. ¹³Egyptiläiset pitivät israelilaisia orjuudessa väkivalloin ¹⁴ja katkeroittivat heidän elämänsä kovalla laasti- ja tiilityöllä sekä kaikenlaisilla ulkotöillä, kaikenlaisella työllä, jota he teettivät heillä väkivalloin.

¹⁵Sitten Egyptin kuningas puhui heprealaisille kättilöille, joista toisen nimi oli Sifra ja toisen Puua. ¹⁶Hän sanoi: "Kun autatte heprealaisnaisia synnytyksessä, tarkastakaa lapsen sukupuoli. Jos lapsi on poika, surmatkaa se, mutta jos se on tyttö, se saa jäädä eloon." ¹⁷Mutta kättilöt pelkäsivät Jumalaa eivätkä tehneet niin kuin Egyptin kuningas oli heille sanonut, vaan antoivat poikalasten elää. ¹⁸Silloin Egyptin kuningas kutsui kättilöt luokseen ja sanoi: "Miksi te teette näin ja annatte poikalasten elää?" ¹⁹Kättilöt vastasivat faraolle: "Heprealaiset naiset eivät ole egyptiläisten kaltaisia. He ovat voimakkaita, ja ennen kuin kättilö tulee heidän luokseen, he ovat jo synnyttäneet." ²⁰Jumala antoi kättilöiden menestyä, ja kansa lisääntyi, ja siitä tuli hyvin lukuisa. ²¹Koska kättilöt pelkäsivät Jumalaa, hän antoi heille runsaasti perheväkeä. ²²Mutta farao antoi koko kansalleen tällaisen käskyn: "Heittäkää kaikki heprealaisille syntyneet poikalapset Niiliin, mutta kaikkien tyttölasten antakaa elää."

Mooseksen syntymä ja lapsuus

2¹Eräs Leevin sukua oleva mies otti vaimokseen leeviläisen neidon. ²Vaimo tuli raskaaksi ja synnytti pojan. Kun hän näki, että poika oli suloinen, hän piti sitä kätkössä kolme kuukautta. ³Mutta kun hän ei enää voinut pitää lasta kätkössä, hän otti kaisla-arkun, siveli sen maapihkalla ja piellä, asetti lapsen arkkuun ja laski arkun Niilin rantakaislikkoon. ⁴Lapsen sisar seiso kauempana saadakseen tietää, mitä pojalle tapahtuisi.

⁵Faraon tytär tuli silloin alas virralle peseytymään, ja hänen hovinaisensa kävelivät virran rannalla. Hän näki arkun kaislikossa ja lähetti palvelustytönsä hakemaan sen. ⁶Avatessaan arkun hän näki lapsen, pienen pojan, joka itki. Hänen tuli sitä sääli, ja hän sanoi: "Tämä on heprealaisten lapsia."

⁷Silloin lapsen sisar sanoi faraon tyttärelle: "Menenkö kutsumaan sinulle imettäjän, heprealaisnaisen, joka voi imettää lapsen sinulle?" ⁸Faraon tytär vastasi: "Mene!" Tyttö meni ja kutsui lapsen äidin. ⁹Faraon tytär sanoi äidille: "Ota tämä lapsi mukaasi ja imetä se minulle, niin minä maksan sinulle siitä palkan." Nainen otti lapsen imetettäväksi. ¹⁰Kun lapsi oli kasvanut, äiti toi hänet faraon tyttärelle, ja tämä otti hänet pojakseen. Hän antoi pojalle nimen Mooses sanoen: "Minä olen vetänyt hänet ylös vedestä."

Mooses pakenee Midianiin

¹¹Kun Mooses oli kasvanut suureksi, hän meni eräänä päivänä veljiensä luo ja näki, millaisia taakkoja he kantoivat. Hän näki myös, miten eräs egyptiläinen mies löi heprealaista miestä, hänen heimoveljeään. ¹²Silloin Mooses katsahti ympärilleen, ja nähtyään, ettei ketään ollut lähettyvillä, löi egyptiläisen hengiltä ja kätki ruumiin hiekkaan. ¹³Seuraavana päivänä hän meni ulos ja näki kaksi heprealaista miestä tappelemassa keskenään. Hän sanoi syylliselle: "Miksi lyöt toveriasi?" ¹⁴Mies vastasi: "Kuka sinut on asettanut meidän ruhtinaaksemme ja tuomariksemme? Aiotko tappaa minut niin kuin tapoit sen egyptiläisen?" Silloin Mooses pelästyi ja ajatteli: "Se on sittenkin tullut ilmi."

¹⁵Kun farao sai kuulla asiasta, hän aikoi surmauttaa Mooseksen, mutta Mooses lähti faraota pakoon. Hän tuli Midianin maahan ja istahti erään kaivon luo. ¹⁶Midianin papilla oli seitsemän tytärtä. He tulivat ammentamaan vettä ja täyttivät kaukalot juottaakseen isänsä lampaita ja vuohia. ¹⁷Silloin sinne tuli paimenia, jotka ajoivat heidät pois, mutta Mooses nousi ja auttoi heitä ja juotti heidän lampaansa ja vuohensa. ¹⁸Kun tytöt palasivat isänsä Reuelin luo, tämä kysyi: "Miten te tänään ehditte näin pian takaisin?" ¹⁹He vastasivat: "Egyptiläinen mies auttoi meidät paimenten käsistä, ammensipa vielä vettäkin meille ja juotti lampaat ja vuohet." ²⁰Pappi sanoi

tyttärilleen: "Missä hän on? Mitä varten te jätitte sen miehen? Kutsukaa hänet aterioimaan kanssamme."

²¹Mooses katsoi parhaaksi jäädä asumaan tämän miehen luo, ja mies antoi Moosekselle vaimoksi tyttärensä Sipporan. ²²Sippora synnytti pojan, ja Mooses antoi pojalle nimen Geersom, sillä hän sanoi: "Minä olen nyt muukalainen vieraalla maalla."

Jumala kutsuu Mooseksen

²³Kun oli kulunut pitkä aika, Egyptin kuningas kuoli. Israelilaiset huokailivat ja valittivat orjuutensa vuoksi. Heidän avunhuutonsa orjuuden tähden nousi Jumalan luo. ²⁴Jumala kuuli heidän vaikeroimisensa ja muisti Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa tekemänsä liiton. ²⁵Hän näki israelilaiset ja tunsu heidän hätänsä.

3Mooses paimensi appensa Jetron, Midianin papin, lampaita ja vuohia. Kerran hän vei lauman autiomaan toiselle puolelle ja saapui Jumalan vuoren Hoorebin luo. ²Siellä hänelle ilmestyi Herran enkeli orjantappurapensaasta nousevassa tulenliekissä. Mooses näki, että pensas oli ilmielikeissä mutta ei kuitenkaan kulunut. ³Hän ajatteli: "Minäpä poikkean katsomaan tätä suurenmoista näkyä. Miksi pensas ei pala poroksi?"

⁴Kun Herra näki, että Mooses poikkesi katsomaan, hän huusi Moosekselle pensaasta: "Mooses, Mooses!" Mooses vastasi: "Tässä olen." ⁵Jumala sanoi: "Älä tule lähemmäksi! Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhää maata." ⁶Hän sanoi vielä: "Minä olen sinun isäsi Jumala, Abrahamin Jumala, Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala." Silloin Mooses peitti kasvonsa, sillä hän pelkäsi katsoa Jumalaa.

⁷Herra sanoi: "Minä olen nähnyt kansani kurjuuden Egyptissä ja kuullut, kun he huutavat sortajiensa tähden. Minä tiedän heidän tuskansa. ⁸Sen tähden minä olen tullut alas vapauttamaan heidät egyptiläisten käsistä ja johdattamaan heidät siitä maasta hyvään ja avaraan maahan, maahan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa, kanaanilaisten, heettiläisten, amorilaisten, perissiläisten, hivviläisten ja jebusilaisten asuinseuduille. ⁹Israelilaisten huuto on tullut korviini, ja minä olen myös nähnyt, kuinka kovasti egyptiläiset sortavat heitä. ¹⁰Ja nyt, lähde matkaan! Minä lähetän sinut faraon luo, ja sinun on vietävä minun kansani, israelilaiset, pois Egyptistä." ¹¹Mutta Mooses vastasi Jumalalle: "Mikä minä olen menemään faraon luo ja viemään israelilaiset pois Egyptistä?" ¹²Herra vastasi: "Minä olen sinun kanssasi! Tämä olkoon sinulle merkinä siitä, että minä olen sinut lähettänyt: kun olet vienyt kansan pois Egyptistä, te palvelette Jumalaa tällä vuorella."

Jumala ilmoittaa nimensä Minä Olen

¹³Mooses sanoi Jumalalle: "Jos minä menen israelilaisten luo ja sanon heille: 'Teidän isienne Jumala on lähettänyt minut luoksenne', ja jos he kysyvät minulta: 'Mikä hänen nimensä on?', mitä minä vastaan heille?" ¹⁴Jumala vastasi Moosekselle: "Minä olen se, joka minä olen." Hän sanoi vielä: "Sano israelilaisille: 'Minä Olen lähetti minut teidän luoksenne.'"

¹⁵Jumala sanoi vielä Moosekselle: "Sano israelilaisille: 'Herra, teidän isienne Jumala, Abrahamin Jumala, Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala, lähetti minut teidän luoksenne.' Tämä on minun nimeni ikuisesti, ja tällä nimellä minut muistettakoon polvesta polveen. ¹⁶Mene, kokoa Israelin vanhimmat ja sano heille: 'Herra, teidän isienne Jumala, Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala, on ilmestynyt minulle ja sanonut: Minä pidän teistä huolen ja olen pannut merkille, mitä teille tehdään Egyptissä. ¹⁷Minä olen päättänyt johdattaa teidät pois Egyptin kurjuudesta kanaanilaisten, heettiläisten, amorilaisten, perissiläisten, hivviläisten ja jebusilaisten maahan – maahan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa.' ¹⁸He kuulevat sinua.

Mene sitten Israelin vanhinten kanssa Egyptin kuninkaan luo, ja sanokaa hänelle: 'Herra, heprealaisten Jumala, on kohdannut meidät. Anna siis meidän nyt mennä kolmen päivän matka autiomaahan uhraamaan Herralle, Jumalallemme.' ¹⁹Mutta minä tiedän, ettei Egyptin kuningas anna teidän lähteä muuten kuin väkevän käden pakottamana. ²⁰Siksi minä ojennan käteni ja lyön Egyptiä kaikenlaisilla ihmeilläni, joita minä teen sen keskellä, ja sen jälkeen hän päästää teidät. ²¹Minä annan tämän kansan päästä egyptiläisten suosioon, ja kun te lähdette, ette lähde tyhjin käsin. ²²Jokainen nainen pyytäköön silloin naapurin naiselta ja talossaan asuvalta naiselta hopea- ja kultaesineitä sekä vaatteita. Niihin te puette poikanne ja tyttärensä, ja näin te saatte saalista egyptiläisiltä."

Moosesen sauva

4 Mooses vastasi: "Entä jos he eivät usko eivätkä kuuntele minua, vaan sanovat: 'Ei Herra ole ilmestynyt sinulle?'" ²Herra kysyi häneltä: "Mikä sinulla on kädessäsi?" Hän vastasi: "Sauva." ³Herra sanoi: "Heitä se maahan." Mooses heitti sauvan maahan, ja se muuttui käärmeeksi. Mooses pakeni sitä, ⁴mutta Herra sanoi hänelle: "Ojenna kätesi ja tartu käärmeettä hännästä." Mooses ojensi kätensä ja tarttui käärmeeseen, ja se muuttui sauvaksi hänen kädessään. ⁵"Tästä he uskovat, että Herra, heidän isiensä Jumala, Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala, on ilmestynyt sinulle." ⁶Herra sanoi vielä hänelle: "Työnnä kätesi poveesi." Mooses työnsi käden poveensa, ja kun hän veti sen ulos, käsi oli muuttunut spitaalista valkoiseksi kuin lumi. ⁷Herra sanoi: "Pane kätesi takaisin poveesi." Mooses pani käden takaisin

poveensa, ja kun hän veti sen sieltä ulos, se oli palautunut samanlaiseksi kuin hänen muukin ihonsa. ⁸"Jos he eivät usko sinua eivätkä välitä ensimmäisestä merkistä, he uskovat jälkimmäisen merkin. ⁹Jos käy niin, etteivät he usko kumpaakaan näistä kahdesta merkistä eivätkä kuule sinua, ota vettä Niilistä ja kaada se kuivalle maalle. Silloin vesi, jonka otat virrasta, muuttuu kuivalla maalla vereksi."

¹⁰Mooses sanoi Herralle: "Oi Herra, minä en ole puhetaiteinen mies. En ole ollut ennen enkä ole senkään jälkeen, kun olet puhunut palvelijallesi, sillä minulla on hidas puhe ja kankea kieli." ¹¹Herra vastasi hänelle: "Kuka on antanut ihmiselle suun, tai kuka tekee mykän tai kuuron, näkevän tai sokean? Enkö minä, Herra?" ¹²Mene nyt, minä olen sinun suusi apuna ja opetan sinulle, mitä sinun on sanottava." ¹³Mutta Mooses sanoi: "Oi Herra, lähetä joku muu!" ¹⁴Silloin Herra vihastui Moosekseen ja sanoi: "Eikö leeviläinen Aaron ole veljesi? Minä tiedän, että hän osaa puhua. Hän on jo lähdyssä sinua vastaan, ja kun hän näkee sinut, hän iloitsee sydämessään." ¹⁵Puhu sinä Aaronille ja pane sanat hänen suuhunsa. Minä olen sinun suusi apuna ja hänen suunsa apuna, ja minä opetan teille, mitä teidän on tehtävä." ¹⁶Hän puhuu sinun puolestasi kansalle ja on sinun suunasi, ja sinä olet hänelle Jumalan asemassa. ¹⁷Ota käteesi tämä sauva, jolla tulet tekemään tunnus-teot."

Mooses palaa Egyptiin

¹⁸Mooses palasi appensa Jetron luo ja sanoi hänelle: "Anna minun mennä takaisin veljieni luo Egyptiin katsomaan, ovatko he vielä elossa." Jetro sanoi Moosekselle: "Mene rauhassa." ¹⁹Herra sanoi Moosekselle Midianissa: "Mene takaisin Egyptiin, sillä kaikki, jotka tavoittelivat henkeäsi, ovat kuolleet." ²⁰Silloin Mooses otti vaimonsa ja poikansa, pani heidät aasin selkään ja lähti takaisin Egyptin maahan. Ja Mooses otti käteensä Jumalan sauvan.

²¹Herra sanoi vielä Moosekselle: "Kun menet takaisin Egyptiin, niin katso, että teet faraon edessä kaikki ne tunnusteet, joihin minä olen antanut sinulle vallan. Mutta minä kovetan hänen sydämensä, eikä hän päästä kansaa." ²²Sano silloin faraoille: 'Näin sanoo Herra: Israel on minun esikoispoikani.' ²³Minä käsken sinua: Päästä poikani, niin että hän voi palvella minua. Jos kieltäydyt päästämästä häntä, niin tiedä, että minä surmaan sinun esikoispoikasi.'"

²⁴Matkan varrella yöpymispaikassa tapahtui, että Herra kohtasi Mooseksen ja tahtoi surmata hänet. ²⁵Silloin Sippora otti terävän kiven, leikkasi pois poikansa esinahan, kosketti hänen jalkojaan ja sanoi: "Sinä olet minun verisulhaseni." ²⁶Niin Herra jätti Mooseksen rauhaan, ja Sippora sanoi: "Verisulhanen ympärileikkauksen kautta."

²⁷Herra sanoi Aaronille: "Mene Moosesta vastaan autiomaahan." Aaron lähti ja kohtasi Mooseksen Jumalan vuorella ja suuteli häntä. ²⁸Mooses kertoi Aaronille kaiken, mitä Herra oli puhunut lähettäessään hänet. Hän kertoi myös kaikista tunnusteista, jotka Herra oli käsenyt hänen tehdä.

²⁹Sitten Mooses ja Aaron menivät kutsumaan koolle kaikki israelilaisten vanhimmat. ³⁰Aaron kertoi kaiken, mitä Herra oli Moosekselle sanonut, ja Mooses teki tunnusteet kansan nähden. ³¹Silloin kansa uskoi. Ja kun he kuulivat, että Herra huolehti israelilaisista ja näki heidän kurjuutensa, he kumartuivat palvomaan Herraa.

Mooses ja Aaron faraon luona

5 Sen jälkeen Mooses ja Aaron menivät faraon luo ja sanoivat: "Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: 'Päästä minun kansani viettämään juhlaa minun kunniakseni autiomaassa.'" ²Mutta farao vastasi: "Kuka on Herra, että minun pitäisi totella häntä ja päästää Israel? Minä en tunne Herraa enkä myöskään päästä Israelia." ³Mooses ja Aaron sanoivat: "Heprealaisten Jumala on kohdannut meidät. Anna siis meidän mennä kolmen päivän matka autiomaahan uhraamaan Herralle, Jumalallemme, ettei hän löisi meitä rutolla tai miekalla." ⁴Mutta Egyptin kuningas vastasi heille: "Miksi te, Mooses ja Aaron, tahdotte päästää kansan vapaaksi työstään? Menkää kantaamaan taakkojanne." ⁵Farao sanoi vielä: "Maassa on nykyään paljon väkeä, ja te haluatte heidän lopettavan työnteon!"

Farao koventaa pakkotyötä

⁶Sinä päivänä farao antoi käskyn kansan orjapiiskureille ja johtomiehille: ⁷"Te ette saa enää antaa kansalle olkia tiilien tekemistä varten niin kuin ennen. Menköt itse keräämään itselleen oljet." ⁸Teidän on kuitenkin vaadittava heitä tekemään sama tiilimäärä, jonka he ovat ennenkin tehneet, ettekä saa vähentää sitä. He ovat laiskoja, sen tähden he huutavat: 'Menkäämme uhraamaan Jumalallemme!' ⁹Tehtäköön miesten työ raskaammaksi, niin että heillä olisi siinä tekemistä eivätkä he välittäisi valhepuheista."

¹⁰Kansan orjapiiskurit ja johtomiehet menivät sanomaan kansalle: "Näin sanoo farao: 'Minä en anna teille enää olkisilppua.' ¹¹Teidän on itse mentävä ja hankittava itsellenne olkisilppua mistä vain löydätte. Mutta työnnä tuotosta ei vähennetä mitään.'" ¹²Silloin kansa hajaantui ympäri Egyptin maata keräämään viljan sänkeä olkien sijaan. ¹³Orjapiiskurit kiirehtivät heitä ja sanoivat: "Tehkää työnnä valmiiksi, kunkin päivän urakka päivälleen, niin kuin silloin, kun saitte olkisilppua." ¹⁴Israelilaisten johtomiehiä, joita faraon orjapiiskurit olivat asettaneet, piestiin, ja heille sanottiin: "Miksi ette ole

eilen ettekä tänään saaneet valmiiksi yhtä suurta tiilimäärää kuin aikaisemmin?"

¹⁵Israelilaisten johtomiehet menivät valittamaan faraolle ja sanoivat: "Minä tähden teet näin palvelijoillesi?" ¹⁶Olkisilppua ei meille anneta, mutta kuitenkin palvelijoillesi sanotaan: 'Tehkää työnne.' Palvelijoitasi piestään, vaikka syy on oman kansasi." ¹⁷Mutta farao vastasi: "Laiskoja te olette, laiskoja! Siksi te sanotte: 'Menkäämme uhraamaan Herralle.' ¹⁸Menkää työhönne siitä! Olkisilppua teille ei anneta, mutta määrätty tiilimäärä teidän on tuotettava." ¹⁹Israelilaisten johtomiehet huomasivat joutuneensa vaikeuksiin, kun heille sanottiin: "Ette saa mitään vähennystä päivittäiseen tiilimääränne."

²⁰Kun he lähtivät faraon luota, he kohtasivat Mooseksen ja Aaronin, jotka seisivat odottamassa heitä, ²¹ja sanoivat näille: "Näköön Herra teidän tekonne ja tuomitkoon, sillä te olette saattaneet meidät faraon ja hänen palvelijoittensa vihoihin ja antaneet heidän käteensä miekan, jolla surmata meidät."

²²Mooses kääntyi Herran puoleen ja sanoi: "Herra, miksi olet tehnyt pahaa tälle kansalle? Miksi olet lähettänyt minut?" ²³Siitä lähtien, kun minä menin faraon luo puhumaan sinun nimessäsi, hän on tehnyt pahaa tälle kansalle, etkä sinä suinkaan ole vapauttanut kansaasi."

Jumala ilmoittaa nimensä Herra

6 Mutta Herra vastasi Moosekselle: "Nyt saat nähdä, mitä minä teen faraolle. Väkevän käden pakottamana hän päästää israelilaiset, ja väkevän käden pakottamana hän karkottaa heidät maastaan." ²Jumala puhui Moosekselle: "Minä olen Herra. ³Minä olen ilmestynyt Abrahamille, Iisakille ja Jaakobille Kaikkivaltiaana Jumalana, mutta nimelläni Herra en ole tehnyt itseäni heille tunnetuksi. ⁴Olen tehnyt heidän kanssaan liiton antaakseni heille Kanaaninmaan, sen maan, jossa he asuivat muukalaisina. ⁵Minä olen myös kuullut israelilaisten vaikeroinnin, kun egyptiläiset orjuuttavat heitä, ja minä muistan liittoni. ⁶Sano siis israelilaisille: 'Minä olen Herra. Minä vien teidät pois Egyptin sarron alta, vapautan teidät orjuudesta ja lunastan teidät ojennetun käsivarteni ja suurten tuomioiden voimalla. ⁷Minä otan teidät omaksi kansakseni ja olen teidän Jumalanne, ja te tulette tietämään, että minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka vien teidät pois Egyptin sarron alta. ⁸Minä vien teidät siihen maahan, jonka olen kättä kohottaen vannonut antavani Abrahamille, Iisakille ja Jaakobille. Minä annan sen perinnöksi teille. Minä olen Herra.'" ⁹Mooses puhui näin israelilaisille, mutta he eivät kuunnelleet häntä tuskastumisensa ja raskaan orjuutensa tähden.

¹⁰Sitten Herra puhui Moosekselle: ¹¹"Mene ja sano faraolle, Egyptin kuninkaalle, että hän päästää israelilaiset maastaan." ¹²Mooses vastasi Herralle: "Eivät edes israelilaiset kuunnelleet minua, kuinka sitten farao kuuntelisi? Minähän olen huuliltani ympärileikkaamaton." ¹³Mutta Herra puhui Moosekselle ja Aaronille ja käski heidän mennä israelilaisten ja faraoon, Egyptin kuninkaan, luo ja viedä israelilaiset pois Egyptin maasta.

Moosesen ja Aaronin sukuluettelot

¹⁴Nämä ovat israelilaisten perhekuntien päämiehet: Israelin esikoisen Ruubenin pojat olivat Hanok ja Pallu, Hesron ja Karmi. Nämä ovat Ruubenin suvut. ¹⁵Simeonin pojat olivat Jemuel, Jaamin, Oohad, Jaakin, Soohar ja Saul, kanaanilaisen naisen poika. Nämä ovat Simeonin suvut.

¹⁶Nämä ovat Leevin poikien nimet heidän sukuluettelointensa mukaan: Geerson, Kehat ja Merari. Leevin elinaika oli 137 vuotta. ¹⁷Geersonin jälkeläisiä olivat Libni ja Simei ja heistä polveutuvat suvut. ¹⁸Kehatin pojat olivat Amram, Jishar, Hebron ja Ussiel. Kehatin elinaika oli 133 vuotta. ¹⁹Merarin pojat olivat Mahli ja Muusi. Nämä ovat Leevin suvut sukuluettelointensa mukaan.

²⁰Amram otti vaimokseen isänsä sisaren Jookebedin, ja tämä synnytti hänelle Aaronin ja Moosesen. Amramin elinaika oli 137 vuotta. ²¹Jisharin pojat olivat Koorah, Nefeg ja Sikri. ²²Ussielin pojat olivat Miisael, Elsafan ja Sitri.

²³Aaron otti vaimokseen Eliseban, Amminadabin tyttären, Nahsonin sisaren, ja tämä synnytti hänelle Naadabin, Abihun, Eleasarin ja litamarin.

²⁴Koorahin pojat olivat Assir, Elkana ja Abiasaf. Nämä ovat koorahilaisten suvut. ²⁵Eleasar, Aaronin poika, otti itselleen vaimon Puutielin tyttäristä, ja tämä synnytti hänelle Piinehaan. Nämä ovat leeviläisten perhekuntien päämiehet suvuittain.

²⁶Aaron ja Mooses olivat ne, joille Herra sanoi: "Viekää israelilaiset osastoitain pois Egyptin maasta." ²⁷Nämä miehet, Mooses ja Aaron, puhuivat faraolle, Egyptin kuninkaalle, että he aikoivat viedä israelilaiset pois Egyptistä.

Aaronin sauva

²⁸Kun Herra puhui Moosekselle Egyptin maassa, ²⁹hän sanoi: "Minä olen Herra. Puhu faraolle, Egyptin kuninkaalle, kaikki, mitä minä puhun sinulle."

³⁰Mooses vastasi Herralle: "Mutta kun minä olen huuliltani ympärileikkaamaton, kuinka sitten farao kuuntelisi minua?"

7¹Herra sanoi Moosekselle: "Katso, minä olen asettanut sinut jumalaksi faraolle, ja veljesi Aaron on sinun profeettasi. ²Puhu sinä kaikki, mitä minä

käsken sinun puhua, ja veljesi Aaron puhukoon faraolle, että hänen on päästettävä israelilaiset maastaan. ³Mutta minä kovetan faraon sydämen. Vaikka minä teen paljon ihmeitäni ja tunnustekoani Egyptin maassa, ⁴farao ei kuule teitä. Mutta minä ojennan käteni Egyptiä vastaan ja vien suurten tuomioiden voimalla sotajoukkoni ja kansani, israelilaiset, pois Egyptin maasta. ⁵Egyptiläiset tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä ojennan käteni Egyptiä vastaan ja vien israelilaiset pois heidän keskeltään." ⁶Mooses ja Aaron tekivät aivan niin kuin Herra oli heitä käskenyt. ⁷Mooses oli 80 ja Aaron 83 vuoden ikäinen, kun he puhuivat faraolle. ⁸Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille: ⁹"Kun farao sanoo teille: 'Tehkää tunnustekonne', sano silloin Aaronille: 'Ota sauvasi ja heitä se faraon eteen, niin se muuttuu käärmeeksi.'" ¹⁰Mooses ja Aaron menivät faraon luo ja tekivät niin kuin Herra oli käskenyt. Aaron heitti sauvansa faraon ja hänen palvelijoittensa eteen, ja se muuttui käärmeeksi. ¹¹Silloin farao kutsui maansa viisaat ja noidat, ja nämä Egyptin tietäjät tekivät taioillaan samoin: ¹²he heittivät kukin sauvansa maahan, ja ne muuttuivat käärmeiksi. Mutta Aaronin sauva nieli heidän sauvansa. ¹³Faraon sydän pysyi kuitenkin kovana, niin kuin Herra oli sanonut, eikä hän kuunnellut Moosesta ja Aaronia.

Ensimmäinen vitsaus: veri

¹⁴Herra sanoi Moosekselle: "Faraon sydän on paatunut, ja hän kieltäytyy päästämästä kansaa. ¹⁵Mene faraon luo huomenaamuna, kun hän menee veden ääreen. Asetu Niilin rannalle kohdataksesi hänet ja ota käteesi sauva, joka muuttui käärmeeksi. ¹⁶Sano hänelle: 'Herra, heprealaisten Jumala, on lähettänyt minut sinun luoksesi ja käskenyt sanoa: Päästä minun kansani, että se voisi palvella minua autiomaassa. Tähän asti sinä et ole totellut. ¹⁷Sen tähden Herra sanoo näin: Tästä tulet tietämään, että minä olen Herra. Katso, minä lyön kädessäni olevalla sauvalla Niilin vettä, ja se muuttuu vereksi. ¹⁸Virran kalat kuolevat, ja virta alkaa haista, niin että egyptiläisiä inhottaa juoda sen vettä.'" "

¹⁹Herra puhui vielä Moosekselle: "Sano Aaronille: 'Ota sauvasi ja ojenna kätesi Egyptin vetten yli, sen jokien, virtojen ja lammikoiden sekä kaikkien vesialtaiden yli, niin ne muuttuvat vereksi. Verta on oleva kaikkialla Egyptin maassa, sekä puu- että kiviastioissa.'" ²⁰Mooses ja Aaron tekivät niin kuin Herra oli käskenyt. Mooses nosti sauvan ja löi Niilin vettä faraon ja hänen palvelijoittensa nähden, ja kaikki virran vesi muuttui vereksi. ²¹Virran kalat kuolivat, ja virta haisi, niin etteivät egyptiläiset voineet juoda sen vettä. Verta tuli kaikkialle Egyptin maahan.

²²Mutta Egyptin tietäjät tekivät taioillaan samoin, ja faraon sydän pysyi kovana, niin kuin Herra oli puhunut, eikä hän kuunnellut Moosesta ja Aaronia. ²³Farao kääntyi ja palasi kotiinsa eikä välittänyt tästäkään tunnusteosta.

²⁴Mutta kaikki egyptiläiset kaivoivat Niilin rantamilta vettä juodakseen, sillä he eivät voineet juoda virran vettä.

Toinen vitsaus: sammakot

²⁵Seitsemän päivän kuluttua siitä, kun Herra oli lyönyt Niiliä, ²⁶Herra sanoi Moosekselle: "Mene faraon luo ja sano hänelle: 'Näin sanoo Herra: Päästä minun kansani palvelemaan minua. ²⁷Jos kieltäydyt päästämästä, niin tiedä, että minä lyön sammakkovitsauksella koko aluettasi. ²⁸Niili kuhisee sammakoita, ja ne nousevat maalle ja tulevat taloosi, makuuhuoneeseesi ja vuoteeseesi sekä palvelijoittesi taloihin ja kansasi sekaan, leivinuuneihisi ja taikinakaukaloihisi. ²⁹Niitä hyppii sekä sinun että kansasi ja kaikkien palvelijoittesi päälle.'"

8Herra sanoi Moosekselle: "Sano Aaronille: 'Ojenna kätesi ja sauvasi jokien, virtojen ja lammikoiden yli ja nostata sammakoita Egyptin maahan.'"

²Niin Aaron ojensi kätensä Egyptin vetten yli, ja sammakot nousivat maalle ja peittivät Egyptin maan. ³Tietäjät tekivät taioillaan samoin ja nostattivat sammakoita Egyptin maahan.

⁴Silloin farao kutsui Mooseksen ja Aaronin ja sanoi: "Rukoilkaa Herraa otamaan pois sammakot vaivaamasta minua ja kansaani, niin minä päästän kansan uhraamaan Herralle." ⁵Mooses sanoi faraolle: "Suo minulle se kunnia, että ilmoitat, milloin minun on rukoiltava sinun, palvelijoittesi ja kansasi puolesta, että sammakot häviävät kodistasi ja palatseistasi ja niitä jää ainoastaan Niiliin." ⁶Farao vastasi: "Huomenna." Mooses sanoi: "Tapahtuukoon niin kuin sanoit, jotta tietäisit, ettei kukaan ole Herran, meidän Jumalamme, vertainen. ⁷Sammakot katoavat kodistasi, palatseistasi sekä palvelijoittesi ja kansasi kodeista, ja niitä jää ainoastaan Niiliin."

⁸Mooses ja Aaron lähtivät faraon luota, ja Mooses huusi Herran puoleen sammakkovitsauksen vuoksi, jonka Herra oli antanut kohdata faraota.

⁹Herra teki Mooseksen sanan mukaan, ja sammakot kuolivat taloista, pihoilta ja kedoilta. ¹⁰Egyptiläiset kokosivat niitä läjittäin, ja maa alkoi haista.

¹¹Mutta kun farao näki, että vitsaus oli hellittänyt, hän paadutti sydämensä, niin kuin Herra oli sanonut, eikä kuunnellut Moosesta ja Aaronia.

Kolmas vitsaus: syöpäläiset

¹²Sitten Herra sanoi Moosekselle: "Sano Aaronille: 'Ojenna sauvasi ja lyö maan tomua, niin siitä tulee syöpäläisiä koko Egyptin maahan.'"¹³He tekivät niin. Aaron ojensi kätensä ja sauvansa ja löi maan tomua, ja syöpäläisiä tuli ihmisiin ja eläimiin. Kaikesta maan tomusta tuli syöpäläisiä koko Egyptin maassa. ¹⁴Myös tietäjät yrittivät taioillaan saada syntymään syöpäläisiä, mutta eivät kyenneet. Syöpäläisiä oli ihmisissä ja eläimissä. ¹⁵Silloin tietäjät

sanoivat faraolle: "Tämä on Jumalan sormi!" Mutta faraon sydän pysyi kovana, niin kuin Herra oli sanonut, eikä hän kuunnellut heitä.

Neljäs vitsaus: paarmat

¹⁶Sen jälkeen Herra sanoi Moosekselle: "Nouse varhain aamulla ja asetu faraon eteen, kun hän menee veden ääreen, ja sano hänelle: 'Näin sanoo Herra: Päästä minun kansani palvelemaan minua. ¹⁷Jos sinä et päästä minun kansaani, niin tiedä, että minä lähetän paarmoja sinun, palvelijoihisi ja kansasi kimppuun sekä taloihisi. Silloin egyptiläisten talot ja myös maa, jonka päälle ne on rakennettu, tulevat täyteen paarmoja. ¹⁸Sinä päivänä minä eristän Goosenin maakunnan, jossa kansani asuu, niin ettei sinne tule paarmoja, jotta tietäisit, että minä olen Herra maan päällä. ¹⁹Minä panen pelastuksen erottamaan oman kansani sinun kansastasi. Tämä merkki toteutuu huomenna.'"²⁰Herra teki näin, ja paarmoja tuli sankat parvet faraon ja hänen palvelijoihensa taloihin ja koko Egyptin maahan, ja ne tulivat maalle turmioksi.

²¹Silloin farao kutsui Mooseksen ja Aaronin ja sanoi: "Menkää ja uhratkaa Jumalalenne tässä maassa." ²²Mutta Mooses sanoi: "Ei niin sovi tehdä, sillä me uhraamme Herralle, Jumalallemme, sellaista mikä on egyptiläisten mielestä iljettävää. Jos me uhraamme egyptiläisten nähden heidän inhoamiaan uhreja, eivätkö he kivitä meitä? ²³Me tahdomme mennä kolmen päivän matkan autiomaahan ja uhrata Herralle, Jumalallemme, sillä tavoin kuin hän meille sanoo." ²⁴Farao sanoi: "Minä päästän teidät autiomaahan uhraamaan Herralle, Jumalalenne, mutta älkää menkö kovin kauas. Rukoilkaa minun puolestani." ²⁵Mooses vastasi: "Kun olen lähtenyt luotasi, minä rukoilen Herraa, ja paarmat häviävät huomenna faraon, hänen palvelijoihensa ja hänen kansansa kimpusta. Kunpa farao ei vain enää pettäisi, niin ettei päästäkään kansaa uhraamaan Herralle."

²⁶Sitten Mooses lähti faraon luota ja rukoili Herraa. ²⁷Herra teki niin kuin Mooses oli sanonut. Hän poisti paarmat sekä faraon että hänen palvelijoihensa ja kansansa kimpusta, eikä niitä jäänyt jäljelle ainoatakaan. ²⁸Mutta farao paadutti sydämensä tälläkin kertaa eikä päästänyt kansaa.

Viides vitsaus: karjarutto

⁹Herra sanoi Moosekselle: "Mene faraon luo ja puhu hänelle: 'Näin sanoo Herra, heprealaisten Jumala: Päästä minun kansani palvelemaan minua. ²Mutta jos sinä kieltäydyt päästämästä heitä ja pidätät heitä yhä, ³Herran käsi lyö hyvin pahalla rutolla kedolla olevaa karjaasi: hevosia, aaseja, kameleita, nautoja ja lampaista. ⁴Hän tekee kuitenkin eron israelilaisten karjan ja egyptiläisten karjan välillä, eikä yksikään israelilaisten eläimistä kuole.

⁵Herra on asettanut määräjän ja sanonut: Huomenna Herra tekee näin tässä maassa."

⁶Seuraavana päivänä Herra teki niin. Kaikki Egyptin karja kuoli, mutta israelilaisten karjasta ei kuollut ainoatakaan. ⁷Faraon lähetti tiedustelijoita, ja todellakin, israelilaisten karjasta ei ollut kuollut ainoatakaan. Mutta faraon sydän paatui, eikä hän päästänyt kansaa.

Kuudes vitsaus: märkäpaiseet

⁸Sitten Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille: "Ottakaa kouranne täyteen nokea uunista, ja Mooses heittäköön sen taivasta kohti faraon silmien edessä. ⁹Se muuttuu pölyksi, joka peittää koko Egyptin maan, ja siitä tulee paiseita ja märkiviä rakkuloita ihmisiin ja eläimiin kaikkialla Egyptin maassa." ¹⁰He ottivat nokea uunista ja asettuivat seisomaan faraon eteen. Kun Mooses heitti nokea taivasta kohti, ihmisiin ja eläimiin tuli paiseita ja märkiviä rakkuloita. ¹¹Paiseiden takia tietäjätäkään eivät voineet kestää Mooseksen edessä, sillä paiseita oli niin heissä kuin kaikissa muissakin egyptiläisissä. ¹²Mutta Herra kovetti faraon sydämen, eikä tämä kuunnellut Moosesta ja Aatoria, aivan niin kuin Herra oli Moosekselle puhunut.

Seitsemäs vitsaus: rakeet

¹³Herra sanoi Moosekselle: "Nouse varhain aamulla, asetu faraon eteen ja sano hänelle: 'Näin sanoo Herra, heprealaisten Jumala: Päästä minun kansani palvelemaan minua. ¹⁴Muuten minä annan tällä kertaa kaikkien vitsauksieni kohdata sinua sekä palvelijoitasi ja kansaasi, jotta tietäisit, ettei ole ketään minun vertaistani koko maan päällä. ¹⁵Olisinhan jo voinut ojentaa käteni ja lyödä sinua ja kansaasi rutolla, niin että olisit kokonaan hävinnyt maan päältä. ¹⁶Mutta minä olen antanut sinun pysyä sitä varten, että näyttäisin sinussa voimani ja että nimeäni julistettaisiin kaikkialla maan päällä. ¹⁷Yhä sinä vain korostat itsesi kansaani vastaan etkä päästä sitä! ¹⁸Mutta huomenna tähän aikaan minä annan tulla hyvin ankaran raesateen, jonka kaltaista ei Egyptissä ole ollut sen perustamispäivästä tähän asti. ¹⁹Lähetä siis nyt viemään suojaan karjasi ja kaikki, mitä sinulla on ulkona, sillä kaikki ihmiset ja eläimet, jotka ovat ulkona ja joita ei ole koottu sisälle, joutuvat raesateeseen ja kuolevat.'" ²⁰Ne faraon palvelijat, jotka pelkäsivät Herran sanaa, toimittivat silloin palvelijansa ja karjansa suojaan, ²¹mutta ne, jotka eivät välittäneet Herran sanasta, jättivät palvelijansa ja karjansa ulos. ²²Herra sanoi Moosekselle: "Ojenna kätesi taivasta kohti, niin raesade tulee koko Egyptin maahan, ihmisten, karjan ja kaikkien kedon kasvien päälle." ²³Mooses ojensi sauvansa taivasta kohti, ja Herra antoi ukkosen jylistä ja rakeiden sataa, ja tuli iski maahan. Näin Herra antoi sataa rakeita Egyptin

maan päälle. ²⁴Satoi rakeita, ja tulta leimahteli rakeiden keskellä. Raesade oli niin ankara, ettei sellaista ollut tapahtunut koko Egyptin maassa siitä lähtien, kun se oli asuttu. ²⁵Rakeet surmasivat kaikki ulkona olevat ihmiset ja karjan koko Egyptin maassa. Ne löivät maahan myös kaikki maan kasvit ja pirstoivat kaikki kedon puut. ²⁶Ainoastaan Goosenin maakunnassa, jossa israelilaiset asuivat, ei ollut raesadetta.

²⁷Farao kutsui nyt luokseen Mooseksen ja Aaronin ja sanoi heille: "Minä olen tehnyt syntiä tällä kertaa. Herra on oikeassa, mutta minä ja kansani olemme väärässä. ²⁸Rukoilkaa Herraa, sillä aivan tarpeeksi on jo ollut Jumalan jylinää ja rakeita. Minä päästän teidät, eikä teidän tarvitse enää viipyä täällä." ²⁹Mooses vastasi hänelle: "Kun lähden kaupungista, minä ojennan käteni Herran puoleen. Silloin jylinä lakkaa eikä rakeita enää tule, jotta tietäisit, että maa kuuluu Herralle. ³⁰Mutta et sinä eivätkä sinun palvelijasi, sen kyllä tiedän, vielä nytkään pelkää Herraa Jumalaa."

³¹Pellava ja ohra tuhoutuivat, sillä ohra oli tekemässä tähkää ja pellava oli nupullaan, ³²mutta vehnä ja spelttivehänä eivät tuhoutuneet, sillä ne valmistuvat myöhemmin.

³³Mooses lähti faraon luota kaupungista ja ojensi kätensä Herran puoleen. Silloin jylinä ja rakeet lakkasivat eikä sade enää valunut maahan. ³⁴Kun faraon näki, että sade, rakeet ja jylinä lakkasivat, hän teki edelleen syntiä. Sekä hän että hänen palvelijansa paaduttivat sydämensä. ³⁵Niin faraon sydän pysyi kovana eikä hän päästänyt israelilaisia, niin kuin Herra oli Mooseksen kautta puhunut.

Kahdeksas vitsaus: heinäsiirkat

10 Herra sanoi Moosekselle: "Mene faraon luo. Minä olen paaduttanut hänen sydämensä ja hänen palvelijoittensa sydämet, jotta voisin tehdä nämä tunnustekoni heidän keskellään ²ja jotta sinä voisit kertoa lapsillesi ja lastesi lapsille siitä, miten minä nöyryytin egyptiläiset ja millaisia tunnustekoja minä tein heidän keskellään. Näin te tulette tietämään, että minä olen Herra."

³Mooses ja Aaron menivät faraon luo ja sanoivat hänelle: "Näin sanoo Herra, heprealaisten Jumala: 'Kuinka kauan sinä kieltäydyt nöyryymästä minun edessäni? Päästä minun kansani palvelemaan minua, ⁴sillä jos sinä kieltäydyt päästämästä kansaani, niin tiedä, että minä annan huomenna tulla heinäsiirkkoja sinun maahas. ⁵Ne peittävät maan pinnan, niin ettei maata voi nähdä. Ne syövät loput siitä, mikä pelastui ja jäi teille jäljelle rakeilta, myös kaikki kedolla kasvavat puunne. ⁶Heinäsiirkat täyttävät talosi, kaikkien palvelijoittesi talot ja kaikki talot Egyptissä, niin etteivät isäsi eivätkä esi-

isäsi ole sellaista nähneet siitä päivästä lähtien, jona he tulivat maahan, aina tähän päivään asti." Sitten Mooses kääntyi ja lähti faraon luota.

⁷Faraon palvelijat sanoivat herralleen: "Kuinka kauan tämä mies saa olla meille ansana? Päästä nämä ihmiset palvelemaan Herraa, Jumalaansa. Etkö vielääkään ymmärrä, että Egypti on joutumassa perikatoon?" ⁸Mooses ja Aaron tuotiin takaisin faraon luo, ja farao sanoi heille: "Menkää ja palvelkaa Herraa, Jumalaanne. Mutta ketkä teistä lähtevät?" ⁹Mooses vastasi: "Me menemme kaikki, nuoret ja vanhat. Me menemme poikinemme ja tyttärenemme, lampainemme ja nautoinemme, sillä meillä on Herran juhla." ¹⁰Farao sanoi heille: "Olkoon vain Herra teidän kanssanne! Pitäisikö minun päästää teidän lapsennekin lähtemään teidän kanssanne? Katsopas vaan, teillä näyttääkin olevan paha mielessä. ¹¹Ei käy! Mutta menkää te miehet ja palvelkaa Herraa, sitähän te olette pyytäneetkin." Ja farao ajoi heidät pois edestään.

¹²Sitten Herra sanoi Moosekselle: "Ojenna kätesi Egyptin maan ylle, niin että sinne tulee heinäsiirkoja. Syökööt ne kaikki maan kasvit, kaiken, mitä on rakeilta jäänyt jäljelle." ¹³Mooses ojensi sauvansa Egyptin maan ylle, ja Herra ohjasi itätuulen puhaltamaan yli maan koko sen päivän ja koko yön. Aamuun mennessä itätuuli oli tuonut heinäsiirkat. ¹⁴Heinäsiirkoja tuli koko Egyptin maahan, ja niitä laskeutui hyvin paljon koko Egyptin alueelle. Niin paljon heinäsiirkoja ei ole koskaan sitä ennen ollut eikä sen jälkeenkään tule. ¹⁵Ne peittivät maan pinnan kokonaan, niin että maa oli niitä mustanaan, ja ne söivät kaikki maan kasvit ja kaikki puiden hedelmät, jotka olivat jääneet jäljelle rakeilta. Koko Egyptin maahan ei jäänyt jäljelle mitään vihantaa, ei puihin eikä kedon kasveihin.

¹⁶Silloin farao kutsui kiireesti Mooseksen ja Aaronin luokseen ja sanoi: "Minä olen tehnyt syntiä Herraa, teidän Jumalaanne, vastaan ja teitä vastaan.

¹⁷Nyt minä pyydän: antakaa syntini anteeksi vielä tämän kerran ja rukoilkaa Herraa, Jumalaanne, että hän ottaisi pois päältäni vielä tämän tappavan vitsauksen." ¹⁸Mooses lähti faraon luota ja rukoili Herraa. ¹⁹Niin Herra käänsi tuulen hyvin kovaksi länsituuleksi. Se vei heinäsiirkat mukanaan ja painoi ne Kaislamereen, niin ettei koko Egyptin alueelle jäänyt ainuttakaan heinäsiirkaa. ²⁰Mutta Herra kovetti faraon sydämen, eikä farao päästänyt israelilaisia.

Yhdeksäs vitsaus: pimeys

²¹Sitten Herra sanoi Moosekselle: "Ojenna kätesi taivasta kohti, niin Egyptin maahan tulee pimeys, käsin kosketeltava pimeys. ²²Mooses ojensi kätensä taivasta kohti, ja koko Egyptin maahan tuli synkkä pimeys kolmeksi päiväksi. ²³Kukaan ei voinut nähdä toistaan, eikä kukaan noussut paikoiltaan kolmeen päivään, mutta kaikkien israelilaisten asuinalueilla oli valoisaa.

²⁴Farao kutsui taas Mooseksen ja sanoi: "Menkää ja palvelkaa Herraa. Myös teidän lapsenne saavat lähteä mukaan. Ainoastaan lampaanne ja nautakarjanne jääkööt tänne." ²⁵Mutta Mooses sanoi: "Sinun on sallittava meidän viedä mukanamme myös teurasuhrit ja polttouhrit, että voisimme uhrata ne Herralle, Jumalallemme. ²⁶Siksi karjamme on tultava kanssamme. Sorkkaakaan ei saa jäädä, sillä karjastamme me otamme uhrit palvellaksemme Herraa, Jumalaamme. Me emme itsekään tiedä, kuinka meidän on palveltava Herraa, ennen kuin saavumme perille."

²⁷Mutta Herra kovetti faraon sydämen, eikä hän suostunut päästämään israelilaisia. ²⁸Farao sanoi Moosekselle: "Mene pois luotani ja pidä huoli siitä, ettet enää tule kasvojeni eteen, sillä sinä päivänä, jona tulet, sinun on kuoltava." ²⁹Mooses vastasi: "Aivan oikein sanoit. Minä en enää tule kasvojesi eteen."

Viimeinen vitsaus ilmoitetaan

11 Sitten Herra sanoi Moosekselle: "Vielä yhden vitsauksen minä annan kohdata faraota ja Egyptiä. Sen jälkeen hän päästää teidät täältä, ja päästäessään teidät hän suorastaan karkottaa teidät täältä pois. ²Sano siis nyt kansalle, että kaikki, niin miehet kuin naiset, pyytävät naapureiltaan hopeaja kultaesineitä." ³Herra oli antanut israelilaisten päästä egyptiläisten suosioon, ja myös Mooses oli Egyptin maassa hyvin suuressa arvossa pidetty mies, niin faraon palvelijoitten kuin kansankin silmissä.

⁴Mooses sanoi: "Näin sanoo Herra: 'Puolenyön aikaan minä lähden kulkemaan Egyptin maan halki, ⁵ja kaikki esikoiset Egyptin maassa kuolevat, valtaistuimellaan istuvan faraon esikoisesta käsikivien ääressä olevan orjattaren esikoiseen asti, ja myös kaikki eläinten esikoiset. ⁶Koko Egyptin maassa kuuluu silloin kova valitushuuto, jonka kaltaista ei ole ollut eikä koskaan tule olemaan. ⁷Mutta yhdellekään israelilaiselle ei edes koira murise, ei ihmiselle eikä eläimelle. Tästä te tiedätte, että Herra tekee eron Egyptin ja Israelin välillä.' ⁸Kaikki nämä palvelijasi tulevat minun luokseni, heittäytyvät eteeni ja sanovat: 'Lähde pois, sinä ja koko kansa, joka sinua seuraa.' Sen jälkeen minä lähden." Sitten Mooses lähti faraon luota vihasta hehkuen.

⁹Herra sanoi Moosekselle: "Farao ei kuule teitä, jotta paljon tunnustekoja tapahtuisi Egyptin maassa." ¹⁰Mooses ja Aaron olivat tehneet kaikki nämä tunnusteot faraon edessä, mutta Herra kovetti faraon sydämen, niin ettei hän päästänyt israelilaisia maastaan.

Pääsiäinen

12Sen jälkeen Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille Egyptin maassa: ²"Olkoon tämä kuukausi teille kuukausien alkuna. Se on teille vuoden ensimmäinen kuukausi. ³Puhukaa koko Israelin seurakunnalle näin: Tämän kuun kymmenentenä päivänä jokaisen miehen on otettava itseään ja perhekuntaansa varten karitsa, yksi karitsa jokaiseen kotiin. ⁴Mutta jos perhe on liian pieni syömään koko karitsaa, ottakoon perheenpää yhteisen karitsan lähimmän naapurinsa kanssa henkilöiden luvun mukaan. Yhtä karitsaa kohti on laskettava niin monta henkeä, että voitte sen syödä. ⁵Karitsanne pitää olla virheetön, vuoden ikäinen uros. Ottakaa se lampaista tai vuohista. ⁶Kukin pitäköön sitä tämän kuun neljänteentoista päivään saakka, ja sitten koko Israelin seurakunta teurastakoon karitsan iltahämärissä. ⁷Heidän tulee ottaa karitsan verta ja sivellä sitä ovenkamanaan ja molempiin ovenpieliin niissä taloissa, joissa he karitsaa syövät. ⁸Liha on syötävä sinä yönä. Se on syötävä tulessa paistettuna, happamattoman leivän ja katkerien yrttien kera. ⁹Älkää syökö siitä mitään raakana tai vedessä keitettynä, vaan paistakaa se tulessa päineen, jalkoineen ja sisäelimineen. ¹⁰Älkää myöskään jättäkö siitä mitään aamuksi, vaan polttakaa tulessa se, mitä siitä jäisi aamuksi jäljelle. ¹¹Syödessänne karitsaa teillä tulee olla kupeet vyötettyinä, kengät jalassanne ja sauva kädessänne. Teidän on syötävä se kiireesti. Tämä on pääsiäinen Herran kunniaksi.

13Minä kuljen sinä yönä halki Egyptin maan ja surmaan kaikki esikoiset Egyptin maassa, sekä ihmisten että eläinten. Minä annan tuomioitteni kohdata kaikkia Egyptin jumalia. Minä olen Herra. ¹³Veri on merkinä taloissa, joissa te olette. Kun minä näen veren, menen ohitsenne, eikä tuhoava vitsaus osu teihin, kun minä rankaisen Egyptin maata. ¹⁴Olkoon tämä päivä teille muistopäivä. Viättäkää sitä Herran juhlanan polvesta polveen. Tämä on ikuinen säädös. ¹⁵Syökää happamatonta leipää seitsemän päivää. Poistakaa jo ensimmäisenä päivänä hapantaikina taloistanne, sillä jokainen, joka syö hapanta leipää ensimmäisen ja seitsemännen päivän välisenä aikana, on poistettava Israelista. ¹⁶Ensimmäisenä päivänä pitäkää pyhä kokous. Myös seitsemäntenä päivänä pitäkää pyhä kokous. Niinä päivinä älköön tehtäkö mitään työtä; ainoastaan se valmistettakoon, mitä kukin tarvitsee syödäkseen. ¹⁷Viättäkää happamattoman leivän juhlaa, sillä juuri sinä päivänä minä vein teidän joukkonne pois Egyptin maasta. Viättäkää siis tätä päivää polvesta polveen. Tämä on ikuinen säädös. ¹⁸Syökää happamatonta leipää ensimmäisen kuun neljäntoista päivän illasta saman kuun kahdennenkymmenennenyhdennen päivän iltaan asti. ¹⁹Seitsemään päivään taloistanne ei saa löytyä hapantaikinaa. Jokainen, joka syö hapanta leipää, on poistettava Israelin seurakunnasta, olipa hän muukalainen tai maassa syntynyt.

²⁰Älkää syökö mitään hapatettua. Syökää happamatonta leipää, missä ikinä asuttekin."

²¹Mooses kutsui koolle kaikki Israelin vanhimmat ja sanoi heille: "Valitkaa ja ottakaa erilleen lammias, kukin perhekuntaanne varten, ja teurastakaa se pääsiäisuhrina. ²²Ottakaa sitten iisoppikimppu, kastakaa se maljassa olevaan vereen ja sivelkää verta ovenkamaan ja molempiin ovenpieliin. Kukaan teistä ei saa lähteä ulos talonsa ovesta ennen aamua, ²³sillä Herra kulkee lyömässä vitsauksella egyptiläisiä. Kun hän näkee veren ovenkamaan ja molemmissa ovenpielissä, hän menee sen oven ohi eikä salli tuhoajan tulla taloihinne lyömään teitä vitsauksella. ²⁴Noudattakaa tätä säädöstä ikuisesti, sekä te että teidän lapsenne. ²⁵Kun tulette maahan, jonka Herra teille antaa lupauksensa mukaan, palvelkaa häntä tällä tavoin.

²⁶Kun sitten lapsenne kysyvät teiltä, mitä tämä palvelusmeno teille merkitsee, ²⁷vastatkaa näin: "Tämä on pääsiäisuhri Herralle, joka meni israeliläisten talojen ohi Egyptissä. Hän löi egyptiläisiä vitsauksella mutta säästi meidän kotimme." Silloin kansa kumartui palvomaan Herraa. ²⁸Israelilaiset lähtivät pois ja tekivät aivan sen käskyn mukaan, jonka Herra oli antanut Moosekselle ja Aaronille.

Kymmenes vitsaus: Egyptin esikoisten surma

²⁹Puolenyön aikaan Herra surmasi kaikki Egyptin maan esikoiset, valtaistui-mellaan istuvan faraon esikoisesta vankikuopassa olevan vangin esikoiseen asti, ja myös kaikki eläinten esikoiset. ³⁰Niin farao, kaikki hänen palvelijansa ja kaikki egyptiläiset nousivat yöllä, ja Egyptissä alkoi kova valitushuuto, sillä ei ollut yhtään kotia, jossa ei ollut kuollutta. ³¹Farao kutsui yöllä Mooseksen ja Aaronin luokseen ja sanoi: "Nouskaa ja lähtekää pois minun kansani keskuudesta, sekä te että muut israelilaiset. Menkää ja palvelkaa Herraa, niin kuin olette puhuneet. ³²Ottakaa mukaan myös lampaanne, vuohenne ja nautanne, niin kuin olette puhuneet. Menkää ja rukoilkaa myös minulle siunausta!" ³³Egyptiläiset painostivat israelilaisia saadakseen heidät nopeasti maasta pois, sillä he ajattelivat: "Me kuolemme kaikki."

³⁴Kansa otti taikinansa, ennen kuin se oli hapannut, ja kantoi taikinakaulonsa viittoihin käärittynä olkapäillään. ³⁵Israelilaiset olivat tehneet Mooseksen sanan mukaan ja pyytäneet egyptiläisiltä hopea- ja kultaesineitä sekä vaatteita, ³⁶ja Herra oli antanut kansan päästä egyptiläisten suosioon, niin että nämä suostuivat heidän pyyntönsä. Näin he veivät saalista egyptiläisiltä.

Israel lähtee Egyptistä

³⁷Israelilaiset, noin 600.000 jalkamiestä vaimoineen ja lapsineen, lähtivät liikkeelle ja kulkivat Ramsekselta Sukkotiin. ³⁸Heidän mukanaan meni myös paljon sekakansaa sekä lampaita, vuohia ja nautoja hyvin suurina laumoina.

³⁹He leipoivat happamattomia leipiä Egyptistä tuomastaan taikinasta. Se ei näet ollut kerinnyt hapantua, kun heidät karkotettiin Egyptistä. He eivät voineet viivytellä, eivätkä he olleet ehtineet tehdä itselleen evästä.

⁴⁰Aika, jonka israelilaiset asuivat Egyptissä, oli 430 vuotta. ⁴¹Juuri sinä päivänä, kun 430 vuotta oli kulunut, kaikki Herran joukot lähtivät Egyptin maasta. ⁴²Tuo yö oli Herran valvontayö, jolloin hän vei heidät pois Egyptin maasta. Se on yö, jona kaikkien israelilaisten sukupolvesta sukupolveen tulee valvoa Herran kunniaksi.

Säädös pääsiäislampaasta

⁴³Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille: "Tämä on säädös pääsiäislampaasta: Yksikään muukalainen ei saa syödä sitä. ⁴⁴Mutta jokainen rahalla ostettu orja saa sitä syödä, kunhan olet ympärileikannut hänet. ⁴⁵Tilapäinen asukas ja palkkatyöläinen eivät saa sitä syödä. ⁴⁶Se on syötävä yhdessä ja samassa talossa, eikä sen lihaa saa viedä ulos. Älkää rikkoko yhtäkään sen luuta.

⁴⁷Koko Israelin seurakunta valmistakoon pääsiäislampaan. ⁴⁸Jos luonasi asuu muukalainen, joka tahtoo viettää Herran pääsiäistä, hänen on ympärileikattava kaikki perheensä miehet ja pojat. Sitten hän voi valmistaa pääsiäislampaan ja hän on kuin maassa syntynyt. Mutta yksikään ympärileikkaamaton ei saa syödä sitä. ⁴⁹Sama laki koskee maassa syntynyttä ja keskuudessanne asuvaa muukalaista." ⁵⁰Kaikki israelilaiset tekivät aivan sen käskyn mukaan, jonka Herra oli antanut Moosekselle ja Aaronille. ⁵¹Juuri tuona päivänä Herra vei israelilaiset joukkoineen pois Egyptin maasta.

Esikoisten pyhittäminen ja happamattoman leivän juhla

13 Herra sanoi Moosekselle: ²"Pyhitä minulle jokainen esikoinen israelilaisten keskuudessa, niin ihmisten kuin eläintenkin. Jokainen, joka tulee esikoisena äitinsä kohdusta, kuuluu minulle."

³Mooses sanoi kansalle: "Muistakaa tämä päivä, jona lähditte Egyptistä, orjuuden pesästä, sillä Herra vei teidät väkevällä kädellä sieltä pois. Silloin ei saa syödä mitään hapatettua. ⁴Tänä päivänä te lähdette, aabib-kuussa.

⁵Kun Herra vie sinut kanaaniilaisten, heetiläisten, amorilaisten, hivviläisten ja jebusilaisten maahan, jonka hän isillesi vannomallaan valalla on luvannut antaa sinulle, maahan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa, niin palvele Jumalaa aina tässä kuussa näin: ⁶Seitsemänä päivänä sinun on syötävä happamaton-

ta leipää, ja seitsemäntenä päivänä olkoon Herran juhla. ⁷Happamatonta leipää tulee syödä seitsemän päivää. Mitään hapatettua ei saa olla luonasi, eikä hapantaikinaa saa näkyä missään alueellasi. ⁸Kerro sinä päivänä pojallasi: 'Näin tehdään sen johdosta, mitä Herra teki minun hyväkseni lähtiesäni Egyptistä.' ⁹Olkoon tämä säädös kuin merkki kädessäsi ja muistutus otsallasi, että Herran opetus olisi suussasi, sillä Herra vei sinut väkevällä kädellä pois Egyptistä. ¹⁰Noudata siis tätä säädöstä määräaikanaan vuodesta vuoteen.

¹¹Kun Herra on vienyt sinut kanaanilaisten maahan, niin kuin hän on sinulle ja sinun isillesi vannonut, ja kun hän on antanut sen sinulle, ¹²niin luovuta Herralle jokainen, joka tulee esikoisena äitinsä kohdusta. Myös jokaisen eläimesi urospuolinen esikoinen kuuluu Herralle. ¹³Jokainen aasin esikoinen lunasta lampaalla, mutta jos et lunasta, niin taita siltä niska. Lunasta jokainen esikoispoikasi, ihmisen esikoinen. ¹⁴Kun poikasi kysyy vastaisuudessa sinulta: 'Mitä tämä merkitsee?', vastaa hänelle: 'Herra vei meidät väkevällä kädellä pois Egyptistä, orjuuden pesästä.' ¹⁵Kun farao uppiniskaisesti kieltäytyi päästämästä meitä, Herra surmasi Egyptin maassa kaikki esikoiset, sekä ihmisten että eläinten esikoiset. Sen tähden minä uhraan Herralle jokaisen urospuolisen eläimen, joka tulee esikoisena kohdusta, ja lunastan jokaisen esikoispoikani.' ¹⁶Olkoon tämä kuin merkki kädessäsi ja muistutus otsallasi siitä, että Herra vei meidät väkevällä kädellä pois Egyptistä."

Pilvipatsas ja tulipatsas

¹⁷Kun farao oli päästänyt israelilaiset, Jumala ei johdattanut heitä filistealaisten maan kautta vievää tietä, vaikka se oli suorin, sillä Jumala sanoi, että kansa ehkä katuisi nähdessään sodan syttyvän ja palaisi Egyptiin. ¹⁸Sen sijaan Jumala johdatti kansan kiertämään autiomaan kautta Kaislamerta kohti. Israelilaiset lähtivät Egyptin maasta taisteluvalmiina. ¹⁹Mooses otti mukaansa Joosefin luut, sillä Joosef oli vannottanut israelilaisia vakavasti ja sanonut: "Kun Jumala pitää teistä huolen, viekää silloin minun luuni täältä mukanne." ²⁰Israelilaiset lähtivät liikkeelle Sukkotista ja leiriytyivät Eetamiin, autiomaan reunaan. ²¹Herra kulki heidän edellään päivällä pilvipatsaassa johdattaakseen heitä tiellä ja yöllä tulipatsaassa valaistakseen heidän kulkuaan. Näin he saattoivat kulkea sekä päivällä että yöllä. ²²Pilvipatsas ei poistunut kansan edeltä päivällä eikä tulipatsas yöllä.

Farao ajaa takaa israelilaisia

14Sitten Herra puhui Moosekselle: ²"Sano israelilaisille, että kääntyvät takaisin ja leiriytyvät Pii-Hahirotin kohdalle Migdolin ja meren välille. Leiriytykää meren rannalle vastapäätä Baal-Sefonia. ³Farao näet luulee, että

israelilaiset harhailevat maassa ja autiomaan on saartanut heidät. ⁴Minä kovetan faraon sydämen, niin että hän lähtee ajamaan heitä takaa. Sitten minä näytän kunniani faraossa ja koko hänen sotajoukossaan, ja egyptiläiset tulevat tietämään, että minä olen Herra." Israelilaiset tekivät näin.

⁵Kun Egyptin kuninkaalle kerrottiin, että kansa oli paennut, hänen ja hänen palvelijoihensa mieli Israelia kohtaan muuttui, ja he sanoivat: "Mitä teimmekään, kun päästimme Israelin palvelemasta meitä!" ⁶Faraon valjastutti hevoset vaunujensa eteen ja otti mukaan sotaväkensä ⁷ja kuudetsadat valiovaunut sekä kaikki muut Egyptin vaunut ja vaunusoturit niihin kaikkiin. ⁸Herra oli näet kovettanut faraon, Egyptin kuninkaan, sydämen, niin että hän lähti ajamaan takaa israelilaisia, jotka olivat lähteneet matkaan rohkein mielin. ⁹Egyptiläiset, kaikki faraon hevoset, vaunut, ratsumiehet ja koko hänen muu sotajoukkonsa, ajoivat heitä takaa ja saavuttivat heidät, kun he olivat leiriytyneinä meren rannalla, Pii-Hahirotin kohdalla, vastapäätä Baal-Sefonia.

¹⁰Faraon lähestyessä israelilaiset nostivat katseensa ja näkivät, että egyptiläiset olivat tulossa heidän jäljessään. Silloin israelilaiset pelästyivät kovin ja huusivat Herraa. ¹¹He sanoivat Moosekselle: "Eikö Egyptissä ollut hautoja, kun toit meidät tänne autiomaahan kuolemaan? Mitä teitkään meille, kun toit meidät pois Egyptistä! ¹²Emmekö puhuneet sinulle tästä Egyptissä? Mehän sanoimme: 'Jätä meidät rauhaan, niin että saamme palvella egyptiläisiä!' Olisihan meidän ollut parempi palvella egyptiläisiä kuin kuolla autiomaahan." ¹³Mooses vastasi kansalle: "Älkää pelätkö. Pysykää aloillanne, niin näette pelastuksen, jonka Herra antaa teille tänä päivänä. Sellaista, mitä näette tänään tapahtuvan egyptiläisille, ette enää koskaan tule näkemään.

¹⁴Herra sotii teidän puolestanne, ja te olkaa hiljaa!"

¹⁵Herra sanoi Moosekselle: "Miksi huudat minulle? Sano israelilaisille, että heidän on lähdeävä liikkeelle. ¹⁶Mutta nosta sinä sauvasi, ojenna kätesi meren ylle ja halkaise meri kahtia, niin että israelilaiset voivat mennä meren poikki kuivaa maata pitkin. ¹⁷Minä kovetan egyptiläisten sydämet, niin että he lähtevät israelilaisten perään. Sitten minä näytän kunniani faraossa ja koko hänen sotajoukossaan, hänen vaunuissaan ja ratsumiehissään. ¹⁸Egyptiläiset tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä näytän kunniani faraossa, hänen vaunuissaan ja ratsumiehissään."

¹⁹Jumalan enkeli, joka oli kulkenut israelilaisten leirin edellä, lähti paikaltaan ja meni heidän taakseen. Myös pilvipatsas siirtyi pois heidän edeltään ja asettui heidän taakseen. ²⁰Näin se tuli egyptiläisten leirin ja Israelin leirin väliin. Pilvi oli pimeä toisille mutta valaisi yön toisille, eivätkä leirit voineet lähestyä toisiaan koko yönä.

Israelilaiset kulkevat Kaislameren poikki

²¹Mooses ojensi kätensä meren ylle, ja Herra pani meren väistymään nostamalla ankanan itätuulen, joka puhalsi koko yön. Näin Herra muutti meren kuivaksi maaksi. Vedet jakautuivat kahtia, ²²ja israelilaiset saattoivat kulkea meren poikki kuivaa maata pitkin. Vesi oli muurina sekä heidän oikealla että vasemmalla puolellaan. ²³Egyptiläiset ajoivat heitä takaa, ja kaikki faraon hevoset, vaunut ja ratsumiehet tulivat israelilaisten perässä keskelle merta. ²⁴Aamuvartion aikaan Herra katsoi tulipatsaasta ja pilvestä egyptiläisten leiriä ja saattoi heidän leirinsä sekasortoon. ²⁵Hän antoi heidän vaununpyöriensä irtoilla, niin että heidän etenemisensä kävi vaikeaksi. Egyptiläiset sanoivat: "Lähdetään pakoon! Herra sotii Israelin puolesta egyptiläisiä vastaan."

²⁶Silloin Herra sanoi Moosekselle: "Ojenna kätesi meren ylle, niin että vedet palaavat ja peittävät egyptiläiset, heidän vaununsa ja ratsumiehensä."

²⁷Mooses ojensi kätensä meren ylle, ja aamunkoitteessa meri palasi paikoilleen egyptiläisten paetessa sitä päin. Näin Herra syöksi egyptiläiset keskelle merta. ²⁸Vedet palasivat ja peittivät faraon koko sotajoukon, vaunut ja ratsumiehet, jotka olivat seuranneet israelilaisia keskelle merta. Heistä ei jäänyt jäljelle ainoatakaan. ²⁹Mutta israelilaiset kulkivat meren poikki kuivaa maata pitkin, ja vesi oli muurina sekä heidän oikealla että vasemmalla puolellaan. ³⁰Näin Herra pelasti Israelin tuona päivänä egyptiläisten käsistä, ja Israel näki egyptiläiset kuolleina meren rannalla. ³¹Israel näki suuren voiman, jota Herra oli käyttänyt egyptiläisiä vastaan, ja kansa pelkäsi Herra ja uskoi Herraan ja hänen palvelijaansa Moosekseen.

Israelilaisten kiitoslaulu

15 Silloin Mooses ja israelilaiset lauloivat Herralle tämän laulun: "Minä laulan Herralle, sillä hän on ylen korkea! Hevoset ja miehet hän syöksi mereen. ²Herra on minun voimani ja ylistyslauluni, hän tuli minulle pelastukseksi! Hän on minun Jumalani, ja häntä minä ylistän, hän on isäni Jumala, ja häntä minä korotan. ³Herra on sotasankari, hänen nimensä on Herra. ⁴Faraon vaunut ja sotajoukot hän syöksi mereen, faraon parhaat vaunusoturit hukkuivat Kaislamereen. ⁵Syvyys peitti heidät, he vajosivat pohjaan kuin kivi.

⁶Sinun oikea kätesi, Herra, on voimassaan majesteettinen. Sinun oikea kätesi, Herra, murskaa vihollisen. ⁷Valtasuruudessa sinä kukistat vastustajasi. Sinä päästät palavan vihasi valloilleen, ja se syö heidät kuin oljet.

⁸Kun sinä puhalsit vihassasi, vedet vetäytyivät kasaan, vyöryvät aallot seisovat paikoillaan kuin muuri, syvyydet jähmettyivät meren sydämessä.

⁹Vihollinen sanoi: 'Minä ajan heitä takaa ja saavutan heidät, minä jaan

saaliin ja tyydytän heissä kostonhimoni. Minä paljastan miekkani, ja käteni hävittää heidät.¹⁰ Sinä panit tuulesi puhaltamaan, ja meri peitti heidät. He upposivat kuin lyijy valtaviin vesiin.

¹¹Kuka on sinun vertaisesi jumalten joukossa, Herra, kuka on sinun vertaisesi, sinä pyhydessä majesteettinen, sinä ylistettävissä teoissa pelottava, sinä ihmeitten tekijä!¹² Kun sinä ojensit oikean kätesi, maa nielaisi heidät.

¹³Sinä johdatit armossasi kansaa, jonka olit lunastanut, sinä ohjasit sen voimallasi pyhille asuinsijoillesi.¹⁴ Kansat kuulivat sen ja vapisivat, tuska valtasi Filistean asukkaat.¹⁵ Silloin pelästyivät Edomin ruhtinaat, vavistus valtasi Mooabin mahtimiehet, kaikki Kanaanin asukkaat raukesivat pelosta.

¹⁶Heidät valtasi kauhu ja pelko. Sinun käsivartesi suuruuden tähden he ovat mykkiä kuin kivi, kunnes kansasi, Herra, on päässyt perille, kunnes on päässyt perille kansa, jonka olet omaksesi ostanut.¹⁷ Sinä viet heidät perille ja juurutat heidät perintövuorellesi, paikkaan, jonka sinä, Herra, olet tehnyt asunnoksesi, siihen pyhäkköön, Herra, jonka sinun kätesi ovat valmistaneet.¹⁸ Herra on kuningas aina ja ikuisesti."

¹⁹Kun faraon hevoset vaunuineen ja ratsumiehineen olivat tulleet mereen, Herra antoi meren vesien palata paikoilleen, heidän päälleen, mutta israelilaiset kulkivat meren poikki kuivaa maata pitkin.

Mirjamin kiitoslaulu

²⁰Sitten naisprofeetta Mirjam, Aaronin sisar, otti käteensä rummun, ja kaikki naiset seurasivat häntä rumpuja lyöden ja karkeloiden.²¹ Mirjam johti heidät lauluun: "Laulakaa Herralle, sillä hän on ylen korkea! Hevoset ja miehet hän syöksi mereen."

Kansa napisee Maarassa

²²Mooses käski israelilaisten lähteä liikkeelle Kaislamereltä, ja he lähtivät Suurin autiomaahan. He kulkivat kolme päivää autiomaassa löytämättä vettä.²³ Sitten he tulivat Maaraan, mutta he eivät voineet juoda Maaran vettä, koska se oli karvasta. Siksi paikalle annettiin nimi Maara.

²⁴Kansa napisi Moosesta vastaan ja sanoi: "Mitä me juomme?"²⁵ Silloin Mooses huusi Herran puoleen, ja Herra osoitti hänelle puun. Mooses heitti sen veteen, ja vesi muuttui makeaksi.

Siellä Herra antoi kansalle lain ja oikeuden, ja siellä hän koetteli sitä.²⁶ Hän sanoi: "Jos sinä kuuntelet Herran, sinun Jumalasi, ääntä ja teet sen, mikä on oikein hänen silmissään, otat varteen hänen käskynsä ja noudatat kaikkia hänen lakejaan, minä en pane vaivaksesi yhtäkään niistä sairauksista, joilla olen vaivannut egyptiläisiä, sillä minä olen Herra, sinun parantajasi."

²⁷Sitten israelilaiset tulivat Eelimiin, missä oli kaksitoista vesilähdettä ja seitsemänkymmentä palmua. Siellä he leiriytyivät veden ääreen.

Kansa napisee Siinin autiomaassa

16 Israelilaiset lähtivät liikkeelle Eelimistä. Toisen kuun viidentenätoista päivänä siitä, kun he olivat lähteneet Egyptin maasta, koko Israelin seurakunta saapui Siinin autiomaahan, joka on Eelimin ja Siinain välillä. ²Autiomaassa koko Israelin seurakunta alkoi napista Moosesta ja Aaronia vastaan. ³Israelilaiset sanoivat heille: "Jospa olisimme saaneet surmamme Herran kädestä silloin, kun istuimme Egyptin maassa lihapatojen ääressä ja söimme kylliksemme leipää! Tehän olette tuoneet meidät tänne autiomaahan antaaksenne koko tämän joukon kuolla nälkään."

⁴Silloin Herra sanoi Moosekselle: "Minä annan sataa teille leipää taivaasta. Kansa menköön kunakin päivänä keräämään sen päivän tarpeen. Näin minä koettelen sitä, vaeltaako se minun opetukseni mukaan vai ei. ⁵Kun he kuudentena päivänä valmistavat sen, mitä ovat tuoneet, sitä on oleva kaksi kertaa niin paljon kuin mitä he kokoavat muina päivinä."

⁶Mooses ja Aaron sanoivat kaikille israelilaisille: "Illalla te tulette tietämään, että Herra toi teidät pois Egyptin maasta, ⁷ja aamulla te näette Herran kirkkauden. Herra on kuullut teidän napinanne häntä vastaan. Mitä me olemme, että te meitä vastaan napisette?" ⁸Mooses sanoi: "Herra antaa teille illalla lihaa syödäksenne ja aamulla leipää yltä kyllin. Herra on kuullut teidän napinanne häntä vastaan. Mitä me olemme? Ette te napise meitä vastaan, vaan Herraa vastaan."

Viiriäiset ja manna

⁹Sitten Mooses sanoi Aaronille: "Sano koko Israelin seurakunnalle: 'Astukaa Herran eteen, sillä hän on kuullut teidän napinanne.'" ¹⁰Aaronin puhuessa koko Israelin seurakunnalle kaikki kääntyivät autiomaahan päin. Silloin Herran kirkkaus ilmestyi pilvessä. ¹¹Herra puhui Moosekselle: ¹²"Minä olen kuullut israelilaisten napinan. Sano heille: 'Iltahämärissä saatte lihaa syödäksenne ja aamulla saatte leipää yltä kyllin. Näin te tulette tietämään, että minä olen Herra, teidän Jumalanne.'" ¹³

¹³Illalla leiriin tuli viiriäisiä niin paljon, että ne peittivät sen. Aamulla leirin ympärillä oli kastesumua. ¹⁴Kun kastesumu oli haihtunut, israelilaiset näkivät, että autiomaassa oli maan pinnalla jotakin hienoa, hiutalemaista, kuin hienoa huurretta maassa. ¹⁵Katsellessaan sitä he kyselivät toisiltaan: "Mitä tämä on?" He eivät näet tienneet, mitä se oli. Mooses sanoi heille: "Se on leipää, jota Herra on antanut teille syötäväksi. ¹⁶Näin Herra on käskenyt: Kerätkää sitä sen verran kuin kukin syö, oomer-mitta henkeä kohti, niin

monta kuin teitä on. Kerätköön kukin teltassaan asuvia varten." ¹⁷Israelilaiset tekivät niin ja keräsivät, kuka enemmän, kuka vähemmän. ¹⁸Kun he mittasivat sen oomer-mitalla, ei enemmän keränneelle jäänyt liikaa, eikä vähemmän keränneellä ollut liian vähän. Jokainen oli kerännyt sen verran kuin söi. ¹⁹Mooses sanoi heille: "Kukaan ei saa jättää siitä mitään jäljelle aamuksi." ²⁰Muutamat eivät kuitenkaan totelleet Moosesesta vaan jättivät sitä jäljelle aamuksi, mutta siihen tuli matoja, ja se alkoi haista. Silloin Mooses vihastui heihin. ²¹Israelilaiset kokosivat sitä joka aamu sen mukaan, kuinka paljon kukin tarvitsi. Kun aurinko alkoi paahata, se suli.

Sapatiksi hankittava manna

²²Kuudentena päivänä israelilaiset kokosivat ruokaa kaksinkertaisen määrän, kaksi oomeria henkeä kohti, ja kaikki kansan päämiehet tulivat kertomaan siitä Moosekselle. ²³Silloin hän sanoi heille: "Näin on Herra puhunut: Huomenna on levon päivä, Herralle pyhitetty sapatiti. Leipokaa mitä leivotte, keittäkää mitä keitätte, ja pankaa talteen huomiseksi kaikki, mitä jää jäljelle." ²⁴Niin israelilaiset jättivät mannaa aamuksi, niin kuin Mooses oli käskenyt. Se ei alkanut haista, eikä siihen tullut matoja. ²⁵Mooses sanoi: "Syökää se tänään. Tänä päivänä on Herran sapatiti; tänään ette löydä maasta mitään. ²⁶Kuutena päivänä kerätkää sitä, mutta seitsemäntenä päivänä on sapatiti, eikä sitä silloin ole." ²⁷Muutamat kansasta lähtivät kuitenkin keräämään mannaa seitsemäntenä päivänä, mutta eivät löytäneet mitään. ²⁸Silloin Herra sanoi Moosekselle: "Kuinka kauan te kieltäydytte noudattamasta minun käskyjäni ja opetuksiani? ²⁹Ymmärtäkää, että Herra on antanut teille sapatiti. Sen tähden hän antaa teille kuudentena päivänä kahden päivän ruuan. Jokaisen tulee pysyä silloin aloillaan. Kukaan ei saa lähteä paikaltaan seitsemäntenä päivänä." ³⁰Niin kansa lepäsi seitsemäntenä päivänä.

³¹Israelin kansa antoi ruualle nimen manna. Se oli valkoisen korianterin siemenen kaltaista ja maistui hunajaleivokselta. ³²Mooses sanoi: "Näin on Herra käskenyt: Säilyttäkää täysi oomer mannaa tuleville sukupolville, että nekin näkisivät ruuan, jolla minä ruokin teitä autiomaassa, kun vein teidät pois Egyptin maasta." ³³Mooses sanoi Aaronille: "Ota ruukku ja pane siihen täysi oomer mannaa ja aseta se Herran eteen säilytettäväksi polvesta polveen." ³⁴Niin Aaron asetti sen talteen todistuksen arkun eteen, niin kuin Herra oli Moosesesta käskenyt. ³⁵Israelilaiset söivät mannaa neljäkymmentä vuotta, siihen asti, kun he tulivat asuttuun maahan. He söivät mannaa, kunnes tulivat Kanaaninmaan rajalle. ³⁶Oomer on kymmenesosa eefaa.

Vettä kalliosta

17 Koko israelilaisten seurakunta lähti liikkeelle Siinin autiomaasta ja kulki pysähdyspaikasta toiseen Herran käskyn mukaan. He leiriytyivät Refidimiin, mutta siellä ei ollut vettä kansalle juotavaksi. ²Kansa syytti Moosesta ja sanoi: "Antakaa meille vettä, niin että saamme juoda!" Mooses vastasi heille: "Miksi te syytätte minua? Miksi kiusaatte Herraa?" ³Mutta kansalla oli jano, ja se halusi vettä. Se napisi Moosesta vastaan ja sanoi: "Mitä var-ten olet tuonut meidät Egyptistä? Siksikö, että haluat tappaa meidät ja-noon lapsinemme ja karjoinemme?" ⁴Silloin Mooses huusi avukseen Herraa ja sanoi: "Mitä minä teen tälle kansalle? Ei paljon puutu, että he kivittävät minut." ⁵Herra vastasi Moosekselle: "Mene kansan edellä ja ota mukaasi Israelin vanhimpia. Ota käteesi sauva, jolla löit Niiliä, ja mene. ⁶Minä seison edessäsi siellä, Hoorebin luona olevalla kalliolla. Lyö kalliota, niin siitä läh-tee vettä, ja kansa saa juoda." Mooses teki niin Israelin vanhimpien näh-den. ⁷Hän antoi sille paikalle nimet Massa ja Meriba, koska israelilaiset riitelivät siellä ja kiusasivat Herraa sanoen: "Onko Herra meidän keskel-lämme vai ei?"

Voitto amalekilaisista

⁸Sitten Amalek tuli Refidimiin taistelemaan Israelia vastaan. ⁹Mooses sanoi Joosualle: "Valitse meille miehiä ja lähde taisteluun Amalekia vastaan. Huomenna minä asetun seisomaan kukkulan huipulle Jumalan sauva kä-dessäni." ¹⁰Joosua teki niin kuin Mooses oli hänelle sanonut ja taisteli Ama-lekia vastaan, kun taas Mooses, Aaron ja Huur nousivat kukkulan huipulle. ¹¹Niin kauan kuin Mooses piti kätensä ylhäällä, Israel oli voitolla, mutta kun hän antoi kätensä vaipua, Amalek pääsi voitolle. ¹²Kun Mooseksen kädet alkoivat painaa, Aaron ja Huur ottivat kiven ja asettivat sen hänen alleen, ja hän istui sille. Sitten Aaron ja Huur tukivat hänen käsiään, toinen toiselta ja toinen toiselta puolelta, ja niin hänen kätensä pysyivät vakaina auringon-laskuun asti. ¹³Näin Joosua nujersi Amalekin ja sen sotajoukot miekalla. ¹⁴Herra sanoi Moosekselle: "Kirjoita tämä muistutukseksi kirjaan ja teroita sitä Joosualle: 'Minä pyyhin pois Amalekin muiston taivaan alta.'" ¹⁵Sitten Mooses rakensi alttarin ja antoi sille nimen "Herra on minun lippuni" ¹⁶ja sanoi: "Käsi Herran valtaistuinta kohti! Herralla on sota Amalekia vastaan polvesta polveen."

Jetro tulee tervehtimään Moosesta

18 Midianin pappi Jetro, Mooseksen appi, kuuli, mitä kaikkea Jumala oli tehnyt Mooseksen ja kansansa Israelin hyväksi ja miten Herra oli tuonut

Israelin pois Egyptistä. ²Mooseksen appi Jetro otti mukaansa Sipporan, Mooseksen vaimon, jonka Mooses oli lähettänyt pois, ³sekä tämän kaksi poikaa. Toinen heistä oli nimeltään Geersom, sillä Mooses oli sanonut: "Minä olen nyt muukalainen vieraalla maalla." ⁴Toisen nimi oli Elieser, koska Mooses oli sanonut: "Isäni Jumala oli apunani ja pelasti minut faraon miekalta." ⁵Mooseksen appi Jetro, Mooseksen pojat ja hänen vaimonsa tulivat hänen luokseen autiomaahan, jossa hän oli leiriytyneenä Jumalan vuoren juurella. ⁶Jetro lähetti sanan Moosekselle: "Minä, Jetro, sinun appeksi, olen tullut luoksesi vaimosi ja hänen kahden poikansa kanssa." ⁷Silloin Mooses lähti appeaan vastaan, kumarsi syvään ja suuteli häntä. He tervehtivät toisiaan ja menivät sitten telttaan.

⁸Mooses kertoi apelleen kaikesta, mitä Herra oli tehnyt faraolle ja egyptiläisille Israelin tähden, sekä kaikista vaikeuksista, jotka olivat kohdanneet heitä matkalla, ja siitä, kuinka Herra oli pelastanut heidät. ⁹Jetro iloitsi kaikesta hyvästä, mitä Herra oli tehnyt Israelille pelastaessaan heidät egyptiläisten käsistä. ¹⁰Hän sanoi: "Kiitetty olkoon Herra, joka on vapauttanut teidät egyptiläisten ja faraon käsistä, hän, joka on pelastanut kansansa egyptiläisten vallasta. ¹¹Nyt minä tiedän, että Herra on kaikkia jumalia suurempi. Egyptiläisille tapahtui näin, koska he olivat röyhkeitä Israelia kohtaan." ¹²Jetro, Mooseksen appi, toi polttouhrin ja teurasuhreja Jumalalle, ja Aaron sekä kaikki Israelin vanhimmat tulivat aterioimaan Mooseksen apen kanssa Jumalan eteen.

Jetro neuvoo Moosesta

¹³Seuraavana päivänä Mooses istui jakamaan oikeutta kansalle, ja kansa seiso i Mooseksen ympärillä aamusta iltaan. ¹⁴Kun Mooseksen appi näki kaiken, mitä hän teki kansan vuoksi, hän kysyi: "Mitä on tämä puuha, jota sinä teet tämän kansan vuoksi? Miksi sinä istut yksin ja koko kansa seisoo ympärilläsi aamusta iltaan?" ¹⁵Mooses vastasi apelleen: "Siksi, että kansa tulee luokseni pyytämään neuvoa Jumalalta. ¹⁶Kun heillä on jokin riita-asia, he tulevat luokseni, ja minä jaan oikeutta heidän välillään ja ilmoitan heille Jumalan lait ja opetukset."

¹⁷Silloin Mooseksen appi sanoi hänelle: "Tässä asiassa et toimi viisaasti.

¹⁸Sinä uuvutat täysin sekä itsesi että tämän kansan, joka on kanssasi, sillä tämä tehtävä on sinulle liian raskas. Sinä et voi suoriutua siitä yksinäsi.

¹⁹Kuule nyt, mitä minä sanon. Minä neuvon sinua, ja Jumala on sinun kanssasi. Edusta sinä kansaa Jumalan edessä ja saata sen asiat Jumalan eteen.

²⁰Kehota heitä noudattamaan lakeja ja opetuksia ja tee heille tiettäväksi tie, jota heidän on kuljettava, ja se, mitä heidän on tehtävä. ²¹Sinun tulee kuitenkin valita koko kansasta kykeneviä ja Jumalaa pelkääviä, luotettavia ja väärää voittoa vihaavia miehiä ja asettaa heidät tuhannen-, sadan-, viiden-

kymmenen- ja kymmenenpäälliköiksi kansalle. ²²Jakakoot he vakituisesti oikeutta kansalle ja tuokoot kaikki suuret asiat sinun tietoosi, mutta kaikki vähäiset asiat he ratkaisivat itse. Kevennä näin taakkaasi, ja kantakoot he sitä kanssasi. ²³Jos näin teet ja jos myös Jumala käskää sinua niin tekemään, silloin jaksat hoitaa tehtäväsi, ja myös koko tämä kansa pääsee rauhassa kotiinsa."

²⁴Mooses kuunteli appensa neuvoa ja teki aivan niin kuin tämä oli sanonut.

²⁵Hän valitsi kykeneviä miehiä koko Israelista ja asetti heidät tuhannen-, sadan-, viidenkymmenen- ja kymmenenpäälliköiksi kansan johtoon. ²⁶He jakoivat vakituisesti oikeutta kansalle. Vaikeat asiat he veivät Moosekselle, mutta kaikki vähäiset asiat he ratkaisivat itse. ²⁷Sitten Mooses saattoi appensa matkaan, ja tämä meni omaan maahansa.

SIINAIN LAKI JA LIITTO

Herra ilmestyy Siinainvuorella

19 Kolmantena kuukautena siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta – samana kuukauden päivänä – he tulivat Siinain autiomaahan. ²He olivat lähteneet Refidimistä ja tulivat Siinain autiomaahan. Siellä Israel leiriytyi vuoren juurelle, ³ja Mooses nousi vuorelle Jumalan luo. Herra kutsui häntä vuorelta ja sanoi: "Sano näin Jaakobin heimolle, kerro israelilaisille: ⁴'Te olette nähneet, mitä minä olen tehnyt egyptiläisille ja kuinka minä olen kantanut teitä kotkan siivin ja tuonut teidät luokseni. ⁵Jos te nyt kuuntelette minun ääntäni ja pidätte minun liittoni, teistä tulee minun oma kansani kaikkien kansojen joukossa. Koko maa on minun, ⁶mutta teistä tulee minun pappisvaltakuntani ja pyhä kansani.' Nämä sanat sinun on puhuttava israelilaisille."

⁷Tultuaan takaisin Mooses kutsui kokoon kansan vanhimmat ja antoi heille tiedoksi kaikki ne sanat, jotka Herra oli käskenyt hänen puhua. ⁸Silloin koko kansa vastasi yhtenä miehenä: "Me teemme kaiken, mitä Herra on puhunut." Mooses vei kansan vastauksen Herralle.

⁹Sitten Herra sanoi Moosekselle: "Minä tulen paksun pilven peitossa sinun luoksesi, että kansa kuulisi minun puhuvan kanssasi ja uskoisi aina myös sinua." Kun Mooses oli kertonut Herralle kansan vastauksen, ¹⁰Herra sanoi Moosekselle: "Mene kansan luo ja pyhitä heidät tänään ja huomenna, ja pesköt he vaatteensa. ¹¹Heidän tulee olla valmiina kolmanteen päivään mennessä, sillä kolmantena päivänä Herra laskeutuu koko kansan nähden alas Siinainvuorelle. ¹²Määrää kansalle raja ja sano: 'Varokaa nousemasta vuorelle tai koskemasta sen juureen. Jokainen, joka koskee vuoreen, on surmattava. ¹³Häneen ei saa kuitenkaan koskea käsin, vaan hänet pitää

kivittää tai ampua jousella. Olipa kyseessä eläin tai ihminen, syyllinen ei saa jäädä eloon.' Vasta kun pitkä torven puhallus kuuluu, he saavat nousta vuorelle."

¹⁴Mooses tuli alas vuorelta kansan luo ja pyhitti kansan, ja he pesivät vaatteensa. ¹⁵Hän sanoi kansalle: "Olkaa valmiita kolmanteen päivään mennessä. Kukaan ei saa koskea naiseen."

¹⁶Kolmannen päivän aamuna alkoi jylistä ja salamoida, ja paksu pilvi laskeutui vuoren ylle. Kuului hyvin voimakas pasuunan ääni, ja koko kansa, joka oli leirissä, vapisi pelosta. ¹⁷Silloin Mooses vei kansan leiristä kohtaamaan Jumalaa, ja he asettuivat seisomaan vuoren juurelle. ¹⁸Koko Siinainvuori peittyi savuun, koska Herra laskeutui sille tulella. Siitä nousi savua kuin pätsistä, ja koko vuori vavahteli ankarasti. ¹⁹Pasuunan ääni koveni kovenemistaan. Mooses puhui, ja Jumala vastasi hänelle jylisten. ²⁰Herra laskeutui Siinainvuorelle, vuoren huipulle. Sitten Herra kutsui Moosesin vuoren huipulle, ja Mooses nousi sinne. ²¹Herra sanoi Moosesille: "Laskeudu alas ja varoita kansaa tunkeutumasta lähelle Herraa hänet nähdäkseen, sillä silloin monet kansasta kuolevat. ²²Pappienkin, jotka saavat lähestyä Herraa, täytyy pyhittäytyä, ettei Herra musertaisi heitä." ²³Mutta Mooses vastasi Herralle: "Kansa ei voi nousta Siinainvuorelle, sillä sinä olet jo varoittanut meitä ja sanonut: 'Vedä raja vuoren juurelle ja pyhitä vuori.'" ²⁴Niin Herra sanoi hänelle: "Lähde alas ja tule taas ylös Aaron mukana. Mutta papit ja kansa älkööt tunkeutuko ylös lähelle Herraa, ettei hän musertaisi heitä." ²⁵Mooses laskeutui kansan luo ja kertoi heille tämän.

Kymmenen käskyä

20 Sitten Jumala puhui kaikki nämä sanat:

²¹Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka toin sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä. ²Älköön sinulla olko muita jumalia minun rinnallani.

³Älä tee itsellesi patsasta äläkä mitään kuvaa mistään, mikä on ylhäällä taivaalla tai alhaalla maan päällä tai vesissä maan alla. ⁴Älä kumarra niitä äläkä palvele niitä, sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala. Minä vaadin lapset tilille isien pahoista teoista kolmanteen ja neljänteen polveen saakka – ne jotka vihaavat minua, ⁵mutta osoitan armoa niille tuhansille, jotka rakastavat minua ja pitävät minun käskyni.

⁶Älä lausu turhaan Herran, sinun Jumalasi, nimeä, sillä Herra ei jätä rankaisematta sitä, joka lausuu hänen nimensä turhaan.

⁷Muista pyhittää lepopäivä. ⁸Kuutena päivänä tee työtä ja hoida kaikki tehtäväsi, ⁹mutta seitsemäs päivä on Herran, sinun Jumalasi, sapatti. Älä tee silloin mitään työtä, älä sinä, älköön poikasi tai tyttäresi, palvelijasi tai palvelijattaresi tai juhtasi älköönkä muuriasi sisällä asuva muukalainen. ¹⁰Sillä

kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi. Sen tähden Herra siunasi sapatinpäivän ja pyhitti sen.

¹²Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että eläisit kauan siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa.

¹³Älä tapa.

¹⁴Älä tee aviorikosta.

¹⁵Älä varasta.

¹⁶Älä anna väärää todistusta lähimmäisestäsi.

¹⁷Älä himoitse lähimmäisesi taloa. Älä himoitse lähimmäisesi vaimoa, älä hänen palvelijaansa, palvelijatartaan, härkäänsä, aasiaan äläkä mitään, mikä kuuluu hänelle."

Kansa pelkää

¹⁸Koko kansa näki tulenleimaukset ja vuoren savuamisen ja kuuli jylinän ja pasuunan äänen. Tämän nähdessään kansa vapisi ja pysytteli kauempana.

¹⁹Israelilaiset sanoivat Moosekselle: "Puhu sinä meidän kanssamme, me kuuntelemme. Älköön Jumala puhuko meidän kanssamme, ettemme kuolisi." ²⁰Silloin Mooses vastasi kansalle: "Älkää pelätkö, sillä Jumala on tullut sitä varten, että hän koetteli teitä ja että hänen pelkonsa pysyisi teissä, niin ettette tekisi syntiä." ²¹Kansa seiso kauempana, mutta Mooses lähestyi synkkää pilveä, jossa Jumala oli.

Laki alttarista

²²Herra sanoi Moosekselle: "Sinun tulee sanoa israelilaisille näin: Te olette nähneet, että minä olen puhunut teille ylhäältä taivaasta. ²³Älkää tehkö muita jumalia minun rinnalleni. Älkää tehkö itsellenne hopeisia tai kultaisia jumalia. ²⁴Tee minulle maa-alttari ja uhraa sen päällä polttouhrisi ja yhteysuhrisi, lampaasi ja nautasi. Jokaisessa paikassa, jonka minä pyhitän nimelteni, minä tulen sinun luoksesi ja siunaan sinua. ²⁵Jos sinä kuitenkin teet minulle kivialttarin, älä rakenna sitä hakatusta kivistä, sillä jos sinä kosket kiveen taltallasi, sinä saastutat sen. ²⁶Älä myöskään nouse portaita myöten minun alttarilleni, ettei häpysi paljastuisi sen päällä."

Laki heprealaisista orjista

21 ¹Nämä ovat ne säädökset, jotka sinun tulee antaa israelilaisten noudattaviksi: ²Kun ostat heprealaisen orjan, hänen on palveltava kuusi vuotta, mutta seitsemäntenä hän pääsköön vapaaksi maksutta. ³Jos orja on tullut yksinään, hänen on lähdeävä pois yksinään, mutta jos hänellä tullessaan

oli vaimo, vaimo lähteköön hänen kanssaan. ⁴Jos hänen isäntänsä on antanut hänelle vaimon ja tämä on synnyttänyt hänelle poikia tai tyttäriä, vaimo lapsineen jääköön isännälle, ja mies lähteköön yksinään. ⁵Mutta jos orja vakuuttaa: 'Minä rakastan isäntääni, vaimoani ja lapsiani enkä halua päästä vapaaksi', ⁶hänen isäntänsä vieköön hänet Jumalan eteen, asettakoon hänet ovea tai ovenpieltä vasten ja lävistäköön hänen korvansa naskalilla, ja orja jääköön ainiaaksi isännälleen.

⁷Jos joku myy tyttärensä orjattareksi, tämä ei pääse vapaaksi niin kuin miesorjat. ⁸Jos orjatar ei miellytä isäntäänsä, joka on valinnut hänet itselleen, isännän on sallittava, että hänet lunastetaan. Vieraaseen kansaan isännällä ei ole valtaa naista myydä, koska hän on ollut petollinen tätä kohtaan. ⁹Jos isäntä määrää hänet pojalleen, hänen on saatava nauttia tyttärien oikeuksia. ¹⁰Jos isäntä ottaa toisen vaimon, hän ei saa vähentää ensimmäisen ravintoa, vaatetusta tai aviollista oikeutta. ¹¹Jos hän ei anna naiselle näitä kolmea, tämä saa lähteä pois maksutta ja korvauksetta."

Laki väkivaltarikoksista

¹²"Se, joka lyö ihmistä niin, että tämä kuolee, on surmattava. ¹³Jos hän ei ole tehnyt sitä tarkoituksella, vaan Jumala salli sen tapahtua hänen kädensä kautta, hän voi paeta paikkaan, jonka minä sinulle osoitan. ¹⁴Mutta jos joku on niin julkea, että tappaa lähimmäisensä kavalasti, sinun on jopa minun alttarini luota vietävä hänet surmattavaksi. ¹⁵Joka lyö isäänsä tai äitiään, on surmattava. ¹⁶Joka kaappaa ihmisen ja joko myy hänet tai pitää häntä hallussaan, on surmattava. ¹⁷Joka kiroaa isäänsä tai äitiään, on surmattava.

¹⁸Jos miehet riitelevät ja toinen lyö toista kivellä tai nyrkillä, niin että toinen ei kuole vaan joutuu vuoteenomaksi ¹⁹mutta pystyy nousemaan ja kulkemaan ulkona sauvaansa nojaten, lyöjä on vapautettava rangaistuksesta. Hänen on kuitenkin korvattava toisen sairausaika ja huolehdittava hänen paranemisestaan. ²⁰Jos joku lyö orjaansa tai orjatartaan sauvalla, niin että tämä kuolee hänen käsiinsä, lyöjää rangaistakoon. ²¹Jos orja kuitenkin elää päivän tai kaksi, älköön lyöjää rangaistako, sillä orja on hänen omaisuuttaan. ²²Jos miehet tappelevat ja satuttavat raskaana olevaa naista, niin että hän synnyttää ennenaikaisesti, mutta vakavaa onnettomuutta ei tapahdu, syyllistä on sakotettava sen mukaan, mitä naisen puoliso häneltä vaatii. Maksu on suoritettava oikeuden päätöksen mukaan. ²³Mutta jos vakava onnettomuus tapahtuu, annettakoon henki hengestä, ²⁴silmä silmästä, hammas hampaasta, käsi kädestä, jalka jalasta, ²⁵palovamma palovammasta, haava haavasta, ruhje ruhjeesta. ²⁶Jos joku lyö orjaansa tai orjatartaan silmään ja turmelee sen, hän päästököön tämän vapautteen hyvitykseksi silmästä. ²⁷Samoin, jos hän lyö orjaltaan tai orjattareltaan hampaan suusta, hän päästököön tämän vapautteen hyvitykseksi hampaasta."

Omistajan vastuu

²⁸"Jos härkä puskee miehen tai naisen kuoliaaksi, härkä on kivitettävä eikä sen lihaa saa syödä. Härän omistaja on kuitenkin vapautettava rangaistuksesta. ²⁹Mutta jos härkä on puskenut aikaisemminkin eikä sen isäntä varoituksista huolimatta ole vartioinut sitä ja jos tämä härkä tappaa miehen tai naisen, se pitää kivittää, ja myös sen isäntä on surmattava. ³⁰Jos hänelle kuitenkin määrätään lunastusmaksu, hänen on maksettava henkensä lunnaiksi niin paljon kuin hänelle määrätään. ³¹Jos härkä puskee kuoliaaksi pojan tai tytön, on meneteltävä saman lain mukaan. ³²Jos härkä puskee kuoliaaksi orjan tai orjattaren, omistajan on maksettava hänen isännälleen kolmekymmentä hopeasekeliä ja härkä on kivitettävä. ³³Jos joku jättää kaivon auki tai kaivaa kaivon eikä peitä sitä ja härkä tai aasi putoaa siihen, ³⁴kaivon omistaja korvatkoon eläimen sen isännälle rahassa, mutta pitääköön itsellään kuolleen eläimen. ³⁵Jos jonkun härkä puskee toisen härän kuoliaaksi, elävä härkä on myytävä ja sen hinta jaettava puoliksi. Myös kuollut härkä tulee jakaa puoliksi. ³⁶Mutta jos oli tiedossa, että härkä oli puskenut ennenkin, eikä sen isäntä ollut vartioinut sitä, hänen on korvattava härkä härällä. Kuollut eläin jääköön hänelle. ³⁷Jos joku varastaa härän tai lampaan ja teurastaa tai myy sen, hänen on korvattava härkä viidellä naudalla ja lamma neljällä lampaalla."

Korvausta koskevia lakeja

22"Jos varas tavataan murtautumasta sisään ja hänet lyödään kuoliaaksi, hänen verensä vuodattamisesta ei tule syylliseksi. ²Mutta jos aurinko oli jo noussut, tappaja tulee syylliseksi veren vuodattamisesta. Varkaan on maksettava korvaus, mutta jos hän on varaton, hänet on myytävä varastetun tavaran hinnasta. ³Jos se, mitä on varastettu, oli pa se härkä, aasi tai lamma, kuitenkin löydetään hänen hallustaan elossa, hänen pitää korvata se kaksinkertaisesti.

⁴Jos joku turmelee toisen pellon tai viinitarhan päästämällä siihen eläimiään ja syöttämällä niitä siellä, hänen on korvattava vahinko peltonsa tai viinitarhansa parhaasta sadosta. ⁵Jos tuli pääsee irti ja tarttuu orjantappuroihin niin, että kuhilaat, vilja tai pelto palavat, on palon syyttäjän korvattava se, mikä on palanut.

⁶Jos joku antaa toiselle rahaa tai tavaraa säilytettäväksi ja se varastetaan tämän talosta, on varkaan, jos hänet tavoitetaan, korvattava se kaksinkertaisesti. ⁷Ellei varasta tavoiteta, talon omistajan on astuttava Jumalan eteen ja vannottava, ettei hän ole kajonnut toisen omaisuuteen. ⁸Jokaisessa rikosasiassa, koskipa se härkää, aasia, lammasta, vaatetta tai mitä tahansa kadoksiin joutunutta, josta joku sanoo: 'Tämä se on', on kumman-

kin kanta tuotava Jumalan eteen. Sen, jonka Jumala tuomitsee syylliseksi, on korvattava lähimmäiselleen kaksinkertaisesti.

⁹Jos joku antaa toiselle aasin, härän, lampaan tai minkä tahansa eläimen säilytettäväksi ja se kuolee tai vahingoittuu tai ryöstetään kenenkään näkemättä, ¹⁰Herran edessä vannottu vala ratkaiskoon heidän välinsä, sen, onko toinen kajonnut toisen omaisuuteen. Omistajan on hyväksyttävä vala eikä korvausta tarvitse maksaa. ¹¹Mutta jos eläin on varastettu häneltä, varkaan tulee maksaa omistajalle korvaus. ¹²Jos eläin on raadeltu kuoliaaksi, se on tuotava todisteeksi. Raadellusta eläimestä ei tarvitse maksaa korvausta. ¹³Jos joku lainaa lähimmäiseltään eläimen ja se vahingoittuu tai kuolee eikä sen omistaja ole paikalla, siitä on maksettava korvaus. ¹⁴Jos sen omistaja on paikalla, korvausta ei tarvitse maksaa. Jos se oli vuokralla, olkoon vuokra korvauksena."

Eri aiheita koskevia lakeja

¹⁵"Jos mies viettelee neitsyen, jota ei ole kihlattu, ja makaa hänen kanssaan, miehen on maksettava morsiamenhinta ja otettava tyttö vaimokseen. ¹⁶Jos tytön isä kuitenkin kieltäytyy antamasta häntä miehelle, tämän on silti maksettava rahassa sama morsiamenhinta kuin neitsyestä.

¹⁷Älä salli noitanaisen elää. ¹⁸Jokainen, joka sekaantuu eläimeen, on surmatava. ¹⁹Jos joku uhraa muille jumalille kuin Herralle, hänet vihittäköön tuhon omaksi.

²⁰Älä sorra äläkä ahdistista muukalaista, sillä te itse olette olleet muukalaisina Egyptin maassa. ²¹Älkää sortako leskiä älkääkä orpoja. ²²Jos sinä serrat heitä ja he huutavat minua avukseen, minä kuulen heidän huutonsa. ²³Silloin minun vihani syttyy, ja minä surmaan teidät miekalla, niin että teidän vaimoistanne tulee leskiä ja lapsistanne orpoja.

²⁴Jos lainaat rahaa jollekin keskuudessasi asuvalle kansani köyhälle, älä menettele häntä kohtaan koronkiskurin tavoin. Älä pane korkoa hänen maksettavakseen. ²⁵Jos otat lähimmäiseltäsi pantiksi viitan, anna se hänelle takaisin, ennen kuin aurinko laskee. ²⁶Se on näet hänen ainoa peitteensä, hänen ihonsa verho. Mihin hän muuten voi kääriytyä levolle käydessään? Jos hän huutaa minua avukseen, minä kuulen häntä, sillä minä olen armollinen.

²⁷Jumalaa älä herjaa ja kansasi ruhtinasta älä kiroa. ²⁸Älä viivyttelä antamasta minulle antia vilja- ja viinisatosi parhaasta osasta. Esikoispoikasi anna minulle. ²⁹Tee samoin naudoillesi ja lampaillesi. Niiden esikoinen saa olla seitsemän päivää emänsä kanssa, mutta kahdeksantena päivänä anna se minulle. ³⁰Olkaa minulle pyhitetty kansa. Älkää syökö pedon raateleman eläimen lihaa, vaan heittäkää se koirille."

Kehotus oikeamielisyyteen

23¹"Älä levitä perättömiä huhuja äläkä anna apuasi jumalattomalle rupeamalla vääreksi todistajaksi. ²Älä ole joukon mukana tekemässä pahaa äläkä todista riita-asiassa niin, että taivut enemmistön mukana vääristämään totuuden. ³Älä suosi vähäosaista hänen riita-asiassaan.

⁴Jos tapaat vihollisesi härän tai aasin eksyksissä, sinun on vietävä se hänelle takaisin. ⁵Jos näet vihamiehenesi aasin makaavan kuormansa alla, älä jätä auttamatta, vaan auta häntä nostamaan se jaloilleen.

⁶Älä vääristä köyhän lähimmäisesi oikeutta hänen riita-asiassaan. ⁷Pysy erossa väärästä asiasta. Älä surmaa viatonta ja vanhurskasta, sillä minä en julista syyllistä syyttömäksi. ⁸Älä myöskään ota lahjusta, sillä lahjus sokaisee tarkkanäköisetkin ja vääristää vanhurskaiden sanat. ⁹Muukalaista älä sorra. Tehän tunnette muukalaisen mielialan, koska olette olleet muukalaisina Egyptin maassa."

Seitsemäs vuosi ja viikon seitsemäs päivä

¹⁰"Kuutena vuotena kylvä maasi ja korjaa sen sato, ¹¹mutta seitsemäntenä anna sen levätä ja jätä sato korjaamatta, että kansasi köyhät saisivat syödä siitä. Metsän eläimet syökööt loput. Tee samoin viinitarhallesi ja öljypuilleesi. ¹²Kuutena päivänä tee työtäsi, mutta seitsemäntenä lepää, että härkäsi ja aasisi voisivat levätä ja orjattaresi poika sekä muukalainen saisivat virkistyä. ¹³Noudattakaa kaikkea, mitä minä olen teille sanonut. Vieraiden jumalien nimiä älkää mainitko, älköön niitä kuuluko teidän suustanne."

Kolme vuotuista juhlaa

¹⁴"Kolme kertaa vuodessa vietä juhlaa minun kunniakseni. ¹⁵Vietä happamattoman leivän juhlaa ja syö happamatonta leipää seitsemänä päivänä, niin kuin minä olen sinua käskenyt, määrättyinä aikana aabib-kuussa, sillä silloin sinä lähdit Egyptistä. Älköön minun kasvojeni eteen tultako tyhjin käsin. ¹⁶Vietä myös elonleikkuujuhlaa, kun leikkaat ensilyhteet viljastasi, jonka olet kylvänyt peltoosi, ja sadonkorjuujuhlaa vuoden lopussa, kun olet koonnut vaivannäkösi tulokset pellolta. ¹⁷Kolme kertaa vuodessa tulkoon koko miesväkesi näyttäytymään Herran, Herran, kasvojen eteen.

¹⁸Älä uhraa minun teurasuhrini verta happaman leivän kanssa. Älköön juhlauhrini rasvaa jääkö yön yli seuraavaan aamuun. ¹⁹Tuo Herran, Jumalasi, temppeleihin parhaimmat maasi ensihedelmistä. Älä keitä kiliä emänsä maidossa."

Herran enkeli johdattajana

²⁰"Katso, minä lähetän enkelin sinun edellesi varjelemaan sinua tiellä ja viemään sinut siihen paikkaan, jonka minä olen valmistanut. ²¹Ole varuillasi hänen edessään ja tottele häntä. Älä kapinoi häntä vastaan, sillä hän ei siedä teidän rikoksianne, koska minun nimeni on hänessä. ²²Jos kuuntelet kaikessa hänen ääntään ja teet kaiken, mitä minä käsken, minä olen sinun vihollistesi vihollinen ja ahdistajiesi ahdistaja. ²³Minun enkelini käy sinun edelläsi ja vie sinut amorilaisten, heettiläisten, perissiläisten, kanaanilaisten, hivviläisten ja jebusilaisten maahan, ja minä hävitän heidät."

Varoituksia ja lupauksia

²⁴"Älä kumarra heidän jumaliaan, älä palvele niitä äläkä tee niin kuin he, vaan hävitä tyystin heidän jumalansa, murskaa heidän patsaansa. ²⁵Palvele Herraa, Jumalaasi, niin hän siunaa sinun ruokasi ja juomasi, ja minä poistan sairaudet teidän keskuudestanne. ²⁶Keskenmenoja tai hedelmättömyyttä ei maassasi tule olemaan, ja minä annan sinun elää täyteen ikääsi.

²⁷Minä lähetän kauhuni sinun edellesi ja saatan hämminkiin kaikki kansat, joiden keskuuteen sinä menet, ja ajan kaikki vihollisesi pakoon sinun edeltäsi. ²⁸Minä lähetän herhiläisiä sinun edellesi, ja ne karkottavat hivviläiset, kanaanilaiset ja heettiläiset sinun tieltäsi. ²⁹Minä en kuitenkaan karkota heitä sinun edeltäsi yhtenä vuotena, ettei maa autioituisi ja etteivät villieläimet lisääntyisi sinulle vahingoksi. ³⁰Vähitellen minä karkotan heidät sinun edeltäsi, kunnes olet tullut kyllin lukuisaksi ottaaksesi maan haltuusi. ³¹Minä säädän alueesi ulottumaan Kaislamerestä filistealaisten mereen ja autiomaasta Eufratvirtaan asti. Minä annan maan asukkaat valtaasi, ja sinä karkotat heidät tieltäsi. ³²Älä tee liittoa heidän ja heidän jumaliensa kanssa. ³³He eivät saa jäädä asumaan sinun maahasi, etteivät he saattaisi sinua tekemään syntiä minua vastaan. Jos sinä palvelet heidän jumaliaan, niistä tulee sinulle ansa."

Liiton tekeminen Siinaila

24 Herra sanoi Moosekselle: "Nouskaa Herran luo, sinä ja Aaron, Naadab, Abihu ja seitsemänkymmentä Israelin vanhimmista. Kumartukaa maahan ollessanne vielä etäämmällä. ²Sitten Mooses lähestyköön yksinään Herraa, mutta muut älkööt tulko lähelle ja kansa älköön nousko vuorelle hänen kanssaan." ³Mooses palasi kertomaan kansalle kaikki Herran sanat ja kaikki hänen säädöksensä. Silloin koko kansa vastasi yhteen ääneen: "Kaiken, mitä Herra on puhunut, me teemme." ⁴Sitten Mooses kirjoitti muistiin kaikki Herran sanat.

Seuraavana aamuna hän nousi varhain ja rakensi vuoren juurelle alttarin sekä pystytti kaksitoista patsasta Israelin kahdentoista heimon mukaan. ⁵Hän lähetti israelilaisia nuoria miehiä uhraamaan polttouhreja ja teuras-tamaan härkiä yhteyshriksi Herralle. ⁶Mooses otti puolet uhrieläinten verestä ja pani sen maljoihin, ja toisen puolen hän vihmoi alttarille. ⁷Sitten hän otti liiton kirjan ja luki sen kansalle. Israelilaiset sanoivat: "Me noudatamme ja tottelemme kaikkea, mitä Herra on puhunut." ⁸Mooses otti veren, vihmoi sitä kansan päälle ja sanoi: "Tämä on liiton veri, sen liiton, jonka Herra on tehnyt teidän kanssanne kaikkien näiden sanojen mukaisesti." ⁹Sitten Mooses nousi Aaronin, Naadabin, Abihun ja seitsemänkymmenen Israelin vanhimman kanssa vuorelle. ¹⁰He näkivät Israelin Jumalan. Hänen jalkojensa alla oli kuin safiirikivistä tehty alusta, kirkas kuin itse taivas. ¹¹Näitä israelilaisten valittuja vastaan Herra ei nostanut kättään. He saivat nähdä Jumalan, ja he söivät ja joivat.

Mooses kohtaa Herran Siinainvuorella

¹²Herra sanoi Moosekselle: "Nouse minun luokseni vuorelle ja odota siellä, niin minä annan sinulle kivitaulut sekä lain ja käskyt, jotka minä olen kirjoittanut opetettaviksi kansalle." ¹³Mooses lähti palvelijansa Joosuan kanssa nousemaan Jumalan vuorelle. ¹⁴Lähtiessään hän sanoi vanhimmille: "Odotakaa meitä täällä, kunnes palaamme luoksenne. Aaron ja Huur ovat teidän kanssanne. Se, jolla on jotakin asiaa, voi käännyä heidän puoleensa." ¹⁵Kun Mooses nousi vuorelle, pilvi peitti vuoren, ¹⁶ja Herran kirkkaus asettui Siinainvuorelle. Vuori oli kuusi päivää pilven peitossa, ja seitsemäntenä päivänä Herra kutsui Moosesta pilven keskeltä. ¹⁷Herran kirkkaus vuoren huipulla näytti israelilaisista kuluttavalta tulelta. ¹⁸Mooses meni pilven sisään ja nousi vuoren huipulle. Hän viipyi vuorella neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä.

ILMESTYSMAJA AUTIOMAASSA

Uhrilahjat pyhäkön rakentamista varten

25 Herra puhui Moosekselle: ²"Sano israelilaisille, että he tuovat minulle uhrilahjoja. Ottakaa vastaan lahja minulle jokaiselta, jonka sydän on siihen altis. ³Tällaisia lahjoja teidän on otettava heiltä vastaan: kultaa, hopeaa ja vaskea, ⁴sinipunaisia, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia villalankoja, hienoa pellavaa ja voohenkarvaa, ⁵punaiseksi värjättyjä pässinnaikoja, merilehmännahkoja, akasiapuuta, ⁶öljyä lampuja varten, tuoksuaineita voiteluöljyä ja hyväntuoksuista suitsuketta varten ⁷sekä onyksi-kiviä ja muita kasukkaan ja rintakilpeen kiinnitettäviä kiviä. ⁸Heidän tulee tehdä

minulle pyhäkkö, niin että voin asua heidän keskellä. ⁹Tehkää asumus ja kaikki sen esineet tarkoin sen mallin mukaan, jonka minä sinulle näytän."

Liitonarkku ja armoistuin

¹⁰"Tehköt israelilaiset akasiapuusta arkun, kaksi ja puoli kyynärää pitkän, puolitoista kyynärää leveän ja puolitoista kyynärää korkean. ¹¹Päällystä se puhtaalla kullalla sisältä ja ulkoa ja tee sen ympärille kultareunus. ¹²Vala arkkua varten neljä kultarengasta ja kiinnitä ne sen neljään jalkaan, kaksi rengasta toiselle sivulle ja kaksi toiselle. ¹³Tee kantotangot akasiapuusta ja päällystä ne kullalla. ¹⁴Vie tangot arkun sivuilla oleviin renkaisiin sen kantaamista varten. ¹⁵Tangot tulee jättää arkun renkaisiin, eikä niitä saa ottaa pois. ¹⁶Pane arkkuun todistuksen taulut, jotka minä sinulle annan.

¹⁷Tee myös armoistuin puhtaasta kullasta, kaksi ja puoli kyynärää pitkä ja puolitoista kyynärää leveä. ¹⁸Tee kullasta kaksi kerubia, yksi armoistuimen kumpaankin päähän. Tee ne takomalla. ¹⁹Tee yksi kerubi toiseen päähän ja toinen kerubi toiseen päähän. Tehkää kerubit kiinteästi armoistuimeen liitetyiksi kumpaankin päähän. ²⁰Kerubien siivet olkoot kohollaan, niin että ne peittävät armoistuimen. Kerubien kasvot olkoot toisiaan kohti; olkoot ne armoistuinta kohti. ²¹Aseta armoistuin arkun päälle ja pane arkkuun todistus, jonka minä sinulle annan. ²²Minä kohtaan sinut arkun luona, ja puhun sinulle armoistuimelta, niiden kahden kerubin välistä, jotka ovat liitonarkun päällä, kaiken sen, minkä minä sinun kauttasi israelilaisille säädän."

Pyhien leipien pöytä

²³"Tee myös pöytä akasiapuusta, kaksi kyynärää pitkä, kyynärän leveä ja puolitoista kyynärää korkea. ²⁴Päällystä se puhtaalla kullalla ja tee sen ympärille kultareunus. ²⁵Ympäroi se kämmenen korkuisella listalla ja tee listan ympärille kultareunus. ²⁶Tee pöytää varten neljä kultarengasta ja kiinnitä renkaat sen neljään kulmaan, jalkojen kohdalle. ²⁷Renkaiden tulee olla listan alapuolella pidikkeinä tangoille, joilla pöytää kannetaan. ²⁸Tee tangot akasiapuusta ja päällystä ne kullalla; niillä pöytä on kannettava. ²⁹Tee pöytää varten myös kulhot ja kupit, kannut ja maljat, joista juomauhrit kaadetaan. Tee ne puhtaasta kullasta. ³⁰Pane pyhät leivät minun eteeni pöydälle, ja olkoot ne siinä aina."

Seitsenhaarainen lampunjalka

³¹"Tee myös lampunjalka puhtaasta kullasta. Tee se jalustoineen ja haaroineen takomalla. Sen kuvut, nuput ja kukat olkoot samaa kappaletta kuin itse lamppu. ³²Lampunjalan sivuilta lähteköön kuusi haaraa, kolme haaraa

toiselta puolelta ja kolme haaraa toiselta.³³Kussakin haarassa olkoon kolme mantelinkukan muotoista kupua, nuppua ja kukkaa. Näin tulee olla jokaisessa kuudessa haarassa, jotka lähtevät lampunjalasta.³⁴Lampunjalassa olkoon neljä mantelinkukan muotoista kupua, nuppua ja kukkaa.³⁵Lampunjalasta lähtevien kuuden haaran, kunkin haaraparin, alla olkoon yksi nappu.³⁶Nuput ja haarat olkoot samaa kappaletta kuin lampunjalka. Se olkoon kokonaan taottu puhtaasta kullasta.³⁷Tee siihen seitsemän lampppua. Lamput tulee asettaa paikoilleen niin, että ne valaisevat lampunjalan etupuolta.³⁸Myös lamppusaksien ja karstakuppien on oltava puhdasta kultaa.³⁹Lampunjalka ja kaikki nämä esineet on tehtävä yhdestä talentista puhdasta kultaa.⁴⁰Katso, että teet ne niiden mallien mukaan, jotka sinulle näytettiin vuorella."

Telttamaja

26¹"Tee asumus kymmenestä telttakankaan kaistasta, jotka on tehty keratusta hienosta pellavasta sekä sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista. Tee niihin taidokkaasti kudottuja kerubeja.²Kunkin kaistan pituuden tulee olla kaksikymmentäkahdeksan kyynärää ja leveyden neljä kyynärää. Kaikki kaistat olkoot samanmittaisia.³Viisi kaistaa yhdistettäköön toisiinsa, ja samoin toiset viisi kaistaa yhdistettäköön toisiinsa.⁴Tee silmukat sinipunaisesta langasta ensimmäisen kaistan reunaan, yhdistetyn kappaleen laitaan, ja samoin toisen yhdistetyn kappaleen viimeisen kaistan reunaan.⁵Tee viisikymmentä silmukkaa yhteen kaistaan ja viisikymmentä silmukkaa toisen, vastaavan kaistan laitaan, toiseen yhdistettyyn kappaleeseen, niin että silmukat tulevat kohdakkain.⁶Tee myös viisikymmentä kultahakasta ja yhdistä kappaleet toisiinsa hakasilla niin, että niistä tulee yhtenäinen asumus.

⁷Tee vielä vuohenkarvoista kudotuista kaistoista telttä asumuksen suojaksi. Tee näitä kaistoja yksitoista.⁸Kunkin kaistan pituus olkoon kolmekymmentä kyynärää ja leveys neljä kyynärää. Olkoot kaikki yksitoista kaistaa samanmittaisia.⁹Liitä yhdeksi kappaleeksi viisi kaistaa erikseen, samoin kuusi kaistaa erikseen. Aseta jälkimmäisen kappaleen kuudes kaista kaksin kerroin teltan etupuolelle.¹⁰Tee lisäksi viisikymmentä silmukkaa toisen yhdistetyn kappaleen viimeisen kaistan reunaan ja viisikymmentä silmukkaa toisen yhdistetyn kappaleen vastaavan kaistan reunaan.¹¹Tee myös viisikymmentä vaskihakasta, pistä hakaset silmukoihin ja liitä kankaat yhteen, niin että niistä tulee yhtenäinen telttä.¹²Telttakaistojen ylimääräinen osa saa riippua puolen kaistan pituudelta asumuksen takasivulla.¹³Kyynäränmitta telttakaistojen pituuden ylimääräisestä osasta saa riippua asumuksen kummalla-

kin sivulla sitä peittämässä. ¹⁴Tee teltalle peite punaiseksi värjätystä pässinahoista ja sen päälle peite merilehmänahoista.

¹⁵Tee asumuksen laudat akasiapuusta ja aseta ne pystyyn. ¹⁶Kunakin laudan tulee olla kymmenen kyynärää pitkä ja puolitoista kyynärää leveä. ¹⁷Jokaisessa laudassa tulee olla kaksi tappia, joilla laudat yhdistetään toisiinsa. Tee näin kaikki asumuksen laudat. ¹⁸Tee asumuksen eteläpuolta varten kaksikymmentä lautaa. ¹⁹Näiden kahdenkymmenen laudan alle sinun on tehtävä neljäkymmentä hopeajalustaa, kaksi jalustaa kunkin laudan alle sen kahta tappia varten. ²⁰Asumuksen toista, pohjoisen puolella olevaa sivua varten sinun on myös tehtävä kaksikymmentä lautaa ²¹ja niille neljäkymmentä hopeajalustaa, kaksi jalustaa kunkin laudan alle. ²²Asumuksen takasivua, länsipuolta, varten tee kuusi lautaa ²³ja lisäksi kaksi kaksoislautaa asumuksen peränurkkia varten. ²⁴Kumpikin niistä on tehtävä kahdesta laudasta, jotka ovat kiinni toisissaan alhaalta ylös saakka, ensimmäiseen renkaaseen asti. Tällaisia olkoot ne molemmat; ne muodostavat nuo kaksi nurkkaa. ²⁵Lautoja pitää siis olla kahdeksan ja niillä kuusitoista hopeajalustaa, kaksi jalustaa kunkin laudan alla.

²⁶Tee myös viisi poikkitankoa akasiapuusta asumuksen toisen sivuseinän lautoja varten ²⁷ja viisi poikkitankoa asumuksen toisen sivuseinän lautoja varten sekä viisi poikkitankoa asumuksen takasivun, länsipuolen, lautoja varten. ²⁸Keskimmäinen poikkitanko on asetettava lautojen puoliväliin, ja sen tulee ulottua sivuseinän päästä päähän. ²⁹Päällystä laudat kullalla ja tee kullasta niihin renkaat poikkitankojen pidikkeiksi. Päällystä myös poikkitankot kullalla. ³⁰Pystytä asumus sillä tavoin kuin sinulle vuorella näytettiin.

Esirippu ja oviverho

³¹Tee vielä esirippu sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista ja kerratusta hienosta pellavasta. Tee siihen taidokkaasti kudottuja kerubeja. ³²Ripusta se neljän akasiapuisen, kullalla päällystetyn pylvään varaan, joissa on kultakoukut ja jotka seisovat neljällä hopeajalustalla. ³³Ripusta esirippu paikalleen hakasten avulla ja vie todistuksen arkku esiripun sisäpuolelle. Esirippu olkoon teillä erottamassa pyhän kaikkeinpyhimmästä. ³⁴Aseta armoistuin kaikkeinpyhimmässä olevan todistuksen arkun päälle.

³⁵Sijoita pöytä esiripun ulkopuolelle ja lampunjalka vastapäätä pöytää asumuksen eteläisivulle. Aseta siis pöytä pohjoisisivulle. ³⁶Tee myös teltan oviverho kirjokudontatyönä sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä kerratusta hienosta pellavasta. ³⁷Tee oviverhoa varten viisi pylvästä akasiapuusta ja päällystä ne kullalla. Niiden koukut olkoot kultaa. Vala pylväitä varten viisi vaskijalustaa."

Polttouhrialttari

27¹"Tee alttari akasiapuusta. Altтарin tulee olla viisi kyynärää pitkä ja viisi kyynärää leveä, neliön muotoinen, ja kolme kyynärää korkea. ²Tee alttariin sarvet, sen neljään kulmaan, niin että sarvet ovat samaa kappaletta kuin se, ja päällystä se vaskella. ³Tee astiat tuhkaa varten sekä lapiot, vihmontamaljat, haarukat ja hiilipannut. Tee kaikki altтарin esineet vaskesta. ⁴Tee siihen myös verkkomainen ritilä vaskesta ja tee ritilän neljään kulmaan vaskirenkaat. ⁵Aseta ritilä altтарin reunuksen alle niin, että se ulottuu altтарin puoliväliin. ⁶Tee alttaria varten kantotangot akasiapuusta ja päällystä ne vaskella. ⁷Tangot on pantava renkasiin niin, että ne ovat altтарin molemmin puolin sen kantamista varten. ⁸Tee alttari laudoista. Sen on oltava ontto, ja siitä on tehtävä sellainen kuin sinulle vuorella näytettiin."

Telttamajan esipiha

⁹"Tee asumukselle esipiha. Esipihan eteläistä sivua varten sinun on tehtävä sadan kyynärän pituiset verhot kerratusta hienosta pellavasta ¹⁰ja verhoja varten kaksikymmentä pylvästä ja niille kaksikymmentä vaskijalustaa sekä pylväisiin koukut ja poikkitangot hopeasta. ¹¹Myös pohjoispuolen verhojen pituuden on oltava sata kyynärää, pylväitä on oltava kaksikymmentä ja niiden vaskijalustoja kaksikymmentä. Pylväiden koukkujen ja poikkitankojen on oltava hopeaa. ¹²Esipihan läntisen sivun verhojen pituuden tulee olla viisikymmentä kyynärää, pylväitä tulee olla kymmenen ja niiden jalustoja kymmenen. ¹³Esipihan etupuolen, itäisen sivun, leveys olkoon viisikymmentä kyynärää. ¹⁴Verhojen pituuden portin toisella sivulla tulee olla viisitoista kyynärää, pylväitä tulee olla kolme ja niiden jalustoja kolme. ¹⁵Samoin portin toisen sivun verhot olkoot viidentoista kyynärän pituiset, ja pylväitä olkoon kolme ja niiden jalustoja kolme. ¹⁶Esipihan portissa tulee olla kahdenkymmenen kyynärän pituinen verho, joka on tehty kirjokudontatyönä sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä kerratusta hienosta pellavasta. Pylväitä olkoon neljä ja niiden jalustoja neljä. ¹⁷Kaikki esipihan ympärillä olevien pylväiden poikkitangot ja koukut on tehtävä hopeasta ja jalustat vaskesta. ¹⁸Esipihan pituuden tulee olla sata kyynärää ja leveyden viisikymmentä kyynärää. Verhon on oltava viisi kyynärää korkea ja kudottu kerratusta hienosta pellavasta. Pylväiden jalustat on tehtävä vaskesta. ¹⁹Kaikki asumuksen palveluksessa käytettävä kalusto on tehtävä vaskesta, samoin kaikki asumuksen ja esipihan vaarnat."

Lamput ja niiden öljy

²⁰"Sinun on käskettävä israelilaisia tuomaan sinulle puhdasta, survomalla saatua öljyyn öljyä valaisemista varten, niin että lamput voidaan aina nostaa paikalleen palamaan. ²¹Aaron poikineen huolehtikoon siitä, että ne palavat illasta aamuun asti ilmestysmajassa, Herran edessä, todistuksen arkun edessä olevan esiripun ulkopuolella. Tämä on ikuinen säädös, jota israelilaiset noudattakoot polvesta polveen."

Pappien puvut

28"Sinun on kutsuttava luoksesi israelilaisten joukosta veljesi Aaron ja hänen poikansa Naadab, Abihu, Eleasar ja Iitamar palvelemaan minua pappina. ²Teetä pyhät vaatteet veljellesi Aaronille kunniaksi ja kaunistukseksi. ³Sinun on käskettävä kaikkia taitajia, jotka minä olen täyttänyt viisauden hengellä, tekemään vaatteet Aaronille, jotta hänet voitaisiin pyhittää palvelemaan minua pappina. ⁴Nämä vaatteet heidän on tehtävä: rintakilpi, kasukka, viitta, ruudullinen ihokas, turbaani ja vyö. Heidän on tehtävä pyhät vaatteet veljellesi Aaronille ja hänen pojilleen, että nämä voisivat palvella minua pappina.

⁵Heidän tulee ottaa kultaa sekä sinipunaisia, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia villalankoja sekä hienoa pellavaa ⁶ja tehdä taidokkaasti kasukka kullasta, sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä kerratusta hienosta pellavasta. ⁷Kasukassa tulee olla kaksi yhdistettävää olkakappaletta, jotka kiinnitetään toisiinsa molemmista reunoistaan. Näin siitä tulee yhtenäinen. ⁸Kasukan päälle tuleva vyö on tehtävä samalla tavoin ja samasta kappaleesta kuin kasukka: kullasta, sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä kerratusta hienosta pellavasta.

⁹Ota sitten kaksi onyksi-kiveä ja kaiverra niihin Israelin poikien nimet ¹⁰ikäjärjestyksessä, kuusi nimeä toiseen kiveen ja muut kuusi nimeä toiseen kiveen. ¹¹Kaiverra Israelin poikien nimet niihin kahteen kiveen kivenkaiver-tajan tavoin, sinettisormusten kaiverrusten tapaan, ja kehystä ne kulta-punoksella. ¹²Pane kivet kasukan olkakappaleisiin muistuttamaan israelilaisista. Aaron kantakoon heidän nimiään olkapäällään Herran edessä muistut-taakseen heistä. ¹³Tee kultapalmikoita ¹⁴ja kahdet ketjut puhtaasta kullasta. Tee ne punomalla niin kuin köysiä tehdään, ja kiinnitä punotut ketjut pal-mikoihin."

Rintakilpi

¹⁵"Tee taidokkaasti oikeudenjakamisen rintakilpi. Tee se samalla tavoin kuin kasukka: kullasta, sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä kerratusta hienosta pellavasta. ¹⁶Sen tulee olla neliön muotoinen ja kaksin kerroin taitettu, vaaksan pituinen ja vaaksan levyinen.

¹⁷Kiinnitä siihen jalokiviä neljään riviin: ensimmäiseen riviin karneoli, topaasi ja smaragdi, ¹⁸toiseen riviin turkoosi, safiiri ja kalsedoni, ¹⁹kolmanteen riviin hyasintti, akaatti ja ametisti ²⁰ja neljänteen riviin krysoliitti, onyksi ja jaspis. Ne tulee kehystää kultapunoksin. ²¹Kiviä tulee olla Israelin poikien nimien mukaan kaksitoista. Kuhunkin kiveen on kaiverrettava yksi kahden-toista heimon nimistä niin kuin sinettisormuksia kaiverretaan.

²²Tee rintakilpeä varten punotut ketjut puhtaasta kullasta, ²³samoin kaksi kultarengasta, ja kiinnitä renkaat rintakilven kahteen yläkulmaan. ²⁴Kiinnitä nämä kaksi kultapunosta rintakilven yläkulmissa oleviin renkaisiin. ²⁵Kiinnitä molempien punottujen ketjujen toiset päät palmikoihin ja yhdistä nämä kasukan olkakappaleisiin, sen etupuolelle. ²⁶Tee kaksi kultarengasta ja pane ne rintakilven molempiin alakulmiin, sen sisäpuoliseen, kasukkaa vasten olevaan reunaan. ²⁷Tee vielä kaksi kultarengasta ja kiinnitä ne kasukan molempien olkakappaleiden etupuolen alareunaan sauman kohdalle, kasukan vyön yläpuolelle. ²⁸Rintakilpi on solmittava renkaistaan sinipunaisella nauhalla kasukan renkaisiin kasukan vyön yläpuolelle niin, ettei rintakilpi irtaudu kasukasta. ²⁹Menessään pyhäkköön Aaronin tulee kantaa Israelin poikien nimiä oikeudenjakamisen rintakilvessä sydämensä päällä, ainaisena muistutuksena heistä Herran edessä. ³⁰Pane oikeudenjakamisen rintakilpeen uurim ja tummim, niin että ne ovat Aaronin sydämen päällä, kun hän menee Herran eteen. Kantakoon Aaron aina israelilaisten asioita sydämensä päällä Herran edessä."

Puvun muut varusteet

³¹"Tee kasukan viitta kokonaan sinipunaisista langoista. ³²Sen keskellä tulee olla pääntie ja siinä kudottu reunus kuten haarniskan kaula-aukossa, ettei se repeäisi. ³³Tee viitan helmaan ympäriinsä sinipunaisesta, purppuranpunaisesta ja helakanpunaisesta villalangasta tehtyjä granaattiomenia sekä niiden väliin kultatiukuja, ³⁴vuorotellen kultatiuku ja granaattiomena ympäri viitan helman. ³⁵Viitan tulee olla Aaronin yllä hänen toimittaessaan palvelusta, niin että tiukujen ääni kuuluu hänen mennessään pyhäkköön Herran eteen ja lähtiessään sieltä ulos, ettei hän kuolisi.

³⁶Tee ruusuke puhtaasta kullasta ja kaiverra siihen sinettisormusten kaiverusten tapaan 'Herralte pyhitetty'. ³⁷Sido se sinipunaisella nauhalla kiinni turbaaniin, sen etupuolelle. ³⁸Olkoon se Aaronin otsalla, että hän voisi so-

vittaa rikkomukset, joita israelilaiset tekevät uhratessaan mitä hyvänsä pyhiä lahjojaan. Se olkoon aina hänen otsallaan, että Herra olisi heille suosiollinen.

³⁹Kudo ruudullinen ihokas pellavasta, tee turbaani pellavasta ja tee vyö kirjokudontatyönä. ⁴⁰Tee Aaronin pojille ihokkaat ja vyöt ja tee heille päähineet kunniaksi ja kaunistukseksi. ⁴¹Pue ne veljesi Aaronin ja hänen poikiensa ylle, voitele heidät ja vihi heidät virkaansa ja pyhitä heidät, niin että he voivat palvella minua pappeina. ⁴²Tee heille pellavahousut peittämään heidän alastomuutensa. Housut ulottukoot lanteilta reisiin asti. ⁴³Aaronilla ja hänen pojillaan tulee olla ne yllään, kun he menevät ilmestysmajaan tai lähestyvät alttaria palvellakseen pyhäkössä, etteivät he tulisi syyllisiksi ja kuolisi. Tämä olkoon ikuinen säädös hänelle ja hänen jälkeläisilleen."

Pappien vihkiminen virkaansa

29"¹Pyhittääksesi Aaronin ja hänen poikansa palvelemaan minua pappeina sinun on tehtävä näin: Ota sonnimullikka ja kaksi virheetöntä pässiä, ²happamatonta leipää ja öljyyn leivottuja happamattomia reikäleipiä sekä öljyllä voideltuja happamattomia ohuita leipiä. Leivo ne hienoista vehnä-jauhoista, ³pane ne samaan koriin ja tuo ne korissa uhriksi, samalla kun tuot mullikan ja ne kaksi pässiä. ⁴Tuo sitten Aaron poikineen ilmestysmajan ovelle ja pese heidät vedellä. ⁵Ota vaatteet ja pue Aaronin ylle ihokas, kasukan viitta ja kasukka sekä rintakilpi ja vyötä hänet kasukan vyöllä. ⁶Pane hänen päähänsä turbaani ja kiinnitä siihen pyhä otsakoru. ⁷Ota sitten voitelu-öljyä, valuta sitä hänen päähänsä ja voitele hänet. ⁸Tuo sen jälkeen esiin hänen poikansa ja pue heidän ylleen ihokkaat. ⁹Vyötä vyöllä sekä Aaron että hänen poikansa ja sido päähineet heidän päähänsä. Pappuus kuuluu heille ikuisen säädöksen perusteella.

Näin sinun on vihittävä virkaansa Aaron ja hänen poikansa: ¹⁰Tuo mullikka ilmestysmajan eteen, ja Aaron poikineen laskekoon kätensä sen pään päälle. ¹¹Teurasta mullikka Herran edessä ilmestysmajan ovelle, ¹²ota sen verta ja sivele sitä sormellasi alttarin sarviin, mutta kaada loput verestä alttarin juurelle. ¹³Ota kaikki sisälmyksiä peittävä rasva, maksanlisäke ja molemmat munuaiset sekä niiden päällä oleva rasva ja polta ne alttarilla, ¹⁴mutta mullikan liha, nahka ja mahan sisältö sinun on poltettava tulella leirin ulkopuolella. Tämä on syntiuhri.

¹⁵Ota toinen pässeistä, ja Aaron poikineen laskekoon kätensä sen pään päälle. ¹⁶Teurasta pässi, ota sen veri ja vihmo ympäri alttaria. ¹⁷Leikkele sen jälkeen pässi kappaleiksi, pese sen sisälmykset ja jalat ja aseta ne kappaleiden ja pään päälle. ¹⁸Polta koko pässi alttarilla. Se on polttouhri Herralle, suloisesti tuoksuva tuliuhri Herralle.

¹⁹Ota sitten toinen pässi, ja Aaron poikineen laskekoon kätensä sen pään päälle. ²⁰Teurasta pässi, ota sen verta ja sivele Aaronin ja hänen poikiensa oikeaan korvannipukkaan, oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen. Vihmo loppu veri alttarille ja sen ympärille. ²¹Ota alttarilla olevaa verta ja voiteluöljyä ja vihmo Aaronin ja hänen vaatteittensa päälle ja hänen poikiensa ja heidän vaatteittensa päälle. Näin Aaron vaatteineen tulee pyhitetyksi, samoin hänen poikansa ja heidän vaatteensa.

²²Ota sitten pässin rasva, rasvahäntä, sisälmyksiä peittävä rasva, maksanlisäke, molemmat munuaiset ja niiden päällä oleva rasva sekä oikea reisi. Tämä pässi on vihkimisuhri. ²³Ota vielä leipä ja öljyyn leivottu reiällinen leipä sekä ohut leipä happamattomien leipien korista, joka on Herran edessä. ²⁴Pane ne kaikki Aaronin ja hänen poikiensa käsiin ja käske heidän heiluttaa niitä heilutusuhrina Herran edessä. ²⁵Ota ne sitten heidän käsistään ja polta alttarilla, polttouhrin päällä, suloiseksi tuoksuksi Herran edessä. Se on tuliuhri Herralle. ²⁶Ota rintakappale Aaronin vihkimyspässistä ja heiluta sitä heilutusuhrina Herran edessä. Se on sinun osasi uhrista. ²⁷Pyhitä heilutettu rintaliha ja anniksi erotettu reisi, jotka on otettu Aaronin ja hänen poikiensa vihkimyspässistä ja joita on heilutettu ja kohotettu. ²⁸Ne tulkoot israelilaisilta Aaronille ja hänen pojilleen ikuisena osuutena, sillä ne on erotettu anniksi. Ne on erotettava anniksi israelilaisten yhteysuhreista; ne ovat heidän Herralle erottamansa anti.

²⁹Aaronin pyhät vaatteet siirtykööt hänen jälkeensä hänen pojilleen, niin että heidät niissä voideltaisiin ja vihittäisiin virkaansa. ³⁰Hänen pojistaan sen, joka tulee ylipapiksi hänen tilalleen ja joka menee ilmestysmajaan palvelukseen pyhäkössä, on puettava ne ylleen seitsemänä päivänä.

³¹Ota vihkimyspässi ja keitä sen liha pyhässä paikassa. ³²Aaron poikineen syököön ilmestysmajan ovella pässin lihan sekä korissa olevan leivän. ³³He syökööt lihan ja leivän, joilla heidät sovitettiin, kun heidät vihittiin ja pyhittettiin virkaan. Kukaan sivullinen ei saa niitä syödä, sillä ne ovat pyhiä. ³⁴Jos vihkimyslihasta tai leivästä jää jotakin tähteeksi seuraavaan aamuun, polta tulella se, mikä jää tähteeksi. Sitä ei saa syödä, sillä se on pyhää.

³⁵Tee Aaronille ja hänen pojilleen juuri niin kuin minä olen sinua käsenyt. Heidän vihkimisensä kestäköön seitsemän päivää, ³⁶ja joka päivä sinun on uhrattava syntiuhrimullikka sovitukseksi. Puhdista alttari toimittamalla sille sovitus ja pyhitä se voitelemalla. ³⁷Toimita alttarin sovitus ja pyhittäminen seitsemänä päivänä. Näin alttarista tulee pyhistä pyhin, ja jokainen, joka alttariin koskee, pyhittyy."

Päivittäiset uhrin

³⁸"Sinun on joka päivä uhrattava alttarilla kaksi vuoden vanhaa uroskaritsaa. ³⁹Uhraa toinen karitsa aamulla ja toinen iltahämärissä. ⁴⁰Kutakin karit-

saa kohti uhraa kymmenesosa eefa-mittaa hienoja jauhoja, joihin on sekoitettu neljännes hiin-mittaa survomalla saatua öljyä, sekä neljännes hiin-mittaa viiniä juomauhriksi. ⁴¹Uhraa toinen karitsa iltahämärissä ja sen kanssa samanlainen ruokauhri ja juomauhri kuin aamullakin suloiseksi tuoksuksi, tuliuhriksi Herralle. ⁴²Nämä on uhrattava polvesta polveen ainaisina polttouhreina ilmestysmajan ovella Herran edessä. Siellä minä kohtaan teidät, ja siellä minä puhun sinulle. ⁴³Siellä minä kohtaan israelilaiset, ja minun kirkkauteni tekee siitä paikasta pyhän. ⁴⁴Minä pyhitän ilmestysmajan ja alttarin ja minä pyhitän Aaronin ja hänen poikansa palvelemaan minua pappeina. ⁴⁵Minä asun israelilaisten keskellä ja olen heidän Jumalansa, ⁴⁶ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, heidän Jumalansa, joka toin heidät pois Egyptin maasta asuakseni heidän keskellään. Minä olen Herra, heidän Jumalansa."

Suitsutusalttari

30"Tee alttari suitsukkeen polttamista varten. Tee se akasiapuusta. ²Sen tulee olla kyynärän pituinen ja kyynärän levyinen, neliön muotoinen, ja kaksi kyynärää korkea. Sen sarvien on oltava samaa kappaletta kuin itse alttari. ³Päällystä se puhtaalla kullalla, sekä sen kansi että sivut kauttaaltaan, samoin sen sarvet. Tee sen ympärille kultareunus. ⁴Tee siihen lisäksi kaksi kultarengasta reunuksen alle, molemmin puolin, kahdelle sivulle. Renkaat ovat kantotankojen pidikkeinä alttarin kantamista varten. ⁵Tee myös kantotangot akasiapuusta ja päällystä ne kullalla. ⁶Aseta suitsutusalttari todistuksen arkun edessä olevan esiripun eteen, todistuksen arkun päällä olevan armoistuimen eteen. Siellä minä kohtaan sinut. ⁷Aaronin tulee polttaa suitsutusalttarin päällä hyväntuoksuista suitsuketta. Polttakoon hän sitä joka aamu laittaessaan lappuja kuntoon. ⁸Samoin Aaronin tulee polttaa sitä iltahämärissä sytyttäessään lamput. Tätä suitsuketta on poltettava Herran edessä aina, polvesta polveen. ⁹Älkää uhratko alttarin päällä vierasta suitsuketta, polttouhria tai ruokauhria. Älkää myöskään vuodattako juomauhria sen päälle. ¹⁰Aaron toimittakoon sen sarville sovituksen kerran vuodessa syntiuhriin verellä. Sovitus toimitettakoon kerran vuodessa, polvesta polveen. Alttari on pyhistä pyhin, ja se kuuluu Herralle."

Sovitusmaksu

¹¹Herra puhui Moosekselle: ¹²"Kun lasket israelilaisten katselmuksessa heidän lukumääränsä, jokaisen heistä on suoritettava sovituskasvu hengestään Herralle, ettei heitä kohtaisi mikään rangaistus, kun heistä tehdään katselmuksia. ¹³Jokainen katselmuksessa laskettava on velvollinen antamaan puoli sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan. Sekeli on kaksikymmentä

geeraa. Puoli sekeliä on anti Herralle. ¹⁴Kaikkien katselmuksessa lasketta-
vien, kaksikymmenvuotiaiden ja sitä vanhempien, on annettava tämä uhri-
lahja Herralle. ¹⁵Kun annatte Herralle uhrilahjan sovituksesi hengestäsi,
rikas ei saa antaa enempää eikä köyhä vähempää kuin puoli sekeliä. ¹⁶Ota
sovitusrahat israelilaisilta ja anna ne ilmestysmajan palvelustehtäviä var-
ten. Ne ovat muistutuksena Herran edessä israelilaisista, teidän henkenne
sovitukseksi."

Vaskiallas

¹⁷Herra sanoi Moosekselle: ¹⁸"Tee peseytymistä varten vaskinen allas ja sille
vaskinen jalusta. Aseta se ilmestysmajan ja alttarin välille ja kaada siihen
vettä. ¹⁹Aaron ja hänen poikansa peskoot siinä kätensä ja jalkansa. ²⁰Kun he
menevät ilmestysmajaan, heidän on peseydyttävä vedessä, etteivät he
kuolisi. Tehkoot he samoin silloin, kun he lähestyvät alttaria toimittaakseen
palvelusta, polttaakseen tuliuhreja Herralle. ²¹Heidän on pestävä kätensä ja
jalkansa, etteivät kuolisi. Tämä on ikuinen laki Aaronille ja hänen jälkeläisil-
leen polvesta polveen."

Voiteluöljy ja suitsutusaineet

²²Herra puhui Moosekselle: ²³"Sinun on otettava parhaita tuoksuaineita:
viisisataa sekeliä juoksevaa mirhaa ja puolet siitä eli kaksisataaviisikym-
mentä sekeliä hyvältä tuoksuva kanelia ja samoin kaksisataaviisikymmen-
tä sekeliä tuoksuruokoa. ²⁴Ota lisäksi viisisataa sekeliä kassiaa, pyhäkkö-
sekelin painon mukaan, ja hiin-mitta oliiviöljyä. ²⁵Tee niistä pyhä voiteluöljy,
tuoksuva sekoitus, jollaista voiteensekoittaja valmistaa. Se on pyhä voitelu-
öljy. ²⁶Voitele sillä ilmestysmaja ja todistuksen arkku, ²⁷pöytä kaikkine varus-
teineen, lampunjalka varusteineen, samoin suitsutusalttari ²⁸ja polttouhri-
alttari kaikkine varusteineen sekä allas jalustoineen. ²⁹Pyhitä ne, niin että
niistä tulee pyhistä pyhimpä. Jokainen, joka niihin koskee, tulee pyhäksi.
³⁰Voitele myös Aaron ja hänen poikansa ja pyhitä heidät palvelemaan mi-
nua pappeina. ³¹Sano israelilaisille näin: Tämä on oleva minun pyhä voitelu-
öljyni polvesta polveen. ³²Älkää vuodattako sitä kenenkään muun ihmisen
päälle. Älkää jäljitelkø sen koostumusta. Se on pyhä; pitäkää se siis pyhä-
nä. ³³Jokainen, joka valmistaa sellaista tai sivelee sitä sivullisen päälle, pois-
tettakoon kansasta."

³⁴Herra sanoi Moosekselle: "Ota hyvältä tuoksuja aineita, hajupihkaa,
simpukankuorta, tuoksumia ja puhdasta suitsuketta, yhtä paljon kuta-
kin, ³⁵ja tee niistä suitsukeseos samalla tavoin kuin voiteensekoittaja val-
mistaa, suolattu, puhdas ja pyhä. ³⁶Hienonna osa siitä jauheeksi ja pane sitä
todistuksen arkun eteen ilmestysmajaan, jossa minä kohtaan sinut. Sen

tulee olla teille pyhistä pyhintä. ³⁷Älkää tehkö itsellenne suitsuketta saman sekoitussuhteen mukaan, vaan pitäkää se Herralle pyhitettynä. ³⁸Jokainen, joka valmistaa sellaista saadakse nauttia sen tuoksusta, poistettakoon kansasta."

Pyhien esineiden valmistajat

31 Herra puhui Moosekselle: ²¹Katso, minä olen kutsunut nimeltä Besalelin, Uurin pojan, Huurin pojanpojan Juudan heimosta. ³Minä olen täyttänyt hänet Jumalan Hengellä, niin että hänellä on viisautta, ymmärrystä, tietoa ja kaikenlaista taitoa ⁴suunnitella ja valmistaa esineitä kullasta, hopeasta ja vaskesta, ⁵työstää ja kiinnittää jalokiviä, veistää puuta ja tehdä kaikenlaisia töitä. ⁶Minä olen myös antanut hänen avukseen Oholiabin, Ahisamakin pojan Daanin heimosta, ja olen antanut kaikille taitajille kyvyn tehdä kaiken, mistä olen antanut sinulle käskyn: ⁷ilmestysmajan, liitonarkun, sen päälle tulevan armoistuimen, teltan koko kaluston, ⁸pöydän varusteineen, lampunjalan puhtaasta kullasta kaikkine varusteineen, suitsutusalttarin, ⁹polttouhrialttarin kaikkine varusteineen, altaan jalustoineen, ¹⁰virkapuvut ja pappi Aaronin pyhät vaatteet sekä hänen poikiensa pappispuvut, ¹¹voiteluöljyn ja hyväntuoksuisen suitsukkeen pyhäkköä varten. Tehköt he kaiken aivan sen käskyn mukaan, jonka minä olen sinulle antanut."

Sapattikäsky

¹²Herra sanoi Moosekselle: ¹³"Puhu israelilaisille näin: Totisesti, pitäkää minun sapattini, sillä se on merkinä meidän välillämme, minun ja teidän, polvesta polveen, jotta tietäisitte, että minä olen Herra, joka pyhitän teidät. ¹⁴Pitäkää siis minun sapattini, sillä se on teille pyhä. Sen häpäisijä on surmattava; jokainen, joka tekee työtä sinä päivänä, poistettakoon kansansa keskuudesta. ¹⁵Kuutena päivänä tehtäköön työtä, mutta seitsemäntenä päivänä on sapatti, Herralle pyhitetty levon päivä. Jokainen, joka tekee työtä sapatinpäivänä, on surmattava. ¹⁶Israelilaisten tulee siis polvesta polveen pitää sapatti, niin että he viettävät sitä ikuisen liiton merkinä. ¹⁷Se on ikuinen merkki minun ja israelilaisten välillä, sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi ja hengähti." ¹⁸Kun Herra oli lakannut puhumasta Mooseksen kanssa Siinainvuorella, hän antoi Moosekselle kaksi todistuksen taulua, kivitaulua, jotka oli kirjoitettu Jumalan sormella.

Kultainen mullikka

32 Kun kansa näki, että Mooses viiپی eikä tullut alas vuorelta, se kokoontui Aaronin ympärille ja sanoi hänelle: "Ryhdy työhön ja tee meille jumalia, jotka kulkevat meidän edellämme, sillä me emme tiedä, mitä on tapahtunut Moosekselle, tuolle miehelle, joka johdatti meidät Egyptin maasta." ²Aaron sanoi heille: "Irrottakaa kultarenkaat, jotka ovat vaimojenne, poikienne ja tyttärienne korvissa, ja tuokaa ne minulle." ³Silloin koko kansa irrotti kultarenkaat korvistaan ja toi ne Aaronille. ⁴Hän otti heiltä kullan. Sitten hän kaavaili piirtimellä ja valoi kullasta mullikan. Israelilaiset sanoivat: "Israel! Tämä on sinun jumalasi, joka on johdattanut sinut Egyptin maasta." ⁵Kun Aaron kuuli tämän, hän rakensi mullikan eteen alttarin. Sitten Aaron julisti: "Huomenna on Herran juhla." ⁶Israelilaiset nousivat vartain seuraavana aamuna, uhrasivat polttouhreja ja toivat yhteysuhreja. Sitten kansa istui syömään ja juomaan. Sen jälkeen he nousivat ja aloittivat ilonpidon.

⁷Silloin Herra puhui Moosekselle: "Lähde alas, sillä kansasi, jonka johdatit Egyptin maasta, on tehnyt turmiollisen teon. ⁸Kovin pian israelilaiset poikkesivat tieltä, jota minä käskin heidän kulkea. He ovat tehneet itselleen valetun mullikan, kumartaneet sitä, uhranneet sille ja sanoneet: 'Israel, tämä on sinun jumalasi, joka on johdattanut sinut Egyptin maasta.'" ⁹Herra sanoi vielä Moosekselle: "Minä olen katsellut tätä kansaa ja nähnyt, että se on niskurikansa. ¹⁰Ja nyt, anna minun olla, että vihani syttyisi heitä vastaan, ja minä tekisin heistä lopun. Mutta sinusta minä teen suuren kansan."

¹¹Silloin Mooses rukoili armoa Herralta, Jumalaltaan, ja sanoi: "Herra, mitä varten vihasi syttyisi omaa kansaasi vastaan, jonka olet tuonut pois Egyptin maasta suurella voimalla ja väkevällä kädellä? ¹²Miksi egyptiläiset saisivat sanoa: 'Hän vei heidät pois pahoin aikein, tappaakseen heidät vuorilla ja hävittääkseen heidät maan päältä'? Käänny palavasta vihastasi ja kadu kansallesi aikomaasi pahaa. ¹³Muista palvelijoitasi Abrahamia, Iisakia ja Israelia, joille olet itsesi kautta vannonut: 'Minä teen teidän jälkeläisenne lukuisiksi kuin taivaan tähdet, ja koko tämän maan minä annan teidän jälkeläisillenne, niin kuin olen sanonut, ja he saavat sen ikuisiksi perinnöksiksi.'" ¹⁴Silloin Herra katui sitä pahaa, jonka hän oli aikonut tuottaa kansalleen.

¹⁵Mooses kääntyi ja laskeutui alas vuorelta käsissään kaksi todistuksen taulua, joihin oli kirjoitettu molemmin puolin. ¹⁶Nämä taulut olivat Jumalan tekemät, ja tauluihin kaiverrettu kirjoitus oli Jumalan kirjoitusta. ¹⁷Kun Joosua kuuli kansan huudon ja metelin, hän sanoi Moosekselle: "Leiristä kuuluu sotahuuto." ¹⁸Mooses vastasi: "Ei se ole voitonhuutoa eikä tappion valitusta. Laulamisen ääntä minä sieltä kuulen." ¹⁹Kun Mooses lähestyi leiriä, hän näki mullikan ja tanssin. Silloin hänen vihansa syttyi, ja hän heitti

taulut käsistään ja murskasi ne vuoren juurelle. ²⁰Sen jälkeen hän otti mullikan, jonka israelilaiset olivat tehneet, poltti sen tuleessa ja jauhoi tomuksi, sirotteli tomun veden pinnalle ja juotti veden israelilaisille.

²¹Mooses sanoi Aaronille: "Mitä tämä kansa on sinulle tehnyt, kun olet johdattanut sen suureen syntiin?" ²²Aaron vastasi: "Älköön herrani viha syytykö. Sinähän tunnet tämän kansan, tiedät, että se on taipuvainen pahaan.

²³He sanoivat minulle: 'Tee meille jumalia, jotka kulkevat edellämme, sillä me emme tiedä, mitä on tapahtunut Moosekselle, tuolle miehelle, joka johdatti meidät Egyptin maasta.' ²⁴Minä sanoin heille: 'Jolla on kultaa, irrotakoon sen yltään.' He antoivat kullan minulle, ja minä heitin sen tuleen, ja siitä tuli tämä mullikka."

²⁵Mooses näki, että kansa oli kuritonta. Aaron oli päästänyt sen kurittomuuden valtaan, niin että sen vastustajat saivat aiheen vahingoniloon.

²⁶Mooses seiso i leirin portilla ja huusi: "Joka kuuluu Herralle, tulkoon minun luokseni!" Silloin kaikki leeviläiset kokoontuivat hänen luokseen. ²⁷Hän sanoi heille: "Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: 'Jokainen sitokoon miekkansa vyölleen. Kulkekaa sitten leirin halki edestakaisin portilta portille ja tappakaa jokainen veljensä, ystävänsä ja sukulaisensa.'" ²⁸Leeviläiset tekivät Mooseksen käskyn mukaan, ja kansasta kaatui sinä päivänä noin kolmetuhatta miestä. ²⁹Mooses sanoi: "Koska jokainen teistä on nyt käynyt poikaansa ja veljeään vastaan, niin vihkiytykää tänään Herralle, että hän antaisi tänä päivänä teille siunauksen."

³⁰Seuraavana päivänä Mooses sanoi kansalle: "Te olette tehneet suuren synnin. Minä nousen nyt Herran luo. Ehkä voin sovittaa teidän syntinne."

³¹Mooses palasi Herran luo ja sanoi: "Voi! Tämä kansa on tehnyt suuren synnin. He ovat tehneet itselleen kultaisen jumalan. ³²Jospa nyt antaisit heidän rikoksensa anteeksi! Mutta jos et anna, pyyhi nimeni pois kirjastasi, johon olet sen kirjoittanut." ³³Mutta Herra vastasi Moosekselle: "Minä pyyhin pois kirjastani sen, joka on tehnyt syntiä minua vastaan. ³⁴Mene nyt ja johdata kansa paikkaan, josta olen sinulle puhunut. Minun enkelini kulkee sinun edelläsi. Mutta tilinteon päivänä minä rankaisen heitä heidän rikoksestaan." ³⁵Niin Herra löi kansaa vitsauksella, koska he olivat teettäneet mullikan, jonka Aaron oli tehnyt.

Kansa saa käskyn lähteä liikkeelle

33 Sitten Herra sanoi Moosekselle: "Lähtekää täältä, sinä ja kansa, jonka olet tuonut Egyptin maasta, ja menkää siihen maahan, josta olen vannonut valan Abrahamille, lisakille ja Jaakobille ja sanonut: 'Sinun siemenellesi minä annan sen.' ²Minä lähetän sinun edellesi enkelin ja karkotan kanaani-laiset, amorilaiset, heettiläiset, perissiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset. ³Hän

johdattaa sinut maahan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa. Minä itse en kulje sinun mukana, etten tuhoaisi sinua matkalla, sillä sinä olet niskurikansa." ⁴Kun kansa kuuli tämän ankaran puheen, se alkoi murehtia, eikä yksikään pannut korujaan ylleen. ⁵Herra käski Mooseksen sanoa israelilaisille: "Te olette niskurikansa. Jos kulkisin hetkenkin keskellänne, minä tuhoaisin teidät. Ottakaa nyt korut pois yltänne, niin minä harkitsen, mitä teille teen." ⁶Niin israelilaiset luopuivat koruistaan Hoorebinvuoren luona.

Ilmestysmaja leirin ulkopuolelle

⁷Sitten Mooses otti teltan, pystytti sen leirin ulkopuolelle jonkin matkan päähän leiristä ja nimitti sen ilmestysmajaksi. Niinpä jokaisen, jolla oli kyttävää Herralta, oli mentävä ilmestysmajan luo leirin ulkopuolelle. ⁸Mooseksen lähtiessä teltalle koko kansa nousi, ja jokainen seiso i telttansa ovelle seuraten katseellaan Moosesta, kunnes hän oli mennyt telttaan. ⁹Kun Mooses oli mennyt telttaan, pilvipatsas laskeutui ja asettui teltan ovelle, ja Herra puhui Mooseksen kanssa. ¹⁰Koko kansa näki pilvipatsaan asettuvan teltan ovelle, ja kaikki heittäytyivät maahan, kukin telttansa ovelle. ¹¹Herra puhui Moosekselle kasvotusten, niin kuin mies puhuu ystävälle. Sitten Mooses palasi takaisin leiriin, mutta hänen nuori palvelijansa Joosua, Nuunin poika, ei poistunut teltasta.

Herra lupaa olla kansansa kanssa

¹²Mooses sanoi Herralle: "Sinä sanot minulle, että minun on johdettava tätä kansaa, mutta et ole ilmoittanut minulle, kenet sinä lähetät minun kanssani. Sinä olet sitä paitsi sanonut: 'Minä tunnen sinut nimeltä, ja sinä olet myös saanut armon minun silmissäni.' ¹³Jos siis todella olen saanut armon sinun silmissäsi, niin ilmoita minulle tiesi, että voin tulla tuntemaan sinut ja jotta saan armon sinun silmissäsi. Ota huomioon, että tämä kansa on sinun kansasi." ¹⁴Herra vastasi: "Minun kasvoni kulkevat sinun kanssasi, ja minä vien sinut lepoon." ¹⁵Mooses vastasi hänelle: "Elleivät sinun kasvosi kulje kanssani, älä johdata meitä täältä pois. ¹⁶Mistä muutoin voidaan tietää, että me olemme saaneet armon sinun silmissäsi, minä ja sinun kansasi, ellei siitä, että sinä kuljet kanssamme ja että meillä, minulla ja sinun kansallasi, on erityisasema kaikkien kansojen joukossa maan päällä?" ¹⁷Herra vastasi Moosekselle: "Minä teen myös tämän, mitä nyt pyydät, sillä sinä olet saanut armon minun silmissäni ja minä tunnen sinut nimeltä."

Mooses saa nähdä Herran kunnian

¹⁸Mooses sanoi: "Anna minun siis nähdä kunniasi." ¹⁹Herra vastasi: "Minä annan kaiken ihanuuteni kulkea editsesi ja lausun nimen Herra sinun edessäsi. Minä olen armollinen, kenelle olen armollinen, ja armahdan, ketä armahdan." ²⁰Hän sanoi vielä: "Sinä et voi nähdä minun kasvojani, sillä yksikään ihminen, joka näkee minut, ei jää eloon." ²¹Sitten Herra sanoi: "Katso, tässä on paikka minun läheisyydessäni? Asetu seisomaan tähän kalliolle, ²²ja kun kunniani kulkee ohitsesi, minä asetan sinut kallionkoloon ja suojaan sinua kädelläni, kunnes olen kulkenut ohi. ²³Sitten minä siirrän käteni pois, ja sinä näet minun selkäpuoleni, mutta kasvojani ei kukaan saa nähdä."

Uudet laintaulut

34 Herra sanoi Moosekselle: "Veistä itsellesi kaksi ensimmäisten taulujen kaltaista kivitaulua. Minä kirjoitan niihin sanat, jotka olivat ensimmäisissä tauluissa, niissä, jotka sinä murskasit. ²Ole valmis aamuun mennessä, nouse silloin Siinainvuorelle ja asetu seisomaan minun eteeni vuoren huipulle. ³Kukaan ei saa nousta sinne kanssasi, eikä ketään saa näkyä koko vuorella. Myöskään lampaat ja vuohet tai nautakarja eivät saa olla laitumella vuoren lähistöllä."

⁴Mooses veisti kaksi ensimmäisten kaltaista kivitaulua. Varhain aamulla Mooses nousi ylös ja kiipesi Siinainvuorelle, niin kuin Herra oli häntä käskenyt, ja vei ne kaksi kivitaulua mukanaan. ⁵Sitten Herra laskeutui alas pilvessä, asettui vuoren huipulle Mooseksen läheisyyteen ja lausui nimen Herra. ⁶Herra kulki Mooseksen editse ja huusi: "Herra, Herra on laupias ja armollinen Jumala, pitkämielinen ja täynnä armoa ja totuutta. ⁷Hän pysyy armollisena tuhansille ja antaa anteeksi pahat teot, rikkomukset ja synnit. Hän ei kuitenkaan jätä rankaisematta, vaan vaatii lapset ja lasten lapset tilille isien pahoista teoista aina kolmanteen ja neljänteen polveen saakka." ⁸Mooses kumartui kiireesti kasvoilleen maahan, rukoili ⁹ja sanoi: "Herra, jos todella olen saanut armon sinun silmissäsi, niin kulkekoon Herra meidän keskelämme. Vaikka tämä kansa onkin niskurikansa, niin anna anteeksi meidän pahat tekemme ja syntimme ja ota meidät perintöosaksesi."

Herra uudistaa liittonsa

¹⁰Herra vastasi: "Minä teen liiton, ja koko sinun kansasi nähden minä teen ihmeitä, jollaisia ei ole tapahtunut yhdessäkään maassa eikä minkään kansan keskuudessa. Koko kansa, jonka keskellä sinä olet, saa nähdä Herran teot, ja pelottavia ovat ne teot, jotka minä sinun kanssasi teen. ¹¹Noudata käskyjä, jotka minä tänään sinulle annan. Minä itse karkotan sinun tieltäsi

amorilaiset, kanaanilaiset, heettiläiset, perissiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset. ¹²Varokaa, ettette tee liittoa sen maan asukkaiden kanssa, johon menette, ettei heistä tule ansaa teidän keskuuteenne, ¹³vaan hävittäkää heidän alttarinsa, murskatkaa heidän patsaansa ja hakatkaa maahan heidän asera-paalunsa. ¹⁴Älä kumarra mitään muuta jumalaa, sillä Herra on nimeltään Kiivas. Hän on kiivas Jumala. ¹⁵Älä tee liittoa maan asukkaiden kanssa. Kun he seuraavat haureellisesti jumaliaan ja uhraavat niille, he kutsuvat sinutkin mukaan. Jos sinä syöt heidän uhreistaan ¹⁶ja otat sen maan tyttäristä pojillesi vaimoja, nämä seuraavat haureellisesti jumaliaan ja saavat poikasikin seuraamaan haureudessa heidän jumaliaan. ¹⁷Älä tee itsellesi valettuja jumalia."

Kolme vuotuista juhlaa

¹⁸"Vietä happamattoman leivän juhlaa. Syö happamatonta leipää seitsemänä päivänä aabib-kuussa, niin kuin minä olen sinua käskenyt, sillä aabib-kuussa sinä lähdit Egyptistä. ¹⁹Jokainen, joka esikoisena tulee ulos äitinsä kohdusta, kuuluu minulle, samoin kaikki karjasi – nautojesi ja lampaittesi – urospuoliset esikoiset. ²⁰Aasin esikoinen lunasta lampaalla, mutta jos et sitä lunasta, taita siltä niska. Lunasta jokainen esikoispoikasi. Älkää tulko minun kasvojeni eteen tyhjin käsin. ²¹Kuutena päivänä tee työtä, mutta lepää seitsemäntenä päivänä. Myös kyntö- ja elonleikkuaikana sinun on levättävä. ²²Vietä viikkojuhlaa, kun korjaat vehnän ensilyhteen, ja sadonkorjuujuhlaa vuoden vaihteessa. ²³Kolme kertaa vuodessa on koko sinun miesväkesi tultava näyttäytymään Herran, Herran, Israelin Jumalan, kasvojen eteen. ²⁴Minä karkotan kansat sinun edeltäsi ja laajennan sinun alueesi, eikä kukaan himoitse sinun maatasi, kun sinä vaellat kolme kertaa vuodessa Herran, sinun Jumalasi, kasvojen eteen. ²⁵Älä uhraa teurasuhrini verta happaman leivän kanssa. Älköön pääsiäisjuhlahuhrista jääkö mitään yön yli seuraavaan aamuun. ²⁶Tuo Herran, Jumalasi, temppeliin parhaimmat maasi ensihedelmistä. Älä keitä kiliä emänsä maidossa."

Mooseksen kasvat säteilevät

²⁷Herra sanoi Moosekselle: "Kirjoita itsellesi muistiin nämä sanat, sillä näiden sanojen mukaisesti minä olen tehnyt liiton sinun kanssasi ja Israelin kanssa." ²⁸Mooses oli vuorella Herran luona neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä. Hän ei syönyt leipää eikä juonut vettä. Ja hän kirjoitti tauhuihin liiton sanat, nuo kymmenen käskyä.

²⁹Kun Mooses laskeutui alas Siinainvuorelta käsissään kaksi todistuksen taulua, hän ei tiennyt, että hänen kasvojensa iho oli alkanut säteillä hänen puhuessaan Herran kanssa. ³⁰Aaron ja kaikki israelilaiset näkivät Mooseksen

ja huomasivat hänen kasvojensa ihon säteilevän, ja he pelkäsivät tulla hänen lähelleen. ³¹Silloin Mooses kutsui heitä, ja Aaron ja kaikki kansan päämiehet palasivat hänen luokseen, ja hän puhui heille. ³²Sen jälkeen kaikki israelilaiset tulivat lähemmäksi, ja hän käski heidän noudattaa kaikkea, mistä Herra oli puhunut hänen kanssaan Siinainvuorella. ³³Lakattuaan puhumasta heidän kanssaan Mooses pani peitteen kasvoilleen. ³⁴Mutta kun Mooses meni Herran eteen puhumaan hänen kanssaan, hän otti peitteen pois ja oli ilman sitä, kunnes lähti ulos. Tultuaan ulos hän puhui israelilaisille, mitä oli käsketty, ³⁵ja israelilaiset näkivät Mooseksen kasvojen ihon säteilevän. Niin Mooses pani peitteen takaisin ja piti sitä kasvoillaan, kunnes meni puhumaan Herran kanssa.

Sapattikäsky

35 Mooses kutsui koolle koko israelilaisten seurakunnan ja sanoi heille: "Nämä ovat ne sanat, joiden mukaan Herra on käskennyt teidän toimia: ²Kuutena päivänä tehkää työtä, mutta seitsemäntenä päivänä olkoon teillä pyhä sapatti, Herran levon päivä. Jokainen, joka silloin tekee työtä, on surmattava. ³Älkää syyttäkö tulta sapatinpäivänä missään asuinpaikoissanne."

Uhrilahjat ilmestysmajaa varten

⁴Mooses sanoi koko Israelin seurakunnalle: "Näin on Herra käskennyt: ⁵Kootkaa Herralle uhrilahja keskuudestanne. Jokainen, joka sydämestään haluaa, tuokoon uhrilahjaksi Herralle kultaa, hopeaa ja vaskea, ⁶sinipunaisia, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia villalankoja, hienoa pellavaa, vuohenkarvoja, ⁷punaiseksi värjättyjä pässinnahkoja, merilehmännahkoja, akasiapuuta, ⁸öljyä valaisemista varten, tuoksuaineita voiteluöljyä ja hyväntuoksuista suitsuketta varten ⁹sekä onyksi-kiviä ja muita kasukkaan ja rintakilpeen kiinnitettäviä kiviä.

¹⁰Kaikki keskuudessanne olevat taitajat tulkoott ja tehköt kaiken, mitä Herra on käskennyt: ¹¹asumuksen teltoineen ja peitteineen, hakasineen, lauttoineen, poikkitanokineen, pylväineen ja jalustoineen, ¹²arkun kantotankoineen, armoistuimen ja sitä verhoavan esiripun, ¹³pöydän kantotankoineen ja kaikkine varusteineen sekä Herran eteen asetettavat leivät, ¹⁴lampunjalan varusteineen ja lamppuineen valaisemista varten sekä öljyn lamppuja varten, ¹⁵suitsutusalttarin kantotankoineen, voiteluöljyn ja hyväntuoksuisten suitsukkeiden, oviverhon asumuksen ovelle, ¹⁶polttouhrialttarin ja kaikki sen varusteet, vaskiritilän ja kantotangot sekä altaan ja sen jalustan, ¹⁷esipihan verhot pylväineen ja jalustoineen sekä verhon esipihan porttiin, ¹⁸asumuk-

sen vaarnat ja esipihan vaarnat köysineen, ¹⁹virkapuvut pyhäkköpalvelusta varten ja pappi Aaronin pyhät vaatteet sekä hänen poikiensa pappispuvut." ²⁰Sitten koko israelilaisten seurakunta lähti pois Mooseksen luota, ²¹ja jokainen, jonka sydän häntä siihen kehotti, jokainen, jonka henki oli altis, tuli ja toi uhrinsa Herralle ilmestysmajan valmistamista varten, kaikkea sen palvelusta varten sekä pyhiä vaatteita varten. ²²Miehet ja naiset, jokainen, jonka sydän oli altis, tulivat ja toivat solkia, korvarenkaita, sormuksia, kaulakoristeita ja kaikenlaisia muita kultaesineitä – kultaa heilutusuhrina Herralle. ²³Samoin jokainen, jolla oli sinipunaisia, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia villalankoja, hienoa pellavaa, vuohenkarvoja, punaiseksi värjättyjä pässinnahkoja tai merilehmännahkoja, toi niitä. ²⁴Jokainen, joka voi antaa hopeaa tai vaskea uhriksi, toi lahjan Herralle, niin ikään jokainen, jolla oli akasiapuuta, toi sitä kaikenlaista rakennustyötä varten. ²⁵Jokainen viisas ja taitava nainen kehräsi ja toi sinipunaisia, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia villalankoja ja hienoa pellavaa. ²⁶Kaikki naiset, joita heidän sydämensä kehotti, kehräsivät taitavasti vuohenkarvoja. ²⁷Päämiehet toivat onyksi-kiviä ja muita kasukkaan ja rintakilpeen kiinnitettäviä kiviä. ²⁸He toivat myös öljyä valaisemista ja voiteluöljyn valmistamista varten sekä tuoksuaineita voiteluöljyn ja hyväntuoksuisen suitsukkeen valmistamiseksi. ²⁹Kaikki israelilaiset, miehet ja naiset, jotka olivat sydämestään halukkaita tuomaan vapaaehtoisia lahjoja Herralle, toivat niitä kaikenlaisia töitä varten, jotka Herra oli Mooseksen kautta käsenyt tehdä.

Pyhien esineiden valmistajat

³⁰Mooses sanoi israelilaisille: "Herra on kutsunut nimeltä Besalelin, Uurin pojan, Huurin pojanpojan Juudan heimosta. ³¹Hän on täyttänyt Besalelin Jumalan Hengellä, niin että hänellä on viisautta, ymmärrystä, tietoa ja kaikenlaista taitoa ³²suunnitella ja valmistaa esineitä kullasta, hopeasta ja vaskesta, ³³työstää ja kiinnittää jalokiviä, veistää puuta ja tehdä kaikenlaisia taitoa vaativia töitä. ³⁴Hänelle ja Oholiabille, Ahisamakin pojalle Daanin heimosta, Herra on antanut myös kyvyn opettaa muita. ³⁵Hän on täyttänyt heidät viisaudella, niin että he osaavat tehdä kaikenlaisia töitä, niin kaiverajan, suunnittelijan, kankurin kuin kirjokankaiden kutojankin, joka kutoo kankaita sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä hienosta pellavasta. He pystyvät suunnittelemaan ja tekemään kaikenlaisia töitä."

36"Besalel ja Oholiab sekä kaikki taitajat, joille Herra on antanut viisauden, ymmärryksen ja kyvyn valmistaa kaikkea, mitä pyhäkköpalveluksessa tarvitaan, tehköt kaiken niin kuin Herra on käsenyt." ²Mooses kutsui

Besalelin ja Oholiabin sekä kaikki taitajat, joille Herra oli antanut viisauden, kaikki, joiden sydän kehotti heitä ryhtymään työhön.

Kansa tuo runsaasti uhrilahjoja

³He ottivat Moosekselta kaikki lahjat, jotka israelilaiset olivat tuoneet pyhäköpalveluksessa tarvittavien esineiden valmistamista varten. Israelilaiset toivat joka aamu hänelle lisää vapaaehtoisia lahjoja. ⁴Silloin kaikki taitajat, jotka tekivät kaikenlaista työtä pyhäkköä varten, tulivat Mooseksen luo, kukin siitä työstä, jota oli tekemässä, ⁵ja sanoivat: "Kansa tuo enemmän kuin tarvitaan sen työn suorittamiseksi, jonka Herra on käskenyt tehdä." ⁶Silloin Mooses käski kuuluttaa leirissä: "Älköön yksikään mies tai nainen enää valmistako mitään lahjaksi pyhäkköä varten." Niin kansa lakkasi tuomasta lahjoja. ⁷Kaikkien töiden tekemistä varten oli kaikkea riittävästi, jopa yli tarpeen.

Ilmestysmajan rakentaminen

⁸Taitavimmat työntekijät valmistivat asumuksen kymmenestä telttakaan kaistasta. Ne oli kudottu kerratusta hienosta pellavasta ja sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista. Niihin oli tehty taidokkaasti kerubeja. ⁹Yhden kaistan pituus oli kaksikymmentäkahdeksan kyynärää ja leveys neljä kyynärää. Kaikki kaistat olivat samanmittaisia. ¹⁰Viisi kaistaa yhdistettiin toisiinsa, samoin yhdistettiin toiset viisi kaistaa toisiinsa. ¹¹Sinipunaisesta langasta tehtiin silmukat yhdistetyn kappaleen ensimmäisen kaistan reunaan, samoin toisen yhdistetyn kappaleen viimeisen kaistan reunaan. ¹²Ensimmäiseen kaistaan tehtiin viisikymmentä silmukkaa ja toiseen yhdistettyyn kappaleeseen viisikymmentä silmukkaa vastaavan kaistan reunaan, niin että silmukat olivat kohdakkain. ¹³Sitten tehtiin viisikymmentä kultahakasta, ja kappaleet yhdistettiin hakasilla toisiinsa, niin että niistä tuli yhtenäinen asumus.

¹⁴Vuohenkarvoista tehtiin kaistoja ja niistä asumusta suojaava teltta. Näitä kaistoja tehtiin yksitoista. ¹⁵Kunkin kaistan pituus oli kolmekymmentä kyynärää ja leveys neljä kyynärää. Kaikki yksitoista kaistaa olivat samanmittaisia. ¹⁶Kaistat liitettiin yhteen, viisi kaistaa erilliseksi kappaleeksi ja kuusi erilliseksi kappaleeksi. ¹⁷Toisen yhdistetyn kappaleen viimeisen kaistan reunaan tehtiin viisikymmentä silmukkaa ja samoin viisikymmentä silmukkaa toisen yhdistetyn kappaleen vastaavan kaistan reunaan. ¹⁸Sitten tehtiin viisikymmentä vaskihakasta, joilla kankaat liitettiin yhteen, niin että niistä tuli yhtenäinen teltta. ¹⁹Telttaa varten tehtiin vielä peite punaiseksi värjätystä pässinnahoista ja sen päälle peite merilehmänahoista.

²⁰Asumuksen laudat tehtiin akasiapuusta, ja ne asetettiin pystyyn. ²¹Lautojen pituus oli kymmenen kyynärää ja leveys puolitoista kyynärää. ²²Kussakin laudassa oli kaksi tappia, joilla laudat yhdistettiin toisiinsa. Tällaisiksi tehtiin kaikki asumuksen laudat. ²³Eteläpuolta varten niitä tehtiin kaksikymmentä. ²⁴Näitä kahtakymmentä lautaa varten tehtiin neljäkymmentä hopeajalustaa, kaksi jalustaa kunkin laudan alle, sen kahta tappia varten. ²⁵Myös asumuksen toista, pohjoisen puoleista, sivua varten tehtiin kaksikymmentä lautaa ²⁶ja neljäkymmentä hopeajalustaa, kaksi jalustaa kunkin laudan alle. ²⁷Asumuksen takasivua, länsipuolta, varten tehtiin kuusi lautaa ²⁸ja asumuksen peränurkkia varten kaksi kaksoislautaa. ²⁹Kumpikin oli tehty kahdesta laudasta, jotka olivat kiinni toisissaan alhaalta ylös saakka, ensimmäiseen renkaaseen asti. Tällaisiksi tehtiin molemmat laudat, yksi kumpaakin nurkkaa varten. ³⁰Lautoja oli siis kahdeksan ja niiden hopeajalustoja kuusitoista, kaksi jalustaa kunkin laudan alla.

³¹Sitten tehtiin viisi poikkitankoa akasiapuusta asumuksen toisen sivuseinän lautoja varten, ³²viisi poikkitankoa asumuksen toisen sivuseinän lautoja varten ja viisi poikkitankoa asumuksen takaseinän, länsisivun, lautoja varten. ³³Keskimmäinen poikkitanko asetettiin lautojen puoliväliin, niin että se ulottui seinän päästä päähän. ³⁴Laudat päällystettiin kullalla, ja niihin tehtiin renkaat kullasta poikkitankojen pidikkeiksi. Myös poikkitangot päällystettiin kullalla.

³⁵Sitten tehtiin esirippu sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä kerratusta hienosta pellavasta. Siihen tehtiin taidokkaasti kerubeja. ³⁶Esirippua varten tehtiin akasiapuusta neljä pylvästä, jotka päällystettiin kullalla. Pylväiden koukut olivat kultaa, ja pylväitä varten valettiin neljä hopeajalustaa. ³⁷Teltan oveen tehtiin kirjokudontatyönä verho sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä kerratusta hienosta pellavasta. ³⁸Oviverhoa varten tehtiin viisi pylvästä koukkuineen. Pylväiden päät ja koristepienat päällystettiin kullalla. Pylväiden viisi jalustaa tehtiin vaskesta.

Liitonarkku ja armoistuin

37 Besalel teki akasiapuusta arkun, kaksi ja puoli kyynärää pitkän, puolitoista kyynärää leveän ja puolitoista kyynärää korkean. ²Hän päällysti sen puhtaalla kullalla sisältä ja ulkoa ja teki sen ympärille kultareunuksen. ³Hän valoi neljä kultarengasta arkun neljään jalkaan, kaksi rengasta sen toiselle puolelle ja kaksi toiselle. ⁴Sitten hän teki kantotangot akasiapuusta, päällysti ne kullalla ⁵ja työnsi ne arkun sivuilla oleviin renkaisiin, niin että arkkua voitiin kantaa. ⁶Hän teki puhtaasta kullasta armoistuimen, kaksi ja puoli kyynärää pitkän ja puolitoista kyynärää leveän. ⁷Sitten hän teki kullasta

kaksi kerubia. Hän teki ne takomalla armoistuimen kumpaankin päähän, ⁸yhden kerubin toiseen päähän ja yhden toiseen päähän. Hän teki kerubit armoistuimen kumpaankin päähän. ⁹Kerubien siivet olivat kohollaan, niin että ne peittivät armoistuimen. Kerubien kasvot olivat vastakkain ja armoistuimeen päin.

Pyhien leipien pöytä

¹⁰Besalel teki akasiapuusta pöydän, joka oli kahden kyynärän pituinen, kyynärän levyinen ja puolitoista kyynärää korkea. ¹¹Hän päällysti sen puhtaalla kullalla ja teki sen ympärille kultareunuksen. ¹²Hän ympäröi pöydän kämmenen korkuisella listalla ja teki listan ympärille kultareunuksen. ¹³Hän valoi pöytää varten neljä kultarengasta ja kiinnitti renkaat pöydän neljän jalan kulmiin. ¹⁴Renkaat olivat listan alapuolella tankojen pidikkeinä pöydän kantamista varten. ¹⁵Tangot hän teki akasiapuusta pöydän kantamista varten ja päällysti ne kullalla. ¹⁶Lisäksi hän teki pöydällä pidettävät astiat puhtaasta kullasta: vadit, kupit ja maljat sekä kannut, joista juomauhrit vuodetaan.

Seitsenhaarainen lampunjalka

¹⁷Besalel teki myös lampunjalan puhtaasta kullasta. Hän takoi sen yhdestä ja samasta kappaleesta jalustoineen ja haaroineen, kupuineen, nuppuineen ja kukkineen. ¹⁸Lampunjalan sivuilta lähti kuusi haaraa, kolme haaraa toiselta ja kolme haaraa toiselta sivulta. ¹⁹Kussakin haarassa oli kolme mantelinkukan muotoista kupua, nuppua ja kukkaa. Näin oli jokaisessa kuudessa lampunjalasta lähtevässä haarassa. ²⁰Lampunjalassa oli neljä mantelinkukan muotoista kupua, nuppua ja kukkaa. ²¹Jokaisen haaraparin – jokaisen kuuden haaran, jotka lähtivät lampunjalasta – alla oli yksi nappu. ²²Nuput ja haarat olivat samaa kappaletta kuin lampunjalka. Se oli taottu puhtaasta kullasta yhtenä kappaleena. ²³Besalel teki siihen seitsemän lamppua sekä lamppusakset ja karstakupit puhtaasta kullasta. ²⁴Hän teki lampunjalan ja kaikki sen varusteet yhdestä talentista puhdasta kultaa.

Suitsutusalttari

²⁵Besalel teki myös suitsutusalttarin akasiapuusta kyynärän pituisen ja kyynärän levyisen, neliön muotoisen, ja kaksi kyynärää korkean. Sen sarvet olivat samaa kappaletta kuin alttari. ²⁶Hän päällysti sen puhtaalla kullalla, sekä kannen että sivut ympäriinsä, samoin sarvet. Hän teki sen ympärille kultareunuksen. ²⁷Hän teki siihen kaksi kultarengasta reunuksen alle molemmin puolin, kahdelle sivulle. Renkaat olivat tankojen pidikkeinä alttarin

kantamista varten. ²⁸Tangot hän teki akasiapuusta ja päällysti ne kullalla. ²⁹Hän valmisti myös pyhän voiteluöljyn ja puhtaan, hyväntuoksuisen suitsukkeen samalla tavoin kuin voiteensekoittaja valmistaa.

Polttouhrialttari ja vaskiallas

38 Besalel teki akasiapuusta polttouhrialttarin. Se oli neliön muotoinen – pituudeltaan viisi kyynärää ja leveydeltään viisi kyynärää – ja sen korkeus oli kolme kyynärää. ²Hän teki alttarin neljään kulmaan sarvet, jotka olivat samaa kappaletta kuin alttari, ja päällysti sen vaskella. ³Sitten hän teki kaikki alttarin esineet: tuhka-astiat, lapiot, vihmontamaljat, haarukat ja hiilipannut. Kaikki alttarin esineet hän teki vaskesta. ⁴Altтарin reunuksen alapuolelle hän teki vaskesta verkkomaisen ritilän, joka ulottui alhaalta puoliväliin saakka. ⁵Vaskiritilän neljään kulmaan hän valoi neljä rengasta kantotankojen pidikkeiksi. ⁶Tangot hän teki akasiapuusta ja päällysti ne vaskella ⁷ja työnsi ne alttarin sivuilla oleviin renkaisiin. Altтарin hän teki laudoista ontoksi. ⁸Besalel teki vaskialtaan vaskijalustoineen niiden naisten peileistä, jotka suorittivat palvelustehtäviä ilmestysmajan ovella.

Esipiha varusteineen

⁹Sitten Besalel teki esipihan. Sen eteläsivua varten hän teki sadan kyynärän pituiset verhot kerratusta hienosta pellavasta. ¹⁰Verhojen pylväitä oli kaksikymmentä ja vaskijalustoja kaksikymmentä. Pylväiden koukut ja koristepienat olivat hopeaa. ¹¹Pohjoispuolen verhot olivat myös sadan kyynärän pituiset. Niiden pylväitä oli kaksikymmentä ja vaskijalustoja kaksikymmentä. Pylväiden koukut ja koristepienat olivat hopeaa. ¹²Länsipuolen verhot olivat viidenkymmenen kyynärän pituiset. Pylväitä oli kymmenen ja jalustoja kymmenen. Pylväiden koukut ja koristepienat olivat hopeaa. ¹³Etupuolen, itäisen puolen, pituus oli viisikymmentä kyynärää. ¹⁴Portin toisella sivulla olevien verhojen pituus oli viisitoista kyynärää. Niiden pylväitä oli kolme ja jalustoja kolme. ¹⁵Samoin verhot esipihan portin toisella sivulla olivat viidentoista kyynärän pituiset, pylväitä oli kolme ja jalustoja kolme. ¹⁶Kaikki esipihan verhot olivat kerratua hienoa pellavaa. ¹⁷Pylväiden jalustat olivat vaskea, koukut ja koristepienat hopeaa, ja pylväiden päät oli päällystetty hopealla. Kaikkiin esipihan pylväisiin oli kiinnitetty hopeiset koristepienat. ¹⁸Esipihan portin verho oli tehty kirjokudontatyönä sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista ja kerratusta hienosta pellavasta. Sen pituus oli kaksikymmentä kyynärää ja korkeus esipihan verhojen tavoin viisi kyynärää. ¹⁹Portin pylväitä oli neljä ja vaskijalustoja neljä. Pylväiden koukut olivat hopeaa, ja myös pylväänpäiden päällyste ja

koristepienat olivat hopeaa. ²⁰Kaikki asumuksen ja esipihan ympärillä olevat vaarnat olivat vaskea.

Laskelma ilmestysmajan kustannuksista

²¹Tässä on luettelo asumukseen, todistuksen majaan, käytetyistä tarvikkeista, jotka leeviläiset luettelivat litamarin, pappi Aaronin pojan, johdolla Mooseksen käskystä. ²²Besalel, Uurin poika, Huurin pojanpoika Juudan heimosta, oli tehnyt kaiken, mitä Herra oli Mooseksen kautta käskenyt. ²³Hänen apunaan oli Daanin heimoon kuuluva Oholiab, Ahisamakin poika, kai-vertaja ja suunnittelija, joka kutoi kirjokankaita sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä hienosta pellavasta.

²⁴Kultaa, jota käytettiin kaikkiin pyhäkköä varten tehtyihin esineisiin, oli tuotu heilutusuhrina kaikkiaan 29 talenttia ja 730 sekeliä, pyhäkkösekelin painon mukaan. ²⁵Hopeaa tuli seurakunnan katselmuksessa 100 talenttia ja 1.775 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan. ²⁶Jokaiselta katselmuksessa olleelta kaksikymmenvuotiaalta tai sitä vanhemmalta, kaikkiaan 603.550 mieheltä, saatiin beka-mitta eli puoli sekeliä, pyhäkkösekelin painon mukaan. ²⁷Sata talenttia hopeaa käytettiin pyhäkön pylväiden jalustojen ja esiripun pylväiden jalustojen valamiseen, talentti jalustaa kohti. Sataan jalustaan kului sata talenttia hopeaa. ²⁸Lopuista 1.775 sekelistä tehtiin koukut pylväisiin. Pylväiden päät päällystettiin hopealla, ja niihin tehtiin koristepienat.

²⁹Heilutusuhrivaskea oli 70 talenttia ja 2.400 sekeliä. ³⁰Siitä tehtiin jalustat ilmestysmajan oven pylväitä varten, vaskialttari ja siihen kuuluva vaskinen ritilä sekä kaikki alttarin esineet, ³¹samoin jalustat koko esipihaa ja esipihan porttia varten, kaikki asumuksen vaarnat sekä kaikki vaarnat esipihan ympärille.

Ylimmäisen papin puvun valmistaminen

39 Virkapuvut pyhäköpalvelusta varten sekä Aaronin pyhät vaatteet tehtiin sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista, sen käskyn mukaan, jonka Herra oli Moosekselle antanut. ²Kasukka tehtiin kullasta, sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä kerratusta hienosta pellavasta. ³Kulta taottiin ohuiksi levyiksi ja leikattiin säikeiksi, niin että sitä voitiin kutoa taidokkaasti sinipunaisten, purppuranpunaisten ja helakanpunaisten villalankojen ja hienopellavaisten lankojen sekaan. ⁴Kasukkaan tehtiin yhdistettävät olkakappaleet, jotka kiinnitettiin sen molempiin reunoihin. ⁵Kasukan päällä oleva kudottu vyö oli kasukan kanssa yhtä kappaletta. Sekin oli tehty kullasta sekä sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista ja kerratusta hie-

nosta pellavasta sen käsken mukaan, jonka Herra oli Moosekselle antanut. ⁶Onyksi-kivet, joihin oli kaiverrettu Israelin poikien nimet niin kuin sinetisormuksia kaiverretaan, kehystettiin kultapunoksin. ⁷Kivet pantiin kasukan olkakappaleisiin muistuttamaan israelilaisista sen käsken mukaan, jonka Herra oli Moosekselle antanut.

Rintakilpi

⁸Rintakilpi tehtiin taidokkaasti kullasta, sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä kerratusta hienosta pellavasta, niin kuin kasukkakin oli tehty. ⁹Rintakilpi oli neliön muotoinen ja kaksin kerroin taitettu. Siitä tehtiin vaaksan pituinen ja vaaksan levyinen, kaksin kerroin taitettu. ¹⁰Siihen kiinnitettiin jalokiviä neljään riviin: ensimmäiseen riviin karneoli, topaasi ja smaragdi, ¹¹toiseen riviin turkoosi, safiiri ja kalsedoni, ¹²kolmanteen riviin hyasintti, akaatti ja ametisti ¹³ja neljäljanteen riviin kryso-liitti, onyksi ja jaspis. Ne kiinnitettiin paikoilleen kultapunoksin kehystettyinä. ¹⁴Kiviä oli siis kaksitoista Israelin poikien nimien mukaan. Kuhunkin kiveen oli kaiverrettu yksi kahdentoista heimon nimistä niin kuin sinetisormuksia kaiverretaan.

¹⁵Rintakilpeen tehtiin puhtaasta kullasta ketjut, jotka oli punottu köysien tapaan. ¹⁶Lisäksi tehtiin kaksi kultapalmikkoa ja kaksi kultarengasta. Nämä kaksi rengasta kiinnitettiin rintakilven yläkulmiin. ¹⁷Molemmat kultapunokset kiinnitettiin rintakilven yläkulmissa oleviin renkaisiin. ¹⁸Molempien punosten toiset päät kiinnitettiin palmikoihin, ja nämä kiinnitettiin kasukan etupuolelle, sen olkakappaleisiin. ¹⁹Vielä tehtiin toiset kaksi kultarengasta, ja ne pantiin rintakilven alakulmiin, sen kasukkaa vasten olevan sisäpuolen reunaan. ²⁰Vielä tehtiin kaksi kultarengasta, jotka kiinnitettiin kasukan olkakappaleiden etupuolelle, sauman kohdalle alareunaan, kasukan vyön yläpuolelle. ²¹Rintakilpi solmittiin renkaistaan sinipunaisella nauhalla kasukan renkaisiin niin, että se oli kasukan vyön yläpuolella eikä irtaantunut kasukasta. Näin Herra oli Moosesta käsenyt.

Puvun muut varusteet

²²Kasukan viitta tehtiin kutomalla pelkästään sinipunaisista villalangoista. ²³Viitan keskellä oleva päantie oli niin kuin haarniskan aukko, ja sen reunassa oli päärme, ettei se repeäisi. ²⁴Viitan helmaan tehtiin granaattimenoita sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista sekä kerratusta hienosta pellavasta. ²⁵Sitten tehtiin tiukuja puhtaasta kullasta, ja ne kiinnitettiin granaattimienien väliin viitan helmaan ympäriinsä, ²⁶vuoroin tiuku ja granaattimena ympäri viitan helman. Viitta oli tehty käytet-

täväksi palveluksessa sen käskyn mukaan, jonka Herra oli antanut Moosekselle.

²⁷Aaronille ja hänen pojilleen tehtiin lisäksi kutomalla hienopellavaiset ihokkaat, ²⁸hienopellavaiset turbaanit, hienopellavaiset koristepäähineet sekä housut kerratusta hienosta pellavasta. ²⁹Lisäksi tehtiin kirjokudontatyönä vyö kerratusta hienosta pellavasta ja sinipunaisista, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista villalangoista, niin kuin Herra oli Moosesta käsenyt. ³⁰Vielä tehtiin ruusuke, pyhä otsakoru, puhtaasta kullasta ja siihen kirjoitettiin sinettisormusten kaiverrusten tapaan kirjoitus "Herralle pyhitetty". ³¹Siihen kiinnitettiin sinipunainen nauha, jolla se sidottiin turbaanin yläreunaan, sen käskyn mukaan, jonka Herra oli Moosekselle antanut.

Ilmestysmajan esineet

³²Näin koko työ, asumus eli ilmestysmaja, saatiin valmiiksi. Israelilaiset tekivät kaiken aivan sen käskyn mukaan, jonka Herra oli Moosekselle antanut. ³³He toivat asumuksen Moosekselle: teltan ja kaikki sen varusteet: hakaset, laudat, poikkitangot, pylväät ja jalustat, ³⁴punaiseksi värjättyistä pässinnahoista tehdyn peitteen, merilehmännahoista tehdyn peitteen ja verhona olevan esiripun, ³⁵todistuksen arkun kantotankoineen, armoistuismen, ³⁶pöydän kaikkine varusteineen sekä Herran eteen asetettavat leivät, ³⁷puhtaasta kullasta tehdyn lampunjalan riviin asetettavine lamppuineen ja kaikkine varusteineen sekä öljyä valaisemista varten, ³⁸kultaisen alttarin, voiteluöljyn ja hyväntuokuisen suitsukkeen, teltan oviverhon, ³⁹vaskialttarin vaskisine ritilöineen, sen kantotangot ja kaikki varusteet, altaan jalustoineen, ⁴⁰esipihan verhot pylväineen ja jalustoineen, esipihan portin verhon, sen köydet ja vaarnat sekä kaikki esineet, joita tarvitaan asumuksessa eli ilmestysmajassa suoritettavassa palveluksessa, ⁴¹virikapuvut pyhäkössä suoritettavaa palvelusta varten ja pappi Aaronin pyhät vaatteet sekä hänen poikiensa pappispuvut. ⁴²Israelilaiset olivat tehneet kaiken työn sen käskyn mukaan, jonka Herra oli Moosekselle antanut. ⁴³Kun Mooses katseli kaikkea, mitä he olivat valmistaneet, hän näki, että se oli tehty aivan niin kuin Herra oli käsenyt. Ja Mooses siunasi heidät.

Ilmestysmajan pystyttäminen ja pappien vihkiminen

40 Herra puhui Moosekselle: ²"Pystytä asumus, ilmestysmaja, ensimmäisen kuukauden ensimmäisenä päivänä. ³Aseta sinne todistuksen arkku ja ripusta esirippu arkun eteen. ⁴Tuo pöytä ja lada leivät pöydälle järjestykseen. Tuo lampunjalka ja nosta sen lamput paikoilleen. ⁵Pane kultainen suitsutusalttari todistuksen arkun eteen ja ripusta verho asumuksen ovele. ⁶Sijoita polttouhrialtari asumuksen eli ilmestysmajan oven eteen. ⁷Pane

allas ilmestysmajan ja alttarin välille ja kaada siihen vettä. ⁸Ympäröi esipiha verhoilla ja aseta verho esipihan porttiin. ⁹Ota sitten voiteluöljyä ja voitele asumus ja kaikki, mitä siellä on, ja pyhitä se ja kaikki sen esineet, niin siitä tulee pyhä. ¹⁰Voitele myös polttouhrialttari kaikkinen varusteineen ja pyhitä alttari, niin alttarista tulee pyhistä pyhin. ¹¹Voitele samoin allas jalustoineen ja pyhitä se. ¹²Tuo sitten Aaron poikineen ilmestysmajan ovelle ja pese heidät vedellä. ¹³Pue Aaron pyhiin vaatteisiin, voitele hänet ja pyhitä hänet palvelemaan minua pappina. ¹⁴Tuo myös hänen poikansa, pue heidän ylleen ihokkaat ¹⁵ja voitele heidät palvelemaan minua pappeina, niin kuin sinä voitelit heidän isänsäkin. Tämä on oleva heille voitelluna ikuisen pappeuteen, polvesta polveen."

¹⁶Mooses teki kaiken aivan niin kuin Herra oli häntä käsenyt. ¹⁷Asumus pystytettiin toisen vuoden ensimmäisessä kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä. ¹⁸Mooses pystytti asumuksen: Hän asetti paikoilleen sen jalustat, pani niihin laudat, asetti paikoilleen poikkitangot ja pystytti pylväät. ¹⁹Hän levitti asumuksen ylle teltan ja asetti sen päälle telttapeitteen, niin kuin Herra oli häntä käsenyt. ²⁰Sitten hän otti todistuksen taulut, pani ne arkkuun, kiinnitti kantotangot arkun sivuille ja asetti armoistuimen arkun päälle. ²¹Mooses vei arkun asumukseen ja ripusti paikoilleen esiripun verhoamaan liitonarkkua, niin kuin Herra oli häntä käsenyt. ²²Hän asetti pöydän ilmestysmajaan, asumuksen pohjoissivulle esiripun ulkopuolelle, ²³ja latoi sen päälle leivät järjestykseen Herran eteen, niin kuin Herra oli häntä käsenyt. ²⁴Hän asetti lampunjalan ilmestysmajaan, asumuksen eteläisivulle vastapäätä pöytää, ²⁵ja nosti lamput Herran eteen, niin kuin Herra oli häntä käsenyt. ²⁶Mooses asetti kultaisen alttarin ilmestysmajaan esiripun eteen ²⁷ja poltti sen päällä hyväntuoksuista suitsuketta, niin kuin Herra oli häntä käsenyt. ²⁸Sitten hän ripusti verhon asumuksen ovelle. ²⁹Mooses asetti polttouhrialttarin asumuksen eli ilmestysmajan oven edustalle ja uhrasi sen päällä polttouhrin ja ruokauhrin niin kuin Herra oli häntä käsenyt. ³⁰Altaan hän asetti ilmestysmajan ja alttarin välille ja kaatoi siihen vettä peseytymistä varten. ³¹Mooses ja Aaron sekä Aaronin pojat pesivät siinä kätensä ja jalkansa. ³²Menessään ilmestysmajaan tai lähestyessään alttaria he peseytyivät Herran Moosekselle antaman käskyn mukaisesti. ³³Mooses rakensi asumuksen ja alttarin ympärille esipihan ja ripusti verhon esipihan porttiin. Näin Mooses sai tehdyksi kaiken työn.

Herran kirkkaus täyttää ilmestysmajan

³⁴Silloin pilvi peitti ilmestysmajan ja Herran kirkkaus täytti asumuksen, ³⁵eikä Mooses voinut mennä ilmestysmajaan, sillä pilvi oli asettunut sen päälle ja Herran kirkkaus täytti asumuksen. ³⁶Aina kun pilvi kohosi asumuksen päältä, israelilaiset lähtivät liikkeelle. Näin tapahtui koko heidän vael-

luksensa ajan. ³⁷Mutta ellei pilvi kohonnut, he eivät lähteneet liikkeelle, ennen kuin tuli päivä, jona se taas kohosi. ³⁸Herran pilvi oli päivällä asumuksen päällä, ja yöllä siinä oli tulen hohde. Kaikki israelilaiset näkivät tämän koko vaelluksensa ajan.

KOLMAS MOOSEKSEN KIRJA (LEVITICUS)

Polttouhrilaki

1 Herra kutsui Moosesta ja puhui hänelle ilmestysmajan sisältä: ²"Sano israelilaisille: Kun joku teistä haluaa tuoda uhrin Herralle, tuokoon hän uhrinsa karjasta, joko naudoista tai lampaista. ³Jos hän uhraa polttouhriksi nau-taeläimen, hänen on uhrattava virheetön uros. Tuokoon hän sen ilmestysmajan ovelle, jotta Herra olisi hänelle suosiollinen, ⁴ja laskekoon kätensä polttouhrin pään päälle, niin se hyväksytään sovituksi hänelle. ⁵Hänen tulee teurastaa tuo mullikka Herran edessä, ja papit, Aaronin pojat, ottakoot veren ja vihmokoot sen ympäri alttaria, joka on ilmestysmajan ovelle. ⁶Sitten hänen on nyljettävä polttouhri ja leikattava se kappaleiksi. ⁷Pappi Aaronin pojat tehköt tulen alttarille, latokoot halkoja tuleen ⁸ja järjestäköt kappaleet sekä pään ja ihran palavien halkojen päälle alttarille. ⁹Sisälmykset ja jalat uhrin tuoja peskään vedessä, ja pappi polttakoon kaiken alttarilla. Se on polttouhri, suloisesti tuoksuva tuliuhri Herralle. ¹⁰Jos tuojan polttouhri on pikkukarjasta, lampaista tai vuohista, hänen on uhrattava virheetön uros. ¹¹Hänen tulee teurastaa se alttarin pohjoisvällä, Herran edessä, ja papit, Aaronin pojat, vihmokoot sen veren ympäri alttaria. ¹²Leikelkään hän sitten uhrieläimen määräkappaleiksi, ja pappi asettakoon kappaleet sekä pään ja ihran palavien halkojen päälle alttarille. ¹³Sisälmykset ja jalat hän peskään vedessä, ja pappi viekään ne kaikki alttarille ja polttakoon. Se on polttouhri, suloisesti tuoksuva tuliuhri Herralle. ¹⁴Jos hänen polttouhrinsa Herralle on linnuista, hänen on uhrattava metsäkyyhkysiä tai kyyhkysenpoikia. ¹⁵Pappi tuokoon linnun alttarille, vääntäkään siltä niskan poikki ja polttakoon sen alttarilla. Veri on puserrettava alttarin seinään. ¹⁶Sitten pappi ottakoon linnun kuvun ja höyhenet ja heittääkään ne alttarin viereen, sen itäpuolella olevaan tuhkäläjään. ¹⁷Sen jälkeen hänen on repäistävä lintu auki siipien kohdalta, niitä kuitenkin irrottamatta, ja poltettava se palavien halkojen päällä alttarilla. Se on polttouhri, suloisesti tuoksuva tuliuhri Herralle."

Ruokauhrilaki

2 "Kun joku uhraa Herralle ruokauhrin, hänen uhrinaan olkoon hienoja vehnäjauhoja. Hänen tulee vuodattaa niihin öljyä ja panna päälle vielä suitsuketta. ²Viekään hän uhrin papeille, Aaronin pojille, ja pappi ottakoon täyden kourallisen ruokauhrin jauhoja ja ruokauhrin öljyä sekä kaiken suitsukkeen ja polttakoon ruokauhrin muistouhriosan alttarilla suloisesti tuok-

suvaksi tuliuhriksi Herralle. ³Ruokauhrista jäljelle jäänyt osa kuuluu Aaronille ja hänen pojilleen. Se on pyhistä pyhintä Herran tuliuhria.

⁴Kun tuot uunissa paistetun ruokauhrin, tuo hienoista jauhoista öljyyn leivottuja happamattomia leipiä ja öljyllä voideltuja happamattomia ohuita leipiä. ⁵Jos uhrisi on leivinlevyllä paistettu ruokauhri, sen tulee olla hienoista vehnäjauhoista öljyyn leivottu ja happamaton. ⁶Paloittele se ja vuodata sen päälle öljyä. Se on ruokauhri. ⁷Jos uhraat pannussa paistetun ruokauhrin, tee se hienoista vehnäjauhoista ja öljystä. ⁸Vie näistä aineksista valmistettu ruokauhri Herralle; anna se papille, ja hän tuo sen alttarille. ⁹Pappi erottakoon ruokauhrista muistouhriosan ja polttakoon sen alttarilla suloisesti tuoksuvaksi tuliuhriksi Herralle. ¹⁰Ruokauhrista jäljelle jäänyt osa kuuluu Aaronille ja hänen pojilleen. Se on pyhistä pyhintä Herran tuliuhria.

¹¹Mitään ruokauhria, jonka te tuotte Herralle, ei saa valmistaa hapantaikinnasta, sillä te ette saa polttaa tuliuhrina Herralle mitään hapatettua ettekä hunajaa. ¹²Te saatte tuoda niitä Herralle uhriksi ensisadosta, mutta niitä ei saa tuoda alttarille suloiseksi tuoksuksi. ¹³Mausta jokainen ruokauhri sulalla, älä anna Jumalasi liitonsuolan puuttua ruokauhristasi. Jokaisen uhrilahjasi mukana sinun on uhrattava myös suolaa. ¹⁴Jos tuot ruokauhrin Herralle ensisadosta, tuo tulella paahdettuja tähtkäpäitä tai survottuja jyviä tuleentumattomasta viljasta uuden satosi ruokauhrina. ¹⁵Vuodata sen päälle öljyä ja pane sen päälle suitsuketta. Se on ruokauhri. ¹⁶Pappi polttakoon muistouhriosan survotuista jyvistä ja öljystä sekä kaiken suitsukkeen. Tämä on tuliuhri Herralle."

Yhteysuhrilaki

3"Jos joku tuo lahjanaan yhteysuhrin nautakarjasta, joko uroksen tai naaraan, tuokoon hän Herran eteen virheettömän eläimen. ²Hänen on laskettava kätensä uhrin pään päälle ja teurastettava eläin ilmestysmajan ovella. Papit, Aaronin pojat, vihmokoot veren ympäri alttaria. ³Tuokoon hän yhteysuhrista Herralle tuliuhriksi sisälmyksiä peittävän rasvan, kaiken sisälmysten rasvan, ⁴molemmat munuaiset sekä niiden päällä lantiolihaksissa olevan rasvan ja maksanlisäkkeen, joka on irrotettava munuaisten vierestä. ⁵Aaronin poikien on poltettava nämä yhdessä polttouhrin kanssa palavien halkojen päällä alttarilla suloisesti tuoksuvaksi tuliuhriksi Herralle.

⁶Jos joku tuo lahjanaan Herralle yhteysuhrin pikkukarjasta, uroksen tai naaraan, tuokoon hän virheettömän eläimen. ⁷Jos hän tuo uhrinaan lampaan, hänen on tuotava se Herran eteen, ⁸laskettava kätensä uhrin pään päälle ja teurastettava eläin ilmestysmajan edessä. Aaronin pojat vihmokoot sen veren ympäri alttaria. ⁹Tuokoon hän yhteysuhrista Herralle tuliuhriksi rasvan, koko rasvahännän, joka on irrotettava häntänikamista, si-

sälmyksiä peittävän rasvan, kaiken sisälmysten rasvan, ¹⁰molemmat munuaiset sekä niiden päällä lantioliyhaksissa olevan rasvan ja maksanlisäkkeen, joka on irrotettava munuaisten vierestä. ¹¹Papin tulee polttaa kaikki nämä alttarilla. Tämä on tuliuhriruoka Herralle.

¹²Jos uhrin tuojan lahja on vuohi, hänen on tuotava se Herran eteen, ¹³laskettava kätensä sen pään päälle ja teurastettava se ilmestysmajan edessä. Aaronin pojat vihmokoot sen veren ympäri alttaria. ¹⁴Tuokoon hän siitä tuliuhriksi Herralle sisälmyksiä peittävän rasvan, kaiken sisälmysten rasvan, ¹⁵molemmat munuaiset, niiden päällä lantioliyhaksissa olevan rasvan sekä maksanlisäkkeen, joka on irrotettava munuaisten vierestä. ¹⁶Pappi polttakoon ne alttarilla suloisesti tuoksuvana tuliuhriruokana. Kaikki rasva kuuluu Herralle. ¹⁷Tämä on teille ikuinen säädös polvesta polveen, missä asuttekin: älkää syökö mitään rasvaa älkääkään mitään verta."

Syntiuhrilaki

4 Herra puhui Moosekselle: ²"Sano israelilaisille: Jos ihminen erehdyksessä tekee syntiä Herran käskyjä vastaan, tekee jotakin sellaista, mitä ei saa tehdä, häntä koskevat nämä säädökset.

³Jos voideltu pappi tekee syntiä ja saattaa kansan syylliseksi, tuokoon hän tekemänsä synnin tähden nuoren, virheettömän sonnimullikan syntiuhriksi Herralle. ⁴Hänen on vietävä mullikka ilmestysmajan ovelle Herran eteen, laskettava kätensä sen pään päälle ja teurastettava se Herran edessä. ⁵Voideltu pappi ottakoon mullikan verta, vieköön sitä ilmestysmajaan, ⁶kastakoon sormensa vereen ja vihmokoon verta seitsemän kertaa Herran edessä pyhäkön esirippua kohti. ⁷Papin on siveltävä Herran edessä verta ilmestysmajassa olevan suitsutusalttarin sarviin ja kaadettava loput härän verestä ilmestysmajan oven edessä olevan polttouhrialttarin juurelle. ⁸Ottakoon hän erilleen kaiken syntiuhrimullikan rasvan, sisälmyksiä peittävän rasvan ja kaiken sisälmysten rasvan, ⁹samoin molemmat munuaiset sekä niiden päällä lantioliyhaksissa olevan rasvan ja munuaisten vierestä irrotettavan maksanlisäkkeen, ¹⁰niin kuin ne otetaan pois yhteysuhrihärsistä. Papin on poltettava ne polttouhrialttarilla. ¹¹Mullikan nahka, kaikki liha sekä pää ja jalat, sisälmykset ja mahan sisältö – ¹²koko mullikka – vietäköön leirin ulkopuolelle puhtaaseen paikkaan, johon tuhka heitetään, ja poltettakoon halkojen päällä tulella. Se on poltettava paikassa, johon tuhka heitetään.

¹³Mutta jos koko Israelin seurakunta tekee erehdyksessä syntiä eikä seurakunta huomaa rikkoneensa mitään Herran käskyä vastaan ja tehneensä sellaista, mitä ei saa tehdä, ja on kuitenkin tullut syylliseksi, ¹⁴ja jos synti, jonka se on tehnyt Herran käskyä vastaan, tulee sitten julki, seurakunta

tuokoon mullikan syntiuhriksi ja viekään sen ilmestysmajan eteen. ¹⁵Seurakunnan vanhimpien on laskettava kätensä mullikan pään päälle Herran edessä, ja mullikka on teurastettava Herran edessä. ¹⁶Voideltu pappi viekään mullikan verta ilmestysmajaan, ¹⁷kastakoon sormensa vereen ja vihmokoon verta seitsemän kertaa Herran edessä esirippua kohti. ¹⁸Sivelkään hän verta myös Herran edessä ilmestysmajassa olevan alttarin sarviin. Loput verestä hänen tulee kaataa ilmestysmajan oven edessä olevan polttouhrialttarin juurelle. ¹⁹Hänen tulee ottaa kaikki uhrin rasva ja polttaa se alttarilla. ²⁰Hänen on tehtävä tälle mullikalle niin kuin hän teki syntiuhrimullikalle, aivan samalla tavalla. Kun pappi on näin toimittanut seurakunnalle sovituksen, sille annetaan anteeksi. ²¹Pappi viekään mullikan leirin ulkopuolelle ja polttakoon sen, niin kuin hän poltti ensimmäisen mullikan. Se on seurakunnan syntiuhri.

²²Jos ruhtinas tekee syntiä ja rikkoo erehdyksessä jotakin Herran, Jumalansa, käskyä vastaan tekemällä sellaista, mitä ei saa tehdä, ja tulee näin syylliseksi, ²³tai jos hän tulee tietoiseksi aikaisemmin tekemästään synnistä, tuokoon hän uhrinaan vuohen, virheettömän uroksen. ²⁴Hänen on laskettava kätensä pukin pään päälle ja teurastettava se Herran edessä, paikassa, jossa polttouhriteuraat teurastetaan. Se on hänen syntiuhrinsa. ²⁵Pappi ottakoon syntiuhrin verta sormeensa ja sivelkään sitä polttouhrialttarin sarviin, mutta loput verestä hänen on kaadettava polttouhrialttarin juurelle. ²⁶Kaikki uhrin rasva hänen on poltettava alttarilla samalla tavoin kuin yhteysuhrin rasva poltetaan. Kun pappi on näin toimittanut ruhtinaalle sovituksen hänen synnistään, se annetaan hänelle anteeksi.

²⁷Jos joku kansasta tekee erehdyksessä syntiä jotakin Herran käskyä vastaan tekemällä sellaista, mitä ei saa tehdä, ja tulee siten syylliseksi, ²⁸tai jos hän tulee tietoiseksi aikaisemmin tekemästään synnistä, tuokoon hän syntinsä tähden uhrinaan vuohen, virheettömän naaraan. ²⁹Hänen on laskettava kätensä syntiuhrin pään päälle ja teurastettava eläin polttouhripaikalla. ³⁰Pappi ottakoon sen verta sormeensa ja sivelkään sitä polttouhrialttarin sarviin ja kaataakoon loput verestä alttarin juurelle. ³¹Pappi irrottakoon vuohesta kaiken rasvan, niin kuin yhteysuhrin rasva irrotetaan, ja polttakoon sen alttarilla suloiseksi tuoksuksi Herralle. Kun pappi on näin toimittanut sovituksen, uhrin tuoja saa anteeksi.

³²Jos joku tuo lampaan syntiuhriksi, hänen on tuotava uhrinaan virheetön naaras, ³³laskettava kätensä sen pään päälle ja teurastettava se syntiuhriksi paikassa, jossa polttouhri teurastetaan. ³⁴Pappi ottakoon syntiuhrin verta sormeensa ja sivelkään sitä polttouhrialttarin sarviin mutta loput verestä hänen on kaadettava alttarin juurelle. ³⁵Pappi irrottakoon lampaasta kaiken rasvan, niin kuin yhteysuhrilampaan rasva irrotetaan, ja polttakoon sen

alttarilla Herran tuliuhrin päällä. Kun pappi näin on toimittanut sovituksen uhrin tuojan tekemästä synnistä, tälle annetaan anteeksi."

Lisämääräyksiä syntiuhrilakiin

5"Jos joku rikkoo siten, että kuultuaan vannotuksen ei ilmoita mitä tietää, vaikka voisi todistaa siitä, mitä on nähnyt tai mitä muuten tietää, hän tekee syntiä ja joutuu kantamaan syyllisyytensä. ²Tai jos joku tietämättään koskee johonkin saastaiseen, joko saastaisen villieläimen raatoon, saastaisen kotieläimen raatoon tai saastaisen pikkueläimen raatoon, hän saastuu ja tulee syylliseksi. ³Tai jos hän tietämättään koskee ihmisen saastaan, on se mitä saastaa tahansa, josta voi saastua, ja sitten huomaa sen, hän on syyllinen. ⁴Tai jos joku puhuu huulillaan ajattelemattomasti, vannoo pahassa tai hyvässä tarkoituksessa mitä hyvänsä, mitä ihminen voi ajattelemattomasti vannoa, mutta sitten huomaa asian, hän on syyllinen.

⁵Jos joku on syyllistynyt johonkin näistä asioista, hänen on tunnustettava synty, jonka hän on tehnyt, ⁶ja tuotava Herralle syyllisyytensä vuoksi, tekemänsä synnin vuoksi, naaras pikkukarjasta, lammas tai vuohi, syntiuhriksi. Sitten pappi toimittakoon hänelle sovituksen hänen synnistään. ⁷Ellei hän kuitenkaan saa hankituksi lammasta, tuokoon Herralle syntinsä sovituksiksi kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa, toisen syntiuhriksi ja toisen polttouhriksi. ⁸Vieköön hän ne papille, ja pappi uhratkoon ensiksi sen, joka on määrätty syntiuhriksi ja taittakoon siltä niskan poikki päätä irrottamatta, ⁹vihmokokoon syntiuhrin verta alttarin seinään ja pusertakoon loput verestä alttarin juurelle. Tämä on syntiuhri. ¹⁰Toinen kyyhkynen tulee uhrata polttouhriksi niin kuin on säädetty. Kun pappi näin on toimittanut uhrin tuojalle sovituksen hänen tekemästään synnistä, tämä saa anteeksi.

¹¹Ellei hän kuitenkaan saa hankituksi kahta metsäkyyhkystä tai kahta kyyhkysenpoikaa, tuokoon tekemänsä synnin vuoksi uhrina kymmenesosan eefamittaa hienoja vehnäjauhoja syntiuhriksi. Hän ei saa panna siihen öljyä eikä sen päälle suitsuketta, sillä se on syntiuhri. ¹²Hänen on vietävä se papille, ja pappi ottakoon siitä kourallisen, muistouhriosan, ja polttakoon sen alttarilla Herran tuliuhrin päällä. Tämä on syntiuhri. ¹³Kun pappi näin on toimittanut hänelle sovituksen hänen tekemästään synnistä, mistä tahansa tällaisesta synnistä, hän saa anteeksi. Osa uhrista kuuluu papille samalla tavoin kuin ruokauhrista."

Vikauhrilaki

¹⁴Herra puhui vielä Moosekselle: ¹⁵"Jos joku toimii uskottomasti ja tekee erehdyksessä syntiä ottamalla itselleen jotakin Herralle pyhitettyä, hän tuokoon vikauhrinaan Herralle virheettömän pässin pikkukarjasta sinun

arvioimasi hopeasekelien määrän mukaisesti, pyhäkkösekelin painon mukaan. ¹⁶Hänen on myös korvattava se, minkä hän on anastanut Herralle pyhitetystä omaisuudesta, ja lisättävä siihen viidesosa sen arvosta ja annettava papille. Kun pappi on toimittanut hänelle sovituksen uhraamalla vika-uhripässin, hän saa anteeksi.

¹⁷Jos joku tietämättään rikkoo jotakin Herran käskyä vastaan tekemällä sellaista, mitä ei saa tehdä, hän tulee syylliseksi ja on vastuussa rikkomuksestaan. ¹⁸Hänen on tuotava papille vikauhriksi sinun arviosi mukainen virheetön pässi pikkukarjasta. Pappi toimittakoon hänelle sovituksen erehdyksestä, jonka hän on tietämättään tehnyt, ja hän saa anteeksi. ¹⁹Tämä on vikauhri. Hän on tullut syylliseksi Herran edessä."

Lisämääräyksiä vikauhrilakiin

²⁰Herra puhui Moosekselle: ²¹"Jos joku tekee rikkomuksen ja on uskonon Herraa kohtaan siten, että kieltää saaneensa lähimmäiseltään jotakin, mitä tämä on hänen haltuunsa antanut tai hänen hoitoonsa uskonut, tai mitä hän on ryöstänyt tai petoksella anastanut lähimmäiseltään ²²tai on löytänyt kadonneen esineen ja kieltää löytäneensä tai vannoo väärin missä tahansa asiassa, jossa ihminen voi rikkoa, ²³hän on tehnyt syntiä ja tullut syylliseksi. Hänen on palautettava se, mitä on ryöstänyt tai petoksella anastanut tai mikä hänen haltuunsa on pantiksi uskottu, tai kadonnut esine, jonka hän on löytänyt, ²⁴tai mikä tahansa, mistä hän on vannonut väärin. Hän korvatkoon täysimääräisenä sen kaiken ja lisätköön siihen viidesosan arvosta. Antakoon hän korvauksen sille, jolle se kuuluu, sinä päivänä, jona hän uhraa vikauhrinsa. ²⁵Hänen on tuotava Herralle vikauhri. Tuokoon hän papille sinun arviosi mukaisen virheettömän pässin laumastaan. ²⁶Kun pappi on toimittanut hänelle sovituksen Herran edessä, hän saa anteeksi minkä tahansa synnin, jonka hän on tehnyt ja josta hän on tullut syylliseksi."

Lisämääräyksiä polttouhrilakiin

6Herra puhui Moosekselle: ²"Käske Aaronia ja hänen poikiaan näin: Tämä on laki polttouhrista. Polttouhri olkoon alttarin tulisijan päällä koko yön aamuun asti, ja alttarin tuli on pidettävä vireillä. ³Pappi pukeutukoon pellavapukuunsa, pukekoon pellavahousut alastomuutensa peitteeksi, korjatkoon pois tuhkan, joksi tuli on kuluttanut polttouhrin alttarilla, ja pankoon sen alttarin viereen. ⁴Sitten hänen on riisuttava vaatteensa, pukeuduttava toisiin vaatteisiin ja vietävä tuhka leirin ulkopuolelle puhtaaseen paikkaan. ⁵Altтарilla oleva tuli on pidettävä palamassa, se ei saa sammuttua. Pappi lisätköön puita tuleen alttarille joka aamu, järjestäköön sen

päälle polttouhrin kappaleet ja polttakoon niiden päällä yhteysuhrin rasvat.
⁶Tuli palakoon aina alttarilla; se ei saa sammua."

Lisämääräyksiä ruokauhrilakiin

⁷"Tämä on laki ruokauhrista: Aaronin poikien on tuotava ruokauhri alttarin ääreen Herran eteen. ⁸Papin tulee erottaa ruokauhrista kourallinen hienoja vehnä jauhoja ja öljyä ja kaikki suitsuke, joka on ruokauhrin päällä, ja polttaa ruokauhrin muistouhriosa alttarilla suloiseksi tuoksuksi Herralle. ⁹Jäljelle jäävän osan syököön Aaron poikiensa kanssa. Se on syötävä hap-pamattomina leipinä pyhässä paikassa; ilmestysmajan esipihalla heidän on se syötävä. ¹⁰Ruokauhria ei saa leipoa hapantaikinasta. Minä olen antanut sen tuliuhreistani pappien osaksi. Se on pyhistä pyhintä, niin kuin syntiuhri ja vikauhrikin. ¹¹Jokainen Aaronin miespuolinen jälkeläinen saa syödä sitä. Tämä on teidän ikuinen osuutenne Herran tuliuhreista polvesta polveen. Jokainen, joka niihin koskee, tulee pyhäksi."

¹²Herra puhui Moosekselle: ¹³"Tämä on Aaronin ja hänen poikiensa uhri, joka heidän on uhrattava Herralle sinä päivänä, jona heidät voidellaan: kymmenesosa eefa-mittaa hienoja vehnä jauhoja, josta puolet uhrataan aamulla ja puolet illalla. Tämä on jokapäiväinen ruokauhri. ¹⁴Se on valmistettava leivinlevyllä öljyyn leivottuna. Tuo se hyvin sekoitettuna ja uhraa se paloitetuna ruokauhrina suloiseksi tuoksuksi Herralle. ¹⁵Tämän ruokauhrin toimittaa Aaronin pojista se, joka on voideltu papiksi hänen jälkeensä. Tämä on ikuinen Herran säädös. Uhri on poltettava kokonaisuena. ¹⁶Jokainen papin ruokauhri on kokonaisuuhri, eikä siitä saa syödä mitään."

Lisämääräyksiä syntiuhrilakiin

¹⁷Herra puhui Moosekselle: ¹⁸"Sano Aaronille ja hänen pojilleen: Tämä on laki syntiuhrista. Syntiuhri teurastettakoon Herran edessä samassa paikassa, jossa polttouhri teurastetaan. Se on pyhistä pyhintä. ¹⁹Pappi, joka uhraa syntiuhrin, saa syödä sitä. Se on syötävä pyhässä paikassa, ilmestysmajan esipihalla. ²⁰Jokainen, joka koskee uhrin lihaan, tulee pyhäksi. Jos sen verta roiskuu vaatteille, tahraantunut vaate on pestävä pyhässä paikassa. ²¹Savi-astia, jossa uhri keitetään, on rikottava, mutta jos se on keitetty vaski-astiassa, astia on hangattava puhtaaksi ja huuhdottava vedellä. ²²Jokainen miespuolinen pappissuvun jäsen saa syödä syntiuhria. Se on pyhistä pyhintä. ²³Mitään syntiuhria, jonka verta viedään ilmestysmajaan pyhäkössä toimitettavaa sovitusta varten, ei saa syödä, vaan se pitää polttaa tulesa."

Lisämääräyksiä vikauhrilakiin

7¹"Tämä on laki vikauhrista; se on pyhistä pyhintä. ²Vikauhri on teurastettava paikassa, jossa polttouhri teurastetaan, ja sen veri on vihmottava ympäri alttaria. ³Siitä tulee uhrata kaikki rasva, rasvahäntä ja sisälmyksiä peittävä rasva, ⁴molemmat munuaiset sekä niiden päällä lantiolihaksissa oleva rasva ja maksanlisäke, joka irrotetaan munuaisten vierestä. ⁵Pappi polttakoon ne alttarilla tuliuhrina Herralle. Tämä on vikauhri. ⁶Jokainen miespuolinen pappissuvun jäsen saa syödä sitä. Syötäköön se pyhässä paikassa; se on pyhistä pyhintä.

⁷Syntuuhria ja vikauhria koskee sama laki: ne kuuluvat papille, joka toimittaa sovituksen. ⁸Myös polttouhriteuraan nahka kuuluu papille, joka toimittaa jonkun puolesta polttouhrin. ⁹Samoin jokainen uunissa paistettu ja jokainen pannussa tai leivinlevyllä valmistettu ruokauhri kuuluu papille, joka uhraa sen. ¹⁰Mutta jokainen öljyyn sekoitettu tai kuiva ruokauhri kuuluu yhteisesti kaikille Aaronin pojille.

Lisämääräyksiä yhteysuhrilakiin

¹¹Tämä on laki Herralle uhrattavasta yhteysuhrista: ¹²Jos joku antaa uhrinsa kiitokseksi, tuokoon kiitosuhriteuraan lisäksi öljyyn leivottuja happamattomia leipiä, öljyllä voideltuja happamattomia ohuita leipiä ja hienoista vehnäjuhuista öljyyn leivottuja leipiä. ¹³Tuokoon hän uhrinaan myös hapanleipää kiitosuhriksi uhratun yhteysuhriteuraan mukana. ¹⁴Uhrilahjoina tuomistaan leivistä hän antakoon yhden joka lajia lahjaksi Herralle. Ne kuuluvat papille, joka vihmoo yhteysuhrin veren. ¹⁵Kiitosuhrina annetun yhteysuhriteuraan liha on syötävä samana päivänä, jona se on uhrattu. Siitä ei saa jäädä mitään seuraavaan aamuun.

¹⁶Jos uhrilahjana tuotu teuras on lupausuhri tai vapaaehtoinen uhri, se on syötävä samana päivänä, jona se on tuotu. Jos siitä kuitenkin jää jotakin tähteeksi, se voidaan syödä vielä seuraavana päivänä. ¹⁷Jos uhrilihasta jää jotakin kolmanneksi päiväksi, se on poltettava tulella. ¹⁸Jos yhteysuhriteuraan lihaa kuitenkin syödään kolmantena päivänä, uhrin tuoja ei saa osakseen Jumalan suosiota eikä uhria lueta hänen hyväkseen. Sellainen liha on saastaista ja jokainen, joka sitä syö, tulee synnalaiseksi.

¹⁹Jos liha on koskettanut mitä tahansa saastunutta, sitä ei saa syödä, vaan se on poltettava tulella. Jokainen, joka on puhdas, voi syödä uhrilihaa, ²⁰mutta jokainen, joka saastaisena ollessaan syö Herralle kuuluvan yhteysuhriteuraan lihaa, on poistettava kansansa keskuudesta. ²¹Jos joku koskee johonkin saastaiseen, mihin tahansa, joko ihmisen saastaan, epäpuhtaaseen eläimeen tai mihin saastaiseen iljetykseen tahansa, ja sitten syö Her-

ralle kuuluvan yhteysuhriteuraan lihaa, hänet on poistettava kansansa keskuudesta."

Verta ja uhriteuraan rasvaa kielletään syömästä

²²Herra puhui Moosekselle: ²³"Sano israelilaisille: Älkää syökö mitään härän, lampaan tai vuohen rasvaa. ²⁴Itsestään kuolleen tai kuoliaaksi raadellun eläimen rasvaa saa käyttää kaikkiin muihin tarpeisiin, mutta syödä sitä ei saa. ²⁵Jokainen, joka syö sellaisen eläimen rasvaa, joka voidaan uhrata tuliuhrina Herralle, on poistettava kansansa keskuudesta. ²⁶Älkää myöskään syökö minkään eläimen verta, ei lintujen eikä muiden eläinten, missä tahansa asuttekin. ²⁷Jokainen, joka syö mitä tahansa verta, on poistettava kansansa keskuudesta."

Pappien osuus uhreista

²⁸Herra puhui Moosekselle: ²⁹"Sano israelilaisille: Joka tuo Herralle yhteysuhriteuraan, antakoon siitä Herralle uhrilahjan. ³⁰Tuokoon hän omin käsin Herralle rasvan tuliuhriksi ja rintalihan Herran edessä heilutettavaksi heilutusuhriksi. ³¹Pappi polttakoon rasvan alttarilla, mutta rintaliha kuuluu Aaronille ja hänen pojilleen. ³²Antakaa papille yhteysuhriteuraistanne erotettu oikea reisi. ³³Aaronin pojista se, joka uhraa yhteysuhrin veren ja rasvan, saakoon osakseen oikean reiden. ³⁴Minä olen näet ottanut israelilaisten yhteysuhriteuraista heilutusuhriksi annetun rintalihan ja anniksi erotetun reiden ja antanut ne pappi Aaronille ja hänen pojilleen israelilaisilta tulevaksi ikuisiksi osuudeksi." ³⁵Tämä on se osa, joka säädettiin Aaronille ja hänen pojilleen Herran tuliuhreista päivänä, jona Mooses pyhitti heidät palvelemaan Herraa pappeina. ³⁶Sinä päivänä, jona Mooses voiteli heidät, Herra määräsi, että israelilaisten oli annettava heille tämä osuus. Tämä on ikuinen säädös polvesta polveen.

³⁷Tämä on polttouhria, ruokauhria, syntiuhria, vikauhria, vihkiäisuhria ja yhteysuhria koskeva laki, ³⁸jonka Herra antoi Moosekselle Siinainvuorella silloin, kun hän antoi israelilaisille Siinain autiomaassa käskyn toimittaa uhreja Herralle.

Pappien vihkiminen virkaansa

8 Herra puhui Moosekselle: ²"Tuo Aaron ja hänen poikansa sekä pyhät vaatteet, voiteluöljy, syntiuhrimullikka, kaksi pässiä ja korillinen happamatomia leipiä ³ja kutsu koko seurakunta koolle ilmestysmajan portille."

⁴Mooses teki niin kuin Herra oli häntä käskenyt, ja seurakunta kokoontui ilmestysmajan portille. ⁵Mooses sanoi seurakunnalle: "Näin on Herra käs-

kenyt tehdä." ⁶Mooses toi esiin Aaronin ja hänen poikansa ja pesi heidät vedellä. ⁷Sitten hän puki Aaronin ylle ihokkaan, vyötti hänet vyöllä, puki hänen ylleen viitan ja sen päälle kasukan, vyötti hänet kasukan vyöllä ja sitoi sillä kasukan hänen ylleen. ⁸Mooses kiinnitti kasukan päälle rintakilven, ja rintakilpeen hän pani uurimin ja tummimin. ⁹Hän pani Aaronin päähän turbaanin, ja sen etupuolelle hän asetti kultaisen ruusukkeen, pyhän otsakorun, niin kuin Herra oli Moosesta käsenyt.

¹⁰Sitten Mooses otti voiteluöljyn, voiteli asumuksen ja kaiken, mitä siinä oli, ja pyhitti ne. ¹¹Hän vihmoi öljyä seitsemän kertaa alttarille ja voiteli alttarin kaikkine esineineen sekä altaan jalustoineen pyhittääkseen ne. ¹²Hän vuodatti voiteluöljyä Aaronin päähän ja voiteli Aaronin pyhittääkseen hänet. ¹³Sitten Mooses toi Aaronin pojat, puki heidän ylleen ihokkaat, vyötti heidät vyöllä ja sitoi päähineet heidän päähänsä, niin kuin Herra oli Moosesta käsenyt.

¹⁴Hän toi esille syntiuhrimullikan, ja Aaron ja hänen poikansa laskivat kätensä sen pään päälle. ¹⁵Sitten Mooses teurasti mullikan, otti sen verta, siveli verta sormellaan alttarin sarviin joka puolelle ja näin puhdisti alttarin. Lopun veren hän valutti alttarin juurelle ja pyhitti alttarin toimittamalla sille sovituksen. ¹⁶Mooses otti kaiken sisälmysten päällä olevan rasvan, maksanlisäkkeen ja molemmat munuaiset rasvoineen ja poltti ne alttarilla. ¹⁷Mullikan nahkoineen, lihoineen ja mahan sisältöineen Mooses poltti tulessa leirin ulkopuolella, niin kuin Herra oli häntä käsenyt.

¹⁸Sitten hän toi uhrattavaksi polttouhripässin, ja Aaron ja hänen poikansa laskivat kädensä sen pään päälle. ¹⁹Teurastettuaan pässin Mooses vihmoi veren ympäri alttaria ²⁰ja leikkeli pässin kappaleiksi. Sitten Mooses poltti pään sekä kappaleet ja ihran. ²¹Mooses pesi sisälmykset ja jalat vedessä ja poltti sitten koko pässin alttarilla polttouhrina suloiseksi tuoksuksi Herralle, tuliuhrina, niin kuin Herra oli häntä käsenyt.

²²Sitten hän toi uhrattavaksi toisen pässin, vihkimypässin, ja Aaron ja hänen poikansa laskivat kädensä sen pään päälle. ²³Teurastettuaan pässin Mooses otti sen verta ja siveli sitä Aaronin oikeaan korvannipukkaan, oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen. ²⁴Mooses toi esiin Aaronin pojat ja siveli verta heidän oikeaan korvannipukkaansa, oikean kädensä peukaloon ja oikean jalkansa isoonvarpaaseen. Lopun veren hän vihmoi ympäri alttaria. ²⁵Hän otti rasvan, rasvahännän, kaiken sisälmysten päällä olevan rasvan, maksanlisäkkeen sekä molemmat munuaiset rasvoineen ja oikean reiden. ²⁶Happamattomien leipien korista, joka oli Herran edessä, hän otti yhden happamattoman leivän, yhden öljyyn leivotun leivän sekä yhden ohuen leivän ja pani ne rasvojen ja oikean reiden päälle.

²⁷Kaikki nämä hän pani Aaronin ja tämän poikien käsiin ja käski heidän heiluttaa niitä heilutusuhrina Herran edessä. ²⁸Sitten Mooses otti ne heidän

käsistään ja poltti ne alttarilla polttouhrin päällä vihkimysuhrina suloiseksi tuoksuksi, tuliuhriksi Herralle.²⁹ Mooses otti rintalihan ja heilutti sitä heilutusuhrina Herran edessä. Se tuli Mooseksen osuudeksi vihkimyspässistä Herran hänelle antaman käskyn mukaan.³⁰ Mooses otti voiteluöljyä ja verta, jota oli alttarilla, vihmoi sitä Aaronin ja hänen vaatteittensa päälle, samoin hänen poikiensa ja heidän vaatteittensa päälle, ja pyhitti Aaronin ja hänen vaatteensa sekä hänen poikansa ja heidän vaatteensa.

³¹Sitten hän sanoi Aaronille ja hänen pojilleen: "Keittäkää liha ilmestysmajan ovelta ja syökää se siellä samoin kuin leivät, jotka ovat vihkimysuuriin kuuluvassa korissa, niin kuin minä käskin sanoen: Aaronin ja hänen poikiensa tulee syödä ne."³² Se, mitä jää tähteeksi lihasta ja leivästä, polttakaa tulesa.³³ Älkää lähtekö ilmestysmajan ovelta, ennen kuin teidän vihkimispäivänne, seitsemän päivää, ovat kuluneet. Seitsemän päivää kestää teidän vihkimisenne.³⁴ Mitä tänään on tehty, sen Herra on käskenytt tehdä, jotta teille toimitettaisiin sovitus.³⁵ Olkaa seitsemän päivää ilmestysmajan portilla päivin ja öin ja noudattakaa Herran käskyjä, ettette kuolisi. Näin minun on käsketty sanoa."³⁶ Aaron ja hänen poikansa tekivät kaiken, mitä Herra oli Mooseksen kautta käskenytt.

Aaronin ensimmäinen uhri

9 Kahdeksantena päivänä Mooses kutsui Aaronin ja hänen poikansa sekä Israelin vanhimmat² ja sanoi Aaronille: "Ota itsellesi virheetön sonnimullikka syntiuhriksi ja virheetön pässi polttouhriksi ja tuo ne Herran eteen.³ Sano israelilaisille: 'Ottakaa pukka syntiuhriksi sekä mullikka ja karitsa polttouhriksi, molemmat vuoden vanhoja ja virheetömiä,⁴ ja lisäksi härkä ja pässi uhrattaviksi yhteysuhrina Herran edessä sekä öljyyn sekoitettu ruokauhri, sillä tänään Herra ilmestyy teille.'"

⁵ Israelilaiset toivat ilmestysmajan eteen kaiken, mitä Mooses oli käskenytt, ja koko seurakunta asettui Herran eteen seisomaan.⁶ Mooses sanoi: "Näin Herra on käskenytt teidän tehdä, että Herran kirkkaus ilmestyisi teille."

⁷ Aaronille Mooses sanoi: "Mene alttarin luo ja uhraa syntiuhriksi ja polttouhriksi ja toimita sovitus itsellesi ja kansalle. Uhraa sitten kansan uhri ja toimita sille sovitus, niin kuin Herra on käskenytt."

⁸ Niin Aaron meni alttarin luo ja teurasti oman syntiuhrimullikkansa.

⁹ Aaronin pojat toivat hänelle veren, ja hän kastoi siihen sormensa ja siveli sitä alttarin sarviin. Lopun veren hän vuodatti alttarin juurelle.¹⁰ Syntiuhrin rasvan, munuaiset ja maksanlisäkkeen hän poltti alttarilla Herran Moosekselle antaman käskyn mukaisesti,¹¹ mutta lihan ja nahan hän poltti tulesa leirin ulkopuolella.¹² Sitten Aaron teurasti polttouhrin. Hänen poikansa ojensivat hänelle veren, ja hän vihmoi sen ympäri alttaria.¹³ He ojensivat

hänelle myös polttouhrin kappaleet ja pään, ja hän poltti ne alttarilla. ¹⁴Hän pesi sisälmykset ja jalat ja poltti ne polttouhrin päällä alttarilla.

¹⁵Sitten hän toi kansan uhrin, otti kansan syntiuhripukin, teurasti sen ja uhrasi sen syntiuhrina samalla tavoin kuin oli teurastanut oman syntiuhrinsa. ¹⁶Hän toi myös polttouhrin ja uhrasi sen säädetyllä tavalla. ¹⁷Sen jälkeen hän toi ruokauhrin, otti siitä täyden kourallisen ja poltti sen alttarilla aamu-polttouhrin lisäksi. ¹⁸Sitten Aaron teurasti härän ja pääsin kansan yhteysuhriksi. Hänen poikansa ojensivat hänelle veren, ja hän vihmoi sen ympäri alttaria. ¹⁹Härän ja pääsin rasvat, rasvahännän, vatsakalvon, munuaiset ja maksanlisäkkeen ²⁰he panivat rintalihojen päälle. Aaron poltti rasvat alttarilla ²¹ja heilutti rintalihoja ja oikeaa reittä heilutusuhrina Herran edessä, niin kuin Mooses oli käsenyt.

²²Sitten Aaron kohotti kätensä kansaa kohti ja siunasi heidät. Uhrattuaan syntiuhrin, polttouhrin ja yhteysuhrin hän laskeutui alttarilta. ²³Mooses ja Aaron menivät ilmestysmajaan. Tultuaan jälleen ulos he siunasivat kansan. Silloin Herran kirkkaus ilmestyi kaikelle kansalle, ²⁴ja Herran edestä lähti tuli, joka kulutti polttouhrin ja rasvat alttarilta. Kun kansa näki sen, kaikki puhkesivat riemuhuutoihin ja heittäytyivät maahan kasvoilleen.

Naadabin ja Abihun rikos

10 Aaronin pojat Naadab ja Abihu ottivat kumpikin suitsutusastiansa, virittivät niihin tulen ja panivat tuleen suitsuketta. Näin he toivat Herran eteen vierasta tulta, josta hän ei ollut antanut heille käskyä. ²Silloin Herran edestä lähti tuli, joka poltti heidät, ja he kuolivat Herran edessä. ³Mooses sanoi Aaronille: "Tämä on sitä, mistä Herra on sanonut: 'Minä osoitan pyhytteni niissä, jotka ovat minua lähellä, ja kunniani koko kansan edessä.'" Mutta Aaron oli vaiti.

⁴Mooses kutsui Miisaelin ja Elsafanin, Aaronin sedän Ussielin pojat, ja sanoi heille: "Tulkaa tänne ja kantakaa sukulaistenne pyhäkön läheisyydestä leirin ulkopuolelle." ⁵He tulivat ja kantoivat Aaronin pojat, riisumatta heidän ihokkaitaan, leirin ulkopuolelle, niin kuin Mooses oli sanonut.

⁶Sitten Mooses sanoi Aaronille ja hänen pojilleen Eleasarille ja Iitamarille: "Älkää päästäkö tukkaanne hajalleen älkääkö repikö vaatteitanne, ettette kuulisi ja ettei Herran viha kohtaisi koko seurakuntaa. Teidän veljenne, koko Israelin heimo, sen sijaan itkekööt tätä paloa, jonka Herra sytytti. ⁷Älkää lähtekö ulos ilmestysmajan portista, ettette kuulisi, sillä teissä on Herran voiteluöljy." He tekivät niin kuin Mooses oli sanonut.

Pappeja koskevia määräyksiä

⁸Herra sanoi Aaronille: ⁹"Kun menette ilmestysmajaan, älkää juoko viiniä älkääkä väkijuomaa, älä sinä älköötäkä sinun poikasi, ettette kuolisi. Tämä on teille ikuinen säädös polvesta polveen, ¹⁰että voisitte erottaa pyhän maallisesta ja puhtaan saastaisesta ¹¹ja opettaa israelilaisille kaikki lait, jotka Herra on antanut heille Mooseksen kautta."

¹²Mooses puhui Aaronille ja hänen jäljelle jääneille pojilleen Eleasarille ja litamarille: "Ottakaa ruokauhri, joka on jäänyt tähteeksi Herran tuliuhreista, ja syökää happamattomat leivät alttarin ääressä, sillä ne ovat pyhistä pyhintä. ¹³Syökää ruokauhri pyhässä paikassa, sillä se on sinun ja poikiesi osuus Herran tuliuhreista. Tällaisen käskyn olen saanut. ¹⁴Heilutusuhriksi annettu rintaliha ja anniksi erotettu reisi sinun on syötävä puhtaassa paikassa yhdessä poikiesi ja tyttäriesi kanssa, sillä ne on annettu israelilaisten yhteysuhriteuraista sinun ja jälkeläistesi osuudeksi. ¹⁵Anniksi erotettu reisi ja heilutusuhriksi annettu rintaliha on tuotava esiin uhrirasvojen kanssa, ja niiden heilutus on toimitettava Herran edessä. Ne olkoot sinun ja jälkeläistesi ikuinen osuus, niin kuin Herra on säätänyt."

¹⁶Mooses vaati tarkkaa selvitystä syntiuhripukista. Kun kävi ilmi, että se oli poltettu, hän vihastui Eleasariin ja litamariin, Aaronin jäljelle jääneisiin poikiin, ja sanoi: ¹⁷"Miksi te ette ole syöneet syntiuhria pyhässä paikassa? Sehän on pyhistä pyhintä, ja Herra on antanut sen teille, että poistaisitte kansan syntivelan ja toimittaisitte heille sovituksen Herran edessä. ¹⁸Eihän sen vertakaan ole tuotu sisälle pyhäkköön. Teidän olisi pitänyt ehdottomasti syödä se pyhäkössä, niin kuin minä olen käsenyt." ¹⁹Silloin Aaron sanoi Moosekselle: "Ovathan he tänään jo uhranneet syntiuhrinsa ja polttouhrinsa Herran edessä, ja silti minulle on tapahtunut tällaista. Jos olisin tänään syönyt syntiuhria, olisiko se ollut Herralle mieleen?" ²⁰Kun Mooses kuuli vastauksen, hän tyytyi siihen.

Puhtaat ja saastaiset eläimet

11 Herra puhui Moosekselle ja Aaronille: ²¹"Sanokaa israelilaisille: Kaikista maaeläimistä te saatte syödä kaikkia nelijalkaisia, ³joilla on kokonaan halkinaiset sorkat ja jotka märehtivät. ⁴Märehtivistä ja halkisorkkaisista älkää kuitenkaan syökö näitä: kamelia, sillä vaikka se märehtii, sillä ei ole halkinaisia sorkkia – se olkoon teille saastainen; ⁵tamaania, joka kyllä märehtii mutta jolla ei ole halkinaisia sorkkia – se olkoon teille saastainen; ⁶jänistä joka kyllä märehtii mutta jolla ei ole halkinaisia sorkkia – se olkoon teille saastainen; ⁷sikaa, jolla on kokonaan halkinaiset sorkat mutta joka ei märehdi – se olkoon teille saastainen. ⁸Älkää syökö niiden lihaa älkääkä koskeko niiden raatoihin. Ne ovat teille saastaisia.

⁹Vesieläimistä te saatte syödä niitä, joilla on evät ja suomut, elävätpä ne merissä tai joissa. ¹⁰Mutta kaikkia merien ja jokien vesissä viliseviä eläviä olentoja, joilta puuttuvat evät tai suomut, teidän tulee inhota. ¹¹Olkoot ne teille iljettäviä. Älkää syökö niiden lihaa. Inhotkaa niiden raatoja. ¹²Inhotkaa kaikkia vesissä eläviä, joilta puuttuvat evät tai suomut.

¹³Näitä lintuja teidän tulee inhota, eikä niitä saa syödä, sillä ne ovat iljettäviä: kotka, partakorppikotka ja harmaa korppikotka, ¹⁴haarauhaukka ja suuhaukkalajit, ¹⁵kaikki korppilajit, ¹⁶strutsi, pääskynen, kalalokki ja jalohaukkalajit, ¹⁷huhkaja, kalasääski ja kissapöllö, ¹⁸sarvipöllö, pelikaani ja likakorppikotka, ¹⁹kattohaikara ja muut haikaralajit, harjalintu ja lepakko.

²⁰Kaikki neljällä jalalla liikkuvat siivelliset olkoot teille iljettäviä. ²¹Saatte kuitenkin syödä neljällä jalalla liikkuvista siivellisistä niitä, joilla on jalkojen yläosassa reidet maassa hyppimistä varten. ²²Niistä te saatte syödä seuraavia: kaikkia heinäsirikka-, hepokatti-, kenttäsirikka- ja kulkusirkkalajeja.

²³Kaikki muut siivelliset, joilla on neljä jalkaa, olkoot teille iljettäviä.

²⁴Te tulette niistä saastaisiksi. Jokainen, joka koskee niiden raatoihin, on saastainen iltaan asti. ²⁵Jokainen, joka nostaa jonkin sellaisen raatoa, peskään vaatteensa, ja hän on saastainen iltaan asti. ²⁶Kaikki nelijalkaiset eläimet, jotka eivät märehdi ja joiden sorkat eivät ole kokonaan halkinaiset, olkoot teille saastaisia. Jokainen, joka koskee niihin, saastuu. ²⁷Samoin kaikki kypäillä liikkuvat nelijalkaiset eläimet olkoot teille saastaisia. Jokainen, joka koskee niiden raatoihin, on saastainen iltaan asti. ²⁸Joka kantaa jonkin sellaisen raatoa, peskään vaatteensa, ja hän on saastainen iltaan asti. Nämä eläimet ovat teille saastaisia.

²⁹Pikkueläimistä, jotka liikkuvat maassa, olkoot teille saastaisia nämä: myyrä, hiiri ja liskolajit, ³⁰gekko, varaani, sisilisko, skinkki ja kameleontti.

³¹Kaikista pikkueläimistä nämä ovat teille saastaisia. Jokainen, joka koskee sellaiseen, kun se on kuollut, on saastainen iltaan asti. ³²Samoin saastuu kaikki, minkä päälle jokin niistä kuolleena putoaa, on kyseessä puuastia, vaatekappale, nahka, säkki tai mikä tahansa muu käyttöesine. Tällainen esine pantakoon veteen, ja se on saastainen iltaan asti. Sitten se on puhdas. ³³Jos jokin niistä putoaa mihin tahansa saviastiaan, tulee kaikki, mitä siinä on, saastaiseksi, ja astia on rikottava. ³⁴Kaikesta syötävästä ruuasta tulee saastaista, jos siihen pääsee vettä saastuneesta astiasta. Samoin kaikki juomakelpoinen juoma tulee jokaisessa sellaisessa astiassa saastaiseksi. ³⁵Kaikki, minkä päälle sellaisen pikkueläimen raato putoaa, saastuu. Levinuuni tai liesi on hävitettävä, sillä se ovat saastainen, ja saastaisen sen tulee teille olla. ³⁶Vain lähde, kaivo tai vesiallas pysyy puhtaana. Mutta joka koskee raatoon, saastuu. ³⁷Kylvösiemen pysyy puhtaana, vaikka raato putoaisi sen päälle. ³⁸Mutta jos siemen on kasteltu vedellä ja raato putoaa sen päälle, siemen on teille saastainen.

³⁹Jos jokin eläin, joka on teille ruuaksi kelpaava, kuolee, on se, joka sen raatoon koskee, saastainen iltaan asti. ⁴⁰Jos joku syö sellaisen eläimen raatoa, hänen on pestävä vaatteensa, ja hän on saastainen iltaan asti. Samoin, jos joku on kantanut raatoa, hänen on pestävä vaatteensa. Hän on saastainen iltaan asti.

⁴¹Kaikki maassa liikkuvat pikkueläimet ovat iljettäviä. Niitä ei saa syödä.

⁴²Älkää syökö mitään niistä, jotka matelevat vatsallaan, tai pikkueläimistä, jotka liikkuvat maassa neljällä tai useammalla jalalla, sillä ne ovat iljettäviä.

⁴³Älkää tehkö itseänne iljettäviksi koskemalla mihinkään maassa mönkivään pikkueläimeen. Älkää saastuttako itseänne niillä, ⁴⁴sillä minä olen Herra, teidän Jumalanne. Pyhittäytykää siis ja olkaa pyhät, sillä minä olen pyhä. Älkää saastuttako itseänne millään pikkueläimellä, joka mönkii maassa, ⁴⁵sillä minä olen Herra, joka olen johdattanut teidät Egyptin maasta, jotta olisin teidän Jumalanne. Olkaa siis pyhiä, sillä minä olen pyhä.

⁴⁶Tämä on laki eläimistä, linnuista ja kaikista vedessä liikkuvista ja maassa vilisevistä elävistä olennoista. ⁴⁷Näin voitte erottaa puhtaat ja saastaiset eläimet toisistaan ja syötävät eläimet niistä eläimistä, joita ei saa syödä."

Puhdistautuminen synnytyksen jälkeen

12 Herra puhui Moosekselle: ²"Sano israelilaisille: Kun nainen on hedelmöitynyt ja synnyttää poikalapsen, hän on sen jälkeen saastainen seitsemän päivää. Hän on niinä päivinä samalla tavoin saastainen kuin kuukautistensa aikana. ³Poikalapsen esinahka on ympärileikattava kahdeksantena päivänä. ⁴Naisen on pysyteltävä kotona kolmekymmentäkolme päivää puhdistavan verenvuodon aikana. Hän ei saa koskea mihinkään, mikä on pyhää, eikä mennä pyhäkköön, ennen kuin hänen puhdistautumispäivänsä ovat kuluneet umpeen. ⁵Jos hän synnyttää tyttölapsen, hän on saastainen kaksi viikkoa samalla tavoin kuin kuukautistensa aikana. Hänen on pysyteltävä kotona kuusikymmentäkuusi päivää puhdistavan verenvuodon aikana. ⁶Kun hänen puhdistautumispäivänsä pojan tai tyttären syntymän jälkeen ovat kuluneet, hänen tulee viedä papille ilmestysmajan portille vuoden vanha karitsa polttouhriksi ja kyyhkysenpoika tai metsäkyyhkynen syntiuhriksi. ⁷Pappi tuokoon ne Herran eteen ja toimittakoon naiselle sovituksen, niin tämä puhdistuu verenvuodostaan. Tämä on laki poika- tai tyttölapsen synnyttäjistä. ⁸Jos nainen ei saa hankituksi lammasta, hän voi tuoda kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa, toisen polttouhriksi ja toisen syntiuhriksi. Pappi toimittakoon hänelle sovituksen, ja niin hän on puhdas."

Spitaalia koskeva laki

13 Herra puhui Moosekselle ja Aaronille: ²”Jos ihmisen ihoon tulee nystyrä, ihottuma tai vaalea laikku ja se muuttuu hänen ihollaan spitaalitartunnaksi, hänet on vietävä pappi Aaronin tai muiden pappien, hänen poikiensa, luo. ³Kun pappi näkee ihossa sairaan kohdan, jossa karvat ovat muuttuneet valkoisiksi, ja kohta näyttää muuta ihoa matalammalta, kyseessä on spitaalitartunta. Kun pappi on sen nähnyt, hänen tulee julistaa sairastunut saastaiseksi. ⁴Jos ihmisen ihossa on vaalea laikku, mutta se ei näytä muuta ihoa matalammalta eivätkä karvat ole muuttuneet valkoisiksi, pappi eristököön tartunnan saaneen seitsemäksi päiväksi. ⁵Jos pappi huomaa seitsemäntenä päivänä, tarkastaessaan uudelleen sairasta kohtaa, että tartunta on pysynyt entisellään eikä ole levinnyt ihossa, pappi eristököön tutkittavan toistamiseen seitsemäksi päiväksi. ⁶Kun pappi seitsemäntenä päivänä tarkastaa hänet jälleen ja huomaa, että sairas kohta on muuttunut himmeäksi ja ettei sairaus ole levinnyt ihossa, pappi julistakoon hänet puhtaaksi. Kyseessä on ihottuma. Hänen on pestävä vaatteensa, ja sen jälkeen hän on puhdas. ⁷Jos ihottuma kuitenkin leviää leviämistään ihossa sen jälkeen, kun hän on näyttäytynyt papille puhtaaksi julistamista varten, hänen on näyttäydyttävä papille uudestaan. ⁸Jos pappi huomaa, että ihottuma on levinnyt, hänen tulee julistaa sairastunut saastaiseksi. Kyseessä on spitaali. ⁹Kun ihmiseen tulee spitaali, hänet on vietävä papin luo. ¹⁰Jos pappi huomaa, että ihossa on valkoinen nystyrä ja siinä olevat karvat ovat muuttuneet valkoisiksi ja että nystyrä on vereslihalla, ¹¹sairaan ihossa on vanha spitaali. Pappi julistakoon hänet saastaiseksi. Häntä ei enää pidä eristää tarkkailtavaksi, sillä hän on saastainen. ¹²Jos spitaali leviää ihossa niin voimakkaasti, että se peittää sairaan koko ihon päästä jalkoihin asti, mihin pappi katsoneekin, ¹³ja pappi huomaa, että spitaali peittää koko ihon, hänen tulee julistaa sairas puhtaaksi. Sairas on muuttunut kokonaan valkoiseksi, ja hän on puhdas. ¹⁴Mutta sinä päivänä, jona hänessä näkyy vereslihaa, hänestä tulee saastainen. ¹⁵Kun pappi näkee vereslihan, hänen on julistettava sairas saastaiseksi. Veresliha on saastaista, se on spitaalia. ¹⁶Mutta jos veresliha palaa entiselleen ja muuttuu vaaleaksi, sairas menköön papin luo. ¹⁷Jos pappi huomaa, että sairas kohta on muuttunut vaaleaksi, hänen tulee julistaa sairas puhtaaksi; hän on puhdas. ¹⁸Jos jonkun ihoon tulee paise ja se paranee, ¹⁹mutta paiseen tilalle tulee valkoinen nystyrä tai vaaleanpunainen laikku, hänen on näyttäydyttävä papille. ²⁰Jos pappi huomaa, että sairas kohta näyttää muuta ihoa matalammalta ja että karvat ovat siinä muuttuneet valkoisiksi, pappi julistakoon sairaan saastaiseksi. Paiseeseen on puhjennut spitaali. ²¹Mutta jos pappi huomaa, ettei siinä ole valkoisia karvoja eikä kohta ole muuta ihoa mata-

lampi ja että se on muuttunut himmeäksi, hänen tulee eristää tutkittava seitsemäksi päiväksi. ²²Jos laikku ihossa leviää leviämistään, pappi julistakoon sairastuneen saastaiseksi. Tämä on saanut tartunnan. ²³Mutta jos vaaleanpunainen laikku pysyy alallaan eikä leviä, se on paiseen arpi. Papin on julistettava hänet puhtaaksi.

²⁴Jos joku saa palohaavan ihoonsa ja palohaavan vereslihaan tulee vaaleanpunainen tai valkoinen laikku ²⁵ja pappi huomaa karvojen muuttuneen laikussa valkoisiksi ja kohdan näyttävän muuta ihoa matalammalta, niin palohaavaan on puhjennut spitaali. Papin on julistettava hänet saastaiseksi, sillä kyseessä on spitaalitartunta. ²⁶Mutta jos pappi näkee, ettei laikussa ole valkoisia karvoja eikä se ole muuta ihoa matalampi ja että se on muuttunut himmeäksi, hänen tulee eristää tutkittava seitsemäksi päiväksi. ²⁷Jos pappi seitsemäntenä päivänä huomaa tartunnan yhä levinneen ihossa, hänen tulee julistaa sairas saastaiseksi. Kyseessä on spitaalitartunta. ²⁸Jos laikku sen sijaan on pysynyt alallaan eikä ole levinnyt ihossa ja on muuttunut himmeäksi, kyseessä on palohaavasta syntynyt nystyrä. Pappi julistakoon tutkittavan puhtaaksi, sillä kyseessä on palohaavan arpi.

²⁹Jos miehen tai naisen päähän tai miehen partaan tulee tartunta ³⁰ja pappi huomaa, että sairas kohta näyttää muuta ihoa matalammalta ja että siinä on ohuita, kellertäviä karvoja, hänen tulee julistaa sairastunut saastaiseksi. Kyseessä on rupitauti, joka on pää- tai partaspitaalia. ³¹Jos pappi huomaa, ettei sairas kohta näytä muuta ihoa matalammalta eikä siinä ole mustia karvoja, hänen tulee eristää rupitautinen seitsemäksi päiväksi. ³²Jos pappi seitsemäntenä päivänä havaitsee, ettei rupitauti ole levinnyt ja ettei kohdassa ole kellertäviä karvoja eikä se näytä muuta ihoa matalammalta, ³³tartunnan saanut ajakoon hiuksensa tai partansa, mutta jättäköön rupisen kohdan ajamatta. Papin tulee eristää rupitautinen uudelleen seitsemäksi päiväksi. ³⁴Jos pappi seitsemäntenä päivänä huomaa, ettei rupisuus ole levinnyt ihossa ja ettei sairas kohta näytä muuta ihoa matalammalta, papin tulee julistaa hänet puhtaaksi. Hän peskään vaatteensa, ja sitten hän on puhdas. ³⁵Jos rupisuus kuitenkin leviää leviämistään ihossa sen jälkeen, kun hänet on julistettu puhtaaksi, ³⁶ja pappi näkee, että rupisuus on levinnyt ihossa, papin ei enää tarvitse etsiä kellertäviä karvoja. Tartunnan saanut on saastainen. ³⁷Mutta jos papista näyttää, että rupinen kohta on pysynyt entisellään ja siihen on kasvanut mustia karvoja, se on parantunut. Tutkittava on puhdas, ja papin tulee julistaa hänet puhtaaksi.

³⁸Jos miehen tai naisen ihoon tulee laikkuja, valkoisia laikkuja, ³⁹ja pappi huomaa, että sairaan ihossa olevat valkoiset laikut ovat himmeitä, häneen on puhjennut ihottuma. Hän on puhdas. ⁴⁰Jos hiukset lähtevät miehen päästä, hän on kalju. Hän on silti puhdas. ⁴¹Jos hiukset lähtevät hänen päänsä otsapuolelta, hän on otsakalju. Hän on puhdas. ⁴²Mutta jos pälaen

tai otsapuolen kaljuun kohtaan ilmestyy vaaleanpunainen laikku, se on spitaalia, joka on puhkeamassa pääläen tai otsapuolen kaljuun kohtaan. ⁴³Jos pappi näkee, että pääläen tai otsapuolen kaljussa kohdassa on vaaleanpunainen nystyrä ja se näyttää samanlaiselta kuin ihossa oleva spitaali, ⁴⁴mies on spitaalinen. Hän on saastainen, ja papin tulee julistaa hänet saastaiseksi; hänen päässään on tartunta.

⁴⁵Spitaalitartunnan saaneen on kuljettava repaleisissa vaatteissa, tukka hajallaan ja parta peitettyinä ja huudettava: 'Saastainen, saastainen!' ⁴⁶Hän on saastainen niin kauan kuin hänessä on spitaali. Hän on saastainen, ja hänen on asuttava erillään; hänen asuinpaikkansa olkoon leirin ulkopuolella.

⁴⁷Jos spitaalitartunta tulee vaatteeseen, olipa vaate villainen tai pellavainen, ⁴⁸tai pellavaiseen tai villaiseen loimeen tai kuteeseen tai nahkaan tai mihin tahansa nahasta tehtyyn esineeseen ⁴⁹ja tartunnan kohta vaatekappaleessa tai nahassa tai loimessa tai kuteessa tai missä tahansa nahasta tehdyssä esineessä on vihertävä tai punertava, se on spitaalitartuntaa, ja se on näytettävä papille. ⁵⁰Kun pappi on todennut tartunnan, hänen tulee eristää tartunnan saanut esine seitsemäksi päiväksi. ⁵¹Jos hän seitsemäntenä päivänä näkee, että tartunta on levinnyt vaatteessa, loimessa, kuteessa tai missä tahansa nahasta tehdyssä esineessä, se on pahanlaatuista spitaalia. Se on saastaista. ⁵²Papin on poltettava villainen tai pellavainen vaate, loimi, kude tai mikä tahansa nahasta tehty esine, jossa on tartunta. Kysymyksessä on pahanlaatuinen spitaali; esine poltettakoon tulessa.

⁵³Mutta jos pappi näkee, ettei tartunta ole levinnyt vaatteessa tai loimessa tai kuteessa tai nahasta tehdyssä esineessä, olipa se mikä tahansa, ⁵⁴hänen tulee määrätä tartunnan saanut esine pestäväksi ja eristää se uudelleen seitsemäksi päiväksi. ⁵⁵Jos pappi pesemisen jälkeen toteaa, että tartunnan saanut kohta on samannäköinen kuin ennen, esine on saastainen, vaikka tartunta ei olisikaan levinnyt, ja se pitää polttaa tulessa. Se on spitaalisen syövä, joko nurjalta tai oikealta puolelta. ⁵⁶Mutta jos pappi näkee, että tartuntakohta on pesemisen jälkeen vaalennut, hänen on repäistävä se pois vaatekappaleesta tai nahasta tai loimesta tai kuteesta. ⁵⁷Jos tutkittuun vaatteeseen tai loimeen tai kuteeseen tai mihin tahansa nahasta tehtyyn esineeseen vielä ilmestyy tartuntaa, se on puhkeavaa spitaalia. Tartunnan saanut esine poltettakoon tulessa. ⁵⁸Sen sijaan vaate, loimi, kude tai mikä tahansa nahasta tehty esine, josta tartunta on pestäessä kadonnut, on pestävä uudelleen, ja niin se on puhdas."

⁵⁹Tämä on laki spitaalitartunnasta villaisessa tai pellavaisessa vaatteessa, loimessa tai kuteessa tai missä tahansa nahasta tehdyssä esineessä sekä niiden puhtaaksi tai saastaiseksi julistamisesta.

Laki spitaalisen puhtaaksi julistamisesta

14 Herra puhui Moosekselle: ²”Tämä on laki siitä, mitä spitaalislle on tehtävä sinä päivänä, jona hänet julistetaan puhtaaksi. Hänet on tuotava papin eteen, ³kun pappi on mennyt leirin ulkopuolelle. Jos pappi näkee, että spitaalinen on parantunut spitaalitartunnasta, ⁴pappi käsketään tuoda puhdistettavaa varten kaksi elävää puhdasta lintua sekä setripuuta, helakanpunaista lankaa ja iisoppikorren. ⁵Pappi käsketään teurastaa toisen linnun raikasta vettä sisältävän saviastian päällä. ⁶Sitten papin tulee ottaa elävä lintu sekä setripuuta, helakanpunainen lanka ja iisoppikorsi. Kastakoon hän nämä, myös elävän linnun, sen linnun vereen, joka teurastettiin raikkaan veden päällä, ⁷ja vihmokoon verta seitsemän kertaa spitaalista puhdistettavan päälle. Sitten hän julistakoon tämän puhtaaksi ja päästää elävän linnun lentämään kedolle. ⁸Puhdistettavan on pestävä vaatteensa, ajeltava kaikki hiuksensa ja karvansa ja peseydyttävä vedessä, ja niin hän tulee puhtaaksi. Sen jälkeen hän saa tulla leiriin, mutta hänen on asuttava telttansa ulkopuolella seitsemän päivää. ⁹Myös seitsemäntenä päivänä hänen on ajeltava kaikki hiuksensa sekä partansa ja kulmakarvansa – hänen on ajeltava kaikki karvansa. Peskään hän sitten vaatteensa ja peseytykseen vedessä, ja niin hän tulee puhtaaksi.

¹⁰Kahdeksantena päivänä hänen tulee ottaa kaksi virheetöntä uroskaritsaa ja virheetön vuoden vanha uuhikaritsa sekä ruokauhriksi kolme eefa-mitan kymmenesosaa hienoja vehnä jauhoja, joihin on sekoitettu öljyä, sekä yksi loog-mitta öljyä. ¹¹Puhdistusta toimittava pappi asettakoon puhdistettavan ja nämä uhrin Herran eteen ilmestysmajan portille. ¹²Sitten pappi ottakoon toisen karitsan ja uhratkoon sen vikauhriksi, samoin loog-mitan öljyä, ja heiluttakoon niitä heilutusuhrina Herran edessä. ¹³Karitsa on teurastettava paikassa, jossa syntiuhrin ja polttouhrin teurastetaan, pyhässä paikassa, sillä vikauhri on pyhistä pyhintä, kuten syntiuhrin, ja kuuluu papille. ¹⁴Pappi ottakoon vikauhrin verta ja sivelkään sitä puhdistettavan oikeaan korvannipukkaan sekä oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen. ¹⁵Sen jälkeen hänen tulee ottaa öljyä loog-mitasta, kaataa sitä vasemmalle kämmenelleen, ¹⁶kastaa oikean kätensä etusormi vasemmalla kämmenellään olevaan öljyyn ja vihmoo öljyä sormellaan seitsemän kertaa Herran edessä. ¹⁷Käteensä jäänyttä öljyä papin tulee sivellä puhdistettavan oikeaan korvannipukkaan, oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen vikauhrin veren päälle. ¹⁸Lopun käteensä jääneen öljyn pappi sivelkään puhdistettavan päähän. Näin pappi toimittaa hänelle sovituksen Herran edessä.

¹⁹Sitten pappi uhratkoon syntiuhrin ja toimittakoon puhdistettavalle sovituksen hänen saastaisuudestaan. Sen jälkeen hänen tulee teurastaa poltto-

uhrieläin ²⁰ja uhrata eläin ja ruokauhri alttarilla. Kun pappi on toimittanut puhdistettavalle sovituksen, tämä on puhdas.

²¹Jos puhdistettava on köyhä eikä saa hankituksi, mitä on säädetty, hän voi tuoda sovitukseen yhden karitsan vikauhriksi, heilutusuhriksi, ja eefamitan kymmenesosan öljyyn sekoitettuja hienoja vehnäjuhuja ruokauhriksi ja loog-mitan öljyä ²²sekä kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa, sen mukaan kuin hän saa hankituksi. Toinen olkoon syntiuhri ja toinen polttouhri. ²³Puhdistettavan tulee kahdeksantena päivänä viedä ne puhdistamistaan varten papille ilmestysmajan ovelle, Herran eteen. ²⁴Pappi ottakoon vikauhrikaritsan ja loog-mitan öljyä ja heiluttakoon niitä heilutusuhriina Herran edessä. ²⁵Hänen tulee teurastaa vikauhrikaritsa, ottaa vikauhrin verta ja sivellä sitä puhdistettavan oikeaan korvannipukkaan sekä oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen. ²⁶Sen jälkeen pappi kaatakoon öljyä vasemmalle kämmenelleen ²⁷ja vihmokoon Herran edessä seitsemän kertaa oikealla etusormellaan öljyä, joka on hänen vasemmalla kämmenellään. ²⁸Käteensä jäänyttä öljyä pappi sivelkään puhdistettavan oikeaan korvannipukkaan, oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen, kohtiin, joissa on vikauhrin verta. ²⁹Loput käteensä jääneestä öljystä papin tulee sivellä puhdistettavan päähän toimittaakseen hänelle sovituksen Herran edessä. ³⁰Lopuksi pappi uhratkoon puhdistettavan hankimat metsäkyyhkyset tai kyyhkysenpojat, ³¹ne, jotka tämä on saanut hankituksi, toisen syntiuhriksi ja toisen polttouhriksi ruokauhrin ohella. Näin pappi toimittaa puhdistettavalle sovituksen Herran edessä."

³²Tämä on laki spitaalia sairastavasta, joka ei saa hankituksi puhdistamistaan varten kaikkea, mikä on säädetty.

Talossa esiintyvää spitaalia koskeva laki

³³Herra puhui Moosekselle ja Aaronille: ³⁴"Kun te olette tulleet Kanaaninmaahan, jonka minä annan teidän omaisuudeksenne, ja minä sallin spitaalintarttua johonkin taloon omistamassanne maassa, ³⁵talon omistaja menkään kertomaan siitä papille ja sanokoon: 'Minusta näyttää kuin talossani olisi tartunta.' ³⁶Pappi käskekään tyhjentää talon, ennen kuin menee tutkimaan tartuntaa, ettei kaikki, mitä talossa on, saastuisi. Sen jälkeen pappi voi mennä tarkastamaan talon. ³⁷Jos hän näkee, että talon seinissä on tartunta, vihertäviä tai punertavia syvennyksiä, jotka näyttävät muuta seinää matalammilta, ³⁸hänen on lähdettävä talosta oven ulkopuolelle ja eristettävä talo seitsemäksi päiväksi. ³⁹Jos hän seitsemäntenä päivänä palattuaan näkee, että tartunta on levinnyt talon seinissä, ⁴⁰käskekään hän irrottaa kivet, joissa on tartunta, ja heittää ne kaupungin ulkopuolelle saastaiseen paikkaan. ⁴¹Koko talo on kaavittava sisäpuolelta puhtaaksi, ja kaavittu savi on heitettävä kaupungin ulkopuolelle saastaiseen paikkaan. ⁴²Sitten on

otettava toiset kivet, pantava ne entisten tilalle ja otettava uutta savea ja siveltyvä talo sillä.

⁴³Jos tartunta puhkeaa uudelleen talossa sen jälkeen, kun kivet on otettu pois ja talo kaavittu puhtaaksi sekä sivelty uudestaan savella, ⁴⁴pappi menköön sisään ja tarkastakoon talon. Jos tartunta on levinnyt talossa, kyseessä on pahanlaatuinen spitaali ja talo on saastainen. ⁴⁵Talo on hajotettava, ja sen kivet, puuosat ja kaikki savi on vietävä ulos kaupungista saastaiseen paikkaan.

⁴⁶Jokainen, joka menee sisälle siihen taloon milloin tahansa sinä aikana, kun se on eristettynä, on saastainen iltaan asti. ⁴⁷Joka makaa siinä talossa, pesköön vaatteensa. Samoin pesköön vaatteensa se, joka syö siinä talossa.

⁴⁸Mutta jos pappi sisälle mentyään näkee, ettei tartunta ole levinnyt talossa sen jälkeen, kun talo on sivelty savella, hän julistakoon talon puhtaaksi, sillä tartunta on hävinnyt.

⁴⁹Sitten hänen tulee ottaa talon puhdistamista varten kaksi lintua sekä setripuuta, helakanpunaista lankaa ja iisoppikorsi. ⁵⁰Hänen on teurastettava toinen linnuista raikasta vettä sisältävän saviastian päällä. ⁵¹Ottakoon hän sitten setripuun, iisoppikorren, helakanpunaisen langan ja elävän linnun, kastakoon ne teurastetun linnun vereen ja raikkaaseen veteen sekä vihmo-koon verta ja vettä taloon seitsemän kertaa. ⁵²Näin hänen tulee puhdistaa talo linnun verellä ja raikkaalla vedellä, elävällä linnulla, setripuulla, iisoppikorrella ja helakanpunaisella langalla. ⁵³Lopuksi hänen tulee päästää elävä lintu vapaaksi kaupungin ulkopuolella. Näin hän on toimittanut talolle sovituksen, ja talo on puhdas."

⁵⁴Tämä on laki kaikista spitaalitartunnan muodoista, myös rupitaudista, ⁵⁵spitaalista vaatteissa ja taloissa, ⁵⁶nystyröistä, ihottumista ja vaaleista laikuista. ⁵⁷Näin on säädetty siitä, milloin jokin on saastainen ja milloin puhdas. Tämä on laki spitaalista.

Sukupuolista saastaisuutta koskeva laki

15 Herra puhui Moosekselle ja Aaronille: ²"Sanokaa israelilaisille: Jos miehellä on vuotoa elimestään, hänen vuotonsa on saastaista. ³Hän on yhtä lailla saastainen riippumatta siitä, vuotaako hänen elimensä vai pidättääkö se vuodon. ⁴Jokainen vuode, jolla vuotoa sairastava makaa, tulee saastaiseksi. Samoin saastuu jokainen esine, jolla hän istuu. ⁵Se, joka koskee hänen vuoteeseensa, pesköön vaatteensa ja peseytyköön vedessä. Hän on saastainen iltaan asti. ⁶Samoin se, joka istuu johonkin, missä vuotoa sairastava on istunut, pesköön vaatteensa ja peseytyköön vedessä. Hän on saastainen iltaan asti. ⁷Myös se, joka koskee vuotoa sairastavaan, pesköön vaatteensa ja peseytyköön vedessä. Hän olkoon saastainen iltaan asti. ⁸Jos vuo-

toa sairastava sylkee puhtaan ihmisen päälle, tämä peskään vaatteensa ja peseytykseen vedessä: Hän on saastainen iltaan asti. ⁹Jokainen satula, jolla vuotoa sairastava istuu ratsastaessaan, tulee saastaiseksi. ¹⁰Jokainen, joka koskee mihin hyvänsä, mikä on ollut vuotoa sairastavan alla, on saastainen iltaan asti. Joka kantaa jotakin sellaista, peskään vaatteensa ja peseytykseen vedessä. Hän on saastainen iltaan asti. ¹¹Jokainen, johon vuotoa sairastava koskee huuhtomatta käsiään vedessä, peskään vaatteensa ja peseytykseen vedessä. Hän on saastainen iltaan asti. ¹²Saviastia, johon vuotoa sairastava koskee, on rikottava, mutta puuesine huuhdottakoon vedessä.

¹³Kun vuotoa sairastava puhdistuu vuodostaan, hän laskekoon seitsemän päivää paranemisestaan ja peskään sitten vaatteensa ja peseytykseen virtaavassa vedessä, ja niin hän on puhdas. ¹⁴Kahdeksantena päivänä hänen on otettava kaksi metsäkyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa, tultava Herran eteen ilmestysmajan portille ja annettava ne papille. ¹⁵Pappi uhratkoon ne, toisen syntiuhriksi ja toisen polttouhriksi. Näin pappi toimittaa Herran edessä hänelle sovituksen hänen vuodostaan.

¹⁶Kun miehellä on ollut siemensyöksy, hänen tulee pestä itsensä kokonaan vedessä. Hän on saastainen iltaan asti. ¹⁷Jokainen vaate ja jokainen nahka, johon siemennestettä on tullut, pestäkseen vedessä, ja se on saastainen iltaan asti. ¹⁸Kun mies on maannut naisen kanssa ja saanut siemensyöksyn, molempien tulee peseytyä vedessä. He ovat saastaisia iltaan asti.

¹⁹Kun naisella on vuoto, niin että hänen ruumiistaan vuotaa verta, hän olkoon kuukautistilassaan seitsemän päivää. Jokainen, joka koskee häneen, on saastainen iltaan asti. ²⁰Kaikki, minkä päällä hän makaa kuukautistilansa aikana, saastuu. Samoin saastuu kaikki, minkä päällä hän istuu. ²¹Jokainen, joka koskee hänen vuoteeseensa, peskään vaatteensa ja peseytykseen vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti. ²²Samoin jokaisen, joka koskee mihin hyvänsä, minkä päällä nainen on istunut, on pestävä vaatteensa ja peseydyttävä vedessä. Hän on saastainen iltaan asti. ²³Myös se, joka koskee mitä tahansa esinettä naisen vuoteella tai istuimella, jolla tämä on istunut, on saastainen iltaan asti. ²⁴Jos mies makaa naisen kanssa ja tämän kuukautisverta tulee häneen, mies on saastainen seitsemän päivää, ja jokainen vuode, jossa hän makaa, saastuu.

²⁵Jos naisella on kauan verenvuotoa, vaikka ei ole hänen kuukautisaikansa, tai jos vuoto jatkuu pitempään kuin hänen kuukautisaikansa, häntä pidetäkseen koko vuodon ajan yhtä lailla saastaisena kuin hänen kuukautisaikanaan. ²⁶Jokainen makuusija, jolla hän makaa milloin tahansa vuotonsa aikana, tulee saastaiseksi samalla tavoin kuin hänen kuukautisaikanaan käyttämänsä vuode. Samoin mikä tahansa, minkä päällä hän silloin istuu, tulee saastaiseksi samalla tavoin kuin hänen kuukautisaikanaan. ²⁷Jokainen, joka koskee niihin, saastuu. Peskään hän vaatteensa ja peseytykseen vedes-

sä. Hän on saastainen iltaan asti. ²⁸Kun nainen puhdistuu vuodostaan, hän laskekoon seitsemän päivää, ja sen jälkeen hän on puhdas. ²⁹Kahdeksante-na päivänä hänen on otettava kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysen-poikaa ja tuotava ne papille ilmestysmajan portille. ³⁰Pappi uhratkoon toisen syntiuhriksi ja toisen polttouhriksi. Näin pappi toimittaa hänelle sovituksen Herran edessä hänen vuotonsa saastaisuuden tähden.

³¹"Teidän on varoitettava israelilaisia saastaisuudesta. Muuten he kuolevat saastaisina, kun saastuttavat minun asumukseni, joka on heidän keskel-lään."

³²Tämä on laki miehestä, joka sairastaa vuotoa tai on saastunut siemen-syöksyn vuoksi, ³³ja naisesta, joka on saastainen kuukautistensa aikana, sekä miehestä tai naisesta, jolla on jotakin vuotoa, sekä miehestä, joka makaa saastuneen naisen kanssa.

Suuri sovituspäivä

16Herra puhui Moosekselle sen jälkeen, kun kaksi Aaronin poikaa oli kuollut astuttuaan Herran eteen. ²Herra sanoi: "Sano veljellesi Aaronille, ettei hänen pidä mennä pyhimpään, esiripun sisäpuolelle, arkun päällä olevan armoistuimen eteen milloin tahansa. Muuten hän voi kuolla, sillä minä ilmestyn pilvessä armoistuimen yläpuolella. ³Kun Aaronin on määrä mennä pyhimpään, hänen tulee ottaa sonnimullikka syntiuhriksi ja pessi polttouhriksi. ⁴Hänen on puettava ylleen pyhä pellavaihokas, peitettävä alastomuutensa pellavahousuilla, vyötettävä itsensä pellavavyöllä ja panta-va pellavainen turbaani päähänsä. Nämä ovat pyhät vaatteet. Hänen tulee peseytyä vedessä ja pukea ne päälleen. ⁵Ottakoon hän israelilaisten seurakunnalta kaksi pukkia syntiuhriksi ja yhden pässin polttouhriksi.

⁶Tuokoon Aaron oman syntiuhrimullikkansa ja toimittakoon sovituksen itselleen ja perheelleen. ⁷Sitten hänen tulee ottaa ne kaksi pukkia ja asettaa ne Herran eteen ilmestysmajan ovelle. ⁸Aaron heittäköön arpaa, kumpi pukeista kuuluu Herralle ja kumpi Asaselille.

⁹Sen pukin, jonka arpa määrää Herralle, Aaron tuokoon ja uhratkoon syntiuhriksi. ¹⁰Mutta se pukkanen, jonka arpa määrää Asaselille, tuotakoon elävänä Herran eteen. Sen kautta toimitetaan sovitus, ja se päästetään Asaselille autiomaahan.

¹¹Kun Aaron on uhrannut oman syntiuhrimullikkansa ja toimittanut sovituksen itselleen ja perheelleen teurastamalla mullikan, ¹²hänen tulee ottaa suitsutusastiansa täyteen palavia hiiliä Herran edestä alttarilta sekä kouransa täyteen hienonnettua, hyvänhajuista suitsuketta ja viedä ne esiripun sisäpuolelle. ¹³Pankoon hän suitsukkeen tuleen Herran eteen, niin että suitsutus peittää pilvenä todistuksen arkun päällä olevan armoistuimen,

ettei hän kuolisi. ¹⁴Ottakoon hän sitten mullikan verta ja vihmokoon sitä sormellaan armoistuimen etupuolelle. Armoistuimen eteen hänen on vihmottava verta sormellaan seitsemän kertaa.

¹⁵Sitten hänen on teurastettava kansan syntiuhripukki, vietävä sen verta esiripun sisäpuolelle ja tehtävä sen verellä samoin kuin hän teki mullikan verellä. Vihmokoon hän sitä armoistuimen päälle ja sen eteen. ¹⁶Näin hänen on toimitettava sovitus pyhäkölle israelilaisten saastaisuuden ja heidän rikkomustensa tähden, olivatpa heidän syntinsä millaisia tahansa. Hänen on tehtävä samoin myös ilmestysmajalle, joka on heidän keskellään, keskellä heidän saastaisuuttaan. ¹⁷Ilmestysmajassa ei saa olla yhtään ihmistä, kun Aaron tulee pyhimpään toimittamaan sovituksia, siihen asti, kun hän lähtee pois. Aaron toimittakoon sovituksen itselleen, perheelleen ja koko Israelin seurakunnalle. ¹⁸Sitten hänen on tultava ulos Herran edessä olevan alttarin luo ja toimitettava sille sovitus. Hänen on otettava mullikan ja pukin verta ja siveltyävä sitä kaikkialle alttarin sarviin. ¹⁹Vihmokoon hän alttarin päälle verta sormellaan seitsemän kertaa ja näin puhdistakoon ja pyhittäköön sen israelilaisten saastaisuudesta.

²⁰Aaronin toimitettua loppuun pyhimmän ja ilmestysmajan sekä alttarin sovittamisen tuokoon hän sen elävän pukin, ²¹laskekoon molemmat kätensä sen pään päälle ja tunnustakoon siinä kaikki israelilaisten pahat teot ja kaikki heidän rikkomuksensa, olipa heillä mitä syntejä tahansa, ja pankoon ne näin pukin kannettavaksi. Sitten hänen on lähetettävä pukki tehtävään määrätyn miehen viemänä autiomaahan. ²²Näin pukki kantaa kaikki heidän pahat tekonsa asumattomille seuduille. Autiomaassa se on laskettava irti.

²³Sen jälkeen Aaron menköön ilmestysmajaan, riisukoon yltään pellavavaatteet, jotka hän puki päälleen mennessään pyhimpään, ja jättäköön ne sinne. ²⁴Pesköön hän itsensä vedellä pyhässä paikassa ja pukekoon ylleen omat vaatteensa. Sitten hänen on lähdettävä sieltä ja uhrattava oma polttouhrinsa sekä kansan polttouhri ja toimitettava sovitus sekä itselleen että kansalle. ²⁵Syntiuhrin rasva hänen on poltettava alttarilla. ²⁶Sen, joka vei pukin Asaselille, on pestävä vaatteensa ja pesevydyttävä vedessä. Sitten hän voi tulla leiriin. ²⁷Syntiuhrimullikka ja syntiuhripukki, joiden veri tuotiin sovituksen toimittamista varten pyhimpään, vietäköön leirin ulkopuolelle, ja niiden nahka, liha ja mahan sisältö poltettakoon tulessa. ²⁸Sen, joka polttaa ne, on pestävä vaatteensa ja pesevydyttävä vedessä. Sitten hän voi tulla leiriin.

²⁹Tämä on teille ikuinen säädös: seitsemännen kuun kymmenentenä päivänä teidän tulee kurittaa itseänne paastolla. Älkää tehkö silloin mitään työtä, älköön maan kansalainen älköönkään keskuudessanne asuva muukalainen. ³⁰Sinä päivänä teille näet toimitetaan sovitus teidän puhdistamiseksi. Silloin te tulette Herran edessä puhtaiksi kaikista synneistänne.

³¹Sen päivän tulee olla teille sapatti, levon päivä. Kurittakaa silloin itseänne paastolla. Tämä on ikuinen säädös. ³²Papin, joka on voideltu ja joka on vihitty ylipapinvirkaan isänsä tilalle, on toimitettava sovitus. Hänen on puettava ylleen pellavavaatteet, pyhät vaatteet, ³³ja toimitettava sovitus pyhäkön pyhimmälle osalle, ilmestysmajalle ja alttarille. Toimittakoon hän sovituksen myös papeille ja koko seurakunnalle. ³⁴Tämä on teille ikuinen säädös: teidän on toimitettava israelilaisille sovitus kaikista heidän synneistään kerran vuodessa." Mooses teki niin kuin Herra oli häntä käskenyt.

Teurastaminen ja uhraaminen

17 Herra puhui Moosekselle: ²"Puhu Aaronille ja hänen pojilleen sekä kaikille israelilaisille. Sano heille: Tämä on käsky, jonka Herra on antanut: ³Jos kuka tahansa Israelin heimosta teurastaa härän, karitsan tai vuohen leirissä tai leirin ulkopuolella ⁴eikä tuo sitä ilmestysmajan portille ja uhraa sitä Herralle hänen asumuksensa edessä, sen miehen katsotaan syyllistyneen veritekoon. Hän on vuodattanut verta, ja hänet on poistettava kansansa keskuudesta. ⁵Näin tehtäköön, jotta israelilaiset toisivat uhrit papille Herran eteen ilmestysmajan ovelle ja uhraisivat ne yhteysuhriksi Herralle, sen sijaan että teurastavat ne kedolla. ⁶Papin tulee vihmoa veri Herran alttarille, joka on ilmestysmajan oven edessä, ja polttaa rasva suloiseksi tuoksuksi Herralle. ⁷He eivät saa enää uhrata uhrejaan vuohipukeille, joita he hau-reudessaan seuraavat. Tämä on heille ikuinen säädös polvesta polveen.

⁸Sano heille: Jos kuka tahansa Israelin heimoon kuuluva tai teidän keskuudessanne asuva muukalainen uhraa polttouhrin tai teurasuhrin ⁹eikä tuo sitä ilmestysmajan ovelle Herralle uhrattavaksi, se mies on poistettava kansansa keskuudesta."

Veren syönti kielletään

¹⁰"Jos kuka tahansa Israelin heimoon kuuluva tai teidän keskuudessanne asuva muukalainen syö verta, mitä verta tahansa, minä käänän kasvoni sitä ihmistä vastaan, joka verta syö, ja hävitän hänet kansansa keskuudesta. ¹¹Veressä on näet lihan sielu, ja minä olen antanut teille veren tuottamaan alttarilla sovituksen teidän sieluillenne. Veri tuottaa sovituksen, koska siinä on sielu. ¹²Sen tähden minä olen sanonut israelilaisille: Kukaan teistä ei saa syödä verta, eikä myöskään keskuudessanne asuva muukalainen saa syödä verta.

¹³Jos kuka tahansa Israelin heimoon kuuluva tai keskuudessanne asuva muukalainen pyydystää syötävän eläimen tai linnun, hänen on vuodatettava veri maahan ja peitettävä se maahan. ¹⁴Kaiken lihan sielu on sen veri; siinä on sen sielu. Siksi minä sanon israelilaisille: Älkää syökö minkään

eläimen verta, sillä kaiken lihan sielu on sen veri. Jokainen, joka sitä syö, poistettakoon kansansa keskuudesta. ¹⁵Jokainen, joka syö itsestään kuollutta tai kuoliaaksi raadeltua eläintä, olipa hän maan kansalainen tai muukalainen, pesköön vaatteensa ja peseytyköön vedessä. Hän on saastainen iltaan asti, sitten hän on puhdas. ¹⁶Mutta jos hän ei pese vaatteitaan eikä peseydy, hän jää syyntalaiseksi."

PYHYTTÄ TÄHDENTÄVÄT LAIT

Kielletyt sukupuoli-suhteet

18 Herra puhui Moosekselle: ²⁴Sano israelilaisille: Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ³Älkää tehkö niin kuin tehdään Egyptin maassa, jossa te asuite, älkääkä niin kuin tehdään Kanaaninmaassa, johon minä teidät vien. Älkää vaeltako heidän lakiensa mukaan. ⁴Tehkää minun lakieni mukaan, noudattakaa minun säädöksiäni ja vaeltakaa niiden mukaan. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ⁵Noudattakaa minun lakejani ja säädöksiäni. Ihminen, joka niitä noudattaa, elää niistä. Minä olen Herra.

⁶Kukaan teistä ei saa lähestyä lähiomaistaan paljastaakseen hänen häpynsä. Minä olen Herra. ⁷Älä paljasta isäsi tai äitisi häpyä. Hän on sinun äitisi, älä paljasta hänen häpyään. ⁸Älä paljasta äitipuolesi häpyä; se on isäsi häpy. ⁹Älä paljasta sisaresi häpyä, olipa hän isäsi tai äitisi tytär, kotona tai muualla syntynyt. Älä paljasta hänen häpyään. ¹⁰Älä paljasta poikasi tyttären tai tyttäresi tyttären häpyä, sillä se on sinun oma häpysi. ¹¹Älä paljasta isäsi vaimon tyttären häpyä, tyttären, joka on isällesi syntynyt. Hän on sinun sisaresi. ¹²Älä paljasta isäsi sisaren häpyä; hän on sinun isäsi lähiomainen. ¹³Älä paljasta äitisi sisaren häpyä, sillä hän on sinun äitisi lähiomainen. ¹⁴Älä paljasta setäsi häpyä, älä yhdy hänen vaimoonsa. Hän on sinun tätisi. ¹⁵Älä paljasta miniäsi häpyä; hän on sinun poikasi vaimo. Älä paljasta hänen häpyään. ¹⁶Älä paljasta veljesi vaimon häpyä; se on sinun veljesi häpy. ¹⁷Älä paljasta naisen ja hänen tyttärensä häpyä äläkä ryhdy tekemisiin hänen poikansa tyttären tai tyttärensä tyttären kanssa paljastaaksesi hänen häpynsä. Se onirstailua, sillä he ovat lähisukulaisia keskenään. ¹⁸Älä ota vaimosi eläessä hänen sisartaan vaimoksesi, ettei tulisi riitaa. Älä paljasta hänen häpyään.

¹⁹Älä lähesty naista paljastaaksesi hänen häpynsä, kun hän on saastainen kuukautisaikanaan. ²⁰Älä makaa lähimmäisesi vaimon kanssa, ettet saastuisi hänestä. ²¹Älä pane lapsiasi kulkemaan tulen läpi Molokille, ettet häpäisisi Jumalasi nimeä. Minä olen Herra. ²²Älä makaa miespuolisen kanssa niin kuin naisen kanssa maataan. Se on iljettävää. ²³Älä sekaannu mihinkään

eläimeen, ettet siten saastuttaisi itseäsi, älköönkä nainen tarjoutuko eläimelle, että se parittelisi hänen kanssaan. Se on iljettävä teko.

²⁴Älkää saastuttako itseänne millään näistä asioista, sillä niillä kaikilla ovat saastuttaneet itsensä kansat, jotka minä karkotan teidän edeltänne. ²⁵Maa on tullut saastaiseksi, ja minä rankaisen sen pahat teot. Maa oksentaa ulos asukkaansa. ²⁶Teidän on siis noudatettava minun lakejani ja säädöksiäni. Te ette saa tehdä mitään näistä iljettävyyksistä, ei maan kansalainen eikä keskuudessanne asuva muukalainen. ²⁷Sillä kaikkia näitä iljettävyyksiä tekivät ne, jotka asuivat tässä maassa ennen teitä, ja maa tuli saastaiseksi. ²⁸Älkää saastuttako maata, ettei maa oksentaisi teitäkin, niin kuin se on oksentanut ulos kansan, joka oli ennen teitä. ²⁹Jokainen, joka tekee minkä tahansa näistä iljettävyyksistä, jokainen, joka harjoittaa sellaista, on poistettava kansansa keskuudesta. ³⁰Noudattakaa siis minun määräyksiäni älkääkö tehkö niiden iljettävien lakien mukaan, joita on noudatettu ennen teitä, ettette saastuttaisi niillä itseänne. Minä olen Herra, teidän Jumalanne."

Pyhyttä ja oikeutta koskevia säädöksiä

19 Herra sanoi Moosekselle: ²"Puhu koko israelilaisten seurakunnalle näin: Olkaa pyhiä, sillä minä, Herra, teidän Jumalanne, olen pyhä. ³Jokainen teistä kunnioittakoon äitiään ja isäänsä ja pitäköön minun sapattini. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ⁴Älkää kääntykö epäjumalien puoleen älkääkö tehkö itsellenne valettuja jumalia. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.

⁵Kun uhraatte yhteysuhrin Herralle, uhratkaa se niin, että saatte osaksenne hänen suosionsa. ⁶Syökää se samana päivänä, jona uhraatte sen, tai seuraavana. Mitä jää tähteeksi kolmanteen päivään, on poltettava tulella. ⁷Jos sitä kuitenkin syödään kolmantena päivänä, kun se on jo saastaista, Jumala ei hyväksy uhria. ⁸Sen syöjä kantaa syyllisyytensä, koska hän on häpäissyt Herralle pyhitettyä. Sellainen ihminen on poistettava kansansa keskuudesta.

⁹Kun korjaatte maanne satoa, älä leikkaa viljaa peltojesi reunoja myöten äläkä poimi tähkäpäitä leikkuun jälkeen. ¹⁰Älä myöskään korjaa tyhjäksi viinitarhaasi äläkä poimi varisseita rypäleitä, vaan jätä ne köyhälle ja muukalaiselle. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.

¹¹Älkää varastako, älkää valehdelko älkääkö pettäkö lähimmäistänne. ¹²Älkää vannoko väärin minun nimessäni, ettette häpäisisi Jumalanne nimeä. Minä olen Herra.

¹³Älä sorra lähimmäistäsi äläkä ota häneltä mitään väkisin. Älä pidätä palkkalaisen ansiota itselläsi aamuun asti. ¹⁴Älä kiroa kuuroa äläkä pane estettä sokean eteen, vaan pelkää Jumalaasi. Minä olen Herra.

¹⁵**Älä** tee vääryyttä tuomitessasi. Älä ole puolueellinen köyhän hyväksi äläkä suosi rikasta, vaan tuomitse lähimmäisesi oikeudenmukaisesti. ¹⁶**Älä** liiku panettelijana kansasi keskellä; älä vaani lähimmäisesi henkeä. Minä olen Herra.

¹⁷**Älä** vihaa veljeäsi sydämessäsi, vaan nuhtele lähimmäistäsi, ettet tulisi syynalaiseksi hänen vuokseen. ¹⁸**Älä** kosta äläkä kannaa omaan kansaasi kuuluvia kohtaan, vaan rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Minä olen Herra.

¹⁹**Noudattakaa** minun lakejani. Älä anna karjassasi kahden erilaisen eläimen pariutua keskenään. Älä kylvä peltoosi kahdenlaisia siementä. Ylläsi ei saa olla kahdenlaisista langoista kudottua vaatetta.

²⁰**Jos** mies makaa orjattaren kanssa, joka on luvattu toiselle miehelle vaimoksi mutta jota ei ole lunastettu eikä laskettu vapaaksi, rangaistakoon heitä, ei kuitenkaan kuolemalla, koska nainen ei ollut vapaa. ²¹Miehen on tuotava ilmestysmajan portille pässi vikauhrinaan Herralle, ²²ja pappi toimittaa Herran edessä vikauhrinän kautta hänelle sovituksen hänen tekemästään synnistä. Näin hän saa tekemänsä synnin anteeksi.

²³**Kun** te tulette siihen maahan ja istutate kaikenlaisia hedelmäpuita, niin jättäkää ne, niiden hedelmät, koskemattomiksi. Kolme vuotta teidän on pidettävä ne koskemattomina; niiden hedelmiä ei saa syödä. ²⁴Neljäntenä vuonna kaikki niiden hedelmät pyhitettäköön Herralle ilojuhlassa. ²⁵Vasta viidentenä vuotena te saatte syödä niiden hedelmiä. Näin ne tuottavat teille runsaamman sadon. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.

²⁶**Älkää** syökö mitään, missä on verta. Älkää ennustelko merkeistä älkääkä harjoittako noituutta. ²⁷**Älkää** leikatko hiuksianne pääläen ympäriltä älkääkä turmelko partanne reunaa. ²⁸**Älkää** viillelkö itseänne vainajan tähden älkääkä tatuuko itseänne. Minä olen Herra.

²⁹**Älä** häpäise tyttäresi antamalla hänen ruveta portoksi, ettei maa joutuisi haureuden valtaan ja tulisi täyteen irstailua. ³⁰**Pitäkää** minun sapattini ja kunnioittakaa minun pyhäkköäni. Minä olen Herra.

³¹**Älkää** kääntykö vainaja- tai tietäjähenkien puoleen. Älkää pyytäkö niiltä neuvoa, ettette saastuisi niistä. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.

³²**Nouse** harmaapään edessä, kunnioita vanhusta ja pelkää Jumalaasi. Minä olen Herra.

³³**Kun** muukalainen asuu kanssanne teidän maassanne, älkää sortako häntä.

³⁴**Luonanne** asuva muukalainen olkoon kuin kuka tahansa teistä maassa syntyneistä. Rakastakaa häntä niin kuin itseänne, sillä tekin olitte muukalaisia Egyptin maassa. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.

³⁵**Älkää** tehkö vääryyttä jakaessanne oikeutta tai käyttäessänne pituus-, paino- tai vetomittaa. ³⁶**Teillä** tulee olla oikea vaaka, oikeat punnukset, oikea eefa-mitta ja oikea hiin-mitta. Minä olen Herra, teidän Jumalanne,

joka vein teidät pois Egyptin maasta. ³⁷Noudattakaa kaikkia minun lakejani ja kaikkia minun säädöksiäni ja tehkää niiden mukaan. Minä olen Herra."

Rangaistusmääräyksiä

20 Herra puhui Moosekselle: ²¹Sano israelilaisille: Jos joku israelilainen tai Israelissa asuva muukalainen uhraa lapsiaan Molokille, hänet on surmattava. Maan kansa kivittääkään hänet. ³Minä käännyin sitä miestä vastaan ja hävitän hänet kansansa keskuudesta, koska hän on uhrannut lapsiaan Molokille ja siten saastuttanut minun pyhäkköni ja häpäissyt minun pyhän nimeni. ⁴Jos maan kansa sulkisikin silmänsä sen miehen teoilta eikä surmaisi häntä, vaikka hän uhraa lapsiaan Molokille, ⁵minä itse käännyin sitä miestä ja hänen sukuaan vastaan. Minä hävitän heidät kansansa keskuudesta, hänet ja kaikki ne, jotka häntä seuraten kulkevat haureellisesti Molokin jäljessä.

⁶Jos joku kääntyy vainaja- tai tietäjähenkien puoleen ja lähtee haureellisesti seuraamaan niitä, minä käännyin sitä ihmistä vastaan ja hävitän hänet kansansa keskuudesta. ⁷Pyhittäytykää siis ja olkaa pyhät, sillä minä olen Herra, teidän Jumalanne. ⁸Noudattakaa minun lakejani ja toimikaa niiden mukaan. Minä olen Herra, joka pyhitän teidät.

⁹Jokainen, joka kiroaa isäänsä tai äitiään, on surmattava. Hän on kironnut isäänsä tai äitiään; hänen verensä tulkoon hänen itsensä päälle. ¹⁰Jos mies tekee aviorikoksen toisen miehen vaimon kanssa, lähimmäisensä vaimon kanssa, avionrikkojat, sekä mies että nainen, on surmattava. ¹¹Jos mies makaa äitipuolensa kanssa, hän paljastaa isänsä hävyn. Heidät molemmat on surmattava; heidän verensä tulkoon heidän itsensä päälle. ¹²Jos mies makaa miniänsä kanssa, heidät molemmat on surmattava. He ovat tehneet iljettävyyden teon; heidän verensä tulkoon heidän itsensä päälle. ¹³Jos mies makaa miehen kanssa niin kuin naisen kanssa maataan, he molemmat tekevät iljettävän teon. Heidät on surmattava; heidän verensä tulkoon heidän itsensä päälle. ¹⁴Jos mies ottaa vaimoksi naisen ja hänen äitinsä, se on irstailua. Mies ja molemmat naiset on poltettava tulesa, ettei keskuudessanne olisi irstailua. ¹⁵Mies, joka sekaantuu eläimeen, on surmattava. Myös eläin on tapettava. ¹⁶Samoin on surmattava nainen, joka tarjoutuu eläimelle, että se parittelisi hänen kanssaan. Sekä nainen että eläin on tapettava. Niiden veri tulkoon niiden itsensä päälle.

¹⁷Jos mies makaa sisarensa kanssa, isänsä tai äitinsä tyttären kanssa, ja näkee hänen alastomuutensa ja sisar näkee veljensä alastomuuden, se on häpeällistä. Heidät poistettakoon kansasta maanmiestensä nähden. Mies on paljastanut sisarensä hävyn ja joutuu vastaamaan rikoksestaan. ¹⁸Jos mies makaa kuukautistilassa olevan naisen kanssa, paljastaa hänen häpynsä, ja

nainen paljastaa verensä lähteen, heidät molemmat on poistettava kansansa keskuudesta. ¹⁹Älä paljasta äitisi sisaren tai isäsi sisaren häpyä. Joka niin tekee, paljastaa lähiomaisensa hävyn ja joutuu vastaamaan rikoksestaan. ²⁰Jos joku makaa setänsä vaimon kanssa, hän paljastaa setänsä hävyn. He joutuvat vastaamaan synnistään ja kuolevat lapsettomina. ²¹Jos mies makaa veljensä vaimon kanssa, se on saastainen teko. Hän on paljastanut veljensä hävyn; heistä tulee lapsettomia.

²²Noudattakaa kaikkia minun lakejani ja kaikkia minun säädöksiäni ja toimikaa niiden mukaan, ettei maa, johon minä vien teidät asumaan, oksentaisi teitä ulos. ²³Älkää vaeltako sen kansan lakien mukaan, jonka minä karkotan teidän edeltänne, sillä he ovat tehneet kaikkea tätä ja minä inhoan heitä. ²⁴Mutta teille minä sanon, että te saatte ottaa haltuunne heidän maansa, sillä minä annan sen teille omaksi, maan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. Minä olen erottanut teidät muista kansoista. ²⁵Tehkää ero puhtaiden ja saastaiten eläinten välillä ja saastaiten ja puhtaiden lintujen välillä, ettette tekisi itseänne iljettäviksi koskemalla niihin eläimiin, lintuihin tai maassa liikkuviin pikkueläimiin, jotka minä olen erottanut, että pitäisitte niitä saastaisina. ²⁶Teidän tulee siis olla minulle pyhittäytyneitä, sillä minä, Herra, olen pyhä, ja minä olen erottanut teidät muista kansoista olemaan minun omiani.

²⁷Jos miehessä tai naisessa on vainaja- tai tietäjähengi, hänet on surmattava. Hänet kivitettäköön, ja hänen verensä tulkoon hänen itsensä päälle."

Pappien pyhyttä koskevia säädöksiä

21 Herra sanoi Moosekselle: "Sano papeille, Aaronin pojille, että he eivät saa tulla saastaisiksi kenestäkään kuolleesta kansansa keskuudessa ²paitsi lähiomaisistaan: äidistään, isästään, pojastaan, tyttärestään ja veljestään. ³Pappi saa saastua myös naimattomasta sisarestaan, neitsyestä, joka asui hänen luonaan. ⁴Älköön hän, päämies kansansa keskuudessa, saastuttako itseään, ettei tulisi häväistyksi. ⁵Papit eivät saa ajaa päätään kaljuksi, eivät leikata partansa reunaa eivätkä viuillessa itseään. ⁶Heidän tulee olla Jumalalleen pyhitettyjä, eivätkä he saa häpäistä Jumalansa nimeä, sillä he uhraavat Herran tuliuuhreja, Jumalansa leipää. Sen tähden heidän on oltava pyhiä. ⁷He eivät saa ottaa vaimoksi porttoa tai häväistyä naista. He eivät myöskään saa ottaa vaimoksi miehen hylkäämää naista, sillä pappi on Jumalalleen pyhitetty. ⁸Teidän on pidettävä häntä pyhänä, sillä hän uhraa sinun Jumalasi leipää. Hänen tulee olla sinulle pyhä, sillä minä, Herra, joka pyhitän teidät, olen pyhä. ⁹Jos papin tytär häpäisee itsensä haureudella, hän häpäisee isänsä, ja hänet on poltettava.

¹⁰Ylipappi, veljiensä joukosta valittu, ei saa päästää tukkaansa hajalleen eikä repäistä rikki vaatteitaan, koska hänen päähänsä on vuodatettu voiteluöljy ja hänet on vihitty pukemaan päälleen pyhät vaatteet. ¹¹Hän ei myöskään saa mennä kuolleen lähelle; hänen ei ole lupa saastuttaa itseään edes isänsä tai äitinsä vuoksi. ¹²Älköön hän lähtekö suruaikana pyhäköstä, ettei hän häpäisisi Jumalansa pyhäkköä, sillä hänen Jumalansa voiteluöljy on kruununa hänen päässään. Minä olen Herra. ¹³Vaimokseen hänen on otettava neitsyt. ¹⁴Hän ei saa ottaa leskeä, hylättyä, häväistyä naista tai porttoa, vaan hänen tulee ottaa vaimokseen neitsyt omasta suvustaan, ¹⁵etteivät hänen jälkeläisensä tulisi häväistyiksi hänen sukunsa keskuudessa, sillä minä olen Herra, joka pyhitän hänet."

¹⁶Herra puhui Moosekselle: ¹⁷"Sano Aaronille: Jos tulevien sukupolvien aikana jollakin sinun jälkeläisistäsi on jokin vamma, hän ei saa tulla uhraamaan Jumalansa leipää. ¹⁸Kukaan, jolla on jokin vamma, ei saa uhrata: ei yksikään sokea tai ontuva, kasvoiltaan tai ruumiiltaan epämuodostunut ¹⁹eikä kukaan, jolta on katkennut jalka tai käsi, ²⁰ei myöskään kyttyräselkäinen tai surkastunut, silmävikainen tai ihotautinen, rupinen tai kuohittu. ²¹Kukaan pappi Aaronin jälkeläinen, jolla on jokin vamma, ei saa tulla uhraamaan Herran tuliuhreja. Hänellä on vamma; hän ei saa tulla uhraamaan Jumalansa leipää. ²²Hän voi syödä Jumalansa leipää, sekä pyhistä pyhintä että pyhää, ²³mutta hän ei saa tulla esiripun luo eikä lähestyä alttaria, koska hänellä on vamma, ettei hän häpäisisi minun pyhäkköäni. Minä olen Herra, joka pyhitän heidät." ²⁴Näin Mooses puhui Aaronille, hänen pojilleen ja kaikille israelilaisille.

Lahjojen ja uhrien pyhyys

22 Herra puhui Moosekselle: ²¹"Sano Aaronille ja hänen pojilleen, että heidän on käsiteltävä kunnioittavasti israelilaisten pyhiä lahjoja, joita nämä pyhittävät minulle. Älkööt he häpäiskö minun pyhää nimeäni. Minä olen Herra. ³Sano heille: Jokainen jälkeläisenne – missä sukupolvessa tahansa – joka saastuneena lähestyy israelilaisten Herralle pyhittämiä pyhiä lahjoja, on poistettava minun edestäni. Minä olen Herra.

⁴Yksikään Aaronin jälkeläinen, joka on spitaalinen tai jolla on vuoto, ei saa syödä pyhiä lahjoja, ennen kuin on puhdistunut. Jos joku koskee johonkin kuolleesta saastuneeseen tai jos jollakulla on siemenvuoto ⁵tai jos joku koskee mihin tahansa pikkueläimeen, josta saastuu, tai ihmiseen, josta saastuu, olkoon saastaisuus millaista tahansa, ⁶on se, joka koskee johonkin sellaiseen, saastainen iltaan asti, eikä hän saa syödä pyhiä lahjoja. Mutta kun hän peseytyy vedessä, ⁷hän on puhdas auringon laskettua. Sen jälkeen hän voi syödä pyhiä lahjoja, sillä ne ovat hänen ruokaansa. ⁸Hän ei saa

syödä itsestään kuollutta tai kuoliaaksi raadeltua eläintä, ettei hän siten saastuisi. Minä olen Herra. ⁹Aaronin jälkeläiset noudattakoot minun määräyksiäni, etteivät joutuisi synnalaisiksi niitä rikkomalla ja kuolisi, kun häpäisevät niitä. Minä olen Herra, joka pyhitän heidät.

¹⁰Yksikään sivullinen ei saa syödä mitään pyhää. Papin luona asuva muukalainen tai hänen palkkatyöläisensä ei saa syödä mitään pyhää, ¹¹mutta kun pappi ostaa rahallaan orjan, tämä saa syödä sitä. Samoin hänen kodissaan syntyneet orjat saavat syödä hänen ruokaansa. ¹²Jos papin tyttärestä tulee jonkun muun kuin papin vaimo, hän ei saa enää syödä pyhiä anteja. ¹³Jos papin tytär jää leskeksi tai tulee hylätyksi eikä hänellä ole lapsia ja hän silloin palaa takaisin nuoruutensa kotiin isänsä luo, hän saa syödä isänsä ruokaa. Kukaan sivullinen ei saa syödä sitä. ¹⁴Jos joku erehdyksessä syö pyhää ruokaa, hänen on korvattava se papille ja maksettava lisäksi viidesosa pyhän lahjan arvosta. ¹⁵Kukaan ei saa häpäistä israelilaisten pyhiä lahjoja, joita nämä tuovat Herralle, ¹⁶eikä saattaa heitä synnalaisiksi antamalla heidän syödä pyhiä lahjoja, sillä minä olen Herra, joka pyhitän heidät."

Uhrieläimiä koskevia säädöksiä

¹⁷Herra puhui Moosekselle: ¹⁸"Sano Aaronille ja hänen pojilleen sekä kaikille israelilaisille: Jos kuka hyvänsä Israelin heimoon kuuluva tai muukalainen, joka asuu Israelissa, tuo uhrinaan Herralle polttouhrin, joko lupausuhriksi tai vapaaehtoiseksi uhriksi, ¹⁹sen on oltava virheetön uros naudoista, lampaista tai vuohista, jotta saisitte osaksenne Herran suosion. ²⁰Älkää uhratko mitään sellaista, missä on jotakin vikaa, sillä sellaisesta ei tule teidän osaksenne suosiota.

²¹Jos joku tuo Herralle yhteysuhrin naudoista, lampaista tai vuoista erityislupauksen täyttämiseksi tai vapaaehtoisena uhrina, sen tulee olla virheetön ollakseen kelvollinen. Siinä ei saa olla mitään vikaa. ²²Älkää tuoko Herralle sokeaa, raajarikkoja, silvottua, paiseista, ihotautista tai rupista eläintä älkääkään asettako sellaista tuliuhriksi Herran alttarille. ²³Vapaaehtoisena uhrina saat uhrata härän tai lampaan, joka on epämuodostunut tai kitukasvuisen, mutta lupausuhriksi sellainen ei kelpaa. ²⁴Älkää uhratko Herralle kuohittua eläintä, oli se sitten kuohittu puristamalla, musertamalla, repimällä tai leikkaamalla. Älkää tehkö maassanne sellaista. ²⁵Älkää myöskään hankikoko muukalaiselta sellaisia eläimiä uhrataksenne niitä ruokana Jumalallenne, sillä niissä on vamma. Ne ovat viallisia, eikä niistä tule Herran suosiota osaksenne."

²⁶Herra puhui Moosekselle: ²⁷"Kun vasikka, karitsa tai kili on syntynyt, sen on saatava olla emänsä luona seitsemän päivää, mutta kahdeksannesta päivästä alkaen se kelpaa tuliuhriksi Herralle. ²⁸Älkää teurastako samana päivänä nautaa ja sen vasikkaa tai lammasta ja sen karitsaa.

²⁹Kun uhraatte Herralle kiitosuhrin, uhratkaa se niin, että saatte hänen suosionsa. ³⁰Uhri on syötävä samana päivänä. Älkää jättäkö siitä mitään seuraavaan aamuun. Minä olen Herra.

³¹Noudattakaa siis minun käskyjäni ja toimikaa niiden mukaan. Minä olen Herra. ³²Älkää häpäiskö minun pyhää nimeäni. Minä tahdon olla pyhä israelilaisten keskellä. Minä olen Herra, joka pyhitän teidät ³³ja joka toin teidät pois Egyptin maasta ollakseni teidän Jumalanne. Minä olen Herra."

HERRAN MÄÄRÄÄMÄT JUHLA-AJAT

Sapatti

23 Herra puhui Moosekselle: ²"Sano israelilaisille: Nämä ovat Herran juhla-ajat, minun juhla-aikani, jolloin teidän on kutsuttava kokoon pyhä kokous. ³Kuutena päivänä tehtäköön työtä, mutta seitsemäntenä päivänä on sapat-ti, levon päivä, pyhän kokouksen päivä. Älkää tehkö silloin mitään työtä. Se on Herran sapat-ti kaikkialla missä asuttekin."

Pääsiäinen ja happamattoman leivän juhla

⁴"Nämä ovat Herran juhla-ajat, pyhät kokoukset, jotka teidän on kuulutettava määräaikoinaan: ⁵Ensimmäisessä kuussa, kuukauden neljäntenätoista päivänä iltahämärissä, on Herran pääsiäinen. ⁶Samana kuuna viidentenätoista päivänä on happamattoman leivän juhla Herran kunniaksi. Syökää seitsemän päivää happamatonta leipää. ⁷Ensimmäisenä päivänä teillä tulee olla pyhä kokous. Älkää tehkö silloin mitään arkityötä. ⁸Uhratkaa Herralle tuliuhri seitsemänä päivänä. Seitsemäntenä päivänä on pyhä kokous. Älkää tehkö silloin mitään arkityötä."

Ensilyhteen heilutus

⁹Herra puhui Moosekselle: ¹⁰"Sano israelilaisille: Kun te tulette maahan, jonka minä teille annan, ja leikkaatte sen viljaa, viekää papille ensilyhde sadostanne. ¹¹Pappi heiluttakoon lyhdettä heilutusuhrina Herran edessä, että saisitte osaksenne Herran suosion. Hänen tulee heiluttaa sitä sapat-tin jälkeisenä päivänä. ¹²Sinä päivänä, jona teidän lyhteenne heilutus toimitetaan, uhratkaa Herralle polttouhriksi virheetön vuoden vanha karitsa ¹³sekä siihen kuuluvana ruokauhrina kaksi eefa-mitan kymmenesosaa hienoja vehnäjauhoja öljyyn sekoitettuna tuliuhriksi, suloiseksi tuoksuksi Herralle, sekä juomauhrina neljännes hiin-mittaa viiniä. ¹⁴Älkää syökö uuden sadon leipää, paahdettuja jyviä tai tuleentumatonta viljaa ennen sitä päivää, jona

tuotte Jumalallenne uhrilahjan. Tämä on teille ikuinen säädös polvesta polveen, missä asuttekin."

Sadonkorjuujuhla

¹⁵"Laskekaa siitä sapatin jälkeisestä päivästä, jona tuotte heilutusuhri-lyhteen, seitsemän täyttä viikkoa, ¹⁶laskekaa viisikymmentä päivää seitsemännen sapatin jälkeiseen päivään asti. Tuokaa sitten Herralle ruokauhri uudesta sadosta. ¹⁷Sieltä, missä asuttekin, tuokaa uutisviljasta heilutusuhriina Herralle kaksi leipää. Ne on leivottava hapantaikinasta, kahdesta eefamitan kymmenesosasta hienoja jauhoja. ¹⁸Tuokaa leipien ohella seitsemän virheetöntä vuoden vanhaa uroskaritsaa ja sonnimullikka sekä kaksi pässiä. Olkoot ne ruoka- ja juomauhreineen polttouhri Herralle, suloisesti tuoksuva tuliuhri Herralle. ¹⁹Uhratkaa pukki syntiuhriksi ja kaksi vuoden vanhaa uroskaritsaa yhteysuhriksi. ²⁰Pappi heiluttakoon niitä kahta karitsaa ja uutisviljan leipiä heilutusuhriina Herran edessä. Ne ovat Herralle pyhitetyt ja kuuluvat papille. ²¹Olkoon teillä silloin pyhä kokous; kuuluttakaa se juuri tuoksi päiväksi. Älkää tehkö silloin mitään arkityötä. Tämä on teille ikuinen säädös polvesta polveen, missä asuttekin. ²²Kun korjaatte maanne satoa, älkää leikatko viljaa pelloltanne reunoja myöten älkääkä poimiko tähkäpäitä leikkuun jälkeen. Jättäkää ne köyhälle ja muukalaiselle. Minä olen Herra, teidän Jumalanne."

Pasuunansoiton päivä

²³Herra puhui Moosekselle: ²⁴"Sano israelilaisille: Seitsemännen kuun ensimmäisenä päivänä olkoon teillä sapatti, levon päivä. Pitäkää silloin pyhä kokous ja muistuttakaa siitä pasuunan soitolla. ²⁵Älkää tehkö silloin mitään arkityötä, vaan uhratkaa Herralle tuliuhri."

Suuri sovituspäivä

²⁶Herra puhui vielä Moosekselle: ²⁷"Tämän seitsemännen kuun kymmenentenä päivänä on sovituspäivä. Pitäkää silloin pyhä kokous, kurittakaa itseänne paastolla ja uhratkaa Herralle tuliuhri. ²⁸Älkää tehkö sinä päivänä mitään työtä, sillä se on sovituspäivä, jolloin teille toimitetaan sovitus Herran, teidän Jumalanne, edessä. ²⁹Jokainen, joka ei sinä päivänä kurita itseään paastolla, on poistettava kansansa keskuudesta. ³⁰Minä hävitän kansansa keskuudesta jokaisen, joka tuona päivänä tekee mitä tahansa työtä. ³¹Älkää tehkö silloin mitään työtä. Tämä on teille ikuinen säädös polvesta polveen, missä asuttekin. ³²Olkoon se teille sapatti, levon päivä. Kurittakaa

silloin itseänne paastolla. Kuukauden yhdeksännen päivän illasta seuraavaan iltaan viettäkää sapatinlepoanne."

Lehtimajanjuhla

³³Herra puhui Moosekselle: ³⁴"Sano israelilaisille: Tämän seitsemännen kuun viidennestätoista päivästä alkaen on lehtimajanjuhla Herran kunniaksi, ja se kestää seitsemän päivää. ³⁵Ensimmäisenä päivänä on pyhä kokous; älkää tehkö silloin mitään arkityötä. ³⁶Uhratkaa tuliuhri Herralle seitsemänä päivänä. Kahdeksantena päivänä olkoon teillä pyhä kokous; uhratkaa silloin Herralle tuliuhri. Se on juhla kokouksen päivä; älkää tehkö silloin mitään arkityötä.

³⁷Nämä ovat Herran juhla-ajat, joina teidän on kuulutettava pyhät kokoukset tuodaksenne Herralle kullekin päivälle säädetyt tuliuhrit: polttouhrit, ruokauhrit, teurasuhrit ja juomauhrit. ³⁸Lisäksi tulevat Herran sapatit sekä teidän lahjanne, kaikki lupausuhrinne ja kaikki vapaaehtoiset uhrinne, joita te annatte Herralle.

³⁹Mutta seitsemännen kuun viidennestätoista päivästä alkaen, kun te olette korjanneet maan sadon, viettäkää Herran juhlaa seitsemän päivää. Ensimmäinen päivä on levon päivä, ja myös kahdeksas päivä on levon päivä. ⁴⁰Ottakaa ensimmäisenä päivänä ihanien puiden hedelmiä, palmunlehviä ja tuuheiden puiden oksia sekä pajuja purojen varsilta ja iloitkaa seitsemän päivää Herran, teidän Jumalanne, edessä. ⁴¹Viettäkää lehtimajanjuhlaa Herran juhlaan seitsemän päivää vuodessa. Tämä on teille ikuinen säädös polvesta polveen. Viettäkää tätä juhlaa seitsemännessä kuussa. ⁴²Asukaa lehtimajoissa seitsemän päivää. Kaikkien Israelissa syntyneiden tulee asua lehtimajoissa, ⁴³että jälkipolvenne tietäisivät, miten minä annoin israelilaisien asua lehtimajoissa, kun vein heidät pois Egyptin maasta. Minä olen Herra, teidän Jumalanne."

⁴⁴Näin Mooses puhui Herran juhla-ajoista israelilaisille.

Ilmestysmajan lamppu ja pyhät leivät

24 Herra puhui Moosekselle: ²"Käske israelilaisten tuoda sinulle puhdasta, survomalla saatua öljyyn öljyä lamppuja varten, niin että ne aina voidaan nostaa paikoilleen palamaan. ³Aaronin tulee hoitaa lamppuja ilmestysmajassa todistuksen arkun edessä olevan esiripun ulkopuolella, niin että ne palavat Herran edessä aina, illasta aamuun asti. Tämä on teille ikuinen säädös polvesta polveen. ⁴Asettakoon hän lamput puhtaasta kullasta tehtyyn lampunjalkaan, niin että ne palavat aina Herran edessä.

⁵Ota hienoja vehnä jauhoja ja leivo niistä kaksitoista leipää. Kuhunkin leivään on käytettävä jauhoja kaksi eefa-mitan kymmenesosaa. ⁶Aseta leivät

kahteen riviin, kuusi kumpaankin, puhdasta kultaa olevalle pöydälle Herran eteen. ⁷Pane rivien päälle puhdasta suitsuketta leipien muistouhrioksi, tuliuhriksi Herralle. ⁸Aaron asettakoon ne sapatilla Herran eteen israelilaisten puolesta. Tämä on ikuinen liitto. ⁹Leivät kuuluvat Aaronille ja hänen pojilleen. Heidän tulee syödä ne pyhässä paikassa, sillä ne ovat pyhistä pyhimpiä. Ne ovat Aaronin ikuinen osuus Herran tuliuhreista."

Rangaistusmääräyksiä

¹⁰Eräs mies, jonka äiti oli israelilainen mutta isä egyptiläinen, joutui israelilaisten leirissä liikkueensa riitaan israelilaisen miehen kanssa. ¹¹Israelilaisen naisen poika pilkkasi ja kirosi Herran nimeä. Silloin hänet tuotiin Mooseksen eteen. Pojan äiti oli daanilaisen Dibrin tytär, nimeltään Selomit. ¹²Poika määrättiin vartioitavaksi, kunnes Herran vastaus ilmoitettaisiin kansalle.

¹³Sitten Herra sanoi Moosekselle: ¹⁴"Vie kirooja leirin ulkopuolelle, ja kaikki, jotka kirouksen kuulivat, laskekoot kätensä hänen päänsä päälle. Sitten koko seurakunta kivittäköön hänet. ¹⁵Sano israelilaisille: Jokainen, joka kiroaa Jumalaansa, joutuu vastaamaan synnistään. ¹⁶Se, joka pilkkaa Herran nimeä, on surmattava. Koko seurakunta kivittäköön hänet. Olipa kyseessä muukalainen tai maassa syntynyt: jos hän kiroaa Herran nimeä, hänet on surmattava.

¹⁷Jos ihminen tappaa ihmisen, kenet hyvänsä, hänet on surmattava. ¹⁸Jos joku lyö kuoliaaksi kotieläimen, hänen on korvattava eläin toisella eläimellä. ¹⁹Jos ihminen tuottaa lähimmäiselleen vamman, hänelle on tehtävä samoin kuin hän on tehnyt: ²⁰ruhje ruhjeesta, silmä silmästä, hammas hampaasta. Samanlaisen vamman, jonka hän on aiheuttanut toiselle, saakoon hän itsekin. ²¹Sen, joka lyö kuoliaaksi kotieläimen, on korvattava eläin, mutta se, joka tappaa ihmisen, on surmattava. ²²Sama laki koskee teitä kaikkia, niin muukalaista kuin maassa syntyneitäkin, sillä minä olen Herra, teidän Jumalanne."

²³Tämän Mooses puhui israelilaisille, ja he veivät kiroojan leirin ulkopuolelle ja kivittivät hänet. Israelilaiset tekivät niin kuin Herra oli Mooseksen kautta käsenyt.

Sapattivuosi ja riemuvuosi

25 Herra puhui Moosekselle Siinainvuorella: ²"Sano israelilaisille: Kun te tulette siihen maahan, jonka minä annan teille, maan on saatava viettää sapatinlepo Herran kunniaksi. ³Kuutena vuotena kylvä peltosi ja kuutena vuotena leikkaa viinitarhasi ja korjaa sen sato, ⁴mutta seitsemäntenä vuotena maalla olkoon levon aika, Herran sapatilla. Älä kylvä silloin peltoasi

älkä leikkaa viinitarhaasi. ⁵Älä korjaa leikatun viljasi jälkikasvua älkä poimi viinirypäleitä, jotka ovat kasvaneet leikkaamattomissa viiniköynnöksissäsi. Silloin maalla on levon vuosi. ⁶Mitä maa levätessään itsestään kasvaa, se riittää ruuaksi teille, niin sinulle itsellesi kuin palvelijallesi ja palvelijattarellesi, päiväpalkkalaisellesi ja luonasi väliaikaisesti asuvalle. ⁷Myös karjasi ja maasi eläimet syökööt kaikkea, mitä maa itsestään tuottaa.

⁸Laske seitsemän sapattivuotta – seitsemän kertaa seitsemän vuotta – niin että seitsemän vuosiviikon aika on neljäkymmentyhdeksän vuotta. ⁹Anna sinä vuonna pasuunan raikuen soida seitsemännessä kuussa, kuukauden kymmenentenä päivänä, sovituspäivänä. Soikoot pasuunat kaikkialla maassanne. ¹⁰Pyhittäkää viideskymmenes vuosi ja julistakaa maassa vapautus kaikille sen asukkaille. Olkoon se vuosi teille riemuvuosi. Jokainen teistä saa silloin palata perintömaalleen ja sukunsa luo. ¹¹Viideskymmenes vuosi olkoon teille riemuvuosi. Älkää silloin kylväkö, älkää leikatko viljanne jälkikasvua älkääkö poimiko leikkaamattomissa viiniköynnöksissä kasvaneita rypäleitä. ¹²On näet riemuvuosi, ja sen tulee olla teille pyhä. Syökää vain sitä, mitä maa itsestään tuottaa.

¹³Riemuvuotena jokainen teistä saa palata perintömaalleen. ¹⁴Jos myytte maata lähimmäisellenne tai ostate häneltä, älkää tehkö hänelle vääryyttä.

¹⁵Kun ostat maata lähimmäiseltäsi, maksa riemuvuoden jälkeisten vuosien luvun mukaan. Satovuosien luvun mukaan hän myyköön sen sinulle. ¹⁶Mitä useampia vuosia on, sitä suurempi hinta on maksettava, ja mitä vähemmän vuosia on, sitä pienempi on hinnan oltava, sillä maan satojen määrän hän myy sinulle. ¹⁷Kukaan teistä ei saa tehdä vääryyttä lähimmäiselleen. Pelättäkää Jumalaanne! Minä olen Herra, teidän Jumalanne.

¹⁸Toimikaa siis minun lakieni mukaan, noudattakaa minun säädöksiäni ja tehkää niiden mukaan, niin te saatte asua maassa turvallisesti. ¹⁹Silloin maa antaa satonsa, ja te saatte syödä kylliksenne ja voitte asua maassa turvallisesti. ²⁰Te ehkä sanotte: 'Mitä me syömme seitsemäntenä vuotena, kun emme kylvä emmekä korjaa satoamme?' ²¹Minä lähetän kuudentena vuotena teille siunaukseni, niin että maa tuottaa kolmen vuoden sadon. ²²Kun te kylvätte kahdeksantena vuotena, teillä on vielä vanhaa satoa syötävänä yhdeksäntenä vuotena asti. Siihen asti, kunnes sen vuoden sato on saatu, teillä on vanhaa satoa syötävänä.

²³Maata ei saa myydä ainaiseksi, sillä maa on minun ja te olette muukalaisia ja tilapäisiä asukkaita minun luonani. ²⁴Antakaa oikeus maan takaisin lunastamiseen koko siinä maassa, jonka saatte omaksenne. ²⁵Jos veljesi köyhtyy ja myy perintömaataan, hänen lähin sukulunastajansa tulkoon ja lunastakoon veljensä myymän maan. ²⁶Ellei jollakulla ole sukulunastajaa, mutta hän saa itse hankituksi niin paljon kuin lunastamiseen tarvitaan, ²⁷hänen tulee laskea, kuinka monta vuotta maa on ollut myytyinä, ja maksaa jäljellä

olevasta ajasta miehelle, jolle hän sen myi. Sitten hän voi palata perintömaalleen.²⁸ Mutta ellei hän saa hankituksi niin paljoa, että saisi maan takaisin, jää se, mitä hän on myynyt, ostajan haltuun riemuvuoteen asti. Riemuvuotena se kuitenkin vapautuu, ja hän voi palata perintömaalleen.

²⁹Jos joku myy asuinrakennuksen muurien ympäröimässä kaupungissa, hänellä on oikeus lunastaa se takaisin täyden vuoden kuluessa siitä, kun hän sen myi. Hänen lunastusoikeutensa kestää vuoden.³⁰ Ellei sitä lunasteta ennen kuin vuosi on kulunut umpeen, talo muurien ympäröimässä kaupungissa jää pysyvästi ostajalle ja hänen jälkipolvilleen. Se ei vapaudu riemuvuonna.³¹ Sen sijaan kylissä, joiden ympärillä ei ole muuria, taloja on pidettävä viljeltyyn maahan kuuluvina. Ne ovat lunastettavissa takaisin, ja riemuvuonna ne vapautuvat.³² Leeviläisten kaupungeissa leeviläisillä on kuitenkin ikuinen lunastusoikeus taloihinsa. Ne ovat heidän perintöomaisuuttaan.³³ Jos joku ostaa leeviläiseltä talon kaupungissa, joka on leeviläisten perintöomaisuutta, talo vapautuu jälleen riemuvuonna. Leeviläiskaupunkien talot ovat näet leeviläisten perintöosa israelilaisten keskuudessa.³⁴ Leeviläisten kaupunkiin kuuluvaa laidunmaata ei saa myydä, sillä se on heidän ikuista perintöomaisuuttaan."

Köyhät ja orjat

³⁵"Jos veljesi köyhtyy sinun rinnallasi eikä tule toimeen, sinun on tuettava häntä samoin kuin muukalaista tai tilapäistä asukasta, jotta hän voi elää luonasi.³⁶ Älä ota häneltä korkoa tai voittoa, vaan pelkää Jumalaasi ja anna veljesi elää luonasi.³⁷ Älä peri häneltä korkoa lainaamastasi rahasta äläkä ota elintarvikkeista voittoa.³⁸ Minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka toin teidät pois Egyptin maasta antaakseni teille Kanaaninmaan ja ollakseni teidän Jumalanne.

³⁹Jos veljesi köyhtyy sinun rinnallasi ja myy itsensä sinulle, älä pane häntä orjantyöhön.⁴⁰ Olkoon hän luonasi kuin päiväpalkkainen tai tilapäinen asukas ja palvelkoon sinua riemuvuoteen asti.⁴¹ Silloin hän ja hänen lapsensa saavat lähteä luotasi vapaina ja palata sukunsa luo ja isiensä perintömaalle,⁴² sillä he ovat minun palvelijoitani, jotka minä toin pois Egyptin maasta. Sen tähden heitä ei saa myydä niin kuin orjia.⁴³ Älä hallitse heitä kovuudella, vaan pelkää Jumalaasi.⁴⁴ Orjasi ja orjattaresi, jotka hankit itsellesi, sinun tulee ostaa ympärilläsi asuvista kansoista.⁴⁵ Samoin voit ostaa orjia luonanne tilapäisesti asuvien muukalaisten ja heidän sukulaistensa lapsista, jotka ovat syntyneet teidän maassanne. Heistä tulee teidän omaisuuttanne.⁴⁶ Jättäkää heidät perinnöksi lapsillenne, ainaiseksi perintöomaisuudeksi. Heitä te saatte pitää orjinanne, mutta ketään veljistänne, israelilaisista, te ette saa hallita kovuudella.

⁴⁷Jos lähelläsi asuva muukalainen tai tilapäinen asukas vaurastuu, mutta veljesi köyhtyy hänen rinnallaan ja joutuu myymään itsensä tuolle muukalaiselle tai tilapäiselle asukkaalle tai jollekin muukalaisen suvun jäsenelle, ⁴⁸olkoon veljesi lunastettavissa myynnin jälkeen. Joku hänen veljistään lunastakoon hänet. ⁴⁹Hänet voi lunastaa myös hänen setänsä tai setänsä poika tai joku muu verisukulainen. Tai jos hän itse vaurastuu, hän voi lunastaa itsensä. ⁵⁰Laskekoon hän yhdessä ostajansa kanssa, kuinka pitkä aika siitä vuodesta, jolloin hän myi itsensä ostajalleen, on riemuvuoteen, ja hänen myyntihintansa jaettakoon näiden vuosien luvulla. Hänen palvelusaikansa laskettakoon samanarvoiseksi kuin päiväpalkkalaisen. ⁵¹Jos vuosia on vielä monta jäljellä, hänen on maksettava lunastushintanaan niitä vastaava osa summasta, jolla hänet ostettiin. ⁵²Jos riemuvuoteen on jäljellä vain vähän vuosia, lunastushinta lasketaan ja maksetaan myös jäljellä olevien vuosien mukaan. ⁵³Hänen tulee palvella omistajaansa samassa asemassa kuin vuodeksi kerrallaan palkattu työläinen, mutta älä salli omistajan hallita häntä kovuudella. ⁵⁴Jos häntä ei tällä tavoin lunasteta, hän pääsee kuitenkin riemuvuonna vapaaksi yhdessä lastensa kanssa. ⁵⁵Ovathan israelilaiset minun palvelijoitani. He ovat minun palvelijoitani, jotka minä toin pois Egyptin maasta. Minä olen Herra, teidän Jumalanne."

JUMALAN SIUNAUS

Kuuliaisuuden siunaus

26"Älkää tehkö itsellenne epäjumalia älkääkä pystyttäkö itsellenne jumalankuvia tai patsaita. Älkää myöskään asettako maahanne kiviä, joissa on kuvia, kumartaaksenne niitä, sillä minä olen Herra, teidän Jumalanne. ²Pitäkää minun sapattini ja kunnioittakaa minun pyhäkköäni. Minä olen Herra. ³Jos te vaellatte minun lakieni mukaan, noudatatte minun käskyjäni ja toimitte niiden mukaan, ⁴minä annan teille sateen ajallaan, maa antaa satonsa ja kedon puut antavat hedelmänsä. ⁵Silloin puiminen kestää teillä viininkorjuuseen asti ja viininkorjuu kestää kylvöön asti. Teillä on kyliksi leipää syödäksenne, ja te saatte asua turvallisesti maassanne. ⁶Minä annan maahan rauhan, ja te saatte levätä kenenkään pelottamatta. Minä hävitän pahat pedot teidän maastanne, eikä miekka kulje maanne halki. ⁷Te ajatte viholisianne takaa, ja he kaatuvat miekkaan teidän edessänne. ⁸Viisi teistä ajaa pakoon sata, sata teistä ajaa pakoon kymmentuhatta, ja teidän vihollisenne kaatuvat miekkaan teidän edessänne. ⁹Minä käännyin teidän puoleenne ja teen teidät hedelmällisiksi. Minä annan teidän lisääntyä ja pidän voimassa teidän kanssanne tekemäni liiton. ¹⁰Teille riittää syötäväksi vanhaa, varastoitua viljaa, ja te joudutte viemään vanhaa pois uuden tieltä.

¹¹Minä annan asumukseni olla teidän keskellänne enkä inhoa teitä. ¹²Minä vaellan teidän keskellänne ja olen teidän Jumalanne, ja te olette minun kansani. ¹³Minä olen Herra, teidän Jumalanne. Minä toin teidät pois Egyptin maasta, jossa te olitte orjina. Minä mursin rikki teidän ikeenne puut ja saatoin teidät kulkemaan pää pystyssä."

Tottelemattomuuden kirous

¹⁴"Mutta jos te ette kuuntele minua ettekä tee kaikkien näiden käskyjen mukaan, ¹⁵jos hylkääte minun lakini ja inhoatte minun säädöksiäni, niin ettette toimi kaikkien käskyjeni mukaan vaan rikotte minun liittoni, ¹⁶minä teen teille näin: minä rankaisen teitä kauheilla onnettomuuksilla, hivutus-taudilla ja kuumeella, jotka sammuttavat silmänne ja näännyttävät sielunne. Silloin te kylvätte siemenenne turhaan, sillä viholliset syövät teidän satonne. ¹⁷Minä käännän kasvoni teitä vastaan, ja te kärsitte tappion vihollistenne edessä. Vihamiehenne alistavat teidät, ja lopulta te pakenette, vaikka kukaan ei aja teitä takaa.

¹⁸Jos ette tästäkään huolimatta kuuntele minua, minä kuritan teitä vielä seitsenkertaisesti syntienne tähden. ¹⁹Minä murran teidän voimanne, teidän ylpeytenne; minä teen teidän taivaanne kovaksi kuin rauta ja maanne vasken kaltaiseksi. ²⁰Teidän voimanne valuvat hukkaan, maanne ei anna satoaan eivätkä maan puut anna hedelmäänsä.

²¹Jos te yhä vastustatte minua ettekä tahdo kuunnella minua, minä lyön teitä seitsenkertaisesti teidän syntienne ansion mukaan. ²²Minä lähetän teidän keskuuteenne villipetoja, ja ne riistävät teiltä teidän lapsenne, hävittävät karjanne ja tekevät teidät niin vähälukuisiksi, että tienne autoioituvat.

²³Jos minä en tälläkään kurituksella saa teitä ojentumaan vaan te yhä vastustatte minua, ²⁴niin minäkin vastustan teitä ja lyön teitä seitsenkertaisesti teidän syntienne tähden. ²⁵Minä lähetän teidän kimppuunne miekan, joka kostaa liiton rikkomisen. Kun te kokoonnutte kaupunkiinne, minä lähettän teidän keskuuteenne ruton ja te joudutte vihollisen valtaan. ²⁶Kun minä murran teiltä leivän tuen, kymmenen naista paistaa teidän leipänne yhdessä uunissa. He jakavat teille leipänne vaa'alla punniten, ettekä syötyännekään ole kylläisiä.

²⁷Jos te ette tästäkään huolimatta kuuntele minua vaan yhä vastustatte,

²⁸niin minäkin vastustan teitä kiivaasti ja kuritan teitä seitsenkertaisesti syntienne tähden. ²⁹Te joudutte syömään poikienne lihaa, tyttäriennekin lihaa te syötte. ³⁰Minä hävitan teidän uhrikukkulanne, kaadan kumoon auringonpatsaanne ja kokoan teidän raatonne epäjumalienne raatojen päälle, ja minun sieluni inhoaa teitä. ³¹Minä raunioitan teidän kaupunkinne ja hävitan teidän pyhät paikkanne enkä ota vastaan teidän uhrienne suloista tuoksua. ³²Minä teen maan niin autioksi, että siinä asuvat vihollisenne

tyrmistyvät. ³³Teidät minä hajotan kansojen sekaan ja lähetän jälkeenne paljastetun miekan. Teidän maanne autioituu ja kaupunkinne raunioituvat.

³⁴Silloin maa saa hyvityksen sapateistaan. Niin kauan kuin se on autiona ja te olette vihollistenne maassa, maa saa levätä ja nauttia sapateistaan.

³⁵Niin kauan kuin se on autiona, se saa viettää lepoa, jota se ei saanut niinä sapattivuosina, jolloin te asuitte siinä.

³⁶Niille teistä, jotka ovat jäljellä vihollistensa maassa, minä annan pelokkaan sydämen. Lentävän lehden kahina ajaa heidät pakoon, ja he pakenevat, kuin pakenisivat miekkaa, ja kaatuvat, vaikka kukaan ei aja heitä takaa. ³⁷He kompastuvat toisiinsa kuin miekkaa paeten, vaikka kukaan ei aja heitä takaa. Te ette voi pitää puolianne vihollisianne vastaan, ³⁸vaan te häviätte kansojen sekaan, ja teidän vihollistenne maa nielee teidät. ³⁹Ne teistä, jotka ovat jääneet jäljelle, riutuvat teidän vihollistenne maassa syyllisyytensä tähden. He riutuvat myös isiensä pahojen tekojen tähden.

⁴⁰Silloin he tunnustavat syyllisyytensä ja isiensä syyllisyyden, sen, että ovat olleet uskottomia minulle ja vastustaneet minua. ⁴¹Siksi minäkin asetuin vastustamaan heitä ja vein heidät vihollistensa maahan. Silloin heidän ympärileikkaamaton sydämensä nöyrtyy, ja silloin he sovittavat syyllisyytensä. ⁴²Ja minä muistan Jaakobin kanssa tekemäni liiton. Minä muistan myös Iisakin ja Abrahamin kanssa tekemäni liiton, ja minä muistan myös maata. ⁴³Mutta tulokoon maa ensin tyhjäksi heistä ja saakoon nauttia sapateistaan, kun he eivät ole siellä. Heidän on sovittava syyllisyytensä juuri sen tähden, että he ovat hylänneet minun säädökseni ja inhonneet minun lakejani. ⁴⁴Mutta vaikka he ovat vihollistensa maassa, minä en hylkää heitä enkä inhoa heitä. Minä en tee heistä loppua enkä riko heidän kanssaan tekemääni liittoa, sillä minä olen Herra, heidän Jumalansa. ⁴⁵Minä muistan heidän hyväkseen liittoni heidän isiensä kanssa, jotka minä toin pois Egyptin maasta kansojen nähden ollakseni heidän Jumalansa. Minä olen Herra."

⁴⁶Nämä ovat ne lait, säädökset ja opetukset, jotka Herra Mooseksen kautta asetti itsensä ja israelilaisten välille Siinainvuorella.

Luvatun ihmisen arvo

27 Herra puhui Moosekselle: ²⁸"Sano israelilaisille: Jos joku on tehnyt erityisen lupauksen, sinun on arvioitava Herralle luvatun ihmisen arvo. ³Iältään kahdenkymmenen ja kuudenkymmenen vuoden välillä oleva mies arviotakoon viidenkymmenen hopeasekelin arvoiseksi pyhäkkösekelin painon mukaan. ⁴Jos kyseessä on nainen, arvioi hänet kolmenkymmenen sekelin arvoiseksi. ⁵Jos ikää on viidestä kahteenkymmeneen vuotta, arvioi mies kahdenkymmenen sekelin ja nainen kymmenen sekelin arvoiseksi. ⁶Kuukauden ikäisestä viisivuotiaaseen asti arvioi poikalapsi viiden hopeasekelin

ja tyttölapsi kolmen hopeasekelin arvoiseksi. ⁷Jos ikää on kuusikymmentä vuotta tai enemmän, arvioi mies viidentoista sekelin ja nainen kymmenen sekelin arvoiseksi. ⁸Jos lupauksen tekijä on liian köyhä maksamaan arvioimaasi summaa, hänet vietäköön papin eteen, ja pappi arvioikoon hänet. Papin on arvioitava lupauksen tekijän varallisuus.

Muita lupauksia koskevia lakeja

⁹Jos lupaus koskee karjaa, josta voidaan tuoda uhrilahja Herralle, niin jokainen siitä Herralle annettava eläin on pyhä. ¹⁰Eläintä ei saa vaihtaa, ei hyvää huonoon eikä huonoa hyvään. Jos joku kaikesta huolimatta vaihtaa eläimen toiseen, olkoon myös tilalle otettu pyhä. ¹¹Jos kyseessä on mikä tahansa saastaisista eläimistä, joista ei tuoda uhreja Herralle, eläin pitää viedä papin eteen. ¹²Pappi arvioikoon, onko se hyvä vai huono. Eläintä on pidettävä sen arvoisena kuin pappi määrää. ¹³Jos eläin halutaan lunastaa takaisin, arvioidun hinnan lisäksi siitä on maksettava viidesosa.

¹⁴Jos joku pyhittää talonsa pyhäksi lahjaksi Herralle, pappi arvioikoon, onko se hyvä vai huono. Taloa on pidettävä sen arvoisena kuin pappi määrää.

¹⁵Jos talonsa pyhittänyt tahtoo lunastaa sen takaisin, hänen on maksettava arvioidun hinnan lisäksi viidesosa siitä. Silloin talosta tulee jälleen hänen omansa.

¹⁶Jos joku pyhittää Herralle osan omistamastaan maasta, arvioi maa sen mukaan, kuinka paljon kylvösiementä siihen tarvitaan. Hoomer-mitta ohria vastatkoon viittäkymmentä hopeasekeliä. ¹⁷Jos hän pyhittää peltonsa riemuvuodesta alkaen, jääköön tämä arviosi voimaan. ¹⁸Jos hän pyhittää peltonsa riemuvuoden jälkeen, pappi arvioikoon hänelle sen hinnan niiden vuosien luvun mukaan, jotka ovat jäljellä seuraavaan riemuvuoteen. Jo kuluneet vuodet vähennetään arvioimastasi hinnasta. ¹⁹Jos pellon pyhittänyt tahtoo lunastaa sen takaisin, hänen on maksettava siitä arvioimasi hinnan lisäksi viidesosa. Silloin pelto palautuu hänelle. ²⁰Ellei hän kuitenkaan lunasta peltoa vaan myy sen toiselle, se ei ole enää lunastettavissa.

²¹Kun pelto sitten riemuvuotena vapautuu, se tulee Herralle pyhitetyksi niin kuin tuhon omaksi vihitty peltokin, ja siitä tulee papin omaisuutta.

²²Jos joku pyhittää Herralle pellon, joka ei ole hänen perintömaataan vaan jonka hän on ostanut, ²³pappi arvioikoon hänelle sen hinnan riemuvuoteen asti, ja ostajan tulee vielä samana päivänä maksaa arvioitu hinta. Se on pyhitetty Herralle. ²⁴Riemuvuotena pelto palautuu sille, jolta se on ostettu ja jonka perintömaata se on. ²⁵Kaiken arviointisi pohjana olkoon pyhäkkösekelin paino. Sekelissä tulee olla kaksikymmentä geeraa.

²⁶Eläimen esikoista, joka ensiksi syntyneenä kuuluu jo Herralle, älköön kukaan pyhittääkö. Se on Herran oma, olkoonpa sitten härkä tai lammas. ²⁷Jos kyseessä on saastainen eläin, siitä on lunastettaessa maksettava viidesosa

arvioimasi hinnan lisäksi. Jos sitä ei lunasteta, se on myytävä arvioimastasi hinnasta.

²⁸**M**utta mitään tuhon omaksi vihittyä, minkä joku on vihkinyt Herralle mistä tahansa omistamastaan, olkoonpa kyseessä ihminen, eläin tai maaomaisuus, ei saa myydä eikä lunastaa. Kaikki tuhon omaksi vihitty on Herran omaa, pyhistä pyhintä. ²⁹Yksikään tuhon omaksi vihitty ihminen ei ole lunastettavissa. Hänet on surmattava.

³⁰**K**aikki maan kymmenykset, sekä pellon viljasta että puiden hedelmistä, kuuluvat Herralle. Ne ovat Herralle pyhitetyt. ³¹Jos joku kaikesta huolimatta lunastaa takaisin kymmenyksiään, hänen tulee maksaa viidesosa niiden arvon lisäksi. ³²Kaikki kymmenykset nautakarjasta ja pikkukarjasta – joka kymmenes eläin, joka kulkee paimenen sauvan alitse – ovat Herralle pyhitettyjä. ³³Ei pidä tutkia, onko eläin hyvä vai huono, eikä sitä saa vaihtaa. Jos joku kaikesta huolimatta vaihtaa sen, on myös tilalle otettu eläin pyhä, eikä sitä voi lunastaa."

³⁴**N**ämä ovat ne käskyt, jotka Herra antoi Siinainvuorella Moosekselle israeliläisiä varten.

NELJÄS MOOSEKSEN KIRJA (NUMERI)

VANHA SUKUPOLVI

Sotakelpoisten miesten laskenta Siinailla

1 Toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, toisena vuotena siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta, Herra puhui Moosekselle ilmes-tymajassa Siinain autiomaassa. Hän sanoi: ²⁰Laskekaa koko Israelin seura-kunnan väkiluku suvuittain ja perhekunnittain ja merkitkää nimiluetteloon jokainen ³kaksikymmenvuotias tai sitä vanhempi sotakelpoinen mies Israe-lissa. Sinun ja Aaronin on katsastettava heidät osastoittain. ⁴Teidän apu-nanne olkoon jokaisesta heimosta yksi mies, perhekuntansa päämies. ⁵Nämä ovat niiden miesten nimet, joiden tulee avustaa teitä: Ruubenista Elisur, Sedeurin poika, ⁶Simeonista Selumiel, Suurisaddain poika, ⁷Juudasta Nahson, Amminadabin poika, ⁸Isaskarista Netanel, Suuarin poika, ⁹Sebu-lonista Eliab, Heelonin poika, ¹⁰Joosefin jälkeläisistä: Efraimista Elisama, Ammihudin poika, ja Manassesta Gamliel, Pedasurin poika, ¹¹Benjaminista Abidan, Gideonin poika, ¹²Daanista Ahieser, Ammisaddain poika, ¹³Asserista Pagi-el, Okranin poika, ¹⁴Gaadista Eljasaf, Deuelin poika, ¹⁵ja Naftalista Ahira, Eenanin poika. ¹⁶Nämä seurakunnasta valitut ovat isiensä heimojen ruh-tinaita, Israelin tuhannenpäälliköitä."

¹⁷Mooses ja Aaron ottivat mukaansa nämä nimeltä mainitut miehet ¹⁸ja kutsuivat koko seurakunnan koolle toisen kuukauden ensimmäisenä päivä-nä. Kaikki kaksikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat israelilaiset ilmoittivat syntyperänsä ja nimensä, ja heidät luetteloiitiin pääluvun mukaan suvuit-tain ja perhekunnittain. ¹⁹Mooses laski israelilaisten lukumäärän Siinain autiomaassa, niin kuin Herra oli häntä käsenyt.

²⁰Ruubenin, Israelin esiköisen, jälkeläiset laskettiin suvuittain ja perhekun-nittain polveutumisensa mukaan, nimien lukumäärän ja pääluvun mukaan, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksikymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ²¹Ruubenin heimosta katselmuksessa oli 46.500 miestä.

²²Simeonin jälkeläiset laskettiin suvuittain ja perhekunnittain polveutumi-sensa mukaan, nimi nimeltä pääluvun mukaan, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksikymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ²³Simeonin heimosta katselmuksessa oli 59.300 miestä.

²⁴Gaadin jälkeläiset laskettiin suvuittain ja perhekunnittain polveutumisen-sa mukaan, nimi nimeltä, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksi-kymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ²⁵Gaadin heimosta katselmuksessa oli 45.650 miestä.

²⁶Juudan jälkeläiset laskettiin sukuittain ja perhekunnittain polveutumisen-
sa mukaan, nimi nimeltä, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksi-
kymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ²⁷Juudan heimosta katselmuksessa oli
74.600 miestä.

²⁸Isaskarin jälkeläiset laskettiin sukuittain ja perhekunnittain polveutumi-
sensa mukaan, nimi nimeltä, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksi-
kymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ²⁹Isaskarin heimosta katselmuksessa
oli 54.400 miestä.

³⁰Sebulonin jälkeläiset laskettiin sukuittain ja perhekunnittain polveutumi-
sensa mukaan, nimi nimeltä, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksi-
kymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ³¹Sebulonin heimosta katselmuksessa
oli 57.400 miestä.

³²Joosefin pojan Efraimin jälkeläiset laskettiin sukuittain ja perhekunnittain
polveutumisen-
sensa mukaan, nimi nimeltä, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka
olivat kaksikymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ³³Efraimin heimosta kat-
selmuksessa oli 40.500 miestä.

³⁴Manassen jälkeläiset laskettiin sukuittain ja perhekunnittain polveutumi-
sensa mukaan, nimi nimeltä, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksi-
kymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ³⁵Manassen heimosta katselmuksessa
oli 32.200 miestä.

³⁶Benjaminin jälkeläiset laskettiin sukuittain ja perhekunnittain polveutumi-
sensa mukaan, nimi nimeltä, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksi-
kymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ³⁷Benjaminin heimosta katselmukses-
sa oli 35.400 miestä.

³⁸Daanin jälkeläiset laskettiin sukuittain ja perhekunnittain polveutumisen-
sa mukaan, nimi nimeltä, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksi-
kymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ³⁹Daanin heimosta katselmuksessa oli
62.700 miestä.

⁴⁰Asserin jälkeläiset laskettiin sukuittain ja perhekunnittain polveutumisen-
sa mukaan, nimi nimeltä, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksi-
kymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ⁴¹Asserin heimosta katselmuksessa oli
41.500 miestä.

⁴²Naftalin jälkeläiset laskettiin sukuittain ja perhekunnittain polveutumisen-
sa mukaan, nimi nimeltä, kaikki sotakelpoiset miehet, jotka olivat kaksi-
kymmenvuotiaita tai sitä vanhempia. ⁴³Naftalin heimosta katselmuksessa
oli 53.400 miestä.

⁴⁴Tässä olivat katselmuksessa olleet miehet. Katselmuksen toimittivat Moo-
ses ja Aaron sekä Israelin ruhtinaat, kaksitoista miestä, yksi kustakin hei-
mosta. ⁴⁵Tässä olivat kaikki katselmuksessa olleet israelilaiset, kaksikym-
menvuotiaat ja sitä vanhemmat, kaikki Israelin sotakelpoiset miehet lasket-
tuina perhekunnittain. ⁴⁶Heitä oli katselmuksessa yhteensä 603.550.

Leeviläisten erityisasema

⁴⁷Leeviläisten heimosta ei pidetty katselmusta samalla kertaa kuin muista, ⁴⁸sillä Herra oli puhunut Moosekselle näin: ⁴⁹"Leevin heimosta älä pidä katselmusta äläkä laske heitä silloin, kun lasket muita israelilaisia. ⁵⁰Sinun on asetettava leeviläiset hoitamaan todistuksen arkun asumusta, sen kaikkea kalustoa ja kaikkea muuta, mitä siihen kuuluu. Kantakoot he asumusta ja kaikkea sen kalustoa, toimittakoot siellä palvelusta ja leiriytyköt sen ympärille. ⁵¹Kun asumus lähtee liikkeelle, leeviläisten on purettava se, ja kun se pysähtyy leiripaikkaan, leeviläisten on pystytettävä se. Jos sivullinen sekaantuu näihin tehtäviin, hänet on surmattava. ⁵²Muut israelilaiset asettukoot osastoittain kukin omaan leiriinsä ja kukin lippunsa luo, ⁵³mutta leeviläisten on leiriäytävä todistuksen majan ympärille, ettei viha kohtaisi Israelin seurakuntaa. Leeviläisten tulee hoitaa ja vartioida todistuksen asumusta."

⁵⁴Israelilaiset tekivät kaiken aivan sen käskyn mukaisesti, jonka Herra oli Moosekselle antanut.

Leiri- ja matkajärjestys

2 Herra puhui Moosekselle ja Aaronille: ²"Israelilaiset leiriytyköt ilmestysmajan ympärille, jonkin matkan päähän siitä. Kukin leiriytykseen oman lippunsa ja perhekuntansa merkin luo.

³Etupuolelle, itään päin, asettukoon Juudan leirikunta lippuineen ja joukkoineen. Juudan jälkeläisten päämies on Nahson, Amminadabin poika.

⁴Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 74.600. ⁵Juudan osaston viereen leiriytykseen Isaskarin heimo. Isaskarin jälkeläisten päämies on Netanel, Suuarin poika.

⁶Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 54.400. ⁷Sitten tulee Sebulonin heimo. Sebulonin jälkeläisten päämies on Eliab, Heelonin poika.

⁸Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 57.400. ⁹Juudan leirikunnan katselmuksessa oli kaikkiaan 186.400 miestä. Heidän tulee lähteä liikkeelle ensimmäisinä.

¹⁰Etelään päin asettukoon Ruubenin leirikunta lippuineen ja joukkoineen. Ruubenin jälkeläisten päämies on Elisur, Sedeurin poika.

¹¹Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 46.500. ¹²Ruubenin osaston viereen leiriytykseen Simeonin heimo. Simeonin jälkeläisten päämies on Selumiel, Suurisaddain poika.

¹³Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 59.300. ¹⁴Sitten tulee Gaadin heimo. Gaadin jälkeläisten päämies on Eljasaf, Reuelin poika.

¹⁵Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 45.650. ¹⁶Ruubenin leirikunnan katselmuksessa oli kaikkiaan 151.450 miestä. Heidän tulee lähteä liikkeelle toisena joukkona.

¹⁷Sitten lähtee liikkeelle ilmestysmaja ja leeviläisten leirikunta toisten leirikuntien keskellä. Liikkeelle on lähdeittä siinä järjestyksessä kuin on leiriyydytty, kukin heimo vuorollaan lippuineen.

¹⁸Länteen päin asettukoon Efraimin leirikunta lippuineen ja joukkoineen. Efraimin jälkeläisten päämies on Elisama, Ammihudin poika. ¹⁹Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 40.500. ²⁰Hänen viereensä leiriyytyköön Manassen heimo. Manassen jälkeläisten päämies on Gamliel, Pedasurin poika. ²¹Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 32.200. ²²Sitten tulee Benjaminin heimo. Benjaminin jälkeläisten päämies on Abidan, Gideonin poika. ²³Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 35.400. ²⁴Efraimin leirikunnan katselmuksessa oli kaikkiaan 108.100 miestä. Heidän tulee lähteä liikkeelle kolmansina.

²⁵Pohjoiseen päin asettukoon Daanin leirikunta lippuineen ja joukkoineen. Daanin jälkeläisten päämies on Ahieser, Ammisaddain poika. ²⁶Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 62.700. ²⁷Hänen viereensä leiriyytyköön Asserin heimo. Asserin jälkeläisten päämies on Pagieli, Okranin poika. ²⁸Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 41.500. ²⁹Sitten tulee Naftalin heimo. Naftalin jälkeläisten päämies on Ahira, Eenanin poika. ³⁰Hänen osastonsa lukumäärä oli katselmuksessa 53.400. ³¹Daanin leirikunnan katselmuksessa oli kaikkiaan 157.600 miestä. Heidän tulee lippuineen lähteä liikkeelle viimeisinä."

³²Nämä olivat katselmuksessa olleiden israelilaisten lukumäärät heimoittain. Leirikuntien katselmuksessa olleiden joukkojen lukumäärä oli kaikkiaan 603.550. ³³Leeviläisistä ei kuitenkaan pidetty katselmusta yhdessä muiden israelilaisten kanssa, sillä niin oli Herra Moosesta käskenyt.

³⁴Israelilaiset tekivät kaiken niin kuin Herra oli Mooseksen kautta käskenyt. Näin he kaikki leiriytyivät lippujensa luo, ja näin he lähtivät liikkeelle suvuittain ja perhekunnittain.

Leeviläiset asetetaan avustamaan pappeja

3¹Nämä ovat Aaronin ja Mooseksen suvun vaiheet siihen aikaan, kun Herra puhui Moosekselle Siinainvuorella. ²Aaronin poikien nimet olivat Naadab, esikoinen, Abihu, Eleasar ja Iitamar. ³Nämä olivat Aaronin pojat, voidellut papit, jotka oli vihitty papinvirkaan. ⁴Mutta Naadab ja Abihu kuolivat Herran edessä tuodessaan vierasta tulta Herran eteen Siinain autiomaassa. Heillä ei ollut poikia. Siksi vain Eleasar ja Iitamar toimittivat papinvirkaa isänsä Aaronin valvonnassa.

⁵Herra puhui Moosekselle: ⁶"Tuo Leevin heimo esille ja aseta se pappi Aaronin palvelukseen. ⁷Leeviläiset hoitakoot tehtäviä ilmestysmajan edustalla sekä Aaronin että koko kansan puolesta ja suorittakoot asumuksen palve-

lustyöt. ⁸Hoitakoot he kaikkea ilmestysmajan kalustoa ja suorittakoot israelilaisille määrättyt asumuksen palvelustyöt. ⁹Anna leeviläiset avuksi Aaronille ja hänen pojilleen. Heidät kaikki on israelilaisten joukosta annettu hänen palvelukseensa. ¹⁰Aseta Aaron ja hänen poikansa hoitamaan papinvirkkaa. Jos sivullinen sekaantuu siihen, hänet on surmattava."

¹¹Herra sanoi Moosekselle: ¹²"Minä itse olen ottanut leeviläiset israelilaisten keskuudesta kaikkien israelilaisten esikoisten sijaan, niiden sijaan, jotka tulevat esikoisena äitinsä kohdusta. Leeviläisistä on siis tullut minun omiani, ¹³sillä jokainen esikoinen kuuluu minulle. Sinä päivänä, jona minä surmasin kaikki Egyptin maan esikoiset, minä pyhitin itselleni kaikki Israelin esikoiset, sekä ihmisten että eläinten, ja ne kuuluvat minulle. Minä olen Herra."

Leeviläisten lukumäärä lasketaan

¹⁴Herra puhui Moosekselle Siinain autiomaassa. Hän sanoi: ¹⁵"Pidä katselmus leeviläisistä perhekunnittain ja suvuittain. Laske kaikki miespuoliset kuukauden ikäisestä alkaen." ¹⁶Mooses piti heistä katselmuksen saamansa määräyksen, Herran käskyn, mukaisesti.

¹⁷Nämä olivat Leevin poikien nimet: Geerson, Kehat ja Merari. ¹⁸Nämä olivat Geersonin poikien nimet ja heidän sukunsa: Libni ja Simei. ¹⁹Kehatin pojat ja heidän sukunsa olivat Amram, Jishar, Hebron ja Ussiel. ²⁰Merarin pojat ja heidän sukunsa olivat Mahli ja Muusi. Nämä olivat Leevin suvut perhekunnittain.

²¹Geersonista polveutuivat libniläisten suku ja simeiläisten suku. Nämä olivat geersonilaisten suvut. ²²Kaikkien katselmuksessa olleiden kuukauden ikäisten tai sitä vanhempien miespuolisten geersonilaisten lukumäärä oli 7.500. ²³Geersonilaisten perhekuntien tuli leiriytyä asumuksen taakse, lännen puolelle. ²⁴Heidän sukunsa päämies oli Eljasaf, Laaelin poika. ²⁵Geersonilaisten tehtävänä ilmestysmajassa oli pitää huolta asumuksesta, teltasta peitteineen, ilmestysmajan oviverhosta, ²⁶asumusta ja alttaria ympäröivän esipihan ympärysverhoista, portin verhosta, ympärysverhon köysistä sekä kaikista niihin liittyvistä tehtävistä.

²⁷Kehatista polveutuivat amramilaisten suku, jisharilaisten suku, hebronilaisten suku ja ussielilaisten suku. Nämä olivat kehatilaisten suvut. ²⁸Kuukauden ikäisten ja sitä vanhempien miespuolisten kehatilaisten lukumäärä oli yhteensä 8.600. He hoitivat pyhäkössä toimitettavia tehtäviä. ²⁹Kehatilaisten perhekuntien tuli leiriytyä asumuksen sivulle, etelän puolelle. ³⁰Kehatilaisten suvun perhekuntien päämies oli Elisafan, Ussielin poika. ³¹Heidän tehtävänä oli pitää huolta liitonarkusta, pöydästä, lampunjalasta, alttareista, pyhäkön jumalanpalvelusesineistä sekä esiripusta ja hoitaa kaikki niihin liittyvät tehtävät.

³²Leeviläisten päämiesten esimies oli Eleasar, pappi Aaronin poika. Hän valoi niitä, jotka hoitivat tehtäviä pyhäkössä.

³³Merarista polveutuivat mahlilaisten suku ja muusilaisten suku. Nämä olivat Merarin suvut. ³⁴Kuukauden ikäisten ja sitä vanhempien miespuolisten merarilaisten lukumäärä oli yhteensä 6.200. ³⁵Merarin suvun perhekuntien päämies oli Suuriel, Abihailin poika. Merarilaisten tuli leirytyä asumuksen sivulle, pohjoisen puolelle. ³⁶Merarin jälkeläisille määrätty tehtävä oli pitää huolta asumuksen laudoista, poikkitangoista, pylväistä ja niiden jalustoista sekä kaikesta kalustosta ja hoitaa niihin liittyvät tehtävät. ³⁷Heidän piti huolehtia myös esipihan ympärillä olevista pylväistä ja niiden jalustoista, vaarnoista ja köysistä.

³⁸Asumuksen eteen, sen itäpuolelle, ilmestysmajan eteen leirytyivät Mooses ja Aaron sekä Aaronin pojat. Heidän tehtävänään oli huolehtia pyhäkköön liittyvistä velvollisuuksista israelilaisten puolesta. Sivullinen, joka sekaantui pyhäkköpalvelukseen, oli surmattava. ³⁹Kaikkiaan katselmuksessa olleita kuukauden ikäisiä ja sitä vanhempia miespuolisia leeviläisiä, jotka Mooses ja Aaron Herran käskyn mukaan laskivat suvuittain, oli 22.000.

Esikoisten lunastaminen

⁴⁰Herra sanoi Moosekselle: "Laske kaikki israelilaisten kuukauden ikäiset ja sitä vanhemmat miespuoliset esikoiset ja tee luettelo heidän nimistään.

⁴¹Erota leeviläiset minulle – minä olen Herra – israelilaisten kaikkien esikoisten sijaan ja myös leeviläisten karja israelilaisten karjan kaikkien esikoisten sijaan."

⁴²Niin Mooses laski kaikki israelilaisten esikoiset, niin kuin Herra oli häntä käsenyt. ⁴³Kaikkiaan katselmuksessa olleita kuukauden ikäisiä ja sitä vanhempia miespuolisia esikoisia oli nimiluettelon mukaan 22.273.

⁴⁴Herra puhui Moosekselle: ⁴⁵"Erota leeviläiset minulle israelilaisten kaikkien esikoisten sijaan ja leeviläisten karja israelilaisten karjan sijaan, niin että leeviläisistä tulee minun omiani. Minä olen Herra. ⁴⁶Israelilaisten esikoisia on 273 enemmän kuin leeviläisiä. Lunastukseksi näistä ⁴⁷ota jokaista kohti viisi sekeliä hopeaa pyhäkkösekelin painon mukaan. Sekeli on kaksikymmentä geeraa. ⁴⁸Anna hopea Aaronille ja hänen pojilleen lunastushinnaksi niistä israelilaisten esikoisista, jotka ylittävät leeviläisten määrän."

⁴⁹Mooses otti lunastushinnan niistä esikoisista, joita oli yli leeviläisillä lunastettujen määrän. ⁵⁰Hän otti tämän hopean israelilaisten esikoisten lunastamiseksi, 1.365 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan. ⁵¹Mooses antoi Herran käskyn mukaan nämä lunastushopeat Aaronille ja hänen pojilleen. Niin oli Herra Moosesta käsenyt.

Leeviläisten palvelutehtävät

4Herra puhui Moosekselle ja Aaronille: ²"Laske Leevin jälkeläisten joukosta kehatilaisten lukumäärä suvuittain ja perhekunnittain ³kolmikymmenvuotiaista alkaen viisikymmenvuotiaisiin asti – kaikki, jotka ovat palveluskelpoisia ja voivat suorittaa tehtäviä ilmestysmajassa. ⁴Kehatin poikien palvelustehtävä ilmestysmajassa on huolehtia kaikkein pyhimmistä esineistä.

⁵Leirin lähtiessä liikkeelle Aaron ja hänen poikansa ottakoot alas esiripun ja peittäkööt sillä todistuksen arkun. ⁶Sen päälle heidän on pantava merilehmännahkainen peite ja päällimmäiseksi levitettävä kokonaan sinipunaisista langoista tehty vaate ja asetettava paikoilleen arkun kantotangot.

⁷Pyhien leipien pöydälle heidän tulee levittää sinipunainen vaate ja panna sen päälle vadit, kupit, maljat ja juomauhrikannut. Myös aina esillä olevan leivän tulee olla sen päällä. ⁸Heidän tulee levittää näiden päälle helakanpunainen vaate, peittää se merilehmännahkaisella peitteellä ja asettaa paikoilleen pöydän kantotangot.

⁹Sitten heidän on otettava sinipunainen vaate ja peitettävä lampunjalka lamppuineen, lamppusaksineen, karstakuppeineen ja kaikkine öljyastioineen, joita sen hoitamisessa käytetään. ¹⁰Heidän tulee kääriä se ja kaikki siihen kuuluvat esineet merilehmännahkaiseen peitteeseen ja asettaa se kantopaareille.

¹¹Kultaiselle alttarille heidän on levitettävä sinipunainen vaate, peitettävä se merilehmännahkaisella peitteellä ja asetettava paikoilleen alttarin kantotangot. ¹²Heidän tulee ottaa kaikki pyhäkössä käytettävät jumalanpalvelusesineet, kääriä ne sinipunaiseen vaatteeseen, peittää ne merilehmännahkaisella peitteellä ja panna kantopaareille.

¹³Heidän on puhdistettava alttari tuhasta ja levitettävä alttarin päälle purppuranpunainen vaate. ¹⁴Sen päälle heidän on pantava kaikki alttarilla käytettävät esineet: suitsutusastiat, haarukat, lapiot ja vihmontamaljat – koko alttarikalusto. Niiden päälle heidän on levitettävä merilehmännahkainen peite, ja alttarin kantotangot on asetettava paikoilleen.

¹⁵Kun Aaron ja hänen poikansa ovat leirin liikkeelle lähtiessä saaneet päätökseen pyhäkön ja kaikkien pyhäkön esineiden peittämisen, Kehatin jälkeläiset tulkoot kantamaan niitä. He eivät kuitenkaan saa koskea mihinkään, mikä on pyhää, etteivät kuolisi. Kehatin jälkeläisten tehtävänä on kantaa nämä ilmestysmajaan kuuluvat esineet.

¹⁶Eleasarin, pappi Aaronin pojan, tehtävänä on pitää huolta seitsenhaaraisen lampun öljystä, hyväntuokuisesta suitsukkeesta, jokapäiväisestä ruokauhrista ja voiteluöljystä. Hänen tehtävänä on valvoa koko asumusta ja kaikkea, mikä kuuluu pyhäkköön ja sen kalustoon."

¹⁷Herra puhui Moosekselle ja Aaronille: ¹⁸Älkää päästäkö kehatilaisten sukuhaaraa häviämään leeviläisten joukosta. ¹⁹Tehkää siis heille näin, että he saisivat elää eivätkä kuolisi lähestyessään kaikkeinpyhintä: Aaron ja hänen poikansa määrätkööt kullekin heistä oman palvelustehtävänsä ja kantamuksensa. ²⁰He eivät saa mennä hetkeksikään katselemaan pyhiä esineitä, etteivät kuolisi."

²¹Herra sanoi Moosekselle: ²²Laske myös Geersonin jälkeläisten lukumäärä perhekunnittain ja suvuittain ²³kolmikymmenvuotiaista alkaen viisikymmenvuotiaisiin asti, kaikki, jotka ovat palveluskelpoisia ja voivat tehdä työtä ilmestysmajassa. ²⁴Tämä on geersonilaissukujen palvelus- ja kantamistehtävä: ²⁵Heidän on kannettava asumuksen telttakankaat, ilmestysmaja, sen peite ja merilehmännahkainen peite, joka on ulommaisena asumuksen päällä, ilmestysmajan oven verho, ²⁶asumusta ja alttaria ympäröivän esipihan verhot, niiden köydet, esipihan portin verho ja kaikki niiden hoitamiseen tarvittava kalusto. Heidän on suoritettava kaikki näiden hoitamiseen liittyvät työt. ²⁷Kaikki geersonilaisten palvelus – mitä tahansa he kantavat tai tekevät – tapahtukoon Aaronin ja hänen poikiensa käskyn mukaan. Teidän on määrättävä kaikki, mitä heidän tehtävänään on kantaa. ²⁸Tämä on geersonilaissukujen palvelustehtävä ilmestysmajassa. Toimittakoot he tehtävänsä litamarin, pappi Aaronin pojan, johdolla.

²⁹Laske Merarin jälkeläiset suvuittain ja perhekunnittain ³⁰kolmikymmenvuotiaista alkaen viisikymmenvuotiaisiin asti, kaikki palveluskelpoiset, jotka voivat tehdä työtä ilmestysmajassa. ³¹Heille uskottu tehtävä, koko heidän ilmestysmajassa toimittamansa palvelus, on tämä: heidän on kannettava asumuksen laudat, poikkitangot ja pylvääät jalustoineen, ³²esipihan ympärillä olevat pylvääät jalustoineen, vaarnoineen ja köysineen ja kaikki niihin kuuluvat esineet sekä tehtävä kaikki niihin liittyvät työt. Määrätkää heille nimeltä mainiten, mitä esineitä heidän on kannettava. ³³Tämä on merari-laissukujen palvelustyö. Toimittakoot he kaikki nämä tehtävät ilmestysmajassa litamarin, pappi Aaronin pojan, johdolla."

Palvelusvelvollisten leeviläisten lukumäärä lasketaan

³⁴Mooses ja Aaron sekä kansan päämiehet laskivat Kehatin jälkeläiset suvuittain ja perhekunnittain ³⁵kolmikymmenvuotiaista alkaen viisikymmenvuotiaisiin asti, kaikki palveluskelpoiset, jotka voivat tehdä työtä ilmestysmajassa. ³⁶Heidät laskettiin suvuittain, ja heitä oli 2.750. ³⁷Näin paljon oli kehatilaisia heidän sukujensa katselmuksessa, niitä, jotka palvelivat ilmestysmajassa. Mooses ja Aaron laskivat heidät sen käskyn mukaisesti, jonka Herra oli Mooseksen kautta antanut.

³⁸Geersonin jälkeläiset laskettiin suvuittain ja perhekunnittain ³⁹kolmikymmenvuotiaista alkaen viisikymmenvuotiaisiin asti, kaikki palveluskelpoiset,

jotka voivat tehdä työtä ilmestysmajassa. ⁴⁰Heitä oli suvuittain ja perhekunnittain laskettuna 2.630. ⁴¹Näin paljon oli geersonilaisia heidän sukujensa katselmuksessa, niitä, jotka palvelivat ilmestysmajassa. Mooses ja Aaron laskivat heidät Herran käskyn mukaisesti.

⁴²Merarin jälkeläiset laskettiin suvuittain ja perhekunnittain ⁴³kolmikymmenvuotiaista alkaen viisikymmenvuotiaisiin asti, kaikki palveluskelpoiset, jotka voivat tehdä työtä ilmestysmajassa. ⁴⁴Heitä oli suvuittain laskettuna 3.200. ⁴⁵Näin paljon oli merarilaisia heidän sukujensa katselmuksessa. Mooses ja Aaron laskivat heidät sen käskyn mukaisesti, jonka Herra oli Mooseksen kautta antanut.

⁴⁶Mooses, Aaron ja Israelin päämiehet laskivat kaikki leeviläiset suvuittain ja perhekunnittain ⁴⁷kolmikymmenvuotiaista alkaen viisikymmenvuotiaisiin asti, kaikki, jotka olivat palveluskelpoisia ja voivat ottaa osaa palvelustyöhön ja kantamistehtäviin ilmestysmajassa. ⁴⁸Heitä oli katselmuksessa 8.580. ⁴⁹Sen käskyn mukaisesti, jonka Herra oli antanut Mooseksen kautta, jokainen määrättiin omaan palvelus- ja kantamistehtäväänsä. Tämän katselmuksen Mooses piti Herran käskyn mukaisesti.

Saastaisten poistaminen leiristä

5 Herra puhui Moosekselle: ²"Käske israelilaisten karkottaa leiristä jokainen spitaalinen, jokainen vuotoa sairastava ja jokainen kuolleesta saastunut. ³Karkottakaa heidät, sekä miehet että naiset, leirin ulkopuolelle, etteivät he saastuttaisi leiriä, jossa minä asun heidän keskellä." ⁴Israelilaiset tekivät niin ja karkottivat heidät leirin ulkopuolelle. Niin kuin Herra oli puhunut Moosekselle, niin israelilaiset tekivät.

Vahingonkorvaus

⁵Herra sanoi Moosekselle: ⁶"Puhu israelilaisille: Jos mies tai nainen menettelee uskottomasti Herraa kohtaan tekemällä lähimmäistään vastaan minä tahansa rikkomuksen, jonka ihminen voi tehdä, ja tulee siten syylliseksi, ⁷hänen on tunnustettava tekemänsä rikkomus ja korvattava täysin se, mihin on syyllistynyt, sekä annettava lisäksi viidesosa korvaussummasta sille, jota vastaan on rikkonut. ⁸Jos vahinkoa kärsineellä ei ole sukunustajaa, jolle korvauksen syyllisyydestä voisi maksaa, se on maksettava Herralle. Se on tuotava papille, ja lisäksi on uhrattava sovituspässi, jolla syylliselle toimitetaan sovitus.

⁹Kaikki israelilaisten papille tuomat pyhät lahjat kuuluvat papille. ¹⁰Hänelle kuuluvat jokaisen antajan pyhät lahjat. Se, mikä annetaan papille, on papin omaa."

Aviorikoksesta epäillyn vaimon tutkiminen

¹¹Herra puhui Moosekselle: ¹²"Sano israelilaisille: Jos jonkun miehen vaimo pettää miestään olemalla hänelle uskoton ¹³ja toinen mies makaa hänen kanssaan hänen miehensä tietämättä, vaimo saastuttaa itsensä, vaikka häntä ei saadakaan kiinni itse teosta eikä häntä vastaan ole todistajaa, koska hän on saanut asian salattua. ¹⁴Miehen voi vallata mustasukkaisuuden henki, niin että hän epäilee vaimoaan, joka on saastuttanut itsensä, tai miehen voi vallata mustasukkaisuuden henki, niin että hän epäilee vaimoaan, vaikka tämä ei olekaan saastuttanut itseään. ¹⁵Silloin miehen on tuotava vaimonsa papin eteen ja annettava uhrina vaimonsa puolesta kymmenesosa eefa-mittaa ohrajauhoja. Hän ei saa vuodattaa öljyä eikä panna suitsuketta uhrin päälle, sillä se on mustasukkaisuusuhri, muistutusuhri, joka johdattaa mieleen pahan teon.

¹⁶Sitten pappi tuokoon vaimon ja asettakoon hänet Herran eteen. ¹⁷Papin on otettava pyhää vettä saviastiaan, ja asumuksen lattialta hänen on otettava tomua ja pantava sitä veteen. ¹⁸Hänen tulee asettaa vaimo Herran eteen, päästää hänen tukkansa hajalleen ja asettaa hänen käsiinsä muistutusuhri eli mustasukkaisuusuhri. Papilla tulee olla kädessään karvas, kirousta tuottava vesi, ¹⁹ja hänen tulee vannottaa vaimoa ja sanoa hänelle: 'Jos kukaan ei ole maannut kanssasi etkä ole pettänyt miestäsi etkä saastuttanut itseäsi, tämä karvas, kirousta tuottava vesi ei vahingoita sinua. ²⁰Mutta jos sinä olet pettänyt miehesi ja saastunut ja joku muu kuin oma miehesi on maannut sinun kanssasi, ²¹Herra tekee sinun nimestäsi kirous- ja vannomissanan kansasi keskuuteen, ja Herra kuihduttaa lanteesi ja turvottaa vatsasi.' Pappi vannottakoon vaimoa kirouksen uhalla ja sanokoon hänelle: ²²'Tämä kirousta tuottava vesi menee sisuksiisi turvottamaan vatsasi ja kuihduttamaan lanteesi.' Vaimon on sanottava tähän: 'Aamen, aamen.'

²³Papin tulee kirjoittaa nämä kiroukset, huuhtoa kirjoitus karvaaseen veteen ²⁴ja juottaa vaimolle tuo karvas, kirousta tuottava vesi. Kirousvesi menee häneen ja aiheuttaa katkeraa tuskaa. ²⁵Sitten papin tulee ottaa vaimon kädestä mustasukkaisuusuhri, heiluttaa uhria Herran edessä ja tuoda se alttarille. ²⁶Pappi ottakoon uhrista kourallisen muistouhrioksi, polttakoon sen alttarilla ja juottakoon sitten veden vaimolle. ²⁷Kun hän on juottanut veden, kirousta tuottava vesi menee vaimoon. Jos vaimo on saastuttanut itsensä ja ollut miehelleen uskoton, se aiheuttaa katkeraa tuskaa, hänen vatsansa turpoaa, lanteensa kuihtuvat ja hänen nimestään tulee kiroussana kansansa keskuudessa. ²⁸Mutta jos vaimo ei ole saastuttanut itseään vaan on puhdas, hän ei vahingoitu vaan pysyy hedelmällisenä.

²⁹Tämä on laki mustasukkaisuudesta. Jos vaimo pettää miestään ja saastuttaa itsensä ³⁰tai jos miehen valtaa mustasukkaisuuden henki ja hän epäilee vaimoaan. Mies vieköön vaimonsa silloin Herran eteen, ja pappi tehköön

vaimolle kaiken, mitä tämä laki määrää. ³¹Näin mies vapautuu syyllisyydestä, mutta vaimo on vastuussa synnistään."

Nasiirilaki

6Herra puhui Moosekselle: ²"Sano israelilaisille: Kun mies tai nainen on tehnyt erityisen lupauksen erottautuakseen nasiirina Herralle, ³hänen tulee pysyä erossa viinistä ja väkijuomasta. Hän ei saa juoda edes etikkaa, joka on tehty viinistä tai väkijuomasta, eikä mitään rypälemehua. Hän ei saa myöskään syödä tuoreita eikä kuivattuja viinirypäleitä. ⁴Niin kauan kuin hänen nasiirilupauksensa kestää, hän ei saa syödä mitään, mikä on lähtöisin viiniköynnöksestä, ei edes kuoria tai siemeniä.

⁵Niin kauan kuin hänen nasiirilupauksensa kestää, partaveitsi ei saa koskea hänen hiuksiinsa eikä partaansa. Olkoon hän pyhä ja antakoon hiustensa kasvaa valtoimenaan koko sen ajan, joksi hän on erottautunut Herralle.

⁶Koko sinä aikana, kun hän on Herralle vihkiytynyt, hän ei saa mennä kuolleen lähelle ⁷eikä saattaa itseään saastaiseksi edes isästään, äidistään, veljestään tai sisarestaan heidän kuoltuaan, sillä hänen päässään on hänen Jumalansa seppele. ⁸Koko nasiirilupauksensa ajan hän on pyhitetty Herralle.

⁹Jos joku aivan yllättäen kuolee hänen läheisyydessään ja hänen vihitty päänsä saastuu, hänen tulee ajattaa hiuksensa puhdistuspäivänään. Ajattakoon hän ne seitsemäntenä päivänä. ¹⁰Kahdeksantena päivänä hänen on tuotava kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa papille ilmestysmajan portille. ¹¹Papin tulee uhrata toinen syntiuhriksi ja toinen polttouhriksi sekä toimittaa hänelle sovitus kuolleen tähden tapahtuneesta rikkomuksesta. Pappi pyhittäköön hänen päänsä uudelleen sinä päivänä.

¹²Nasiirin on erottauduttava uudelleen Herralle nasiirilupauksensa ajaksi ja uhrattava vuoden vanha karitsa vikauhriksi. Aikaisemmat päivät jääkööt ottamatta lukuun, koska hänen vihkimyksensä saastui.

¹³Tämä on laki nasiirista. Kun hänen nasiirilupauksensa aika on kulunut umpeen, hänen on tultava ilmestysmajan ovelle ¹⁴ja tuotava uhrinaan Herralle vuoden vanha virheetön uroskaritsa polttouhriksi ja vuoden vanha virheetön naaraskaritsa syntiuhriksi sekä virheetön pässi yhteysuhriksi. ¹⁵Lisäksi hänen on tuotava niihin kuuluvana ruoka- ja juomauhrina korillinen hienoista vehnäjauhoista leivottuja happamattomia leipiä, öljyyn leivottuja leipiä ja öljyllä voideltuja happamattomia ohuita leipiä. ¹⁶Pappi tuokoon ne Herran eteen ja uhratkoon nasiirin syntiuhrin ja polttouhrin. ¹⁷Pässin hän uhratkoon yhteysuhriksi Herralle ja sen ohella korillisen happamattomia leipiä. Papin on uhrattava myös yhteysuhriin kuuluva ruoka- ja juomauhri.

¹⁸Nasiiri ajattakoon ilmestysmajan portilla nasiirinhiuksensa, ottakoon hiukset ja pankoon ne yhteysuhrin alla palavaan tuleen.

¹⁹Papin tulee ottaa keitetty pässin lapa sekä korista happamaton leipä ja happamaton ohut leipä ja antaa ne nasiirin käsiin sen jälkeen, kun tämä on ajattanut pois vihkiytymisensä merkin. ²⁰Niitä on heilutettava heilutusuhri-na Herran edessä. Uhri on papille pyhitetty heilutetun rintalihan ja anniksi annetun reiden lisäksi. Sen jälkeen nasiiri juokoon viiniä.

²¹Tämä on laki nasiirista, joka tekee lupauksen, ja hänen uhreistaan Herralle hänen ryhtyessään nasiiriksi. Hän voi uhrata lisäksi muuta, mitä saa hankituksi. Hänen on toimittava antamansa lupauksen mukaan ja noudatettava nasiiriksi erottautumista koskevaa lakia."

Herran siunaus

²²Herra puhui Moosekselle: ²³"Sano Aaronille ja hänen pojilleen: Näin teidän tulee siunata israelilaisia. Sanokaa heille:

²⁴"Herra siunatkoon sinua ja varjelkoon sinua, ²⁵Herra valaiskoon kasvonsa sinulle ja olkoon sinulle armollinen, ²⁶Herra kääntäköön kasvonsa sinun puoleesi ja antakoon sinulle rauhan.'

²⁷"Näin he laskevat minun nimeni israelilaisten ylle, ja minä siunaan heitä."

Heimoruhtinaiden vihkiäislahjat

7¹Kun Mooses oli saanut pystytetyksi asumuksen, hän voiteli ja pyhitti sen ja kaikki sen esineet sekä alttarin kaikkine esineineen. Kun hän oli voidellut ja pyhittänyt ne, ²tulivat Israelin ruhtinaat, perhekuntien päämiehet, heimoruhtinaat, jotka olivat valvoneet katselmusta ja ³toivat uhrilahjanaan Herran eteen kuudet katetut vaunut ja kaksitoista härkää. Kaksi ruhtinasta toi aina yhdet vaunut ja jokainen ruhtinas härän. He toivat ne asumuksen eteen.

⁴Herra sanoi Moosekselle: ⁵"Ota ne heiltä ja anna leeviläisille käytettäväksi ilmestysmajan palveluksessa, kullekin palvelustehtävänsä mukaisesti."

⁶Mooses otti vastaan vaunut ja härät ja antoi ne leeviläisille. ⁷Kahdet vaunut ja neljä härkää hän antoi Geersonin jälkeläisille heidän palvelustehtävänsä mukaisesti. ⁸Merarin jälkeläisille hän antoi neljät vaunut ja kahdeksan härkää heidän palvelustehtävänsä mukaisesti, jota he toimittivat lita-marin, pappi Aaronin pojan, johdolla. ⁹Kehatin jälkeläisille hän ei antanut mitään, sillä heidän palvelutyönään oli kantaa pyhiä esineitä olallaan.

¹⁰Ruhtinaat toivat vihkiäislahjat alttaria varten sinä päivänä, jona se voideltiin. He toivat uhrilahjansa alttarin eteen, ¹¹mutta Herra sanoi Moosekselle: "Ruhtinaat tuokoot uhrilahjansa alttarin vihkimistä varten yksi kerrallaan, kukin omana päivänään."

¹²Ensimmäisenä päivänä toi uhrilahjansa Nahson, Amminadabin poika, Juudan heimosta. ¹³Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopea-

vati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnäjauhoja ruokauhriksi, ¹⁴yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ¹⁵yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ¹⁶yksi pukka syntiuhriksi ¹⁷sekä yhteysuhriksi kaksi nautaa, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Nahsonin, Amminadabin pojan, uhrilahja.

¹⁸Toisena päivänä toi uhrilahjansa Netanel, Suuarin poika, Isaskarin ruhtinas. ¹⁹Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnäjauhoja ruokauhriksi, ²⁰yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ²¹yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ²²yksi pukka syntiuhriksi ²³sekä yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Netanelin, Suuarin pojan, uhrilahja.

²⁴Kolmantena päivänä toi uhrilahjansa Sebulonin jälkeläisten ruhtinas Eliab, Heelonin poika. ²⁵Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnäjauhoja ruokauhriksi, ²⁶yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ²⁷yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ²⁸yksi pukka syntiuhriksi ²⁹sekä yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Eliabin, Heelonin pojan, uhrilahja.

³⁰Neljäntenä päivänä toi uhrilahjansa Ruubenin jälkeläisten ruhtinas Elisur, Sedeurin poika. ³¹Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnäjauhoja ruokauhriksi, ³²yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ³³yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ³⁴yksi pukka syntiuhriksi ³⁵sekä yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Elisurin, Sedeurin pojan, uhrilahja.

³⁶Viidentenä päivänä toi uhrilahjansa Simeonin jälkeläisten ruhtinas Selumiel, Suurisaddain poika. ³⁷Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnäjauhoja ruokauhriksi, ³⁸yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ³⁹yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ⁴⁰yksi pukka syntiuhriksi ⁴¹sekä yhteysuhriksi kaksi

härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Selumielin, Suurisaddain pojan, uhrilahja.

⁴²Kuudentena päivänä toi uhrilahjansa Gaadin jälkeläisten ruhtinas Eljasaf, Deuelin poika. ⁴³Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnäjauhoja ruokauhriksi, ⁴⁴yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ⁴⁵yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ⁴⁶yksi pukka syntiuhriksi ⁴⁷sekä yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Eljasafin, Deuelin pojan, uhrilahja.

⁴⁸Seitsemäntenä päivänä toi uhrilahjansa Efraimin jälkeläisten ruhtinas Elisama, Ammihudin poika. ⁴⁹Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnäjauhoja ruokauhriksi, ⁵⁰yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ⁵¹yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ⁵²yksi pukka syntiuhriksi ⁵³sekä yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Elisaman, Ammihudin pojan, uhrilahja.

⁵⁴Kahdeksantena päivänä toi uhrilahjansa Manassen jälkeläisten ruhtinas Gamliel, Pedasurin poika. ⁵⁵Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnäjauhoja ruokauhriksi, ⁵⁶yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ⁵⁷yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ⁵⁸yksi vuohipukka syntiuhriksi ⁵⁹sekä yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Gamlielin, Pedasurin pojan, uhrilahja.

⁶⁰Yhdeksäntenä päivänä toi uhrilahjansa Benjaminin jälkeläisten ruhtinas Abidan, Gideonin poika. ⁶¹Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnäjauhoja ruokauhriksi, ⁶²yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ⁶³yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ⁶⁴yksi pukka syntiuhriksi ⁶⁵sekä yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Abidanin, Gideonin pojan, uhrilahja.

⁶⁶Kymmenentenä päivänä toi uhrilahjansa Daanin jälkeläisten ruhtinas Ahieser, Ammisaddain poika. ⁶⁷Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä

pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnä jauhoja ruokauhriksi, ⁶⁸yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ⁶⁹yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ⁷⁰yksi pukki syntiuhriksi ⁷¹sekä yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Ahieserin, Ammisaddain pojan, uhrilahja.

⁷²Yhdentenätoista päivänä toi uhrilahjansa Asserin jälkeläisten ruhtinas Pagieli, Okranin poika. ⁷³Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnä jauhoja ruokauhriksi, ⁷⁴yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ⁷⁵yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ⁷⁶yksi pukki syntiuhriksi ⁷⁷sekä yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Pagielin, Okranin pojan, uhrilahja.

⁷⁸Kahdentenaatoista päivänä toi uhrilahjansa Naftalin jälkeläisten ruhtinas Ahira, Eenanin poika. ⁷⁹Hänen uhrilahjanaan oli yksi 130 sekelin painoinen hopeavati, yksi hopeinen vihmontamalja, joka painoi 70 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyyn sekoitettuja hienoja vehnä jauhoja ruokauhriksi, ⁸⁰yksi kymmenen sekelin painoinen kultakuppi täynnä suitsuketta, ⁸¹yksi sonnimullikka, yksi pässi ja yksi vuoden vanha uroskaritsa polttouhriksi, ⁸²yksi pukki syntiuhriksi ⁸³sekä yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi pukkia ja viisi vuoden vanhaa uroskaritsaa. Tämä oli Ahiran, Eenanin pojan, uhrilahja.

⁸⁴Nämä olivat vihkiäislahjat, jotka Israelin ruhtinaat antoivat alttaria varten silloin, kun se voideltiin: hopeavateja oli kaksitoista, hopeisia vihmontamaljoja kaksitoista ja kultakuppeja kaksitoista. ⁸⁵Kukin hopeavati oli 130 sekelin ja kukin malja 70 sekelin painoinen. Astioissa oli siis hopeaa kaikkiaan 2.400 sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan. ⁸⁶Kultakuppeja, jotka olivat täynnä suitsuketta, oli kaksitoista. Kukin kuppi painoi kymmenen sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan. Kupeissa oli siis kultaa kaikkiaan 120 sekeliä. ⁸⁷Polttouhrimullikoita oli yhteensä kaksitoista, pässejä kaksitoista ja vuoden vanhoja uroskaritsoita kaksitoista. Niihin kuuluivat lisäksi ruokauhrit. Myös syntiuhripukkeja oli kaksitoista. ⁸⁸Yhteysuhriteuraita oli kaikkiaan 24 härkää, 60 pässiä, 60 pukkia ja 60 vuoden vanhaa uroskaritsaa. Nämä olivat vihkiäislahjat, jotka annettiin alttarin voitelemisen jälkeen.

⁸⁹Kun Mooses meni ilmestysmajaan puhumaan Herran kanssa, hän kuuli äänen, joka puhui hänelle todistuksen arkun päällä olevalta armoistumelta, kahden kerubin välistä. Sieltä Herra puhui hänelle.

Seitsenhaarainen lampunjalka

8Herra puhui Moosekselle: ²"Sano Aaronille: Aseta lamput paikoilleen niin, että ne seitsemän lampppua luovat valoa lampunjalan etupuolelle." ³Aaron teki niin. Hän asetti lamput niin, että ne loivat valoa lampunjalan etupuolelle, Herran Moosekselle antaman käskyn mukaan. ⁴Lampunjalka oli tehty kullasta takomalla; sen runko ja kukkalehdetkin oli taottu. Mooses teetti lampunjalan aivan sen mallin mukaan, jonka Herra oli hänelle näyttänyt.

Leeviläisten puhdistaminen

⁵Herra puhui Moosekselle: ⁶"Ota leeviläiset erilleen israelilaisten keskuudesta ja puhdista heidät. ⁷Puhdistaksesi heidät tee näin: Vihmo heidän päälleen synnistä puhdistavaa vettä. Heidän on ajeltava partaveitsellä kaikki ruumiinsa karvat ja pestävä vaatteensa. Näin heidän on puhdistauduttava. ⁸Ottakoot he sitten sonnimullikan sekä siihen kuuluvana ruokauhrina öljyyn sekoitettuja hienoja vehnä jauhoja. Ota sinä vielä toinen mullikka syntiuhriksi.

⁹Tuo sitten leeviläiset ilmestysmajan eteen ja kutsu koolle koko Israelin seurakunta. ¹⁰Kun olet tuonut leeviläiset Herran eteen, israelilaiset laskekoot kätensä leeviläisten päälle. ¹¹Aaron antakoon Herran edessä leeviläiset heilutusuhriksi israelilaisten puolesta, niin että leeviläiset voivat toimia Herran palvelijoina. ¹²Leeviläiset laskekoot kätensä mullikoiden pään päälle. Valmista sinä toinen niistä syntiuhriksi ja toinen polttouhriksi Herralle toimittaksesi sovituksen leeviläisille. ¹³Aseta sitten leeviläiset Aaronin ja hänen poikiensa eteen ja anna heidät heilutusuhrina Herralle. ¹⁴Erota näin leeviläiset muista israelilaisista, niin että leeviläisistä tulee minun omiani.

¹⁵Sen jälkeen leeviläiset menkööt ilmestysmajan palvelustehtäviin. Puhdista heidät ja anna heidät heilutusuhriksi, ¹⁶sillä heidät on kokonaan luovutettu minulle israelilaisten keskuudesta. Minä olen ottanut heidät omikseni kaikkien israelilaisten esikoisten sijaan, kaikkien, jotka tulevat ensimmäisenä äitinsä kohdusta. ¹⁷Jokainen Israelin esikoinen, niin ihmisten kuin karjankin, kuuluu minulle. Minä pyhitin heidät itselleni sinä päivänä, jona surmasin kaikki Egyptin maan esikoiset. ¹⁸Nyt minä otan kuitenkin leeviläiset omikseni kaikkien israelilaisten esikoisten sijaan. ¹⁹Minä annoin leeviläiset israelilaisten keskuudesta palvelijoiksi Aaronille ja hänen pojilleen suorittamaan palvelusta ilmestysmajassa israelilaisten puolesta ja toimittamaan israelilaisille sovituksen, ettei israelilaisia kohtaisi rangaistus, kun he lähestyvät pyhäkköä."

²⁰Näin Mooses, Aaron ja koko Israelin seurakunta tekivät leeviläisille. Israelilaiset tekivät leeviläisille tarkoin Herran Moosekselle antaman käskyn

mukaan. ²¹Leeviläiset puhdistautuivat synnistä ja pesivät vaatteensa. Sitten Aaron antoi heidät Herran edessä heilutusuhriksi ja toimitti heille sovituk-
sen heidän puhdistamiseksi. ²²Sen jälkeen leeviläiset menivät ilmestys-
majaan toimittamaan palvelustaan Aaronin ja hänen poikiensa johdolla.
Niin kuin Herra oli Moosekselle leeviläisistä määrännyt, niin heille tehtiin.
²³Herra puhui Moosekselle: ²⁴"Tämä koskee leeviläisiä: Kaksikymmenenä-
viisi vuotta täytettyään he ovat palveluskelpoisia ilmestysmajan palvelu-
työssä, ²⁵mutta viisikymmenenä vuotta täytettyään heidän on kuitenkin
vetäydyttävä syrjään palvelusta toimittavien joukosta eivätkä he enää saa
olla palvelutyössä. ²⁶He voivat auttaa veljiään ilmestysmajan tehtävien hoi-
tamisessa, mutta he eivät saa enää suorittaa palvelusta. Järjestä leeviläis-
ten tehtävät näin."

Täsmennyksiä pääsiäismääräyksiin

9 Herra puhui Moosekselle Siinain autiomaassa toisena vuotena siitä, kun
israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta, vuoden ensimmäisessä kuus-
sa. Hän sanoi: ²"Israelilaisten tulee viettää pääsiäistä säädettyinä aikana.
³Viettäkää sitä määräaikaan, tämän kuukauden neljäntenätoista päivänä
iltahämärissä. Viettäkää pääsiäistä kaikkien sitä koskevien käskyjen ja sää-
dösten mukaan." ⁴Niin Mooses puhui israelilaisille pääsiäisen viettämisestä,
⁵ja he viettivät Siinain autiomaassa pääsiäistä ensimmäisen kuun neljän-
tenätoista päivänä iltahämärissä. Israelilaiset tekivät kaiken niin kuin Herra
oli Mooseksen kautta käsenyt.

⁶Muutamit miehet olivat kuitenkin saastuneet kuolleesta eivätkä voineet
viettää pääsiäistä sinä päivänä. He tulivat vielä samana päivänä Mooseksen
ja Aaronin eteen ⁷ja sanoivat Moosekselle: "Me olemme saastuneet kuol-
leesta. Miksi meidän ei anneta tuoda Herralle uhria määräaikaan yhdessä
muiden israelilaisten kanssa?" ⁸Mooses sanoi heille: "Odottakaa tässä.
Minä tahdon kuulla, mitä Herra säätää teistä."

⁹Silloin Herra sanoi Moosekselle: ¹⁰"Puhu israelilaisille: Jos jotkut teistä tai
teidän jälkeläisistänne ovat saastuneet kuolleesta tai ovat kaukana matkal-
la, he voivat kuitenkin viettää Herran pääsiäistä. ¹¹Viettäkööt he sitä toisen
kuun neljäntenätoista päivänä iltahämärissä. Syökööt he pääsiäislampaan
happamattoman leivän ja katkerien yrttien kanssa. ¹²He eivät saa jättää
siitä mitään seuraavaan aamuun eivätkä rikkoa yhtäkään sen luuta. Heidän
tulee valmistaa se kaikkien pääsiäisuhria koskevien lakien mukaan. ¹³Mutta
jokainen, joka laiminlyö pääsiäisen vieton, vaikka on puhdas eikä ole mat-
koilla, on poistettava kansansa keskuudesta, koska hän ei ole tuonut Her-
ralle uhria säädettyinä aikana. Sellainen ihminen kantakoon syntinsä seu-
raukset. ¹⁴Kun luonanne asuva muukalainen tahtoo viettää Herran pääsiäis-

tä, hänen on noudatettava pääsiäistä koskevia lakeja ja säädöksiä. Teitä kaikkia koskee sama laki, sekä muukalaista että maassa syntyntyttä."

Pilvi johtaa kansaa

¹⁵Kun asumus oli pystytetty, pilvi peitti asumuksen, todistuksen teltan. Illasta aamuun sen yllä oli tulen kaltainen hohde. ¹⁶Näin oli aina: pilvi peitti sen päivällä ja tulen kaltainen hohde yöllä. ¹⁷Aina pilven kohotessa teltan päältä israelilaiset lähtivät liikkeelle. Mihin paikkaan pilvi laskeutui, sinne he leiriytyivät. ¹⁸Herran käskyn mukaan israelilaiset lähtivät liikkeelle, ja Herran käskyn mukaan israelilaiset leiriytyivät. He olivat leiriytyneinä niin kauan kuin pilvi pysyi asumuksen päällä. ¹⁹Jos pilvi viipyi asumuksen päällä pidemmän aikaa, israelilaiset noudattivat Herran käskyä eivätkä lähteneet liikkeelle. ²⁰Joskus pilvi viipyi asumuksen päällä vain muutamia päiviä. Herran käskyn mukaan he silloinkin olivat leiriytyneinä, ja Herran käskyn mukaan he lähtivät liikkeelle. ²¹Jos pilvi joskus pysyi paikallaan vain illasta aamuun ja kohosi aamulla, he lähtivät silloinkin liikkeelle. Samoin jos pilvi pysyi paikallaan päivän ja yön ja sitten kohosi, he lähtivät liikkeelle. ²²Jos pilvi viipyi asumuksen päällä pari päivää tai kuukauden tai vielä pidemmän ajan, israelilaiset olivat leiriytyneinä eivätkä lähteneet liikkeelle. Mutta kun pilvi kohosi, he lähtivät liikkeelle. ²³Herran käskyn mukaan he leiriytyivät ja Herran käskyn mukaan lähtivät liikkeelle. He noudattivat kaikkea, mitä Herra oli Mooseksen kautta käskenyttä heidän noudattaa.

Hopeatorvet

10 Herra sanoi Moosekselle: ²¹Tee itsellesi kaksi hopeatorvea. Tee ne takomalla. Olkoot ne sinulla seurakunnan koollekutsumista ja leirien liikkeellepanemista varten. ³Kun niihin molempiin puhalletaan, koko seurakunnan on kokoonnuttava sinun luoksesi ilmestysmajan ovelle. ⁴Mutta jos vain yhteen puhalletaan, ruhtinaat, Israelin heimojen päämiehet, kokoontukoot luoksesi. ⁵Kun puhallatte hälytyssoiton, itäpuolelle asettuneiden leirikuntien on lähdeävä liikkeelle. ⁶Kun puhallatte hälytyssoiton toistamiseen, eteläpuolelle asettuneiden leirikuntien on lähdeävä liikkeelle. Hälytyssoitto puhalletaan liikkeelle lähdeäessä. ⁷Kutsuessanne seurakuntaa koolle puhaltakaa torveen. Älkää kuitenkaan puhaltako hälytyssoittoa.

⁸Papit, Aaronin pojat, puhaltakoot torviin. Tämä olkoon teille ikuinen säädös polvesta polveen. ⁹Kun te lähdette maassanne taisteluun vihollista vastaan, joka ahdistaa teitä, puhaltakaa torvilla hälytys. Silloin Herra, teidän Jumalanne, muistaa teitä ja te pelastutte vihollistenne käsistä. ¹⁰Puhaltakaa torviin myös ilonpäivinänne, vuotuisina juhlinanne ja uudenkuunpäivinä

uhratessanne polttouhrejanne ja yhteysuhrejanne, niin ne muistuttavat teistä Jumalanne edessä. Minä olen Herra, teidän Jumalanne."

Lähtö Siinailta

¹¹Toisen vuoden toisen kuukauden kahdentenakymmenentenä päivänä pilvi kohosi todistuksen asumuksen yltä. ¹²Silloin israelilaiset lähtivät Siinain autiomaasta liikkeelle leirikunnittain. Paaranin autiomaassa pilvi pysähtyi jälleen. ¹³Näin he lähtivät ensimmäistä kertaa liikkeelle sillä tavoin kuin Herra oli Mooseksen kautta käskenyt. ¹⁴Ensimmäisenä lähti liikkeelle osastoittain Juudan jälkeläisten leirikunta lippuineen. Juudan joukkoa johti Nahson, Amminadabin poika. ¹⁵Isaskarilaisten heimon joukkoa johti Natanel, Suuarin poika. ¹⁶Sebulonilaisten heimon joukkoa johti Eliab, Heelonin poika.

¹⁷Kun asumus oli purettu, liikkeelle lähtivät geersonilaiset ja merarilaiset, jotka kantoivat asumusta. ¹⁸Sitten lähti liikkeelle osastoittain Ruubenin leirikunta lippuineen. Ruubenin joukkoa johti Elisur, Sedeurin poika. ¹⁹Simeonilaisten heimon joukkoa johti Selumiel, Suurisaddain poika. ²⁰Gaadilaisten heimon joukkoa johti Eljasaf, Deuelin poika. ²¹Sitten lähtivät kehatilaiset liikkeelle pyhiä esineitä kantaen. Asumus oli pystytetty, ennen kuin he saapuivat perille.

²²Sitten lähti liikkeelle osastoittain efraimilaisten leirikunta lippuineen. Efraimin joukkoa johti Elisama, Ammihudin poika. ²³Manasselaisten heimon joukkoa johti Gamliel, Pedasurin poika. ²⁴Benjaminilaisten heimon joukkoa johti Abidan, Gideonin poika.

²⁵Jälkijoukkona, leirikunnista viimeisenä, lähti liikkeelle osastoittain daanilaisten leirikunta lippuineen. Daanin joukkoa johti Ahieser, Ammisaddain poika. ²⁶Asserilaisten heimon joukkoa johti Pagieli, Okranin poika, ²⁷ja naftalilaisten heimon joukkoa Ahira, Eenanin poika. ²⁸Tässä järjestyksessä israelilaisten joukot lähtivät liikkeelle.

²⁹Mooses sanoi Hoobabille, midianilaisen appensa Reuelin pojalle: "Me olemme matkalla paikkaan, josta Herra on sanonut: 'Sen minä annan teille.' Lähde meidän kanssamme, niin me palkitsemme sinut hyvin, sillä Herra on luvannut hyvää Israelille." ³⁰Mutta Hoobab vastasi hänelle: "En lähde, vaan menen omaan maahani ja synnyinseudulleni." ³¹Mooses sanoi: "Älä jätä meitä, sillä sinä tiedät, minne meidän on hyvä leirytyä autiomaassa. Ryhdy siis meille oppaaksi. ³²Jos lähdet kanssamme, me annamme sinun saada osasi siitä hyvästä, mitä Herra meille suo."

³³Israelilaiset kulkivat Herran vuoren luota kolme päivänmatkaa, ja Herran liitonarkku kulki heidän edellään kolme päivänmatkaa etsien heille levähdyspaikat. ³⁴Herran pilvi oli heidän yläpuolellaan päivällä, kun he lähtivät liikkeelle leiristä. ³⁵Kun arkku lähti liikkeelle, Mooses lausui: "Nouse, Herra,

niin vihollisesi hajaantuvat ja vihamiehesi pakenevat edeltäsi." ³⁶Kun arkku pysähtyi, hän lausui: "Käännä, Herra, Israelin kymmentuhantisten joukkojen puoleen."

Kansa napisee ruuasta

11 Kansa alkoi vaikeroida, ja se oli paha Herran silmissä. Hän kuuli sen ja vihastui, ja Herran tuli syttyi israelilaisten keskellä ja poltti leirin reunimaisia osia. ²Silloin kansa huusi avuksi Moosesta. Mooses rukoili Herraa, ja tuli alkoi sammua. ³Paikkaa ruvettiin kutsumaan nimellä Tabeera, koska Herran tuli oli polttanut heitä siellä. ⁴Mutta kansan keskuuteen kerääntyneessä joutoväessä heräsivät himot, ja myös israelilaiset alkoivat taas itkeä. He sanoivat: "Kunpa joku antaisi meille lihaa syödäksemme! ⁵Me muistamme kalat, joita söimme Egyptissä ilmaiseksi, samoin kurkut, melonit, purjot, sipulit ja valkosipulit. ⁶Nyt me sen sijaan näännymme nälkään. Eihän täällä näy mitään muuta kuin tuota mannaa."

⁷Manna oli korianterin siementen kaltaista, ja se muistutti myös bedellionpihkaa. ⁸Kansa samoili kokoamassa mannaa ja jauhoi sitä käsikivillä tai survoi huhmaressa. Sitten he keittivät sitä padassa ja valmistivat siitä leipiä. Sillä oli samanlainen maku kuin öljyleivonnaisella. ⁹Kun kaste laskeutui yöllä leiriin, laskeutui sinne myös mannaa.

Mooses valittaa raskasta kutsumustaan

¹⁰Mooses kuuli, kuinka kansa itki, jokainen perhekunta telttansa ovella. Herra vihastui siitä kovin, ja myös Mooseksen mielestä se oli paha. ¹¹Mooses sanoi Herralle: "Mitä varten olet tehnyt näin pahoin palvelijallesi ja mitä varten en ole saanut armoa sinun silmissäsi vaan sinä olet pannut koko tämän kansan taakaksi minun päälleni? ¹²Olenko minä pannut alulle koko tämän kansan tai olenko minä synnyttänyt sen? Sillä sinä käsket minun kantaa sitä sylissäni niin kuin hoitaja kantaa imeväistä lasta, aina siihen maahan asti, josta olet vannonut valan heidän isilleen. ¹³Mistä minulla on antaa lihaa koko tälle kansalle? He ahdistavat minua itkullaan ja sanovat: 'Anna meille lihaa, että saamme syödä.' ¹⁴En minä jaksa kantaa yksinäni koko tätä kansaa. Taakka on minulle liian raskas. ¹⁵Jos aiot kohdella minua näin, surmaa minut mieluummin, jos olen saanut armon sinun silmissäsi. Päästä minut näkemästä tätä kurjuutta."

Mooses saa avukseen seitsemänkymmentä vanhinta

¹⁶Silloin Herra puhui Moosekselle: "Kutsu koolle seitsemänkymmentä miestä Israelin vanhimpia, miehiä, joista tiedät, että he ovat kansan vanhimpia

ja johtomiehiä. Tuo heidät ilmestysmajalle, ja asettukoot he sinne sinun kanssasi. ¹⁷Minä laskeudun alas ja puhun siellä kanssasi. Minä otan henkeä, joka on sinun päälläsi, ja annan sitä heidän päälleen. Siten he voivat kantaa sinun kanssasi taakkaa tästä kansasta, eikä sinun tarvitse kantaa sitä yksinäsi. ¹⁸Sano kansalle: Pyhittäytykää huomiseksi, niin saatte syödä lihaa. Te olette itkeneet Herran kuullen ja sanoneet: 'Kunpa joku antaisi meille lihaa syödäksemme! Egyptissä meidän oli sentään hyvä olla.' Niinpä Herra antaa nyt teille lihaa, ja te saatte syödä. ¹⁹Eikä siinä ole teille syömistä ainoastaan päiväksi tai kahdeksi, tai vain viideksi tai kymmeneksi tai kahdeksikymmeneksi päiväksi ²⁰vaan kuukauden päiviksi, niin että se lopulta tulee ulos teidän nenästäne ja iljettää teitä. Näin käy siksi, että te olette halveksineet Herraa, joka on teidän keskellänne, ja olette itkeneet hänen edessään ja sanoneet: 'Miksi lähdimmekään Egyptistä!'"

²¹Mooses vastasi: "Kansaa, jonka keskuudessa minä elän, on kuusisataatuhatta sotakelpoista miestä, ja sinä sanot: 'Minä annan heille lihaa syötäväksi kuukauden ajaksi.' ²²Jos heille teurastettaisiin lampaat, vuohet ja naudat, riittäisikö se heille? Vai kootaanko heille kaikki meren kalat, niin että se riittää heille?" ²³Mutta Herra sanoi Moosekselle: "Onko Herran käsi lyhyt? Nyt saat nähdä, toteutuuko sinulle puhumani sana vai ei."

²⁴Mooses meni ulos ja puhui kansalle Herran sanat. Sitten hän kutsui koolle seitsemänkymmentä miestä kansan vanhimpia ja käski heidän asettua seisomaan ilmestysmajan ympärille. ²⁵Herra laskeutui alas pilvessä ja puhui Moosekselle, otti hänen päällään olevaa henkeä ja pani niiden seitsemänkymmenen vanhimman päälle. Kun henki laskeutui heidän päälleen, he profetoivat, mutta eivät tehneet sitä enää myöhemmin.

²⁶Kaksi miestä oli kuitenkin jäänyt leiriin. Toisen nimi oli Eldad ja toisen Meedad. Henki laskeutui heidänkin päälleen, sillä myös heidät oli kirjoitettu luetteloon, vaikka he eivät olleet lähteneet ilmestysmajalle. Kun he profetoivat leirissä, ²⁷muuan nuorukainen juoksi kertomaan Moosekselle: "Eldad ja Meedad profetoivat leirissä." ²⁸Joosua, Nuunin poika, joka oli ollut Mooseksen palvelija nuoruudestaan asti, puuttui puheeseen ja sanoi: "Oi, herrani Mooses, kiellä heitä!" ²⁹Mutta Mooses vastasi hänelle: "Oletko kateellinen minun puolestani? Kunpa koko Herran kansa olisi profettoja ja Herra antaisi Henkensä tulla heidän päälleen!" ³⁰Sen jälkeen Mooses siirtyi takaisin leiriin Israelin vanhimpien kanssa.

Viiriäiset

³¹Sitten Herra nostatti tuulen, joka toi viiriäisiä mereltä ja painoi niitä leiriin ja sen ympärille joka suuntaan päivänmatkan laajuudelta. Niitä oli maan pinnalla lähes kahden kyynärän paksuudelta. ³²Silloin kansa nousi ja keräsi viiriäisiä koko sen päivän ja yön ja koko seuraavan päivän. Jokainen kokosi

vähintään kymmenen hoomer-mittaa. He levittivät niitä kuivumaan ympäri leiriä.

³³Mutta lihan vielä ollessa heidän hampaissaan, ennen kuin se oli syöty loppuun, Herran viha syytti kansaa kohtaan, ja Herra löi kansaa hyvin ankarasti. ³⁴Tuota paikkaa ruvettiin kutsumaan nimellä Kibrot-Hattaava, koska sinne haudattiin kansasta ne, jotka olivat antautuneet himonsa valtaan.

³⁵Kibrot-Hattaavasta kansa lähti liikkeelle Haserotia kohti ja pysähtyi sinne.

Mirjam ja Aaron parjaavat Moosesta

12 Mirjam ja Aaron parjasivat Moosesta kuusilaisen naisen takia, jonka hän oli ottanut vaimokseen. Mooses oli todellakin nainut kuusilaisen naisen. ²He sanoivat: "Ainoastaan Mooseksen kauttako Herra on puhunut? Eikö hän ole puhunut myös meidän kauttamme?" Mutta Herra kuuli sen.

³Mooses oli kuitenkin hyvin nöyrä ihminen, nöyrempi kuin kukaan muu ihminen maan päällä.

⁴Yhtäkkiä Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille ja Mirjamille: "Menkää te kolme ilmestysmajalle." Niin he lähtivät sinne kolmestaan. ⁵Silloin Herra laskeutui alas pilvipatsaassa, joka asettui teltan ovelle. Hän kutsui Aaronia ja Mirjamia, ja he kumpikin astuivat esiin.

⁶Herra sanoi: "Kuulkaa minun sanani. Jos keskuudessanne on profeetta, minä ilmestyn hänelle näyssä, puhun hänelle unessa. ⁷Niin ei ole palvelijani Mooseksen laita. Hän on uskollinen koko minun talossani, ⁸ja minä puhun hänen kanssaan kasvokkain, avoimesti, en arvoituksin. Hän saa katsella Herran muotoa. Miksi ette siis pelänneet puhua palvelijaani Moosesta vastaan?" ⁹Herra vihastui heihin ja lähti pois.

¹⁰Kun pilvi oli poistunut teltan päältä, Mirjam oli valkoinen spitaalista kuin lumi! Kun Aaron kääntyi Mirjamiin päin, hän näki, että tämä oli spitaalinen.

¹¹Aaron sanoi Moosekselle: "Oi, herrani! Älä pane kannettavaksemme syntiä, jonka olemme tehneet tyhmyyksissämme. ¹²Älä anna hänen jäädä kuolleeseen sikiön kaltaiseksi, jonka ruumis on puoleksi mädännyt, kun se tulee äitinsä kohdusta."

¹³Silloin Mooses huusi Herran puoleen: "Oi Jumala! Paranna hänet!" ¹⁴Herra vastasi Moosekselle: "Jos hänen isänsä olisi sylkenyt häntä silmille, eikö hänen olisi ollut hävettävä seitsemän päivää? Olkoon hän nyt seitsemän päivää leiristä ulos suljettuna. Sen jälkeen hänet voi päästää takaisin."

¹⁵Niin Mirjam oli leiristä ulos suljettuna seitsemän päivää, eikä kansa lähtenyt liikkeelle, ennen kuin Mirjam oli tuotu takaisin. ¹⁶Sen jälkeen kansa lähti liikkeelle Haserotista ja leirytyi Paaranin autiomaahan.

Kaksitoista vakoilijaa Kanaaninmaahan

13 Sitten Herra sanoi Moosekselle: ²"Lähetä miehiä vakoilemaan Kanaaninmaata, jonka minä annan israelilaisille. Lähettäkää yksi mies kustakin heimosta. Jokaisen heistä tulee olla ruhtinas heimolaistensa keskuudessa." ³Niin Mooses lähetti heidät Paaranin autiomaasta Herran käskyn mukaan. Kaikki miehet olivat israelilaisten päälliköitä. ⁴Nämä olivat heidän nimensä: Ruubenin heimosta Sammu, Sakkurin poika, ⁵Simeonin heimosta Saafat, Hoorin poika, ⁶Juudan heimosta Kaaleb, Jefunnen poika, ⁷Isaskarin heimosta Jigal, Joosefin poika, ⁸Efraimin heimosta Hoosea, Nuunin poika, ⁹Benjaminin heimosta Palti, Raafun poika, ¹⁰Sebulonin heimosta Gaddiel, Soodin poika, ¹¹Joosefilaisesta Manassen heimosta Gaddi, Suusin poika, ¹²Daanin heimosta Ammiel, Gemallin poika, ¹³Asserin heimosta Setur, Mii-kaelin poika, ¹⁴Naftalin heimosta Nahbi, Vofsin poika, ¹⁵ja Gaadin heimosta Geuel, Maakin poika. ¹⁶Nämä olivat niiden miesten nimet, jotka Mooses lähetti vakoilemaan maata. Hooseaa, Nuunin poikaa, Mooses kutsui Joo-suaksi.

¹⁷Lähettyessään heidät vakoilemaan Kanaaninmaata Mooses sanoi heille: "Lähtekää Etelämaahan ja nouskaa sieltä vuoristoon. ¹⁸Katselkaa, millainen maa se on ja millaista kansaa siellä asuu, onko kansa voimakas vai heikko, onko sitä vähän vai paljon. ¹⁹Tutkikaa, millainen on maa, jossa se asuu, onko maa hyvä vai huono, millaisia ovat kaupungit, joissa kansa asuu, ovatko ne avonaisia kyliä vai linnoitettuja kaupunkeja, ²⁰ja minkälaista on maa, onko se viljavaa vai karua ja kasvaako siellä puita vai ei. Olkaa rohkeita ja tuokaa mukanne sen maan hedelmiä." Silloin oli ensimmäisten rypäleiden kypsyisaika.

²¹Miehet lähtivät ja vakoilivat maata Siinin autiomaasta Rehobiin asti, sinne, mistä mennään Hamatiin. ²²He kulkivat Etelämaan kautta Hebroniin, jossa asuivat Ahiman, Seesai ja Talmai, Anakin jälkeläiset. Hebron oli rakennettu seitsemän vuotta ennen Egyptin Sooania. ²³Sitten he tulivat Rypälelaaksoon ja leikkasivat sieltä oksan, jossa oli yksi rypäleterttu. Kaksi heistä kantoi sitä tangon varassa. He ottivat mukaansa myös granaattiomenia ja viikunoita. ²⁴Paikkaa alettiin kutsua Rypälelaaksoksi israelilaisten sieltä leikkaaman rypäleterttun vuoksi. ²⁵Neljänkymmenen päivän kuluttua miehet palasivat vakoilemasta maata.

Vakoilijoiden kertomus

²⁶Tultuaan Mooseksen, Aaronin ja koko Israelin kansan luo Paaranin autiomaahan Kaadekseen miehet tekivät selkoa heille ja koko kansalle matkastaan ja näyttivät heille sen maan hedelmiä. ²⁷He kertoivat Moosekselle: "Me menimme maahan, jonne meidät lähetit, ja se tosiaan vuotaa maitoa

ja hunajaa. Tällaisia ovat sen hedelmät.²⁸ Mutta siinä maassa asuu voimakas kansa, ja kaupungit ovat lujasti varustettuja ja hyvin suuria. Me näimme siellä myös Anakin jälkeläisiä.²⁹ Amalekilaiset asuvat Etelämaassa, heettiläiset, jebusilaiset ja amorilaiset asuvat vuoristossa, ja kanaanilaiset asuvat meren rannalla ja Jordanin varrella."

³⁰Kaaleb koetti rauhoittaa kansaa napisemasta Moosesta vastaan. Hän sanoi: "Menkäämme sinne rohkeasti ja ottakaamme se haltuumme, sillä varmasti me pystymme siihen."³¹ Mutta miehet, jotka olivat käyneet siellä hänen kanssaan, sanoivat: "Emme me voi käydä sen kansan kimppuun, sillä se on meitä voimakkaampi."³² Näin he puhuivat pahaa maasta, jota olivat olleet vakoilemassa. He sanoivat israelilaisille: "Maa, jota olemme kierrelleet ja vakoilleet, on maa, joka syö asukkaansa. Myös kaikki siellä näkemämme ihmiset olivat kookasta kansaa."³³ Näimmepä siellä jättiläisiäkin, anakilaisia, jotka polveutuvat jättiläisistä. Me olimme omissa silmissämme kuin heinäsiirkkoja, ja sellaisia me heistäkin olimme."

Kansa tahtoo palata Egyptiin

14 Silloin koko seurakunta alkoi parkua kovalla äänellä, ja kansa itki sen yön.² Kaikki israelilaiset napisivat Moosesta ja Aatoria vastaan, ja koko seurakunta sanoi heille: "Jospa olisimme kuolleet Egyptin maahan tai tähän autiomaahan! Jospa olisimme kuolleet!"³ Mitä varten Herra vie meidät tuohon maahan, jossa kaadumme miekkaan ja vaimomme ja lapsemme joutuvat vihollisen saaliiksi! Eikö meidän olisi parempi palata Egyptiin?"⁴ He sanoivat toisilleen: "Valitaan johtaja ja palataan Egyptiin."

⁵ Silloin Mooses ja Aaron heittäytyivät kasvoilleen maahan koko israelilaisen seurakunnan edessä.⁶ Mutta Joosua, Nuunin poika, ja Kaaleb, Jefunnen poika, jotka olivat olleet vakoilemassa maata, repäisivät vaatteensa.⁷ Ja sanoivat koko israelilaisten seurakunnalle: "Maa, jota kiertelimme vakoilemassa, on erittäin hyvä maa.⁸ Jos Herra on mieltynyt meihin, hän vie meidät tuohon maahan ja antaa sen meille, maan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa.⁹ Älkää vain kapinoiko Herraa vastaan! Älkää pelätkö sen maan kansaa, sillä ei heistä ole meille kuin suupalaksi. Heidän varjelijansa on poistunut heidän luotaan, mutta meidän kanssamme on Herra. Älkää pelätkö heitä."¹⁰ Koko seurakunta vaati heitä kivitettäviksi, mutta silloin Herran kirkkaus ilmestyi kaikille israelilaisille ilmestysmajassa.

Mooses anoo armoa kansalle

¹¹ Herra sanoi Moosekselle: "Kuinka kauan tämä kansa halveksii minua? Kuinka kauan se kieltäytyy uskomasta minuun huolimatta kaikista tunnus-teoista, jotka minä olen tehnyt sen keskuudessa?"¹² Minä lyön sitä rutolla ja

hävitän sen, mutta sinusta minä teen suuremman ja väkevämmän kansan kuin se."

¹³Mutta Mooses vastasi Herralle: "Egyptiläiset ovat kuulleet, että sinä olet vienyt voimallasi tämän kansan pois heidän keskeltään. ¹⁴He ovat kertoneet siitä tämän maan asukkaille. Nämäkin ovat kuulleet, että sinä, Herra, olet tämän kansan keskellä, jolle sinä Herra olet ilmestynyt näkyvällä tavalla, ja että sinun pilvesi pysyy israelilaisten yllä ja että sinä kuljet heidän edellään päivisin pilvipatsaassa ja öisin tulipatsaassa. ¹⁵Jos sinä nyt surmaat tämän kansan kuin yhden miehen, silloin kansat, jotka ovat kuulleet kerrottavan sinusta, sanovat: ¹⁶'Koska Herra ei kyennyt viemään tätä kansaa siihen maahan, jonka hän oli heille valalla vanhojen luvannut, hän tappoi heidät autiomaassa.' ¹⁷Osoita siis nyt suuri voimasi, Herra. Olethan sanonut: ¹⁸'Herra on pitkämielinen, ja hänen armonsä on suuri. Hän antaa anteeksi pahat teot ja rikkomukset, mutta ei suinkaan jätä rankaisematta. Hän vaatii lapset tilille isien pahoista teoista kolmanteen ja neljanteen polveen saakka.' ¹⁹Anna siis anteeksi tämän kansan pahat teot suuren armosi tähden, niin kuin olet antanut tälle kansalle anteeksi koko ajan Egyptistä tänne saakka."

²⁰Herra vastasi: "Minä annan anteeksi, niin kuin olet anonut. ²¹Mutta niin totta kuin minä elän ja niin totta kuin Herran kirkkaus täyttää kaiken maan, ²²ei yksikään näistä ihmisistä, jotka ovat nähneet minun kirkkauteni ja tunnustekoni, jotka minä tein Egyptissä ja tässä autiomaassa, mutta jotka nyt jo kymmenen kertaa ovat kiusanneet minua eivätkä ole kuunnelleet minun ääntäni, ²³ei yksikään heistä näe sitä maata, josta minä vannoin valan heidän isilleen. Yksikään minun pilkkaajistani ei saa nähdä sitä maata. ²⁴Mutta koska minun palvelijassani Kaalebissa on toinen henki ja hän on seurannut minua täydestä sydäimestään, minä vien hänet maahan, jossa hän kävi, ja hänen jälkeläisensä saavat sen omakseen. ²⁵Amalekilaiset ja kanaanilaiset asuvat laaksoissa. Kääntykää siis huomenna toisaalle ja kulkekaa Kaislameren tietä autiomaahan."

Herra rankaisee Israelia

²⁶Herra puhui Moosekselle ja Aaronille: ²⁷"Kuinka kauan tämä kelvoton seurakunta aikoo napista minua vastaan? Minä olen kuullut israelilaisten napinat, kun he napisevat minua vastaan. ²⁸Sano heille: Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, aivan niin kuin te olette puhuneet minun korvieni kuullen, niin minä teille teen. ²⁹Tähän autiomaahan kaatuvat teidän ruumiinne, kaikkien katselmuksessa laskettujen, kaksikymmenvuotiaiden ja sitä vanhempien, jotka olette napisseet minua vastaan. ³⁰Totisesti, te ette pääse siihen maahan, johon minä kättä kohottaen lupasin viedä teidät asumaan, paitsi Kaaleb, Jefunnen poika, ja Joosua, Nuunin poika. ³¹Teidän lapsenne,

joiden sanoitte joutuvan vihollisen saaliiksi, minä vien sinne. He saavat tulla tuntemaan sen maan, jota te olette halveksineet, ³²mutta teidän ruumiinne kaatuvat tähän autiomaahan. ³³Teidän lastenne on elettävä paimentolaisina autiomaassa neljäkymmentä vuotta ja kärsittävä teidän uskottomuutenne tähden, kunnes te kaikki olette kuolleet ja teidän ruumiinne maatuvat autiomaassa. ³⁴Niin kuin te vakoilitte maata neljäkymmentä päivää, niin te saatte, päivä vuodeksi luettuna, kärsiä neljäkymmentä vuotta pahoista teoistanne ja kokea, että minä olen jättänyt teidät. ³⁵Minä, Herra, olen puhunut. Totisesti, minä teen näin koko tälle kelvottomalle seurakunnalle, joka on liittoutunut minua vastaan. Tässä autiomaassa he kaikki kohtaavat loppunsa, tänne he kuolevat."

³⁶Silloin miehet, jotka Mooses oli lähettänyt maata vakoilemaan ja jotka palattuuan olivat saattaneet koko kansan napisemaan häntä vastaan puhumalla paha tuosta maasta, ³⁷kuolivat vitsaukseen Herran edessä. Nämä miehet olivat puhuneet paha tuosta maasta. ³⁸Vain Joosua, Nuunin poika, ja Kaaleb, Jefunnen poika, jäivät eloon niistä miehistä, jotka olivat käyneet vakoilemassa maata.

Tappio Horman luona

³⁹Mooses puhui nämä asiat kaikille israelilaisille. Silloin kansa joutui suuren murheen valtaan. ⁴⁰He nousivat ylös varhain seuraavana aamuna lähteäkseen vuoristoon. He sanoivat: "Tässä me olemme, mutta nyt me lähdemme paikkaan, josta Herra on puhunut. Sillä me olemme tehneet syntiä."

⁴¹Mutta Mooses sanoi: "Minkä vuoksi te käytte rikkomaan Herran käskyä? Ei se onnistu. ⁴²Älkää lähtekö, ettette joutuisi tappiolle vihollistenne edessä, sillä Herra ei ole teidän keskellänne. ⁴³Amalekilaiset ja kanaanilaiset ovat siellä teitä vastassa, ja te kaadutte miekkaan. Te käännytte pois seuraamasta Herraa, eikä Herra ole teidän kanssanne."

⁴⁴Korskeudessaan he kuitenkin lähtivät nousemaan ylös vuoristoon, mutta Herran liitonarkku ja Mooses eivät siirtyneet leiristä mihinkään. ⁴⁵Silloin vuoristossa asuvat amalekilaiset ja kanaanilaiset hyökkäsivät ylhäältä heidän kimppuunsa, löivät heidät hajalle ja ajoivat heitä takaa Hormaan asti.

AUTIOMAAVAELLUS

Uhreja koskevia lakeja

15 Herra puhui Moosekselle: ²"Sano israelilaisille: Kun te tulette siihen maahan, jonka minä annan teidän asuttavaksenne, ³ja uhraatte Herralle tuliuhrin, joko polttouhrin tai teurasuhrin, lupauksen täyttämiseksi tai vapaaehtoisena lahjana tai juhlahuhrina, valmistaaksenne sulaisen tuoksun

Herralle naudoista tai lampaista tai vuohista, ⁴tuotakoon samalla kertaa Herralle ruokauhriksi kymmenesosa eefa-mittaa hienoja vehnä jauhoja sekoitettuna neljännekseen hiin-mittaa öljyä. ⁵Polttouhrin tai teurasuhrin lisäksi tuokaa juomauhriksi neljännes hiin-mittaa viiniä yhtä uroskaritsaa kohti. ⁶Pässin ohella on uhrattava ruokauhrina kaksi kymmenesosaa eefa-mittaa hienoja vehnä jauhoja sekoitettuna kolmannekseen hiin-mittaa öljyä ⁷ja juomauhrina kolmannes hiin-mittaa viiniä suloiseksi tuoksuksi Herralle.

⁸Kun uhraat sonnimullikan poltto- tai teurasuhriksi, joko lupauksen täyttämiseksi tai yhteysuhrina Herralle, ⁹on mullikan lisäksi tuotava ruokauhrina kolme kymmenesosaa eefa-mittaa hienoja vehnä jauhoja sekoitettuna puoleen hiin-mittaan öljyä. ¹⁰Tuo lisäksi juomauhrina puoli hiin-mittaa viiniä suloisesti tuoksuvaksi tuliuhriksi Herralle. ¹¹Näin on tehtävä kutakin härkää, pässiä, uroskaritsaa tai kiliä uhrattaessa. ¹²Uhratkaa näin jokainen eläin, kuinka monta sitten uhraattekkin.

¹³Jokaisen maassa syntyneen on tehtävä näin tuodessaan suloisesti tuoksuvan tuliuhrin Herralle. ¹⁴Jos luonanne väliaikaisesti tai vakituisesti asuva muukalainen tahtoo uhrata suloisesti tuoksuvan tuliuhrin Herralle, hänen tulee tehdä niin kuin tekin teette. ¹⁵Seurakunnassa teillä ja keskuudessanne asuvalla muukalaisella on sama laki. Tämä on teille ikuinen säädös polvesta polveen. Te olette Herran edessä samassa asemassa muukalaisen kanssa. ¹⁶Teitä ja luonanne asuvaa muukalaista koskevat sama laki ja samat säädökset."

¹⁷Herra puhui Moosekselle: ¹⁸"Sano israelilaisille: Kun te tulette siihen maahan, johon minä teidät vien, ¹⁹antakaa anti Herralle leivästä, jota syötte siinä maassa. ²⁰Antakaa anniksi satonne ensimmäisestä taikinasta tehty happamaton reikäleipä. Antakaa se niin kuin anti, joka annetaan puimatantereelta. ²¹Teidän tulee polvesta polveen antaa Herralle anti satonne ensimmäisestä taikinasta.

²²Voi käydä niin, että te vahingossa jätätte täyttämättä jonkin näistä käskyistä, jotka Herra on Moosekselle antanut. ²³Se voi olla mikä hyvänsä käskyistä, jotka Herra on Mooseksen kautta teille antanut, siitä päivästä lähtien, jona Herra antoi käskynsä. Nehän ovat voimassa myös kaikkien tulevien sukupolvien aikana. ²⁴Jos siis rikkomus on tehty vahingossa, seurakunnan tietämättä, koko seurakunnan tulee uhrata sonnimullikka polttouhriksi, suloiseksi tuoksuksi Herralle, ja siihen lain mukaan kuuluvat ruoka- ja juomauhri sekä pukki syntiuhriksi. ²⁵Kun pappi on toimittanut sovituksen koko israelilaisten seurakunnalle, heille annetaan anteeksi, sillä rikkomus tapahtui vahingossa ja he ovat tuoneet uhrinsa, tuliuhrin Herralle, sekä syntiuhrinsa Herran eteen erehdyksensä vuoksi. ²⁶Silloin koko israelilaisten seurakunta saa anteeksi, samoin muukalainen, joka asuu heidän keskelään. Koko kansa on erehdyksessä tehnyt syntiä.

²⁷Jos yksi ihminen rikkoo vahingossa, hänen on tuotava vuoden vanha vuohi syntiuhriksi, ²⁸ja pappi toimittaa Herran edessä sovituksen sille, joka vahingossa on tehnyt syntiä. Pappi toimittaa hänelle sovituksen, ja hänelle annetaan anteeksi. ²⁹Maassa syntyneillä israelilaisilla ja heidän keskellään asuvilla muukalaisilla olkoon sama laki vahingossa tehdystä synnistä.

³⁰Mutta se, joka tekee syntiä tahallaan, olipa hän maassa syntynyt tai muukalainen, hän pilkkaa Herraa. Hänet on poistettava kansansa keskuudesta, ³¹sillä hän on halveksinut Herran sanaa ja rikkonut hänen käskyään vastaan. Hänet on poistettava kansansa keskuudesta. Hän kantaa syyllisyytensä."

Sapatinrikkojan rangaistus

³²Israelilaisten ollessa autiomaassa tavattiin muuan mies keräämästä puita sapatinpäivänä. ³³Ne, jotka tapasivat hänet puita keräämästä, toivat hänet Mooseksen, Aaronin ja koko seurakunnan eteen. ³⁴Hänet jätettiin vartioitavaksi, koska ei ollut vielä määräystä siitä, mitä hänelle olisi tehtävä.

³⁵Silloin Herra sanoi Moosekselle: "Se mies on surmattava. Koko seurakunta kivittäköön hänet leirin ulkopuolella." ³⁶Niin koko seurakunta vei hänet leirin ulkopuolelle ja kivitti hänet kuoliaaksi, niin kuin Herra oli Mooseksen kautta käsenyt.

Viittoihin tehtävät tupsut

³⁷Herra puhui Moosekselle: ³⁸"Sano israelilaisille, että heidän on polvesta polveen tehtävä tupsut vaatteittensa kulmiin ja sidottava tupsuihin sini-punainen nauha. ³⁹Teillä pitää olla nuo tupsut, jotta te niitä katsellessanne muistaisitte kaikki Herran käskyt ja toimisitte niiden mukaan ettekä seuraisi sydäntänne ja silmiänne, jotka houkuttelevat teitä haureuteen. ⁴⁰Tehkää näin siksi, että muistaisitte täyttää kaikki minun käskyni ja olisitte pyhiä Jumalallenne. ⁴¹Minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka vein teidät pois Egyptin maasta ollakseni teidän Jumalanne. Minä olen Herra, teidän Jumalanne."

Koorahin, Daatanin ja Abiramien kapina

16Sitten leeviläinen Koorah, Kehatin pojan Jisharin poika, ja Ruubenin jälkeläiset Daatan ja Abiram, Eliabin pojat, ja Oon, Peletin poika, ²alkoivat kapinoida Moosesta vastaan. Heihin liittyi kaksisataaviisikymmentä israelilaista miestä, kansan ruhtinaita, kansankokouksen jäseniä, nimimiehiä. ³He kokoontuivat Moosesta ja Aaronia vastaan ja sanoivat heille: "Jo riittää! Onhan koko seurakunta, sen joka ainoa jäsen, pyhä, ja Herra on heidän

keskellään. Miksi te siis korotatte itsenne Herran seurakunnan yläpuolelle?"

⁴Kun Mooses kuuli tämän, hän heittäytyi kasvoilleen maahan. ⁵Sitten hän puhui Koorahille ja koko hänen joukolleen: "Aamulla Herra ilmoittaa, kuka on hänen omansa, kuka on pyhä ja kenen hän sallii astua eteensä. Sen, jonka hän valitsee, hän sallii astua eteensä. ⁶Tehkää näin: Ottakaa itsellenne suitsutusastiat, sinä Koorah ja koko sinun väkesi. ⁷Virittäkää niihin huomenna tuli ja pankaa niihin suitsuketta Herran edessä. Se mies, jonka Herra valitsee, on pyhä. Jo riittää, leeviläiset!"

⁸Mooses sanoi Koorahille: "Kuulkaahan, te leeviläiset! ⁹Onko se teistä liian vähäistä, että Israelin Jumala on ottanut teidät erilleen Israelin seurakunnasta ja antanut teidän tulla eteensä tekemään Herran asumuksen palvelutyötä ja palvelemaan seurakuntaa? ¹⁰Hän on sallinut sinun ja kaikkien veljiesi, leeviläisten, astua eteensä. Ja nyt te tavoittelette papppeuttakin. ¹¹Sinä ja koko sinun väkesi olette liittoutuneet Herraa vastaan. Mikä on Aaron, että te häntä vastaan napisette?"

¹²Mooses lähetti kutsumaan luokseen Daatanin ja Abiramin, Eliabin pojat, mutta he sanoivat: "Me emme tule. ¹³Eikö se riitä, että olet tuonut meidät tänne maasta, joka vuotaa maitoa ja hunajaa, tappaaksesi meidät autio-maahan? Yritätkö vielä tehdä itsestäsi meidän herramme? ¹⁴Et totisesti ole tuonut meitä maahan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa, etkä ole antanut meille perintöosaksi peltoja ja viinitarhoja! Luuletko voivasi sokaista silmät näiltä ihmisiltä? Me emme tule." ¹⁵Mooses vihastui ankarasti ja sanoi Herralle: "Älä hyväksy heidän uhriaan. Yhtä ainoaa asiaa en ole heiltä ottanut enkä kenellekään heistä tehnyt vääryyttä."

¹⁶Sitten Mooses sanoi Koorahille: "Teidän on tultava huomenna Herran eteen, sinun ja koko väkesi, samoin Aaronin. ¹⁷Ottakaa kukin suitsutusastianne, pankaa niihin suitsuketta ja tuokaa ne Herran eteen, yhteensä kaksisataaviisikymmentä suitsutusastiaa. Myös sinun ja Aaronin on kummankin tuotava suitsutusastianne." ¹⁸Niin jokainen heistä otti suitsutusastiansa, pani siihen tulen ja suitsuketta ja asettui seisomaan ilmestysmajan ovelle. Myös Mooses ja Aaron tekivät niin. ¹⁹Koorah kokosi heitä vastaan koko seurakunnan ilmestysmajan ovelle. Silloin Herran kirkkkaus ilmestyi koko seurakunnalle. ²⁰Herra puhui Moosekselle ja Aaronille: ²¹"Erotautukaa te tästä joukosta, niin minä teen heistä hetkessä lopun." ²²Mutta Mooses ja Aaron heittäytyivät maahan kasvoilleen ja sanoivat: "Jumala, sinä, jonka vallassa on kaiken elollisen henki! Jos yksi mies tekee syntiä, vihastutko silloin koko seurakuntaan?"

²³Silloin Herra sanoi Moosekselle: ²⁴"Sano seurakunnalle: Lähtekää pois Koorahin, Daatanin ja Abiramin majojen ympäriltä." ²⁵Niin Mooses nousi ja meni Daatanin ja Abiramin luo, ja Israelin vanhimmat seurasivat häntä.

²⁶Mooses sanoi seurakunnalle: "Siirtykää pois näiden jumalattomien miesten telttojen luota älkääkös koskeko mihinkään, mikä on heidän, ettette tuhoutuisi kaikkien heidän syntiensä tähden." ²⁷Niin kaikki lähtivät pois Koorahin, Daatanin ja Abiramin majojen ympäriltä, mutta Daatan ja Abiram olivat tulleet ulos ja seisovat telttojensa ovella vaimoineen, poikineen ja pienine lapsineen.

²⁸Mooses sanoi: "Tästä te tulette tietämään, että Herra on lähettänyt minut tekemään kaikki nämä teot. Ne eivät ole lähtöisin minun omasta sydämeistäni. ²⁹Jos nämä kuolevat samalla tavalla kuin kaikki muut ihmiset ja jos heidän käy niin kuin kaikkien muiden ihmisten, ei Herra ole minua lähettänyt. ³⁰Jos Herra kuitenkin tekee jotakin ennenkuulumatonta – jos maa avaa kitansa ja nielaisee heidät ja kaiken heille kuuluvan, niin että he suistuvat elävältä tuonelaan – niin siitä te tiedätte, että nämä miehet ovat halveksineet Herraa."

³¹Tuskin hän oli saanut kaiken tämän sanotuksi, kun maa halkesi heidän allaan. ³²Maa avasi kitansa ja nielaisi heidät ja heidän telttansa, kaiken Koorahin väen ja heidän omaisuutensa. ³³He suistuivat kaikkineen elävältä tuonelaan, ja maa peitti heidät. Näin he katosivat seurakunnan keskeltä.

³⁴Kaikki heidän ympärillään olevat israelilaiset pakenivat kuullessaan heidän huutonsa, sillä he pelkäsivät maan nielaisevan heidätkin. ³⁵Herran luota lähti tuli, ja se poltti ne kaksisataaviisikymmentä miestä, jotka olivat uhranneet suitsuketta.

Kansan napina ja vitsaus

17 Herra sanoi Moosekselle: ²"Käske pappi Aaronin pojan Eleasarin ottaa palosta talteen suitsutusastiat ja ravistaa tuli niistä pois, sillä nuo astiat ovat pyhitetyt. ³Takokaa noiden henkensä menettäneiden syntisten suitsutusastioista ohuita levyjä alttarin päällystämiseksi. He ovat tuoneet ne Herran eteen, ja niin niistä on tullut pyhiä. Olkoot ne varoittavana merkinä israelilaisille." ⁴Niin pappi Eleasar otti tulen polttamien miesten vaskiset suitsutusastiat, jotka nämä olivat tuoneet Herran eteen, ja ne taottiin alttarin päällysteeksi ⁵muistuttamaan israelilaisia siitä, ettei kukaan sivullinen, Aaronin sukuun kuulumaton, tulisi Herran eteen polttamaan suitsuketta, ettei hänen kävisi samoin kuin Koorahin ja hänen joukkonsa. Näin oli Herra puhunut Mooseksen kautta Eleasarille.

⁶Seuraavana päivänä koko israelilaisten seurakunta napisi Moosesta ja Aaronia vastaan ja sanoi: "Te olette surmanneet Herran kansaa." ⁷Kun kansaa kokoontui Mooseksen ja Aaronin eteen, nämä kääntyivät ilmestysmajaan päin. Yhtäkkiä pilvi peitti majan, ja Herran kirkkaus ilmestyi. ⁸Silloin Mooses ja Aaron menivät ilmestysmajan edustalle, ⁹ja Herra puhui Moo-

sekselle: ¹⁰"Lähtekää pois tämän seurakunnan keskeltä, niin minä teen heistä hetkessä lopun." Silloin Mooses ja Aaron heittäytyivät maahan kasvoilleen. ¹¹Mooses sanoi Aaronille: "Ota suitsutusastia ja viritä siihen tuli alttarilta ja pane siihen suitsuketta. Mene nopeasti seurakunnan luo ja toimita heille sovitus, sillä Herran viha on nyt valloillaan ja vitsaus on alkanut."

¹²Aaron teki niin kuin Mooses oli käskenyt ja juoksi seurakunnan keskelle, kun vitsaus oli jo alkanut kansan keskuudessa. Hän poltti suitsuketta ja toimitti kansalle sovituksen ¹³seisoen kuolleitten ja elävien keskellä. Silloin vitsaus päättyi. ¹⁴Niitä, jotka kuolivat vitsauksessa, oli 14.700 lukuun ottamatta niitä, jotka saivat surmansa Koorahin vuoksi. ¹⁵Kun vitsaus oli päättynyt, Aaron palasi Mooseksen luo ilmestymäjän ovelle.

Aaronin sauva versoo

¹⁶Herra sanoi Moosekselle: ¹⁷"Puhu israelilaisille ja ota kaikilta heidän perhekuntiansa ruhtinailta sauva kutakin heimoa kohti, yhteensä kaksitoista sauvaa. Kirjoita kunkin sauvaan hänen nimensä. ¹⁸Leevin sauvaan kirjoita Aaronin nimi, sillä myös leeviläisten perhekuntien ruhtinaalla on oltava oma sauvansa. ¹⁹Pane sitten sauvat ilmestysmajaan todistuksen arkun eteen, missä minä aina kohtaan teidät. ²⁰Kenet minä valitsen, sen sauva alkaa viheriöidä. Näin minä vaiennan israelilaisten napinan ja pääsen kulemasta heidän napinaansa teitä vastaan."

²¹Mooses puhui tämän israelilaisille. Niin kaikki heidän heimojensa ruhtinaat antoivat hänelle sauvansa, yhden kutakin heimoa kohti, yhteensä kaksitoista sauvaa. Myös Aaronin sauva oli heidän sauvojensa joukossa.

²²Mooses vei sauvat Herran eteen todistuksen majaan. ²³Kun Mooses seuraavana päivänä meni todistuksen majaan, hän näki, että Aaronin sauva, Leevin heimon sauva, oli alkanut viheriöidä. Siihen oli ilmestynyt nuppuja, puhjennut kukkia ja kasvanut kypsiä manteleita. ²⁴Mooses vei kaikki sauvat Herran edestä ulos kaikkien israelilaisten nähtäväksi. He näkivät, mitä oli tapahtunut, ja kukin otti sauvansa. ²⁵Herra sanoi Moosekselle: "Vie Aaronin sauva takaisin todistuksen arkun eteen säilytettäväksi merkinä kapinallisille. Tee loppu heidän napinastaan minua vastaan, etteivät he kuolisi."

²⁶Mooses teki aivan niin kuin Herra oli häntä käskenyt.

²⁷Mutta israelilaiset sanoivat Moosekselle: "Katso, me kuolemme, me joudumme tuohon! Kaikki me joudumme tuohon! ²⁸Kuka vain lähestyykin Herran asumusta, kuolee! Pitääkö meidän kaikkien kuolla?"

Pappien ja leeviläisten velvollisuudet ja oikeudet

18 Herra sanoi Aaronille: "Sinun on kannettava poikiesi ja isäsi Leevin suvun kanssa yhdessä vastuu pyhäkköön kohdistuvista rikkomuksista, mut-

ta pappispalveluksessa tehdyistä rikkomuksista sinun ja poikiesi on kannettava vastuu. ²Tuo kanssasi pyhäkköön myös veljesi, jotka ovat isäsi Leevin heimoa, että he olisivat mukanasasi ja palvelisivat sinua, kun sinä poikiesi kanssa toimitat palvelusta todistuksen majan edessä. ³Heidän tulee ottaa osaa sinun tehtäviesi hoitamiseen ja toimittaa kaikkia ilmestysmajan tehtäviä, mutta he eivät saa lähestyä pyhiä esineitä tai alttaria. Muuten sekä he että te kuolette. ⁴Heidän tulee hoitaa sinun kanssasi ilmestysmajan tehtäviä ja teltan kaikkia palvelustehtäviä. Kukaan sivullinen ei saa liittyä joukkoonne. ⁵Teidän on hoidettava pyhäkön ja alttarin tehtävät, ettei viha enää kohtaisi israelilaisia.

⁶Minä itse olen ottanut teidän leeviläiset veljenne israelilaisten keskuudesta ja antanut heidät teille lahjaksi, jotta he Herralle erotettuina toimittaisivat ilmestysmajan palvelustehtäviä. ⁷Mutta sinun ja poikiesi tulee hoitaa papinvirka. Teidän tulee hoitaa kaikki alttarilla ja esiripun sisäpuolella toimitettavat tehtävät. Minä annan teille lahjana papinviran. Sivullinen, joka sekaantuu siihen, on surmattava."

⁸Herra puhui Aaronille: "Katso, minä itse annan sinun huostaasi minulle tulevat annit, israelilaisten pyhät lahjat. Minä annan sinulle ja pojillesi niistä osuuden ikuisella lailla. ⁹Kaikkein pyhimmistä lahjoista, kaikista heidän uhreistaan – kaikista heidän ruokauhreistaan, syntiuhreistaan ja vikauhreistaan, joita he tuovat minulle – se osa, jota ei polteta tulesa, kuuluu sinulle. Se on pyhistä pyhintä ja kuuluu sinulle ja pojillesi. ¹⁰Syökää se erityisen pyhässä paikassa, ja jokainen miespuolinen saa syödä sitä. Se on pyhitetty sinulle. ¹¹Sinulle kuuluvat myös israelilaisten antamat lahjat, kaikki heidän heilutusuhriensa. Minä annan ne sinulle, sinun pojillesi ja sinun tyttärillesi ikuisiksi osuudeksi. Perheessäsi jokainen, joka on puhdas, saa syödä niitä.

¹²Myös kaiken parhaan öljyn, kaiken parhaan viinin ja viljan, minkä he antavat ensihedelmistään Herralle, minä annan sinulle. ¹³Sinulle kuuluvat ensihedelmät kaikesta, mitä heidän maassaan kasvaa ja minkä he tuovat Herralle. Perheessäsi jokainen, joka on puhdas, saa syödä niitä. ¹⁴Kaikki, mikä Israelissa pyhitetään Herralle, kuuluu sinulle. ¹⁵Jokainen, joka tulee esikoisena äitinsä kohdusta – ihminen tai karjaeläin – ja joka tuodaan Herralle, kuuluu sinulle. Ihmisen esikoinen on kuitenkin lunastettava, samoin saastaisen eläimen esikoinen. ¹⁶Ne on lunastettava kuukauden ikäisinä tai sitä vanhempina. Sinun on määrättävä hinnaksi viisi sekeliä pyhäkkösekelin mukaan. Sekeli on kaksikymmentä geeraa. ¹⁷Naudan, lampaan tai vuohen esikoista ei kuitenkaan saa lunastaa, sillä ne ovat pyhiä. Vihmo niiden veri alttarille ja polta niiden rasva tuliuhriksi, suloiseksi tuoksuksi Herralle. ¹⁸Niiden liha kuuluu sinulle, samoin kuin heilutusuhriksi annettu rintaliha ja oikea reisi. ¹⁹Kaikki nämä pyhät lahjat, joita israelilaiset tuovat Herralle,

minä annan sinulle ja sinun pojillesi ja tyttärillesi ikuiseksi osuudeksi. Se on ikuinen suolaliitto Herran edessä sinulle ja jälkeläisillesi."

²⁰Herra puhui Aaronille: "Sinulla ei tule olemaan perintöosaa israelilaisten maassa eikä osuutta heidän keskellään. Minä itse olen sinun osuutesi ja perintöosasi israelilaisten keskellä. ²¹Minä olen antanut Leevin jälkeläisille perintöosaksi kaikki israelilaisten antamat kymmenykset korvauksena työstä, jota Leevin jälkeläiset tekevät ilmestysmajan palveluksessa. ²²Muut israelilaiset eivät enää saa lähestyä ilmestysmajaa, etteivät syyllistyisi syntiin ja kuolisi. ²³Vain Leevin jälkeläiset voivat tehdä ilmestysmajan palvelutyötä. He kantavat israelilaisten rikkomukset. Tämä on teille ikuinen säädös sukupolvesta toiseen. Leeviläiset eivät saa perintöosaa israelilaisten keskuudesta, ²⁴sillä ne kymmenykset, jotka israelilaiset ovat erottaneet Herralle, minä annan Leevin jälkeläisten perintöosaksi. Siksi minä sanoin heille, etteivät he saa periä maata israelilaisten keskuudessa."

Leeviläisten kymmenykset

²⁵Herra puhui Moosekselle: ²⁶"Sano leeviläisille: Kun otatte israelilaisilta kymmenykset, jotka minä olen antanut teidän perintöosaksenne, niin erotakaa niistä Herralle kuuluva osa, kymmenykset kymmenyksistä. ²⁷Se katsotaan teidän anniksenne niin kuin puimatantereelta annetut jyvät tai viinikuurnasta virtaava mehu. ²⁸Erottakaa siis tekin Herran osuus kaikista kymmenyksistänne, jotka otatte israelilaisilta, ja antakaa pappi Aaronille Herralle erotettu osuus. ²⁹Kaikista saamistanne lahjoista erottakaa Herralle täysi osuus kaikesta, mikä niissä on parasta – se on pyhitetty Herralle. ³⁰Sano heille vielä: Kun erotatte niistä parhaan osan, se katsotaan leeviläisten anniksi niin kuin puimatanteren tai viinikuurnan sato. ³¹Te ja teidän perheenne saatte syödä sen missä hyvänsä, sillä se on teille palkkana palvelustyöstänne ilmestysmajassa. ³²Kun te erotatte lahjoista parhaan osan, te ette joudu syynalaisiksi. Älkää saastuttako israelilaisten pyhiä lahjoja, ettette kuolisi."

Puhdistusvesi

19 Herra puhui Moosekselle ja Aaronille: ²¹Tämä on säädös, jonka Herra on antanut: Käske israelilaisten tuoda sinulle punaruskea, virheetön lehmä, jossa ei ole mitään vikaa ja jonka niskaan ei vielä ole pantu iestä. ³Antakaa se pappi Eleasarille. Hänen on vietävä se ulos leiristä, ja se on teurastettava hänen edessään. ⁴Sitten pappi Eleasar ottakoon sen verta sormeensa ja vihmokoon sitä ilmestysmajan etupuolta kohti seitsemän kertaa. ⁵Lehmä on poltettava hänen nähtensä. Se on poltettava nahkoineen, lihoineen, verineen ja mahan sisältöineen. ⁶Sitten papin on otettava setripuuta, iisoppi-

korsi ja helakanpunaista lankaa ja viskattava ne tuleen, jossa lehmä palaa. ⁷Sen jälkeen papin on pestävä vaatteensa ja peseydyttävä vedessä. Sitten pappi voi mennä leiriin, mutta hän on saastainen iltaan asti. ⁸Myös sen, joka lehmän poltti, on pestävä vaatteensa ja peseydyttävä vedessä. Hän on silti saastainen iltaan asti. ⁹Sitten jonkun, joka on puhdas, on koottava lehmän tuhka ja pantava se talteen puhtaaseen paikkaan leirin ulkopuolelle. Israelilaisten seurakunnan on säilytettävä se puhdistusvettä varten; sekin on syntiuhri. ¹⁰Sen, joka on koonnut lehmän tuhkan, on pestävä vaatteensa, ja hän on saastainen iltaan asti. Tämä on ikuinen säädös israelilaisille ja heidän keskuudessaan asuville muukalaisille.

¹¹Joka koskee kuolleeseen, kenen hyvänsä ihmisen ruumiiseen, on saastainen seitsemän päivää. ¹²Hänen tulee puhdistaa itsensä puhdistusvedellä kolmantena ja seitsemäntenä päivänä, ja niin hän on puhdas. Ellei hän puhdistaudu kolmantena ja seitsemäntenä päivänä, hän ei puhdistu. ¹³Jokainen, joka koskee vainajaan, kuolleen ihmisen ruumiiseen, eikä puhdistaudu, saastuttaa Herran asumuksen, ja hänet tulee poistaa Israelista, koska puhdistusvettä ei ole vihmottu hänen päälleen. Hän on saastainen; hänen saastaisuutensa on yhä hänessä.

¹⁴Tämä on laki siitä, kun joku kuolee teltassa: Jokainen, joka on siinä teltassa tai joka menee siihen teltaan, on saastainen seitsemän päivää. ¹⁵Jokainen siellä oleva avoin astia, jonka päälle ei ole sidottu peitettä, saastuu. ¹⁶Jokainen, joka ulkosalla koskee miekalla surmattuun tai muulla tavoin kuolleeseen tai ihmisen luuhun tai hautaan, on saastainen seitsemän päivää. ¹⁷Saastuneen puhdistamiseksi on otettava poltetun syntiuhrin tuhkaa ja kaadettava sen päälle astiaan raikasta vettä. ¹⁸Sitten joku, joka on puhdas, ottakoon iisoppikorren, kastakoon sen veteen ja pirskoktakoon vettä teltaan ja kaikkiin esineisiin ja ihmisiin, jotka ovat olleet siellä, samoin siihen, joka on koskenut luuhun tai surmattuun tai muulla tavoin kuolleeseen ihmiseen tai hautaan. ¹⁹Sen, joka on puhdas, on vihmottava vettä saastuneen päälle kolmantena ja seitsemäntenä päivänä ja puhdistettava hänet seitsemäntenä päivänä. Sitten puhdistettavan on pestävä vaatteensa ja peseydyttävä vedessä. Illalla hän on puhdas. ²⁰Jos joku on saastunut eikä puhdistaudu, hänet on poistettava seurakunnasta, koska hän on saastuttanut Herran pyhäkön eikä puhdistusvettä ole vihmottu hänen päälleen. Hän on saastainen. ²¹Tämä on heille ikuinen säädös. Sen, joka vihmoo puhdistusvettä, on pestävä vaatteensa. Se, joka koskee puhdistusveteen, on saastainen iltaan asti. ²²Kaikki, mihin saastainen koskee, tulee saastaiseksi. Myös se, joka koskettaa häntä, on saastainen iltaan asti."

Vettä kalliosta

20Sen jälkeen, ensimmäisessä kuussa, koko israelilaisten seurakunta tuli Siinin autiomaahan, ja kansa asettui Kaadekseen. Mirjam kuoli siellä, ja sinne hänet haudattiin.

²Mutta kansalla ei ollut vettä, ja he kokoontuivat Mooseksen ja Aaronin ympärille ³ja alkoivat riidellä Moosesta vastaan. Israelilaiset sanoivat: "Kunpa olisimme kuolleet silloin, kun veljemme kuolivat Herran edessä! ⁴Minkä tähden toitte Herran seurakunnan tähän autiomaahan, niin että me kuolemme tänne karjoinemme? ⁵Miksi johdatitte meidät pois Egyptistä ja toitte meidät tähän pahaan paikkaan? Eihän tässä paikassa kasva viljaa, viikunoita, viiniköynnöksiä eikä granaattiomieniakaan. Ei ole edes vettä juotavaksi!"

⁶Mooses ja Aaron menivät seurakunnan luota ilmestysmajan ovelle ja heittäytyivät maahan kasvoilleen. Silloin Herran kirkkaus ilmestyi heille, ⁷ja Herra puhui Moosekselle: ⁸"Ota sauva ja kokoa veljesi Aaronin kanssa seurakunta. Puhukaa heidän nähtensä kalliolle, niin se antaa vettä. Näin saat tulemaan heille vettä kalliosta, ja sinä juotat seurakunnan ja sen karjan."

⁹Mooses otti sauvan Herran edestä, niin kuin häntä oli käsketty. ¹⁰Mooses ja Aaron kokosivat seurakunnan kallion eteen. Mooses sanoi heille: "Kuulkaa nyt, kapinoitsijat! Onko meidän saatava teille vettä tästä kalliosta?" ¹¹Sitten Mooses kohotti kätensä ja iski kahdesti kalliota sauvallaan, ja siitä lähti runsaasti vettä, niin että seurakunta ja sen karja saivat juoda.

¹²Mutta Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille: "Koska ette uskoneet minua ettekä pitäneet minua pyhänä israelilaisten edessä, te ette saa viedä tätä seurakuntaa siihen maahan, jonka minä olen sille antanut." ¹³Tämä tapahtui Meribanveden luona. Siellä israelilaiset riitelivät Herraa vastaan, ja siellä hän osoitti pyhyytensä heidän keskuudessaan.

Edom kieltää Israelia kulkemasta maansa läpi

¹⁴Sitten Mooses lähetti sanansaattajia Kaadeksesta Edomin kuninkaan luo ja käski heidän sanoa: "Näin sanoo veljesi Israel: Sinä tiedät kaiken vaivan, joka on kohdannut meitä. ¹⁵Meidän isämme lähtivät Egyptiin, ja me asuimme Egyptissä kauan aikaa, mutta egyptiläiset kohtelivat pahoin meitä ja isiämme. ¹⁶Silloin me huusimme Herran puoleen. Hän kuuli meidän huutomme ja lähetti enkelin, joka vei meidät pois Egyptistä, ja nyt me olemme täällä Kaadeksessa, kaupungissa, joka on sinun maasi rajalla. ¹⁷Voimmeko kulkea maasi kautta? Me emme kulje peltojen emmekä viinitarhojen poikki emmekä juo vettä kaivoista. Me kuljemme Kuninkaantietä poikkeamatta oikealle tai vasemmalle, kunnes olemme kulkeneet alueesi halki."

¹⁸Mutta Edom vastasi hänelle: "Sinä et kulje minun maani kautta, tai minä tulen miekka kädessä sinua vastaan." ¹⁹Israelilaiset sanoivat hänelle: "Me kuljemme valtatieitä, ja jos me tai karjamme juomme vettäsi, me maksamme sen. Emme pyydä muuta kuin saada kulkea jalkaisin sinun maasi kautta." ²⁰Mutta Edom vastasi: "Et kulje!" Ja Edom lähti Israelia vastaan suurella sotajoukolla ja vahvasti varustettuna. ²¹Näin Edom kielsi Israelia kulkemasta maansa kautta, ja Israel kääntyi pois sen alueelta.

Aaronin kuolema

²²Israelilaiset lähtivät liikkeelle Kaadexesta, ja he, koko seurakunta, tulivat Hoorinvuorelle. ²³Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille Hoorinvuorella, Edomin maan rajalla: ²⁴"Aaron otetaan nyt pois heimonsa luo, eikä hän pääse siihen maahan, jonka minä annan israelilaisille, koska te kapinoitte käskyäni vastaan Meribanveden luona. ²⁵Ota Aaron ja hänen poikansa Eleasar ja vie heidät Hoorinvuoren laelle. ²⁶Riisu Aaronilta vaatteet ja pue ne hänen poikansa Eleasarin ylle. Aaron otetaan pois, hän kuolee siellä."

²⁷Mooses teki niin kuin Herra oli käskenyt. He nousivat Hoorinvuorelle koko kansan nähden. ²⁸Mooses riisui Aaronilta vaatteet ja puki ne hänen poikansa Eleasarin ylle. Aaron kuoli siellä, vuoren huipulla, mutta Mooses ja Eleasar laskeutuivat alas vuorelta. ²⁹Kun koko seurakunta näki, että Aaron oli kuollut, koko Israelin heimo itki Aatoria kolmekymmentä päivää.

Aradin kuningas voitetaan

21 Kun kanaanilainen Aradin kuningas, joka asui Etelämaassa, kuuli, että Israel oli tulossa Atarimin tietä, hän ryhtyi sotimaan Israelia vastaan ja otti israelilaisia vangiksi. ²Silloin Israel teki Herralle tämän lupauksen: "Jos sinä annat tuon kansan kokonaan minun käsiini, minä vihin sen kaupungit tuhon omiksi." ³Herra kuuli Israelia ja antoi kanaanilaiset sen käsiin. Niin Israel vihki tuhon omiksi heidät ja heidän kaupunkinsa ja antoi sen paikan nimeksi Horma.

Vaskikäärme

⁴Sen jälkeen israelilaiset lähtivät liikkeelle Hoorinvuorelta Kaislameren tietä kiertääkseen Edomin maan. Mutta kansa kävi matkalla kärsimättömäksi ⁵ja puhui Jumalaa ja Moosesta vastaan: "Minkä tähden te johdatitte meidät pois Egyptistä kuolemaan autiomaassa? Eihän täällä ole leipää eikä vettä, ja me olemme kyllästyneet tähän surkeaan ruokaan."

⁶Silloin Herra lähetti kansan sekaan myrkkykäärmeitä, jotka purivat kansaa, ja suuri joukko israelilaisia kuoli. ⁷Israelilaiset tulivat Mooseksen luo ja sa-

noivat: "Me teimme syntiä, kun puhuimme Herraa ja sinua vastaan. Rukoile Herraa, että hän poistaisi käärmeet meidän kimpustamme." Mooses rukoili kansan puolesta, ⁸ja Herra sanoi Moosekselle: "Tee myrkkykäärme ja pane se tangon päähän. Kuka tahansa pureman saanut, joka katsoo siihen, jää eloon." ⁹Mooses teki vaskikäärmeen ja pani sen tangon päähän. Kun käärmeet purivat jotakuta ja tämä katsoi vaskikäärmeeseen, hän jäi eloon.

Israel voittaa Siihonin ja Oogin

¹⁰Sitten israelilaiset lähtivät liikkeelle ja leirytyivät Oobotiin. ¹¹He lähtivät Oobotista ja leirytyivät Iije-Abarimiin, joka sijaitsee autiomaassa Mooabin lähellä auringonnousun puolella. ¹²He lähtivät sieltä ja leirytyivät Seredin laaksoon. ¹³Lähdettyään sieltä he leirytyivät autiomaahan toiselle puolen Arnonjokea, joka lähtee amorilaisten alueelta. Arnon on näet Mooabin rajana sen ja amorilaisten välillä. ¹⁴Siksi Herran sotien kirjassa sanotaan: "Vaaheb Suufassa ja Arnonin laaksot ¹⁵ja laaksojen rinteet, jotka ulottuvat Aarin asuinsijoille ja viettävät Mooabin rajalle."

¹⁶Sieltä israelilaiset kulkivat Beeriin. Se oli se Beer, josta Herra oli sanonut Moosekselle: "Kokoa kansa, niin minä annan heille vettä." ¹⁷Silloin Israel lauloi tämän laulun: "Kuohu, kaivo! Laulakaa sille laulu! ¹⁸Kaivo, jonka ruhtinaat kaivoivat, kansan parhaat koversivat valtikallaan, sauvoillaan!"

Autiomaasta israelilaiset kulkivat Mattanaan, ¹⁹Mattanasta Nahalieliin, Nahalielistä Baamotiin ²⁰ja Baamotista laaksoon, joka on Mooabin maassa autiomaasta ylös kohoavan Pisan huipun vaiheilla.

²¹Israel lähetti sanansaattajat amorilaisten kuninkaan Siihonin luo sanomaan: ²²"Saammeko kulkea maasi kautta? Emme poikkea pelloille emmekä viinitarhoihin emmekä juo vettä kaivosta. Me kuljemme Kuninkaantietä, kunnes olemme päässeet alueesi läpi." ²³Siihon ei kuitenkaan antanut Israelin kulkea alueensa kautta, vaan kokosi kaiken sotaväkensä ja lähti Israelia vastaan autiomaahan. Jahakseen tultuaan hän ryhtyi taisteluun Israelia vastaan, ²⁴mutta Israel voitti hänet miekalla ja valloitti hänen maansa Arnonista Jabbokiin, ammonilaisten maahan asti. Ammonilaisten raja oli näet vahvasti varustettu. ²⁵Israel valtasi kaikki amorilaisten kaupungit ja asettui asumaan kaikkiin heidän kaupunkeihinsa, Hesboniin ja kaikkiin sen tytärkaupunkeihin.

²⁶Hesbon oli amorilaisten kuninkaan Siihonin kaupunki, sillä Siihon oli sotiinut Mooabin aikaisempaa kuningasta vastaan ja vallannut häneltä kaiken hänen maansa Arnoniin asti. ²⁷Siksi runoniekat sanovat: "Tulkaa Hesboniin! Rakennetaan se, ja varustetaan Siihonin kaupunki. ²⁸Sillä tuli lähti Hesbonista, liekki Siihonin kaupungista. Se söi Aar-Mooabin, Arnonin kukkuloiden valtiaat. ²⁹Voi sinua, Mooab! Olet hukassa, Kemoksen kansa! Hän salli poikiensa joutua pakolaisiksi ja tytärtensä vangeiksi amorilaisten kuninkaalle

Siihonille. ³⁰Me ammuimme heidät jousella, Hesbon kukistui Diibonia myöten. Me hävitimme maan Noofahiin asti, aina Meedebaan saakka." ³¹Niin Israel asettui asumaan amorilaisten maahan.

³²Sitten Mooses lähetti vakoilijoita Jaeseriin. Israelilaiset valloittivat sen tytärkaupungit ja karkottivat siellä asuvat amorilaiset. ³³Sen jälkeen he kääntyivät ja lähtivät Baasaniin päin. Silloin Oog, Baasanin kuningas, ja koko hänen sotaväkensä lähtivät Edreihin taistelemaan heitä vastaan. ³⁴Mutta Herra sanoi Moosekselle: "Älä pelkää häntä, sillä minä annan hänet ja koko hänen kansansa ja maansa sinun käsiisi. Tee hänelle niin kuin teit Siihonille, amorilaisten kuninkaalle, joka asui Hesbonissa." ³⁵Israelilaiset voittivat hänet ja surmasivat hänet, hänen poikansa ja koko hänen sotaväkensä pääs-tämättä pakoon ainoatakaan. Ja he ottivat haltuunsa hänen maansa.

Mooabin kuningas kutsuu Bileamin kiroamaan Israelin

22 Sitten israelilaiset lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät Mooabin arolle Jordanin tuolle puolen Jerikon kohdalle. ²Baalak, Sipporin poika, oli nähnyt kaiken, mitä Israel oli tehnyt amorilaisille, ³ja Mooab oli hyvin peloissaan Israelin kansan vuoksi, koska sitä oli niin paljon. Mooab oli kauhuissaan israelilaisten vuoksi ⁴ja lähetti sanan Midianin vanhimmille: "Nyt tuo lauma syö paljaaksi kaiken ympäriltämme, niin kuin härkä kaluaa niityltä kaiken vihreän." Mooabin kuninkaana oli siihen aikaan Baalak, Sipporin poika.

⁵Hän lähetti sanansaattajat Eufratvirran varrella olevaan Petoriin, heimo-laistensa maahan, Bileamin, Beorin pojan, luo. Hän käski kutsua tämän ja sanoa: "Egyptistä on lähtenyt liikkeelle kansa! Se on peittänyt maan näkyvistä ja asettunut asumaan minun lähelleni. ⁶Tule siis ja kiroa minun puolestani tämä kansa, sillä se on minua mahtavampi. Ehkä minä sitten saan sen voitetuksi ja karkotetuksi maasta, sillä minä tiedän, että jonka sinä siunaat, se on siunattu, ja jonka sinä kiroat, se on kirottu." ⁷Mooabin vanhimmat ja Midianin vanhimmat lähtivät matkaan ennustajanpalkka mukanaan. Saa-vuttuaan Bileamin luo he puhuivat hänelle Baalakin sanat. ⁸Bileam vastasi heille: "Jääkää tänne yöksi. Minä annan teille vastauksen sen mukaan, mitä Herra minulle puhuu." Niin mooabilaisten päämiehet jäivät Bileamin luo.

⁹Jumala tuli Bileamin luo ja kysyi: "Keitä nämä luonasi olevat miehet ovat?"

¹⁰Bileam vastasi Jumalalle: "Baalak, Sipporin poika, Mooabin kuningas, on lähettänyt heidät luokseni sanomaan: ¹¹"Egyptistä on lähtenyt liikkeelle kansa, joka on peittänyt maan näkyvistä. Tule kiroamaan se minun puolestani. Ehkä sitten voin taistella sitä vastaan ja karkottaa sen." ¹²Jumala sanoi Bileamille: "Älä lähde heidän mukaansa äläkä kiroa sitä kansaa, sillä se on siunattu." ¹³Bileam nousi aamulla ja sanoi Baalakin päämiehille: "Menkää takaisin maahanne, sillä Herra ei anna minun lähteä teidän kanssanne."

¹⁴Silloin Mooabin päämiehet lähtivät ja palasivat Baalakin luo. He sanoivat: "Bileam kieltäytyi lähtemästä meidän kanssamme."

¹⁵Mutta Baalak lähetti uudestaan ruhtinaita, useampia ja korkea-arvoisempia kuin edelliset. ¹⁶Saavuttuaan Bileamin luo he sanoivat hänelle: "Näin sanoo Baalak, Sipporin poika: 'Älä anna minkään estää sinua tulemasta minun luokseni, ¹⁷sillä minä palkitsen sinut hyvin runsaasti ja teen kaiken, mitä pyydät minulta. Tulethan siis kiroamaan minun puolestani tämän kansan.'" ¹⁸Mutta Bileam vastasi Baalakin palvelijoille: "Vaikka Baalak antaisi minulle talonsa täyden hopeaa ja kultaa, minä en sittenkään voi, en pienessä enkä suuressa, rikkoa Herran, Jumalani, käskyä vastaan. ¹⁹Jääkää nyt kuitenkin myös te tänne yöksi. Tahdon saada tietää, mitä Herra vielä puhuu minulle lisää." ²⁰Yöllä Jumala tuli Bileamin luo ja sanoi hänelle: "Jos nämä miehet ovat tulleet kutsumaan sinua, niin lähde heidän kanssaan, mutta tee vain se, mitä minä sinulle sanon." ²¹Bileam nousi aamulla, satuloi aasintammansa ja lähti matkaan Mooabin ruhtinaiden kanssa.

Bileamin aasi

²²Mutta kun Bileam lähti matkaan, syttyi Jumalan viha, ja Herran enkeli asettui tielle vastustajaksi hänelle. Bileam ratsasti aasintammallaan kaksi palvelijaa mukanaan. ²³Kun aasintamma näki Herran enkelin seisovan tiellä paljastettu miekka kädessään, se poikkesi tieltä ja meni pellolle. Silloin Bileam löi aasintammaa kääntääkseen sen takaisin tielle.

²⁴Herran enkeli asettui viinitarhojen väliseen kapeikkoon, jossa oli kiviaita kummallakin puolella. ²⁵Nähdessään Herran enkelin aasintamma painautui aitaan vasten ja likisti Bileamin jalkaa aitaan. Silloin Bileam löi aasia uudestaan.

²⁶Sitten Herran enkeli meni edemmäs ja asettui ahtaaseen paikkaan, jossa ei ollut tilaa väistää oikealle eikä vasemmalle. ²⁷Aasintamma näki Herran enkelin ja laskeutui maahan Bileamin alla. Bileam suuttui ja löi aasintammaa kepillä.

²⁸Silloin Herra avasi aasintamman suun, ja se sanoi Bileamille: "Mitä minä olen sinulle tehnyt, kun olet lyönyt minua jo kolme kertaa?" ²⁹Bileam vastasi aasintammalle: "Sinä olet pitänyt minua pilkkanasi. Olisipa minulla miekka kädessäni, niin minä tappaisin sinut heti." ³⁰Aasintamma sanoi Bileamille: "Enkö minä ole sinun aasintammasi, jolla olet ratsastanut koko ikäsi tähän päivään asti? Onko minulla koskaan ollut tapana tehdä sinulle näin?" Bileam vastasi: "Ei." ³¹Silloin Herra avasi Bileamin silmät, niin että hän näki Herran enkelin seisovan tiellä paljastettu miekka kädessään. Bileam kumartui kasvoilleen maahan osoittamaan kunnioitusta.

³²Herran enkeli sanoi hänelle: "Minkä tähden olet lyönyt aasintammaasi jo kolme kertaa? Minä olen tullut estämään sinua, sillä ajattelemattomasti

olet lähtenyt tälle matkalle vastoin minun tahtoani.³³ Aasintamma on nähnyt minut ja väistänyt minua jo kolme kertaa. Jos se ei olisi väistänyt minua, minä olisin surmannut sinut mutta jättänyt sen henkiin." ³⁴Bileam vastasi Herran enkelille: "Minä olen tehnyt syntiä, sillä minä en tiennyt, että sinä seisoit edessäni tiellä. Mutta jos tämä matka on mielestäsi paha, minä palaan nyt takaisin." ³⁵Herran enkeli sanoi Bileamille: "Mene näiden miesten kanssa, mutta puhu ainoastaan se, minkä minä sinulle puhun." Niin Bileam jatkoi matkaa Baalakin ruhtinaiden kanssa.

Bileam Baalakin luona

³⁶Kun Baalak kuuli, että Bileam oli tulossa, hän lähti tätä vastaan Iir-Mooabiin, joka on Arnonia pitkin kulkevalla rajalla, alueen äärimmäisellä laidalla. ³⁷Baalak sanoi Bileamille: "Enkö minä varta vasten lähettänyt kutsuamaan sinua? Minkä tähden et tahtonut tulla minun luokseni? Enkö tosiaankaan pystyisi palkitsemaan sinua?" ³⁸Mutta Bileam vastasi Baalakille: "Olenhan minä nyt tullut luoksesi. Toisaalta, onko minun vallassani puhua mitään? Minkä Jumala panee suuhuni, sen minä puhun."

³⁹Sitten Bileam lähti Baalakin mukaan, ja he saapuivat Kirjat-Husotiin. ⁴⁰Baalak teurastutti nautoja ja lampaita ja lähetti ne Bileamille ja ruhtinaille, jotka olivat hänen kanssaan.

⁴¹Seuraavana aamuna Baalak otti Bileamin mukaansa ja vei hänet Baalin kukkuloille. Sieltä Bileam näki kansan reunimmaisen osan.

Bileam siunaa Israelin

23 Bileam sanoi Baalakille: "Rakenna minulle tähän seitsemän alttaria ja hanki minulle tänne seitsemän härkää ja seitsemän pössä." ²Baalak teki niin kuin Bileam oli sanonut, ja Baalak ja Bileam uhrasivat härän ja pössin kullakin alttarilla. ³Sitten Bileam sanoi Baalakille: "Seiso tässä polttouhrisi ääressä. Minä menen kauemmas. Ehkäpä siellä saan kohdata Herran. Minä kerron sitten sinulle, mitä hän minulle näyttää."

Bileam meni autiolle kukkulalle, ⁴ja Jumala kohtasi hänet. Bileam sanoi hänelle: "Minä olen pannut kuntoon seitsemän alttaria ja uhrannut härän ja pössin kullakin alttarilla." ⁵Herra pani sanat Bileamin suuhun ja sanoi: "Pala Baalakin luo ja puhu hänelle, mitä minä sanon." ⁶Niin Bileam palasi Baalakin luo, joka seiso polttouhrinsa ääressä kaikkien Mooabin ruhtinaiden kanssa.

⁷Bileam puhui vertauskuvin ja sanoi: Aramista nouti minut Baalak, Mooabin kuningas idän vuorilta: 'Tule, kiroa puolestani Jaakob, tule ja sadattele Israelia.' ⁸Miksi kiroaisin sen, jota Jumala ei kiroa, miksi sadattelisin sitä, jota Herra ei sadattele? ⁹Minä näen sen kallioiden huipulta, tähyilen sitä

kukkuloilta. Katso, se kansa asuu erillään, se ei lukeudu muiden kansojen joukkoon. ¹⁰Kuka voi laskea Jaakobin tomuhiukkaset, edes neljänneksen Israelin luvusta? Suotakoon minun kuolla oikeamielisten kuolema, olkoon minun loppuni niin kuin heidän."

¹¹Silloin Baalak sanoi Bileamille: "Mitä oletkaan tehnyt minulle! Minä toin sinut kiroamaan vihollisiani, ja nyt sinä oletkin siunaamalla siunannut heitä!" ¹²Bileam vastasi: "Eikö minun ole tarkoin puhuttava se, minkä Herra panee suuhuni?"

Bileam siunaa Israelin uudelleen

¹³Baalak sanoi hänelle: "Tule minun kanssani toiseen paikkaan, josta voit nähdä sen kansan. Näet tosin vain sen äärimmäisen reunan, et näe sitä kokonaan. Kiroa se minun puolestani sieltä." ¹⁴Baalak vei hänet Pisgan huipulla olevalle tähystyspaikalle, rakensi seitsemän alttaria ja uhrasi härrän ja päässin kullakin alttarilla. ¹⁵Bileam sanoi Baalakille: "Seiso tässä polttouhrisi ääressä. Minä menen tuonne kohtaamaan Herraa."

¹⁶Herra kohtasi Bileamin ja pani sanat hänen suuhunsa. Hän sanoi: "Palaa Baalakin luo ja puhu hänelle näin ja näin." ¹⁷Bileam meni Baalakin luo, joka seiso polttouhrinsa ääressä Mooabin ruhtinaiden kanssa. Baalak kysyi häneltä: "Mitä Herra puhui?"

¹⁸Bileam puhui vertauskuvin ja sanoi: "Nouse, Baalak, ja kuule! Kuuntele minua, Sipporin poika! ¹⁹Ei Jumala ole ihminen, että hän valehtelisi, eikä ihmislapsi, että hän katuisi. Sanoisiko hän jotakin eikä sitä tekisi, puhuisiko hän jotakin eikä sitä toteuttaisi? ²⁰Katso, minä olen saanut tehtäväkseni siunata. Herra on siunannut, enkä minä voi sitä peruuttaa.

²¹Ei havaita onnettomuutta Jaakobissa eikä nähdä vaivaa Israelissa. Herra, Israelin Jumala, on sen kanssa. Riemuhuuto kuninkaalle kuuluu sen keskel-tä. ²²Jumala toi sen pois Egyptistä, sen sarvet ovat kuin villihärällä. ²³Noitus ei pysty Jaakobiin, eikä taikus tehoa Israeliin. Aikanaan sanotaan Jaakobista ja Israelista: 'Mitä Jumala onkaan tehnyt!' ²⁴Katso, kansa nousee kuin leijona, se kohottautuu kuin jalopeura. Se ei paneudu makuulle, ennen kuin on syönyt saalista ja juonut surmattujen verta."

²⁵Silloin Baalak sanoi Bileamille: "Älä kiroa sitä, äläkä myöskään siunaa sitä."

²⁶Mutta Bileam vastasi Baalakille: "Enkö minä sanonut sinulle, että kaiken, minkä Herra käskee, sen minä teen."

Bileam siunaa Israelin kolmannen kerran

²⁷Baalak sanoi Bileamille: "Tule, minä vien sinut toiseen paikkaan. Ehkäpä Jumalan silmissä on oikein, että kiroat Israelin minun puolestani sieltä."

²⁸Baalak vei Bileamin Peorin huipulle, joka kohoaa yli autiomaan. ²⁹Bileam

sanoi Baalakille: "Rakenna minulle tähän seitsemän alttaria ja hanki minulle tänne seitsemän härkää ja seitsemän pössä." ³⁰Baalak teki, niin kuin Bileam käski, ja uhrasi härän ja pössin kullakin alttarilla.

24 Kun Bileam näki, että Israelin siunaaminen oli Herralle mieluista, hän ei enää mennyt etsimään ennusmerkkejä niin kuin ennen. Hän käänsi kasvonsa autiomaahan, ²kohotti katseensa ja näki Israelin leiriytyneenä heimokunnittain. Silloin Jumalan Henki tuli hänen ylleen.

³Hän puhui vertauskuvin ja sanoi: "Näin puhuu Bileam, Beorin poika, näin puhuu mies, jonka silmä on avattu. ⁴Näin puhuu hän, joka kuulee Jumalan sanat, joka näkee Kaikkivaltiaan näkyjä, joka joutuu hurmoksiin avatuin silmin:

⁵Kuinka ihanat ovat sinun telttasi, Jaakob, sinun asuinsijasi, Israel! ⁶Kuin joenuomat ne levittäytyvät, kuin puutarhat virran varrella, kuin aaloeput, Herran istuttamat, kuin setripuut vesien vierillä! ⁷Vesi läikkyy heidän vesisangoistaan, ja heidän kylvönsä saa runsaasti vettä. Agagia mahtavampi on heidän kuninkaansa, hänen valtakuntansa kohoaa korkealle. ⁸Jumala toi sen pois Egyptistä, sillä on sarvet kuin villihärällä. Se syö suuhunsa viholliskansat, se murskaa vihollisten luut ja lävistää heidät nuolillaan. ⁹Se on kyyristynyt, laskeutunut maahan kuin leijona, kuin jalopeura – kuka uskaltaa herättää sen? Siunattu se, joka sinua siunaa, kirottu se, joka sinua kiroaa!"

¹⁰Silloin Baalak suuttui Bileamille, löi kätensä yhteen ja sanoi hänelle: "Minä kutsuin sinut kiroamaan vihollisiani, mutta nyt sinä olet siunaamalla siunannut heidät jo kolme kertaa. ¹¹Ja nyt, pakene sinne, mistä tulit! Minä lupasin palkita sinut, mutta nyt Herra pidättää sinulta palkan."

¹²Bileam vastasi Baalakille: "Enkö minä sanonut jo sanansaattajillesi, jotka lähetit luokseni: ¹³Vaikka Baalak antaisi minulle talonsa täyden hopeaa ja kultaa, en sittenkään voisi rikkoa Herran käskyä, en tehdä mitään oman mieleni mukaan, en hyvää enkä pahaa. Minkä Herra puhuu, sen minäkin puhun.'

Bileamin ennustus

¹⁴Nytpä minä lähdenkin kansani luo. Sinulle minä kuitenkin ilmoitan, mitä tämä kansa tulee tekemään sinun kansallesi aikojen lopulla." ¹⁵Bileam puhui vertauskuvin ja sanoi: "Näin puhuu Bileam, Beorin poika, näin puhuu mies, jonka silmä on avattu. ¹⁶Näin puhuu hän, joka kuulee Jumalan puheen ja saa tietonsa Korkeimmalta, hän, joka näkee Kaikkivaltiaan näkyjä, joka joutuu hurmoksiin avatuin silmin:

¹⁷Se mitä näen, ei tapahdu nyt, se mitä tähyilen, ei ole lähellä. Tähti kohoaa Jaakobista, ja valtikka nousee Israelista. Se ruhjoo ohimot Mooabilta, päälaen kaikilta Seetin pojilta. ¹⁸Edom joutuu vieraiden valtaan, Seir vihollisten-

sa omaisuudeksi, mutta Israel tekee väkeviä tekoja. ¹⁹Jaakobista nousee hallitsija, joka hävittää Seirin jäännöksen."

²⁰Kun Bileam näki Amalekin, hän puhui vertauskuvin ja sanoi: "Kansakunnista ensimmäinen on Amalek, mutta sen loppu on perikato." ²¹Kun hän näki keeniläiset, hän puhui vertauskuvin ja sanoi: "Järkkymätön on sinun asuinpaikkasi, ja kalliolle on pesäsi rakennettu. ²²Kuitenkin Kain hävitetään. Ei aikaakaan, niin Assur vie sinut vangiksi."

²³Hän puhui vielä vertauskuvin ja sanoi: "Voi! Kuka jää eloon, kun Jumala tämän tekee! ²⁴Laivoja saapuu kittiläisten suunnalta. Ne kurittavat Assuria, ja ne kurittavat Eeberiä. Sekin joutuu perikatoon."

²⁵Sen jälkeen Bileam nousi, lähti matkaan ja palasi kotiinsa. Myös Baalak lähti tiehensä.

Israel lankeaa palvelemaan Baal-Peoria

25 Kun Israel oli asettunut asumaan Sittimiin, kansa rupesi harjoittamaan haureutta moobilaisnaisten kanssa. ²Nämä kutsuivat kansaa jumaliensa uhreille, ja kansa söi uhrilihaa ja palvoi moobilaisten jumalia. ³Näin Israel antautui palvomaan Baal-Peoria. Silloin Herran viha syttyi Israelia kohtaan. ⁴Herra sanoi Moosekselle: "Ota kansan kaikki päämiehet ja teloita heidät julkisesti Herran edessä, että Herran vihan hehku kääntyisi pois Israelista." ⁵Niin Mooses sanoi Israelin tuomareille: "Jokaisen teistä on surmattava miehistään ne, jotka ovat ryhtyneet palvomaan Baal-Peoria."

Piinehaan kiivaus

⁶Mooses ja israelilaisten seurakunta olivat itkemässä ilmestysmajan portilla. Silloin muuan israelilainen mies tuli veljiensä luo ja toi mukanaan kaikkien nähden midianilaisen naisen. ⁷Kun Piinehas, pappi Aaronin pojan Eleasarin poika, näki sen, hän nousi kansan keskeltä, otti keihään käteensä, ⁸seurasi tuota israelilaista makuusuojaan ja lävisti vatsan kohdalta heidät molemmat, israelilaisen miehen ja tuon naisen. Silloin israelilaisia vaivannut vitsaus loppui. ⁹Tässä vitsauksessa kuolleita oli 24.000.

¹⁰Herra puhui Moosekselle: ¹¹"Piinehas, pappi Aaronin pojan Eleasarin poika, on kääntänyt minun vihani pois israelilaisten päältä kiivailemalla heidän keskuudessaan minun puolestani, eikä minun ole tarvinnut kiivaudessani tehdä loppua israelilaisista. ¹²Sano siis kansalle: 'Katso, minä teen hänen kanssaan rauhanliiton, ¹³ja se tulee hänelle ja hänen jälkeläisilleen ikuisen pappeuden liitoksi, koska hän kiivaili Jumalansa puolesta ja toimitti sovituksen israelilaisille.'"

¹⁴Israelilaismies, joka surmattiin yhdessä midianilaisen naisen kanssa, oli simeonilaisen perhekuntapäämiehen Saalun poika, nimeltään Simri. ¹⁵Sur-

matun midianilaisnaisen nimi oli Kosbi. Hän oli midianilaisen perhekuntapäämiehen ja heimopäällikön Suurin tytär.

¹⁶Herra sanoi Moosekselle: ¹⁷"Ahdistakaa midianilaisia ja tuhotkaa heidät, ¹⁸sillä he ahdistivat teitä viekkailta juonillaan, kun he houkuttelivat teidät Peorin ja sisarensa Kosbin, midianilaisen päämiehen tyttären, ansaan. Hänet surmattiin Peorin vuoksi tapahtuneen vitsauksen päivänä."

UUSI SUKUPOLVI LUVATUN MAAN RAJOILLA

Sotakelpoisten miesten laskenta Mooabin arolla

26 Vitsauksen jälkeen Herra puhui Moosekselle ja Eleasarille, pappi Aaronin pojalle. Hän sanoi: ²"Laskekaa koko israelilaisten seurakunnan väkiluku perhekunnittain, kaikki Israelin sotakelpoiset miehet kaksikymmenvuotiaista ylöspäin." ³Niin Mooses ja pappi Eleasar puhuivat israelilaisille Mooabin arolla Jordanin luona, Jerikon kohdalla. He sanoivat: ⁴"Laskettakoon kaksikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat, niin kuin Herra on Moosesta käskennyt." Egyptin maasta lähteneitä israelilaisia olivat nämä:

⁵Ruubenin, Israelin esikoisen, jälkeläisiä olivat Hanokista polveutuva hanokilaisten suku, Pallusta polveutuva pallulaisten suku, ⁶Hesronista polveutuva hesronilaisten suku ja Karmista polveutuva karmilaisten suku. ⁷Nämä olivat ruubenilaisten suvut. Heidä oli katselmuksessa 43.730.

⁸Pallun poika oli Eliab, ⁹ja Eliabin pojat olivat Nemuuel, Daatan ja Abiram. He olivat ne seurakunnan valitsevat Daatan ja Abiram, jotka taistelivat Koorahin joukon kanssa Moosesta ja Aaronia vastaan. Heidän taistellessaan Her-
raa vastaan ¹⁰maa avasi kitansa ja nielaisi heidät ja Koorahin. Silloin hänen joukkonsa sai surmansa. Tuli kulutti 250 miestä, ja heistä tuli varoittava esimerkki. ¹¹Koorahin pojat eivät kuitenkaan kuolleet.

¹²Simeonin jälkeläiset olivat suvuittain: Nemuuelista polveutui nemuelilais-
ten suku, Jaaminista jaaminilaisten suku, Jaakinista jaakinilaisten suku, ¹³Serahista serahilaisten suku ja Saulista saulilaisten suku. ¹⁴Nämä olivat simeonilaisten suvut, 22.200 miestä.

¹⁵Gaadin jälkeläiset olivat suvuittain: Sefonista polveutui sefonilaisten suku, Haggista haggilaisten suku, Suunista suunilaisten suku, ¹⁶Osnista osnilaisten suku, Eeristä eeriläisten suku, ¹⁷Arodista arodilaisten suku ja Arelista areli-
laisten suku. ¹⁸Nämä olivat Gaadin jälkeläisten suvut. Heidä oli katselmuk-
sessa 40.500.

¹⁹Juudan poikia olivat Eer ja Oonan, mutta he kuolivat Kanaaninmaassa.

²⁰Juudan muut jälkeläiset olivat suvuittain: Seelasta polveutui seelalaisten
suku, Peresistä peresiläisten suku ja Serahista serahilaisten suku. ²¹Peresin

jälkeläisiä olivat nämä: Hesronista polveutui hesronilaisten suku ja Haamulista haamulilaisten suku. ²²Nämä olivat Juudan suvut. Juudan heimoon kuuluvia oli katselmuksessa 76.500.

²³Isaskarin jälkeläiset olivat suvuittain: Toolasta polveutui toolalaisten suku, Puvvasta puunilaisten suku, ²⁴Jaasubista jaasubilaisten suku ja Simronista simronilaisten suku. ²⁵Nämä olivat Isaskarin suvut. Isaskarilaisia oli katselmuksessa 64.300.

²⁶Sebulonin jälkeläiset olivat suvuittain: Seredistä polveutui serediläisten suku, Eelonista eelonilaisten suku ja Jahlelista jahlelilaisten suku. ²⁷Nämä olivat sebulonilaisten suvut. Sebulonilaisia oli katselmuksessa 60.500.

²⁸Joosefin jälkeläisiä olivat Manassen ja Efraimin heimot suvuittain. ²⁹Manassen jälkeläisiä olivat Maakir ja hänestä polveutuva maakirilaisten suku. Maakirille syntyi Gilead, ja Gileadista polveutui gileadilaisten suku. ³⁰Nämä ovat Gileadin jälkeläiset: Iieseristä polveutuva iieseriläisten suku, Helekistä polveutuva helekiläisten suku, ³¹Asrielista polveutuva asrielilaisten suku, Sekemistä polveutuva sekemiläisten suku, ³²Semidasta polveutuva semidalaisten suku ja Heeferistä polveutuva heeferiläisten suku. ³³Selofhadilla, Heeferin pojalla, ei ollut poikia vaan tyttäriä. Selofhadin tyttären nimet olivat Mahla, Nooga, Hogla, Milka ja Tirsä. ³⁴Nämä olivat Manassen suvut. Manasselaisia oli katselmuksessa 52.700.

³⁵Nämä ovat Efraimin jälkeläiset ja heidän sukunsa: Suutelahista polveutui suutelahilaisten suku, Bekeristä bekeriläisten suku ja Tahanista tahanilaisten suku. ³⁶Nämä ovat Suutelahin jälkeläiset: Eeranista polveutui eeranilaisten suku. ³⁷Nämä olivat efraimilaisten suvut. Efraimilaisia oli katselmuksessa 32.500. Nämä olivat Joosefin jälkeläiset suvuittain.

³⁸Benjaminin jälkeläisten sukuja olivat Belasta polveutuva belalaisten suku, Asbelista asbelilaisten suku, Ahiramista ahiramilaisten suku, ³⁹Sefufamista suufamilaisten suku ja Huufamista huufamilaisten suku. ⁴⁰Belan jälkeläisiä olivat Ard ja Naaman. Ardista polveutui ardilaisten suku, Naamanista naamilaisten suku. ⁴¹Nämä olivat Benjaminin jälkeläiset suvuittain. Heitä oli katselmuksessa 45.600.

⁴²Nämä ovat Daanin jälkeläiset suvuittain: Suuham ja hänestä polveutuva suuhamilaisten suku. Nämä olivat Daanin suvut. ⁴³Suuhamilaisten suvuista oli katselmuksessa kaikkiaan 64.400 miestä.

⁴⁴Nämä olivat Asserin jälkeläisiä suvuittain: Jimnasta polveutui jimnalaisten suku, Jisvistä jisviläisten suku ja Beriasta berialaisten suku. ⁴⁵Berian jälkeläiset: Heeberistä polveutui heeberiläisten suku ja Malkielista malkielilaisten suku. ⁴⁶Asserin tyttären nimi oli Serah. ⁴⁷Nämä olivat asserilaisten suvut. Heitä oli katselmuksessa 53.400.

⁴⁸Naftalin jälkeläiset suvuittain: Jahselista polveutuva jahselilaisten suku, Guunista guunilaisten suku, ⁴⁹Jeeseristä jeeseriläisten suku ja Sillemistä

sillemiläisten suku. ⁵⁰Nämä olivat Naftalin suvut perhekunnittain. Naftalilaisia oli katselmuksessa 45.400.

⁵¹Katselmuksessa olleiden israelilaisten lukumäärä oli 601.730.

Maa on jaettava arvalla

⁵²Herra puhui Moosekselle: ⁵³"Sinun tulee jakaa maa näille heimoille perintöosiksi väkiluvun mukaan. ⁵⁴Anna isommalle isompi perintöosa ja pienemmälle pienempi perintöosa. Kullekin heimolle tulee antaa perintöosa katselmuksessa olleiden lukumäärän mukaan. ⁵⁵Maa on jaettava arpomalla. Kunkin perintöosa määräytyy hänen isiensä heimon nimen mukaan. ⁵⁶Perintöosat on jaettava arpomalla suurten ja pienten heimojen kesken."

Leeviläisten lukumäärä lasketaan

⁵⁷Nämä olivat katselmuksessa olleet Leevin jälkeläiset suvuittain: Geersonista polveutui geersonilaisten suku, Kehatista kehatilaisten suku ja Merarista merarilaisten suku. ⁵⁸Leeviläisten sukuja olivat myös nämä: libniläisten suku, hebronilaisten suku, mahlilaisten suku, muusilaisten suku ja kooarahilaisten suku. Kehatille syntyi Amram. ⁵⁹Amramin vaimo oli Jookebed, Leevin tytär, joka oli syntynyt Leevin sukuun Egyptissä. Jookebed synnytti Amramille Aaronin ja Mooseksen sekä heidän sisarensa Mirjamin. ⁶⁰Aaronille syntyivät Naadab, Abihu, Eleasar ja Iitamar, ⁶¹mutta Naadab ja Abihu kuolivat, kun he toivat vierasta tulta Herran eteen. ⁶²Leeviläisten katselmuksessa oli kaikkiaan 23.000 kuukauden ikäistä tai sitä vanhempaa miestä. Heistä ei pidetty katselmusta muiden israelilaisten kanssa, koska heille ei annettu perintöosaa israelilaisten keskuudesta.

⁶³Tässä olivat ne israelilaiset, joista Mooses ja pappi Eleasar pitivät katselmuksen Moobin arolla lähellä Jordania, Jerikon kohdalla. ⁶⁴Heidän joukossaan ei ollut ainoatakaan niistä, jotka olivat olleet siinä israelilaisten katselmuksessa, jonka Mooses ja pappi Aaron olivat pitäneet Siinain autiomaassa. ⁶⁵Herra oli sanonut heille, että he kuolisivat autiomaassa. Heistä ei jäänyt jäljelle ketään paitsi Kaaleb, Jefunnen poika, ja Joosua, Nuunin poika.

Selofhadin tyttärien perintöosuus

27 Selofhadin tyttäret tulivat Mooseksen luo. He olivat Selofhadin, Heeferin pojan, tyttäriä Joosefin pojan Manassen suvusta, ja heidän nimensä olivat Mahla, Nooga, Hogla, Milka ja Tirsä. Heefer oli Gileadin poika, tämä Maakirin poika ja tämä Manassen. ²Selofhadin tyttäret seisoivat Mooseksen, pappi Eleasarin, päämiesten ja koko seurakunnan edessä ilmestysma-

jan portilla ja sanoivat: ³"Meidän isämme kuoli autiomaassa. Hän ei ollut Koorahin joukossa, siinä joukossa, joka kokoontui kapinoimaan Herraa vastaan, vaan hän kuoli oman syntinsä tähden. Hänellä ei ollut poikia. ⁴"Miksi meidän isämme nimi nyt häviäisi hänen suvustaan sen tähden, ettei hänellä ollut poikaa? Anna meille maaosuus isämme veljien keskuudesta." ⁵**Mooses** vei heidän asiansa Herran eteen, ⁶ja Herra sanoi Moosekselle: ⁷"Selofhadin tyttäret puhuvat oikein. Anna heille perintöosuus heidän isänsä veljien keskuudesta. Siirrä heille heidän isänsä perintöosa. ⁸Sano israelilaisille: Jos joku kuolee eikä hänellä ole poikaa, teidän tulee siirtää hänen perintöosansa hänen tyttärelleen. ⁹Jos hänellä ei ole tytärtäkään, antakaa hänen perintöosansa hänen veljilleen. ¹⁰Ellei hänellä ole veljiä, antakaa hänen perintöosansa hänen isänsä veljille. ¹¹Mutta jos hänen isällään ei ole veljiä, antakaa hänen perintöosansa hänen lähimmälle sukulaiselleen. Tämä saakoon sen perinnökseen. Tämä on israelilaisia koskeva oikeussäädös, näin on Herra Moosesta käskenyt."

Herra määrää Joosuan Mooseksen seuraajaksi

¹²Sitten Herra sanoi Moosekselle: "Nouse tälle Abarimivuorelle, niin voit nähdä sen maan, jonka minä annan israelilaisille. ¹³Kun olet nähnyt sen, siuntkin otetaan pois heimosi luo, niin kuin veljesi Aaron, ¹⁴koska te kapinoitte minun käskyäni vastaan seurakunnan riidellessä Siinin autiomaassa ettekö pitäneet minua pyhänä seurakunnan edessä." Tämä tapahtui Meriban veden luona Kaadeksessa Siinin autiomaassa.

¹⁵Silloin Mooses sanoi Herralle: ¹⁶"Asettakoon Herra, Jumala, jonka vallassa on kaiken lihan henki, seurakunnan johtoon miehen, ¹⁷joka kulkee heidän edellään, joka johtaa heidät lähtemään ja tulemaan, ettei Herran seurakunta olisi kuin lamma slauma ilman paimenta."

¹⁸**Herra** sanoi Moosekselle: "Hae Joosua, Nuunin poika, mies, jossa on Henki, ja pane kätesi hänen päälleen. ¹⁹Aseta hänet pappi Eleasarin ja koko seurakunnan eteen ja aseta hänet tehtäväänsä heidän nähtensä. ²⁰Siirrä hänelle arvovaltaasi, että koko israelilaisten seurakunta tottelisi häntä. ²¹Seisokoon hän pappi Eleasarin edessä, ja Eleasar pyytäköön hänen puolestaan uurimin kautta vastausta Herran edessä. Herran käskystä on koko seurakunnan lähdeittävä ja palattava – Joosuan ja kaikkien israelilaisten hänen kanssaan."

²²**Mooses** teki niin kuin Herra oli häntä käskenyt. Hän haki Joosuan ja asetti hänet pappi Eleasarin ja koko seurakunnan eteen, ²³pani kätensä hänen päälleen ja asetti hänet tehtäväänsä, niin kuin Herra oli puhunut Mooseksen kautta.

Jokapäiväiset uhrit

28 Herra puhui Moosekselle: ²"Anna israelilaisille tämä käsky: Pitäkää huoli siitä, että uhraatte minulle määräaikaan uhrini ja ruokani suloisesti tuoksuvina tuliuhreina. ³Sano heille: Tuluihri, joka teidän on tuotava joka päivä Herralle, on kaksi vuoden vanhaa virheetöntä uroskaritsaa jokapäiväiseksi polttouhriksi. ⁴Sinun tulee uhrata yksi karitsa aamulla ja toinen iltahämärissä ⁵sekä ruokauhriksi kymmenesosa eefa-mittaa hienoja vehnä jauhoja, joihin on sekoitettu neljännes hiin-mittaa survomalla saatua öljyä. ⁶Tämä on Siinainvuorella annettu säädös jokapäiväisestä polttouhrista suloisesti tuoksuvaksi tuliuhriksi Herralle. ⁷Siihen kuuluva juomauhri on neljännes hiin-mittaa viiniä kumpaakin uroskaritsaa kohti. Vuodata pyhäkössä väkevää viiniä juomauhriksi Herralle. ⁸Uhraa iltahämärissä toinen karitsa ja siihen kuuluva ruoka- ja juomauhri samalla tavoin kuin aamullakin, suloisesti tuoksuvaksi uhriksi Herralle."

Sapattiuhrin

⁹"Sapatinpäivänä on uhrattava kaksi vuoden vanhaa virheetöntä uroskaritsaa ja ruokauhriksi kaksi eefa-mitan kymmenesosaa hienoja vehnä jauhoja öljyyn sekoitettuna sekä siihen kuuluva juomauhri. ¹⁰Sapattipolttouhri on uhrattava jokaisena sapattina jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan juomauhrin lisäksi."

Uudenkuun uhrin

¹¹"Jokaisen kuukauden ensimmäisenä päivänä tuokaa Herralle polttouhriksi kaksi sonnimullikkaa, pässi ja seitsemän virheetöntä vuoden ikäistä uroskaritsaa ¹²sekä ruokauhriksi kutakin mullikkaa kohti kolme eefa-mitan kymmenesosaa hienoja vehnä jauhoja öljyyn sekoitettuna sekä kutakin pässiä kohti kaksi eefa-mitan kymmenesosaa hienoja vehnä jauhoja öljyyn sekoitettuna. ¹³Kutakin uroskaritsaa kohti on lisäksi tuotava ruokauhriksi yksi kymmenesosa eefa-mittaa hienoja vehnä jauhoja öljyyn sekoitettuna. Tämä on polttouhri, suloisesti tuoksuva tuliuhri Herralle. ¹⁴Näiden lisäksi juomauhrina on tuotava puoli hiin-mittaa viiniä kutakin mullikkaa kohti ja kolmannes hiin-mittaa pässiä kohti sekä neljännes hiin-mittaa karitsaa kohti. Tämä on uudenkuun polttouhri, joka on uhrattava vuoden kaikkina kuukausina. ¹⁵Uhratkaa myös yksi pukka syntiuhriksi Herralle jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan juomauhrin lisäksi."

Pääsiäisuhrit

¹⁶"Ensimmäisessä kuussa, kuukauden neljäntenätoista päivänä, on Herran pääsiäinen. ¹⁷Samun kuukauden viidentenätoista päivänä on juhla. Seitsemän päivän ajan teidän tulee syödä happamatonta leipää. ¹⁸Ensimmäisenä päivänä on pyhä kokous. Älkää tehkö silloin mitään arkityötä. ¹⁹Tuokaa tuliuhriksi, polttouhriksi Herralle, kaksi sonnimullikkaa ja yksi pässi sekä seitsemän uroskaritsaa, vuoden vanhoja. Niiden tulee olla virheettömiä. ²⁰Niihin kuuluva ruokauhri on mullikkaa kohti kolme eefa-mitan kymmenesosaa hienoja vehnäjauhoja öljyyn sekoitettuna ja pässiä kohti kaksi kymmenesosaa. ²¹Kutakin kohti niistä seitsemästä karitsasta uhratkaa eefa-mitan kymmenesosa hienoja vehnäjauhoja. ²²Tuokaa myös yksi pukki syntiuhriksi, joka tuottaa teille sovituksen. ²³Uhratkaa nämä aamupolttuhrin eli jokapäiväisen polttouhrin lisäksi. ²⁴Samoin uhratkaa Herralle seitsemän päivän ajan joka päivä leipää suloisesti tuoksuvaksi tuliuhriksi. Uhratkaa tämä jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan juomauhrin lisäksi. ²⁵Seitsemäntenä päivänä teillä tulee olla pyhä kokous. Älkää tehkö silloin mitään arkityötä."

Viikkojuhlahuirit

²⁶"Ensiedelmien päivänä, kun tuotte uudesta sadosta ruokauhrin Herralle viikkojuhlananne, teillä tulee olla pyhä kokous. Älkää tehkö silloin mitään arkityötä. ²⁷Tuokaa suloisesti tuoksuvaksi polttouhriksi Herralle kaksi sonnimullikkaa ja yksi pässi sekä seitsemän uroskaritsaa, vuoden vanhoja, ²⁸ja niihin kuuluvana ruokauhrina hienoja vehnäjauhoja öljyyn sekoitettuna, kolme eefa-mitan kymmenesosaa kutakin mullikkaa kohti, kaksi kymmenesosaa pässiä kohti ²⁹ja yksi kymmenesosa kutakin kohti niistä seitsemästä karitsasta. ³⁰Tuokaa lisäksi yksi pukki sovituksenne. ³¹Uhratkaa nämä ja niihin kuuluvat juomahuirit jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan ruokauhrin lisäksi. Eläinten tulee olla virheettömiä."

Pasuunansoiton päivän uhrit

29"Seitsemännessä kuussa teillä tulee olla pyhä kokous, kuukauden ensimmäisenä päivänä. Älkää tehkö silloin mitään arkityötä. Se on teille pasuunansoiton päivä. ²Uhratkaa silloin suloisesti tuoksuvaksi polttouhriksi Herralle sonnimullikka ja pässi sekä seitsemän virheetöntä vuoden vanhaa uroskaritsaa. ³Niihin kuuluvana ruokauhrina tuokaa hienoja vehnäjauhoja öljyyn sekoitettuna, kolme eefa-mitan kymmenesosaa mullikkaa kohti, kaksi kymmenesosaa pässiä kohti ⁴ja yksi kymmenesosa kutakin kohti niistä seitsemästä karitsasta. ⁵Tuokaa myös yksi pukki syntiuhriksi, joka tuottaa

teille sovituksen. ⁶Uhratkaa kaikki tämä suloisesti tuoksuvaksi tuliuhriksi Herralle uudenkuun polttouhrin ja siihen kuuluvan ruokauhrin, jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan ruokauhrin sekä niihin kuuluvien juomauhrien lisäksi niistä annettujen säädösten mukaan."

Suuren sovituspäivän uhrit

⁷"Tämän seitsemännen kuun kymmenentenä päivänä teillä tulee olla pyhä kokous. Kurittakaa silloin itseänne paastolla älkääkään tehdä mitään työtä. ⁸Uhratkaa suloisesti tuoksuvaksi polttouhriksi Herralle sonnimullikka ja pässi sekä seitsemän uroskaritsaa, vuoden vanhoja. Niiden on oltava virheettömiä. ⁹Niihin kuuluvana ruokauhrina on uhrattava hienoja vehnäjauhoja öljyyn sekoitettuna, kolme eefa-mitan kymmenesosaa mullikkaa kohti, kaksi kymmenesosaa pässiä kohti ¹⁰ja yksi kymmenesosa kutakin kohti niistä seitsemästä karitsasta. ¹¹Uhratkaa myös pukki syntiuhriksi sovitusuhrin ja jokapäiväisen polttouhrin sekä niihin kuuluvien ruoka- ja juomauhrien lisäksi."

Lehtimajanjuhlan uhrit

¹²"Seitsemännen kuukauden viidentenätoista päivänä teillä tulee olla pyhä kokous. Älkää tehkö silloin mitään arkityötä, vaan viettäkää Herran juhlaa seitsemän päivää. ¹³Tuokaa polttouhriksi, suloisesti tuoksuvaksi tuliuhriksi Herralle, kolmetoista sonnimullikkaa, kaksi pässiä ja neljätoista vuoden vanhaa uroskaritsaa. Niiden tulee olla virheettömiä. ¹⁴Niihin kuuluvana ruokauhrina on uhrattava hienoja vehnäjauhoja öljyyn sekoitettuna, kolme eefa-mitan kymmenesosaa kutakin kohti niistä kolmestatoista mullikasta, kaksi kymmenesosaa kumpaakin pässiä kohti ¹⁵ja yksi kymmenesosa kutakin kohti niistä neljästätoista karitsasta. ¹⁶Tuokaa myös yksi pukki syntiuhriksi jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan ruoka- ja juomauhrin lisäksi.

¹⁷Toisena päivänä on uhrattava kaksitoista sonnimullikkaa, kaksi pässiä ja neljätoista vuoden vanhaa virheetöntä uroskaritsaa ¹⁸sekä niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikoiden, pässien ja karitsoiden luvun mukaan niistä säädetyllä tavalla. ¹⁹Tuokaa myös yksi pukki syntiuhriksi jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan ruoka- ja juomauhrin lisäksi.

²⁰Kolmantena päivänä on uhrattava yksitoista mullikkaa, kaksi pässiä ja neljätoista vuoden vanhaa virheetöntä uroskaritsaa ²¹sekä niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikoiden, pässien ja karitsoiden luvun mukaan niistä säädetyllä tavalla. ²²Tuokaa myös pukki syntiuhriksi jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan ruoka- ja juomauhrin lisäksi.

²³Neljäntenä päivänä on uhrattava kymmenen mullikkaa, kaksi pässiä ja neljätoista vuoden vanhaa virheetöntä uroskaritsaa ²⁴sekä niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikoiden, pässien ja karitsoiden luvun mukaan niistä säädetyllä tavalla. ²⁵Tuokaa myös pukki syntiuhriksi jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan ruoka- ja juomauhrin lisäksi.

²⁶Viidentenä päivänä on uhrattava yhdeksän mullikkaa, kaksi pässiä ja neljätoista vuoden vanhaa virheetöntä uroskaritsaa ²⁷sekä niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikoiden, pässien ja karitsoiden luvun mukaan niistä säädetyllä tavalla. ²⁸Tuokaa myös pukki syntiuhriksi jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan ruoka- ja juomauhrin lisäksi.

²⁹Kuudentena päivänä on uhrattava kahdeksan mullikkaa, kaksi pässiä ja neljätoista vuoden vanhaa virheetöntä uroskaritsaa ³⁰sekä niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikoiden, pässien ja karitsoiden luvun mukaan niistä säädetyllä tavalla. ³¹Tuokaa myös yksi pukki syntiuhriksi jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan ruoka- ja juomauhrin lisäksi.

³²Seitsemäntenä päivänä on uhrattava seitsemän mullikkaa, kaksi pässiä ja neljätoista vuoden vanhaa virheetöntä uroskaritsaa ³³sekä niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikoiden, pässien ja karitsoiden luvun mukaan niistä säädetyllä tavalla. ³⁴Tuokaa myös yksi pukki syntiuhriksi jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan ruoka- ja juomauhrin lisäksi.

³⁵Kahdeksantena päivänä teillä tulee olla juhla kokous. Älkää tehkö silloin mitään arkityötä. ³⁶Tuokaa polttouhriksi, suloisesti tuoksuvaksi tuliuhriksi Herralle, mullikka ja pässi sekä seitsemän virheetöntä vuoden vanhaa uroskaritsaa ³⁷sekä niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikoiden, pässien ja karitsoiden luvun mukaan niistä säädetyllä tavalla. ³⁸Tuokaa myös yksi pukki syntiuhriksi jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan ruoka- ja juomauhrin lisäksi.

³⁹Nämä teidän tulee uhrata Herralle juhla-aikoinanne polttouhreiksi, ruokauhreiksi, juomauhreiksi ja yhteysuhreiksi. Lisäksi tuokaa lupausuhrinne ja vapaaehtoiset lahjanne."

Määräyksiä, jotka koskevat naisten tekemiä lupauksia

30 Mooses puhui israelilaisille aivan niin kuin Herra oli häntä käsenyt.

²Sitten Mooses puhui Israelin heimojen päämiehille. Hän sanoi: "Herra on käsenyt tehdä näin: ³Jos mies tekee lupauksen Herralle tai sitoutuu valalla vannoten kieltämään itseltään jotakin, hän ei saa perua sanaansa, vaan hänen on tehtävä sen mukaan, mitä hänen suustaan on lähtenyt.

⁴Jos nainen nuorena isänsä kodissa tekee lupauksen Herralle tai sitoutuu kieltämään itseltään jotakin ⁵ja isä kuulee tyttärensä lupauksen tai kieltäytymistä koskevan sitoumuksen, mutta ei sano siitä hänelle mitään, kaikki

naisen tekemät lupaukset ja sitoumukset jäävät voimaan. ⁶Mutta jos hänen isänsä kieltää häntä samana päivänä, jona kuulee ne, mitkään hänen tekemänsä lupaukset ja sitoumukset eivät jää voimaan. Herra antaa hänelle anteeksi, koska hänen isänsä on kieltänyt häntä.

⁷Jos hän on luvannut jotakin tai ajattelemattomasti sitoutunut kieltäytymään jostakin ja jos hän sitten menee naimisiin ⁸ja hänen miehensä saa kuulla tuosta lupauksesta, mutta ei puhu hänelle siitä sinä päivänä mitään, niin naisen tekemät lupaukset ja sitoumukset pysyvät voimassa. ⁹Jos hänen miehensä sen sijaan kieltää häntä samana päivänä, kun kuulee asiasta, mies samalla purkaa vaimonsa tekemän lupauksen, samoin vaimon ajattelemattomasti lausuman sitoumuksen, ja Herra antaa vaimolle anteeksi.

¹⁰Sen sijaan lesken tai hylätyn tekemä lupaus pysyy voimassa, mihin tahansa hän onkin sitoutunut.

¹¹Jos nainen tekee miehensä kodissa lupauksen tai sitoutuu valalla kieltäytymään jostakin ¹²ja hänen miehensä kuulee sen, mutta ei sano hänelle mitään eikä kiellä häntä, kaikki vaimon tekemät lupaukset ja sitoumukset pysyvät voimassa. ¹³Mutta jos hänen miehensä purkaa ne samana päivänä, jona kuulee ne, ei yksikään vaimon huuilta lähtenyt lupaus tai sitoumus pysy voimassa. Hänen aviomiehensä on ne purkanut, ja Herra antaa vaimolle anteeksi. ¹⁴Hänen miehensä voi joko vahvistaa tai purkaa jokaisen lupauksen ja jokaisen valallisen sitoumuksen, jonka vaimo tekee kurittaakseen itseään. ¹⁵Jos hänen miehensä ei seuraavaan päivään mennessä sano hänelle niistä mitään, mies vahvistaa näin kaikki vaimonsa tekemät lupaukset ja sitoumukset. Mies on vahvistanut ne, kun ei ole puhunut niistä vaimolleen samana päivänä, jona on kuullut niistä. ¹⁶Jos mies kuitenkin purkaa ne sen päivän jälkeen, jona on kuullut niistä, hän kantaa vaimonsa syyllisyyden."

¹⁷**Nämä ovat ne säädökset, jotka Herra antoi Moosekselle miehen ja hänen vaimonsa suhteesta sekä isän ja hänen tyttärensä suhteesta tyttären ollessa nuorena isänsä kodissa.**

Kostoretki midianilaisia vastaan

31 Herra sanoi Moosekselle: ²¹"Kosta israelilaisten puolesta midianilaisille. Sen jälkeen sinut otetaan pois heimosi luo."

³Silloin Mooses puhui kansalle: "Varustakaa keskuudestanne miehiä sotalpalvelukseen. Lähtekööt he Midiania vastaan panemaan toimeen Herran koston Midianille. ⁴Lähetäkää sotaan tuhat miestä kaikista Israelin heimoista, jokaisesta heimosta." ⁵Israelin tuhansien joukosta luovutettiin tuhat miestä kustakin heimosta, yhteensä 12.000 sotaan varustettua miestä.

⁶Mooses lähetti heidät sotaan, tuhat miestä jokaisesta heimosta, ja heidän

kanssaan Piinehaan, pappi Eleasarin pojan, jonka mukana olivat pyhät esi-neet ja hälytystorvet.

⁷Israelilaisten sotajoukot taistelivat Midiania vastaan, niin kuin Herra oli Moosesta käskenyt, ja surmasivat kaikki Midianin miehet. ⁸Muiden surmaamiensa lisäksi he surmasivat Midianin kuninkaat Evin, Rekemin, Suurin, Huurin ja Reban, Midianin viisi kuningasta. Myös Bileamin, Beerin pojan, he surmasivat miekalla. ⁹He ottivat vangiksi midianilaiset naiset ja lapset ja ryöstivät kaikki midianilaisten eläimet, kaiken heidän karjansa ja omaisuutensa. ¹⁰Israelilaiset polttivat kaikki heidän asuttamansa kaupungit ja leiri-paikat ¹¹ja ottivat mukaansa kaiken kaiken ryöstämänsä ja ottamansa saaliin, sekä ihmiset että karjan. ¹²Ottamansa vangit ja saaliin he toivat Mooseksen, pappi Eleasarin sekä israelilaisten seurakunnan luo leiriin Moabin arolle, joka on Jordanin varrella, Jerikon kohdalla. ¹³Moses, pappi Eleasar ja kaikki kansan päämiehet tulivat heitä vastaan leirin ulkopuolelle.

¹⁴Mutta Moses vihastui sotaretkeltä palanneisiin tuhannen- ja sadanpäälli-köihin, sotajoukon johtajiin, ¹⁵ja sanoi heille: "Oletteko te jättäneet henkiin kaikki naiset? ¹⁶Juuri naisethan viettelivät Bileamin neuvosta israelilaiset uskottomuuteen Herraa kohtaan Peorin tapauksessa, ja vitsaus kohtasi Herran seurakuntaa. ¹⁷Surmatkaa nyt kaikki poikalapset ja myös jokainen nainen, joka on maannut miehen kanssa, ¹⁸mutta jättäkää henkiin itseänne varten jokainen tyttö, joka ei ole maannut miehen kanssa. ¹⁹Teidän itsenne on oleskeltava leirin ulkopuolella seitsemän päivää. Jokaisen teistä, joka on surmannut jonkun, ja jokaisen, joka on koskenut surmattuun, on puhdistauduttava kolmantena ja seitsemäntenä päivänä, niin teidän kuin van-kiennekin. ²⁰Jokainen vaate, jokainen nahkaesine ja kaikki, mikä on tehty vuohen karvoista, samoin kuin jokainen puuesine on puhdistettava."

²¹Pappi Eleasar sanoi taisteluun osallistuneille sotilaille: "Tämä on lain sää-dös, jonka Herra antoi Moosekselle: ²²Ainoastaan kulta, hopea, vaski, rauta, tina ja lyijy, ²³kaikki, mikä kestää tulta, käyttäkää tulella, niin se puhdistuu. Se on kuitenkin puhdistettava vielä puhdistusvedellä. Mutta se, mikä ei kestä tulta, on huuhdottava vedessä. ²⁴Peskää seitsemäntenä päivänä vaat-teenne, niin te puhdistutte, ja tulkaa sitten leiriin."

Saaliin jakaminen

²⁵Herra sanoi Moosekselle: ²⁶"Sinun, pappi Eleasarin ja kansan perhekkien päämiesten tulee laskea saaliin määrä, niin ihmisten kuin karjankin. ²⁷Jaa saalis puoliksi taisteluun osallistuneiden sotilaiden ja koko muun seurakun-nan kesken. ²⁸Ota taisteluun osallistuneilta sotilailta verona Herralle yksi viidestäsadasta ihmisestä, nautaeläimestä, aasista ja lampaasta. ²⁹Ota se heille tulevasta puoliskosta ja anna se pappi Eleasarille Herralle erotettuna. ³⁰Israelilaisille tulevasta puoliskosta ota yksi viidestäkymmenestä ihmisestä,

nautaeläimestä, aasista, lampaasta ja kaikista muista eläimistä. Anna ne leeviläisille, jotka hoitavat tehtäviä Herran asumuksessa."

³¹Mooses ja pappi Eleasar tekivät niin kuin Herra oli Moosesta käsenyt.

³²Saalis sen lisäksi, mitä sotilaat olivat ryöstäneet itselleen, oli 675.000 lammasta, ³³nautoja 72.000 ³⁴ja 61.000 aasia. ³⁵Ihmisiä, tyttöjä, jotka eivät olleet maanneet miehen kanssa, oli kaikkiaan 32.000.

³⁶Sotaan osallistuneiden osuus, puolet saaliista, oli 337.500 lammasta.

³⁷Näistä Herralle tuleva vero oli 675 lammasta. ³⁸Nautoja oli 36.000, ja niistä Herralle tuleva vero oli 72 eläintä. ³⁹Aaseja oli 30.500, ja niistä Herralle tuleva vero oli 61 eläintä. ⁴⁰Ihmisiä oli 16.000. Heistä 32 annettiin verona Herralle. ⁴¹Herralle erotetun osuuden Mooses antoi verona pappi Eleasarille, niin kuin Herra oli Moosesta käsenyt.

⁴²Israelilaisille tuleva puolisko saaliista, jonka Mooses jakoi heidän ja sotaan osallistuneiden miesten kesken, ⁴³seurakunnalle tuleva puolisko, oli 337.500 lammasta, ⁴⁴nautoja 36.000 ⁴⁵ja 30.500 aasia. ⁴⁶Ihmisiä oli 16.000.

⁴⁷Mooses otti israelilaisille tulevasta puoliskosta yhden viidestäkymmenestä ihmisestä ja eläimestä ja antoi ne leeviläisille, jotka hoitivat tehtäviä Herran asumuksessa. Näin Herra oli Moosesta käsenyt.

⁴⁸Sitten sotajoukon osastojen johtajat, tuhannen- ja sadanpäälliköt, tulivat Mooseksen luo ⁴⁹ja sanoivat hänelle: "Palvelijasi ovat laskeneet niiden sotilaiden luvun, jotka ovat olleet johdettavinamme. Meistä ei puutu yhtäkään.

⁵⁰Me tuomme Herralle lahjaksi, sielujemme sovituksiksi Herran edessä, kultaesineitä, joita kukin on saanut: ketjuja, rannerenkaita, sormuksia, korvarenkaita ja kaulakoristeita."

⁵¹Mooses ja pappi Eleasar ottivat heiltä kullan, kaikki nuo taidokkaasti tehdyt esineet. ⁵²Kultaa, jonka he erottivat Herralle tuhannen- ja sadanpäällikköjen puolesta, oli kaikkiaan 16.750 sekeliä. ⁵³Sotaan osallistuneet miehet olivat kukin ottaneet saalista itselleen. ⁵⁴Mooses ja pappi Eleasar ottivat kullan tuhannen- ja sadanpäälliköiltä ja veivät sen ilmestysmajaan Herran eteen muistuttamaan Herraa israelilaisista.

Jordanin itäpuolelle asettuvat heimot

32 Ruubenilaisilla ja gaadilaisilla oli paljon karjaa, suunnattomat määrät. He katselivat Jaeserin maata ja Gileadin maata ja huomasivat, että seutu oli hyvää laidunmaata. ²Sitten gaadilaiset ja ruubenilaiset tulivat puhumaan Moosekselle ja pappi Eleasarille ja seurakunnan päämiehille. He sanoivat: ³"Atarot, Diibon, Jaeser, Nimra, Hesbon, Elale, Sebam, Nebo ja Beon, ⁴tämä maa, jonka sotajoukot Herra löi Israelin seurakunnan edessä, on hyvää laidunmaata, ja sinun palvelijoillasi on karjaa." ⁵He sanoivat vielä: "Jos olet

meille suosiollinen, niin annettakoon tämä maa palvelijointesi omaisuudeksi. Älä vie meitä Jordanin yli."

⁶Mutta Mooses vastasi gaadilaisille ja ruubenilaisille: "Jäisittekö te tänne, kun teidän veljenne lähtevät sotaan? ⁷Miksi viette israelilaisilta halun mennä siihen maahan, jonka Herra on heille antanut? ⁸Niinhän teidän isännekin tekivät, kun minä olin lähettänyt heidät Kaades-Barneasta katsomaan sitä maata. ⁹Vaikka he kulkivat Rypälelaaksoon asti ja näkivät koko maan, he veivät israelilaisilta halun mennä maahan, jonka Herra oli heille antanut. ¹⁰Sinä päivänä Herran viha syttyi, ja hän vannoi näin: ¹¹Totisesti, ne Egyptistä lähteneet miehet, jotka ovat kaksikymmenvuotiaita tai sitä vanhempia, eivät saa nähdä sitä maata, jonka minä valalla vanhoen lupasin Abrahamille, lisakille ja Jaakobille. He eivät ole seuranneet minua kokosydämisesti ¹²paitsi Kaaleb, kenissiläisen Jefunnen poika, ja Joosua, Nuunin poika.' Nämä nimittäin seurasivat Herraa kokosydämisesti. ¹³Herra vihastui israelilaisiin ja antoi heidän harhailta autiomaassa neljäkymmentä vuotta, kunnes hävisi koko se sukupolvi, joka oli tehnyt sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. ¹⁴Ja nyt te syntisten sikiöt olette nousseet isienne tilalle lisätäksenne yhä Herran vihan kiivautta Israelia kohtaan. ¹⁵Tehän kääntyitte pois seuraamasta häntä, ja hän jättää kansan vielä kauemmaksi aikaa autiomaahan. Te tuhoatte koko tämän kansan."

¹⁶Gaadilaiset ja ruubenilaiset tulivat lähemmäs Moosesta ja sanoivat: "Lammastarhoja me vain rakennamme tänne laumoillemme ja kaupunkeja vaimojamme ja lapsiamme varten. ¹⁷Itse me varustaudumme ja riennämme israelilaisten edellä, kunnes saamme viedyksi heidät omille alueilleen, mutta vaimomme ja lapsemme asuvat linnoitetuissa kaupungeissa turvassa maan asukkailta. ¹⁸Me emme palaa kotiimme, ennen kuin kaikki israelilaiset ovat saaneet perintöosansa. ¹⁹Me emme tahdo perintöosaa heidän keskuudessaan Jordanin tuolta puolelta tai kauempaa, sillä meille tuleva perintöosa on täällä idässä, Jordanin täällä puolella."

²⁰Mooses vastasi heille: "Jos te teette näin: jos varustaudutte sotaan Herran edessä ²¹ja jokainen teistä menee taisteluun varustettuna Herran edessä Jordanin yli niin pitkäksi aikaa, että on saanut karkotetuksi vihollisensa edestään, ²²ja jos te palaatte vasta sen jälkeen, kun maa on vallattu Herralle, niin te olette puhtaat Herran ja Israelin edessä ja tästä maasta tulee teidän omaisuuttanne Herran edessä. ²³Mutta jos ette näin tee, niin tietäkää, että te teette syntiä Herraa vastaan, ja saatte olla varmat, että syntinne tavoittaa teidät. ²⁴Rakentakaa siis kaupunkeja vaimojanne ja lapsianne varten ja aitauksia lampailenne ja vuohillenne. Tehkää, mitä olette sanooneet."

²⁵Gaadilaiset ja ruubenilaiset vastasivat Moosekselle: "Palvelijasi tekevät niin kuin herramme käskee. ²⁶Lapsemme, vaimomme, karjamme ja kaikki

eläimemme jääkööt tänne Gileadin kaupunkeihin, ²⁷mutta palvelijasi lähtevät Herran edessä taisteluun, jokainen sotaan varustettuna, niin kuin heramme sanoi."

²⁸Mooses antoi heistä käskyn pappi Eleasarille ja Joosualle, Nuunin pojalle, sekä Israelin heimojen perhekuntapäämiehille. ²⁹Mooses sanoi heille: "Jos gaadilaiset ja ruubenilaiset lähtevät teidän kanssanne Herran edessä Jordanin yli, jokainen taisteluun varustettuna, ja te saatte maan vallatuksi, niin antakaa Gileadin maa heille maaomaisuudeksi. ³⁰Jos he sen sijaan eivät varustaudu ja lähde teidän kanssanne sinne, heidän on otettava maaomaisuutensa teidän keskuudestanne Kanaaninmaasta."

³¹Gaadilaiset ja ruubenilaiset vastasivat: "Mitä Herra on puhunut palvelijoillesi, sen me teemme. ³²Me lähdemme Herran edessä Kanaaninmaahan sotaan varustautuneina, mutta meidän perintöomaisuutemme on Jordanin täällä puolella."

³³Silloin Mooses antoi heille, gaadilaisille ja ruubenilaisille sekä Joosefin pojan Manassen heimon toiselle puolelle, amorilaisten kuninkaan Siihonin valtakunnan ja Baasanin kuninkaan Oogin valtakunnan, maan kaupunkeineen ja niiden ympärillä olevine alueineen. ³⁴Niinpä gaadilaiset rakensivat Diibonin, Atarotin, Aroerin, ³⁵Atrot-Soofanin, Jaeserin, Jogbehan, ³⁶Beet-Nimran ja Beet-Haaranin linnoitetuiksi kaupungeiksi sekä lammastarhoja. ³⁷Ruubenilaiset rakensivat Hesbonin, Elalen ja Kirjataimin, ³⁸Nebon ja Baal-Meonin, joiden nimet muutettiin, sekä Sibman. He antoivat uudet nimet rakentamilleen kaupungeille.

³⁹Manassen pojan Maakirin jälkeläiset lähtivät Gileadiin, valloittivat sen ja karkottivat amorilaiset, jotka asuivat siellä. ⁴⁰Mooses antoi Gileadin Maakirille, Manassen pojalle, ja tämä asettui sinne asumaan. ⁴¹Jaair, Manassen poika, lähti liikkeelle ja valloitti gileadilaisten leirikylät ja antoi niille nimeksi Jaairin leirikylät. ⁴²Noobah meni ja valloitti Kenatin ja sitä ympäröivät kylät ja antoi sille oman nimensä mukaan nimen Noobah.

Luettelo Israelin leiripaikoista

33 Nämä matkat israelilaiset kulkivat sen jälkeen, kun he olivat lähteneet Egyptistä osastoittain Mooseksen ja Aaronin johdolla. ²Mooses kirjoitti Herran käskyn mukaan muistiin paikat, joista he lähtivät kullekin matkosuudelle. Nämä olivat israelilaisten matkat heidän lähtöpaikkojensa järjestyksen mukaan:

³He lähtivät liikkeelle Ramseksestä ensimmäisessä kuussa, ensimmäisen kuukauden viidentenätoista päivänä. Israelilaiset lähtivät matkaan rohkein mielin pääsiäisen jälkeisenä päivänä kaikkien egyptiläisten nähden. ⁴Egypti-

läiset hautasivat silloin esikoisiaan, jotka Herra oli surmannut heidän keskuudestaan. Herra tuomitsi heidän jumalansa.

⁵Israelilaiset siis lähtivät Ramseksestä ja leiriytyivät Sukkotiin. ⁶Sitten he lähtivät Sukkotista ja leiriytyivät Eetamiin, joka on autiomaan reunassa. ⁷He lähtivät Eetamista ja palasivat takaisinpäin Pii-Hahirotiin, joka on vastapäätä Baal-Sefonia, ja leiriytyivät Migdolin kohdalle. ⁸Pii-Hahirostista lähdettyään he kulkivat meren poikki autiomaahan. Sitten he vaelsivat kolmen päivän matkan Eetamin autiomaassa ja leiriytyivät Maaraan. ⁹He lähtivät Maarasta, tulivat Eelimiin ja leiriytyivät sinne. Eelimissä oli kaksitoista vesilähdettä ja seitsemänkymmentä palmupuuta. ¹⁰Eelimestä lähdettyään he leiriytyivät Kaislameren rannalle. ¹¹Lähdettyään Kaislameren rannalta he leiriytyivät Siinin autiomaahan. ¹²He lähtivät Siinin autiomaasta ja leiriytyivät Dofkaan. ¹³Dofkasta lähdettyään he leiriytyivät Aalukseen. ¹⁴Aaluksesta lähdettyään he leiriytyivät Refidimiin. Siellä ei ollut kansalle vettä juotavaksi. ¹⁵He lähtivät Refidimistä ja leiriytyivät Siinain autiomaahan. ¹⁶He lähtivät Siinain autiomaasta ja leiriytyivät Kibrot-Hattaavaan. ¹⁷Kibrot-Hattaavasta lähdettyään he leiriytyivät Haserotiin. ¹⁸Sitten he lähtivät Haserotista ja leiriytyivät Ritmaan. ¹⁹He lähtivät Ritmasta ja leiriytyivät Rimmon-Peresiin. ²⁰Sieltä he lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät Libnaan. ²¹Libnasta lähdettyään he leiriytyivät Rissaan. ²²He lähtivät Rissasta ja leiriytyivät Kehelataan. ²³He lähtivät Kehelatasta ja leiriytyivät Seferinvuoren juurelle. ²⁴He lähtivät sieltä ja leiriytyivät Haradaan. ²⁵Haradasta he lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät Makhelotiin. ²⁶Makhelotista lähdettyään he leiriytyivät Tahatiin. ²⁷Sieltä he lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät Tarahiin. ²⁸Tarahista lähdettyään he leiriytyivät Mitkaan. ²⁹He lähtivät Mitkasta ja leiriytyivät Hasmonaan. ³⁰He lähtivät Hasmonasta ja leiriytyivät Mooserotiin. ³¹Sieltä he lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät Bene-Jaakaniin. ³²Bene-Jaakanista he kulkivat Hoor-Haggidgadiin ja leiriytyivät sinne. ³³Lähdettyään Hoor-Haggidgadista he leiriytyivät Jotbataan. ³⁴He lähtivät Jotbatasta ja leiriytyivät Abronaan. ³⁵Abronasta lähdettyään he leiriytyivät Esjon-Geberiin. ³⁶Sieltä lähdettyään he leiriytyivät Siinin autiomaahan Kaadekseen. ³⁷He lähtivät Kaadeksestä ja leiriytyivät Hoorinvuoren juurelle, Edomin maan rajalle.

³⁸Pappi Aaron nousi Hoorinvuorelle Herran käskyn mukaan ja kuoli siellä neljäntenäkymmenentenä vuotena siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta, viidennen kuun ensimmäisenä päivänä. ³⁹Aaron oli 123 vuoden ikäinen kuollessaan Hoorinvuorella.

⁴⁰Kanaanilainen Aradin kuningas, joka asui Kanaaninmaan eteläosassa, sai kuulla israelilaisten tulosta. ⁴¹Israelilaiset lähtivät liikkeelle Hoorinvuorelta ja leiriytyivät Salmonaan. ⁴²He lähtivät Salmonasta ja leiriytyivät Puunoniin. ⁴³Puunonista lähdettyään he leiriytyivät Oobotiin. ⁴⁴Sieltä he lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät lije-Abarimiin Mooabin rajalle. ⁴⁵He lähtivät Iijimistä ja

leiriytyivät Diibon-Gaadiin. ⁴⁶Diibon-Gaadista lähdettyään he leiriytyivät Almon-Diblataimiin. ⁴⁷He lähtivät Almon-Diblataimista ja leiriytyivät Abarimin vuoristoon vastapäätä Neboa. ⁴⁸Abarimin vuoristosta lähdettyään he leiriytyivät Mooabin arolle Jordanin rantaan Jerikon kohdalle. ⁴⁹Mooabin arolla Jordanin rannalla heidän leirinsä ulottui Beet-Jesimotista Aabel-Sittimiin asti.

Määräyksiä Kanaaninmaan valloittamisesta

⁵⁰Herra puhui Moosekselle Mooabin arolla Jordanin rannalla, Jerikon kohdalla. Hän sanoi: ⁵¹"Puhu israelilaisille: Kun olette kulkeneet Jordanin yli Kanaaninmaahan, ⁵²karkottakaa tieltänne kaikki maan asukkaat ja hävittäkää kaikki heidän jumalankuvansa, hävittäkää heidän valetut kuvansa ja tuhotkaa kaikki heidän uhrikukkulansa. ⁵³Ottakaa maa haltuunne ja asukaa siinä, sillä minä olen antanut teille tuon maan perinnöksi. ⁵⁴Jakakaa maa arvalla perinnöksi sukujenne kesken. Antakaa suuremmalle suvulle suurempi perintöosa ja pienemmälle pienempi perintöosa. Kunkin tulee saada perintöosansa siitä, mihin arpa sen hänelle määrää. Jakakaa maa keskenänne isienne heimojen mukaan. ⁵⁵Mutta jos ette karkota maan asukkaita tieltänne, tulee niistä, jotka te jätätte jäljelle, okaita teidän silmiinne ja piikkejä kylkiinne, ja he ahdistavat teitä maassa, jossa asutte. ⁵⁶Silloin minä teen teille sen, mitä aion tehdä heille."

Luvatun maan rajat

34 Herra puhui Moosekselle: ²"Anna israelilaisille tämä käsky. Kun te tulette Kanaaninmaahan, niin tämä on se maa, jonka te saatte perintöosaksenne, Kanaaninmaa rajojensa mukaan:

³Etelässä alueenne rajoittuu Siinin autiomaahan Edomin rajalla. Eteläinen rajanne lähtee Suolameren päästä itäpuolelta. ⁴Etelärajanne kääntyy Skorpionisolaan, kulkee Siiniin, sieltä Kaades-Barnean eteläpuolelle ja edelleen Hasar-Addariin, josta se kulkee Asmoniin. ⁵Asmonista raja kääntyy Egyptin purolle ja päättyy mereen.

⁶Läntisenä rajananne on Suurimeri. Se on teidän läntinen rajanne.

⁷Tämä on teidän pohjoinen rajanne: Merkitkää raja Suurestamerestä Hoorinvuoreen. ⁸Hoorinvuoresta merkitkää raja Hamatin tienhaaraan. Raja päättyy Sedadiin. ⁹Sieltä raja lähtee Sifroniin ja päättyy Hasar-Eenaniin. Tämä on teidän pohjoinen rajanne.

¹⁰Merkitkää itäinen rajanne Hasar-Eenanista Sefamiin. ¹¹Sefamista raja laskeutuu Riblaan, itään päin Ainista, ja sieltä raja laskeutuu edelleen, kunnes koskettaa vuoriselännettä Kinneretinjärven itäpuolella. ¹²Raja laskeutuu

sieltä Jordaniin ja päättyy Suolamereen. Tämä on teidän maanne sitä ympäröivine rajoineen."

¹³Mooses käski israelilaisia näin: "Tämä on se maa, joka teidän on jaettava arvalla keskenänne ja jonka Herra määräsi annettavaksi yhdeksälle ja puolelle heimolle. ¹⁴Ruubenilaisten heimo perhekunnittain, gaadilaisten heimo perhekunnittain ja toinen puoli Manassan heimoa ovat näet jo ottaneet haltuun perintöosansa. ¹⁵Nämä kaksi ja puoli heimoa ovat ottaneet perintöosansa Jordanin tältä puolelta, Jerikosta itään, auringonnousuun päin."

Maan jakajiksi asetetut miehet

¹⁶Herra puhui Moosekselle: ¹⁷"Nämä ovat niiden miesten nimet, joiden on jaettava teille se maa: pappi Eleasar ja Joosua, Nuunin poika, ¹⁸sekä kustakin heimosta yksi ruhtinas, jonka te otatte jakamaan maata. ¹⁹Nämä ovat niiden miesten nimet: Juudan heimosta Kaaleb, Jefunnen poika, ²⁰simeonilaisten heimosta Samuel, Ammihudin poika, ²¹Benjaminin heimosta Elidad, Kisonin poika, ²²daanilaisten heimosta ruhtinas Bukki, Joglin poika, ²³joosefilaisista: manasselaisten heimosta, ruhtinas Hanniel, Eefodin poika, ²⁴ja efraimilaisten heimosta ruhtinas Kemuel, Siftanin poika, ²⁵sebulonilaisten heimosta ruhtinas Elisafan, Parnakin poika, ²⁶saskarilaisten heimosta ruhtinas Paltiel, Assanin poika, ²⁷asserilaisten heimosta ruhtinas Ahihud, Selomin poika, ²⁸ja naftalilaisten heimosta Pedahel, Ammihudin poika."

²⁹Nämä miehet Herra määräsi jakamaan israelilaisille Kanaaninmaan.

Leeviläisten kaupungit

35 Herra puhui Moosekselle Mooabin arolla Jordanin rannalla, Jerikon kohdalla. Hän sanoi: ²"Käske israelilaisten antaa omistamistaan perintöosista kaupunkeja leeviläisten asuttaviksi ja antaa heille myös laidunmaata kaupunkien ympäriltä. ³Näistä kaupungeista tulee heille asuinpaikkoja, ja niiden laidunmaat ovat heidän juhtiaan, karjaansa ja kaikkia muita eläimiään varten. ⁴Kaupunkien laidunmaiden, jotka teidän on annettava leeviläisille, tulee ulottua joka suuntaan tuhat kyynärää kaupungin muurista ulospäin. ⁵Mitatkaa kaupungin ulkopuolelta kaksituhatta kyynärää itään, kaksituhatta kyynärää etelään, kaksituhatta kyynärää länteen ja kaksituhatta kyynärää pohjoiseen päin. Kaupunki olkoon keskellä. Tällaisia tulee leeviläisten kaupunkien laidunmaiden olla.

⁶Kaupungeista, jotka teidän on annettava leeviläisille, kuuden tulee olla turvakaupunkeja, jotka teidän on määrättävä pakopaikaksi tappajalle. Niiden lisäksi teidän on annettava neljäkymmentäkaksi kaupunkia. ⁷Kaikkiaan kaupunkeja ja niiden laidunmaita, jotka teidän on annettava leeviläisille, tulee olla neljäkymmentäkahdeksan. ⁸Israelilaisten omistamista maista on

otettava useampia kaupunkeja niiltä heimoilta, joilla niitä on paljon, ja vähemmän niiltä, joilla on vähän. Jokaisen heimon tulee antaa leeviläisille kaupunkeja saamansa perintöosan suuruuden mukaan."

Turvakaupungit

⁹Herra puhui Moosekselle: ¹⁰"Sano israelilaisille: Kun te menette Jordanin yli Kanaaninmaahan, ¹¹määrätkää itsellenne kaupunkeja, joista tulee teille turvakaupunkeja. Niihin voi paeta tappaja, joka on vahingossa surmannut jonkun. ¹²Nämä kaupungit olkoot teille turvapaikkana verenkostajalta, niin ettei tappajan tarvitse kuolla, ennen kuin hän on ollut seurakunnan edessä tuomittavana. ¹³Kaupunkeja, jotka teidän on annettava turvakaupungeiksi, tulee olla kuusi. ¹⁴Teidän on annettava Jordanin tältä puolelta kolme kaupunkia ja Kanaaninmaasta kolme kaupunkia, ja niistä tulee turvakaupunkeja. ¹⁵Nämä kuusi kaupunkia ovat turvapaikkana israelilaisille ja keskuudessanne asuvalle muukalaiselle ja väliaikaiselle asukkaalle. Niihin voi paeta jokainen, joka surmaa vahingossa jonkun.

¹⁶Mutta jos joku lyö rautaesineellä toista ja tämä kuolee, hän on murhaaja. Murhaaja on surmattava. ¹⁷Jos jollakin on kädessään kivi, jolla voi tappaa, ja hän lyö sillä toista ja tämä kuolee, hän on murhaaja. Murhaaja on surmattava. ¹⁸Tai jos joku lyö toista kädessään olevalla puuesineellä, jolla voi tappaa, ja toinen kuolee, hän on murhaaja. Murhaaja on surmattava. ¹⁹Verenkostaja surmatkoon murhaajan. Hän voi surmata murhaajan, kun tapaa tämän. ²⁰Jos joku lyö vihastuksissaan toista tai heittää väijyksistä jollakin ja tuo ihminen kuolee ²¹tai jos joku vihaa kantaen lyö jotakuta nyrkillään ja tämä kuolee, lyöjä on surmattava, sillä hän on murhaaja. Verenkostaja surmatkoon murhaajan tavatessaan hänet.

²²Mutta jos joku vahingossa, ilman vihamielisyyttä, satuttaa toista tai heittää jonkin esineen hänen päälleen väijymättä häntä ²³tai jos hän huomauttaaan pudottaa toisen päälle sellaisen kiven, joka voi aiheuttaa kuoleman, ja tuo ihminen kuolee, eikä kuoleman aiheuttaja ollut hänen vihamiehensä eikä tarkoittanut vahingoittaa häntä, ²⁴seurakunnan on ratkaistava tappajan ja verenkostajan välit näiden säädösten mukaan. ²⁵Seurakunnan tulee vapauttaa tappaja verenkostajan käsistä ja viedä hänet takaisin turvakaupunkiin, johon hän alun perin pakeni. Hänen on asuttava siellä pyhällä öljyllä voidellun ylipapin kuolemaan asti. ²⁶Jos tappaja poistuu sen turvakaupungin alueelta, johon hän on paennut, ²⁷ja verenkostaja kohtaa tappajan hänen turvakaupunkinsa alueen ulkopuolella ja surmaa hänet, verenkostaja ei joudu vastuuseen veren vuodattamisesta, ²⁸sillä tappajan olisi pitänyt pysyä turvakaupungissaan ylipapin kuolemaan asti. Ylipapin kuoltua tappaja saa kuitenkin palata perintömaalleen. ²⁹Nämä säännöt teidän on pidettävä lakina kautta sukupolvienne kaikissa asuinpaikoissanne."

Tappajan rankaiseminen

³⁰"Jokainen murhaaja, jokainen, joka lyö toisen kuoliaaksi, on surmattava todistajien antaman todistuksen perusteella. Yhden todistajan todistuksen perusteella ei kuitenkaan saa surmata ketään. ³¹Älkää ottako vastaan lunastusmaksua murhaajalta, joka ansaitsee kuoleman; hänet on surmattava. ³²Älkää myöskään ottako vastaan lunastusmaksua turvakaupunkiin paenneelta, joka tahtoi palata asumaan omalle maalleen ennen ylipapin kuolemaa. ³³Älkää saastuttako maata, jossa asutte. Veri näet saastuttaa maan, eikä maalle voi toimittaa sovitusta verestä, joka siihen on vuodatettu, paitsi sen verellä, joka veren on vuodattanut. ³⁴Älkää siis saastuttako maata, jossa te asutte ja jonka keskellä minä asun, sillä minä, Herra, asun israelilaisten keskellä."

Lisämääräyksiä tyttärien perintöosuudesta

36 Joosefin jälkeläisiin kuuluvan Gileadin, Maakirin pojan, Manassen pojanpojan, suvun perhekuntien päämiehet tulivat Mooseksen ja ruhtinaiden, israelilaisten perhekuntapämiesten eteen ja puhuivat heille. ²He sanoivat: "Herra käski herramme jakaa maan arvalla israelilaisille perintöosiksi, ja herrani sai käskyn Herralta antaa veljemme Selofhadin perintöosa hänen tyttärilleen. ³Jos he kuitenkin joutuvat vaimoiksi joillekin muiden israelilaisten heimojen pojista, heidän perintöosansa jää puuttumaan meidän isiemme perintöosasta ja tulee lisätyksi sen heimon perintöosaan, johon he liittyvät. Näin meidän perintöosamme pienenee. ⁴Israelilaisten riemuvuoden tullessa heidän perintöosansa lisätään sen heimon perintöosaan, johon he liittyvät, mutta meidän isiemme heimon perintöosasta heidän perintöosansa jää puuttumaan."

⁵Silloin Mooses antoi israelilaisille Herran käskystä tämän säädöksen: "Joosefilaisten heimo puhuu oikein. ⁶Herra säätää Selofhadin tyttäristä tällaisen säädöksen: He voivat mennä vaimoksi kenelle tahtovat, kunhan vain menevät vaimoksi johonkin isänsä heimon sukuun. ⁷Näin israelilaisten perintöosa ei siirry heimosta toiseen. Jokaisen israelilaisen tulee säilyttää isiensä heimon perintöosa. ⁸Jokaisen tyttären, joka perii israelilaisten heimojen perintöomaita, on mentävä vaimoksi jollekin isänsä heimoon kuuluvalla miehelle, että israelilaiset saisivat periä kukin isiensä perintöomaita. ⁹Näin perintömaa ei siirry heimosta toiseen, ja jokainen israelilainen heimo säilyttää oman perintöosansa."

¹⁰Selofhadin tyttäret tekivät aivan niin kuin Herra oli Mooseksen kautta käsenyt: ¹¹Mahla, Tirsa, Hogla ja Nooga, Selofhadin tyttäret, menivät vaimoiksi setiensä pojille. ¹²He menivät vaimoiksi Joosefin pojan Manas-

sen poikien sukuihin, ja niin heidän perintöosansa jäi heidän isänsä suvun haltuun.

¹³**N**ämä ovat ne käskyt ja säädökset, jotka Herra antoi Mooseksen kautta israelilaisille Mooabin arolla Jordanin rannalla, Jerikon kohdalla.

VIIDES MOOSEKSEN KIRJA (DEUTERONOMIUM)

MOOSEKSEN ENSIMMÄINEN PUHE

Mooses muistuttaa Jumalan lupauksesta

1¹Nämä ovat ne sanat, jotka Mooses puhui koko Israelille autiomaassa Jordanin idänpuoleisella tasangolla Suufia vastapäätä, Paaranin, Toofelin, Laabanin, Haserotin ja Dii-Saahabin seuduilla. ²Hoorebilta on Seirin vuoriston kautta yhdentoista päivän matka Kaades-Barneaan. ³Neljännenkymmenen vuoden yhdennentoista kuun ensimmäisenä päivänä Mooses puhui israelilaisille kaiken, mitä Herra oli käskenyt hänen puhua. ⁴Tämä tapahtui sen jälkeen, kun hän oli lyönyt Siihonin, amorilaisten kuninkaan, joka hallitsi Hesbonissa, ja Oogin, Baasanin kuninkaan, joka asui Astarotissa ja Edreissä. ⁵Jordanin itäpuolella, Mooabin maassa, Mooses alkoi selittää tätä opetusta. Hän sanoi:

⁶"Herra, meidän Jumalamme, puhui meille Hoorebilla: 'Te olette jo kyllin kauan viiptyneet tämän vuoren vaiheilla. ⁷Kääntykää ja lähtekää liikkeelle. Menkää amorilaisten vuoristoon ja kaikkien heidän naapuriensa luo aro-maahan, vuoristoon, alankomaahan, Etelämaahan ja meren rannikolle. Menkää kanaanilaisten maahan ja Libanoniin ja aina suurelle virralle, Euf-ratvirralle, saakka. ⁸Katso, minä olen antanut maan teidän valtaanne. Menkää ja ottakaa omaksenne se maa, jonka Herra on valalla vannoen luvannut antaa teidän isillenne Abrahamille, lisakille ja Jaakobille ja heidän siemenel-leen.'"

Mooses asettaa kansalle päämiehiä

⁹"Siihen aikaan minä sanoin teille: 'Minä en jaksa kantaa teitä yksin. ¹⁰Herra, teidän Jumalanne, on tehnyt teidät monilukuisiksi, ja teitä on tänä päivänä yhtä paljon kuin tähtiä taivaalla. ¹¹Lisätköön Herra, teidän isienne Jumala, teidän lukunne vielä tuhatkertaiseksi ja siunatkoon teitä, niin kuin hän on teille puhunut. ¹²Mutta kuinka minä voin yksin kantaa sitä kuormaa ja taak-kaa, joka minulla on teistä ja teidän riidoistanne? ¹³Tuokaa tänne jokaisesta heimostanne viisaita, taitavia ja tunnettuja miehiä, niin minä asetan heidät teidän johtajiksenne.' ¹⁴Te vastasitte minulle: 'Se, mitä sinä ehdotat tehtäväksi, on oikein.' ¹⁵Silloin minä otin teidän heimojenne johtomiehiä, viisaita ja tunnettuja miehiä, ja asetin heidät teidän päälliköiksenne, tuhannen, sadan, viidenkymmenen ja kymmenen päälliköiksi ja heimojenne johto-miehiksi.

¹⁶Minä annoin silloin teidän tuomareillenne tämän käskyn: 'Kuunnelkaa veljienne väliset riita-asiat ja tuomitkaa oikeudenmukaisesti jokainen veljien välinen asia ja jokainen veljen ja muukalaisen välinen asia. ¹⁷Älkää katsoko henkilöön tuomitessanne, vaan kuunnelkaa yhtä hyvin alhaista kuin ylhäistäkin. Älkää pelätkö ketään, sillä tuomio on Jumalan. Jos jokin asia on teistä liian vaikea, tuokaa se minun kuultavakseni.' ¹⁸Minä annoin silloin teille ohjeet kaikesta, mitä teidän oli tehtävä."

Kansa kapinoi Kaades-Barneassa

¹⁹"Sitten me lähdimme liikkeelle Hoorebilta ja kuljimme Herran, meidän Jumalamme, meille antaman käskyn mukaan amorilaisten vuoriston tietä koko sen suuren ja pelottavan autiomaan halki, jonka te olette nähneet. Kun tulimme Kaades-Barneaan, ²⁰minä sanoin teille: 'Te olette tulleet amorilaisten vuoristoon, jonka Herra, meidän Jumalamme, antaa meille. ²¹Ymmärrä, että Herra, sinun Jumalasi, on antanut maan sinun valtaasi. Mene ja ota se omaksesi, niin kuin Herra, isiesi Jumala, on sinulle puhunut. Älä pelkää äläkä kauhistu.'

²²Te tulitte silloin kaikki minun luokseni ja sanoitte: 'Lähetetään miehiä edellämme, että he tutkisivat puolestamme maata ja toisivat meille tietoja tiestä, jota meidän on sinne kuljettava, ja kaupungeista, joihin menemme.'

²³Tämä oli mielestäni hyvä ajatus, ja minä otin keskuudestanne kaksitoista miestä, yhden jokaisesta heimosta. ²⁴He lähtivät matkaan, nousivat vuoristoon ja tulivat Rypälelaaksoon. Vakoiltuaan maata ²⁵he ottivat mukaansa maan hedelmiä ja toivat meille. He tekivät meille selkoa matkastaan ja sanoivat: 'Maa, jonka Herra, meidän Jumalamme, antaa meille, on hyvä.'

²⁶Te ette kuitenkaan tahtoneet lähteä sinne, vaan kapinoitte Herran, teidän Jumalanne, käskyä vastaan. ²⁷Te napsitte teltoissanne ja sanoitte: 'Koska Herra vihaa meitä, hän toi meidät pois Egyptin maasta antaakseen meidät amorilaisten käsiin ja tuhotakseen meidät. ²⁸Minne tässä ollaan menossa? Veljemme ovat saaneet sydämemme raukemaan sanoessaan: Siellä on meitä suurempi ja kookkaampi kansa sekä suuria, taivaaseen asti linnoitettuja kaupunkeja. Me näimme siellä anakilaisiakin.'

²⁹Minä vastasin teille: 'Älkää kauhistuko älkääkään pelätkö heitä. ³⁰Herra, teidän Jumalanne, kulkee teidän edellänne. Hän itse taistelee teidän puolestanne, aivan niin kuin hän taisteli puolestanne Egyptissä teidän silmienne nähden. ³¹Te olette myös nähneet autiomaassa, kuinka Herra, teidän Jumalanne, on kantanut teitä niin kuin mies poikaansa koko sen matkan, jonka te olette kulkeneet, kunnes tulitte tähän paikkaan.' ³²Tästäkään huolimatta te ette ole uskoneet Herraan, teidän Jumalanne, ³³joka on kulkenut tiellä teidän edellänne, yöllä tulessa ja päivällä pilvessä, etsiäkseen teille leiri-paikkaa ja osoittaakseen teille tien, jota teidän on kuljettava."

Herra rankaisee Israelia

³⁴"Kun Herra kuuli teidän puheenne, hän vihastui ja vannoi: ³⁵"Totisesti, ei yksikään näistä miehistä, tästä pahasta sukupolvesta, saa nähdä sitä hyvää maata, jonka minä olen vannonut antavani teidän isillenne, ³⁶ei kukaan paitsi Kaaleb, Jefunnen poika. Hän saa sen nähdä. Hänelle ja hänen lapsilleen minä annan sen maan, johon hän on jalallaan astunut, koska hän on seurannut koko sydämestään Herraa." ³⁷Herra vihastui myös minuun teidän vuoksenne ja sanoi: "Et sinäkään sinne pääse." ³⁸Mutta Joosua, Nuunin poika, joka palvelee sinua, saa mennä sinne. Vahvista häntä, sillä hän jakaa sen maan Israelille perintöosiksi. ³⁹Myös teidän lapsenne, joiden te sanoitte joutuvan vihollisen saaliiksi, teidän lapsenne, jotka eivät vielä erota hyvää pahasta, pääsevät sinne. Heille minä annan sen maan, ja he saavat ottaa sen omakseen. ⁴⁰Mutta te, kääntykää takaisin ja lähtekää autiomaahan Kaislameren tietä."

Tappio Horman luona

⁴¹"Silloin te vastasitte minulle: 'Me olemme tehneet syntiä Herraa vastaan. Me lähdemme taistelemaan, aivan niin kuin Herra, meidän Jumalamme, on meitä käskenyt.' Ja te vyöttäydytte kaikki sota-aseisiinne ja lähditte kevytmielisesti nousemaan vuoristoon. ⁴²Mutta Herra sanoi minulle: 'Sano heille: Älkää nousko sinne, älkää ryhtykö taisteluun, ettette joutuisi tappiolle vihollistenne edessä, sillä minä en ole teidän keskellänne.' ⁴³Minä puhuin teille, mutta te ette kuunnelleet, vaan kapinoitte Herran käskyä vastaan ja nousitte ylimielisesti vuoristoon. ⁴⁴Silloin vuoristossa asuvat amorilaiset lähtivät teitä vastaan, ajoivat teitä takaa kuin mehiläisparvi, löivät teidät hajalle Seirissä ja jatkoivat Hormaan asti. ⁴⁵Te palasitte ja itkitte Herran edessä, mutta Herra ei kuullut teidän huutoanne eikä kuunnellut teitä, ⁴⁶ja teidän täytyi jäädä Kaadekseen ja viipyä siellä pitkän aikaa."

Edom, Moaab ja Ammon jätetään rauhaan

2"Sitten me käännyimme toisaalle ja lähdimme Kaislameren tietä autiomaahan, niin kuin Herra oli minulle puhunut, ja kiertelimme kauan aikaa Seirin vuoristossa. ²Sitten Herra sanoi minulle: ³"Te olette jo kyllin kauan kiertäneet tätä vuoristoa. Lähtekää nyt pohjoista kohti. ⁴Anna kansalle tämä käsky: Te tulette kulkemaan Seirissä asuvien veljienne, Eesaun jälkeläisten, alueen halki. He pelkäävät teitä, mutta pitäkää silti varanne. ⁵Älkää ryhtykö taisteluun heidän kanssaan, sillä minä en anna teille jalan leveyttä-kään heidän maastaan, koska minä olen antanut Seirin vuoriston perinnök-si Eesaulle. ⁶Ostakaa rahalla heiltä ruokaa syödäkseenne ja hankkikaa vesikin

rahalla juodaksenne. ⁷Onhan Herra, sinun Jumalasi, siunannut sinua kaikessa mitä teet. Hän tuntee vaelluksesi tässä suuressa autiomaassa. Jo neljäkymmentä vuotta on Herra, sinun Jumalasi, ollut sinun kanssasi, eikä sinulta ole puuttunut mitään.'

⁸Niinpä me lähdimme Seirissä asuvien veljämme, Eesaun jälkeläisten, luota ja kuljimme aromaan tietä, joka tulee Eelatista ja Esjon-Geberistä. Sitten me käännyimme ja lähdimme kulkemaan Mooabin autiomaan tietä. ⁹Herra sanoi minulle: 'Älä ahdistaa moabilaisia äläkä ryhdy taisteluun heidän kanssaan, sillä minä en anna sinulle perintöosaa heidän maastaan. Minä olen näet antanut Aarin perinnöksi Lootin jälkeläisille.' – ¹⁰Aikaisemmin siellä asuivat eemiläiset, suuri ja lukuisa kansa. He olivat yhtä kookkaita kuin anakilaiset, ¹¹ja anakilaisten tavoin heitäkin pidettiin refalaisina, mutta moabilaiset kutsuivat heitä eemiläisiksi. ¹²Seirissä asuivat aikaisemmin hoorilaiset, mutta Eesaun jälkeläiset ottivat haltuunsa heidän maansa, hävittivät heidät tieltään ja asettuivat asumaan heidän tilalleen. He tekivät samalla tavoin kuin Israel siinä maassa, jonka Herra heille antoi. –

¹³Herra sanoi: 'Lähtekää nyt liikkeelle ja kulkekaa Seredin joenuoman poikki.' Niin me kuljimme Seredin joenuoman poikki. ¹⁴Aika, joka kului siitä, kun lähdimme Kaades-Barneasta, siihen, kun ylitimme Seredin joenuoman, oli 38 vuotta. Sinä aikana Israelin leiristä oli hävinnyt koko se sukupolvi, joka oli lähtenyt Egyptistä, kaikki sotakuntoiset miehet, niin kuin Herra oli heille vannonut. ¹⁵Herran käsi oli heitä vastaan, ja hän hävitti heidät leiristä viimeiseen mieheen.

¹⁶Kun kaikki nuo sotakuntoiset miehet olivat kuolleet kansan keskuudesta viimeistä myöten, ¹⁷Herra sanoi minulle: ¹⁸'Sinä kuljet nyt Mooabin alueen kautta Aarin suunnalla ¹⁹ja tulet lähelle ammonilaisten rajaa. Älä kuitenkaan ahdistaa heitä äläkä ryhdy sotaan heitä vastaan, sillä minä en anna sinulle perintöosaa ammonilaisten maasta, koska minä olen antanut sen Lootin jälkeläisten perinnöksi.' – ²⁰Sitäkin pidetään refalaisten maana. Aikaisemmin siellä asuivat refalaiset, joita ammonilaiset kutsuivat samsumiläisiksi. ²¹Nämä olivat suuri ja lukuisa kansa, yhtä kookkaita kuin anakilaiset, mutta Herra tuhosi heidät ammonilaisten tieltä. Ammonilaiset karkottivat heidät ja asettuivat asumaan heidän tilalleen. ²²Samalla tavalla Herra oli tehnyt Seirissä asuville Eesaun jälkeläisille, kun hän tuhosi hoorilaiset heidän tieltään. Karkotettuaan hoorilaiset he asettuivat asumaan näiden tilalle, ja siellä he asuvat vielä tänäkin päivänä. ²³Avvilaiset, jotka asuivat kylissä Gassaan asti ulottuvalla alueella, joutuivat kaftorilaisten tuhoamiksi. Nämä olivat lähtöisin Kaftorista ja asettuivat asumaan avvilaisten tilalle."

Amorilaisten kuningas Siihon voitetaan

²⁴"Herra sanoi: 'Nouskaa, lähtekää liikkeelle ja menkää Arnonjoen yli. Minä annan sinun valtaasi amorilaisen Siihonin, Hesbonin kuninkaan, ja hänen maansa. Lähde valloittamaan sitä, ryhdy taisteluun häntä vastaan. ²⁵Tästä päivästä alkaen minä saatan kansat kaikkialla taivaan alla sellaisen kauhun ja pelon valtaan sinun edessäsi, että kun ne vain kuulevatkin puhuttavan sinusta, ne pelkäävät ja vapisevat sinun vuoksesi.'

²⁶Niin minä lähetin sanansaattajat Kedemotin autiomaasta viemään rauhantoivotuksen Siihonille, Hesbonin kuninkaalle, ja sanomaan: ²⁷'Tahtoisimme kulkea maasi kautta. Me kulkisimme koko ajan tietä pitkin, emme poikkeaisi oikealle emmekä vasemmalle. ²⁸Myy meille rahasta ruokaa syödäksemme ja vettä juodaksemme. Salli meidän vain kulkea jalkaisin maasi kautta – ²⁹niin kuin Seirissä asuvat Eesaun jälkeläiset sallivat meidän tehdä, samoin Aarissa asuvat mooabilaiset – kunnes pääsemme Jordanin yli siihen maahan, jonka Herra, meidän Jumalamme, antaa meille.'

³⁰Mutta Hesbonin kuningas Siihon ei halunnut päästää meitä kulkemaan maansa kautta, sillä Herra, sinun Jumalasi, kovetti hänen mielensä ja paa-dutti hänen sydämensä antaakseen hänet sinun käsiisi, niin kuin sitten tapahtuikin. ³¹Herra sanoi minulle: 'Katso, nyt aloitan luovuttamaan Siihonin ja hänen maansa sinun käsiisi. Ryhdy valloittamaan hänen maataan ja ota se omaksesi.' ³²Sitten Siihon kaikkine sotajoukkoineen tuli Jahasiin taistelemaan meitä vastaan. ³³Herra, meidän Jumalamme, antoi hänet kuitenkin meidän käsiimme, ja me löimme hänet, hänen poikansa ja koko hänen sotaväkinsä.

³⁴Me valtasimme kaikki hänen kaupunkinsa ja vihimme tuhon omaksi jokaisen kaupungin, miehet, naiset ja lapset, jättämättä eloon ainoatakaan.

³⁵Me ryöstimme itsellemme vain eläimet ja valloittamistamme kaupungeista saatavan saaliin. ³⁶Arnonjoen rannalla olevasta Aroerista ja jokilaakson kaupungista aina Gileadiin saakka ei ollut ainoatakaan kaupunkia, joka olisi ollut meiltä turvassa. Herra, meidän Jumalamme, antoi ne kaikki meidän käsiimme. ³⁷Vain ammonilaisten maahan sinä et koskenut, et mihinkään, mikä on Jabbokjoen varrella, et vuoriston kaupunkeihin etkä mihinkään muuhun, mistä Herra, meidän Jumalamme, oli niin määrännyt."

Baasanin kuningas Oog voitetaan

3"Sitten me käännyimme toisaalle ja kuljimme Baasanin tietä. Silloin Oog, Baasanin kuningas, tuli koko sotaväkinsä kanssa Edreihin taistelemaan meitä vastaan. ²Mutta Herra sanoi minulle: 'Älä pelkää häntä, sillä minä annan sinun käsiisi hänet ja koko hänen kansansa ja maansa. Tee hänelle samoin kuin teit amorilaisten kuninkaalle Siihonille, joka asui Hesbonissa.'

³Niin Herra, meidän Jumalamme, antoi meidän käsiimme myös Baasanin kuninkaan Oogin ja koko hänen sotaväkinsä, ja me löimme hänet, niin ettei hänen joukoistaan jäänyt eloon ketään. ⁴Me valtasimme siihen aikaan kaikki hänen kaupunkinsa, kuusikymmentä kaupunkia, koko Argobin seudun, Oogin valtakunnan Baasanissa. Ei ollut ainoatakaan kaupunkia, jota emme olisi heiltä vallanneet. ⁵Kaikki nämä kaupungit olivat korkeilla muureilla, porteilla ja salvoilla varustettuja. Lisäksi valtasimme vielä hyvin suuren joukon linnoittamattomia kaupunkeja. ⁶Me vihimme ne tuhon omiksi, niin kuin olimme tehneet Hesbonin kuninkaan Siihonin valtakunnalle. Me vihimme tuhon omiksi jokaisessa kaupungissa miehet, naiset ja lapset. ⁷Mutta kaikki eläimet ja kaupungeista saatavan saaliin me ryöstimme itsellemme.

⁸Näin me siihen aikaan valloitimme kahdelta amorilaisten kuninkaalta maan, jota he hallitsivat Jordanin tällä puolen, Arnonjoesta Hermoninvuoreen asti. – ⁹Siidonilaiset kutsuvat Hermonia Sirjoniksi, kun taas amorilaiset kutsuvat sitä Seniriksi. – ¹⁰Me valtasimme kaikki tasangon kaupungit ja koko Gileadin sekä koko Baasanin aina Salkaan ja Edreihin, Baasanissa oleviin Oogin valtakunnan kaupunkeihin, saakka. ¹¹Vain Baasanin kuningas Oog oli näet enää jäljellä viimeisistä refalaisista. Hänen rautainen vuoteensa on vieläkin ammonilaisten Rabbassa. Se on tavallisella kyynärämitalilla mitattu-na yhdeksän kyynärää pitkä ja neljä kyynärää leveä."

Jordanin itäpuolelta valloitettu maa jaetaan

¹²"Kun olimme ottaneet omaksemme tämän maan Arnonjoen varrella olevasta Aroerista alkaen sekä puolet Gileadin vuoristosta kaupunkeineen, minä annoin sen ruubenilaisille ja gaadilaisille. ¹³Loput Gileadista ja koko Baasanin, Oogin valtakunnan, minä annoin toiselle puolelle Manassen heimoa. Argobin seutua, koko tuota osaa Baasanista, kutsutaan myös refalaisten maaksi. ¹⁴Manassen poika Jaair valtasi koko Argobin seudun gesurilaisten ja maakatilaisten alueeseen saakka ja nimesi tämän osan Baasania Jaairin leirikyliksi oman nimensä mukaan. Se nimi niillä on tänäkin päivänä. ¹⁵Gileadin minä annoin Maakirille. ¹⁶Ruubenilaisille ja gaadilaisille minä annoin alueen, joka ulottuu Gileadista aina rajana olevan Arnonin jokilaakson keskikohtaan saakka ja toisaalla Jabbokjokeen, ammonilaisten rajaan, saakka, ¹⁷sekä aromaan, jonka rajana on Jordan Kinneretistä Aromaan mereen, Suolamereen, saakka. Sieltä raja kulkee itään Pisgan rinteiden juurelle.

¹⁸Silloin minä annoin teille, manasselaiset, ruubenilaiset ja gaadilaiset, tämän käskyn: 'Herra, teidän Jumalanne, on antanut teille tämän maan, ja te saatte ottaa sen omaksenne. Mutta kaikki te sotakuntoiset miehet, teidän tulee lähteä aseistautuneina liikkeelle israelilaisten veljienne edellä.

¹⁹Ainoastaan vaimonne, lapsenne ja karjanne – minä tiedän, että teillä on

paljon karjaa – jääkööt kaupunkeihinne, jotka minä olen teille antanut. ²⁰Kun Herra on antanut rauhan veljillenne, samoin kuin teillekin, ja kun he ovat ottaneet omakseen maan, jonka Herra, teidän Jumalanne, antaa heille Jordanin länsipuolelta, jokainen teistä saa palata takaisin perintömaalleen, jonka minä olen teille antanut.'

²¹Joosualle minä annoin siihen aikaan tämän käskyn: 'Sinä olet omin silmin nähnyt kaiken, mitä Herra, teidän Jumalanne, on tehnyt näille kahdelle kuninkaalle. Samalla tavoin Herra tekee kaikille valtakunnille, joihin sinä menet. ²²Älkää pelätkö niitä, sillä Herra, teidän Jumalanne, sotii teidän puolestanne.'

Mooses ei pääse luvattuun maahan

²³'Minä anoin siihen aikaan armoa Herralta näillä sanoilla: ²⁴'Herra, Herra, sinä olet alkanut näyttää palvelijallesi valtasuuruuttasi ja kätesi voimaa. Kuka on se jumala taivaassa tai maan päällä, joka voisi tehdä sellaisia tekoja ja voimallisia töitä kuin sinä? ²⁵Salli minun nyt mennä katsomaan sitä hyvää maata, joka on Jordanin toisella puolella, tuota ihanaa vuoristoa ja Libanonia.'²⁶Mutta Herra oli vihastunut minuun teidän tähtenne. Hän ei kuunnellut minua, vaan sanoi minulle: 'Riittää jo! Älä puhu minulle enää tästä asiasta. ²⁷Nouse Pisgan huipulle ja kohota katseesi länteen ja pohjoiseen, etelään ja itään, sillä Jordanin yli sinä et mene. ²⁸Anna ohjeet Joosualle ja vahvista ja rohkaise häntä. Hän kulkee tämän kansan edellä Jordanin yli, ja hän jakaa heille perinnöksi maan, jonka näet.'²⁹Silloin me jätimme laaksoon, joka on vastapäätä Beet-Peorin.'

Jumalan laissa on viisautta ja ymmärrys

4'Ja nyt, Israel, kuule ne lait ja säädökset, jotka minä teille opetan. Noudattakaa niitä, että eläisitte ja voisitte ottaa omaksenne maan, jonka Herra, teidän isienne Jumala, antaa teille. ²Älkää lisätkö mitään siihen sanaan, jonka minä teille säädän, älkääkään ottako siitä mitään pois, vaan noudattakaa Herran, teidän Jumalanne, käskyjä, jotka minä annan teille. ³Te olette omin silmin nähneet, mitä Herra teki Baal-Peorin takia, kun Herra, teidän Jumalanne, hävitti keskuudestanne jokaisen, joka lähti seuraamaan Baal-Peorin. ⁴Mutta te, jotka riipuitte kiinni Herrassa, Jumalassanne, olette kaikki elossa vielä tänäkin päivänä.

⁵Ymmärtäkää, että minä olen opettanut teille lait ja säädökset, niin kuin Herra, minun Jumalani, käski minua, että te noudattaisitte niitä siinä maassa, jota menette ottamaan omaksenne. ⁶Noudattakaa niitä ja tehkää niiden mukaan, sillä se on muiden kansojen silmissä osoitus teidän viisaudestanne ja ymmärryksestänne. Kun he kuulevat kaikki nämä lait, he sanovat: 'Toti-

sesti, tämä suuri kansa on viisas ja ymmärtäväinen kansa.⁷ Sillä onko toista suurta kansaa, jonka jumalat ovat niin lähellä sitä kuin Herra, meidän Jumalamme, on lähellä meitä aina, kun me huudamme häntä avuksi?⁸ Ja minkä muun suuren kansan lait ja säädökset ovat yhtä vanhurskaat kuin koko tämä opetus, jonka minä tänä päivänä asetan teidän eteenne?

⁹Ole vain varuillasi ja pidä tarkasti huoli siitä, ettet unohda asioita, jotka olet nähnyt, ja etteivät ne lähde sydämeistäsi koko elinaikanasi vaan että teet ne tiettäväksi lapsillesi ja lastesi lapsille.¹⁰ Muista päivä, jona seisoi Herran, sinun Jumalasi, edessä Hoorebilla, kun Herra sanoi minulle: 'Kutsu kansa koolle, niin minä annan heidän kuulla sanani, että he oppisivat pelkäämään minua niin kauan kuin elävät maan päällä ja että he opettaisivat lapsiaanikin.'¹¹ Te tulitte lähemmäksi ja jätitte seisomaan vuoren juurelle. Vuori paloi liekeissä aina taivaaseen asti pimeyden ja synkkien pilvien keskellä¹² ja Herra puhui teille tulen keskeltä. Te kuulitte sanat, mutta ette nähneet mitään hahmoa, kuulitte vain äänen.¹³ Hän ilmoitti teille liittonsa, jonka hän käski teidän pitää, ne kymmenen käskyä, ja hän kirjoitti ne kahteen kivitauluun.¹⁴ Herra käski silloin minun opettaa teille lait ja säädökset, että te noudattaisitte niitä maassa, jota te menette ottamaan omaksenne."

Varoitus epäjumalanpalveluksesta

¹⁵"Sinä päivänä, jona Herra puhui teille tulen keskeltä Hoorebilla, te ette nähneet hänestä minkäänlaista hahmoa. Pitäkää siis tarkoin huolta itseltänne,¹⁶ ettette menettelisi kelvottomasti ja tekisi itsellenne veistettyä jumalankuvaa, ette minkään muotoista kuvaa, ette miehen ettekä naisen,¹⁷ ette maan päällä liikkuvan eläimen, ette taivaalla lentävän siivekkään linnun,¹⁸ ette maan matelijan ettekä alhaalla vesissä uivan kalan kuvaa.¹⁹ Kun nostatte katseenne taivaalle ja näette auringon, kuun ja tähdet, kaiken taivaan joukon, älkää antautuko palvomaan ja palvelemaan niitä, sillä Herra, teidän Jumalanne, on jakanut ne kaikille kansoille koko taivaan alla.²⁰ Mutta teidät Herra on valinnut ja tuonut pois sulatusuunista, Egyptistä, että teistä tulisi hänen omaisuuskansansa, joka te nyt olette."

Mooses ei pääse luvattuun maahan

²¹"Herra kuitenkin vihastui minuun teidän puheittenne tähden ja vannoi, etten minä saa mennä Jordanin yli enkä pääse siihen hyvään maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi.²² Minä kuolen tässä maassa enkä mene Jordanin yli, mutta te menette sen yli ja otatte omaksenne tuon hyvän maan.²³ Pitäkää huoli siitä, ettette unohda Herran, teidän Jumalanne, liittoa, jonka hän on tehnyt teidän kanssanne, ettekä tee itsellenne veistettyä jumalankuvaa, mitään sellaista kuvaa, jota Herra, teidän

Jumalanne, on kieltänyt teitä tekemästä. ²⁴Sillä Herra, teidän Jumalanne, on kuluttava tuli; hän on kiivas Jumala."

Tuomio ja paluu Jumalan yhteyteen

²⁵"Kun teille on syntynyt lapsia ja lastenlapsia ja te olette vanhentuneet asuessanne siinä maassa ja te silloin menettelette kelvottomasti ja teette itsellenne veistetyn kuvan, minkä kuvan hyvänsä, ja näin teette pahaa Herran, teidän Jumalanne, silmissä, niin te vihoitatte hänet. ²⁶Minä otan tänä päivänä taivaan ja maan todistajiksi teitä vastaan, että silloin te häviätte pian siitä maasta, johon te nyt menette Jordanin yli ottaaksenne sen omaksenne. Te ette saa elää siellä kauan, vaan teidät totisesti tuhotaan. ²⁷Herra hajottaa teidät kansojen sekaan, ja teistä jää jäljelle vain vähäinen joukko niiden kansojen keskuuteen, joiden luo Herra teidät kuljettaa. ²⁸Siellä te palvelette ihmiskäsin tehtyjä jumalia, puuta ja kiveä, jotka eivät näe, eivät kuule, eivät syö eivätkä tunne hajua.

²⁹Siellä sinä etsit Herraa, Jumalaasi, ja sinä löydät hänet, kun etsit häntä koko sydämestäsi ja koko sielustasi. ³⁰Kun sinulla on ahdistus ja kun kaikki tämä kohtaa sinua aikojen lopussa, sinä palaat Herran, sinun Jumalasi, luo ja kuuntelet hänen ääntään. ³¹Sillä Herra, sinun Jumalasi, on armollinen Jumala. Hän ei hylkää sinua eikä anna sinun tuhoutua. Hän ei unohda isiesi kansa tekemäänsä liittoa, jonka hän on heille vannomallaan valalla vahvistanut."

Israelin kansan erityisasema

³²"Kysele menneistä ajoista, jotka ovat olleet ennen sinua. Onko mitään näin suurta tapahtunut tai onko mitään tällaista kuultu koko taivaan alla sen päivän jälkeen, jona Jumala loi ihmiset maan päälle? ³³Onko mikään kansa kuullut Jumalan äänen puhuvan tulen keskeltä, niin kuin sinä olet kuullut, ja jäänyt eloon? ³⁴Tai onko mikään jumala koettanut mennä ottaamaan itselleen kansaa toisen kansan keskuudesta koettelemuksilla, tunnus-teoilla ja ihmeillä, sodalla, väkevällä kädellä ja ojennetulla käsivarrella sekä suurilla, pelottavilla teoilla, minkä kaiken Herra, teidän Jumalanne, on sinun nähtesi tehnyt teille Egyptissä?

³⁵Sinun on annettu nähdä se, jotta tietäisit, että Herra on Jumala eikä muita ole. ³⁶Taivaasta hän antoi sinun kuulla äänensä ojentaakseen sinua, ja maan päällä hän näytti sinulle suuren tulensa. Sinä kuulit hänen sanansa tulen keskeltä. ³⁷Koska hän rakasti isiäsi, hän valitsi heidän jälkeläisensä ja vei itse sinut suurella voimallaan pois Egyptistä ³⁸ja karkotti edeltäsi sinua suuremmat ja väkevämmät kansat viedäkseen sinut heidän maahansa ja antaakseen sen sinulle perintöosaksi, niin kuin nyt on tapahtunut. ³⁹Tiedä siis tänä

päivänä ja paina sydämeesi, että Herra on Jumala ylhäällä taivaassa ja alhaalla maan päällä eikä toista ole. ⁴⁰Noudata hänen säädöksiään ja käskyjään, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, että sinä ja sinun lapsesi menestyisitte ja eläisitte kauan siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle ainiaaksi."

Jordanin itäpuolen turvakaupungit

⁴¹Sitten Mooses erotti kolme kaupunkia Jordanin itäpuolelta, ⁴²että niihin voisi paeta sellainen, joka on tappanut toisen vahingossa, tätä ennestään vihaamatta. Hän voisi paeta johonkin näistä kaupungeista ja jäädä eloon. ⁴³Ruubenilaisilla oli turvakaupunkina Beser autiomaan tasangolla, gaadilaisilla Raamot Gileadissa ja manasselaissä Goolan Baasanissa.

MOOSEKSEN TOINEN PUHE

Lain julistaminen

⁴⁴Tämä on se opetus, jonka Mooses antoi israelilaisten noudatettavaksi, ⁴⁵ja nämä ne todistukset, lait ja säädökset, jotka Mooses julisti israelilaisille heidän tultuaan Egyptistä ⁴⁶Jordanin itäpuolella vastapäätä Beet-Peorin oltuaan laaksoon. Tuo maa oli kuulunut Siihonille, amorilaisten kuninkaalle, joka oli hallinnut Hesbonissa ja jonka Mooses ja israelilaiset Egyptistä tultuaan olivat kukistaneet. ⁴⁷He ottivat omakseen Siihonin maan ja Baasanin kuninkaan Oogin maan, kahden amorilaisten kuninkaan maat, jotka olivat Jordanin itäpuolella ⁴⁸Arnonjoen rannalla olevasta Aroerista Siioninvuoreen eli Hermoniin saakka, ⁴⁹sekä koko Jordanin itäpuolella olevan tasangon aina Aromaanmereen ja Pisgan rinteiden juurelle asti.

Kymmenen käskyä

5 Mooses kutsui Israelin koolle ja sanoi kansalle: "Kuule, Israel, nämä lait ja säädökset, jotka minä tänä päivänä julistan teille, että oppisitte ne ja noudattaisitte niitä tarkoin. ²Herra, meidän Jumalamme, teki meidän kanssamme liiton Hoorebilla. ³Herra ei tehnyt tätä liittoa isiemme kanssa, vaan meidän kanssamme, jotka olemme tässä tänä päivänä, kaikkien meidän, jotka nyt elämme. ⁴Herra puhui kasvokkain teidän kanssanne vuorelta, tulen keskeltä. ⁵Minä seisoin silloin Herran ja teidän välillä ilmoittaakseni teille Herran sanan, sillä te pelkäisitte tulta ettekä nousseet vuorelle. Hän sanoi:

⁶Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka toin sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä. ⁷Älköön sinulla olko muita jumalia minun rinnallani.

⁸**Älä** tee itsellesi veistettyä kuvaa äläkä mitään kuvaa mistään, mikä on ylhäällä taivaalla tai alhaalla maan päällä tai vesissä maan alla. ⁹Älä kumarrakaan niitä äläkä palvele niitä, sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala. Minä vaadin isien pahoista teoista tilille heidän lapsensa kolmanteen ja neljänteen polveen asti, ne, jotka vihaavat minua, ¹⁰mutta osoitan armoani tuhansille, jotka rakastavat minua ja pitävät minun käskyni.

¹¹**Älä** lausu turhaan Herran, sinun Jumalasi, nimeä, sillä Herra ei jätä rankaisematta sitä, joka lausuu turhaan hänen nimensä.

¹²**Pidä** huoli siitä, että pyhität lepopäivän, niin kuin Herra, sinun Jumalasi, on sinua käskenyt. ¹³Kuutena päivänä tee työsi ja toimita kaikki askareesi,

¹⁴mutta seitsemäs päivä on Herran, sinun Jumalasi, sapatti. Älä tee silloin mitään työtä, älä sinä, älköön poikasi tai tyttäresi, palvelijasi tai palvelijattaresi, härkäsi, aasisi tai juhtasi älköönkä muuriasi sisällä asuva muukalainen, että palvelijasi ja palvelijattaresi saisivat levätä, niin kuin sinäkin.

¹⁵Muista, että olit itse orjana Egyptin maassa ja että Herra, sinun Jumalasi, vei sinut sieltä pois väkevällä kädellä ja ojennetulla käsivarrella. Sen tähden Herra, sinun Jumalasi, käski sinun viettää sapatinpäivää.

¹⁶**Kunnioita** isääsi ja äitiäsi, niin kuin Herra, sinun Jumalasi, on sinua käskenyt, että eläisit kauan ja menestyisit siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa.

¹⁷**Älä** tapa.

¹⁸**Älä** tee aviorikosta.

¹⁹**Älä** varasta.

²⁰**Älä** anna väärää todistusta lähimmäisestäsi.

²¹**Älä** himoitse lähimmäisesi vaimoa. Älä tavoittele itsellesi lähimmäisesi taloa tai peltoa, älä hänen palvelijaansa, palvelijatartaan, härkäänsä, aasiaan äläkä mitään, mikä kuuluu hänelle.'

²²**Nämä** sanat Herra puhui voimakkaalla äänellä koko teidän seurakunnalenne vuorelta tulen ja synkkien pilvien keskeltä eikä lisännyt niihin mitään. Hän kirjoitti sanansa kahteen kivitauluun ja antoi taulut minulle."

Kansa pyytää Moosesta välittäjäksi

²³"**Kun** te kuulitte äänen pimeyden keskeltä vuoren leimutessa tulesta, te tulitte minun luokseni, kaikki teidän heimojenne päämiehet ja teidän vanhimpanne, ²⁴ja sanoitte: 'Katso, Herra, meidän Jumalamme, on näyttänyt meille kirkkautensa ja suuruutensa, ja me olemme kuulleet hänen äänensä tulen keskeltä. Tänä päivänä me olemme nähneet, että Jumala puhuu ihmisen kanssa ja kuitenkin ihminen jää henkiin. ²⁵Miksi meidän nyt siis pitäisi kuolla? Tämä suuri tulihan kuluttaa meidät. Jos me vielä joudumme kuulemaan Herran, Jumalamme, ääntä, me kuolemme. ²⁶Onko koskaan kukaan ihminen kuullut elävän Jumalan äänen puhuvan tulen keskeltä ja jäänyt

henkiin, niin kuin me? ²⁷Mene sinä siis ja kuuntele, mitä Herra, meidän Jumalamme, sanoo. Puhu sinä meille kaikki, mitä Herra, meidän Jumalamme, puhuu sinulle. Me teemme sen mukaan, mitä kuulemme sinulta.'

²⁸Herra kuuli, mitä te puhuitte, ja Herra sanoi minulle: 'Minä kuulin, mitä tämä kansa puhui sinulle. Kaikki, mitä he ovat puhuneet, on oikein. ²⁹Olisipa heillä sellainen sydän, että he aina pelkäisivät minua ja noudattaisivat kaikkia minun käskyjäni. Silloin heidän ja heidän lastensa kävisi aina hyvin!

³⁰Mene ja sano heille: Palatkaa teltoillemme. ³¹Seiso sinä kuitenkin tässä minun kanssani. Minä tahdon ilmoittaa sinulle kaikki ne käskyt, lait ja säädökset, jotka sinun on opetettava heille, että he noudattaisivat niitä siinä maassa, jonka minä annan heidän perintömaakseen.'

³²Pitäkää siis huoli, että toimitte niiden mukaan, niin kuin Herra, teidän Jumalanne, on teitä käskenyt. Älkää poiketko niistä oikealle älkääkään vasemmalle. ³³Kulkekaa kaikessa sitä tietä, jota Herra, teidän Jumalanne, on käskenyt teidän vaeltava, että saisitte elää ja menestyisitte ja eläisitte kauan siinä maassa, jonka saatte omaksenne."

Suurin käsky

6"Nämä ovat ne käskyt, lait ja säädökset, jotka Herra, teidän Jumalanne, on käskenyt opettaa teille, että te noudattaisitte niitä siinä maassa, jota menette ottamaan omaksenne. ²Minä olen antanut ne teille sitä varten, että sinä ja myös poikasi ja pojanpoikasi pelkäisitte Herraa, Jumalaa, ja noudattaisitte koko elinaikanne kaikkia hänen lakejaan ja säädöksiään, jotka minä sinulle annan, ja saisitte elää kauan. ³Kuule siis, Israel, ja noudata niitä tarkoin, että menestyisit ja lisääntyisit runsaasti siinä maassa, joka vuotaa maitoa ja hunajaa, niin kuin Herra, sinun isiesi Jumala, on sinulle puhunut.

⁴Kuule, Israel! Herra, meidän Jumalamme, Herra on yksi. ⁵Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja kaikella voimallasi. ⁶Nämä sanat, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, olkoot sinun sydämelläsi. ⁷Teroita niitä lapsillesi ja puhu niistä kotona ollessasi ja tiellä kulkiessasi, makuulle käydessäsi ja ylös noustessasi. ⁸Sido ne merkiksi käteesi, ja olkoot ne nauhassa otsallasi. ⁹Kirjoita ne talosi ovenpieliin ja portteihisi."

Varoitus tottelemattomuudesta ja kehoitus kuuliaisuuteen

¹⁰"Kun Herra, sinun Jumalasi, on vienyt sinut siihen maahan, jonka hän on isillesi Abrahamille, Iisakille ja Jaakobille vannomallaan valalla luvannut antaa sinulle, sinä saat omaksesi suuret ja kauniit kaupungit, joita sinä et ole rakentanut, ¹¹kaikkea hyvää täynnä olevat talot, joita sinä et ole täyttänyt, kallioon louhitut vesisäiliöt, joita sinä et ole louhinut, ja viinitarhat ja

öljypuut, joita sinä et ole istuttanut. Kun sinä sitten saat syödä kylliksesi, ¹²niin pidä huoli, ettet unohda Herraa, joka vei sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä. ¹³Pelkää Herraa, Jumalaasi, palvele häntä ja vannoo valasi hänen nimessään. ¹⁴Älkää lähtekö seuraamaan muita jumalia, ympärillänne asuvien kansojen jumalia, ¹⁵ettei Herran, Jumalasi, viha syttyisi sinua vastaan ja ettei hän hävittäisi sinua maasta, sillä Herra, sinun Jumalasi, on kiivas Jumala sinun keskelläsi.

¹⁶Älkää kiusatko Herraa, teidän Jumalaanne, niin kuin kiusasitte häntä Massassa. ¹⁷Noudattakaa tarkoin Herran, teidän Jumalaanne, käskyjä, todistuksia ja säädöksiä, joita hän on käskenyt teidän noudattaa. ¹⁸Tee sitä, mikä on oikein ja hyvää Herran silmissä, että menestyisit ja pääsisit ottamaan omaksesi sen hyvän maan, josta Herra vannoi valan isillesi ¹⁹työntääkseen tieltäsi kaikki vihollisesi, niin kuin Herra on puhunut.

²⁰Kun poikasi tulevaisuudessa kysyy sinulta: 'Mitä oikein ovat nämä todistukset, lait ja säädökset, jotka Herra, meidän Jumalamme, on antanut teille?' ²¹Vastaa silloin pojallesi: 'Me olimme faraon orjia Egyptissä, mutta Herra vei meidät väkevällä kädellään pois Egyptistä. ²²Herra teki Egyptissä meidän silmiemme nähden suuria ja tuhoisia tunnustekoja ja ihmeitä faraolle ja koko hänen hovilleen, ²³mutta meidät hän toi sieltä pois tuodakseen meidät tänne ja antaakseen meille maan, josta hän oli vannonut valan isillemme. ²⁴Herra käski meidän noudattaa kaikkia näitä säädöksiä ja pelätä Herraa, meidän Jumalaamme, että aina menestyisimme ja että hän pitäisi meidät elossa, niin kuin tänä päivänä. ²⁵Jos me tarkoin noudatamme kaikkia näitä käskyjä Herran, meidän Jumalamme, edessä, niin kuin hän on meitä käskenyt, se koituu meille vanhurskaudeksi.'"

Kanaanilaiset on hävitettävä

7"Kun Herra, sinun Jumalasi, vie sinut maahan, jonka menet ottamaan omaksesi, hän raivaa tieltäsi monia kansoja: heettiläiset, girgasilaiset, amorilaiset, kanaanilaiset, perissiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset, nuo seitsemän sinua suurempaa ja väkevämpää kansaa. ²Herra, sinun Jumalasi, antaa ne sinun käsiisi, ja sinä voitat ne. Sinun on vihittävä ne silloin tuhon omiksi. Älä tee liittoa niiden kanssa äläkä osoita niille armoa. ³Älä ryhdy sukulaissuhteisiin heidän kanssaan. Älä anna tyttäriäsi heidän pojilleen äläkä ota heidän tyttäriään vaimoiksi pojillesi, ⁴sillä he käännyttävät poikasi luopumaan minusta, ja niin nämä palvelevat muita jumalia. Silloin Herran viha syttyy teitä kohtaan, ja hän tekee teistä pian lopun. ⁵Tehkää sen sijaan heille näin: repikää hajalle heidän alttarinsa, murskatkaa heidän patsaansa, hakatkaa maahan heidän aseransa ja polttakaa heidän veistetetyt jumalankuvansa. ⁶Sillä sinä olet Herralle, Jumalallesi, pyhitetty kansa. Sinut on Herra, sinun

Jumalasi, valinnut kaikista maan päällä olevista kansoista, että olisit hänen omaisuuskansansa."

Israel, Jumalan valitsema kansa

⁷"Ei Herra sen vuoksi mieltynyt teihin ja valinnut teitä, että te olisitte kaikkia muita kansoja lukuisammat – tähän olette kaikkia muita kansoja vähälukuisemmat – ⁸vaan koska Herra rakasti teitä ja tahtoi pitää valan, jonka hän oli vannonut teidän isillenne. Sen vuoksi Herra vei teidät pois väkevällä kädellä ja lunasti teidät orjuuden pesästä, faraon, Egyptin kuninkaan, käsistään. ⁹Tiedä siis, että Herra, sinun Jumalasi, hän on Jumala, uskollinen Jumala, joka pitää liittonsa ja uskollisuutensa voimassa tuhansiin polviin asti niille, jotka rakastavat häntä ja pitävät hänen käskynsä, ¹⁰mutta maksaa viipymättä niille, jotka vihaavat häntä, ja tuhoaa heidät. Hän ei vitkastele, vaan kostaa viipymättä sille, joka vihaa häntä. ¹¹Noudata siis niitä käskyjä, lakeja ja säädöksiä, jotka minä tänä päivänä annan sinulle, ja toimi niiden mukaan."

Kuuliaisuuden siunaukset

¹²"Jos noudatat näitä säädöksiä ja toimit tarkoin niiden mukaan, niin Herra, sinun Jumalasi, pitää liittonsa ja armonsa voimassa, niin kuin hän on vannonut isillesi. ¹³Hän rakastaa sinua, siunaa sinua ja tekee sinusta monilukuisen kansan. Hän siunaa kohtusi hedelmän ja maasi sadon, viljasi, viinisi ja öljysi. Hän siunaa lehmiesi vasikat ja lampaittesi karitsat siinä maassa, jonka hän isillesi vannomallaan valalla on luvannut antaa sinulle.

¹⁴Sinä tulet olemaan siunatumppi kuin kaikki muut kansat. Maassanne ei tule olemaan yhtäkään hedelmätöntä miestä tai naista eikä yhtäkään hedelmätöntä eläintä. ¹⁵Herra poistaa sinusta kaikki sairaudet. Hän ei anna yhtenkään tuntemistasi Egyptin pahoista taudeista tulla sinuun, vaan hän antaa niiden tulla kaikkiin vihollisiisi. ¹⁶Tuhoa kaikki kansat, jotka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinun valtaasi. Älä sääli niitä äläkä palvele niiden jumalia, sillä ne ovat sinulle ansa.

¹⁷Sanot ehkä sydämessäsi: 'Nämä kansat ovat minua suurempia. Kuinka minä voisin ne karkottaa?' ¹⁸Älä kuitenkaan pelkää niitä! Pidä mielessäsi, mitä Herra, sinun Jumalasi, teki faraolle ja koko Egyptille. ¹⁹Muista ne suuret koettelemukset, tunnusteot ja ihmeet, jotka olet omin silmin nähnyt, ja se voimallinen käsi ja ojennettu käsivarsi, jolla Herra, sinun Jumalasi, vei sinut pois Egyptistä. Samalla tavoin Herra, sinun Jumalasi, tekee kaikille niille kansoille, joita sinä pelkää. ²⁰Herra, sinun Jumalasi, lähettää niiden kimppuun myös herhiläisiä, kunnes ne, jotka ovat jäljellä ja piilossa sinulta,

on tuhottu. ²¹Älä kauhistu niitä, sillä Herra, sinun Jumalasi, joka on keskelläsi, on suuri ja pelottava Jumala.

²²Herra, sinun Jumalasi, raivaa nämä kansat sinun tieltäsi vähitellen. Sinä et voi tehdä niistä loppua nopeasti, muuten metsän pedot tulisivat liian lukuisiksi sinun alueellasi. ²³Herra, Jumalasi, antaa nuo kansat sinun valtaasi ja saattaa ne suureen sekasortoon, kunnes ne tuhoutuvat. ²⁴Hän antaa niiden kuninkaat sinun käsiisi, ja sinä hävität heidän nimensä taivaan alta. Ei kukaan kestä sinun edessäsi vaan sinä tuhoat heidät viimeiseen mieheen.

²⁵Polta heidän jumaliensa veistetyt kuvat. Älä himoitse niiden päällysteenä olevaa hopeaa tai kultaa äläkä ota niitä itsellesi, ettet joutuisi niiden vuoksi ansaan. Ne ovat iljetys Herralle, sinun Jumalallesi. ²⁶Älä myöskään vie taloosi mitään iljetystä, ettet tulisi vihityksi tuhon omaksi, niin kuin se. Pidä selaista iljettävänä ja kauhistavana, sillä se on tuhon omaksi vihitty."

Herra kasvattaa kansaansa

8"Noudata tarkoin kaikkia käskyjä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, että eläisit, lisääntyisit ja pääsisit ottamaan omaksesi sen maan, jonka Herra valalla vannoen on luvannut teidän isillenne. ²Muista koko se tie, jolla Herra, sinun Jumalasi, on kuljettanut sinua autiomaassa näinä neljänäkymmenenä vuotena nöyryyttääkseen ja koetellakseen sinua sekä tullakseen tuntemaan, mitä sinun sydämessäsi on, tahdotko noudattaa hänen käskyjään vai et. ³Hän nöyryytti sinua ja antoi sinun nähdä nälkää. Hän antoi sinulle syötäväksi mannaa, jota et tuntenut eivätkä isäsikään tunteet. Näin hän teki sinulle tietäväksi, ettei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan hän elää jokaisesta sanasta, joka lähtee Herran suusta. ⁴Vaatteesi eivät kuluneet yltäsi eivätkä jalkasi turvonneet näinä neljänäkymmenenä vuotena. ⁵Tiedä siis sydämessäsi, että Herra, sinun Jumalasi, kasvattaa sinua niin kuin isä kasvattaa poikaansa. ⁶Noudata Herran, Jumalasi, käskyjä, vaella hänen teitään ja pelkää häntä.

⁷Herra, sinun Jumalasi, vie sinut hyvään maahan. Siinä maassa on vesipuroja ja lähteitä, jotka kumpuavat maan uumenista laaksoissa ja vuorilla, ⁸Se on vehnän ja ohran, viiniköynnöksen, viikunapuiden ja granaattiomienapuiden maa, oliiviöljyn ja hunajan maa. ⁹Siinä maassa sinun ei tarvitse syödä leipääsi köyhyydessä eikä kärsiä puutetta mistään. Sen maan kivissä on rautaa, ja sen vuorista voit louhia kuparia."

Varoitus ylipistymisestä

¹⁰"Kun sitten olet syönyt kylliksesi, kiitä Herraa, Jumalaasi, siitä hyvästä maasta, jonka hän on antanut sinulle. ¹¹Pidä huoli, ettet unohda Herraa,

Jumalaasi, niin että lyöt laimin hänen käskynsä, säädöksensä ja lakinsa, jotka minä tänä päivänä annan sinulle.

¹²Kun olet syönyt kylliksesi ja rakentanut kauniita taloja ja asut niissä ¹³ja kun nautasi ja lampaasi lisääntyvät, ja sinulle kertyy lisää hopeaa, kultaa ja kaikkea muuta mitä sinulla on, ¹⁴älä anna sydämesi ylpistyä, niin että unohdat Herran, Jumalasi, joka vei sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä.

¹⁵Hän kuljetti sinua suuressa ja pelottavassa autiomaassa myrkyllisten käärmeiden ja skorpionien keskellä. Kuivassa ja vedettömässä maassa hän antoi veden virrata sinulle kovasta kalliosta. ¹⁶Hän ruokki sinua autiomaassa manalla, jota isäsi eivät tunteneet. Hän teki näin nöyryyttääkseen ja koetellakseen sinua ja lopulta tehdäkseen sinulle hyvää. ¹⁷Älä ajattele sydämessäsi: 'Omalla voimallani ja vahvoilla käsilläni olen hankkinut itselleni tämän rikkauden.'

¹⁸Muista sen sijaan Herraa, Jumalaasi, sillä hän antaa sinulle kyvyn hankkia rikkautta pitääkseen voimassa liittonsa, josta hän vannoi valan sinun isillesi. Se on voimassa yhä tänään. ¹⁹Jos sinä kuitenkin unohdat Herran, Jumalasi, ja seuraat muita jumalia, palvelet ja kumarrat niitä, minä vakuutan sinulle tänä päivänä, että sinä tuhoudut kokonaan. ²⁰Sinä tuhoudut samalla tavoin kuin ne kansat, jotka Herra tuhoaa sinun edeltäsi, koska et kuuntele Herran, sinun Jumalasi, ääntä."

Luvattu maa, Jumalan lahja

9"¹Kuule, Israel! Sinä menet nyt Jordanin yli karkottamaan kansoja, jotka ovat sinua suurempia ja väkevämpiä ja joilla on suuria, taivaaseen asti linnoitettuja kaupunkeja. ²Sinä tunnet anakilaisten suuren ja kookkaan kansan, josta olet kuullut sanottavan: 'Kuka kestää anakilaisten edessä?' ³Tiedä siis tänä päivänä, että Herra, sinun Jumalasi, kulkee itse sinun edelläsi kuluttavana tulena. Hän hävittää heidät ja nujertaa heidät sinun edessäsi, ja sinä voit karkottaa ja tuhota heidät nopeasti, niin kuin Herra on sinulle puhunut. ⁴Kun Herra, sinun Jumalasi, työntää kansat pois edeltäsi, älä ajattele sydämessäsi: 'Minun vanhurskauteni tähden Herra on tuonut minut tänne, niin että voin ottaa tämän maan omakseni.' Ei, vaan näiden kansojen jumalattomuuden tähden Herra karkottaa heidät sinun tieltäsi. ⁵Et sinä suinkaan vanhurskautesi ja oikeamielisyytesi tähden pääse ottamaan niiden maata omaksesi, vaan noiden kansojen jumalattomuuden tähden Herra, sinun Jumalasi, karkottaa ne sinun edeltäsi toteuttaakseen sen, mitä Herra on vannonut sinun isillesi Abrahamille, lisakille ja Jaakobil-le. ⁶Tiedä siis, ettei Herra, Jumalasi, sinun vanhurskautesi tähden anna tätä hyvää maata sinun omaksesi, sillä sinä olet niskurikansa."

Israel on niskurikansa

⁷"Muista, älä unohda, kuinka sinä vihoitit Herran, Jumalasi, autiomaassa. Te olette kapinoineet Herraa vastaan siitä päivästä alkaen, jona te lähditte Egyptin maasta, aina siihen asti, kun saavuitte tähän paikkaan. ⁸Myös Hoo-rebilla te vihoititte Herran, ja Herra vihastui teihin, niin että aikoi tuhota teidät. ⁹Kun minä olin noussut vuorelle ottaakseni vastaan kivitaulut, sen liiton taulut, jonka Herra oli tehnyt teidän kanssanne, minä viivysin vuorella neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä leipää syömättä ja vettä juomatta. ¹⁰Herra antoi minulle kaksi kivitaulua, joihin oli kirjoitettu Jumalan sormella. Niissä olivat kaikki ne sanat, jotka Herra oli puhunut teille vuorelta tulen keskeltä seurakunnan ollessa koolla. ¹¹Niiden neljänkymmenen päivän ja neljänkymmenen yön kuluttua Herra antoi minulle ne kaksi kivitaulua, liitontaulut.

¹²Herra sanoi silloin minulle: 'Nouse ja lähde nopeasti alas täältä, sillä kansasi, jonka veit pois Egyptistä, on tehnyt turmiollisen teon. Pian he poikkisivat tieltä, jota minä käskin heidän vaeltaa. He ovat tehneet itselleen vael-tun jumalankuvan.'¹³Herra sanoi minulle vielä: 'Minä olen katsellut tätä kansaa ja nähnyt, että se on niskurikansa. ¹⁴Jätä minut rauhaan. Minä tuhoan heidät ja pyyhin pois heidän nimensä taivaan alta, mutta sinusta minä teen heitä väkevemmän ja lukuisamman kansan.'

¹⁵Silloin minä käännyn ja laskeuduin alas vuorelta. Vuori leimusi liekeissä, ja minulla oli ne kaksi liitontaulua käsissäni. ¹⁶Minä näin, että te olitte tehneet syntiä Herraa, Jumalanne, vastaan. Te olitte tehneet itsellenne vael-tun mullikan. Te poikkesitte pian tieltä, jonka Herra oli teille määrännyt. ¹⁷Silloin minä tartuin molempiin tauluihin, heitin ne käsistäni ja murskasin ne teidän nähtenne.

¹⁸Minä heittäydyin Herran eteen neljäksikymmeneksi päiväksi ja neljäksikymmeneksi yöksi, niin kuin ensimmäiselläkin kerralla. Olin leipää syömättä ja vettä juomatta kaiken sen synnin tähden, jota te olitte tehneet. Te teitte sitä, mikä on paha Herran silmissä, ja niin vihoititte hänet. ¹⁹Minä pelkäsin Herran vihaa ja kiivautta, sillä Herra oli niin vihastunut teihin, että aikoi tuhota teidät. Mutta Herra kuuli minua vielä silläkin kertaa. ²⁰Herra vihastui myös Aaroniin niin ankarasti, että aikoi tuhota hänet, mutta minä rukoilin silloin myös Aaronin puolesta. ²¹Minä otin teidän syntisen tekeleenne, mullikan, poltin sen tulessa, murskasin sen ja jauhoin hyvin, kunnes siitä tuli hienoa kuin tomu. Tomun minä viskasin puroon, joka virtaa vuorelta. ²²Vielä Tabeerassa, Massassa ja Kibrot-Hattaavassakin te yhä uudelleen vihoititte Herran. ²³Herra tahtoi lähettää teidät matkaan Kaades-Barneasta ja sanoi: 'Menkää ja ottakaa omaksenne maa, jonka minä teille annan.' Mutta te kapinoitte Herran, teidän Jumalanne, käskyä vastaan, ette uskoneet

häntä ettekä kuunnelleet hänen ääntään. ²⁴Te olette kapinoineet Herraa vastaan niin kauan kuin olen tuntenut teidät.

²⁵Niin minä heittäydyin Herran eteen ja olin hänen edessään neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä, sillä Herra oli sanonut tuhoavansa teidät.

²⁶Minä rukoilin Herraa ja sanoin: Herra, Herra, älä tuhoa kansaasi ja perintöosaasi, jonka sinä suuruudessasi lunastit ja veit pois Egyptistä väkevällä kädelläsi. ²⁷Muista palvelijoitasi Abrahamia, Iisakia ja Jaakobia! Älä katso tämän kansan kovuutta, jumalattomuutta ja syntiä, ²⁸ettei siinä maassa, josta sinä veit meidät pois, sanottaisi: 'Koska Herra ei kyennyt viemään heitä siihen maahan, josta oli heille puhunut ja koska hän vihasi heitä, hän vei heidät autiomaahan surmatakseen heidät siellä.' ²⁹Ovathan he sinun kansasi ja perintöosasi, jonka sinä veit pois Egyptistä suurella voimallasi ja ojennetulla käsivarrellasi."

Uudet laintaulut

10"Sitten Herra sanoi minulle: 'Veistä itsellesi kaksi entisten kaltaista kivitaulua ja nouse vuorelle minun luokseni. Tee myös puinen arkku. ²Minä kirjoitan tauluihin sanat, jotka olivat ensimmäisissä tauluissa, niissä, jotka sinä murskasit. Pane taulut arkkuun.' ³Niin minä tein arkun akasiapuusta, veistin kaksi entisten kaltaista kivitaulua ja nousin vuorelle ne kaksi taulua kädessäni. ⁴Herra kirjoitti tauluihin saman kuin edelliselläkin kerralla, ne kymmenen käskyä, jotka hän oli puhunut teille vuorelta, tulen keskeltä, kun seurakunta oli koolla. Sitten Herra antoi ne minulle. ⁵Minä käännyn, laskeuduin alas vuorelta ja panin taulut tekemääni arkkuun, niin kuin Herra oli käskenyt minua, ja siellä ne ovat."

Leeviläisten valitseminen

⁶"Israelilaiset lähtivät liikkeelle Bene-Jaakanin kaivoilta ja vaelsivat Moose-raan. Siellä Aaron kuoli, ja sinne hänet haudattiin. Hänen pojastaan Eleasarista tuli ylipappi hänen sijaansa. ⁷Sieltä israelilaiset lähtivät Gudgodaan ja Gudgodasta Jotbataan, seudulle, jossa on vesipuroja.

⁸Siihen aikaan Herra erotti Leevin heimon kantamaan Herran liitonarkkua, seisomaan Herran edessä, palvelemaan häntä ja siunaamaan hänen nimesään. Näin he ovat tehneet tähän päivään saakka. ⁹Sen tähden Leevi ei saanut osuutta eikä perintöosaa veljiensä kanssa. Herra on hänen perintöosansa, niin kuin Herra, sinun Jumalasi, on hänelle puhunut.

¹⁰Minä viivyin vuorella saman ajan kuin edellisellä kerralla, neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä. Herra kuuli minua vielä silläkin kertaa; Herra ei tahtonut tuhota sinua. ¹¹Sitten Herra sanoi minulle: 'Nouse ja lähde kul-

kemaan kansan edellä, että he menisivät ottamaan omakseen maan, jonka minä olen heidän isilleen vannomallani valalla luvannut antaa heille."''

Herra vaatii kansaltaan kuuliaisuutta

¹²"Ja nyt, Israel, mitä muuta Herra, sinun Jumalasi, sinulta pyytää kuin että pelkää Herra, sinun Jumalaasi, vaellat kaikessa hänen teitään ja rakastat häntä ja palvelet Herra, Jumalaasi, koko sydäimestäsi ja koko sielustasi.

¹³Noudata Herran käskyjä ja säädöksiä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, että menestyisit.

¹⁴Herralle, sinun Jumalallesi, kuuluvat taivaat ja taivaitten taivaat ja maa ja kaikki, mitä siinä on. ¹⁵Kuitenkin ainoastaan sinun isiisi Herra mieltäsi, ja heitä hän rakasti. Heidän jälkeensä hän on valinnut teidät, heidän jälkeläisensä, kaikkien kansojen joukosta. Näin on yhä tänäänkin. ¹⁶Ympärileikkaa sen tähden sydämenne älkääkään enää olko niskureita, ¹⁷sillä Herra, teidän Jumalanne, on jumalien Jumala ja herrojen Herra. Hän on suuri, väkevä ja pelottava Jumala. Hän ei katso henkilöön eikä ota lahjuksia. ¹⁸Hän hankkii oikeuden orvolle ja leskelle. Hän rakastaa muukalaista ja antaa hänelle ruuan ja vaatteet. ¹⁹Niin teidänkin tulee rakastaa muukalaista, olettehan itsekin olleet muukalaisina Egyptin maassa.

²⁰Pelkää Herra, Jumalaasi, palvele häntä, riipu hänessä kiinni ja vanna valasi hänen nimessään. ²¹Hän on sinun ylistyksesi aihe, hän on sinun Jumalasi. Hän on tehnyt sinun puolestasi ne suuret ja pelottavat teot, jotka olet nähnyt omin silmin. ²²Teidän isiänne oli seitsemänkymmentä, kun he menivät alas Egyptiin, mutta nyt Herra, sinun Jumalasi, on tehnyt teidät lukuisiksi kuin taivaan tähdet."

Mooses muistuttaa kansaa Herran suurista teoista

11"Rakasta siis Herra, Jumalaasi, ja noudata aina hänen määräyksiään, lakejaan, säädöksiään ja käskyjään. ²Tietäkää tänä päivänä, etteivät teidän lapsenne ole kokeneet eivätkä nähneet Herran, teidän Jumalanne, antamaa kuritusta, eivät hänen suuruuttaan, hänen voimallista kättään tai ojentettua käsivarttaan, ³eivät hänen tunnustekojaan ja ihmetöitään, jotka hän teki Egyptissä faraolle, Egyptin kuninkaalle, ja koko hänen maalleen, ⁴eivätkä sitä, mitä hän teki egyptiläisten sotajoukolle, heidän hevosilleen ja vauvuilleen. Hän vyörytti egyptiläisten päälle Kaislameren vedet, kun he ajoivat teitä takaa. Herra tuhosi heidät, niin ettei heitä enää ole. ⁵Lapsenne eivät ole nähneet myöskään sitä, mitä hän teki teille autiomaassa matkallanne tähän paikkaan, ⁶eivätkä sitä, mitä hän teki Daatanille ja Abiramille, Ruubenin pojan Eliabin pojille, kun maa avasi kitansa koko Israelin kansan keskellä ja nieläisi heidät ja heidän perheensä, telttansa ja kaiken, mitä

heillä oli mukanaan. ⁷Te sen sijaan olette omin silmin nähneet kaikki Herran tekemät suuret teot."

Herra antaa kansalleen hyvän maan

⁸"Noudattakaa siis kaikkia käskyjä, jotka minä tänä päivänä teille annan, että teistä tulisi vahvoja ja että saisitte haltuunne maan, jota nyt menette ottamaan omaksenne, ⁹ja että eläisitte kauan siinä maassa, jonka Herra on teidän isillenne vannomallaan valalla luvannut antaa heille ja heidän siemenelleen. Se on maa, joka vuotaa maitoa ja hunajaa.

¹⁰Maa, jota te menette ottamaan omaksenne, ei ole niin kuin Egyptin maa, josta te olette lähteneet ja jota kastelitte jalalla polkien kuin vihannestartaa, kun olitte kylväneet siihen siemenen. ¹¹Maa, jota menette ottamaan omaksenne, on vuorien ja laaksojen maa, joka juo taivaan sadetta. ¹²Se on maa, josta Herra, sinun Jumalasi, pitää huolen ja jota Herran, sinun Jumalasi, silmät aina tarkkaavat vuoden alusta sen loppuun saakka. ¹³Jos te siis tarkoin noudatatte Herran käskyjä, jotka minä tänä päivänä teille annan, niin että rakastatte Herraa, Jumalaanne, ja palvelette häntä kaikesta sydämestänne ja kaikesta sielustanne, ¹⁴Herra antaa teidän maallenne sateen ajallaan, syyssateen ja kevätsateen. Silloin te saatte korjata viljanne, viininne ja öljynne ¹⁵ja te saatte syödä kylliksenne. Karjanne syötäväksi hän antaa ruohoa niityillenne.

¹⁶Pitäkää huoli siitä, ettei sydämenne antaudu vieteltäväksi, niin että kääntyte pois palvelemaan muita jumalia ja palvomaan niitä. ¹⁷Jos teette niin, Herra vihastuu teihin ja sulkee taivaan, niin ettei sadetta tule eikä maa anna satoaan. Silloin te häviätte pian siitä hyvästä maasta, jonka Herra teille antaa.

¹⁸Painakaa siis nämä minun sanani mieleenne ja sydämeenne. Sitokaa ne merkiksi käteenne, ja olkoot ne nauhassa otsallanne. ¹⁹Opettakaa ne myös lapsillenne: puhukaa niistä kotona istuessanne, tiellä kulkiessanne, makuulla ollessanne ja ylös noustessanne. ²⁰Kirjoittakaa ne myös talonne ovenpieliin ja portteihinne, ²¹että te ja teidän lapsenne saisitte elää kauan siinä maassa, jonka Herra teidän isillenne vannomallaan valalla lupasi antaa heille niin kauaksi aikaa kuin taivas on maan yllä.

²²Jos te noudatatte tarkoin koko tätä lakia, jonka minä teille annan, ja teette sen mukaan, niin että rakastatte Herraa, teidän Jumalaanne, vaellatte kaikessa hänen teitään ja riiputte hänessä kiinni, ²³Herra karkottaa kaikki nämä kansat teidän edeltänne, ja te saatte periä maan kansoilta, jotka ovat teitä suurempia ja mahtavampia. ²⁴Jokainen paikka, johon jalallanne astutte, on oleva teidän. Teidän alueenne ulottuu autiomaasta, Libanonista ja Eufratvirrasta Länsimereen saakka. ²⁵Kukaan ei kestä teidän edessänne.

Herra, teidän Jumalanne, saattaa teidän edessänne pelon ja kauhun valtaan koko sen maan, johon te astutte, niin kuin hän on teille puhunut."

Siunaus ja kirous

²⁶"Katsokaa, minä asetan tänä päivänä teidän eteenne siunauksen ja kirouksen: ²⁷siunauksen, jos tottelette Herran, teidän Jumalanne, käskyjä, jotka minä tänä päivänä teille annan, ²⁸mutta kirouksen, jos ette tottele Herran, teidän Jumalanne, käskyjä vaan poikkeatte siltä tieltä, jota minä tänä päivänä käsken teidän vaeltaa, ja seuraatte muita jumalia, joita ette tunne.

²⁹Kun Herra, teidän Jumalanne, vie teidät maahan, jota te menette ottamaan omaksenne, niin tekkää Garissiminvuoresta siunauksen ja Eebalinvuoresta kirouksen julistamisen paikka." ³⁰Ne ovat Jordanin tuolla puolen, lännessä kulkevan tien takana, aromaassa asuvien kanaanilaisten maassa, lähellä Gilgalia ja Mooren tammistoa.

³¹Te kuljette pian Jordanin poikki mennäksenne ottamaan omaksenne maan, jonka Herra, teidän Jumalanne, antaa teille. Kun olette ottaneet sen omaksenne ja asettuneet sinne asumaan, ³²noudattakaa tarkoin kaikkia niitä lakeja ja säädöksiä, jotka minä tänä päivänä teille annan."

LAIN KÄSKYT JA SÄÄDÖKSET

Oikea uhripaikka

12"Nämä ovat ne lait ja säädökset, joita teidän tulee tarkoin noudattaa siinä maassa, jonka Herra, teidän isienne Jumala, antaa perintöomaisuudeksenne. Noudattakaa niitä niin kauan kuin elätte maan päällä.

²Hävittäkää perin pohjin kaikki korkeilla vuorilla, kukkuloilla tai minkä tahansa vehreän puun alla olevat paikat, joissa karkottamanne kansat ovat palvelleet jumaliaan. ³Repikää hajalle heidän alttarinsa, murskatkaa heidän patsaansa, polttakaa heidän aseransa, hakatkaa palasiksi heidän jumaliensa patsaat ja hävittäkää niiden nimet noista paikoista.

⁴Palvellessanne Herraa, teidän Jumalaanne, älkää tehkö niin kuin he, ⁵vaan etsikää se paikka, jonka Herra, teidän Jumalanne, valitsee teidän heimojenne alueelta asettaakseen sinne nimensä ja asuakseen siellä, ja mene sinne.

⁶Viekää sinne polttouhrinne ja teurasuhrinne, kymmenyksenne, kätenne anti, vapaaehtoiset uhrinne, lupausuhrinne sekä nautojenne ja lampaittenne esikoiset. ⁷Syökää siellä, Herran, teidän Jumalanne, edessä ja iloitkaa perheinenne kaikesta, mitä olette saaneet hankittua ja millä Herra, sinun Jumalasi, on sinua siunnanut.

⁸Älkää tehkö niin kuin me täällä tänä päivänä teemme, jokainen sitä, mikä hänen omasta mielestään on oikein. ⁹Ettehän te vielä ole päässeet lepoon ettekä siihen perintömaahan, jonka Herra, teidän Jumalanne, teille antaa. ¹⁰Mutta te saatte mennä Jordanin yli ja asua siinä maassa, jonka Herra, teidän Jumalanne, antaa teille perinnöksi. Hän antaa teidän päästä rauhaan kaikista ympärillänne olevista vihollisista, ja te saatte asua turvassa. ¹¹Viekkää silloin siihen paikkaan, jonka Herra, teidän Jumalanne, valitsee nimensä asuinsijaksi, kaikki, mitä minä teille säädän: polttouhrinne ja teurasuhrinne, kymmenyksenne ja uhrilahjanne, niin myös kaikki parhaat lupausuhrinne, jotka lupaatte Herralle. ¹²Iloitkaa siellä, Herran, teidän Jumalanne, edessä, te ja teidän poikanne ja tyttärenne, palvelijanne ja palvelijattarenne sekä leeviläiset, jotka asuvat muurienne sisällä. Leeviläisillä ei näet ole osuutta eikä perintöosaa teidän keskuudessanne. ¹³Pidä huoli siitä, ettet uhraa polttouhrejasi missä tahansa paikassa, jonka satut näkemään, ¹⁴vaan ainoastaan siinä paikassa, jonka Herra valitsee jonkin heimonne alueelta. Uhraa siellä polttouhrisi ja tee kaikki, mitä minä käsken sinun tehdä."

Teurastus ja veri

¹⁵"Saat kuitenkin teurastaa eläimiä ja syödä lihaa mielin määrin kaikkialla muuriesi sisällä sen mukaan kuin Herra, sinun Jumalasi, sinua siunaa. Sekä saastainen että puhdas voivat syödä sitä niin kuin syödään gasellia tai peuraa. ¹⁶Ainoastaan verta te ette saa syödä, teidän on vuodatettava se maahan kuin vesi.

¹⁷"Sinä et saa syödä muuriesi sisällä jyviesi, viinisi tai öljysi kymmenyksiä, nautojesi tai lampaittesi esikoisia etkä mitään lupausuhrejasi tai vapaaehtoisia lahjojasi tai antejasi. ¹⁸Syö niitä, sinä ja sinun poikasi ja tyttäresi, palvelijasi ja palvelijattaresi sekä leeviläinen, joka asuu muuriesi sisällä, Herran, Jumalasi, edessä siinä paikassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee. Iloitse Herran, Jumalasi, edessä kaikesta, mitä olet saanut hankituksi. ¹⁹Pidä huoli siitä, ettet jätä osattomaksi leeviläistä, niin kauan kuin elät maassasi.

²⁰"Kun Herra, teidän Jumalanne, on laajentanut alueenne, niin kuin hän on teille luvannut, ja kun sinä haluat syödä lihaa ja sanot: 'Minä tahdon syödä lihaa', niin syö lihaa mielin määrin. ²¹Jos se paikka, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee asettaakseen sinne nimensä, on liian kaukana sinun alueestasi, niin teurasta sillä tavoin kuin minä olen teitä käskenyt, nautojasi, lampaitasi ja vuohiasi, joita Herra on sinulle antanut, ja syö niitä muuriesi sisällä mielin määrin. ²²Sinä saat syödä niitä, kunhan vain syöt niitä niin kuin gasellia ja peuraa. Sekä saastainen että puhdas voivat syödä niitä. ²³Mutta pysy lujana siinä, ettet syö verta, sillä veri on sielu, etkä sinä saa syödä sielua

lihan mukana. ²⁴Älä syö sitä, vaan vuodata se maahan kuin vesi. ²⁵Älä syö sitä. Kun teet niin kuin on oikein Herran silmissä, sinun ja lastesi käy hyvin. ²⁶Pyhittämäsi lahjat sekä lupausuhrisi sinun on kuitenkin vietävä siihen paikkaan, jonka Herra on valinnut. ²⁷Uhraa polttouhrisi, sekä liha että veri, Herran, teidän Jumalanne, alttarilla. Teurasuhriesi veri valutettakoon Herran, Jumalasi, alttarille, mutta lihan sinä saat syödä. ²⁸Noudata ja tottele kaikkia näitä käskyjä, jotka minä sinulle annan, että sinun ja jälkeläistesi kävisi aina hyvin, kun teette sitä, mikä on hyvää ja oikein Herran, Jumalanne, silmissä."

Varoitus epäjumalanpalveluksesta

²⁹"Herra, sinun Jumalasi, hävittää ne kansat, joiden maan sinä menet ottamaan omaksesi. Sinä saat heidän maansa omaksesi ja asetut siihen asumaan. ³⁰Kun nuo kansat sitten on hävitetty sinun tieltäsi, niin varo, ettet joudu heidän ansoihinsa etkä seuraa heidän tapojaan ja etsi heidän jumaliaan kysyen: 'Kuinka nämä kansat palvelivat jumaliaan? Minäkin tahdon tehdä niin.' ³¹Älä tee niin palvellessasi Herraa, teidän Jumalaanne. Nuo kansat ovat palvellessaan jumaliaan tehneet kaikkea, mitä Herra inhoaa ja mitä hän vihaa. He ovat polttaneet tulesa jumalilleen jopa omia poikiaan ja tyttäriään."

13"Pitäkää huoli siitä, että noudatatte kaikkea, mitä minä käsken. Älkää lisätkö siihen mitään älkääkään ottako siitä mitään pois."

Väärät profeetat ja eksyttäjät surmattava

²"Jos kansasi keskuudesta nousee profeetta tai unennäkijä, joka lupaa sinulle tunnusteen tai ihmeen, ³ja jos tuo tunnusteko tai ihme tapahtuu, josta hän on puhunut sinulle: 'Lähtekäämme seuraamaan ja palvelemaan muita jumalia', joita sinä et tunne, ⁴niin älä kuuntele sen profeetan puhetta tai sitä unennäkijää. Herra, teidän Jumalanne, ainoastaan koettelee teitä saadakseen tietää, rakastatteko te Herraa, teidän Jumalaanne, koko sydämeštänne ja koko sielustanne. ⁵Seuratkaa Herraa, teidän Jumalaanne, pelätkää häntä ja noudattakaa hänen käskyjään. Kuunnelkaa hänen ääntään, palvelkaa häntä ja riippukaa hänessä kiinni. ⁶Mutta tuo profeetta tai unennäkijä on surmattava, sillä hän on julistanut luopumusta Herrasta, Jumalastanne, joka vei teidät pois Egyptin maasta ja lunasti sinut orjuuden pesästä. Hän tahtoi vietellä sinut pois siltä tieltä, jota Herra, sinun Jumalasi, käski sinun vaeltaa. Poista paha keskuudestasi.

⁷Vaikka veljesi, oman äitisi poika, tai poikasi, tyttäresi tai vaimosi, joka on rinnallasi, tai sydänystäväsi yllyttäisi sinua salaa ja sanoisi: 'Ryhtykäämme palvelemaan muita jumalia', joita sinä et tunne eivätkä isäsi tunteneet,

⁸niiden kansojen jumalia, jotka asuvat teidän ympärillänne maan äärestä toiseen, lähellä sinua tai kaukana sinusta, ⁹älä suostu hänen pyyntöönsä äläkä kuuntele häntä. Älä sääli äläkä armahda häntä, älä salaa hänen rikostaan ¹⁰vaan surmaa hänet. Sinun oma kätesi kohotkoon ensimmäisenä häntä vastaan surmaamaan hänet, sitten koko kansan käsi. ¹¹Kivitä hänet kuoliaaksi, sillä hän yritti vietellä sinut luopumaan Herrasta, Jumalastasi, joka vei sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä. ¹²Koko Israel saakoon kuulla sen ja pelätköön, niin ettei kukaan keskuudessanne enää tekisi selaista pahaa."

Herrasta luopunut kaupunki tuhottava

¹³"Jos kuulet, että jossakin kaupungeistasi, jotka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle asuinpaikoiksi, ¹⁴on keskuudestanne lähtenyt kelvottomia miehiä, jotka johtavat harhaan kaupunkinsa asukkaita sanomalla: 'Ryhtykäämme palvelemaan muita jumalia', jumalia, joita te ette tunne, ¹⁵niin tutki, tiedustele ja kysele asiasta tarkoin. Jos on varmasti totta, että sellainen iljettävä teko on tehty teidän keskuudessanne, ¹⁶sinun on surmattava tuon kaupungin asukkaat miekalla. Vihkikää kaupunki tuhon omaksi ja kaikki, mitä siinä on. Tappakaa sen eläimetkin miekalla. ¹⁷Kokoa kaikki sieltä saatu saalis keskelle sen toria ja polta sekä kaupunki että kaikki sieltä saatu saalis kokonaisuhrina Herralle, Jumalallesi. Tulkoon siitä ikuinen rauniokumpu, älköön sitä koskaan enää rakennettako. ¹⁸Älköön käsiisi tarttuko mitään tuhon omaksi vihitystä, että Herra leppyisi palavasta vihastaan, antaisi sinulle armon, armahtaisi sinua ja tekisi sinusta monilukuisen kansan, niin kuin hän on vannonut isillesi. ¹⁹Sinun on vain kuunneltava Herran, Jumalasi, ääntä, niin että pidät kaikki hänen käskynsä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, ja teet sitä, mikä on oikein Herran, Jumalasi, silmissä."

Kielletyt surumerkit

14"Te olette Herran, teidän Jumalanne, lapsia. Älkää viillelkö ihoanne älkääkä ajako otsapuoltanne kaljuksi vainajan tähden, ²sillä te olette Herralle, Jumalalenne, pyhitetty kansa. Herra on valinnut teidät omaksi kansakseen kaikkien maan päällä asuvien kansojen joukosta."

Puhtaat ja saastaiset eläimet

³"Älkää syökö mitään iljettävää. ⁴Nämä ovat ne eläimet, joita te saatte syödä: nauta, lammis ja vuohi, ⁵peura, gaselli, metsäkauris, vuorikauris, antilooppi, puhveli ja villivuohi. ⁶Te saatte syödä kaikkia eläimiä, joilla on kokonaan halkinaiset, kaksivarpaiset sorkat ja jotka märehyvät. ⁷Niistä, jotka

märehtivät tai joilla on kokonaan halkinaiset sorkat, älkää kuitenkaan syökö näitä: kamelia, jänistä ja tamaania, jotka kyllä märehivät mutta joilla ei ole sorkkia. Ne ovat teille saastaisia. ⁸Saastainen on teille myös sika, jolla kyllä on sorkat mutta joka ei märehdi. Näiden lihaa älkää syökö älkääkä koskeko niiden raatoihin.

⁹Vesieläimistä te saatte syödä kaikkia niitä, joilla on evät ja suomut, ¹⁰mutta älkää syökö mitään niistä, joilta puuttuvat evät tai suomut. Ne ovat teille saastaisia.

¹¹Te saatte syödä kaikkia puhtaita lintuja. ¹²Mutta näitä lintuja älkää syökö: kotka, partakorppikotka, harmaa korppikotka, ¹³haarahaukka ja suohaukat, ¹⁴kaikki korvit, ¹⁵strutsi, pääskynen, kalalokki, jalohaukat, ¹⁶huhkaja, kissapöllö, sarvipöllö, ¹⁷pelikaani, likakorppikotka, kalasääski, ¹⁸kattohaikara ja muut haikaralajit, harjalintu ja lepakko. ¹⁹Myös kaikki siivelliset pikkueläimet ovat teille saastaisia, eikä niitä saa syödä. ²⁰Kaikkia puhtaita siivekkäitä te kuitenkin saatte syödä.

²¹Älkää syökö minkään eläimen raatoa. Voitte kuitenkin antaa sellaisen syötäväksi alueellanne asuvalle muukalaiselle tai myydä sen vierasmaalaiselle. Sinä olet Herralle, Jumalallesi, pyhitetty kansa. Älä keitä kiliä emänsä maidossa."

Laki kymmenyksistä

²²"Erota joka vuosi kymmenykset kylvösi tuottamasta sadosta, kaikesta, mitä kasvaa pelloillasi, ²³ja syö ne Herran, sinun Jumalasi, edessä siinä paikassa, jonka hän valitsee nimensä asuinsijaksi. Anna kymmenykset viljastasi, viinistäsi ja öljystäsi sekä nautojesi, lampaittesi ja vuohiesi esikoiset, että oppisit pelkäämään Herraa, sinun Jumalasi, koko elinaikasi. ²⁴Mutta jos matka siihen paikkaan, jonka Herra, sinun Jumalasi, on valinnut asettaakseen sinne nimensä, on sinulle liian pitkä voidaksesi viedä kymmenyksesi sinne, kun Herra, sinun Jumalasi, on siunannut sinua runsaasti, ²⁵muuta kymmenyksesi rahaksi, ota rahakukkaro käteesi ja mene paikkaan, jonka Herra, sinun Jumalasi, on valinnut. ²⁶Osta rahalla kaikkea, mitä haluat, nautoja, lampaita tai vuohia, viiniä tai väkijuomaa, kaikkea, mitä mielesi tekee. Syö sitten siellä Herran, Jumalasi, edessä ja iloitse, sinä ja perheesi. ²⁷Älä myöskään jätä osattomaksi muuriesi sisällä asuvaa leeviläistä, sillä hänellä ei ole maomaisuutta eikä perintömaata niin kuin sinulla.

²⁸Joka kolmas vuosi ota kaikki kymmenykset sinä vuonna saamastasi sadosta ja pane ne talteen muuriesi sisälle, ²⁹niin että leeviläinen, jolla ei ole osuutta eikä perintömaata niin kuin sinulla, sekä muukalainen, orpo ja leski, jotka asuvat alueellasi, voivat tulla ja syödä kyllikseen. Silloin Herra, sinun Jumalasi, siunaa sinua kaikessa, mitä teet."

Laki velkojen anteeksiannosta

15¹"Joka seitsemäs vuosi pane toimeen vapautus. ²Vapautus olkoon tällainen: Jokainen, jolla on jotakin saatavaa, luopukoon vaatimasta takaisin sitä, minkä hän on lähimmäiselleen lainannut. Hän ei saa periä sitä lähimmäiseltään eikä veljeltään, sillä Herran kunniaksi on julistettu vapautus. ³Vierasmaalaiselta voit periä saatavasi, mutta luovu siitä, minkä veljesi on sinulle velkaa. ⁴Herra siunaa sinua runsaasti siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perinnöksi ja jonka saat ottaa omaksesi. Siksi keskuudessasi ei tule olemaankaan köyhiä, ⁵jos vain kuuntelet Herran, sinun Jumalasi, ääntä ja noudatat tarkoin koko tätä lakia, jonka minä tänä päivänä annan sinulle. ⁶Herra, sinun Jumalasi, siunaa sinua, niin kuin hän on sinulle puhunut. Sinä lainaat monelle kansalle, mutta sinun itsesi ei tarvitse ottaa lainaa. Sinä hallitset monia kansoja, mutta ne eivät hallitse sinua."

Köyhien auttaminen

⁷"Jos keskuudessanne siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle, on jollakin paikkakunnalla köyhä veli, älä ole kovasydäminen äläkä sulje kättäsi köyhältä veljeltäsi. ⁸Avaa hänelle auliisti kätesi ja lainaa mielelläsi hänelle riittävästi, niin paljon kuin hän puutteessaan tarvitsee. ⁹Varo, ettei sydämeesi nouse tämä kelvoton ajatus: 'Seitsemäs vuosi, velallisten vapautusvuosi, lähestyy'. Jos sen vuoksi katsot karsaasti köyhää veljeäsi etkä anna hänelle mitään, hän huutaa sinun vuoksesi Herran puoleen ja sinä tulet syynalaiseksi. ¹⁰Sinun on annettava hänelle omastasi, eikä sydämesi saa olla vastahakoinen antaessasi, sillä sen seurauksena Herra, sinun Jumalasi, siunaa sinua kaikessa työssäsi ja kaikessa, mihin ryhdyt. ¹¹Koska köyhät eivät koskaan lopu maasta, minä käsken sinua avaamaan auliisti kätesi veljillesi, kurjille ja köyhille, joita maassasi on."

Laki orjien vapauttamisesta

¹²"Jos joku veljesi, heprealainen mies tai nainen, myy itsensä sinulle ja palvelee sinua kuusi vuotta, niin päästä hänet seitsemäntenä vuotena vapaaksi. ¹³Kun päästät hänet lähtemään luotasi, älä lähetä häntä tyhjin käsin. ¹⁴Anna hänelle runsaasti lahjoja pikkukarjastasi, puimatantereeltasi ja viinikuurnastasi. Koska Herra, sinun Jumalasi, on sinua siunnannut, niin anna omastasi hänelle. ¹⁵Muista, että itse olit orjana Egyptin maassa ja että Herra, sinun Jumalasi, lunasti sinut. Sen tähden minä tänään annan sinulle tämän käskyn.

¹⁶Hän saattaa kuitenkin sanoa sinulle: 'En tahdo lähteä luotasi', sillä hän rakastaa sinua ja perhettäsi ja hänen on sinun luonasi hyvä olla. ¹⁷Ota silloin

naskali ja lävistä hänen korvansa ovea vasten. Näin hänestä tulee sinun elinikäinen orjasi. Tee samoin myös orjattarellesi. ¹⁸Älköön sinusta olko vaikeaa päästää orjaasi vapaaksi, onhan hän kuutena vuotena ollut sinulle kaksin verroin palkkalaisen arvoinen. Silloin Herra, sinun Jumalasi, siunaa sinua kaikessa, mitä teet."

Laki karjan esikoisista

¹⁹"Pyhitä Herralle, Jumalallesi, kaikki nautakarjaasi ja pikkukarjaasi syntyvät urospuoliset esikoiset. Älä käytä nautakarjasi esikoismullikkaa työssä äläkä keritse lampaasi tai vuohesi esikoista. ²⁰Syö ne perheinesi Herran, sinun Jumalasi, edessä joka vuosi siinä paikassa, jonka Herra valitsee.

²¹Jos esikoiseläimellä on jokin vamma – jos se ontuu tai on sokea tai jos sillä on jokin muu paha vamma, mikä tahansa – niin älä uhraa sitä Herralle, Jumalallesi. ²²Syö se muuriasi sisällä. Niin hyvin saastainen kuin puhdas saakoon syödä sitä niin kuin gasellia tai peuraa. ²³Sen verta älä kuitenkaan syö; vuodata se maahan niin kuin vesi."

Pääsiäinen ja happamattoman leivän juhla

16"Muista, että aabib-kuussa sinun tulee viettää Herran, sinun Jumalasi, pääsiäistä, sillä aabib-kuussa Herra, sinun Jumalasi, vei sinut yöllä pois Egyptistä. ²Teurasta silloin Herralle, Jumalallesi, pääsiäisuhriksi lampaita, vuhia ja nautoja siinä paikassa, jonka Herra valitsee nimensä asuinsijaksi. ³Älä syö pääsiäisuhrin kanssa mitään hapatettua. Seitsemänä päivänä sinun on syötävä sen kanssa happamatonta leipää, kurjuuden leipää, että muistaisit aina sen päivän, jona lähdit Egyptin maasta. Sinunhan oli lähdettävä kiireesti pois Egyptin maasta. ⁴Seitsemään päivään ei hapantaikinaa saa näkyä missään sinun alueellasi, eikä ensimmäisen päivän iltana teurastamasi uhrin lihaa saa jäädä yön yli seuraavaan aamuun.

⁵Sinä et saa teurastaa pääsiäisuhria millään muulla niistä paikkakunnista, jotka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle, ⁶kuin siinä paikassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee nimensä asuinsijaksi. Teurasta siellä pääsiäisuhri auringon laskiessa, siihen aikaan illasta, jolloin lähdit Egyptistä.

⁷Keitä ja syö se paikassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, on valinnut. Seuravana aamuna saat lähteä paluumatkalle kotiisi. ⁸Kuutena päivänä sinun on syötävä happamatonta leipää. Seitsemäntenä päivänä on Herran, Jumalasi, juhla kokous. Älä tee silloin työtä."

Viikkojuhla

⁹"Sinun on laskettava seitsemän viikkoa siitä lähtien, kun sirpillä aloitetaan viljankorjuu. Laske seitsemän viikkoa ¹⁰ja vietä sitten Herran, Jumalasi, viikkojuhla. Anna vapaaehtoisia lahjoja sen mukaan kuin Herra, sinun Jumalasi, on sinua siunannut. ¹¹Iloitse Herran, Jumalasi, edessä, sinä ja poikasi ja tyttäresi, palvelijasi ja palvelijattaresi ja myös muurienne sisällä asuva leeviläinen sekä keskuudessanne asuva muukalainen, orpo ja leski. Iloitse siinä paikassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee nimensä asuinsijaksi. ¹²Muista, että itse olit orjana Egyptissä. Noudata siis tarkoin näitä käskyjä."

Lehtimajanjuhla

¹³"Kun olet korjannut sadon puimatantereeltasi ja viinikuurnastasi, vietä seitsemän päivää lehtimajanjuhlaa. ¹⁴Iloitse juhlapäivinäsi, sinä ja poikasi ja tyttäresi, palvelijasi ja palvelijattaresi sekä muuriesi sisällä asuva leeviläinen, muukalainen, orpo ja leski. ¹⁵Seitsemän päivää vietä juhlaa Herran, Jumalasi, kunniaksi siinä paikassa, jonka Herra valitsee. Herra, sinun Jumalasi, siunaa kaikki sinun satosi ja kaikki kättesi työt, ja sinä saat iloita! ¹⁶Kolme kertaa vuodessa, happamattoman leivän juhlanä, viikkojuhlanä ja lehtimajanjuhlanä, koko sinun miesväkesi tulee näyttäytyä Herran, sinun Jumalasi, edessä siinä paikassa, jonka hän valitsee. Tyhjin käsin älköön kukaan näyttäytykö Herran edessä. ¹⁷Jokainen tuokoon lahjansa sen siunauksen mukaan, jonka Herra, sinun Jumalasi, on hänelle antanut."

Tuomarien velvollisuudet

¹⁸"Aseta eri heimoja varten tuomarit ja johtomiehet kaikkiin kaupunkeihisi, jotka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa. Heidän tulee tuomita kansaa oikeudenmukaisesti. ¹⁹Älä vääristä oikeutta, älä katso henkilöön äläkä ota lahjusta, sillä lahjus sokaisee viisaiden silmät ja vääristää oikeassa olevien asiat. ²⁰Vanhurskautta noudata, ainoastaan vanhurskautta, että saisit elää ja ottaa omaksesi maan, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa."

Epäjumalanpalvelijat tuomitaan

²¹"Älä istuta itsellesi aseraa äläkä mitään puuta Herran, Jumalasi, alttarin viereen, jonka olet tehnyt itseäsi varten. ²²Älä myöskään pystytä itsellesi patsaita, sillä Herra, sinun Jumalasi, vihaa niitä."

17"Älä uhraa Herralle, sinun Jumalallesi, härkää tai lammasta, jossa on jokin vamma, mikä tahansa paha vika, sillä Herra, sinun Jumalasi, inhoaa sellaista.

²Jos keskuudessanne jossakin niiden kaupunkien muurien sisällä, jotka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle, on mies tai nainen, joka tekee sellaista, mikä on paha Herran, Jumalasi, silmissä, ja rikkoo hänen liittonsa ³ja vastoin minun kieltoani alkaa palvella muita jumalia ja palvoa niitä, aurinkoa, kuuta tai kaikkea taivaan joukkoa, ⁴ja siitä kerrotaan sinulle, niin tutki asia tarkoin. Jos on varmasti totta, että Israelissa on tehty sellainen iljettävä teko, ⁵sinun on vietävä se mies tai nainen, joka on tehnyt sen pahan teon, kaupungin portin edustalle ja kivitettävä hänet kuoliaaksi. ⁶Kuolemaan voi tuomita vain kahden tai kolmen todistajan todistuksen nojalla. Yhden todistajan todistuksen perusteella ketään ei saa surmata. ⁷Todistajien käsi kohotkoon ensimmäisenä surmaamaan tuomittua, sitten koko kansan käsi. Poistakaa paha keskuudestanne."

Laki korkeimmasta tuomioistuimesta

⁸"Jos sinusta on liian vaikeaa ratkaista murhaan, riita-asiaan tai pahoinpitelyyn liittyviä asioita, jotka ovat kiistakysymyksinä muuriesi sisällä, lähde paikkaan, jonka Herra, sinun Jumalasi, on valinnut. ⁹Mene leeviläisten pappien luo ja siihen aikaan virassa olevan tuomarin luo ja pyydä heiltä ratkaisua, niin he ilmoittavat sen sinulle. ¹⁰Toimi sen ohjeen mukaan, jonka he sinulle ilmoittavat paikassa, jonka Herra on valinnut. Tee juuri niin kuin he sinua neuvovat. ¹¹Toimi sen opetuksen mukaan, jonka he sinulle antavat, ja sen päätöksen mukaan, jonka he julistavat sinulle. Älä poikkea oikealle äläkä vasemmalle siitä, mitä he ilmoittavat sinulle. ¹²Ihminen, joka on niin julkea, ettei kuuntele tuomaria eikä pappia, joka palvelee temppelissä Herraa, sinun Jumalasi, on surmattava. Poista paha Israelista. ¹³Koko kansa saakoon kuulla tämän ja pelätköön, niin ettei kukaan enää olisi niin julkea."

Laki kuninkuudesta

¹⁴"Kun olet saapunut maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle, ja olet ottanut sen omaksesi ja asettunut siihen asumaan, sinä sanot: 'Minä asetan itselleni kuninkaan, jollainen on kaikilla kansoilla, jotka asuvat ympärilläni.' ¹⁵Aseta silloin kuninkaaksesi se, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee. Aseta kuninkaaksesi joku veljistäsi; et saa tehdä hallitsijaa muukalaisesta, joka ei ole sinun veljesi. ¹⁶Älköön kuningas hankkiko itselleen paljon hevosia älköönkä viekö kansaa takaisin Egyptiin hankkiakseen paljon hevosia. Onhan Herra sanonut teille: 'Te ette saa enää palata takaisin tätä tietä.' ¹⁷Älköön hän myöskään ottako itselleen monta vaimoa, ettei hänen sydämensä kääntyisi pois Herrasta. Älköön hän kootko itselleen kovin paljon hopeaa ja kultaa. ¹⁸Kun hän on noussut valtaistuimelleen, hänen pitää kirjoituttaa itselleen kirjaan jäljennös tästä laista, joka on leeviläisten pap-

pien hallussa. ¹⁹Olkoon se hänellä ja lukekoon hän sitä kaikkina elämänsä päivinä, että hän oppisi pelkäämään Herraa, Jumalaansa, noudattamaan tarkoin kaikkia tämän opetuksen sanoja ja näitä lakeja ja toimimaan niiden mukaan, ²⁰ettei hänen sydämensä ylpistyisi hänen veljiään kohtaan ja ettei hän kääntyisi pois näistä käskyistä oikealle eikä vasemmalle. Silloin hän ja hänen jälkeläisensä saavat hallita kauan Israelia."

Pappien ja leeviläisten oikeudet

18"¹Leeviläisillä papeilla ja koko Leevin heimolla ei ole osuutta eikä perintömaata Israelissa. He saavat elantonsa Herran tuliuhreista ja siitä, mikä hänen osakseen tulee. ²Heillä ei ole perintöosaa veljiensä keskuudessa. Herra itse on heidän perintöosansa, niin kuin hän on heille puhunut.

³Papeille kuuluva osuus kansan uhraamista teurasuhreista, olipa kyseessä härkä tai lammas, on tämä: lapa, poskilihat ja juoksutusmaha. Ne annettakoon papille. ⁴Anna papeille viljasi, viiniköynnösesi ja öljypuittesi ensihedelmät sekä lampaistasi kerityt ensimmäiset villat. ⁵Herra, sinun Jumalasi, on näet valinnut Leevin kaikista heimoistasi, että hän ja hänen poikansa seisoisivat aina palvelemassa Herran nimessä.

⁶Jos leeviläinen haluaa tulla jostakin kaupungistasi, mistä hyvänsä, missä hän asuu muukalaisena Israelissa, hän tulkoon vapaasti mielensä mukaan siihen paikkaan, jonka Herra valitsee, ⁷ja toimittakoon palvelusta Herran, Jumalansa, nimessä, niin kuin kaikki hänen veljensä, leeviläiset, jotka palvelevat siellä Herran edessä. ⁸Heidän tulee saada yhtäläinen osuus elatukselta, lukuun ottamatta sitä, minkä he saavat myymällä perheomaisuuttaan."

Noituus kielletään

⁹"Kun menet maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle, älä opetele noiden kansojen iljettäviä tekoja. ¹⁰Keskuudessanne ei saa olla ketään, joka panee poikansa tai tyttärensä kulkemaan tulen läpi, tekee taikoja, ennustaa merkeistä tai enteistä tai harjoittaa noituutta, ¹¹lukee loitsuja, kysyy neuvoa vainaja- ja tietäjähengiltä tai kääntyy vainajien puoleen. ¹²Herra inhoaa jokaista, joka sellaista tekee. Tällaisten iljettävien tekojen tähden Herra, sinun Jumalasi, karkottaa nuo kansat sinun tieltäsi. ¹³Ole nuhteeton Herran, sinun Jumalasi, edessä. ¹⁴Nuo kansat, joiden maan sinä saat perinnöksesi, kyllä kuuntelevat merkeistä ennustajia ja taikuuden harjoittajia, mutta sinulle Herra, sinun Jumalasi, ei sitä salli."

Herran lupaama profeetta

¹⁵"Herra, sinun Jumalasi, antaa nousta sinulle profeetan, minun kaltaiseni, sinun omasta keskuudestasi, veljiesi joukosta. Kuunnelkaa häntä. ¹⁶Juuri tähän sinä pyysit Herralta, Jumalaltasi, kun seurakunta oli koolla Hoorebilla. Sinä sanoit: 'En voi enää kuunnella Herran, Jumalani, ääntä enkä nähdä tätä suurta tulta. Pelkään, että kuolen.' ¹⁷Silloin Herra sanoi minulle: 'He ovat puhuneet oikein. ¹⁸Minä annan nousta heille sinun kaltaisesi profeetan heidän veljiensä keskuudesta ja panen sanani hänen suuhunsa. Hän puhuu heille kaiken, mitä minä käsken hänen puhua. ¹⁹Ja jokaisen, joka ei kuule minun sanojani, jotka hän puhuu minun nimessäni, minä vaadin tilille."

Väärä profeetta on surmattava

²⁰"Mutta jos joku profeetta julkeaa puhua minun nimessäni jotakin, mitä minä en ole käsenyt hänen puhua, tai puhuu muiden jumalien nimessä, tuon profeetan on kuoltava. ²¹Kysyt ehkä mielessäsi, kuinka voidaan tietää, mikä sanoma ei ole Herran puhetta. ²²Jos se, mitä profeetta puhuu Herran nimessä, ei tapahdu eikä käy toteen, Herra ei ole puhunut sitä sanaa. Julkeuttaan se profeetta on niin puhunut; älä pelkää häntä."

Turvakaupungit

19"Kun Herra, sinun Jumalasi, hävittää kansat, joiden maan Herra, Jumalasi, antaa sinulle, ja kun sinä olet ottanut sen omaksesi ja asettunut asumaan heidän kaupunkeihinsa ja heidän taloihinsa, ²niin erota kolme kaupunkia turvakaupungeiksi siinä maassa, jonka Herra, Jumalasi, antaa sinun omaksesi. ³Tee teitä ja jaa kolmeen osaan sen maan alue, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perinnöksi. Jokainen tappaja saa paeta turvakaupunkiin.

⁴Sinne pakenevan tappajan asia on ratkaistava näin: Jos joku tappaa lähimmäisensä vahingossa ja tätä ennestään vihaamatta, hän saa jäädä eloon.

⁵Jos joku menee lähimmäisensä kanssa metsään puita hakkaamaan ja heilauttaa kirvestä kaataakseen puun ja terä irtoaa varresta ja osuu lähimmäiseen, niin että tämä kuolee, surmaaja voi paeta johonkin näistä kaupungeista ja saa elää. ⁶Muuten venekostaja, joka sydämensä kiihkossa ajaa häntä takaa, voisi saavuttaa hänet pitkällä matkalla ja surmata hänet, vaikka hän ei ole ansainnut kuolemaa, koska ei ennestään vihannut lähimmäistään. ⁷Sen tähden minä käsken sinua: 'Erota kolme kaupunkia.'

⁸Herra, sinun Jumalasi, laajentaa aluettasi, niin kuin hän on vannonut sinun isillesi, ja antaa sinulle koko sen maan, jonka hän on luvannut isillesi antaa, ⁹jos noudatat koko tätä lakia, jonka minä tänä päivänä sinulle annan, ja toi-

mit sen mukaan, niin että aina rakastat Herraa, Jumalaasi, ja vaellat hänen teitään. Lisää silloin vielä kolme kaupunkia näihin kolmeen.¹⁰Viatonta verta ei saa vuodattaa maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintö-osaksi, ettet joutuisi verivelan alaiseksi.

¹¹Jos joku vihaa lähimmäistään, väijyy häntä, käy hänen kimppuunsa, lyö hänet kuoliaaksi ja sitten pakenee johonkin näistä kaupungeista, ¹²hänen kotikaupunkinsa vanhimpien on lähetettävä noutajat hakemaan hänet sieltä ja annettava hänet verenkostajan käsiin. Hänen on kuoltava. ¹³Älä sääli häntä. Poista viattoman veren velka Israelista, niin sinun käy hyvin."

Rajojen loukkaamattomuus

¹⁴"Älä siirrä lähimmäisesi rajaa. Sen ovat aikaisemmat sukupolvet määränneet rajaksi perintöosallesi maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinun ottaa haltuusi."

Laki todistajista

¹⁵"Yksi todistaja ei ole pätevä todistamaan ketään syylliseksi mihinkään rikkomukseen tai mihinkään syntiin. Asia on vahvistettava kahden tai kolmen todistajan sanalla.

¹⁶Jos väärä todistaja nousee syyttämään jotakuta rikkomuksesta, ¹⁷niiden kahden, joilla on keskenään riita-asia, on tultava Herran eteen pappien ja siihen aikaan tuomareina olevien läsnä ollessa. ¹⁸Tuomarit tutkikoot asian tarkoin, ja jos todistaja osoittautuu vääräksi todistajaksi, joka on antanut valheellisen todistuksen veljestään, ¹⁹niin tee hänelle samoin kuin hän aikoi tehdä veljelleen. Poistakaa paha keskuudestanne. ²⁰Saakoot muut kuulla sen, että he pelkäisivät ja ettei kukaan keskuudessanne enää tekisi sellaista paha. ²¹Älä sääli häntä: henki hengestä, silmä silmästä, hammas hampaasta, käsi kädestä, jalka jalasta."

Sotalakeja

20"Kun lähdet sotaan vihollisiasi vastaan ja näet hevosia, vaunuja ja sotajoukon, joka on sinua suurempi, älä pelkää sitä joukkoa, sillä Herra, sinun Jumalasi, joka johdatti sinut Egyptin maasta, on sinun kanssasi. ²Kun olette ryhtymässä taisteluun, papin tulee astua esiin puhumaan kansalle ³ja sanoa heille: 'Kuule, Israel! Te ryhdytte nyt taisteluun vihollisianne vastaan. Älkää arkaillo, älkää pelätkö, älkää hätääntykö älkääkään kauhistuko heitä. "Herra, teidän Jumalanne, kulkee kanssanne sotiakseen puolestanne vihollisianne vastaan ja pelastaakseen teidät.'

⁵Johtomiehet puhukoot kansalle näin: 'Se, joka on rakentanut uuden talon mutta ei ole vielä sitä vihkinnyt, saa palata kotiinsa, ettei hän kuolisi taistelussa ja joku toinen vihki sitä. ⁶Jokainen, joka on istuttanut viinitarhan mutta ei vielä ole korjannut sen ensihedelmää, saa palata kotiinsa, ettei hän kuolisi taistelussa ja joku toinen korjaisi ensihedelmää. ⁷Jokainen, joka on kihlannut naisen mutta ei vielä ole ottanut häntä vaimokseen, saa palata kotiinsa, ettei hän kuolisi taistelussa ja joku toinen ottaisi hänen morsiantaan vaimokseen.'⁸Lisäksi johtomiesten tulee sanoa kansalle: 'Kuka tahansa, joka pelkää ja arkailee, saa palata kotiinsa, etteivät hänen veljensäkin menettäisi rohkeuttaan niin kuin hän.'⁹Kun johtomiehet ovat puhuneet kansalle, heidän tulee asettaa sotaväen johtoon päälliköt.

¹⁰Kun lähestyt jotakin kaupunkia sotiaksesi sitä vastaan, sinun tulee tarjota sille rauhaa. ¹¹Jos se suostuu rauhaan kanssasi ja avaa sinulle porttinsa, koko siellä oleva kansa olkoon työvelvollinen sinulle ja palvelkoon sinua.

¹²Mutta jos se ei tee rauhaa sinun kanssasi vaan ryhtyy taisteluun sinua vastaan, piiritä sitä. ¹³Herra, sinun Jumalasi, antaa sen sinun käsiisi, ja sinun on surmattava kaikki sen miehet miekalla. ¹⁴Voit kuitenkin ryöstää itsellesi naiset, lapset, eläimet ja kaiken muun, mitä kaupungissa on, kaiken saaliin. Pidä omanasi vihollisiltasi saatu saalis, jonka Herra, Jumalasi, antaa sinulle.

¹⁵Tee näin kaikille niille kaupungeille, jotka ovat sinusta hyvin kaukana eivätkä ole näiden kansojen kaupunkeja. ¹⁶Mutta niiden kansojen kaupungeissa, jotka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi, et saa jättää ketään henkiin. ¹⁷Sinun on vihittävä tuhon omiksi nuo kansat, heettiläiset ja amorilaiset, kanaanilaiset ja perissiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset, niin kuin Herra, sinun Jumalasi, on sinua käsenyt, ¹⁸etteivät he opettaisi teitä tekemään kaikkia niitä iljettäviä tekoja, joita he ovat tehneet palvellessaan jumaliaan, ettekä te tekisi syntiä Herraa, Jumalaanne, vastaan.

¹⁹Jos joudut kauan piirittämään kaupunkia ja sotimaan sitä vastaan valloittaaksesi sen, älä hävitä ympäristön puita äläkä heiluta kirvestäsi niitä vastaan, vaan syö niiden hedelmiä. Älä kaada puita; eiväthän kedon puut ole ihmisiä, että niiden pitäisi joutua sinun piirittämiksesi. ²⁰Saat hävittää ja kaataa ainoastaan ne puut, joista tiedät, etteivät ne ole hedelmäpuita. Niistä voit rakentaa piirityslaitteet kanssasi sodassa olevaa kaupunkia vastaan, kunnes se kukistuu."

Selvittämättömän veriteon sovittaminen

21 "Jos joku löydetään makaamassa surmattuna kedolla siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa omaksesi, eikä tiedetä, kuka hänet on surmannut, ²tulee vanhimpiesi ja tuomariesi lähteä paikalle ja mitata matkat surmatusta ympärillä oleviin kaupunkeihin. ³Surmatun löytöpaikkaa lähinnä

olevan kaupungin vanhimmat ottakoot hiehon, jota ei ole käytetty työjuh-tana ja joka ei ole kantanut iestä. ⁴Kaupungin vanhinten on vietävä hieho aina virtaavan joen uomaan, paikkaan, jossa ei ole kynnetty eikä kylvetty. Siellä heidän on taitettava hieholta niska. ⁵Sitten astukoot esiin leeviläiset papit, sillä heidät Herra, sinun Jumalasi, on valinnut toimittamaan palvelus-ta ja siunaamaan Herran nimessä. Heidän sanansa mukaan ratkaistakoon jokainen riita ja jokainen pahoinpitely. ⁶Kaikki surmatun löytöpaikkaa lä-hinnä olevan kaupungin vanhimmat peskööt kätensä sen hiehon päällä, jolta taitettiin niska joenuomassa, ⁷ja vastatkoot näin: 'Meidän kätemme eivät ole tätä verta vuodattaneet eivätkä silmämme ole tapausta nähneet. ⁸Herra, toimita sovitus kansallesi Israelille, jonka lunastit, äläkä vaadi kan-saasi Israelia tilille viattoman veren vuodattamisesta.' Näin heille toimita-taan sovitus verivelan vuoksi. ⁹Poista keskuudestasi viattoman veren velka. Sinun tulee tehdä niin kuin on oikein Herran silmissä."

Avioliitto ja perhettä koskevia lakeja

¹⁰"Kun lähdet sotaan vihollisiasi vastaan ja Herra, sinun Jumalasi, antaa hei-dät sinun käsiisi ja sinä otat heistä sotavankeja, ¹¹näet ehkä vankien joukos-sa kaunisvartaloisen naisen, johon mielistyt ja jonka tahdot ottaa vaimok-sesi. ¹²Sinä voit viedä hänet kotiisi, ja hänen tulee ajattaa hiuksensa ja leika-ta kyntensä. ¹³Riisukoon hän päältään vaatteet, jotka olivat hänen yllään, kun hänet vangittiin. Asukoon hän kodissasi ja saakoon itkeä kuukauden päivät isäänsä ja äitiään. Sen jälkeen saat yhtyä häneen ja ottaa hänet omaksesi. Hänestä on tullut sinun vaimosi. ¹⁴Jos hän ei kuitenkaan enää miellytä sinua, päästä hänet menemään, minne hän haluaa. Et saa myydä häntä rahasta etkä kohdella häntä tylästi, koska olet nöyryyttänyt häntä.

¹⁵Jos jollakin miehellä on kaksi vaimoa, yksi jota hän rakastaa, ja toinen jota hän hylkii, ja jos he molemmat, sekä rakastettu että hyljeksitty, synnyttävät hänelle lapsia ja esikoinen on hyljeksityn poika, ¹⁶mies ei saa jakaessaan po-jille perinnöksi omaisuuttaan antaa esikoisoikeutta rakastamansa vaimon pojalle ja syrjäyttää hylkimänsä vaimon poikaa, joka on esikoinen. ¹⁷Miehen on tunnustettava hylkimänsä vaimon poika esikoiseksi ja annettava hänelle kaksinkertainen osuus kaikesta, mitä omistaa, sillä tuo poika on hänen mie-huutensa ensihedelmä, jolle esikoisoikeus kuuluu.

¹⁸Jos jollakin miehellä on uppiniskainen ja kapinallinen poika, joka ei kuun-tele isäänsä eikä äitiään eikä tottele heitä, vaikka he kurittavat häntä, ¹⁹hä-nen isänsä ja äitinsä on otettava hänet kiinni ja vietävä hänet kaupunkinsa vanhinten luo kaupungin portille. ²⁰Heidän tulee sanoa kaupunkinsa van-himmille: 'Tämä meidän poikamme on uppiniskainen ja kapinallinen eikä ota kuullakseen, mitä me sanomme. Hän on kemuilija ja juomari.' ²¹Silloin

kaikkien hänen kaupunkinsa miesten on kivitettävä hänet kuoliaaksi. Poista paha keskuudestasi. Koko Israel kuulkoon sen ja pelätköön."

Erinäisiä muita lakeja

²²"Jos joku on tehnyt synnin, josta rangaistaan kuolemalla, ja hänet surmaataan ja sinä ripustat hänen ruumiinsa puuhun, ²³ruumis ei saa jäädä riippumaan puuhun yöksi, vaan sinun on haudattava hänet samana päivänä. Joka on puuhun ripustettu, on Jumalan kiroama. Älä saastuta maata, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi."

22"Älä jää toimeettomaksi, jos näet veljesi härän tai lampaan olevan ek-syksissä, vaan vie se takaisin veljellesi. ²Ellei veljesi asu lähelläsi tai jos et tunne häntä, vie eläin talteen taloosi ja pidä sitä huostassasi, kunnes veljesi tiedustelee sitä. Palauta se silloin hänelle. ³Tee samoin veljesi aasille, viitalle tai mille muulle hyvänsä löytämällesi, joka on kadonnut häneltä. Et saa jäädä toimeettomaksi. ⁴Älä katsele toimeettomana, jos näet veljesi aasin tai härän kaatuvan tielle. Sinun on autettava häntä nostamaan se jaloilleen.

⁵Nainen ei saa pitää yllään miehen kampeita eikä mies saa pukeutua naisen vaatteisiin, sillä jokainen, joka niin tekee, on iljetys Herralle, sinun Jumalallesi.

⁶Jos tiellä kulkiessasi eteesi osuu linnunpesä puussa tai maassa ja siinä on poikaset tai munat ja emo makaa niiden päällä, älä ota emoa poikasineen, ⁷vaan päästä emo menemään ja ota vain poikaset. Näin sinä menestyt ja saat elää kauan.

⁸Kun rakennat uuden talon, tee kaide reunustamaan kattoasi, ettet saattaisi taloasi verivelan alaiseksi, jos joku putoaa sen katolta.

⁹Älä kylvä viinitarhaasi kahdenlaisia siemeniä. Muuten kylvämäsi siemen ja myös viinitarhan sato tulee kokonaan pyhäkölle pyhitetyksi. ¹⁰Älä kynnä yhtä aikaa härällä ja aasilla. ¹¹Älä pue yllesi vaatetta, joka on kudottu kahdenlaisista langoista, villasta ja pellavasta.

¹²Viittaasi, johon verhoudut, tee tupsut neljään kulmaan."

Sukupuolisuhteita koskevia lakeja

¹³"Jos mies ottaa vaimon ja yhtyy häneen, mutta alkaa sitten vihata häntä ¹⁴ja esittää häntä vastaan syytöksiä ja saattaa hänet huonoon maineeseen sanomalla: 'Minä otin tämän naisen vaimokseni, mutta yhtyessäni häneen en havainnut häntä neitsyeksi', ¹⁵niin tytön isän ja äidin on tuotava todiste tytön neitsyydestä kaupungin vanhimmille kaupungin porttiin. ¹⁶Tytön isä sanokoon vanhimmille: 'Minä annoin tyttäreni vaimoksi tälle miehelle, mutta mies alkoi vihata häntä. ¹⁷Nyt mies esittää syytöksiä häntä vastaan ja sanoo, ettei ole havainnut tytärtäni neitsyeksi. Tässä on kuitenkin todistus

tyttäreni neitsyydestä.' Tytön vanhemmat levittäkööt vaatteen kaupungin vanhinten eteen. ¹⁸Silloin sen kaupungin vanhimpien on otettava mies kiinni ja kuritettava häntä. ¹⁹Heidän on määrättävä miehen maksettavaksi sakkoa sata sekeliä hopeaa ja annettava ne tytön isälle, koska mies saattoi israelilaisen neitsyen huonoon maineeseen. Tyttö pysyy edelleen hänen vaimonaan, eikä mies saa hylätä häntä koko elinaikanaan.

²⁰Mutta jos syytös on tosi eikä tyttöä havaittu neitsyeksi, ²¹tyttö on vietävä isänsä talon ovelle ja kaupungin miesten on kivitettävä hänet kuoliaaksi, koska hän on tehnyt Israelissa häpeällisen teon harjoittamalla haureutta isänsä kodissa. Poista paha keskuudestasi.

²²Jos mies tavataan makaamasta naisen kanssa, joka on toisen miehen vaimo, heidän molempien on kuoltava, sekä miehen, joka makasi naisen kanssa, että naisen. Poista paha Israelista.

²³Jos tyttö, neitsyt, on kihlattu miehelle ja toinen mies tapaa hänet kaupungissa ja makaa hänen kanssaan, ²⁴teidän on vietävä molemmat sen kaupungin portille ja kivitettävä heidät kuoliaaksi, tyttö siksi, ettei hän huutanut apua kaupungissa, ja mies siksi, että hän teki väkivaltaa lähimmäisensä kihlatulle. Poista paha keskuudestasi.

²⁵Mutta jos mies tapaa kihlatun tytön kedolla, käy häneen käsiksi ja makaa hänet, vain miehen, joka makasi tytön, on kuoltava. ²⁶Tytölle et saa tehdä mitään. Hän ei ole syyllistynyt syntiin, josta ansaitsisi kuoleman. Tämä on samanlainen tapaus kuin jos mies käy toisen kimppuun ja tappaa hänet.

²⁷Mies näet tapasi tytön kedolla, ja kihlattu tyttö huusi apua, mutta ei ollut ketään, joka olisi pelastanut hänet.

²⁸Jos mies tapaa tytön, neitsyen, jota ei ole kihlattu, ottaa hänet kiinni ja makaa hänet ja heidät tavataan siitä, ²⁹on miehen, joka makasi hänet, annettava tytön isälle viisikymmentä sekeliä hopeaa, ja työstä tulee hänen vaimonsa, koska hän oli tehnyt tälle väkivaltaa. Mies ei saa hylätä häntä koko elinaikanaan."

23"Mies ei saa ottaa vaimoksi äitipuoltaan eikä häpäistä isänsä vuodetta."

Herran seurakuntaan kelpaamattomat

²¹"Kukaan, joka on kuohittu musertamalla tai leikkaamalla, ei voi päästä Herran seurakuntaan. ³Kukaan kielletystä suhteesta syntynyt ei voi päästä Herran seurakuntaan. Hänen jälkeläisensä ei voi päästä Herran seurakuntaan edes kymmenennessä polvessa. ⁴Yksikään ammonilainen tai moabilainen ei voi päästä Herran seurakuntaan. Heidän jälkeläisensä eivät voi koskaan päästä Herran seurakuntaan, eivät edes kymmenennessä polvessa, ⁵koska he eivät tulleet teitä vastaan leipää ja vettä mukanaan, kun Egypt-

tistä lähdettyänne olitte matkalla, ja koska Baalak palkkasi Bileamin, Beorin pojan Mesopotamian Petorista, kiroamaan sinua. ⁶Herra, sinun Jumalasi, ei kuitenkaan tahtonut kuulla Bileamia, vaan Herra muutti kirouksen sinulle siunaukseksi, sillä Herra, sinun Jumalasi, rakasti sinua. ⁷Älä milloinkaan koko elinaikanasi etsi heidän hyvinvointiaan ja menestystään.

⁸Älä inhoa edomilaista, sillä hän on sinun veljesi, äläkä inhoa egyptiläistä, sillä sinä olet asunut muukalaisena hänen maassaan. ⁹Lapset, jotka syntyvät heille kolmannessa polvessa, voivat päästä Herran seurakuntaan."

Sotaleirin puhtaus

¹⁰"Kun lähdette sotajoukkona vihollisianne vastaan, karttakaa kaikkea siivottomuutta. ¹¹Jos keskuudessanne on mies, joka ei ole puhdas sen vuoksi, mitä hänelle on yöllä tapahtunut, hänen on mentävä leirin ulkopuolelle eikä hän saa tulla leiriin. ¹²Illansuussa hänen on peseydyttävä vedessä, ja auringon laskettua hän voi palata leiriin.

¹³Sinulla tulee olla leirin ulkopuolella merkitty paikka, johon voit mennä tarpeellesi. ¹⁴Varusteissasi sinulla tulee olla pieni lapio, ja kun menet ulos tarpeellesi, kaiva sillä kuoppa ja peitä sitten ulosteesi. ¹⁵Kulkeehan Herra, sinun Jumalasi, leirissäsi auttaakseen sinua ja antaakseen vihollisesi sinun käsiisi. Leirisi tulee olla pyhä, ettei hän näkisi keskuudessasi mitään häpeällistä ja kääntyisi pois sinusta."

Erinäisiä velvollisuuksia ja oikeuksia

¹⁶"Älä luovuta isännälleen orjaa, joka on paennut isäntänsä luota sinun luoksesi. ¹⁷Hän saa asua sinun luonasi valitsemassaan paikassa jossakin kaupungeistasi, missä tahansa hän haluaa. Sinä et saa sortaa häntä.

¹⁸Israelin tyttäristä ei saa tulla pyhäkköporttoja eikä Israelin pojista pyhäkköpoikia. ¹⁹Älä tuo Herran, Jumalasi, temppeliin porton palkkaa äläkä koiran hintaa minkään lupauksen täyttämiseksi, sillä Herra, sinun Jumalasi, inhoaa molempia.

²⁰Älä peri veljeltäsi korkoa rahasta, elintarpeista tai mistään muusta, mitä lainataan korkoa vastaan. ²¹Muukalaiselta voit periä korkoa, mutta et veljeltäsi. Jos toimit näin, Herra, sinun Jumalasi, siunaa sinua kaikessa, mihin ryhdyt siinä maassa, jota menet ottamaan omaksesi.

²²Kun teet lupauksen Herralle, Jumalallesi, älä viivytele sen täyttämässä, sillä Herra, sinun Jumalasi, vaatii sinut siitä tilille, ja sinä joudut synnalaiseksi. ²³Jos sen sijaan jätät lupauksen tekemättä, et joudu synnalaiseksi. ²⁴Pidä lupaus, joka on lähtenyt huuliltasi. Täytä Herralle, Jumalallesi, vapaaehtoisesti antamasi lupaus, se, mitä suusi on puhunut.

²⁵Kun tulet lähimmäisesi viinitarhaan, saat syödä rypäleitä kylliksesi, niin paljon kuin haluat, mutta älä pane mitään astiaasi. ²⁶Kun tulet lähimmäisesi viljapellolle, saat katkoa kadelläsi tähkäpäitä, mutta sirppiä et saa heiluttaa lähimmäisesi viljapellolla."

Avioliittolakeja

24"Jos mies ottaa naisen vaimokseen, mutta lakkaa pitämästä hänestä, koska huomaa hänessä jotakin häpeällistä, mies voi kirjoittaa vaimolleen erokirjan, antaa sen hänen käteensä ja lähettää hänet pois talostaan. ²Jos nainen miehen talosta lähdettyään menee vaimoksi toiselle miehelle ³ja myös tämä mies alkaa vieroä häntä ja kirjoittaa hänelle erokirjan, antaa sen hänen käteensä ja lähettää hänet pois talostaan tai jos tämä jälkimmäinen mies, joka on ottanut hänet vaimokseen, kuolee, "hänen ensimmäinen miehensä, joka lähetti hänet pois, ei voi ottaa häntä uudestaan vaimokseen, koska nainen on saastunut. Se olisi Herran edessä iljettävä teko. Älä aiheuta syntivelkaa maalle, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi.

⁵Jos joku on juuri ottanut vaimon, hänen ei tarvitse lähteä sotaan eikä häntä saa velvoittaa millään muullakaan asialla. Hän saa olla vuoden ajan vapaana perhettänsä varten ja iloksi vaimolleen, jonka hän on ottanut."

Inhimillisyyttä ja oikeudenmukaisuutta tähdentäviä lakeja

⁶"Käsiä ei saa ottaa pantiksi, ei päällimmäistäkään kiveä, sillä se olisi hengen ottamista pantiksi.

⁷Jos jonkun havaitaan ryöstäneen israelilaisen veljensä, kohdelleen häntä tylysti tai myyneen hänet, ryöstäjän on kuoltava. Poista paha keskuudestasi.

⁸Varo spitaalitautilia, niin että noudatat tarkoin kaikkea, mitä leeviläiset papit sinulle opettavat. Pitäkää huoli siitä, että teette niiden käskyjen mukaan, jotka minä olen heille antanut. ⁹Muista, mitä Herra, sinun Jumalasi, teki Mirjamille matkalla Egyptistä lähtönne jälkeen.

¹⁰Kun lainaat jotakin lähimmäisesellesi, älä mene hänen taloonsa ottamaan häneltä panttia. ¹¹Odotä ulkona, ja mies, jolle olet lainaamassa, tuokoon pantin sinulle ulos. ¹²Jos kyseessä on köyhä mies, et saa käydä levolle, jos hänen panttinsa on sinun hallussasi. ¹³Sinun on annettava se hänelle takaisin auringon laskiessa, että hän voisi maata viitassaan ja siunaisi sinua. Tämä koituu sinulle vanhurskaudeksi Herran, sinun Jumalasi, edessä.

¹⁴Älä sorra kurjaa ja köyhää palkkatyöläistä, olipa hän veljiäsi tai muukalainen, joka asuu jollakin paikkakunnallasi maassasi. ¹⁵Maksa hänelle hänen palkkansa päivittäin ennen auringonlaskua, sillä hän on köyhä ja odottaa

palkkaansa kaikesta sielustaan. Muuten hän huutaa sinun vuoksesi Herran puoleen, ja sinä joudut synnalaiseksi.

¹⁶Isiä ei saa surmata lasten tähden eikä lapsia isien tähden. Kukin surmattakoon oman syntinsä tähden.

¹⁷Älä vääristä muukalaisen tai orvon oikeutta äläkä ota pantiksi lesken vaatteita. ¹⁸Muista, että itse olit orjana Egyptissä ja että Herra, sinun Jumalasi, lunasti sinut sieltä. Sen tähden minä käsken sinun tehdä näin.

¹⁹Kun korjaat eloa pelloltasi ja unohdat pellolle lyhteen, älä palaa sitä hakemaan. Jääköön se muukalaiselle, orvolle ja leskelle, että Herra, sinun Jumalasi, siunaisi sinua kaikissa toimissasi.

²⁰Kun olet ravistanut öljyvuusi, älä poimi puihin jääneitä marjoja. Olkoot ne muukalaiselle, orvolle ja leskelle. ²¹Kun olet korjannut sadon viinitarhastasi, älä poimi rypäleitä, jotka jäivät jälkeesi. Jääkööt ne muukalaiselle, orvolle ja leskelle. ²²Muista, että itse olit orjana Egyptin maassa. Sen tähden minä käsken sinua tekemään näin."

25"Jos miesten välillä syntyy riita ja he astuvat oikeuden eteen, jaettakoon heille oikeutta. Syytön on julistettava syyttömäksi ja syyllinen syylliseksi. ²Jos syyllisen katsotaan ansainneen lyönnejä, tuomari käskököön hänen laskeutua maahan makaamaan ja hänelle annettakoon tuomarin edessä hänen rikostaan vastaava määrä lyönnejä. ³Hänelle saa antaa neljäkymmentä lyöntiä, mutta ei enempää. Jos veljeäsi lyödään tätä enemmän, vielä useammilla lyönneillä, hän tulee häväistyksi sinun silmiesi edessä.

⁴Älä sido puivan härän suuta."

Lankousavioliitto

⁵"Kun veljekset asuvat yhdessä ja yksi heistä kuolee eikä hänellä ole poikaa, älköön vainajan leski menkö naimisiin vieraan miehen kanssa, miehensä suvun ulkopuolelle. Hänen lankonsa yhtyköön häneen, ottakoon hänet vaimokseen, ja täyttäköön häntä kohtaan langon velvollisuuden. ⁶Hänen synnyttämänsä esikoinen nouskoon kantamaan kuolleen veljen nimeä, ettei veljen nimeä pyyhittäisi pois Israelista. ⁷Mutta jos mies ei suostu ottamaan kälyään vaimokseen, käly menköön kaupungin portille vanhinten luo ja sanokoon: 'Minun lankoni kieltäytyy pysyttämästä veljensä nimeä Israelissa. Hän ei tahdo täyttää langon velvollisuutta minua kohtaan.' ⁸Kaupungin vanhimpien tulee silloin kutsua mies puheilleen. Jos hän pysyy päätöksessään ja sanoo: 'En halua ottaa häntä vaimokseni', ⁹kälyn on mentävä miehen luo vanhinten nähden, vedettävä kenkä hänen jalastaan, syljettävä häntä silmille ja lausuttava: 'Näin tehdään miehelle, joka ei rakenna veljensä huonetta.' ¹⁰Miehen sukua kutsuttakoon sitten Israelissa 'paljasjalan suvuksi'."

Erinäisiä määräyksiä

¹¹"Jos kaksi miestä tappelee keskenään ja toisen vaimo tulee auttamaan miestänsä sen käsistä, joka häntä lyö, ja ojentaa kätensä ja tarttuu tämän sukupuolielimiin, ¹²niin hakkaa säälimättä naisen käsi ranteesta poikki.

¹³Älköön laukussasi olko kahdenlaisia punnuksia, suurempia ja pienempiä.

¹⁴Älköön talossasi olko kahdenlaista eefa-mittaa, suurempaa ja pienempää.

¹⁵Olkoon sinulla täsmälleen oikeat punnuksset ja täsmälleen oikea eefamitta, että eläisit kauan siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa. ¹⁶Jokainen, joka tekee vääryyttä näissä asioissa, jokainen, joka tekee vääryyttä, on iljetys Herralle, Jumalallesi."

Amalekilaisten muisto on hävitettävä

¹⁷"Muista, mitä Amalek teki sinulle matkalla, kun olitte lähteneet Egyptistä.

¹⁸Hän tuli sinua vastaan matkalla, kun olit väsynyt ja uuvuksissa, ja hyökkäsi Jumalaa pelkäämättä kaikkien heikkojen kimppuun, jotka olivat jääneet teistä jälkeen. ¹⁹Sen tähden sinun on pyyhittävä pois Amalekin muisto taivaan alta, kun Herra, sinun Jumalasi, antaa sinun päästä rauhaan kaikista ympärilläsi olevista vihollisista siinä maassa, jonka hän antaa sinulle perintöosaksi ja omaisuudeksi. Älä unohda tätä."

Maan ensihedelmät pyhäkölle

26¹"Kun tulet siihen maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi, ja sinä otat sen omaksesi ja asetut asumaan siihen, ²ota ensihedelmät kaikesta sadosta, jonka saat maastasi, siitä maasta, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle. Pane ne koriin ja mene paikkaan, jonka Herra, Jumalasi, valitsee nimensä asuinsijaksi. ³Mene siihen aikaan virassa olevan papin luo ja sano hänelle: 'Minä ilmoitan tänä päivänä Herralle, Jumalallesi, että olen tullut siihen maahan, jonka Herra isillemme vannomallaan valalla on luvannut antaa meille.'

⁴Pappi ottakoon korin kädestäsi ja asettakoon sen Herran, sinun Jumalasi, alttarin eteen. ⁵Lausu silloin Herran, Jumalasi, edessä: 'Minun isäni oli harhaileva aramilainen, joka meni Egyptiin vähäinen joukko mukanaan ja asui siellä muukalaisena. Hänestä tuli siellä suuri, väkevä ja lukuisa kansa. ⁶Egyptiläiset kohtelivat meitä pahoin, nöyryyttivät meitä ja teettivät meillä raskasta työtä. ⁷Silloin me huusimme Herran, isiemme Jumalan, puoleen, ja Herra kuuli meidän huutomme ja näki meidän kurjuutemme ja vaivamme ja kärsimämme sorron. ⁸Herra vei meidät pois Egyptistä väkevällä kädellä ja ojennetulla käsivarrella aiheuttaen suurta kauhua ja tehden tunnustekoja ja ihmeitä. ⁹Hän toi meidät tähän paikkaan ja antoi meille tämän maan –

maan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa. ¹⁰Nyt minä tuon ensihedelmät sen maan sadosta, jonka sinä, Herra, annoit minulle.' Laske ne Herran, Jumalasi, eteen ja kumarru palvomaan Herraa, Jumalaaasi. ¹¹Iloitkaa, sinä ja leeviläinen sekä keskuudessanne asuva muukalainen, kaikesta hyvästä, minkä Herra, sinun Jumalasi, on antanut sinulle ja perheellesi."

Kymmenykset

¹²"Kun olet suorittanut kaikki kymmenykset saamastasi sadosta kolmantena vuotena, kymmenysten vuotena, ja olet antanut ne leeviläiselle, muukalaiselle, orvolle ja leskelle ja he ovat saaneet syödä kyllikseen muuriasi sisällä, ¹³sano Herran, Jumalasi, edessä: 'Olen vienyt pois talostani sen, mikä on pyhitettyä, ja antanut sen leeviläiselle, muukalaiselle, orvolle ja leskelle, aivan niin kuin olet minua käsenyt. En ole rikkonut käskyjäsi enkä unohtanut niitä. ¹⁴En ole syönyt kymmenyksistä mitään suruaikanani, en ole vienyt niistä mitään pois saastuneena ollessani enkä ole antanut niistä mitään vainajille. Olen kuunnellut Herran, Jumalani, ääntä. Olen tehnyt aivan niin kuin olet minua käsenyt. ¹⁵Katso alas taivaasta, pyhästä asunnostasi, ja siunaa kansaasi Israelia ja maata, jonka olet meille antanut, niin kuin vanhoit isillemme, maata, joka vuotaa maitoa ja hunajaa.'"

Israel on Herran omaisuuskansa

¹⁶"Tänä päivänä Herra, sinun Jumalasi, käskee sinun noudattaa näitä lakeja ja säädöksiä. Elä niiden mukaan, noudata niitä koko sydäimestäsi ja koko sielustasi. ¹⁷Sinä olet tänään vakuuttanut, että Herra on sinun Jumalasi ja että sinä vaellat hänen teitään, noudatat hänen lakejaan, käskyjään ja säädöksiään ja kuuntelet hänen ääntään. ¹⁸Herra on puolestaan tänään vakuuttanut sinulle, että sinä olet hänen omaisuuskansansa, niin kuin hän on sinulle puhunut, ja että sinun tulee noudattaa kaikkia hänen käskyjään. ¹⁹Silloin hän nostaa sinut kaikkien luomiensa kansojen yläpuolelle, ylistetyksi, kunniaakkaaksi ja loistavaksi, ja sinä olet Herralle, Jumalallesi, pyhitetty kansa, niin kuin hän on puhunut."

MOOSEKSEN KOLMAS PUHE

Muistokivet ja alttari Eebalin vuorella

27 Mooses ja Israelin vanhimmat antoivat kansalle tämän käskyn: "Noudattakaa kaikkia niitä käskyjä, jotka minä tänä päivänä teille annan. ²Kun menet Jordanin yli siihen maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, pystytä itsellesi suuria kiviä ja sivele ne kalkilla. ³Kirjoita kiviin kaikki

tämän opetuksen sanat, sen jälkeen kun olet mennyt Jordanin yli asettuaksesi asumaan maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle, maahan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa, niin kuin Herra, sinun isiesi Jumala, on sinulle puhunut. ⁴Kun siis olette menneet Jordanin yli, pystyttäkää Eebalin vuorelle ne kivet, joista minä tänä päivänä annan teille käskyn, ja sivelkää ne kalkilla. ⁵Rakenna sinne alttari Herralle, Jumalallesi. Tee alttari kivistä, joihin et ole koskenut rautaisella työkalulla. ⁶Herran, sinun Jumalasi, alttari on rakennettava kokonaisista kivistä. Uhraa sen päällä polttouhreja Herralle, Jumalallesi. ⁷Teurasta myös yhteyshreja, syö siellä ja iloitse Herran, Jumalasi, edessä. ⁸Kirjoita kiviin kaikki tämän opetuksen sanat hyvin selvästi."

Lainrikkojat kirootaan

⁹Mooses ja leeviläiset papit puhuivat koko Israelille: "Vaikene Israel ja kuuntele. Tänä päivänä sinusta on tullut Herran, sinun Jumalasi, kansa. ¹⁰Kuuntele siis Herran, Jumalasi, ääntä ja noudata hänen käskyjään ja lakejaan, jotka minä tänä päivänä sinulle annan."

¹¹Mooses antoi kansalle sinä päivänä tämän käskyn:

¹²"Kun olette menneet Jordanin yli, niin Simeon, Leevi, Juuda, Isaskar, Joo-sef ja Benjamin asettukoot Garissimivuorelle siunaamaan kansaa. ¹³Ruuben, Gaad, Asser, Sebulon, Daan ja Naftali puolestaan asettukoot Eebalinvuorelle lausumaan kirouksen. ¹⁴Leeviläiset julistakoot kovalla äänellä kaikille israelilaisille:

¹⁵**Kirottu** olkoon se, joka tekee veistetyn tai valetun jumalankuvan, taitajan kätten työn, ja salaa asettaa sen palvottavakseen. Se on iljetys Herralle.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

¹⁶**Kirottu** olkoon se, joka häpäisee isäänsä tai äitiään.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

¹⁷**Kirottu** olkoon se, joka siirtää lähimmäisensä rajan.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

¹⁸**Kirottu** olkoon se, joka johtaa sokean harhaan tiellä.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

¹⁹**Kirottu** olkoon se, joka vääristää muukalaisen, orvon tai lesken oikeuden.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

²⁰**Kirottu** olkoon se, joka makaa isänsä vaimon kanssa, sillä hän häpäisee isänsä.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

²¹**Kirottu** olkoon se, joka sekaantuu eläimeen.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

²²**Kirottu** olkoon se, joka makaa sisarensa tai sisarpuolensa kanssa.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

²³**Kirottu** olkoon se, joka makaa anoppinsa kanssa.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

²⁴'Kirottu olkoon se, joka murhaa salaa lähimmäisensä.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

²⁵'Kirottu olkoon se, joka ottaa lahjuksen surmataksaan viattoman.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'

²⁶'Kirottu olkoon se, joka ei noudata tämän lain sanoja eikä tee niiden mukaan.' Koko kansa vastatkoon: 'Aamen.'"

Kuuliaisuuden siunaukset

28"Jos sinä todella kuuntelet Herran, Jumalasi, ääntä, niin että noudatat tarkoin kaikkia hänen käskyjään, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, ja toimit niiden mukaan, niin Herra, sinun Jumalasi, korottaa sinut kaikkien maan päällä olevien kansojen yläpuolelle. ²Jos kuuntelet Herran, Jumalasi, ääntä, kaikki nämä siunaukset tulevat sinun osaksesi ja saavuttavat sinut:

³Siunattu olet sinä kaupungissa ja siunattu kedolla.

⁴Siunattu on kohtusi hedelmä ja maasi sato, karjasi hedelmä, nautojesi vasikat ja lampaittesi karitsat.

⁵Siunattu on korisi ja taikinakaukalosi.

⁶Siunattu olet sisään tullessasi ja siunattu ulos lähtiessäsi.

⁷Kun vihollisesi nousevat sinua vastaan, Herra antaa heidän kaatua lyötyinä eteesi. Yhtä tietä he tulevat sinua vastaan, mutta seitsemää tietä he pakevat sinua.

⁸Herra käskee siunauksen tulla osaksesi, hän siunaa viljavarastosi ja kaiken, mihin ryhdyt. Hän siunaa sinua siinä maassa, jonka hän antaa sinulle.

⁹Herra tekee sinusta hänelle pyhitetyn kansan, niin kuin hän on sinulle vannonut, kunhan vain noudatat Herran, sinun Jumalasi, käskyjä ja vaellat hänen teitään. ¹⁰Kaikki kansat maan päällä näkevät, että Herra on ottanut sinut nimiinsä, ja ne pelkäävät sinua. ¹¹Herra antaa sinulle runsain määrin kaikkea hyvää, hän siunaa sinun kohtusi hedelmän, karjasi hedelmän ja maasi sadon siinä maassa, jonka Herra on isillesi vannomallaan valalla luvannut antaa sinulle. ¹²Herra avaa sinulle taivaan, runsaan aarrekammionsa, antaakseen maallesi sateen aikanaan ja siunatakseen kaiken, mitä teet. Sinä lainaat monelle kansalle, mutta sinun itsesi ei tarvitse lainaa ottaa.

¹³Herra tekee sinut pääksi eikä hännäksi. Sinä vain ylenet etkä koskaan alene, jos tottelet Herran, sinun Jumalasi, käskyjä, jotka minä tänä päivänä annan noudatettavaksesi. ¹⁴Älä poikkeakaan oikealle äläkä vasemmalle yhdestäkään käskystä, jonka minä tänä päivänä annan teille. Älä seuraa muita jumalia äläkä palvele niitä."

Tottelemattomuuden kiroukset

¹⁵"Mutta jos sinä et kuuntele Herran, sinun Jumalasi, ääntä etkä noudata kaikkia hänen käskyjään ja säädöksiään, jotka minä tänä päivänä annan sinulle, niin kaikki nämä kiroukset tulevat osaksesi ja saavuttavat sinut:

¹⁶Kirottu olet sinä kaupungissa ja kirottu kedolla.

¹⁷Kirottuja ovat sinun korisi ja taikinakaukalosi.

¹⁸Kirottuja ovat kohtusi hedelmä ja maasi sato, nautojesi vasikat ja lampaittesi karitsat.

¹⁹Kirottu olet sisään tullessasi ja kirottu ulos lähtiessäsi.

²⁰Herra lähettää keskuuteesi kirousta, hämminkiä ja uhkaa, mihin ikinä ryhdytkin, kunnes tuhoudut ja hukut äkisti pahojen tekojesi tähden, koska olet hylännyt Herran. ²¹Herra antaa ruton tarttua sinuun, ja se hävittää sinut tyystin siitä maasta, jota nyt menet ottamaan omaksesi. ²²Herra lyö sinua hivuttavalla taudilla, kuumeella, poltteella ja tulehduksilla, kuivuudella, nokitähkällä ja viljanruosteella. Nämä vainoavat sinua, kunnes tuhoudut.

²³Taivas pääsi päällä on kuin vaskea ja maa allasi kuin rautaa. ²⁴Sateen sijaan Herra antaa sinun maahasi tomua ja tuhkaa. Sitä sataa taivaasta päällesi, kunnes tuhoudut.

²⁵Herra antaa sinun joutua tappiolle vihollistesi edessä. Yhtä tietä sinä menet heitä vastaan, mutta seitsemää tietä sinä heitä pakenet. Sinua kauhistellaan kaikissa valtakunnissa maan päällä. ²⁶Vainajiesi ruumiit ovat ruokana kaikille taivaan linnuille ja maan eläimille, joita kukaan ei säilytä pois.

²⁷Herra lyö sinua Egyptin paiseilla, ajoksilla, ihottumalla ja syyhyllä, joista et voi parantua. ²⁸Herra lyö sinua hulluudella ja sokeudella, ja sinun mielesi vauhkoonuu. ²⁹Sinä haparoi keskellä päivää, niin kuin sokea haparoi pimeydessä, etkä sinä menesty toimissasi. Sinä olet koko elinaikasi aina vain sorrettu ja ryöstetty, eikä pelastajaa ole.

³⁰Sinä kihlaat naisen, mutta toinen makaa hänet. Sinä rakennat talon, mutta et saa asua siinä. Sinä istutat viinitarhan, mutta et saa korjata siitä ensimmäistäkään satoa. ³¹Härkäsi teurastetaan silmiesi edessä, mutta sinä et saa syödä sitä. Aasisi ryöstetään sinun silmiesi edestä, etkä sinä saa sitä takaisin, ja lampaasi luovutetaan vihollisillesi. Ei ole ketään, joka auttaisi sinua. ³²Poikasi ja tyttäresi annetaan vieraan kansan käsiin, ja sinä näet sen omin silmin. Silmäsi raukeavat ikävöidessäsi heitä herkeämättä, mutta sinä et voi tehdä sille mitään. ³³Kansa, jota et tunne, käyttää hyväkseen maasi sadon ja kaiken, minkä olet vaivalla hankkinut. Koko elinaikasi sinä olet sorrettu ja riistetty. ³⁴Sinä menetät järkesi siitä, mitä silmäsi näkevät. ³⁵Herra lyö sinua pahoilla paiseilla, joista et voi parantua. Niitä on polvissasi ja reisissäsi ja kaikkialla ruumiissasi jalkapohjista päälakeen asti. ³⁶Herra vie sinut ja kuninkaan, jonka olet asettanut itsellesi, keskelle kansaa, jota sinä et tunne eivätkä isäsiäkään tunteneet. Siellä sinä palvelet muita jumalia,

puuta ja kiveä. ³⁷Sinusta tulee kauhistuksen, sananparsien ja irvailun aihe kaikille kansoille, joiden keskuuteen Herra sinut kuljettaa.

³⁸Siementä sinä viet pellolle paljon, mutta satoa korjaat vain vähän, sillä heinäsiirkat ahmivat sen. ³⁹Viinitarhoja sinä istutat ja näet vaivaa, mutta viiniä et saa juodaksesi etkä voi korjata rypäleitä, sillä madot syövät ne.

⁴⁰Öljypuita on kaikkialla alueellasi, mutta öljyllä et voi itseäsi voidella, sillä oliivisi varisevat maahan. ⁴¹Poikia ja tyttäriä sinulle syntyy, mutta et saa pitää heitä luonasi, sillä he joutuvat vankeuteen. ⁴²Kaikki sinun puusi ja koko maasi sadon valtaavat tuhojasirkat. ⁴³Keskuudessanne asuva muukalainen kohoaa yhä ylemmäs sinun yläpuolellesi, mutta sinä painut alemmas ja alemmas. ⁴⁴Hän lainaa sinulle, mutta sinä et kykene lainaamaan hänelle. Hänestä tulee pää ja sinusta häntä.

⁴⁵Kaikki nämä kiroukset kohtaavat sinua. Ne vainoavat sinua ja saavuttavat sinut, niin että tuhoudut, koska et kuunnellut Herran, Jumalasi, ääntä etkä noudattanut hänen käskyjään ja säädöksiään, jotka hän on sinulle antanut.

⁴⁶Nämä kiroukset tulevat ikuisesti olemaan merkkeinä ja ihmeinä sinun ja jälkeläistesi osana, ⁴⁷koska et palvellut Herraa, Jumalaasi, iloiten ja hyvällä mielellä, kun sinulla oli yllin kyllin kaikkea. ⁴⁸Siksi sinun on nälkäisenä ja janoisena, alastomana ja kaiken puutteessa palveltava vihollisiasi, jotka Herra lähettää sinun kimppuusi. Hän panee sinun niskaasi rautaisen ikeen ja viimein tuhoaa sinut.

⁴⁹Herra nostattaa sinua vastaan kaukaa, maan äärestä, kansan, joka syöksyy kimppuusi kuin kotka, kansan, jonka kieltä sinä et ymmärrä. ⁵⁰Se on röyhkeä kansa, joka ei kunnioita vanhusta eikä sääli nuorta. ⁵¹Se syö, mitä karjasi tuottaa ja mitä maasi kasvaa, kunnes tuhoudut. Se ei jätä sinulle viljaa, viiniä eikä öljyä, ei nautojesi vasikoita eikä lampaittesi karitsoita. Lopulta se tuhoaa sinut. ⁵²Se kansa piirittää kaikkia kaupunkjesi, kunnes korkeat ja linnoitetut murisi, joihin sinä luotit, ovat luhistuneet maahan kaikkialla maassasi. Se piirittää jokaista kaupunkiasi koko siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, on antanut sinulle. ⁵³Kun vihollisiesi piirittää ja ahdistaa sinua, sinä joudut syömään poikiesi ja tyttäriesi lihaa, omia lapsiasi, jotka Herra, sinun Jumalasi, on antanut sinulle.

⁵⁴Jopa keskuudessanne elävä hienostunut ja ylellisyyteen tottunut mies katselee silloin karsain silmin veljeään, omaa vaimoan ja jäljellä olevia lapsiaan, jotka hän on jättänyt henkiin. ⁵⁵Hän ei anna kenellekään heistä lastensa lihaa, jota hän syö, koska hänellä ei ole mitään muuta jäljellä, kun vihollisiesi piirittää ja ahdistaa sinua jokaisessa kaupungissasi. ⁵⁶Keskuudessanne elävä nainen, joka oli niin hienostunut ja ylellisyyteen tottunut, ettei edes aikonut laskea jalkaansa maahan hienostuneessa ylellisyydessään, katselee silloin karsain silmin omaa miestänsä, poikaansa ja tytärtään ⁵⁷eikä anna heille jälkeisiä, jotka tulevat hänen kohdustaan, eikä lapsia, jotka hän

synnyttää. Kaiken puutteessa hän syö ne salaa itse, kun vihollisesi piirittää ja ahdistaa sinua kaupungeissasi.

⁵⁸Jos et noudata tarkoin kaikkia tämän lain sanoja, jotka on kirjoitettu tähän kirjaan, etkä pelkää Herran, sinun Jumalasi, kunnioitettavaa ja pelättävää nimeä, ⁵⁹Herra lyö sinua ja jälkeläisiäsi erityisen ankarilla ja pitkäillisillä vit-sauksilla, pahoilla ja pitkäillisillä sairauksilla. ⁶⁰Hän tuo takaisin keskuuteesi kaikki Egyptin taudit, joita sinä kammoat, ja ne tarttuvat sinuun. ⁶¹Herra antaa tulla päällesi myös kaikenlaisia sairauksia ja vaivoja, joista ei ole kirjoitettu tässä lain kirjassa, ja lopulta sinä tuhoudut. ⁶²Koska et kuunnellut Herran, sinun Jumalasi, ääntä, teistä jää jäljelle vain vähäinen joukko, vaikka te ennen olitte monilukuisia kuin taivaan tähdet. ⁶³Ja niin kuin Herra ennen iloitsi teistä tehdessään teille hyvää ja enentäessään teidän lukuanne, niin Herra silloin iloitsee teistä hävittäessään ja tuhotessaan teidät. Silloin teidät temmataa irti siitä maasta, jota te nyt menette ottamaan omaksenne. ⁶⁴Herra hajottaa sinut kaikkien kansojen sekaan kautta koko maailman, ja sinä palvelet siellä muita jumalia, joita sinä et tunne eivätkä isäsiäkään tunteneet, puuta ja kiveä. ⁶⁵Niiden kansojen seassa sinä et saa lepoa eikä jaloillesi löydy lepopaikkaa. Herra antaa sinulle siellä vapisevan sydämen, rauenneet silmät ja nääntyvän sielun. ⁶⁶Elämäsi näyttää sinusta olevan hiuskarvan varassa, yöt ja päivät sinä olet pelon vallassa etkä voi olla varma hengestäsi. ⁶⁷Aamulla sinä sanot: 'Jospa olisi ilta!', ja illalla: 'Jospa olisi aamu!' Sellaista pelkoa sinä tunnet sydämestäsi, ja sellaisia asioita sinä näet silmilläsi. ⁶⁸Herra kuljettaa sinut laivoilla takaisin Egyptiin, josta minä sanoin sinulle: 'Sinun ei enää tarvitse nähdä sitä.' Siellä te kaupittelette itseänne orjiksi ja orjattariksi vihollisillenne, mutta ostajaa ei ole."

Herra uudistaa liittonsa Mooabin maassa

⁶⁹Nämä ovat sen liiton sanat, jonka Herra käski Mooseksen tehdä israelilaisien kanssa Mooabin maassa sen liiton lisäksi, jonka Herra oli tehnyt heidän kanssaan Hoorebilla.

29 Mooses kutsui koko Israelin koolle ja sanoi kansalle: "Te olette nähneet omin silmin kaiken, mitä Herra teki Egyptin maassa faraolle, kaikille hänen palvelijoilleen ja koko hänen maalleen – ²nuo suuret koettelemukset, jotka te näitte omin silmin, nuo suuret tunnusteot ja ihmeet. ³Tähän päivään mennessä Herra ei kuitenkaan ole suonut teille ymmärtävää sydäntä, näkeviä silmiä eikä kuulevia korvia. ⁴Minä kuljetin teitä autiomaassa neljäkymmentä vuotta, mutta vaatteet eivät kuluneet yltsänne eivätkä kengät jaloistanne. ⁵Te ette saaneet leipää syödäkseenne ettekä viiniä tai väkijuomaa juodakseenne, jotta tietäisitte, että minä olen Herra, teidän Jumalanne. ⁶Kun tulimme tähän paikkaan, Siihon, Hesbonin kuningas, ja Oog,

Baasanin kuningas, lähtivät sotimaan meitä vastaan, mutta me löimme heidät. ⁷Me otimme haltuumme heidän maansa ja annoimme sen perintö-osaksi ruubenilaisille ja gaadilaisille sekä toiselle puolelle Manassan heimoa. ⁸Noudattakaa siis tämän liiton sanoja ja toimikaa niiden mukaan, että menestyisitte kaikessa, mitä teette.

⁹Te kaikki seisotte tänä päivänä Herran, Jumalanne, edessä, kaikki te israelilaiset heimoittain: päämiehenne, vanhimpanne, johtomiehenne, ¹⁰lapsenne ja vaimonne sekä myös muukalaiset, puunhakkaajat ja vedenkantajat, jotka ovat leirissäsi. ¹¹Sinä olet astumassa Herran, Jumalasi, liittoon, hänen valaliittoonsa. Herra, sinun Jumalasi, tekee sen tänään sinun kanssasi ¹²korottaakseen sinut kansakseen ja ollakseen sinun Jumalasi, niin kuin hän on sinulle puhunut ja niin kuin hän on vannonut isillesi Abrahamille, Iisakille ja Jaakobille. ¹³Minä en tee tätä liittoa, tätä valaliittoa, ainoastaan teidän kanssanne, ¹⁴jotka tänä päivänä olette tässä meidän kanssamme, Herran, meidän Jumalamme, edessä, vaan yhtä hyvin niiden kanssa, jotka eivät ole tänä päivänä tässä meidän joukossamme.

¹⁵Te tiedätte, että me asuimme Egyptin maassa ja että me kuljimme niiden kansojen keskitse, joiden alueiden kautta te olette kulkeneet. ¹⁶Te näitte ne iljettävät puiset, kiviset, hopeiset ja kultaiset jumalankuvat, joita heillä on. ¹⁷Ettei vain teidän joukossanne olisi miestä tai naista, sukua tai heimoa, jonka sydän on tänä päivänä kääntynyt pois Herrasta, meidän Jumalastamme, niin että he ryhtyvät palvelemaan noiden kansojen jumalia. Varokaa, ettei teidän keskuudessanne ole juurta, josta kasvaa koiruohoa ja marunaa ¹⁸ja ettei kukaan tämän valan sanat kuullessaan siunaisi itseään sydämessään ja ajattelisi: 'Minun käy hyvin, vaikka vaellankin paatunein sydämin.' Näin hän tuhoaa sekä runsaasti kastellun että kuivan maan. ¹⁹Herra ei tahdo antaa hänelle anteeksi, vaan Herran viha ja kiivaus syttyvät silloin sitä miestä vastaan. Kaikki kiroukset, jotka on kirjoitettu tähän kirjaan, lankeavat hänen päälleen, ja Herra pyyhkii pois hänen nimensä taivaan alta. ²⁰Herra erottaa hänet kaikista Israelin heimoista ja tuottaa hänelle onnettomuuden, kaikki ne liiton kiroukset, jotka on kirjoitettu tähän lain kirjaan.

²¹Tulevat sukupolvet kysyvät – teidän lapsenne, jotka nousevat teidän tilalenne, ja kaukaisesta maasta tulevat muukalaiset, jotka näkevät sen maan vitsaukset ja sairaudet, joilla Herra sitä rasittaa, ²²tulikiven ja suolan, koko maan kuin poltettuna, niin ettei siihen kylvetä eikä se kasva enää ruohoa; käy niin kuin silloin, kun Sodoma ja Gomorra, Adma ja Seboim hävitettiin, kun Herra vihassaan ja kiivaudessaan ne hävitti – ²³niin silloin kaikki kansat kysyvät: 'Minkä vuoksi Herra on tehnyt tälle maalle näin? Miksi tämä hänen suuren vihansa hehku?' ²⁴Heille vastataan: 'Sen tähden, että he hylkäsivät liiton, jonka Herra, heidän isiensä Jumala, teki heidän kanssaan viedessään heidät pois Egyptin maasta, ²⁵ja alkoivat palvella muita jumalia ja palvoa

niitä, jumalia, joita he eivät tunteneet ja joita hän ei ollut heidän osakseen jakanut. ²⁶Siksi Herran viha syttyi tätä maata kohtaan, niin että hän antoi kaikkien kirousten, jotka on kirjoitettu tähän kirjaan, kohdata sitä. ²⁷Herra tempasi heidät pois heidän omasta maastaan vihassaan, kiivaudessaan ja suuressa suuttumuksessaan ja heitti heidät toiseen maahan, jossa he ovat tänäkin päivänä.¹

²⁸Salatut asiat ovat Herran, meidän Jumalallemme, mutta ne, jotka on ilmoitettu, ovat meitä ja meidän lapsiamme varten ikuisesti, että me toimisimme kaikkien tämän lain sanojen mukaan."

Herra armahtaa ja siunaa kansaansa

30"Kun kaikki tämä kohtaa sinua, siunaus niin kuin kirouskin, jotka minä olen asettanut sinun eteesi, niin silloin sinä menet itseesi kaikkien kansojen keskellä, joiden luo Herra, sinun Jumalasi, on sinut karkottanut. ²Sinä palaat Herran, Jumalasi, luo, ja sinä itse ja sinun lapsesi kuuntelette kaikessa hänen ääntään koko sydämeštänne ja koko sielustanne, niin kuin minä tänä päivänä sinua käsken. ³Silloin Herra, sinun Jumalasi, kääntää sinun kohtalosi ja armahtaa sinua. Herra, Jumalasi, kokoaa sinut jälleen kaikista kansoista, joiden keskuuteen hän on sinut hajottanut. ⁴Vaikka sinut olisi karkotettu taivaitten ääriin, Herra, sinun Jumalasi, kokoaa ja noutaa sinut sieltäkin. ⁵Herra, Jumalasi, tuo sinut siihen maahan, jonka sinun isäsi ottivat omakseen, ja sinä saat ottaa sen omaksesi. Hän tekee teille hyvää ja antaa teidän lisääntyä lukuisammiksi kuin isänne olivat. ⁶Herra, sinun Jumalasi, ympärileikkaa sinun sydämesi ja jälkeläistesi sydämet, niin että sinä rakastat Herraa, Jumalaasi, koko sydämeštäsi ja koko sielustasi. Niin sinä saat elää. ⁷Herra, sinun Jumalasi, antaa kaikkien näiden kirousten kohdata vihollisiasi ja vihamiehiäsi, jotka vainosivat sinua.

⁸Silloin sinä kuuntelet jälleen Herran ääntä ja teet kaikkien hänen käskyjensä mukaan, niin kuin minä tänä päivänä sinua käsken. ⁹Herra, sinun Jumalasi, siunaa runsain mitoin kaiken, mitä teet. Hän tekee ruumiisi hedelmän ja karjasi jälkikasvun hyvin lukuisaksi ja maasi sadon hyvin runsaaksi. Herra iloitsee sinusta jälleen, sinun parhaaksesi, niin kuin hän iloitsi isistäsi, ¹⁰kun sinä kuuntelet Herran, sinun Jumalasi, ääntä ja noudatat hänen käskyjään ja säädöksiiän, jotka on kirjoitettu tähän lain kirjaan, ja kun sinä palaat Herran, Jumalasi, luo koko sydämeštäsi ja koko sielustasi.

¹¹Tämä käsky, jonka minä tänä päivänä sinulle annan, ei ole sinulle liian vaikea täyttää eikä liian etäinen. ¹²Se ei ole taivaassa, niin että sinun tarvitsisi sanoa: 'Kuka nousee meidän puolestamme taivaaseen noutamaan sen ja julistaa sen meille, että voisimme noudattaa sitä?' ¹³Se ei ole myöskään meren takana, niin että sinun tarvitsisi sanoa: 'Kuka menee puolestamme

meren taakse noutamaan sen ja julistaa sen meille, että voisimme noudattaa sitä?' ¹⁴Sana on aivan lähellä sinua, sinun suussasi ja sydämessäsi, niin että voit sen täyttää."

Valitse siis elämä!

¹⁵"Katso, minä panen tänä päivänä sinun eteesi elämän ja hyvän, kuoleman ja pahan, ¹⁶kun minä käsken sinun rakastaa Herraa, Jumalaasi, vaeltaa hänen teitään ja noudattaa hänen käskyjään, lakejaan ja säädöksiään, että saisit elää ja lisääntyisit ja Herra, sinun Jumalasi, siunaisi sinua siinä maassa, jota menet ottamaan omaksesi. ¹⁷Mutta jos sydämesi kääntyy pois etkä ole kuuliainen vaan annat vietellä itsesi palvomaan muita jumalia ja palvelemaan niitä, ¹⁸niin minä ilmoitan teille tänä päivänä, että te totisesti tuhoudutte ettekä elä kauan siinä maassa, jota menette ottamaan omaksenne Jordanin tuolta puolen.

¹⁹Minä otan tänä päivänä taivaan ja maan todistajiksi teitä vastaan, että minä olen pannut sinun eteesi elämän ja kuoleman, siunauksen ja kirouksen. Valitse siis elämä, että sinä ja sinun jälkeläisesi saisitte elää. ²⁰Rakasta Herraa, Jumalaasi, kuuntele hänen ääntään ja riipu hänessä kiinni. Siinä on sinun elämäsi, ja niin tehden sinä elät vanhaksi asuessasi maassa, jonka Herra vannoi antavansa sinun isillesi Abrahamille, lisakille ja Jaakobille."

MOOSEKSEN JÄÄHYVÄISET

Mooses asettaa Joosuan seuraajakseen

31 Kun Mooses oli puhunut koko Israelille nämä sanat, ²hän sanoi heille: "Minä olen nyt sadankahdenkymmenen vuoden vanha. En voi enää kulkea teidän edellänne, sillä Herra on sanonut minulle: 'Sinä et mene tämän Jordanin yli.'³ Mutta Herra, sinun Jumalasi, kulkee itse sinun edelläsi ja tuhoaa nämä kansat sinun tieltäsi, niin että voit ottaa haltuusi niiden maan. Myös Joosua kulkee edelläsi, niin kuin Herra on puhunut. ⁴Herra tekee noille kansoille niin kuin hän teki Siihonille ja Oogille, amorilaisten kuninkaille. Hän tuhosi heidät ja heidän maansa. ⁵Herra antaa nuo kansat teidän valtaanne. Tehkää niille aivan sen käskyn mukaan, jonka minä olen teille antanut. ⁶Olkaa lujia ja rohkeita! Älkää pelätkö älkääkä säikkykö heitä, sillä Herra, teidän Jumalanne, kulkee itse teidän kanssanne. Hän ei jätä teitä eikä hylkää teitä."

⁷Mooses kutsui Joosuan esiin ja sanoi hänelle koko Israelin edessä: "Ole lujia ja rohkeita, sillä sinä saat mennä tämän kansan kanssa siihen maahan, jonka Herra on heidän isilleen vannomallaan valalla luvannut antaa heille, ja sinä

jaat sen heille perinnöksi. ⁸Herra itse kulkee edelläsi. Hän on sinun kanssasi, hän ei jätä eikä hylkää sinua. Älä pelkää äläkä kauhistu."

Määräys lain lukemisesta kansalle

⁹Mooses kirjoitti tämän lain ja antoi sen papeille, Leevin jälkeläisille, jotka kantoivat Herran liitonarkkua, ja kaikille Israelin vanhimmille. ¹⁰Mooses antoi heille tämän käskyn: "Joka seitsemäs vuosi, määräaikaan vapautusvuotena, lehtimajanjuhlassa, ¹¹kun koko Israel tulee koolle Herran, sinun Jumalasi, eteen siihen paikkaan, jonka hän valitsee, lukekaa tämä opetus Israelin edessä koko kansan kuullen. ¹²Kootkaa kansa, miehet, naiset ja lapset sekä muuriasi sisällä asuvat muukalaiset, että he kuulisivat sen ja oppisivat pelkäämään Herraa, Jumalaanne, ja noudattamaan tarkoin kaikkia tämän lain sanoja. ¹³Näin myös heidän lapsensa, jotka eivät vielä sitä tunne, kuulevat sen ja oppivat pelkäämään Herraa, Jumalaanne, niin kauan kuin elätte siinä maassa, jota te nyt menette ottamaan omaksenne Jordanin tuolta puolen."

Viimeiset ohjeet Moosekselle

¹⁴Herra sanoi Moosekselle: "Katso, se aika lähestyy, jolloin sinun on kuoltava. Kutsu Joosua, ja asettukaa ilmestysmajaan, niin minä annan hänelle käskyni." Niin Mooses ja Joosua menivät ilmestysmajaan ja asettuivat sinne seisomaan. ¹⁵Herra ilmestyi majassa pilvipatsaassa, ja pilvipatsas seisahtui majan ovelle.

¹⁶Herra sanoi Moosekselle: "Sinä menet lepoon isiesi luo, mutta tämä kansa nousee ja lähtee haureudessa seuraamaan vieraita jumalia siinä maassa, johon se menee. Se hylkää minut ja rikkoo liittoni, jonka minä olen tehnyt sen kanssa. ¹⁷Sinä päivänä minun vihani syttyy sitä vastaan, minä hylkään heidät ja peitän heiltä kasvoni. Se joutuu riistettäväksi, ja suuret onnettomuudet ja ahdistukset kohtaavat sitä. Sinä päivänä se sanoo: 'Eivätkö nämä onnettomuudet ole kohdanneet minua siksi, ettei Jumalani ole keskelläni?'
¹⁸Mutta silloin minä peitän kasvoni kokonaan kaiken sen pahan tähden, mitä se on tehnyt kääntymällä muiden jumalien puoleen.

¹⁹Kirjoita nyt itsellesi tämä laulu ja opeta se israelilaisille, niin että se on heidän huulillaan. Näin tämä laulu on minun todistajani israelilaisia vastaan. ²⁰Minä vien Israelin siihen maahan, josta minä vannoin valan heidän isilleen, maahan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa. He saavat syödä kyllikseen ja lihovat. Kuitenkin he kääntyvät muiden jumalien puoleen ja palvelevat niitä. He halveksivat minua ja rikkovat minun liittoni. ²¹Kun suuret onnettomuudet ja ahdistukset kohtaavat heitä, tämä laulu on todistajana heitä vastaan, sillä se ei unohdu heidän jälkipolviensa huuilta. Minä tiedän hei-

dän taipumuksensa, jotka heillä on tänä päivänä, jo ennen kuin minä olen vienyt heidät siihen maahan, josta minä olen vannonut heille valan."

²²Mooses kirjoitti laulun samana päivänä ja opetti sen israelilaisille.

²³Sitten Herra antoi Joosualle, Nuunin pojalle, tämän käskyn: "Ole luja ja rohkea, sillä sinä viet israelilaiset siihen maahan, jonka minä valalla vannon olen heille luvannut. Minä olen sinun kanssasi."

Lain kirjan säilyttäminen

²⁴Kun Mooses oli kirjoittanut loppuun asti kirjaan tämän opetuksen sanat,

²⁵hän antoi Herran liitonarkkua kantaville leeviläisille tämän käskyn:

²⁶"Ottakaa tämä lain kirja ja pankaa se Herran, teidän Jumalanne, liitonarkun viereen. Se on oleva siellä todistajana sinua vastaan, Israel. ²⁷Minä tunnen teidän kapinallisuutenne ja uppiniskaisuutenne. Kun minun vielä eläessäni teidän keskelläne te jatkuvasti kapinoitte Herraa vastaan, kuinka paljon enemmän te kapinoittekaan minun kuolemani jälkeen!

²⁸Kootkaa luokseni kaikki heimojenne vanhimmat ja johtomiehenne. Minä tahdon puhua heille nämä sanat ja ottaa taivaan ja maan todistajiksi heitä vastaan, ²⁹sillä minä tiedän, että minun kuoltuani te vaellatte kelvottomasti ja käännytte pois siltä tieltä, jota minä käskin teidän vaeltaa. Aikojen lopulla teitä kohtaa onnettomuus, koska te teette sellaista, mikä on pahaa Herran silmissä, ja vihoitatte hänet teoillanne."

Mooseksen laulu

³⁰Sitten Mooses lausui koko Israelin seurakunnan kuullen alusta loppuun asti tämän laulun sanat:

32¹"Kuunnelkaa, taivaat, kun minä puhun, ja kuulkoon maa minun suuni sanat. ²Pisaroiikoon sateena opetukseni, valukoon kasteena puheeni niin kuin vihma vihannalle, kuin sadekuurot nurmikolle, ³sillä minä julistan Herran nimeä. Kuuluttakaa meidän Jumalamme suuruutta!

⁴Kallio hän on, hänen tekonsa ovat täydelliset, kaikki hänen tiensä ovat oikeat. Hän on uskollinen Jumala, hänessä ei ole vääryyttä, hän on vanhurskas ja oikeamielinen. ⁵Kelvottomasti rikkovat häntä vastaan nuo, jotka eivät ole hänen lapsiaan vaan ovat häpeätahra, tuo nurja ja kiero sukupolvi. ⁶Näinkö sinä menettelet Herraa kohtaan, sinä houkkamainen ja tyhmä kansa? Eikö hän ole sinun isäsi, joka sinut loi? Hän sinut teki ja valmisti.

⁷Muistele muinaisia päiviä, ajattele menneiden sukupolvien vuosia. Kysy isältäsi, niin hän kertoo sen sinulle, vanhuksiltasi, niin he sen sinulle sanovat. ⁸Kun Korkein jakoi kansoille perinnöt, kun hän erotteli ihmiset, hän määräsi kansojen rajat Israelin poikien luvun mukaan. ⁹Sillä Herran kansa on hänen osuutensa, Jaakob on hänen perintöosansa. ¹⁰Herra löysi hänet

autiomaasta, autiosta, ulvovasta erämaasta. Herra otti hänet hoiviinsa ja opetti häntä, suojeli häntä kuin silmäteräänsä. ¹¹Niin kuin kotka houkuttelee pesuettaan lentoon ja liitelee poikastensa suojana, levittää siipensä, ottaa poikasensa ja kantaa niitä siivillään, ¹²niin Herrakin johdatti kansaansa, hän yksin, hänen kanssaan ei ollut vierasta jumalaa. ¹³Herra kuljetti häntä vaunuilla maan kukkuloiden yli, ja hän sai syödä pellon antimia. Herra antoi hänen imeä hunajaa kalliosta, öljyä kovasta kivistä. ¹⁴Herra antoi heille voita lehmistä ja maitoa lampaista, karitsojen rasvaa, Baasanin pässejä ja pukkeja ja vehnän parasta ydintä. Sinä sait juoda viiniä, rypälelen verta.

¹⁵**M**utta Jesurun lihoi ja alkoi potkia, ja hänestä tuli lihava, paksu ja äksy. Hän hylkäsi Jumalan, joka oli tehnyt hänet, ja halveksi pelastuksensa kalliota. ¹⁶Hän herätti Jumalan kiivauden vierailta jumalillaan, vihoitti hänet iljetyksillään. ¹⁷He uhrasivat riivaajille, eivät Jumalalle, jumalille, joita he eivät tunteneet, uusille, äsken löytämilleen, joita teidän isänne eivät tunteneet. ¹⁸Kalliota, joka sinut synnytti, sinä et muistanut, sinä unohdit Jumalan, joka antoi sinulle elämän.

¹⁹**H**erra näki sen ja hylkäsi heidät, hänen poikansa ja tyttärensä vihastuttivat hänet. ²⁰Hän sanoi: 'Minä peitän heiltä kasvoni, tahdon nähdä, mikä heidän loppunsa on. He ovat kiero sukupolvi, lapsia vailla uskollisuutta. ²¹He ovat kiivastuttaneet minut jumalilla, jotka eivät jumalia ole, vihoittaneet minut turhuuksillaan. Niinpä minäkin kiivastutan heidät kansalla, joka ei ole kansa, vihoitan heidät houkkamaisella kansalla. ²²Sillä minun vihani tuli on syntynyt, se leimuaa alimpaan tuonelaan asti. Se ahmii maan satoineen ja polttaa vuorten perustukset. ²³Minä kasaan heidän päälleen onnettomuuksia, ammun heihin kaikki nuoleni, ²⁴nälän näännytystä, kuumetaudin poltetta ja ruton hävitystä. Raatelevat pedot minä lähetän heidän kimppuunsa ja maassa matelevat myrkkykäärmeet. ²⁵Ulkona surmaa miekka ja sisällä kauhu. Nuorukaiset ja neitsyet kuolevat, niin myös imeväiset ja harmaapäät.

²⁶**M**inä olisin tuhonnut heidät ja hävittänyt heidän muistonsa ihmisten mielestä, ²⁷ellen olisi varonut vihollisen pilkkaa ja sitä, että vastustajat sanovat vääristellen: 'Meidän kätemme oli voitokas, ei Herra ole tehnyt mitään tästä kaikesta.' ²⁸Israel on kansa, joka on hukannut neuvot, eikä sillä ole ymmärrystä. ²⁹Jos he olisivat viisaita, he käsittäisivät tämän, he ymmärtäisivät, mikä on heidän tulevaisuutensa.

³⁰**K**uinka yksi voisi ajaa takaa tuhatta, kuinka kaksi saisi pakenemaan kymmentuhatta, ellei heidän kalliionsa olisi heitä myynyt ja Herra luovuttanut heitä! ³¹Sillä heidän kalliionsa ei ole niin kuin meidän kalliomme. Näin vihollisemmekin päättelevät.

³²**S**odoman viiniköynnöksiä ovat heidän köynnöksensä, Gomorran pengermien perua. Heidän rypäleensä ovat myrkkrypäleitä, heidän rypäletertunsa ovat karvaita. ³³Lohikäärmeitten myrkkyyä on heidän viininsä, kyy-

käärmeitten kauheaa myrkyä. ³⁴Eikö tämä kaikki ole minulla tallessa, sine-
töitynä varastoissani? ³⁵Minun on kosto ja palkanmaksu, se odottaa aikaa,
jolloin heidän jalkansa horjuu. Heidän onnettomuutensa päivä on lähellä,
heidän määräaikansa tulee rientäen.

³⁶Herra tuomitsee kansansa ja säälii palvelijoitaan. Hän näkee, että heidän
voimansa on ehtynyt ja kaikki on tyystin lopussa. ³⁷Hän sanoo: 'Missä ovat
heidän jumalansa, missä kallio, johon he turvasivat? ³⁸Missä ne, jotka söivät
heidän teurasuhriensa rasvan ja joivat heidän juomauhriensa viinin? Nous-
koot ne auttamaan teitä, olkoot ne kätköpaikkana teille. ³⁹Nähkää nyt, että
minä, minä se olen, eikä minun rinnallani ole yhtäkään jumalaa. Minä sur-
maan ja herätän eloon, minä muserran ja minä parannan, eikä ole ketään,
joka pelastaa minun käsistäni. ⁴⁰Minä kohotan käteni taivasta kohti ja sa-
non: Niin totta kuin minä elän iankaikkisesti, ⁴¹minä teroitan salamoivan
miekkani ja käteni ryhtyy toteuttamaan tuomiota. Minä kosten vastustajil-
leni, maksan takaisin vihamiehilleni. ⁴²Minä annan nuolteni juopua verestä
– minun miekkani syö lihaa – kaatuneiden ja vangittujen verestä, vihollis-
päällikköjen päistä.

⁴³Riemuitkaa kansat hänen kansansa kanssa, sillä hän kostaa palvelijoitten-
sa veren. Hän antaa koston kohdata vastustajiaan ja toimittaa sovituksen
maalleen ja kansalleen."

⁴⁴Mooses lausui Joosuan, Nuunin pojan, kanssa kaikki tämän laulun sanat
kansan kuullen.

Mooses päättää puheensa

⁴⁵Kun Mooses oli puhunut kaikki nämä sanat koko Israelille, ⁴⁶hän sanoi heil-
le: "Painakaa sydämiinne kaikki ne sanat, joilla minä tänä päivänä todistan
teitä vastaan, niin että voitte käskää lapsianne noudattamaan kaikkia tä-
män opetuksen sanoja ja tekemään niiden mukaan. ⁴⁷Ne eivät ole teille tur-
hia sanoja, vaan niissä on teidän elämänne. Näiden sanojen varassa te elät-
te kauan siinä maassa, jota menette ottamaan omaksenne Jordanin tuolta
puolen."

Mooses saa katsella Kanaaninmaata

⁴⁸Herra puhui Moosekselle sinä samana päivänä ja sanoi: ⁴⁹"Nouse tuonne
Abarimin vuoristoon Nebonvuorelle, joka on Mooabin maassa vastapäätä
Jerikoa, ja katsele Kanaaninmaata, jonka minä annan israelilaisten omai-
suudeksi. ⁵⁰Sinä kuolet vuorella, jolle nouset, ja sinut otetaan heimosi luo,
niin kuin veljesi Aaron kuoli Hoorinvuorella ja hänet otettiin heimonsa luo,
⁵¹koska te olitte uskottomia minua kohtaan israelilaisten keskellä Meriban
veden luona Kaadeksessa Siinin autiomaassa, kun ette pitäneet minua py-

hänä israelilaisten keskellä. ⁵²Kaukaa saat sinä katsella tuota maata, mutta sinne sinä et pääse, maahan, jonka minä annan israelilaisille."

Mooses siunaa Israelin

33 Tämä on siunaus, jolla Mooses, Jumalan mies, siunasi israelilaiset ennen kuolemaansa. ²Hän sanoi:

"Herra tuli Siinailta, hän nousi heille loistossaan Seiristä, ilmestyi kirkkautessaan Paaranin vuorilta. Hän tuli esiin kymmentuhantisten pyhien joukosta, hänen oikealla puolellaan leimusi lain tuli.

³Herra rakastaa kansoja, kaikki niiden pyhät ovat hänen kädessään. He laskeutuvat maahan sinun jalkojesi juureen, ottavat oppia sinun sanoistasi.

⁴Mooses antoi meille lain, perinnön Jaakobin seurakunnalle. ⁵Jesurun sai kuninkaan, kun kansan päämiehet kokoontuivat yhdessä Israelin heimojen kanssa.

⁶Saakoon Ruuben elää, älköön hän kuolko, mutta vähäiseksi jääköön hänen miestensä joukko."

⁷Juudasta hän sanoi: "Kuule, Herra, Juudan huuto ja tuo hänet kansansa luo. Omin käsin hän taisteli sen puolesta; ole sinä apuna hänen vihollisiaan vastaan."

⁸Leevistä hän sanoi: "Sinun tummimisi ja uurimisi kuuluvat hänelle, joka on sinulle uskollinen, jota sinä koettelit Massassa ja jonka kanssa riitelit Meribanveden luona. ⁹Hän sanoi isästään ja äidistään: 'En ole heitä nähnyt.' Hän ei tunnustanut veljiään omikseen eikä tuntenut omia lapsiaan. He noudattivat sinun sanaasi ja pysyivät sinun liitossasi. ¹⁰He opettavat säädöksiäsi Jaakobille ja lakiasi Israelille. He tuovat eteesi suitsukkeen savua, alttarillesi kokonaisuhreja. ¹¹Siunaa, Herra, hänen voimansa ja ole suosiollinen hänen kättensä työlle. Ruhjo hänen vastustajiensa lanteet ja hänen vihamiehensä, niin etteivät he enää nouse."

¹²Benjaminista hän sanoi: "Herran rakkaana hän asuu hänen turvissaan. Herra suojelee häntä lakkaamatta, hän saa asua Herran hartioilla."

¹³Joosefista hän sanoi: "Hänen maansa on Herran siunaama kasteella, kalleimmalla, mitä tulee taivaasta, ja mitä tulee maan syvyyksistä alhaalta, ¹⁴kalleimmalla, mitä aurinko antaa, kalleimmalla, mitä kuun vaiheet tuottavat, ¹⁵kalleimmalla, mitä tulee ikiaikaisten vuorten huipuilta, kalleimmalla, mitä tulee ikikukkuloilta, ¹⁶kalleimmalla, mitä maa kasvaa ja mitä siinä on. Hänen suosionsa, hänen, joka asui piikkisessä pensaassa, laskeutukoon Joosefin pään päälle, veljiensä ruhtinaan pääläelle. ¹⁷Hänen sonniensa esikoinen on kunniaksi hänelle, sillä on sarvet kuin villihärällä. Niillä se puskee kumoon kansat, kaikki kansat maan ääriin saakka. Sellaisia ovat Efraimin kymmenettuhannet, sellaisia Manassen tuhannet."

¹⁸Sebulonista ja Isaskarista hän sanoi: "Iloitse, Sebulon, kun lähdet liikkeelle, ja sinä, Isaskar, majoissasi. ¹⁹He kutsuvat kansoja vuorelle, siellä he uhraavat vanhurskauden uhreja. He imevät merten rikkauden ja hiekkaan kätketyt aarteet."

²⁰Gaadista hän sanoi: "Kiitetty olkoon hän, joka laajentaa Gaadin alueen. Niin kuin leijona Gaad asettuu paikoilleen; se raatelee käsivarren ja päälaenkin. ²¹Hän katsoi itselleen parhaan osuuden, sillä sinne oli kätketty hänelle johtajan osa. Hän tuli kansan päämiesten kanssa ja toteutti Herran vanhurskauden ja hänen Israelia koskevat päätöksensä."

²²Daanista hän sanoi: "Daan on leijonanpentu, joka loikkaa esiin Baasanista."

²³Naftalista hän sanoi: "Naftali on kylläinen suosiosta ja täynnä Herran siunausta. Hän saa periä lännen ja etelän."

²⁴Asserista hän sanoi: "Pojista siunatuin on Asser. Olkoon hän veljiensä suosiossa, kastakoon hän jalkansa öljyyn. ²⁵Rautaa ja vaskea olkoot sinun salpasi, ja niin kuin ovat päiväsi, niin olkoon voimasikin.

²⁶Ei kukaan ole niin kuin Jesurunin Jumala, joka ratsastaa avuksesi taivaasta, majesteettiudessaan pilvien päältä. ²⁷Sinun turvasi on ikaikojen Jumala, sinua kannattavat iankaikkiset käsivarret. Hän karkotti viholliset sinun tieltäsi ja sanoi: 'Hävitä heidät!' ²⁸Näin Israel asuu turvassa, Jaakobin lähde erillään viljan ja viinin maassa. Siellä taivaskin pisaroi kastetta. ²⁹Onnellinen olet sinä, Israel – kuka on sinun kaltaisesi! Sinä olet Herran pelastama kansa! Hän on sinun kilpesi ja apusi, ja majesteettinen miekkasi. Sinun vihollisesi mielistelevät sinua, ja sinä tallaat heidän kukkuloitaan."

Mooseksen kuolema

34 Mooses nousi Mooabin arolta Nebonvuorelle, Pisgan huipulle, joka on vastapäätä Jerikoa. Herra näytti hänelle koko maan: Gileadin aina Daaniin asti, ²koko Naftalin, Efraimin ja Manassen maan, koko Juudan maan Länsimereen asti, ³Etelämaan ja tasangon, Jerikon eli Palmukaupungin laakson, aina Sooariin asti. ⁴Herra sanoi Moosekselle: "Tämä on se maa, josta minä vannoin Abrahamille, Iisakille ja Jaakobille valan: 'Sinun siemenellesi minä annan tämän maan.' Minä olen antanut sinun nähdä sen omin silmin, mutta sinne sinä et pääse."

⁵Mooses, Herran palvelija, kuoli Herran sanan mukaan siellä, Mooabin maassa. ⁶Herra hautasi hänet Mooabin maassa laaksoon, joka on vastapäätä Beet-Peoria, mutta kukaan ei ole tähän päivään mennessä saanut tietää hänen hautapaikkaansa. ⁷Mooses oli kuollessaan sadankahdenkymmenen vuoden ikäinen. Hänen silmänsä eivät kuitenkaan olleet hämärtyneet eikä hänen elinvoimansa ehtynyt. ⁸Israelilaiset itkivät Moosesta Mooabin arolla

kolmekymmentä päivää. Sitten Mooseksen muistoksi vietetty itku- ja suru-aika päättyi. ⁹Joosua, Nuunin poika, oli täynnä viisauden henkeä, sillä Mooses oli pannut kätensä hänen päälleen. Israelilaiset tottelivat Joosuaa ja tekivät sen mukaan kuin Herra oli Moosesta käskenyt. ¹⁰Mutta Israelissa ei enää noussut yhtäkään sellaista profeettaa kuin Mooses, jonka Herra tunsikin kasvoista kasvoihin. ¹¹Ei ole ollut ketään, joka olisi tehnyt sellaisia tunnus- tekoja ja ihmeitä, joita hän Herran lähettämänä teki Egyptin maassa faraole ja kaikille hänen palvelijoilleen sekä koko hänen maalleen, ¹²ei ketään, jolla olisi ollut niin suuri voima ja joka olisi tehnyt sellaisia suuria ja pelottavia tekoja, joita hän teki koko Israelin nähden.